

Gerotu Tokanchi Gipiratkaluru

Yine New Testament

Contents

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Matiyo Yonatanru	1
Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Marko Yonatanru	54
Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Lokasu Yonatanru	85
Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Gwa Yonatanru	141
Yokanatkalune Kamrure	181
Kpashiri Pawlo Kirukate Romanone Chinanu	232
1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintyone Chinanu	255
2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintyone Chinanu	277
Kpashiri Pawlo Kirukate Kalatane Chinanu	291
Kpashiri Pawlo Kirukate Gigwisone Chinanu	299
Kpashiri Pawlo Kirukate Wilipone Chinanu	307
Kpashiri Pawlo Kirukate Kolosane Chinanu	313
1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu	318
2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu	323
1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu	326
2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu	333
Kpashiri Pawlo Kirukate Tito Chinanu	338
Kpashiri Pawlo Kirukate Wilimo Chinanu	341
Gewreyone Chinanu	343
Kpashiri Santiyako Kirukate	361
1 Chininri Kpashiri Petro Kirukate	367
2 Chininri Kpashiri Petro Kirukate	374
1 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate	378
2 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate	384
3 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate	385
Kpashiri Gota Kirukate	386
Gipgujetkaluru Geso Kristopirana	388

Gerotu Tokanchi Gipiratkaluru

New Testament in Yine (PE:pib:Yine)

Language: Yine

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

31f923ec-2335-56ca-9ee2-31a93d29e98c

ISBN: 978-1-5313-0524-6

*Kiglerpotunanu Tokanchi***Kpashiri Matiyo Yonatanru****Geso Kristo gitsrukateni giwaakaka**

1 Tyenwa rushpakinri Geso Kristopirana. Tawiklopushni Geso, ga wa Gawraklopushni Tawi.

² Gawra wugenetlu Gisaaka.

Gisaaka wugenetlu Gakowo.

Gakowo wugenetna Gota ga wa gimolene.

³ Gota Tamara wugenetyana Pare ga wa Sara.

Pare wugenetlu Gesromo.

Gesromo wugenetlu Gara.

⁴ Gara wugenetlu Gaminata.

Gaminata wugenetlu Naasoni.

Naasoni wugenetlu Salmo.

⁵ Salmo Racha wugenetyalu Poosi.

Poosi Rota wugenetyalu Gowe.

Gowe wugenetlu Gesi.

⁶ Gesi wugenetlu pogirchi Tawi.

Pogirchi Tawi, wa Goriyasu ganunronanni wugenetyalu Salomo.

⁷ Salomo wugenetlu Rowowa.

Rowowa wugenetlu Gawi.

Gawi wugenetlu Gasa.

⁸ Gasa wugenetlu Gosapata.

Gosapata wugenetlu Gora.

Gora wugenetlu Gosuya.

⁹ Gosuya wugenetlu Gowata.

Gowata wugenetlu Gacha.

Gacha wugenetlu Gesechi.

¹⁰ Gesechi wugenetlu Manasese.

Manasese wugenetlu Gamonu.

Gamonu wugenetlu Gosiyasu.

¹¹ Gosiyasu wugenetna Gechoni

ga wa gimolene, gajriikaklugogne,

wa Wawilonya yinitkana.

¹² Gajrikapkalunenanu Wawilonya satokyatkana.

Gechoni wugenetlu Salatili.

Salatili wugenetlu Sorowawili.

¹³ Sorowawili wugenetlu Gawiyo.

Gawiyo wugenetlu Geliyachi.

Geliyachi wugenetlu Gasoro.

¹⁴ Gasoro wugenetlu Satose.

Satose wugenetlu Gachimi.

Gachimi wugenetlu Giliyo.

¹⁵ Giliyo wugenetlu Geleyasa.

Geleyasa wugenetlu Matana.

Matana wugenetlu Gakowo.

¹⁶ Gakowo wugenetlu Gosi,

Mariya gnuru.

Wala rushpakya Geso,

wa Kristo chinkaluru.

¹⁷ Giyagni wane pejnuklopisha gwashle, Gawrakluyakawa ga wa Tawiklupotunanuko, pamole gepkoxamkoje gwashlu. Tawikluyakawa ga wa Wawilonya yinriklupotunanuko pamole gepkoxamkoje gwashlu. Wa Wawilonya yinrikluyakawa ga wa Kristoklupotunanuko, pamole gepkoxamkoje gwashlu wane.

Geso Kristo gishpakinri

¹⁸ Wane rixa gishpakleta Geso Kristo. Wa runro

Mariya, Gosi galuka gnnrotletinitkalo, mawakanuwalo, tetkatka kamshiro tixinritka Giwekikaluru Kpashiri chinanu.

¹⁹ Ga wa tganurupa Gosi, gi rixanu poyagkakachrini gi raluka pogitlepiranatlo, rushinika ginknoklemtlo pochkeruko.

²⁰ Yanshinikanyeginatinri, Gitsrukaachitowreru gipgujewnayegitlu rupnawleya. Wane chinru, “Gosi, Tawiklopisha, gi pika gwaletanro pganunropa Mariya. Gi rixanu wala gwyiachri Giwekikaluru Kpashiri chinanni. ²¹ Tushpakawgenetanu toturu. Geso pgiwakatanru. Gi rixanu Wale gognetkaksana rayinerutene mukochireyna.”

²² Pejnuruko tye wane gixka poyagkakikolupa Gitsrukaachi tokanu, tokanchi geneklewatachriya. Wane china:

²³ *Waneplo sato makloji mapnokatowa kamshirojni.*

Toturu tushpakawgenetanu.

Rutakgiwakatanruna Gemanwuru.

Walenwa yokaakaluru: *Wixaymalu Goyakalu.*

²⁴ Yotunotinitka rumkanatinriya, wane rixatka Gitsrukaachi towreru tow-tapyawakatkalu. Rawatkalo ganunro. ²⁵ Gi wa retawalo tushpakawgenetinpotunanuko muchinanu toturu. Giwokatlu Geso.

Kgimatkalerune gapokinri

2 Wane rixa. Wetle Pokchi Gotechijne rushpakini Geso, wa pogirchi Giroreklu, kgimatkalerune tkachi gishpatyawaka sreta runyana. Gerosale rapokna. ² Wane chinna, “¿Ginaklu wa Goteyone Pogire gishpakachritka? Gi rixanu tkachi gishpatyawaka sreta wetyalo katagirite. Wuna wyoptsojityentapyaplu.”

³ Pogirchi Giore jempiranyegitinitkalu, kojwakanshinikanuta, pejnuruneko Gerosale gajeneymananuko. ⁴ Rapatna pejnuruneko tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine yinenu. Repomgana ginaka rushpakini Kristopa. ⁵ Wanna wane china, “Wetle, Gotechijne. Gi rixanu wane chinyongatka tokanchi geneklewatachriya:

⁶ *Ga wa pixa, Wetle Pokchi, Gotachijne,*

Galikakni gi wa mturpotyi,

Gota gitsrukatenene getanu,

*Gi rixanu pixa yegi rushpakini Gitsrukaachi.
Wale girukotanna nayinerutene Gisrayiline.”*

Kgimatkalerune yoptsojityegitatkalu

⁷ Giyagni Girore pochkeruko tomgana wa kgimatkalerune. Repomsapotutna te-gipgujewnalgognetka katagiri. ⁸ Wetle yokanatna. Wane china, “Gajewa. Gepomsapotutanna wa mturu pirana. Wa gikshikiniplu ginkakapanno, gita koxa yoptsojityentapyaplu.”

⁹ Pogirchi yijnakotinitkana, yatkana. Waneklu katagiri wa tkachi gishpatyawaka sreta retinrona, kosekananumtna, tapokinpotuko; mturu gwiyawaka ginaple tutuka. ¹⁰ Retinitkalona katagiri, rumuwatna. Rumuwpotutna. ¹¹ Jiglokapjimatkana, retluna mturu runroyegi, Mariya. Yoptsojityegitatkaluna. Kotpukatkalona ponikowatinrina yegi. Ranikyegitatkaluna genekashlukaka: kori ga wa pgamlupagiri yochpiikalurupa, ga wa mirmunga. ¹² Yokanatkana rupnawleyna Girore yegi ma satokinitpatkana, gichijnena yatkana. Pagapoko yapamatkana.

Gigipto ya gasukletinrina

¹³ Yinitkana kgimatkalerune, Gitsrukaachi towrreru gipgujewnagipnayegitlu Gosi. Wane chinru, “Palnanutka. Panikanutkalu mturu ga wa runro. Pasukanutka. Gigipto pyanutka. Wane pwanatanutka wane nchininpotukyi Gita. Gi rixanu Giroremka giganru mturu ruylatyaplu.”

¹⁴ Yotunotinitka wale, goyecho ranikatkalu mturu ga wa runro. Gigipto yatka. ¹⁵ Rupninipotunanuko Girore wane rawa, poyagakikolupa Gitsrukaachi tokanu wa tokanchi geneklewatachriya. Wane china: *Gigipto ntomgiylu Noturu.*

Mturunni giylatikolu

¹⁶ Giyagni Girore getnawa gapnokatkaluru kgimatkaleruneya, rumtuwnapotuta. Ruylajixanna pejnurunniko mturunni Wetle gwachinni ga wa psolu sretako wale sreta gwachinni, gepi walapuyegirunni, wanepnute mturunpotni walegognepotuko rixa jemletyawakna kgimatkalerune. ¹⁷ Giyagni poyagkaakatka tokanchi geneklewatachri Geremiya tokanu. Wane china:

¹⁸ *Ramachijne jemika tsru wamonchi:*

chiyaglu, saplewjekteru.

Rache twugenenni tuchiyagata.

Gi taluka gimnanuukota,

gi rixanu maleshanatkana.

Nasare satokinrina

¹⁹ Ga wa rupnininatka Girorni, Gitsrukaachi towrreru gipgujewnagipnayegitnaklu Gosi Gigiptoya. ²⁰ Wane chinru, “Puyokanutka. Panikanutkalu mturu ga wa runro, ga wa Gisrayilinchijne pyanutka. Gi rixanu rupnanatkana mturu galuka giylaletachinni.”

²¹ Giyagni yotunomtatka. Ranikatkalu mturu ga wa runro. Gisrayilichijne yatka. ²² Giyagni Gosi yijnakyegitlu Garchelawo pogirewatinritka Goteya, rurni Girorni kashriglutka, pika wane yaleta. Yokangipnatkatka. Kalilesreta yatka. ²³ Wane yatka.

Pokchi rawatka, Nasare chinkaluru, poyagakikolupa tokanchi geneklewatachri tokanu:

Nasare gajeru chinikolupa.

Gwa Katlewakleru ginkaklewatnri

3 Walegognekaka runa Gwa Katlewakleru. Gotechijne yineru mwiyawakanu runkaklewatya. ²Wane china, “Genshinikanutanu, gi rixanu tengogne pogirewatyawaka gi gowukatka. ³Gi rixanu tyenwa runkakyegitanru tokanchi geneklewatachri Gisayiya. Wane china:

Yineru mwiyawakanu pogimewatya tokanchi:

Galpokotanru Gitsrukaachi gatnugapote;

Mpotukatanru gigapkaka.”

⁴Kameyopixi kamrutikaluru rutaka Gwa. Pamta gipchiji rushrika. Ga wa tsetskaka nikjeta. Ga wa wrolga gosha gajero rura. ⁵Giyagni yayegitluna Gerosale gajene, ga wa pejnuruneko Gote gajene, ga wa pejnuruneko Gortagasreta gajene. ⁶Gortagapga katikna waleya. Rupgutamukochiretnawana.

⁷Gixo Gwariseyone ga wa Sariseyone retinitka Gwa katlewatyawaka ginachine, wane chinna, “iGimnu pixkalungi! ¿Katu yimakgi gasukyegityawaklu jgekanchipa?

⁸Giyagni genshinikanuwlu kamrure gkamruretpotutanu. ⁹Gi gkagwaka wane chinkakletinwa, ‘Waneywu wutsrukadni Gawrani.’ Gi rixanu gita wane chingi, Goyakalu gimkata gipgujewnakakletanna Gawraklopishanemka tyekaka sotlukakaya.

¹⁰Gagmunasko rapokatka gepchi. Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurupni. Xirnachri ruknookona.”

Satu Gwa pnute muchkonurutu

¹¹Wane koxa china Gwa, “Gita galikakni katgi gonuya genshinikanutinri chinanu. Ga wa najxigi ginachri gita pnute muchkonurutu. Gi wa gita gimukluni nanikyaplu yoshmaklejixi. Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya ga wa xirnachriya. ¹²Ruplokatre kashicha. Powratpotutanru giylakaajetikowaka. Rapatjetanru trikneji rumretyawakaplu, ga wa yoxikanru gichicha xirniyawaka gike rixiniko muwnakatupa.”

Geso katka

¹³Giyagni Kalile runyatka Geso. Gorta gapga Gwa yegi ya, wale katyaplu. ¹⁴Seyni Gwa gaalipotutmaklu. Wane china, “Gita gimkata katkota Pixaya, ¿ga wa Pixa ginyegitno nkatyapyi?”

¹⁵Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Puchichanno xani. Gi rixanu kigleru wane wixinri, psolpotuyako wpoyagaklewatnri.” Waneklu rugitalkalu.

¹⁶Giyagni rali katkoklunutka Geso, waneklu gonu rushpakyatka. Retlu tengogne gitpukachri ga wa Giwekikaluru Goyakalunu gijrukachri motkoko pixka. Rapyegitalkalu. ¹⁷Waneklu satu tokanchi tengogneya, wane china, “Tyenwa Noturu nushinikanru potu. Wale giglenshinikanutno.”

Geso yantaletka

4 Giyagni yineru mwiyawakanu Giwekikaluru ganiklu Geso, yantaletikolupa tsru kamchiya. ²Geso, rali gogajirewatinitka gepkoxamkojmolegogne ga wa gepkox-

amkojmoleyechno, wanepnute nachlu. ³Rapyegitinitkalu kyantaletlewakleru, wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, wane pchinanru tye sotlukaka jimapro rixinwa.”

⁴Seyni Wale gigita. Wane china, “Wane chinayongayegitkalurutkani:

*Gi wa niikalurupje ruwekya yineru,
Seyni pejnuruko tokanchi
Goyakalu chinyawaka.”*

⁵Giyagni tsru kamchi kpushiri pokchi raniklu. Kpashiwakapji gwachri tenoptaji potu rutaklu. ⁶Wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, gewi pakaxikamtini. Gi rixanu wane chinayongayegitkalurutkani:

*Gitowrene towutanu Pixa chinanu.
Kashichanyina gimyoyna,
gi pagogneko sotlu putspejixitinripa.”*

⁷Geso wane chinru, “Wanekoxa chinyongayegitkalurutkani: *Gi pyantaletanru Gitsrukaachi Poyakalute.”*

⁸Magka tenolu potu ranikatnaklu tsru kamchi. Psolchijiko rekakgityalu pejnuruko pogirewatyawaakaka ga wa ruglenkaka. ⁹Wane chinru, “Pejnuruko tyekaka nenekanyi pyoptsojityegitinipno.”

¹⁰Giyagni Geso wane chinru, “Pyanutka, Satanasyo. Gi rixanu wane chinayongayegitkalurutkani:

*Gitsrukaachi Poyakalute pyoptsojityegitanu.
Walepe pyonogyegitanu.”*

¹¹Giyagni tsru kamchi giknokamtatkalu. Goyakalutowerune yayegitatkalu. Rupxakatkaluna.

Geso yinuwaka kamrurewletinri

¹²Geso yijnakotatka Gwa samyookatka. Satokatka. Kalile yatka. ¹³Ruknokamtatkalu Nasare. Kapernawo yatka. Wane rawatka, tsru wenuspuwnaga gwachri pokchi, Sapolonosreta ga wa Neptalisreta, ¹⁴poyagkakikolupa tokanchi geneklewat-achri Gisaiya tokanu chinyawaka:

¹⁵*Sapolonchijne ga wa Neptalchijne gajene,
tsru wengapo, Gorta wakanute,
Kalile payinchijne,*

¹⁶*Yine mapshagawaka tuplatachine
Retluna tsru pokamlalu.
Gipnalusreta,
gipnalchikle tuplatachine
pokamlalu gipgujewnayegitna.*

¹⁷Wanekluyakawa yinuwaka ginkaklewleta Geso. Wane china, “Genshinikanutanu, gi rixanu tengogne pogirewatyawaka gi gowukatkalu.”

Geso tomgana gepkoxamkoje chalugatachine

¹⁸Kalile Wennespuwnaga japanata Geso. Retna gepi moletkakachine: Simo, Petro giwakatletachri, ga wa repuru Gantirishi. Tsrw wenu chaluganatna gi rixanu kshimagaklerunni. ¹⁹Wane chinna, “Tekali. Gwagajxigitanno. Yine gwapjetachine nixkakanutkagi.” ²⁰Waneklu rutakamtatkaluna chalneakna. Romkagitatkaluna.

²¹Wane yapamtna. Wane retyana pimrine gepi moletkakachine, Sewereyo wgenene: Santiyako ga wa repuru Gwa. Kanawa rawanatna, ruruymana Sewereyo. Ramtanatluna chalnena. Wane tomgiyna. ²²Waneklu ruknokamtatkalona kanawa. Ga wa rurna ruknokamtna. Geso romkagitkana.

Kalile yapamtinri Geso ginkaklewananumtachri

²³Psoluko Kalile yapamta Geso. Runkaklewawaklepjikakayna runkalewatya. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakleta pogirewatyawakapirana. Pejnuruko yayixlu ga wa pejnuruko gagijewnalu Wale gituukakayana yine. ²⁴Psoluko Suri poshalpiranamta. Ranikyegitluna pejnuruneko yayixachine, pnumnu gixa yayixletachine, salewnachine, ga wa kamchichachine, ga wa popukalere, ga wa giktegachine. Rutuukakna. ²⁵Gixoluru yineru gomkagitlu, Kalile gajene, ga wa Ntekapoli gajene, ga wa Gerosale gajene, ga wa Gota gajene, ga wa Gorta wakanute gajene.

Tokanchi magka ginkakletikaluru

5 Gixolune yine reta. Magka kanika. Tuplata. Yayegitluna yimaklene.

Giglenshinikanyeglewlu

²Yinuwaka yanumsaleta. Runkaklewyegitna. Wane china:

³Giglenshinikanyegitkalunni kwamonurune

Goyakalu munangachine,

gi rixanu wannani tengogne pogirewatyawaka.

⁴Giglenshinikanyegitkalunni wamonuwatachine,

gi rixanu gimnanuukalunepni.

⁵Giglenshinikanyegitkalunni mayogone,

gi rixanu wanna yoptotanru psolchijneko.

⁶Giglenshinikanyegitkalunni nachgimane poyagkaklewluya,

ga wa gonunnagatewatachine poyagkaklewluya,

gi rixanu wannanwa jinanurunepa.

⁷Giglenshinikanyegitkalunni kgetwamonrerune

gi rixanu getwamonutkalunepni wanna.

⁸Giglenshinikanyegitkalunni powragajirune,

gi rixanu wanna getanru Goyakalu.

⁹Giglenshinikanyegitkalunni maluukakane gipoyikgayegkakachine,

gi rixanu wanna Goyakalu wgenene chinkona.

¹⁰Giglenshinikanyegitkalunni kojwakjetkalune poyagkaklewlena chinanu,

gi rixanu wannanni tengogne pogirewatyawaka.

¹¹“Giglenshinikanyegitkalungi yangingina, kojwakingina, psolpotuyako rek-tutetingina Gita chinanu, rayloklewashatinrina. ¹²Gimuwatanu. Gimjikpotutanu, gi rixanu tsrupotupni gwenutikolupa tengogneya, gi rixanu wane rixa kojwaakotnina

tokanchi geneklewatachinni muchinanu gwachinni gixaya.

Psolchijneko tuwne

¹³“Gixni wa tye psolchijneko tuwnegi. Gi wa mro rixinitka tuwu, ¿klu tuwutka? Gike kigleyatkalu, seyini maleka ruknokanruna yineya rakatooko.

Pokamlalu psolchijneko chinanu

¹⁴“Gixni wa pokamlalu tye psolchijneko pokamlachijnetachingi. Magka rogote gwachri pokchi gi rumkata yogimatkota. ¹⁵Ga wa yineru gikoxa yochpiklo katalo ga wa gimatumputuko rutaklo, seyni wa katalo kgapi tutaako, pejnuruneko panchi gwachine tpokamlatyegitinripa. ¹⁶Giyagni wane gixa pokamlatletanu yine getanuya, reta kamruretyapgina kigleru rixinri gkamrure, rumalwutyapluna gixa Giru tengogne Gajeru.

Geso getyawaklu Tokanchi Yokanatkaluru

¹⁷“Gi gkagwakanru wa nuninri nuknokapyaplu Tokanchi Yokanatkaluru, gi wa tokanchi geneklewatachine kirukateko. Gi wa nuna nuknokoyaplu, seyni npoyagkakyaplu. ¹⁸Gi rixanu galikakni wane nchingi, Nikawninpotunanuko tengogne ga wa tye chiji, gi pajina, gi satuna yotmokle nikawninri Tokanchi Yokanatkaluru, pejnurpotunanuko ma mixkanuwpotunanuko. ¹⁹Giyagni gi gixachrikokta kaspukiniplu satu tye yokanru mtserutu potu ga wa yimakna yine ma kamrutyapanupluna tye mtserutu potu yokanru, walepni mturu potu chinkona tengogne pogirewatyawakaya. Seyni gi gixachrikokta kamrutlu ga wa wane rixa yimakletna yine, walepni wa tsru chinko tengogne pogirewatyawakaya. ²⁰Gi rixanu wane nchingi, mpoyagkaklewe tsru ma mixkanupa yonchikgapine poyagkaklewe ga wa Gwariseyone poyagkaklewe pnute, gi gapokanuna tengogne pogirewatyawaka.”

Geso getyawaklu gimtuwakchi

²¹Wane china, “Gixa yijnakotlu wa tsrunni wane chinikowaka, ‘Gi puylatanru yineru,’ ga wa ‘Girukokta giylatlu yineru rumkata giklukanuwnayegjixkota.’ ²²Ga wa Gita wane chingi, girukokta gimtuwnayegitlu gimole maleshawaka rumkata giklukanuwnayegjixkota. Girukokta wane chininri gimole, ‘Manshinkanutyi,’ jemanshinikankaketikowaka rumkata ganikletlu tsrukakalune. Girukokta wane chininri, ‘Seprolokachriyi,’ rumkata Gigena xirnachri yaleta.

²³“Giyagni panikinri penekashle Goyakalu getanu, ga wa wane pushinkapinri pumole pwamontakinri, wane pixanu: ²⁴Genekashjetikowakwa ginaple putkapanru penekashle. Gajewa. Muchinanu gapka pumatletapanutkalu pumole. Waneklu wane pyanutka. Putakanru penekashle.

²⁵“Giyampotu pumatletanutkalu payegixjeru gatnugapo puyapinikopshinri, ma samyookanpakyi payegixjeru wa kgiklukanuwnayegjixlewakleru yegi. Ga wa kgiklukanuwnayegjixlewakleru ma samyookanpakyi gitowereru yegi, yoshmakjetikowaka pma yoshmakikotupa. ²⁶Galikakni wane nchinyi, gi wane pushpakini pma wenutkanuwalo talipre mchataajpotunanuko.”

Geso getyawaklu gimopatlewu

²⁷Geso gomkagi wane chinretna, “Gixa yijnakotlu wa tsrunni chinikowaka: Gi pumopatlewatanu. ²⁸Gita wane chingi, katukokta sato suxo getini, retsotanutinro, rumopatlewatatka walaya rajiya.

²⁹“Giyagni wa potukleygale mukochirewkakinipyi, pkoshpakianru. Puknokanru pxyegyia. Gi rixanu kigleyyi pixinripa satupje pumane psojite pamginri, psolumaneko Gigena xirnachri pma muknokikotupa. ³⁰Ga wa potuklemyo

mukochirewkakinipyi pustakanru. Puknokanru pixyegiya. Gi rixanu kigleyyi pix-inripa satupje pumane psojite pamginri, psolmaneko Gigena xirnachri pma mamginitipa.”

Geso getyawaklu giknokagnunrowlu

³¹ Wane chinna, “Girukokta giknokagnunrota, renekanro kiruka ma ganunrotyan-patkalo. ³² Ga wa Gita wane chingi: Girukokta giknokagnunrota gapoklewlu-migjeya, gimopatlewatachro rixkakanro. Ga wa girukokta gnunrotlo giknookaluro, rumopatlewataatka.

Geso getyawaklu wale kawchinanu chinrekaka

³³ “Gyijnakotatnaklu wa tsrunni wane chinikowaka: *Gi wa maleshawaka Goyakalu kawchinanu pchinanu.* Poyagkakanru Gitsrukaachi chinanu, wa pupiratanru Wale kawchinanu pchinre. ³⁴ Ga wa Gita wane chingi, giketsotaji Wale kawchinanu nchinanu: gi wa tengogne kawchinanuko, gi rixanu walenwa Goyakalu tuplapijere; ³⁵ gi wa chijiko, gi rixanu rutsanpajixgapreni; gi wa Gerosale kawchinanuko, gi rixanu tsru Pogirchi pokchini; ³⁶ gi pujiwu kawchinanuko, gi rixanu gi pumkata klatalu gixkakletlu pajiwutsapje, gi ksajiruko. ³⁷ Wane nchintokanutanu, gigi: ‘Gigi;’ gike: ‘Gike.’ Gi rixanu wanepnutetka mugletu ruyakatyatka wale.

Geso getyawaklu mugletu satkakyegitikolu

³⁸ “Gyijnakotlu wane chinikowaka, *‘Ygalchi, ygalchi chinanu. Ygichi, ygichi chinanu.’* ³⁹ Ga wa Gita wane chingi, gi psatkakyegitanru mugletu, seyni gi gixachrikokta giptagojityi potuklesretgoji, pasretgoji koxa puprotakgojyegitanru. ⁴⁰ Paluka jigyegletjeru kgiklukanuwnayegjixlewakleru yegi, paluka gwamkaletjeru puchichankoxlu pumkaluchrata. ⁴¹ Gi gixachrikokta yakakinyi gepi kilometro waleyma pyinripa, gepkoxamkoje kilometro pyanu waleyma. ⁴² Penekanru pagitjeru. Girukokta galuka ganikleshatyayi, gi paalixanru.

Geso getyawaklu kamnixkaklu

⁴³ “Gyijnakpiranatlu wane chinikowaka, ‘Pushinikanru pumwastsitanru ga wa payegixanru pkamnixjeru.’ ⁴⁴ Ga wa Gita wane chingi, gishinikanna gkamnixjene. Gagjitanru ruglenshinikanyegitikolupna gkamakpirjetjene. Kigle getle gixanna gayegixjene. Gagjigogneyegitanna gyenetjene ga wa gkojwakjene, ⁴⁵ tengogne Gajeru Giru wgenene gixinripa. Gi rixanu Wale gishpakaklu tkachite muglene chinanu ga wa kiglerune chinanu. Gina rixyegitna poyagkakachine ga wa mpoyagkaakane koxa. ⁴⁶ Gi rixanu gishinikinipna wa gishinikjene, ¿klu gimapnutko? ¿Gi ge waneko pixka rixna gijgawenutachine? ⁴⁷ Ga wa gimolenepje galukini, ¿klu gkamruta gixa pimrine pnute? ¿Gi ge waneko pixka rixkoxna payineko? ⁴⁸ Giyagni mmagatikanepgi, gixa Giru pixka tengogne Gajeru mmagatikatni.”

Poyagkalewlu kamrutikolu

6 Geso gomkagi wane chinretna, “Ggirukotinwa yine getanuya. Gi wa poyagkakachinepgi wanna getyapgi. Wane gixini, gi wa rapnutanungi Giru tengogne Gajeru.

Geso yimakle genekashlewu piranaya

²“Giyagni petwamonrewle penekashlewatini, gi wa pkojixanu pixa penute, wa sanowashatachine pixka kowjixjetna ginkaklewakapjikakaya ga wa gatnugap-kakaya, yine gimawutyapna. Galikakni wane nchingi rapnutkatkana. ³Wa petwamonrewle peneklewashatini, gi wa pkegnetesretatemyoko gimatanru wa potuklesretatemyo pkamrutinri, ⁴wa yogimatikowaka penekashlewatini. Ga wa Puru, yogimatikowaka getyachri, pgujewaka rapnutinyi.

Geso yimakle gagjigogneru piranaya

⁵“Wa gagjigognetini gi wa sanowashatachine pixka gixanu. Gi rixanu wanna galuka gagjigognereta tunwatachine ginkaklewakapjikakaya ga wa gipututso-jriykaka, wa yine getyapna. Galikakni wane nchingi, rapnutkatkana. ⁶Ga wa pixa gagjigognetini, pjiglokanu pugruko. Pushyatanru pupgyaptote. Pagjitanru Puru yogimatikowaka gwachri. Ga wa Puru yogimatikowaka getyachri pgujewaka rapnutinyi.

Gagjigogneru Gitsrukaachi yimakanru

⁷“Gagjigognetini gi wa goyanumsaleshatachinepgi payine pixka. Gi rixanu wanna kagwaklu gixo tokanchiya yijnakotikolupna. ⁸Gi wa wanna pixka gixanu gixa. Gi rixanu gixa Giru gimata kluneru gmagatya gma magjitkanuwalu.

⁹“Wane gixa gagjigogneretanu:

Wuru, tengogne Gajeru,
gipashichgiwakatkalurupyi.

¹⁰Runanutka Pixa pogirewatyawaka.

Pixa galukyawaka wane gixkalurupni; tengogneko pixka rixko tyechijne.

¹¹Penekanwu xawakni wnikanrupa tyegogne chinanupa.

¹²Pkaspukinwu wmukochire wixa pixka wkaspukyana pnu wixjene.

¹³Gi wa yantaletikowakako putakanwu, seyini pushatkapanunwu galikaka mugletuya.

Kaspukyegkalewlu

¹⁴“Gi rixanu gixa kaspukinna yine pnu gixjene, Giru tengogne gajeru, kaspukinkoxgi gixa. ¹⁵Seyini gma kaspukinna yine pnu gixjene, Giru koxa gi kaspukmukochiretanungi.”

Geso ginkakle gogajirewlu piranaya

¹⁶Geso gomkagi wane chinretna, “Wa gogajirewatini gi wa sanowashatachine pixka gixgojitano wamonuwnagojitachine. Gi rixanu gektu rixgojitnawana wa yine getyapna gogajirewatachine gixyawakako. Galikakni wane nchingi rapnutkatkana.

¹⁷Ga wa pixa gogajirewatini, ringi psagjiwutanu, ga wa perkagojitani. ¹⁸Pma metikotupa yine yegi wa pogajirewatini, seyini Puru yegi yogimatikowaka gwachri. Ga wa Puru yogimatikowaka getyachri pgujewaka rapnutinyi.

Geso ginkakna tengogne gajeru ponikolewupirana

¹⁹“Gi wa tye chiji mponikowatini, wa kochopa ga wa puchowlu gimtukyawaka, ga wa kachowguru kotamgiyawaka, chowguwatinripa. ²⁰Seyni tengogne mponikowatini galikaka, mumtuklewatikowaka gi wa kochopako, gi wa puchowluko, mko-tamgikowakanu kachowguru, mchowguwatikowakanu. ²¹Gi rixanu ginakaktaplu mponikowle wanekoxaplu gaji.

Wumane katalote

²²“Wumane katalote walenwa wuygale. Giyagni potukaygale pixinipa, psoluko pumane pokamlapa. ²³Seyni puygale mugletu rixinipa, psoluko pumane mapshagalupni. Giyagni pokamlalu pumane gwachri mapshagalu rixini, jgi pamapshagnunanuktalu!

Goyakalu ga wa ponikowlu

²⁴“Gi satuna gimkata wayegrechri gixleta gepi gitsrukaachine yegi. Gi rixanu waka rayegixanru satu, satu rushinikanu. Waka satu rupxaletanu, satu reyikanu. Gi gimkata gipxaletletlu Goyakalu ga wa ponikowlu.

Kojwakanshinkanrewlu

²⁵“Giyagni wane nchingi, gi gkojwakanshinkanutinwa giwekinriya, klu gnika-nuna ga wa klu giranuna. Gi koxa gimaneya, klu gmakatanu. ¿Gi ge tsrupotni gi-wekinri niikaluru pnute, ga wa manchi gitaakaluru pnute? ²⁶Getpotutanna tengogne yapachine koshichine mutaklewatikanni. Gi jirgana. Gi rawluna wa gigan-takjetikwakaya. Ga wa Giru tengogne Gajeru goglutna. ¿Gi ge kiglepotgi gixa wanna pnute? ²⁷¿Katu gixa gimkata yognikletlu giwekinriya pshinitsonuji gkojwakanshinkanrewleya?

²⁸“¿Klu koxa gkojwakanshinkanutnawa gmakatanruya? Getjetanru kagwuru chiji gajeru, gi rixpoko tseruwnaleta. Gi kamrurewpotuta. Gi jiweta. ²⁹Seyni wane nchingi gi wa Salomoko psolu pogirewleyako makawata satu tyegwukaka pixka. ³⁰Ga wa Goyakalu wane gixa makatletinri kshana xawakni gwachri, yechikawa xir-nachri ruknookonatka, ¿gi ge wale pnute makatangi gixa? Psotsotaji galixachingi. ³¹Giyagni gi wa gkojwakanshinkanutinwa, wane nchininri, ‘¿Klu wnikanuna? ¿Klu wuranuna? ¿Klu wutakanuna?’ ³²Gi rixanu payine pejnuruko tyekaka rujgana. Ga wa Giru tengogne Gajeru gimatlu tyekaka pejnuruko galukanru. ³³Seyni muchi-nanu gapka gijganru Goyakalu pogirewatyawaka, ga wa Wale poyagkaklewlle. Pe-jnuruko tyekaka gyognikiko. ³⁴Giyagni gi wa gkojwakanshinkanutinwa yechikawa chinanu. Gi rixanu waneplu kojwakanshinkanrewlu yechikawapa. Poyagotatka pagognekaka wa gektutu.”

Gi giklukanuwnayegjixlewatanu

7 Geso gomkagi wane chinretna, “Gi wa ruklukanuwna nchinyegitanru satu, gma muklukanuwnayegjixikotupa. ²Gi rixanu gikta gixpoko giklukanuwnayegjixletna pimrine, waneko pixka gixa giklukanuwnayegjixkotanu gixa. Waneko pixka rixa: Wa yantapi gixa yantajetinri, walako gyantatiko.

³“Ga wa waneko pixka rixatnaka. Wutakashatanru: Pixa getlu kapopejiru pumoleygale gwachri, ga wa ¿puygaleko gwachri kaknalu gi peta? ⁴Ga wa wane pchinanru pumole, ‘Gichikaka. Nwanruchi puygale gajeru kapopejiru.’ ¿Ga wa petanru pixako puygale gwachri kaknalu! ⁵¿Sanowashatachriyi! Muchinanu gapka puknokanruchi kaknalu puygale gajeru. Waneklu petpotutanutkalu puknoknyaplu pumoleygale gwachri kapopejiru.

⁶“Gi wa kewene penekanru wa kpushiri. Gi giknokanru katajiroji perlaji gixanu kochine yegi, ma makatokyanupluna gijixiya, ma muprotkapyegityanupgi, ma suskatyanupgi.

Gagjitanu. Gijganu. Giylaylagipgyaptotetanu.

⁷“Gagjitanu ga wa geneeko. Gijganu ga wa gikshikanu. Giylaylagipgyaptotetanu, gkotpukyegitko. ⁸Gi rixanu girukokta gagjita, yoptota. Ga wa gijgachri rukshika. Ga wa giylaylagipgyaptotetachri kotpukyegitko.

⁹“Ga wa gixa, ¿giru jeji wa gituru gagjitinri jimapro, renekanru sotlu? ¹⁰Ga wa shima ragjitini, ¿gimnurge renekanru? ¹¹Giyagni wa gixa muglenmakgi gimata genekawgenreta kigleru genekashle, pnutlu Giru tengogne Gajeru kiglerkaka renekanna ragjitjene. ¹²Giyagni pejnurkakako gixa galukanru wa yine wane gixyapgi, waneko pixkapotuko gixankoxna wanna. Gi rixanu tyenwa tokanchi yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine tokanu.

Mtsergipgyaptotetu

¹³“Gjiglokanu mtsergipgyaptotetu. Gi rixanu tsru gipgyaptoteru, tsrugapolu wa gangikowakgapo. Gi gepikanna walegapo jiglokachinena. ¹⁴Gi rixanu mtsergipgyaptotetu, mtsergapotni giweklugapo. Gi gixo gikshiklu.”

Kamrurna gimatinna

¹⁵Geso gomkagi wane chinretna, “Ggirukotinwa wannaya tokanchi geneklewatachine gixashatachine, ginyegitjene gowegane pixka gixamkatachine, seyni gitokoya kewetnane kmatsurune pixkalunni. ¹⁶Kamrurna gimatinna. ¿Kawshipirege jirgiylona gowaji? Ga wa ¿kawshisureruylege jirgiylona gikersagi? ¹⁷Wane rixa pejnuruko kigleru gagmuna, kiglejiwlerni. Seyni wa gektutu gagmuna muglejiwletni. ¹⁸Gi rumkata kigleru gagmuna muglejiwleta. Gi koxa rumkata mugletu gagmuna kiglejiwleta. ¹⁹Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurni. Xirnachri ruknooka. ²⁰Giyagni kamrurna gimatinna.

Gi pagogneko numatgi

²¹“Gi pejnuruneko ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi’ nchinjene gapokanru tengogne pogirewatyawaka. Seyni Nuru tengogne Gajeru gishinikanru kamrutachri, jiglokanru. ²²Walegognepa gi gepika wane chinanno, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi ¿gi ge tokanchi geneklewatachinwu Pixa giwakaya? ¿Gi ge pgiwakaya maleka wuknokna kamchine?’ ¿Gi ge pgiwaka wkamrutyalu gixo giyaklukaka? ²³Giyagni nunkakpotutanna, ‘Gi pagogneko numatgi. Knanu gyanutka Gityegiya, mukochri kamruklerungi.’

Sotlumta gogo kamrupjitachri

²⁴ “Giyagni girukokta yijnakotlu tye ntokanu, ga wa wane rixlu, jeji kshinikanuru pixkalutu, sotlumta gogo kamrupjitachri. ²⁵ Gina gijruka. Rapogata. Kannipgyalu gajpopokannipgyata. Yantamuchkonupjitlu wale panchi. Gi wa yawna, gi rixanu sotlumta gogo poyegitanruni. ²⁶ Giyagni girukokta yijnakotlu tye ntokanu, gi wane rixa, jeji manshinikanutu pixkalutu, ksatu gogo kamrupjitachri. ²⁷ Gina gijruka. Rapogata. Kannipgyalu gajpopokannipgyata. Yantamuchkonupjitlu wale panchi. Yawnamtana. Tsrु yawnalu rixana.”

²⁸ Wane rixa. Wa Geso tye tokanchi rali ginkakletinitka, wa gixolune yine giglajita runkakaklewleya. ²⁹ Gi rixanu tsru gitaakaluru pixka rixa ginkaklewleta. Gi wanna yonchikgapine pixka rixa.

Geso gituukaklu gijirgitutachri

8 Magka yopikyatka. Gixolune yine gomkagitlu. ² Wane satu gijirgitutachri yaye-gityalu. Yoptsojityegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, palukiniplu pumkata powratletanunno.”

³ Romyokyegitlu. Kamruklu. Wane china, “Naluklu powra pixinripa.”

Waneklu rujirgitle rutukyatka. ⁴ Geso wane chinru, “Petanu. Gike punkakanu. Seyni pyanu. Pekagitinwa sasertote yegi. Penekanru genekashlu wa Moysisi yokananaru. Walepni gipgujtalewlu wanna chinanu.”

Ksolaloteru tseruwakle gituukaaka

⁵ Kapernawo rapokinitka, satu ksolaloteru ginyegitlu. Ragjitlu. ⁶ Wane china, “Gitsrukaachi, nopji ruklugana ntseruwakleni. Giktegachrina. Salewnachriputuna.”

⁷ Wane china, “Wane nyanu Gita. Nutuukakapanru.”

⁸ Ksolaloteru gigita. Wane china, “Gitsrukaachi, gi numukluyi wa nopji washrem-puko papokinripa. Seyni wane pchinatokanushatanu. Ntseruwakle gitukanutka. ⁹ Gi rixanu gita koxa jejno tsru gitaakalune rapukote gwachrino. Gita koxa solalone gitakika. Wane nchinru wa tye, ‘Pyanutka.’ Yatka. Satu wane nchina, ‘Punanu.’ Runa. Wane nchinru nwayegeru, ‘Pkamrutanru wa tye.’ Kamrutlu.”

¹⁰ Geso yijnakotinri, ruglajita. Wane chinna romkagitjene: “Galikaka wane nchingi, gi satuna Gisrayiline yegi nukshikyalu tye pixkalutu galixlewlu. ¹¹ Wane nchingi, runanna gixo tkachi gishpatyawakasreta gajene ga wa tkachi gimxityawakasreta gajene. Tengogne pogirewatyawaka tuplatanna Gawrayma, Gisaaka, ga wa Gakowoyma. ¹² Seyni wa pogirewatyawaka gwachinemka giknookalunenapni mapshagawaka maleka. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.”

¹³ Geso wane chinru ksolaloteru, “Pyanutka. Palixyawakpotuko pkamrutikatka.”

Rutuukakatka tseruwakle wanekluyakawa.

Geso gituukaklo Petro gimajiro

¹⁴ Petropji ya Geso. Retlo Petro gimajiro. Tukluganatana, tpachwatana. ¹⁵ Kamrukamyotlo. Tupachwalgatka. Tyotunomtatka. Wala gipxakatkalu.

¹⁶ Kayi rixinitka ranikyegitluna gixo kamchichachine. Maleka ruknokna kamchine tokanuya. Rutuukakna pejnuruneko yayixachine, ¹⁷ poyagakikolupa tokanchi

geneklewatachri Gisaiya tokanu. Wane china: *Waleko gwalu wugroklewle. Raniklu wyayixlekaka.*

Geso galuka gomkagletachine

¹⁸ Geso getna gixo yine Wale yegi. Yokanrewata wakanu yinripna. ¹⁹ Satu yonchikgapri gapyegitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri, nomkagitanyi ginakakokta pyinipa.”

²⁰ Geso wane chinru, “Kewnechrone waneyna kapna. Ga wa koshichine tengogne yapachine waneyna rawyawakna. Ga wa Gita Yineru Wgenno maleshayno nutspanjiwutyawaka.”

²¹ Satu yimakleru wane chinru, “Gitsrukaachi puchichanno muchinanu gapkachi wane nyanu, nuruchi gipnini, ga wa nkapnamtanu.”

²² Geso wane chinru, “Pomkagitanno. Petashatanna gipnachine kapnaletanna wannanunekni gipnachine.”

Geso kochroklu tsru kannipgyalu

²³ Kanawa ruptekatka. Yimaklene gomkagitlu. ²⁴ Waneklu tsru yowjereshpurga rixa tsru wenu. Wa kanawa tuygajetlo gishpurga. Seyni Wale gimkananumta. ²⁵ Yimaklene yayegitlu. Komyekluna. Wane chinruna, “iGitsrukaachi, pognetkakanwu! iWamginripatka!”

²⁶ Wale wane chinna, “iKlu chinanu pikachingi? Psotsotaji galixachingi.” Giyagni yotunota. Chigetjetlu kannipgyalu ga wa tsru wenu. Tsru mayegixgalu rixatka.

²⁷ Giyagni jejine giglajita. Wane chinna, “iGi gixachri jejnige wa tye? Wa kannipgyalu ga wa tsru wenu yijnakotanru.”

Gergesa gajene kamchichachine

²⁸ Wakanu rapoka Gergesenonesreta. Yoptotapluna gepi kamchichachine, yomlechi yegi ginyachine. Kmatsurunpotni. Wane rixkalchinanna gike gimkata giknoglegapotlu walegapo. ²⁹ Wane saplewatyana. Wane chinna, “iGi rixwu wixa ga wa pixa, Geso, Goyakalu Wgene? iPunge gewi psaletpotutyapwu ma mapookanuwa gipapko?”

³⁰ Gowukako rawanatikna gixo kochine. Nikanatna. ³¹ Ga wa kamchine ragjiltuna. Wane chinruna, “Puknokinipwu, puchichanwu kochinemane wjiglokinripa.”

³² Wane chinna Geso, “Gajewa.”

Wanna gishpakamtatka. Kochine yegi yatkana. Waneklu pejnurunniko gixolunni kochinni pagakaxikamtkalunenni gitawakapjita rujrukamtyanna. Tsru wenu rapokanna. Gonu rupniyanna. ³³ Kochi kogluklerune gasukamta. Pokchi yana. Runkaklewatna pejnurpiranako kamchichachineya. ³⁴ Giyagni pejnuruneko pokchi gajene yayegitluna. Yoptotapluna Geso. Retluna. Ragjiltuna pnusretako yinripatka.

Geso gituukaklu giktegachri

9 Kanawa ruptekatka Geso, koprugatatka. Gipokchi yatka. ² Waneklu satu giktegachri ranikyegitluna, gijeko giklugachri. Geso geta galixletna wanna. Wane chinru giktegachri, “Kiglenshinikanupyi, Wiwi. Kaspukmukochiretkalurutkayi.”

³ Wa pimrine yonchikgapine wane chinanshinikanutna, “Tyenwa mupashiregnuchi china.”

⁴Rumatanshinikanutinna Geso, wane chinna, “¿Klu chinau mugletu gyan-shinikanuta gajiya? ⁵Gi rixanu ¿girni wa myapretu wane chinikolu, waka, ‘Kaspukmukochiretkalurutkayi,’ waka wane chinru, ‘Palnanutka. Pyanamtanutka?’ ⁶Seyni wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno tyechijne gitaakalurno kaspukmukochirewlewatachripno” —giyagni wane chinru giktegachri, “Palnanutka. Pwanutkalu pujeko. Pyanutka pupji.” ⁷Giyagni wale palnatka. Gipji yatka.

⁸Gixolune getanatlu. Pikna. Rumalwutluna Goyakalu, gi rixanu renekyana yine wane rixa gitakletikolupa.

Matiyo tomgaka

⁹Wane yiyatka Geso. Retlu satu jeji, girukotlewatachine gigawenjetikowaka tuplanatachri. Matiyo giwakni. Wane chinru, “Pomkagitanno.” Palnamtatka. Romkagitatkalu.

Geso gimnikna gigawenutachine

¹⁰Wane rixa. Panchi nikjetikowaka tuplanata. Wanena gi gepika gigawenutachine ga wa kmukochirerune gapokachine. Tuplatna nikjetikowaka Gesoyma ga wa yimaklene. ¹¹Gwariseyone getinna. Wane chinkanna yimaklenni, “¿Klu chinanu gigawenutachine ga wa kmukochirerune rumnika gyimakjeru?” ¹²Yijnakotinitka Geso, wane china, “Wa gichkolune gi ralukluna kpinrewakleru, seyni wa yayixachinena galikaka. ¹³Gajewa. Gimatanutkalu klunerpiranni. *Naluklu getwamonrewlu. Gi wa genekashlu giylatkaluru naluka.* Gi rixanu gi nuna ntomgiyapna poyagakachine seyni kmukochirerune.”

Gepomgalu gogajirewlpuranaya

¹⁴Giyagni Gwa yimaklene yayegitlu Geso. Wane chinruna, “¿Klu chinanu wixa ga wa Gwariseyone gixo kata gogajirewata; ga wa Pixa yimaklene gi gogajirewata?”

¹⁵Geso wane chinna, “Gi rumkata wamonuwnaletna wa kashimyolu getachine wannayma rawinikopshini gnumrowatachri, wa xani pixka Gita gimwakopshinna nyimaklene. Seyni runanu pagogne wa gnumrowatachri konkoklunpatka wanayeyiya. Waneklu rogajirewatanna wanna.

Yaglu wa gerotu yimaklewlupirana

¹⁶“Gike gamatlu muchkirkigasamatkatuwa mkachritsole. Gi rixanu waleko ramle sama jiprojiklu mkachri. Pnute rixa giskakletanatka. ¹⁷Gi koxa wa tsrutsoleji nikchintamapa rutakgatlonu winga gerotga. Wane rixkoklunu tsapkaka gipshek-gata. Ga wa wingani tuyokgatana. Salewнанатка tsapni koxa. Seyni gerotmapa rutakgatlonu gerotga winga. Gepiko gimretka.”

Gayro wgene ga wa Gesomkalu kamrukamkaptostsitachro

¹⁸Runkakiniwana tyepirana, runyegitlu satu gitsrukaachi. Yoptsojityegitlu. Wane chinru, “Nshichni gajerya tupnanawa. Seyni punanu. Putakamyogontapanro. Tuwekanu.” ¹⁹Palnamta Geso. Romkagimtlu yimakleneyma.

²⁰Wanero sato suxo pamole gepi walapu gigragalewatachro. Gitjimne tyapamtyalu, tkamrukamkaptostsitaplu. ²¹Gi rixanu wane china walanauko, “Nkamrukamkatyapjeplu nutukanu.”

²² Wa Geso giprotaka. Retanatlo. Wane chinro, “Kiglenshinikanupyi, Wiwi. Palixle gitskalakayi.” Wanekluyakawa tutskalga suxo.

²³ Geso gapokatkalu gitsrukaachipji. Retna tumlejitachine ga wa gixolune sejrew-nachine. ²⁴ Wane china, “Gixrikanu. Wa mturo gi wa tupna, seyni tumkanata.” Ruxpiranatluna.

²⁵ Wa gixolune maleka koshaapa. Jiglokamtatka. Kamrukamyotlo. Tyotunotatka mturo. ²⁶ Pogitpiranamtkatka psolchijneko walechijne.

Gepi maygalene gimregkakaaka

²⁷ Wane yiyatnaka Geso. Romkagimtluna gepi maygalene. Saplewjenanumtna. Wane chinna, “¡Petwamonutanunwu, Tawiklopisha!”

²⁸ Panchi rapokinitka, maygalene ginyegitlu. Ga wa Geso wane chinna, “¿Galixge numkata wane gixleta?”

Wane chinruna, “Gigi, Gitsrukaachi.”

²⁹ Giyagni kamrukaygaletatkana. Wane chinna, “Galixyawakpotuko gkamrutikotka.”

³⁰ Rumreggataatkana. Ga wa Geso rujretpotutna. Wane chinna, “Ggirukotinwa gike gimatanru.” ³¹ Seyni yatkana. Poshalpiranamtluna psolchijneko walechijne.

Geso getwamonutna yine

³² Yinitkana, satu jeji ranikyegitluna myanumatkatu, kamchichachrina. ³³ Maleka ruknoklu kamchi. Wa myanumanatkatu yanumsatatka. Gixolune giglajita. Wane chinna, “Gi pagogne Gisrayilichijne retika tye pixkalutu.”

³⁴ Seyni wa Gwariseyone wane china, “Kamchi gitsrukate giyakleya maleka ruknokna kamchine.”

³⁵ Papokchimmunanuka yapa Geso, tsru pokchikaka ga wa mtserutu pokchikaka. Runkaklewawaklepjikakna runkaklewananumtya. Runkakletananumtlu Kiglerupotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. Rutuukakananumtlu pejnuruko yayixlukaka, ga wa pejnuruko gagijewakchi yinyegiya.

Gixlu jirgakalurupa

³⁶ Retna gixolune yine. Retwamonutna, gi rixanu kojwakanshinikanutnawana. Gi-nookalurune gowegane pixka, girukotapratatari waneyamigjene. ³⁷ Giyagni wane chinna yimaklene, “Galikakni gixlu jirgakalurupa. Seyni wa kamrurewaklerune gi gixna. ³⁸ Giyagni gagjitanru jirgakalurupa Gitsrukate jirgalyegipa yokanatyapna kamrurewaklerune.”

Pamole gepi tsomitikolu

10 Pamole gepi yimaklene tomga. Rutakna kamchine puchotlewatachine chinanu maleka ruknokypna, pejnuruko yayixlukaka rutuukakinripna ga wa pejnuruko gagijewakchi

² Pamole gepi yokanatanune giwakna walenwa: muchinanu Simo wa Petro chinkaluru, ga wa repuru, Gantirishi, ga wa Santiyako, Sewereyo wgene ga wa repuru Gwa; ³ Wilipi ga wa Wartolo, Tomasu ga wa Matiyo gijgawenutachri, Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Tateyo. ⁴ Simo Kanani gajeru ga wa Gota Giskaryote samyokjerupa.

Pamole gepine kamrurepa

⁵Geso yokanatkana nyi pamole gepi. Wane china yokanretna, “Gi wa payin-gapoko gyanu. Gi wa Samaritane pokchiko gapokanu. ⁶Seyni gowegane gamgachine yegi galikaka gyanu, Gisrayiliklopishane yegi. ⁷Gyinipa ginkaklewanumtanu. Wane nchinanu, ‘Tengogne pogirewatyawaka gi gowukatka.’ ⁸Gituukakananumtanna yayixachine. Gyotunkakananumtanna gipnachine. Mpowratananumtanna gijirgitutachine. Maleka giknokanna kamchine. Genekashatkaluru gyoptota. Genekashlewatanu koxa gixa. ⁹Gi wa koriko ntapgatanu, gi wa sroschiko; gi wa sintawoko giskotatanu. ¹⁰Gi tsapako yagaplu chinanu, gi gepimkaluko, gi yosh-makjixrechishpataka, gi wa kanojerchiko. Gi rixanu wa kamrurewakleru rumkata yoptoletlu nikanru.

¹¹“Girukokta pokchi gapokanu tsru pokchi ga wa mturu pokchi, gepomlewatanu ginaklu kiglepiranyegirupji. Wane gwanu gyinpotunanuko. ¹²Wa panchi gapokinipa galukanna wane gajene. ¹³Wa panchi gajene rumukane rixinrina, waneyapna gixa giglenunshinikanu. Seyni ma mumuklunu rixinrina giglenunshinikanu satokyegitangi. ¹⁴Katukokta gi yoptotangi, gi yijnaktokanutangi, walepi gyinpatka ga wa wale pokchiya, giplojjiximtanu gistapjixipagi, rumatikolupna. ¹⁵Galikakni wane nchingi wa gakotkalurupa Sotomachijne, Komorachijne gajenniya wale pokchi gajenni pnute wa giklukanuwnalgognepatka.

Kojwawakchikakapa

¹⁶“Xawakni Gita yokanatgi gowegane pixkalungi kewetnanetskala. Giyagni galpokonshinikanutanu gimnune pixka, ga wa myokwirenepgi motkokone pixka.

¹⁷“Ggirukotinwa yineya. Gi rixanu samyokangina jemanshinikankakjetikowaka. Runkaklewawaklepjikakayna kochipjetingina. ¹⁸Girukotlewatachine yegi ga wa pogirchine yegi ganiiko Gita chinanupa, gipgujtalewlu chinanu wanna yegi ga wa payine yegi. ¹⁹Wa nsamyookoklunupa gi wa gkojwakanshinikanutinwa gi nchina yanumsaletinripa. Gi rixanu waneklupapko geneeko wane nchinanrupa. ²⁰Gi rixanu gi wa gixapni yanumsatachinepi, seyni Giwekikaluru gixa Girunu gixa gitokote yanumsatini.

²¹“Molchi samyokanru gimoleko rupninripa, ga wa girchi gituru. Ga wa wgenchine kamnixanna rurunna ruylatikolupna. ²²Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita giwaka chinanu, seyni wa kashnantakanshinikanutachri yoptukyawakpotunanuko wale gognetkaako. ²³Tye pokchiya kojwakingina gasukanu. Papokchi gyanu. Gi rixanu galikakni wane nchingi, gi gnikawna wane yaletanu papokchimnunanuka Gisrayilichijne nma munkanupachi Gita Yineru Wgenno.

²⁴“Yimaklechi gi wa tsrunwa yimaklewatachri pnute. Gi wa wayegrechriko, rut-srukate pnute. ²⁵Poyagotyalu yimaklechi wa yimakjeru pixka rixinripa, ga wa wayegrechri wa rutsrukate pixka rixinripa. Welsewo chinmakluna kapjiru pnute-napna gipji gajenepni.

Piikalurupa

²⁶“Giyagni gi mpikanna. Gi rixanu maleshlu giyogimatkaluru gi wa mupgu-jetkotpakni. Maleshlu pochkeruko mumatkotupa. ²⁷Wane nchinyagi Gita mapshagawakaya, pokamlawakaya wane nchininri gixa. Gijnakpotuko gyijnakotinri,

panchi gayiji ginkakletinri. ²⁸ Gi mpikanna manchi giylatachine seyni giweklu gi rumkata giylaletna. Seyni Wale galikaka mpikanu giweklu gimkata gamgakak-letachri ga wa manchi Gigena xirnachriya. ²⁹ ¿Gi ge wa ganikajiproji chinanu rushankaka gepi koshichine? Ga wa gi satuna wanna chiji gijruka gixa Giru mwaknu. ³⁰ Gijiwtsako pejnuruko yantatkalurni. ³¹ Giyagni gi mpikanu. Kiglepotgi gixa gixo koshichine pnute.

³² “Giyagni girukokta gipgujtatanu yineyegiya, Gita koxa gipgujtatanru Nuru tengogne Gajeru yegi. ³³ Girukokta ginutatanno yinyegiya, Gita koxa ginutatannu Nuru tengogne Gajeru yegi.

Gi wa giglewanshinikanrewlu, seyni yoglolewapi

³⁴ “Gi gkagwakanru nuninri wa tyechijne nutakyaplu kiglegwashle. Gi wa nuna kiglewashle nutakinripa seyni yoglolewapi. ³⁵ Gi rixanu nuna nkotspalatyapna:

Jeji wa ruru kamnixinripa,

Ga wa tshicho tunro tkamnixinripa,

Ga wa tomekanunro tgemajiro tkamnixinripa.

³⁶ Wa jeji kamnixjene, waleppi gajeneko kamnixanru.

³⁷ “Girukta gi wa galukpotutno ruru, runro pixka pnute, gi wa rumukluno Gita. Girukta gi wa galukpotutno gituru, rushicho pixka pnute, gi wa rumukluno Gita. ³⁸ Girukta gi gwanro koroshiteshkita, gi rawgajigitanno, gi rumukluno Gita. ³⁹ Girukta gikshika giwekleta, ruwekinri ramginina. Girukta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, rukshika giwekletanu.

Gapnutikolkakapa

⁴⁰ “Gixa yoptotachri, Gita yoptota. Wa Gita yoptotachri nyokanatjeru yoptota. ⁴¹ Tokanchi geneklewatachri giwakaya tokanchi geneklewatachri yoptotachri, wale yoptotanru tokanchi geneklewatachri gapnutikolu. Poyagkakachri giwakaya poyagkakachri yoptotachri, wale yoptotanru poyagkakachri gapnutikolu. ⁴² Girukokta genekanru girapistonopje kachiklegalu satu mturu wanna nyi mturune nyimakleru giwakaya, galikakni wane nchingi, gi wa ramga gapnutkotanu.”

Gwa Katlewakleru yokanatanune

11 Wane rixa. Geso rali towutletatkana pamole gepi yimaklene, wane yiyatka, papokchikaka wannanu yimaklewatinripa ga wa runkaklewatinripa.

² Yoshmakikowaka Gwa yijnakpiranyegityalu Kristo kamrure. Giyagni yokanatna yimaklene Gesyegi. ³ Wane chinruna, “¿Pixaklege ginachripiyi, waka wkagwakerge satu?”

⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru Gwa gyijnakotanrukakaya ga wa getanrukakaya. ⁵ Maygalenenanu getatka. Ga wa myankanenanu yanatka. Ga wa gijirgitunatachine powratkatka. Ga wa majnakonenanu jemashatatka. Ga wa gipnachine yotunkaaka. Ga wa kwamonurune yegi runkakletika Kiglerpotunanu Tokanchi. ⁶ Giglenshinikanyegitkaluru mutspetkatu Gitaya.”

Geso gipgujtatanru Gwa Katlewaklerupirana

⁷ Yanananumtinna, Geso yinuwaka ginkakletna gixolune yine Gwapirana, “¿Kluneru getapa yineru mwiyawakanuya? ¿Satu kapanrege kannipgyalu kow-

shikanrurge? ⁸ Seyni ¿kluneru getapa? ¿Satu jeji popchimkalurege gitakachri? Gike. Pogirchinepi rawna popchimkalu gitakachine. ⁹ Seyni ¿klu chinanu wane gyapa? ¿Satu tokanchi geneklewatachirige getapinripa? Gigi, wane nchingi. Tokanchi geneklewatchri pnute. ¹⁰ Gi rixanu walenwa yonpiranyegitkaluru:

Petanu. Gita yokanatlu notowreru pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote pixa penute.

¹¹ “Galikakni wane nchingi, gi wa rupgujewna satu suxo gishpakyachri, Gwa Katlewakleru pnute tsru. Seyni wa mtserutu potu tengogne pogirewatyawakaya tsruni Gwa pnute. ¹² Gwa Katlewaklerukluyakawa ga wa xanigognenanu tengogne pogirewatyawaka muchkowiegitka. Muchkowatachine kashichlu. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko tokanchi geneklewatachine ga wa tokanchi yokanatkaluru Gwaklupotunanuko runkakletpiranatluna. ¹⁴ Galuka yoptoletiniplu walenwa Giliya wa ginachripa. ¹⁵ Girukokta kajnakopnapa wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

Mturune giputu tuplanatachine

¹⁶ Geso gomkagi wane chinretna, “¿Giru pixka nutakanna nyi gimuweekakgognenatachine? Mturune pixka, giputu tuplanatachine, rupxalunna tomsanatachine.

¹⁷ Wane chinna:

Wtumlejyegitgi. Gi wa gansata gixa.

Wamonuwata gixa yegi. Gi wa nchiyagjeta gixa.

¹⁸ Gi rixanu runa Gwa. Gi wa nika. Gi wa rura. Wane chinna, ‘Kamchi waneylu.’

¹⁹ Nuna Gita Yineru Wgenno, nikachrino ga wa girachrino. Wane chinna, ‘Getanru. Satu jeji tsru nikalu. Winga kgirakleru. Gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gipxaalu.’

“Wa gimatkalewlu potukalu gekakgitka kamrureya.”

Geso ginkakna pokchikaka gajene salewnalepapirana

²⁰ Giyagni Geso yinuwaka chigetjeretna pokchikaka gajene. Wale chinanu chigetjetna gi rixanu wanna getanmaklu gixo potu ruyaklewle kamrujetyawaka. Ga wa retmakluna, gi waleko renshinikanutyana. Wane china chigetjeretyana, ²¹ “¿Gi waneni pixa Korasi pokchi! ¿Gi waneni pixa Wetsayta! Gi rixanu Tiro pokchiniya ga wa Sito pokchiniya wanepmaklu giyaklewlukaka nkamruyegityagi gixa, wannanimka muchikawako renshinikanutannimkana. Kawshistugalulu mkachrimka rutakmanetinnimkawanna ga wa chichipagimka rutakmanetinnimkawana. ²² Ga wa wane nchingi, Tiro ga wa Sito pnute salewnalenapgi gixapni giklukanuwnalugognepa. ²³ Ga wa pixa Kapernawo, tengognepotunanuko pixka putaaka. Ga wa gipnachine gwiyawapotunanuko pixka putaako. Gi rixanu wa Sotoma gajene yegi kamrutikomka giyaklewlu pixa yegi kamrutikaluru, xanigognenanumka rutukna. ²⁴ Ga wa wane nchingi wa gakatkalurupa Sotomachijne gajenniya gixa pnute wa giklukanuwnalugognepatka.”

Ginanu Gita yegi. Gita gapnankakanutkagi

²⁵ Walegogne Geso wane china, “Numalwutyi, Nuru, tengogne Gitsrukate ga wa chiji, tyepirankaka Pixa yogimatyana kgimatkalurune ga wa kanshinikanurune, ga wa mturune pekagita. ²⁶ Gigi, Nuru, gi rixanu wane Pixa gileretle getletlu.

²⁷“Ptowruko samyokno Nuru. Gikena gimatlu Gituru, seyini Girchipje gimatlu. Gikena gimatkoxlu Girchi, seyini Giturupje ga wa girukokta raluka gekakgireta Gituru.

²⁸“Ginanu Gita yegi, pejnurunekgi gama kamrurewletachingi, gitjitachingi. Gita gapnankakanutkagi. ²⁹Gikamrurewatinno. Gimatinno. Gi rixanu mayogotno Gita. Mturu gixnachriwano najiya. Ga wa gikshikanru gapnanunshinikanutinripa. ³⁰Gi rixanu myapretni gikamrurewatinipno. Ga wa nutjitanru munotni.”

Gapnanutikalurugogne

12 Walegognekaka sana yapanata Geso gapnanutikalurugogne. Yimaklene nachii. Yinuwaka sustakagwuremtluna gitaklugwu. Nikluna. ²Gwariseyone getanata. Wane chinruna, “Petanna. Gapnanutikalurugogne ginanshichkalurni kamrutna pyimaklene.”

³Wale wane chinna, “¿Gi ge getyongapiranyegitlu Tawi kamrutanru? Wa nachichini wale ga wa waleymalune koxa. ⁴Gi rixpoko jiglokletlu Goyakalupji. Niklu jimaprokaka gekakgitkaluru. Walenwa ginanshichkaluru wale nikyaplu, ga wa waleymalune koxa. Sasertotenepe nikanruni. ⁵¿Gi ge getyongatkoxlu Tokanchi Yokanatkaluruya wa gapnanutikalurgognekaka kpashiwakapji, saser-totene gimuteru pixka gixkaklu gapnanutikalurgogne? Gi wale chinanu ruk-lukanuwnanna. ⁶Gita wane china, gewlu kpashiwakapji pnute tsru. ⁷Gimka giklukanuwnayegjixanna muklukanuwnakane, gimatinmaka klunerni tyepirana: *Naluklu getwamonrewlu. Gi wa genekashlu giylatkaluru naluka.* ⁸Gi rixanu gapnanu-tikalurugogne Gitsrukato Gita wa Yineru Wgenno.”

Giprigamyotachri

⁹Wane yiyatka. Wanna ginkaklewawaklepji yatka. ¹⁰Waneru satu jeji giprigamyotachri. Repomgaluna. Wane chinruna, “¿Munanshichkotlege wa gapnanutikalurugogne pinitikolu?” Wane chinna gepomgaletluna jigyegityapluna.

¹¹Geso wane chinna, “¿Giru jeji wane gixa yegi, sato gowega waneyalutu? Walamka gijrukanu kapna gapnanutikalurgogneko. ¿Gi ge kashichanro ga wa koschekanro? ¹²¿Gi ge kiglepotlu yineru gowega pnute? Giyagni munanshichkotni gapnanutikalurugogne kigleru kamruruya.” ¹³Giyagni wane chinru jeji, “Pomyokanu.” Romyokatka. Ruglewamyotatka. Kigletkalu pasretako pixka.

¹⁴Yatkana Gwariseyone. Jemanshinikankakyegitluna ruylatyapluna.

Gipxaklewatachri tsoomitkaluru

¹⁵Rumatinitka Geso, wane yiyatka. Gixolune yine gomkagimtlu. Pejnuruneko ru-tuukaka. ¹⁶Rujretna ma pogijetyapluna, ¹⁷poyagakakikolupa tokanchi geneklewatachri chinyawaka Gisaiya. Wane china:

¹⁸Getanru nupxakjeru Gita tsomitanru.

Nushinikanru potu.

Wale gigletanshikananutno.

Giwekikaluru Gitanu nutakanru payine yegi runkakletinri gitakyagoklewupirana.

¹⁹Gi wa yangalewatanu.

Gi wa saplewjetanu.

Gike yijnaktokanutanru gatnugapoya.

²⁰ Wa katsluksu gischokachri gi wa sustonganu.

Wa yochpiikalurchopa gimoliinatachri

gi wa ruwakanu,

koshpakinpotuklu giklukanuwnayegixlu raalirewatinripa,

²¹ payine kagwaklewatinripa Wale giwakaya.

Geso yapkaku panchi gajene kotspalanshinikankakachinepirana

²² Giyagni Wale yegi raniika satu kamchichachri. Walenwa maygaletu, myanumatkatu. Rutuukaklu. Giyagni wa maygaletu myanumatkatu yanumsatarka, retatka.

²³ Pejnuruneko gixolone giglajita. Wane chinna, “¿Gi ge Tawiklopishakni wa Tye?”

²⁴ Wa Gwariseyone yijnakotinri, wane chinna, “Wa Tye gi wa maleka giknokna kamchine, seyni Welsewoyapje chinanu, wa kamchine gitsrukate.”

²⁵ Geso gimatanshinikanutanna wanna. Wane chinna, “Pejnuruko pogirewatikowaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, giknookalurupni pogirewatikowaka. Pejnuruko pokchikaka ga wa panchikaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, gi rumkata gwagognereta.

²⁶ Satanasyokaklukmaka maleka giknoklu Satanasyo, walenanuko kotspalkakanshinikanutinmakwa. Giyagni ¿gi rixpoko gwagogneretanu wale pogirewatyawaka?

²⁷ Ga wa Gita Welsewo chinanumka maleka nuknokanna kamchine, gwugenene ¿katu chinanu maleka ruknokna? Giyagni gwugenenepni gixa gitakyagokachinepni.

²⁸ Wa Giwekikaluru Goyakalunu chinanu Gita maleka giknokinna kamchine, galikakni gixyegitkalu Goyakalu pogirewatyawaka.

²⁹ “¿Gi rixpoko satu gimkata jiglokajiretlu gichkolu, chowgutyaplu rejnunkate, ma mostutkanuwalu wa gichkolu? Waneklu chowgutyalu gipji gajeru.

³⁰ “Gitasreta mwakatu, walenwa nkamnixeru. Gitayma mapatjetkatu, kotspalewata. ³¹ Giyagni wane nchingi, pejnuruko mukochri ga wa mupashiregnuchi kaspuukalurupni yinyegiya. Seyni ginnakokta yine Giwekikaluru mupashichkane, gi wa kaspukikna. ³² Girukokta gapatno Gita Yineru Wgenno kaspukikalurupni. Seyni girukokta gapatlu Giwekikaluru Kpashiri gi wa kaspukiko, gi wa tyegogneyako, gi wa ginachripogneko.

Yineru gaji tsepowniyachri

³³ “Waka gagmuna kigleru rixa ga wa giji koxa kiglejiru, waka mugletu rixa gagmuna, ga wa giji koxa moglejitu. Gi rixanu gijiya rumatika gagmuna.

³⁴ Gimnu pixkalungi. ¿Gi gixpoko gimkata yanumsaetlu kigleru, muglenekgi gixini? Gi rixanu klunerutka yineru gaji tsepowniyachri, wale yanumatya ginamaya.

³⁵ Kigleru yineru, raji ponikowle kigleru, kiglekakalu koshpakya. Mugletu yineru raji gixolewniyachri mugletu, mugletkaka koshpakya. ³⁶ Ga wa wane nchingi, pejnuruko tokanchi yanumsashatinrina yine, rugyegitanruna giklukanuwnalgognepa.

³⁷ Gi rixanu ptokanu chinanu muklukanuwnakaakotupyi, ga wa ptokanu chinanu koxa giklukanuwnayegjixkalurupyi.”

Gimuweekakgogenatachine muglene gajitlu getkaluru

³⁸ Giyagni pimrine yonchikgapine ga wa Gwariseyone gigita. Wane chinna, “Yimaklewatachri, waluka getletlu pixa kamrutanru getkaluru.”

³⁹Rugita Geso. Wane chinna, “Gimuweekakgognenatachine muglene, kgi-mopataklerunni ragjiltuna getkaluru, seyini getkaluru gi wa reneekona, seyini Gonasu tokanchi geneklewatachri getkalurutepeje. ⁴⁰Gi rixanu *tsro potu tsru wenu gajeronanwaka rawanata Gonasu mapgogne, mapyechno*, waneko pixka nixanu Gita Yineru Wgenno. Mapgogne, mapyechno chiji gitokote nwanatanu. ⁴¹Giklukanuwnalgognepa jejinni, Niniwe gajenni, yotunotanu nyi gimuweekakgognenatachineyema. Wannani giklukanuwnakakanna nyi gimuweekakgognenatachine. Gi rixanu wannani gishinikanuta Gonasu ginkaklewe chinanu. Ga wa xani gewru Gonasu pnuterutu. ⁴²Giklukanuwnalgognepa tyotunotanu tkachi kegetesreta gajerni pogirewatachro ni nyi gimuweekakgognenatachineyema. Tuklukanuwnakakanna, gi rixanu yoptukyawakchijiko tunya tyijnakotyaplu Salomo gimatkalewle. Ga wa getanru. Gewru Salomo pnuterutu.

Kamchi puchotlewatachri satoka

⁴³“Kamchi puchotlewatachri yineru rushpakamtinika, pnunnu yapanatarka, popriwaakaka. Rujgalu rapnanutyawakapa. Gi wa rukshiklu. ⁴⁴Giyagni wane china, ‘Nsatokanutka nopji nuyakatyawaka.’ Wane rapokinitka rukshiklu malepjiuru, saxritkaluru ga wa galpokotkaluru. ⁴⁵Giyagni wane ya. Waleyma ranikna pimrine payokgipre kamchine wale pnuterune muglene. Jiglokna. Wane rawna. Ralipretka gekutu giknogatkalu tye jeji muchinanu pnute. Waneko pixka rixanna nyi gimuweekakgognenatachine muglene.”

Geso ginro ga wa repurune

⁴⁶Gixolune yine runkaklewyeginatiniwa, runro ga wa repurune maleka tunwatachine, raluka giynumsaetluna. ⁴⁷Satu wane chinru, “Gewna punro ga wa pepurune, maleka tunwatachine. Raluka giynumsaletyina.”

⁴⁸Rugitlu wane chinjeru. Wane chinru, “¿Katni wa nunro? ¿Katni wa nepurune?” ⁴⁹Romyogyegitna yimaklene. Wane china, “Ga ga nyinwa nunro, ga wa nepurune. ⁵⁰Gi rixanu girukokta kamrutlu tengogne Gajeru Nuru gishinikanru, walenwa nepuru, ga wa nepuro, ga wa nunro.”

Yapaklu kgitaklewaklerupirana

13 Walegogne panchi rushpakamtya Geso. Tsru wenuwpuwnaga tuplata. ²Rapatyegitluna gixolune yine. Kanawa ruptekatka. Wane tuplata. Ga wa pejnuruneko gixolune yine wanga gwa. ³Gi gepikapirana runkakna yapkalkuya. Wane china, “Wane rixa. Wa kgitaklewakleru gitaklewtapanu. ⁴Kopalajitini pimriji gatnugapostsi gapokajita. Runna koshichine. Niklokajitluna. ⁵Pimriji sotlu gwiyawaka gapokajita mwiyawakanu potu kajpa. Waneklumka rupchekni. Mpixnuwakapotni chiji. ⁶Ga wa rushpakini tkachi jimanatkalu. Ma matskinu chinanu ruprikanatka. ⁷Pimriji kona yegi gapokajita. Tseruwna konkaka. Kapotananatkalu. ⁸Pimriji kiglewaka chiji gapokajita. Wane jiwatya. Rawa satu satpachaji, satu patsrujirmoleji, satu mapmoleji. ⁹Kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

Kluneru chinanni yapkalkukaka

¹⁰Runyegitluna yimaklene. Wane chinruna, “¿Klu chinanu yapkalku punkaklewyegityana?”

¹¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gi rixanu wa gixa geneeka gimatyaplu giyogi-manatkaluru tokanchi tengogne pogirewatyawakapirana, seyni wanna gi wa geneeka. ¹² Wa waneyalutu wanepnute reneeka. Waneyamigjetu wane rixle konikona. ¹³ Giyagni yapkaku nunkaklewyegityana, retinmakna ma metinitipna, yijnakotin-makna ma yijnakotinitipna, ma mumata jeminitipna. ¹⁴ Wane rixa poyagkakikolupa wannaya Gisayiya tokanchi geneklewatchri ginkakle. Wane china:

Gijnakopna gyijnakotini, gi gimata jemanru.

Getini getinmaka, gi gimatanru.

¹⁵ Gi rixanu shikowgajkaakana nyi yine.

Ga wa gijnakopnayna kyapruru yijnakotyana.

Ga wa rushyaygaletna ma giyalna metinitipna;

gi wa gijnakopnayna yijnakotinripna;

gi rajiyakna rumata jemyana; ma kashrijetikotupna,

nma mutuukakyanupna.

¹⁶ “Seyni giglenshinikanyegitkalurni giygale gi rixanu geta, ga wa gijnakopna gi rixanu gyijnakota. ¹⁷ Gi rixanu galikaka wane nchingi, wa tsru galuklu rixmamluna gixo tokanchi geneklewatachine ga wa poyagkakachine. Raluka getletmamluna wa gixa getanru. Gi retluna. Raluka yijnakletmamluna wa gixa yijnakotanru. Gi wa yijnakotluna.

Kgitaklewaklerupirana ginkakpokowakatka

¹⁸ “Giyagni gjemanru gixa kgitaklewakleru yapkalepirana. ¹⁹ Girukokta yijnakotlu tokanchi pogirewatyawakapirana, ga wa gi rumata jemlu, runa mugletu. Kashichlu raji gitaakaluru. Walenwa gatnugapostsi gitaakaluru. ²⁰ Ga wa sotlu gwiyawaka gitaakaluru, walenwa yijnakotlu tokanchi. Waneklu rumuwlepotuko yoptotlu. ²¹ Seyni gi katskiri. Pshinitsonu gwachripa. Wa runini salewakchi ga wa kojwawakchi tokanchi chinanu, waneklu rutspekaaka. ²² Ga wa kona gwiyawaka gitaakaluru wale yijnakotlu tokanchi. Wa kojwakanshinikanrukaka tyegogneya, ga wa ponikowlu yokwire kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatka. ²³ Wa kiglewaka chiji gitaakaluru walenwa yijnakotlu. Rumatjemlu tokanchi. Jiwata: satu, satupachaji; satu, patsrujiremoleji; satu, mapmoleji.”

Geso yapkale triko ga wa triko pixkalutu kshanapirana

²⁴ Satu yapkaku runkakyana. Wane chinna, “Tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa, kiglejiru gitakachri rusanate. ²⁵ Seyni rumkakopshinna yine runa kamnixjeru. Rutkaplu triko pixkalutu kshana, triko ganikajite. Yatka. ²⁶ Giyagni wa gitaakaluru gipchekinitka, kaji rixinitka, waneklu koxa rupgujewna triko pixkalutu kshana.

²⁷ “Wayegrechine gapyegitlu kwangixleru. Wane chinruna, ‘Gitsrukaachi, ¿gi ge kiglejiru putaklu wa pusanate? Giyagni ¿ginaka ruyakatya triko pixkalutu kshana?’

²⁸ “Wale wane chinna, ‘Satu jeji nkamnixjeru wane gixlu.’

“Ga wa wayegrechine wane chinruna, ‘Giyagni ¿gi ge paluklu wa woplipchetapyaplu?’

²⁹ “Wale wane china, ‘Gike. Wa goplipchetinri gma moplityakoxaplu triko.

³⁰ Getasha tseruwnaletanru gepiko, jirgakoklunpotunanuko. Jirgakoklunpatka, wane nchinanna wa jirgachinepa, “Muchinangapka goplitanru triko pixka-

lutu kshana. Gostuptajetanru yoxikikolpatka. Ga wa triko gapatjetanu. Rum-retikowakapji gitakanru.” ”

Yapaklu mostasajipirana

³¹ Satu yapkaku runkakatnakna. Wane chinna, “Tengogne pogirewatyawaka mostasaji pixka rixa. Satu jeji ganiklo. Rusanate rutaklo. ³² Walenwa galikaka ptowruko kajiruji mtserujitu potu. Seyni wa tseruwninitka walenwa tsru potu kshana gitaakaluru pnute. Gagmuna pixka rixa. Giyagni teno yapachine kosichine gina. Waleplu shalewatna.”

Geso yapkake gisekachripirana

³³ Satu yapkaku runkakatnakna:

“Tengogne pogirewatyawaka gisekachri pixka rixa. Sato suxo gwalu. Gepmole masu yaglu trikopagi tyapjetlu, psoluko rusekinpotunanuko.”

Yapaklukakaya runkaketinri Geso

³⁴ Pejnuruko tyekaka yapkaku Geso ginkakna yine. Wa yapkaku migje gike runkaku, ³⁵ wa poyagakikolupa tokanchi geneklewatachri chinyawaka. Walenwa china:

Nyanumatanu yapkaku.

*Rekamrutkoklunuyakawa tye psolchijneko
yogimanatkalurkaka nunkakletanu.*

Geso ginkakpokowakatu triko pixkalutu kshana yapkaku

³⁶ Giyagni rungatkana gixolune. Panchi yatka Geso. Yimaklene ginyegitlu. Wane chinruna, “Punkakpokowakatanwu wa sana gajeru triko pixkalutu kshana yapkakupirana.”

³⁷ Rugita Geso. Wane china, “Wa kiglejiru gitakachri walekno Gita Yineru Wgenno. ³⁸ Sanni wa tye psolu chijiko. Ga wa kiglejirni wa pogirewatyawaka gajenni. Ga wa triko pixkalutu kshana walenwa muglene. ³⁹ Ga wa kamnixjeru walenwa tsru kamchi, triko pixkalutu kshana gitakachri. Wa jirgalni walenwa ralipregognepa. Ga wa jirgachinepa wannanwa Goyakalutowrerune.

⁴⁰ “Giyagni wa kshana triko pixkalutu wane rixa goplitkotanu. Yochpi-ikotanu. Wane rixanu ralipregognepatka: ⁴¹ Gita wa Yineru Wgenno nyokanatanna notowrene, pogirewatyawaka rapatinrina pejnuruko gitspetkalurkaka. Ginan-shichkaluru kamrutachine koxa rapatanna. ⁴² Wanna xirnachri giknooko. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu. ⁴³ Giyagni poyagakachine gatajiwnanu, tkachi pixka, Rurna pogirewatyawakaya. Kajnakopnalu wa yijnakotinripa yijnakotanu.

Geso ginkakna ponikowlu yogimatkalurupirana

⁴⁴ “Tengogne pogirewatyawaka ponikowlu pixka rixa sana yogimatkaluru. Satu jeji rukshikinitkalu, yogimatnaklu. Rumuwle chinanu rushankaplu pejnuruko wane rixle. Ragjitanru wale sana.

Kwenuro potu perlaji

⁴⁵ “Wanepnutetnaka tengogne pogirewatyawaka kmarnewakleru pixka rixa, kigle katajiroji perlaji gijgachri. ⁴⁶ Rukshiklo sato kwenuro potu perlaji. Rushankaplu pejnuruko wane rixle. Ragjitatkalo.

Geso yapkake chalupirana

⁴⁷ “Wanepnutetnaka tengogne pogirewatyawaka tsru chalu pixka rixa. Tsru wenu ruknokgatka. Rawlo pnunnu gixachro shima. ⁴⁸ Wa katsepo rixinitka chalu, wanga koshpattyakalona. Tuplatna. Tsomitakalona kiglero. Kojita rutakna. Ga wa gektuto shima maleka ruknokatkalona. ⁴⁹ Wane rixanu ralipregognepa. Rushpakamtanna Goyakalutowrerune. Konanna muglene poyagakachinetskalaya. ⁵⁰ Towrechine xir-nachri ginknakanunna. Wanepulu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.”

Geso yapkake ponikolewlu gerotkaka ga wa kapokotkacapirana

⁵¹ Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimata jemlu wa tye pejnurkakakopirana?”

Rugitluna, “Gigi.”

⁵² Wale wane chinna, “Giyagni pejnuruko yonchikagapri ginkaakaluru tengogne pogirewatyawakaya, satu jeji pixka rixa kapjiru. Ponikolewle koshpakyalu gerotkaka ga wa kapokotkaka.”

Nasare myoptotikotu Geso

⁵³ Wane rixa. Rali ginkakletinitkalu tyekaka yapkaklu, wane yiyatka. ⁵⁴ Gichijne yatka. Wanna ginkaklewawaklepji runkakjetyana. Wane rixa. Wanna giglajita. Wane chinna, “¿Ginaka rawyalu tye gimatkalewlu ga wa tye giyaklukaka? ⁵⁵ ¿Gi ge kyosokokleru wgenekni wa Tye? ¿Gi ge Mariya chinkalurokni wa runro? ¿Ga wa repurune Santiyako ga wa Gosi, ga wa Simo, ga wa Gota chinkalune? ⁵⁶ ¿Gi ge pejnuroneko repurone wixa yegi? ¿Giyagni ginaka pguta rukshikyalu pejnuruko tyekaka gimatkalewlu ga wa ruyaklewe?” ⁵⁷ Wale pupjetyana.

Seyni Geso wane china, “Maleshlu tokanchi geneklewatachri Goyakalunni mkag-wakpiratkotu ga wa gichijnepjeya, gipjiya.”

⁵⁸ Gi wa gixo giyaklu kamruta waneya ma malixlena chinanna.

Gwa katlewakleru gipnale

14 ¹ Walegognekaka Girore pasreta girukotlewatyachri yijnakpogiwletlu Geso. ² Wane chinna wayegrene, “Walenwa Gwa Katlewakleru. Gipnachinetskala yotonomtyatka. Giyagni kgiyaklewaklerni.”

³⁻⁵ Gi rixanu Gwa giykotlu Girore. Wane chinru, “Ginanchichkalurni pepuru gnumro pwayegitinripa.”

Wale chinanu raluka giylaletmaklu. Seyni yine pika wale, gi rixanu tokanchi geneklewatachri kagwakyaluna. Giyagni Girore kashichjixatkalu Gwa. Rostujixlu. Yoshmakjetikowaka rutakjixatkalu Giroryana, Wilipi repuru gnumro, chinanu.

⁶ Meyiwlu kamrutka Girore poyagakle walapute chinanu. Wanna ganikajite tansatya Giroryana nshicho. ⁷ Tmeyitlu Girore. Giyagni rupiratyalo Wale kawchinanu renekyaplo klunerukokta tagjityaplu. ⁸ Wa wala jigetkaluro tunroya. Wane china, “Penekanno gewiya satu kotajipi Gwa Katlewaklerujiwu.” ⁹ Giyagni wa

pogirchi wamonuwata. Wa Wale kawchinanu chinre ga wa waleyma gwanata-chine nikawakakwale renekjixatkalo. ¹⁰Yokanrewatarka. Rustaknoojixatkalu Gwa yoshmakjetikowakaya. ¹¹Kotajipi ranikjiwutikatka. Makloji geneekatka. Tunro yegi taniklu.

¹²Rapokna Gwani yimaklene. Ranikmanetatkaluna. Kapnatatkaluna. Runkak-patkaluna Geso.

Pamyo waragkane geneka nikletka

¹³Geso yijnakpiranyegitanatkalu, wane kanawa yiyatka. Yineru mwiyawakanu yatkana wanna mkoje. Wa gixolune jeminitka, pokchikaka ruyakatyatkana. Romk-agitluna. Chiji yapamtna. ¹⁴Ruptekinitka Geso, retna gixolune yine. Retwamonutna. Rutuukakna yayixachine.

¹⁵Wa kayi rixinitka yimaklene gapyegitlu. Wane chinna, “Gewni yineru mwiyawakanu. Wa kayitkani. Giyagni pyokanatanna gixolune pokchikaka yinripna, ragjityapluna nikanrupna.”

¹⁶Geso wane chinna, “Gi wa magatyana wane yinripna. Genekanna nikanrupna.”

¹⁷Wane chinruna, “Maleshaywu gewi, seyni pamyo jimapropje ga wa gepi shima.”

¹⁸Wale wane china, “Ganikyegitanno gewi.”

¹⁹Peklomta gogo tuplajixatkana gixolune yine. Rawlu pamyo jimapro ga wa gepi shima. Teno yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknajrotlu. Renekna yimaklene. Ga wa yimaklene geneksatna gixolune yine. ²⁰Pejnuruneko nikatka. Jinanutkana. Koschekatkaluna gixetachri psojkaka, pamole gepi kojita katsepo. ²¹Wa nikachine pamyo waragka jejine. Gi wa kyagna suxone. Gi wa mturuneko.

Tsru wenumta yapamta Geso

²²Waneklu kanawa ratskojixatkana yimaklene, wakanu kosekinripatkana, run-gakopshinna yine. ²³Rali gingaletinitkana gixolune yine, magka kanika Walepje, ragjigognetinripa. Kayi rixinitka wane rawanatatka Walepje. ²⁴Ganikajgatkalo kanawa. Rutwatjekakanro gishpurga, gi rixanu kannipgyalu satkakanro.

²⁵Rumrereekastsitkani, Geso yayegitatkana. Tsru wenumta yapananumta. ²⁶Yimaklene getinri tsru wenumta yapananumtini, kojwakanshinikanutna. Wane chinna, “;Pagixanutkani!” Piklena saplewatna.

²⁷Waneklu ruynumatatkana Geso. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi. Gitni. Gi wa mpikanu.”

Gonumta yapamta Petro

²⁸Giyagni Petro gigitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, Pixa pixinipa ptomganno Pixa yegi nyinripa. Gonumta nyapamtanu.”

²⁹Wale wane china, “Punanu.”

Kanawa ruptekamtya Petro. Gonumta yapamta, Geso yegi yinripa. ³⁰Retinitkalu gichkonnipgyalu, pikana. Yinuwaka gimxiklemtanatka. Saplewatana. Wane china, “Gitsrukaachi, pognetkakanno.”

³¹Waneklu Geso gomyokyegitlu. Kashichlu. Wane chinru, “Psotsotaji galixachriyi. ;Klu chinanu maponshinikanukletyi?”

³² Kanawa ruptekinitkana, rutukannipgyamtatka. ³³ Giyagni kanawa gwanatachine yoptsojityegitluna. Wane chinna, “Galikakpotunanni Pixni wa Goyakalu Wgenyi.”

Genesare gajene yayixachine rutuukaka Geso

³⁴ Koprugatinitkana, Genesarechijne rapokna. ³⁵ Yine gimatatkalu wane gajene. Yokanrewatna psolusretako walesreta. Yayixachine pejnuruneko ranikyegitluna. ³⁶ Ragjiltluna gimkaluptostsipje kamrukinripna. Pejnuruneko kamrukjene wanna gitskalgatka.

Wa merkamyonkane nikachine

15 Giyagni Gwariseyone, yonchikgapine Gerosale giyaktyachine gapyegitlu Geso. Wane chinruna, ² “¿Klu chinanu pyimaklene giknoklu gitsrukaachinni giykole? Gi rixanu gi rerkamyotna wa jimapro nikinna.”

³ Wale gigitna. Wane chinna, “¿Klu chinanu koxa gixa giknoklu Goyakalu yokanatanru giykole chinanu? ⁴ Gi rixanu Goyakalu wane china, ‘*Pkagwakpiratanru puru, punro*’ ga wa ‘*Girukta kamakpirjetlu ruru, runro walepni gipnanuna.*’ ⁵ Ga wa gixa wane china, ‘Girukokta wane chinru ruru ga wa runro, “Nenekashle gixanup-maka Goyakalu nenekashatanutka, wa nenekashle gixa gipxakikolupmaka.” ⁶ Wane gixachri gi kagwakpiratanutkalu ruru, runro.’ Wane gixa giknoklejetlu Goyakalu yokanatanru gixa giykole chinanu. ⁷ Sanowashatachingi. Goyakalu tokanu kigle reneklewata Gisaiya gixapirana. Wane china:

⁸ *Nyi yine gispuyina kagwakpiratnona
seyini rajiyina wajra yanna Gitaya.*

⁹ Magijeru yonogleyegitnona.

Runkakletluna yokanrekakna yine wa Goyakalu tokanu pixkalutu.”

Geso ginkakna wa yineru gaji gajeru puchotlewatachrikaka

¹⁰ Tomgana gixolune yine. Wane chinna, “Gyijnakotanu. Gimata jemanu. ¹¹ Gi wa ginama jiglokyachri puchotlu wa yineru. Seyni wa ginama gishpakyachri, walenwa puchotlu yineru.”

¹² Giyagni yimaklene yayegitlu. Wane chinruna, “¿Gi ge pumata wa Gwariseyone yijnakotinri wa tye tokanchi jigekanuwatna?”

¹³ Seyni rugitna. Wane chinna, “Pejnuruko gitaakaluru ma mutakanutu Nuru tengogne Gajeru goplitkalurupni. ¹⁴ Getashatanna. Maygalenkakluko koseekakachinni. Wa maygaletu kosekinmaklu maygaletu kapna rumujruukakanna.”

¹⁵ Petro gigita. Wane china, “Punkakpokowakatanwu tye yapkaklu.”

¹⁶ Geso wane china, “¿Wane koxa gixge gixa mumatjemkangi? ¹⁷ ¿Gi ge gimata jema wa pejnuruko ginama jiglokyachri, ginanwaka ya? Rushpaka gichkajetyawaka. ¹⁸ Seyni wa ginama gishpakyachri raji ruyakatya. Walenwa puchotlu yineru. ¹⁹ Gi rixanu yineru gaji rushpakya mugletu shinikanchi, giylalewlu, gimopatlewlu, gapoklewlu, chowguchkaka, gixasha gipgujtalewlu, mupashiregnuchi. ²⁰ Tyekakni wa puchotlu wa yineru. Ga wa meromyogkatu nikini gi wa puchotlu yineru.”

Kanani gajero galixlewe

²¹ Wane yiyatka Geso. Tirosreta ga wa Sitosreta yatka. ²² Wanero sato suxo Kanani gajero, walesreta giyakatyachro. Tsaplewjeta. Wane china, “;Gitsrukaachi, Tawiklopisha, petwamonutanunno! Nshichni kamchichachropotuna.”

²³ Seyni gi satu tokanchi rugityalo. Wa yimaklene yayegitlu. Ragjitluna. Wane chinruna, “Pyokanatanro, gi rixanu tsaplewjegajxigiyakatwu.”

²⁴ Wale gigita. Wane china, “Gi wa nyokanatka, seyni wa gowegane chinanupje gamgachine Gisrayiliklopishane.”

²⁵ Giyagni tapoka. Tyoptsojityegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, pupxakanunno.”

²⁶ Rugita Wale. Wane china, “Gi kigleru wa kashichikolupa yine wgenene nikanru, kewe wgenene ruknokyegetkomka.”

²⁷ Wala wane china, “Gigi, Gitsrukaachi. Seyni wa kewene niklu rutsrukakna nikawakakwale gijrukyachripopeji.”

²⁸ Giyagni Geso gigita. Wane chinro, “;Suxo, tsruni palixle! Wane pixikolupa palukyawaka.”

Wanekluyakawa tutukawgenetatka.

Gixolune gituukaakalune

²⁹ Wane yiyatka Geso. Kalile Wennespuwnaga yapa. Magka kanika. Wane tu-plata. ³⁰ Rapyegitluna gixolune yine. Wannaymana myankane, maygalene, myanumatkane, mastsine, ga wa pimrine gixo. Gesojixistsi rutaakana. Wale gituukakna. ³¹ Wane rixini ruglajitna gixolune yine, reta yanumletkana myanumatkane, ga wa mastsine kigletka, myankane yanatka, ga wa maygalene getatka. Rumalwutluna Gisrayiline Goyakalute.

Gepkoxamkoje waragkane geneka nikletka

³² Geso tomgana yimaklene. Wane chinna, “Netwamonutna gixolune yine, gi rixanu waneyatkana mapgogne Gitayma. Maleshayna nikanruna. Gi naluka yokanretna mniikane ma mujxipakgapotinitipna.”

³³ Yimaklene wane chinru, “;Ginaka gawinri wixa wane pejnu niikaluru yineru mwiyawakanuya, wunanutyapna wane pejnu gixolune yine?”

³⁴ Geso wene china, “;Gi pejnu jimapro waneygi?”

Wanna wane china, “Payokgipre ga wa psotsotaji kopaji.”

³⁵ Towutna wa gixolune yine tuplatinripna chiji. ³⁶ Kashichatkalu payokgipre jimapro ga wa shima. Poyagnutlu. Jiknajrotlu. Renekna yimaklene, ga wa yimaklene geneksatna gixolune yine. ³⁷ Pejnuruneko nikatka. Jinanutkana. Ga wa gixetachripsojkaka koshchekna payokgipre kojita katsepo. ³⁸ Wane nikyachine gepkoxamkoje waragka jejine. Gi wa kyagna suxone, gi wa mturuneko. ³⁹ Rungatkana gixolune yine. Kanawa ruptekatka. Maktalasreta yatka.

Klu chinanu getkalurkaka

16 Gwariseyone gapyegitlu ga wa Sariseyone rumlukanutyapluna. Ragjitluna rekakgityapna getkaluru tengogne gajeru chinanu.

²Seyni Wale gigitna. Wane chinna, “Wa kayi rixinitka, wane nchina gixa, ‘Kiglegogneru gi rixanu gasergogneru.’”³ Ga wa goyechnokawa, ‘Xawakni ginapni,’ nchina, ‘gi rixanu gasergogneru ga wa kwamongognetaa rixa.’ Sanowashatachingi. Gimata getgogneretlu tengogne ga wa ¿gi ge gimkata gimata getletlu gipapko gimaxiklechi? ⁴Gimuweekagognenatachine muglengi, kgimopatakleruneko gagjitlu getkaluru, seyni getkaluru gi wa rekakgitkona seyni Gonasu tokanchi genekle-watchri getikalurutepje.”

Ruknokamtna. Yatka Geso.

Gisekachri Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu

⁵Wakanu rapokinitkana yimaklene. Ramtaka ganikletluna jimapro. ⁶Geso wane chinna, “Xako ggirukotinwa wa gisekachriya Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu.”

⁷Wannananuko gishinikanuwata. Wane chinna, “Gi rixanu gi waniklu jimapro.”

⁸Geso gimata. Wane china, “¿Klu chinanu gixnanuko gishinikanuwata wa jimapro gma manikiniti chinanu? Psotsotaaji galixachingi. ⁹¿Gi ge gimata jemawa? ¿Gi ge gishiniikoxlu wa pamyo jimapro wa pamyo waragkane chinanu, ga wa gi pejnu kojita gkoschekyalu? ¹⁰¿Gi ge gishiniikoxlu wa payokgipre jimpro wa gepkoxamkoje waragkane chinanu, ga wa gi pejnu kojita gkoschekyalu? ¹¹¿Gi gixge gi gimata jema gi wa jimapropiranni wane nchinyagi? Gimretinwa gisekachriya Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu.” ¹²Giyagni rumata jemluna gi wane chinna wa gisekachriya jimapro chinanu rumretinwana, seyni wa Gwariseyone ginkaklewleya ga wa Sariseyonenu.

Petro gipgujtale

¹³Susari Wiliponusreta yinitka, Geso gepomgana yimaklene. Wane chinna, “Wa yine ¿katu wane chinna wa Gita Yineru Wgenno nixinri?”

¹⁴Wanna wane china, “Pimrine wane china, ‘Gwa Katlewakleru.’ Ga wa pimrine, ‘Giliya.’ Ga wa pimrine, ‘Geremiya.’ Waka satu tokanchi geneklewatachri kagwakyayina.”

¹⁵Wale wane china, “Ga wa gixa, ¿katu wane chinno?”

¹⁶Rugita Simo Petro. Wane china, “Pixni Kristoyi. Goyakalu giwekachri Wgenyi.”

¹⁷Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Giglenshinikanyegitkaluryi Simo, Gonasu wgenyi, gi rixanu gi wa kamaneru, gi wa kagragalu gekakgityi, seyni wa Nuru tengogne Gajeru gekakgityi. ¹⁸Seyni Gita koxa wane nchinyi, pixni Petroyi, ga wa tye tsru sotlu gogotemta nkamrutanru gapatjetikowaka Gitanu. Gi wa gipnachine gishyatikowaakaako gichkolu gapatjetachine pixka. ¹⁹Pixa nenekanru kotpukapi tengogne pogirewatyawaka chinanu. Klunerukokta pixa gostutanru tyechi-jneya, tengogne koxa rostutiko. Klunerukokta pkaspuka tyechi-jneya, tengogne koxa kaspukiko.” ²⁰Giyagni rujretna yimaklene gikena ma munkakinitipna wa Kristo rixinri.

Rupnale runkakagnaputa Geso

²¹Wanekluyakawa Geso Kristo yinuwaka gekakgiretna yimaklene, rumkata Gerosale yaletinripa. Wane gixo salewninripa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya; ruylatikolupa ga wa mapgogne rixinri yotunkakikolupa.

²²Petro ganiklu. Yinuwaka chigetjeretlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, kigle gwalepyi. Gike pixiniko wane pixanu.”

²³Giyagni Wale giprotakyegitlu. Wane chinru Petro, “Najxigi pyanutka, Satanasyo. Nutspekakjermakyi. Gi pushiniklu wa Goyakalupirana, seyni wa yinepirana galikaka.”

Geso Gomkagitachri gimkata kamruretannerupa

²⁴Giyagni Geso wane chinna yimaklene, “Katukokta galuka gwa gajxigletno raalixinwa walenanuko. Rawanro koroshishkitate. Romkagitanno. ²⁵Gi rixanu girukokta galuka gishatkapletlu ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, rukshikanru ruwekinri. ²⁶Gi rixanu ¿klu gaprini wa yineru psolu chijikmaka wane rixletanu, seyni ruwekinri ramginina? Ga wa ¿klu rupekotanru yineru ruwekinripa? ²⁷Gi rixanu nunanu Gita wa Yineru Wgenno Nuru goyaknuyma, notowreruneyma. Waneklu satkaka rixpoko kamruretyawaka napnutinikalu. ²⁸Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi getunganru gipnalu ma metkanuwalunachi Gita Yineru Wgenno ginachripatkano npogirewatyawakaya.”

Geso satuko kogetkogatka

17 Patsruijirgogne giknoginitka, Geso ganikna Petro ga wa Santiyako, ga wa repuru Gwa. Satu magka tenolu ranikna wannapje. ²Wane wanna getanu satuko kogetkogatka. Yochiigojita tkachi pixka. Ga wa gimkalu klatpotlu pokamlalu pixka. ³Moysisi ga wa Giliya giggujewnayegitna ruynumsanatjene.

⁴Rugita Petro. Wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, kigleru gewi gawinri. Palukinipulu, wkamrutanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, ga wa Giliyanupa satu.”

⁵Wa yanumsanatiniwa, satu kyachgapererumko katajiru chikletyegitna. Waneylu satu tokanchi kyachgapererumkoya wane chinachri, “Tyenwa Noturu nushinikanru potu. Wale gigletanshinikanutno. Wale gyijnakotanu.”

⁶Yijnakotinitikaluna yimaklene tye tokanchi, chiji rapokgojitna. Pikpotutna. ⁷Geso yayegitna. Kamrukna. Wane chinna, “Gyotunotanutka. Gi wa mpikanu.”

⁸Tunogitinitkana, gike retatkana. Gesopjetkani.

Giliya gapoklepa

⁹Wa magka yopikinitkana, rujretna Geso. Wane china, “Gi satuna ginkakanu wa getanruya nma yotunotkanuwa Gita Yineru Wgenno gipnachinetskalaya.”

¹⁰Yimaklene gepomgalu. Wane chinruna, “¿Gi chinkoxna wa yonchikgapine wa Giliya gingapkatanu?”

¹¹Rugita Geso. Wane chinna, “Giliya galikakni rungapkatanu rugletyaplu ptowruko. ¹²Seyni wane nchingi, Giliya ginpatka. Gi rumatluna. Seyni wane rixluna klunerukokta ralukyawakna. Waneko pixka rixannona Gita Yineru Wgenno. Wanaya nsalewnanu.”

¹³Wa yimaklene gimata jematkalu wa Gwa Katlewaklerupirana runkakletinri.

Geso gituukaklu mturu popukaleru

¹⁴ Wa gixolune yegi rapokinitkana, runa satu jeji. Yoptsojityegitlu. ¹⁵ Wane china, “Gitsrukaachi, petwamonutanru noturni. Gi rixanu popukalerunni. Yayixachrinni. Gixo kata xirnachri yana. Gixo kata gonu yana. ¹⁶ Pyimaklenyegimka nanikniri. Gi rumkata gituukakletanruna.”

¹⁷ Rugita Geso. Wane china, “¹Ya nyi gimuweekakgognenatachine malixkane, mputukane! ²Gi pejnugognenanukta numwanutkagi? ³Gi pejnugognenanukta nakotangi? Ganikyegitanno.” ¹⁸ Geso chigetjetlu kamchi. Rushpakamtatka kamchi waleya. Ga wa mturu gitukatka wanekluyakawa.

¹⁹ Giyagni yimaklene gapyegitlu Geso. Wannapje rixinrina, wane chinruna, “¹Klu chinanu wixa gi gimkata giknokletlu maleka?”

²⁰ Geso wane chinna, “Gi rixanu psotsotaji galixa. Gi rixanu galikaka wane nchingi, waneygi gixkamka galixle mostasajipso pixka, wane nchinanru tye magka, ‘Wane pushpakinitka. Pnu pyanutka.’ Ga wa pnunka yanu. Gikenapmakni gma mumkatanutupmaka. ²¹ Wa tye pixkalutu gi gishpaka seyini gagjigognerupjeya ga wa gogajirewlpjeya.”

Geso ginkakletatnaklu rupnalepapirana

²² Kalile rapatanatina, Geso wane chinna, “Samyookalurupno Gita wa Yineru Wgenno, yine kashichyapno. ²³ Ruylatannona. Mapgogne rixinri nyotunkaako.” Wanna wamonuwnapotutanna.

Girukotlewatachine gjigawenutikolu geneeka

²⁴ Kapernawo rapokatkana. Girukotlewatachine gjigawenyegitachine ginyegitlu Petro. Wane chinruna, “¹Gyimakjeru gi ge wenutanru wa girukotlewatachine gjigawenre?”

²⁵ Petro wane china, “Gigi.”

Jiglokapjimtini, Geso gapka yanumata. Wane china, “¹Gi pixka getle pixlu Simo? Tychijne pogirene, ²katu yoptotalona sroschi marnewlu girukotikolu chinanu, ga wa satkaka yineru chinanu? ³Gimolenyegiyna waka pnu gajenyegiya?”

²⁶ Petro wane china, “Pnu gajenyegiya.”

Geso wane chinru, “Giyagni gimolene gishpaka. ²⁷ Seyni wma jigekyapna, tsru wenu pyanu. Pkowchontapanu. Wa muchinanu gapka pkosetanropa, wala shima pkoschekanu. Pkomchaknamatanro. Pukshikanro sroschiproji. Wala pwanu. Penekanna Gita chinanu ga wa pixa chinanu.”

¿Girni wa tsru potu?

18 Waneklu yimaklene gapyetitlu Geso. Wane chinna, “Giyagni ¹girni wa tsru potu wa tengogne pogirewatyawakaya?”

² Tomgalu satu mturu. Wanna ganikajite rutaklu. ³ Wane china, “Galikaka wane nchingi, gma kashrijetkoklunupa, mturune pixka gma mixkanupa, gi gapokanuna tengogne pogirewatyawaka. ⁴ Giyagni girukokta mturu rixnawa tye mturu pixka, walepni wa tsrupotupa tengogne pogirewatyawakaya. ⁵ Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu Gita giwakaya, Gita yoptota.

Geso ginkakna mturune gitspeekakikolupirana

⁶“Girukokta gitspekaklu wa satu wa nyi mturune wa nalixjene Gita, kiglemkalu waleya rushriknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa.

Wa pumyo ga wa pujixi gitspekakinipyi

⁷“¡Gi waneni tye psolchijne gajeneko gitspekaklu chinanu! Gi rixanu galikakni wanepu gitspekaklu, seyni ¡Gi waneni wale jeji wale chinanu runa gitspeeru! ⁸Giyagni wa pumyo ga wa pujixi gitspekakinipyi pustakanru. Puknokanru pixyegiya. Kigleyyi masti ga wa yokmatachriyi puwekinri pjiglokinripa wanepnute gepimyo pixini ga wa gepjixi pixini, puknookona xirnachri yegi gike rixini mnikawnakatu. ⁹Wa puygale gitspekakinipyi pkoshpakanru. Puknokanru pixyegiya. Kigleyyi wa puwekinri pjiglokinripa paygalepjeya wanepnute gepiygale pixini puknookona Gigena xirnachri.

Geso yapkake gowega gamganatachropirana

¹⁰“Xako gi geyikanru satu nyi mturune, gi rixanu wane nchingi Goyakalutowerune tengogne gajene wanna chinanu psolgogneko retgojitluna Nuru tengogne Gajeru. ¹¹Gi rixanu nuna Gita Yineru Wgenno nognetkapyapl gamganatachri.

¹²“¿Gi pixka getle gixlu gixa? Waneyapmkalu satu yineru satu pacha gowegane ga wa tamganmaka sato gowega, ¿gi ge magka ruknokamtana wa mturujmole mturuji gowegane, ga wa rujgaplo wa gamgachro? ¹³Wa rukshikinro, galikaka wane nchingi rumuwpotuta wala chinanu, wa mturujmole mturuji mamgakane pnute. ¹⁴Wane rixa. Giru tengogne Gajeru gi raluklu wa satu nyi mturune gamginri.

Molchi mukochirewatachri

¹⁵“Giyagni wa pumole mukochirewyegitinyi, pyayegitanru. Pekakgi giklukanuw-nayegletanru gixapje gixini, pixa ga wa wale. Wa yijnakotinipyi, pukshikmole-tatka. ¹⁶Ma yijnakotkamkayi satumka ga wa gepimka panikanu pixayma, wa gepi getachine ga wa mapa pejnuruko tokanchi poyegitko. ¹⁷Wa ma yijnakotkanupna wanna, punkakanna gapatjetachine. Ga wa gapatjetachine gi yijnakotanu waneklu mjemkatu pixka ga wa gijgawenutachri pixka pixa getletanru.

¹⁸“Klunerukokta gixa gostutanru tyechijneya, tengogne koxa rostutiko. Klunerukokta kaspuka tyechijneya, tengogne koxa kaspukiko.

¹⁹“Galikakni wane nchinatnakgi, wa gepi gixa wanerutu nchinanshikanutini tyechijneya, klunerukoktapirana gagjitini, Nuru tengogne Gajeru wane gixingi. ²⁰Gi rixanu ginakaktana gepi, mapa ngiwaka chinanu gapatachine, wanna ganikajitkoxno Gita.”

Gkaspukini payokgipremole kata payokgipre kata

²¹Giyagni Petro yayegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿gi pejnu kata mukochirewyegitanno nomole, ga wa gita kaspukinri? ¿Payokgipre katpotunanrege nkaspukinri?”

²²Geso wane chinru, “Gi wane nchinyi wa payokgipre katpotunanuko, seyni payokgipremole payokgipre.

Gepi riwishkatachine

²³“Giyagni tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa, pogirchi. Raluka giglepokletlu wayegrenema riwishkatna. ²⁴Yinuwaka giglepokletlu riwishkatna. Wale yegi raniika satu riwishkatachri. Gixo potu waragkaproji riwishkatachri. ²⁵Male-shaylu wenutyaplu. Giyagni gitsrukaachi yokanatlu rushagkikolupa wale, ga wa ganunro, ga wa wugenene, ga wa pejnuruko wane rixle, wenutikolupa.

²⁶“Giyagni yoptsojityegitlu wayegrechri. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, ma pognanutupyi gitaya. Nwenutanyi pejnuruko.’ ²⁷Giyagni gitsrukaachi getwamonutlu wayegrechri. Rushotatkalu. Kaspukyegitatkalu riwishkatyalu.

²⁸“Yatka wale wayegrechri. Rukshiklu satu waleyama wayegrechri, wale riwishkatjeru, satu pachaproji riwishkatachri. Kashiplajitanru. Kachinekanru. Wane chinru, ‘Pwenutanutkano wa priwishkatyano.’

²⁹“Giyagni wa rixje wayegrechri gijixistsi yoptsojityegitlu. Ragjitlu. Wane chinru, ‘Ma pognanutupyi gitaya. Nwenutanyi pejnuruko.’

³⁰“Maka wale gi galuklu. Seyni wane ya. Yoshmakikowaka rutaklu wenutinpotunanuklu riwishkatyalu. ³¹Giyagni retinrina rixje wayegrechine, wamonuwnapotutna. Runkakapluna rutsrukata pejnuruko wane gixkaluruya.

³²“Giyagni repuklu rutsrukate. Wane chinru, ‘Mugletu wayegrechriyi. Pejnuruko wa tye priwishkate naspukyegityi gi rixanu pagjitno. ³³¿Gi ge pumkatkoxlu pixa petwamonutyalu pixje wayegrechri, wa gita pixka wane nixa getwamonretyi pixa?’

³⁴“Rutsrukate gimtuwnayegitlu. Saletlewatachine yegi samyoklu wenutinpotunanuklu pejnuruko riwishkanatanru.

³⁵“Waneko pixka rixangi gixa Nuru tengogne Gajeru, gma kaspukiniplu satkaka gixa gajiya gimole mukochirewyegitingi.”

Gorta wakanute potu romkagitluna Geso wa gixolune

19 Wane rixa, rali ginkakletinitka Geso tye tokanchikaka, Kalile yiyatka. Gotesreta, Gorta wakanute yatka. ²Romkagitluna gixolune yine. Wane rutuukayana.

Geso ginkaklewe giknokagnunrowlupiranaya

³Rapyegitluna Gwariseyone. Rumlukanutanruna. Wane chinruna, “¿Munan-shichkotlege wa yineru ruknokagnunrotini kluneru chinanukokta?”

⁴Wale gigita. Wane china, “¿Gi ge getyongatlu wa kgiyaklewakleru, yinuwakyawakpotunanuko jeji, *suxo kamrutna?* ⁵Wane china, ‘Giyagni jeji *rutspalitinitkana ruru ga wa runro. Rupxaletanrotkani ganunro. Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.*’ ⁶Giyagni gi gepitkana, seyni pamanepjetkana. Giyagni wa Goyakalu gapatanru ma mutspalkakinitipa wa yineru.”

⁷Wane chinruna, “¿Gi rixkoxge Moysisi yokanrewata *kiruka geneekaluropa ma ganunrotyanpatkalo, ruknokyaplo?*”

⁸Wane chinna, “Wa nshiknu gaji chinanu Moysisi gichichgi giknokagnunrotinripa. Seyni wa yinuwakyawakpotunanuko gi wane rixa. ⁹Gita wane china, girukokta giknokagnunrota gapoklewumigjeya, sato ganunrotinitnaka, rumopatlewataatka. Girukokta gannrotlo giknookaluro rumopatlewataatka.”

¹⁰Wane chinruna yimaklene, “Wane rixini jeji ganunro chinanu, gi wa kigleylu ganunrowatinri.”

¹¹Giyagni Wale wane chinna, “Gi wa pejnuruneko gimkata yoptoletlu tye tokanchi, seyini wannapje wa geneekalunepje. ¹²Gi rixanu wanena mumkata gnumrowletkane runronanwakna rushpakinyakawna. Wanena mumkata gnumrowletkane wa yine wane gixkakanune. Wanena mganunrowashatkane tengogne pogirewatyawaka chinanu. Gimkata yoptoletachri yoptotanru.”

Geso giglenshinikanyegitna mturune

¹³Giyagni Geso yegi raniikana mturune rutakamyogogotyapna, ga wa ragji-gognetinri. Ga wa yimaklene chigetjetna.

¹⁴Ga wa Geso wane china, “Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimale-tanna. Wa wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka.” ¹⁵Ru-takamyogogotna. Wane yiyatka.

Wa makluji ponikolu

¹⁶Wane rixa. Satu ginyegitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri kigleru, ¿klu kigleru nkamrutanu nyoptotyaplu wa nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁷Wane chinru, “¿Klu chinanu pepomgano kiglerupirana? Gi satuna waneru kigleru; satupjeru: Goyakalu. Wa paluka jiglokletinri giweklu, pkamrutanru yokanrukaka.”

¹⁸Wane chinru, “¿Girni?”

Geso wane chinru, “*Gi puyalawatanu. Gi pumopatwatanu. Gi pchowguwatanu. Gi maleshawaka pupgujtawashatanu.* ¹⁹*Pkagwakpiratanru puru, punro. Pushinikanru pumole pixananuko pixka.*”

²⁰Wane chinru makluji, “Pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinyakawa. ¿Kluneru wanepnute nmagatya?”

²¹Wane chinru Geso, “Palukiniplu wa mmagatikatu pixinri, pyanu. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikowle tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno.”

²²Wale tokanchi yijnakotinitka, ralimta wamonuwatachri, wa waneyanru gixo wane rixle.

Kyowiklu ponikolewlu

²³Giyagni Geso wane chinna yimaklene, “Galikaka wane nchingi, wa ponikolu kyaprepotlu tengogne pogirewatyawaka rapokinri. ²⁴Wane nchinatnaki, myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinri, wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁵Wa yimaklene yijnakotinri, ruglajpotutna. Wane chinruna, “Giyagni ¿katni gimkata gognetkaakota?”

²⁶Yopukgatna Geso. Wane chinna, “Wa yineya mumkatkotni wa tye, seyini Goyakalu pejnuruko gimkata.”

²⁷Giyagni rugita Petro. Wane chinru, “Wixa giknokammatkalu pejnuruko. Womk-agitakayi. Giyagni ¿klu waneyapwu?”

²⁸Geso wane chinna, “Galikaka wane nchina, wa ptowruko gerotewatinri, wa noyaknu ntuplajijere ntuplatini Gita Yineru Wgenno, waneklu gixa koxa wa

nomkagitjengi pamole gepi tuplapije, pguru tuplapijerkaka, ntuplatanu. Pamole gepinerune Gisrayiline gitakyagokanu gixa. ²⁹Pejnuruneko girukokta giknokam-tatkalu panchi, yegwakane ga wa repurune, ga wa ruru, ga wa runro, ga wa ganunro, ga wa wugenene, ga wa gichijne Gita giwaka chinanu, yoptotanru satu pacha kata pnute. Wanepnute yoptotanru ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ³⁰Seyni gixo muchichachine gapkatpotutatanu. Gapkatpotutachine wannapni wa muchichachinepa.

Sana gowasha kamrurewatyachine

20 “Gi rixanu wa tengogne pogirewatyawaka satu yineru pixka rixa, kwangixleru. Goyechnokawpotuko yayegitna rusanate rowashate kamrurewatachinepa, kamrurewjixyapna. ²Rupiratyana wale ga wa kamrurewatachineyama pamoleprojipli pagogne. Yokanatakana rusanate rowashate.

³“Tenotkalu tkachi yatnaka. Retna pimrine giputu tunwanatachine, wa mkamrurewatkane. ⁴Wale wane chinna, ‘Gajewa. Gixa koxa nusanate gyantu. Nenekangi poyagotyawaka.’

⁵“Giyagni wanna wane ya. Tumananu kwanjixleru rumepe yaletatnaka. Ga wa kayinwaka koxa yatnaka. Waneko pixka rixatnaka. ⁶Rumxiikastsi tkachi yatnaka. Rukshikna pimrine tunwanatachine, mkamrurewatkane. Wane chinna, ‘¿Klu chinanu gewi psolgogneko ntunwashgoggenata?’

⁷“Wane chinruna, ‘Gi rixanu gi satuna kamrurewjixwu.’

“Wane chinna, ‘Gajewa gixa koxa. Nusanate gyantu.’

⁸“Wa kayi rixinitka kgisateru wane chinru girukotlewjixanru, ‘Ptomganna kamrurewatachine. Pwenuatanutkana kamruna wenru. Gapkatatachine pyinuwaka wenutletanu, ga wa muchichachinpotunanuko.’

⁹“Rapokna wa rumxiikastsitka tkachi yinuwaka kamruretachine. Pamoleproji satkaka yoptota. ¹⁰Rapookoxna muchi kamrurewletachine. Kagwaka yoptoretluna wanna pnute. Ga wa wanna koxa satkaka pamoleproji yoptota. ¹¹Rawatkalona. Kegemgayegitluna wa kgisateru. ¹²Wane chinna, ‘Wa nyi gapkatatachine pshinitsonu kamrurewtaapna. Ga wa wixako pixka pixna, wa gakota salewnalgoggenatachinwu ga wa gemeru.’

¹³“Wa wale gigita. Wane chinru satu wannate, ‘Nomole, gi wa mpoyagkaakotu nixyi. ¿Gi ge pupiratyano pamoleproji chinanu? ¹⁴Ga ga pixanu pwanutka. Pyanutka. Naluka genekletkoxlu wa tye gapkatatachri pixako pixka. ¹⁵¿Gi ge munanshichkotni wa nkamrutanru wa nalukyawaka gita wa gitanuya? ¿Waka ksotanuygalegolyi gi rixanu kiglerno gita?’

¹⁶“Wane rixanna muchichachine. Wannapni gapkatatachinpatka. Ga wa gapkatatachine, wannapni wa muchichachinpatka. Gi rixanu gixolunni wa tomgakalune, ga wa gi gixpotna wa tsoomitkalune.”

Geso ginkakletlu rupnalepapurana

¹⁷Gerosale kanikinpatka Geso, pamole gepi yimaklene kegnetetamnugapo ranikna. Wane chinna, ¹⁸“Xani Gerosale wkanikanutka, ga wa Gita Yineru Wgenno samyookalurpatkano tsrukakalune sasertotene yegi, ga wa yonchikgapine yegi. Ruklukanuwneyegjixannona nupninripa. ¹⁹Payineko yegi samyokannona yenetyap-

nona, kochipjetyapnona, koroshishkita rutakyapnona. Seyni mapgogne chininri nyotunkaako.”

Santiyako ga wa Gwa gagjire

²⁰ Giyagni tyayegitlu Sewereyo wgenene ginro twugeneneyma. Tyoptsojityegitlu. Pagixanu tagjitlu.

²¹ Wale wane chinro, “¿Klu paluka?”

Wala wane chinru, “Wane pchinanu tuplatinripna nyi gepi nwugenene satu potuklesretate ga wa satu pkegetesretate pogirewatyawakaya.”

²² Wane chinna Geso, “Gi gimata wa gixa gagjitanru. ¿Gimkatge giiretyalo wa girapistono wa Gita girinro? ¿Gimkatge gkatletikolu wa katlu wa Gita katikolu?”

Wanna wane chinru, “Wumkatlu.”

²³ Wane chinna, “Wa girapistono nurapre girini. Wa katlu wa Gita katikolu wale koxa gkatikolupa. Seyni wa tuplalu npotuklesretate, wa nkegetesretate gi wa Gitanini nenekyaplu, ga wa wannanupni galpokyegitkalunepni Nuru chinanu.”

²⁴ Wa pamole yijnakotinri, rumtuwnana wa gepi moletkakachine chinanu. ²⁵ Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Gimata wa tsrukakalune payineko yegi towutlewpotutna. Wanna gitsrukatenne tsru gitaaka wanna chinanu. ²⁶ Seyni gi wane gixkakanu, seyni girukokta galuka tsru gixletnachriwa gixyegkakluko walepni wa gixpakjerupa.

²⁷ Girukokta gixyegkakluko galuka muchinanu gixletnawa, walepni gwayegrerupa.

²⁸ Gita pixka wa Yineru Wgenno gi nuna nupxakikolupa, seyni nupxaklewatiripa, nenekyaplu nuwekinri nwenutyaplu ruspakinripna gixolune yine.”

Gepi maygalene gimregkakaakalune

²⁹ Geriko yamtyatkana. Gixolune yine gomkagitlu. ³⁰ Gepi maygalene gatnugapostsi tuplatachine, wa yijnakotinitkana wa Geso giknoginritka, wane china sapletna, “Gitsrukaachi, Tawiklopisha, petwamonutanunwu.”

³¹ Gixolune yine chigetjetna pochke rixinripna, seyni wanepnute saplewjetna, “Gitsrukaachi Tawiklopisha, petwamonutanunwu.”

³² Wa Geso tunwata. Tomgana maygalene. Wane chinna, “¿Klu galukatka wa nixyapgi?”

³³ Wane chinruna, “Gitsrukachi, Wumregkatinripa.”

³⁴ Giyagni Geso getwamonutna. Kamrukaygaletna. Wanekluyakawa retatkana. Romkagitatkaluna.

Gerosale rapokinri gakagloklewatachri

21 Kayegikatkaluna Gerosale. Wetpage yana, Goliwa Magkateya. Giyagni Geso yokanatna gepi yimaklene. ² Wale wane chinna, “Tujra pokchi wunaple gyanu. Wane gikshikinro mporo kwugenero tsatkaluro, twugeneyma. Gkoshpirokanro. Ganikyegitanno. ³ Girukokta wane chininipgi, ‘¿Klu chinanu gkoshpiroklo?’ Wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galukna. Waneklutka satkajixanna mporone.’”

⁴ Ptwuruko wa tye wane gixkalurni wa poyagkakikolupa wa tokanchi geneklewatachri chinyawaka. Wane china:

⁵ *Wane pchinanro Gerosale, wa Siyo nshicho, Petanru Pogire punyegitjeru.*

Mayogotu, mporotji tuplatachri,

ga wa mporo wgenetji.

Walenwa prachi kgitjiklero wgene.

⁶Ga wa yimaklene wane ya. Wa Geso china towutyawakpotukna rixna. ⁷Rawpatkalona wa mporo ga wa twugene. Sapowakatjitatkalona gimkaluyma. Wanna gogo tuplamta. ⁸Gixolune yine potu gikwekamkata gatnugapoya. Pimrine gistaklu gagmunasurkaka. Rukwekluna gatnugapo ⁹Gixolune kosekamtachine ga wa kaptomtachine saplewjenanumta. Wane chinananumtna:

“¡Wuya, Tawiklopisha!

¡Gimalwutkaluru ginachri Gitsrukaachi giwakaya!

¡Wuya tengognepotuya!”

¹⁰Wa Gerosale rapokamtinitka, psolu pokchi gajeneko gimyeke. Wane chinna, “¿Katni wa tye?”

¹¹Ga wa gixolune wane china, “Tyenwa Geso, Nasare Kalilesreta giyakatyachri, tokanchi geneklewatachri.”

Kpashiwakapji powratkaluru

¹²Geso jiglokamta kpashiwakapji Goyakalunu. Ruknokna pejnuruneko kgishanrewaklerunni gagjijetachinni kpashiwakapjiya. Yawnajkaklo kwalkaka gipekoserojiprojitchinni, motkoko gishanretachinni tuplapijere koxa. ¹³Wane chinna, “Yonatkalurni:

Wa nopji gagjigognewakapji chinkalurupni.

Ga wa gixa wane gixatkalu gitawakapna kachowgurune gwiyawakapna.”

Kpashiwakapji runkalewatya Geso

¹⁴Giyagni kpashiwakapji runyegityaluna maygalene, ga wa myankane. Ru-tuukakna. ¹⁵Tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine getlu giglajrukaka Wale kamrutanru. Ga wa mturune retna saplewjetachine kpashiwakapjiya, wane china-chine, “¡Wuya, Tawiklopisha!” Rumtuwnana.

¹⁶Wane chinruna, “¿Gi ge pjemna wane chinyawakna?”

Geso wane china, “Gigi. ¿Gi ge pagogne getyongatlu: *Wa mturunenamaya ga wa gashichachinenamaya puglepotutlu gimalwuru?”*

¹⁷Ruknokamtna. Tsuru pokchi ruyakaty. Wetaniya ya. Wane rawamta.

Gikermuna mwakato kamakpiratka

¹⁸Goyechnokawpotuko tsru pokchi satokatka. Nachneru. ¹⁹Retlo satopje gikera gatnugapostsi gwachro. Yayegitlo. Gike rukshikyalo. Tosurepjesi. Wane chinro, “Gi pagogneko kajpatkayi.” Wanekluyakawa tuprigamtanatka gikerni.

²⁰Yimaklene getlo. Ruglajitna. Wane chinna, “¡Ge! ¡Wanekluyakawa tuprigamtanatka gikerni!”

²¹Rugita Geso. Wane chinna, “Galikakni wane nchingi, wa kalixlegi gixinipa, gi wa gnutanshinikanutini, gi wa tyepjeni wa gikerapirana wane gixanu, seyini koxa wa tye magka wane nchininipulu gixa, ‘Puxrikanu. Tsuru wenu puknokinwa,’ wane rixanu. ²²Wa gagjigognetinipa pejnuruko girukokta gagjita galixinri, gyoptotanru.”

Yoptopiiru Geso gitakikolupiranaya

²³ Wa kpashiwakapji yinitka, wa runkaklewanatini, rapyegitluna tsrukakalune sasertotene ga wa yine tsrutene. Wane chinruna, “¿Katu gitakyi tyeya?”

²⁴ Giyagni Geso gigitna. Wane chinna, “Gita koxa gepomgangi satu tokanchiya. Wa ginkakinipno Gita koxa ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri. ²⁵ Wa Gwa katlewe ¿ginaka giyakatyachrini? ¿Tengogne waka yinyegiyakla?”

Giyagni wannananuko gishinikanuwata. Wane chinna, “Wane wchininipmaka: Tengogne giyakatyachrini, wane chinanunwu, ‘¿Klu chinanu koxa gi galixlu?’ ²⁶ Wa wane wchininipmaka: Yine yegi giyakatyachrini, gixolune yine wpikanuna. Gi rix-anu pejnuruneko kagwaklu Gwa tokanchi geneklewatachri Goyakalunu rixinri.”

²⁷ Rugitluna Geso. Wane chinruna, “Gi wumata.”

Wale koxa wane chinna, “Gi Gitako ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

Geso yapkaklu gepi wugenrupirana

²⁸ “Seyni ¿gi pixka getle gixlu gixa? Gepi wgenru satu jeji. Tsuru gituru rapyegita. Wane chinru, ‘Wiwi, nusanate nowashate pyanu. Tyegogne wane pkamrurewatini.’

²⁹ “Wale gigita. Wane china, ‘Gi jmerno.’ Seyni gowukshini renshinikanuta. Wane yatka.

³⁰ “Gapkatatachri rapyegitatnaka. Waneko pixka chinatnaklu wale. Wale gigita. Wane china, ‘Gitapni, papa.’ Seyni gi wane ya.

³¹ “¿Giru wa nyi gepi ruru gishinikanru kamruta?”

Wanna wane china, “Tsuru gituru.”

Geso wane chinna, “Galidakni wane nchingi wa gijgawenutachinni, kapoklewaklerone gixa pnute jiglokanna Goyakalu pogirewatyawaka. ³² Gwa ginyegitgi poy-agkaklewlugapoya. Gi wa galixlu. Ga wa gijgawenutachine ga wa kapoklewaklerone galixlu. Ga wa gixa getinri gi wa waneklu genshinikanuta wa galixyaplu.”

Geso yapkake kamrurewaklerune muglenepirana

³³ “Gyijnakotanru satu yapkaklu. Waneru satu jeji kgisanateru. Wale gitaklu sana gowasha. Pirijeretjetlo. Tapgatyawakapa jitota. Tenopjiru kamruta. Renekamtna sana girukotachine. Pnu yatka wajra. ³⁴ Tjirgikolustsitka wayegrene yokanyegitna sana girukotachine yegi rawapyapluna sana gwiychritka.

³⁵ “Ga wa sana girukotachine kashichna wayegrene. Satu kochipjetna, ga wa satu ruylatna, ga wa satu sotlujetna. ³⁶ Rumepe yokanretatnakna pimrine wayegrene muchichachine pnute. Waneko pixka rixkanna wannani. ³⁷ Gapkatatachri potu gituru yokanyegitna. Wane china, ‘Kagwakpiratanruna noturu.’ ³⁸ Wa sana girukotachine retinitkaluna gituru, wane chinkakna wannakakluko, ‘Tyenwa yoptotachripa. Wuya. Wuylaganru. Waneyapwu wa yoptotanrupmaka.’

³⁹ “Kashichanruna. Gowasha ruknokyanruna. Wane ruylatyanruna.

⁴⁰ “Giyagni wa kgisanateru gininitka, ¿gi rixanutkana wa wanna sana girukotachine?”

⁴¹ Wane chinruna, “Wa gekture ruylapotutanna. Pimrine girukotachine renekamtanutnaklu sana. Wanna genekanru sana gwiychritka topapko gapokinitka.”

⁴² Geso wane chinna, “¿Gi ge pagogne getyongatlu wa Tokanchi Yonatkaluruya?”

Wa sotlu myoptokotu kamrupjitachineya

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

Gitsrukaachi chinanu kamrutka wa tye.

Rakaglajiygaletwu.

⁴³“Giyagni wane nchingi, wa Goyakalu pogirewatyawaka konkalurupni gixyegiya. Panerune reneeko wa pogirewatyawaka kamrure kamrutachinepa. ⁴⁴Katupnikta tye sotlu gitspetanuna rumlokpotutanuna, ramgapotutanuna. Ga wa tye sotlu gijrukogotanrunapa ramgapotutanuna.”

Sasertotene ga wa Gwariseyone galuka kashretyalu Geso

⁴⁵Wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yijnakotinitkalu yapkalkukaka Wale chinyawaka, rumatluna wannapirana china yanumsaletinri. ⁴⁶Rujgaluna gi rixpoko kashretyapluna, seyni gixolune yine pikna, gi rixanu tokanchi geneklewatachri kagwakyaluna.

Kashimyolu meyiwlu

22 Rugita Geso. Yapkalu runkakyatnakna. Wane china, ²“Tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa pogirchi. Kashimyolu kamrutyalu gituru. ³Wayegrene yokanata tomgiyapna chanixkalune kashimyolu yegi. Seyni gi raluka ginretna.

⁴“Rumepe yokanretatnakna pimrine wayegrene. Wane china, ‘Ginkakapanna chanixkalune, “;Getanru xani! Ralixatka nnijitu nwakate jejine ga wa nuxowaakakanune giylatkalunetka. Pejnuruko galpokotkalurutkani. Ginanu kashimyolu yegi.”’

⁵“Wanna gi jemlu, seyni ralimtna. Satu rusanate ya. Ga wa satu marnewjetyawaka ya. ⁶Pimrine kashwayegretanruna wale wayegrene. Rektutetkanna ga wa ruylatkanna. ⁷Ga wa pogirchi yijnakotinri wa tyepirana, jigekanuwata. Yokanatna solalotene. Ruylajixanna wa nyi kgiylalawaklerunni. Yochoipokchitanna.

⁸“Giyagni wane chinna wayegrene, ‘Wa kashimyolu galikaka galpokotkalurni, seyni wa chanixkalune gi wa rumuklunina. ⁹Giyagni gajewa. Rutsपालgapotyawaka gyanu. Nchanixanna ginnakokta gikshikanune, kashimyolu yegi yinripna.’

¹⁰Yatkana wanna wayegrechine. Wa gatnugapkaka yana. Rapatjemtkana pejnuruneko rukshikanunna mugleneymananuko ga wa kiglerune. Ga wa kashimyolu yegi yomitna nachnewatachine.

¹¹“Jiglokamta pogirchi retyapna wa nachnewatachine. Wane retyalu satu jeji kashimyolu getachinemkalu mutaakatu. ¹²Wane chinru, ‘Nomole, ¿gi pixpoko jigloklemta gewi wa kashimyolu getachrimkalu mutaakaty?’

“Seyni wale pochke. ¹³Giyagni pogirchi wane chinna wa kamrurewyegitjene, ‘Gostujixitanru, ga wa gostumyotanru. Maleka giknokaganru mapshagawaka.’ Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.

¹⁴“Gi rixanu gi gepikna chanixkalune, ga wa gi gixna tsomitkalune.”

Gepomgalu pogirchi wenutikolupiranaya

¹⁵Giyagni wane yana Gwariseyone. Jemanshinikankakna wa kash-tokanutyapluna. ¹⁶Yimaklenna yokanyegitluna Giroreyoneyma. Wane chinna, “Yimaklewatachri, wumatyi Pixni mayrokletu. Galikaka potu punkaklewata Goyakalu gatnugapoteperana. Gike pkgawakpirata, gi rixanu gi putakyagokna

jejine. ¹⁷ Giyagni punkakanwu. ¿Gi pixka getle pixlu Pixa? ¿Wa munanshichkotnige Goteyone genekyaplu wenrukaka wa Pogirchi Susa waka gike?”

¹⁸ Seyni Geso gimatlu wanna muglenu. Wane china, “Sanowashatachingi, ¿klu chinanu gimlukanutno? ¹⁹ Gekakgitanno wa sroschiproji Susa wenutikolupa.”

Ranikyegitluna paproji. ²⁰ Wane chinna Wale, “¿Katunni wa tye yaglu ga wa toyonga?”

²¹ Wane chinruna, “Susa yagluni ga wa Susa yongani.”

Giyagni wane chinna, “Giyagni genekanru Susa Susanni, ga wa Goyakalu Goyakalunu.”

²² Yijnakotinitkaluna, ruglajitna. Kaspukamtatkaluna. Yatkana.

Gepomgalu gipnachine yotunrepapiranaya

²³ Walegogne rapyegitluna Sariseyone, wane chinachine maleshlu yotunrupa gipnachineya. Repomgaluna. ²⁴ Wane chinna, “Yimaklewatachri, Moysisi wane china: Mwugenetniko gipninina satu, wa repuru gwanro wale gnunronanni, ruxolewnakakinripa giklopishapa yegwakluni chinanupa. ²⁵ Wixa yegi wanena payokgipre-rune moletkakachine. Muchinanu tsru gnunrowata. Waleni gipnanuna muknokawgenetkatniko. Repuru gwatnaklo. ²⁶ Waneko pixka rixana gapkatatachri, ga wa mapa rixinrini, ga wa payokgiprepotunanniko. ²⁷ Pejnurunniko gipnanatka. Tapkata gipukatanatka suxni. ²⁸ Giyagni wa yotunruklupa ¿giru gnunropni wa payokgiprenni gnunronanni? Gi rixanu pejnurunenniko gnunronanni.”

²⁹ Giyagni rugita Geso. Wane chinna, “Gixa pupjeta gi rixanu gi gimatlu wa tokanchi yonatkaluru gi wa Goyakalu giyaklewleko. ³⁰ Gi rixanu yotunruklupa gi wa jejineko gnunrowatanu. Gi wa suxoneko gnuruwatanu, seyni tengogne gajene Goyakalutowrerune pixka rixanutkana. ³¹ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, ¿gi ge getyongatlu wa tokanchi Goyakalu chinyawakgi? ³² ‘*Gitni wa Gawra Goyakalute, Gisaka koxa Goyakalute, ga wa Gakowo koxa Goyakalute.*’ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyni giwekachine Goyakalute.”

³³ Wa yijnakotinitkaluna gixolune yine, ruglajitna wa runkakyana.

Tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi

³⁴ Giyagni wa Gwariseyone yijnakotinri Wale kochrokna Sariseyone, rapatjetna wanna mkoje. ³⁵ Satu wannanyi yonchikgapine gepomgalu. Rumlukanutyaplu, repomgalu. Wane chinru, ³⁶ “Yimaklewatachri, ¿girmi wa tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi pejnuruko pnute?”

³⁷ Rugitlu. Wane chinru, “*Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pa-jiya, psolpotuyako punshinikanuya, psolpotuyako pushinikanutletanruya.* ³⁸ Tyenwa tsru potu ga wa muchinanu yokanru. ³⁹ Ga wa gepi chininri tye pixka rixa: *Pushinikanru pumole pixnanuko pixka.* ⁴⁰ Wa tye gepi yokanru chinanni pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine chinyawaka.”

Kristo, Tawiklopisha

⁴¹ Rapatanatinna Gwariseyone, Geso gepomganna. ⁴² Wane chinna, “¿Gi nchina gixa wa Kristoya? ¿Katuklopishni?”

Wane chinruna, “Tawinu.”

⁴³Wane chinna Wale, “Giyagni ¿gi rixa Tawi wa Giwekikaluruya wane chinru Gitsrukaachi? Wane china:

⁴⁴*Gitsrukaachi wane chinru*

Nutsrukate,

‘Ptuplatanu npotuklesretate,

wa nutakinpotukna Pixa kamnixjene

pujixipta rapukote.’

⁴⁵Giyagni waleko Tawi wane chininri Gitsrukaachi, ¿gi rixpokotyawaka giklopishayapni?” ⁴⁶Gi satuna gimkata giletokanutlu. Walegognekakayakawa gi satuna tserpiranawata gepomgaletlu wanepnute.

Geso ginkakletna yonchikgapine ga wa Gwariseyonepirana

23 Giyagni gixolune yine yanumyegita Geso, ga wa yimaklene koxa. ²Wane chinna, “Moysisi tuplapijere tuplatna yonchikgapine ga wa Gwariseyone.

³Giyagni pejnuruko chinyawakgina gkamrutyaplu, wale gkamrutanu. Seyni gi wa kamrutyawakna gkamrutanu gixa. Gi rixanu wane chinna, seyni gi wane rixa kamruretuna. ⁴Gi rixanu rumlutluna ginolu, kyapre ganikolu. Wale rutjikaakana yine. Seyni wannako gi wa gimyojiyakna raluka komyekletyaluna.

⁵“Ga wa pejnuruko kamrurna wane rixna wa retikolupa yineya. Gi rixanu tserutamtapotutlona yoptoyegitjerna yonchimta. Tserutluna gimkaluptostsimta gwachri. ⁶Ralukluna tsrukakalune tuplapijere meyiwluya, ga wa tsrune tuplapijere ginkaklewawakapji gajerkaka. ⁷Ralukluna giputuya ralukikolna, ga wa yine wane chinyapna, ‘Rawii, Rawii.’

⁸“Ga wa gixa gi wa ‘Rawi’ nchinko, gi rixanu satupjeru gyimakjeru wa Kristo ga wa pejnurunekgi gixa moletkakachingi. ⁹Gi satuna gixa ‘nuru’ nchinanu tye chijiya, gi rixanu satupjeru Giru tengogne Gajeru. ¹⁰Gi wa kgiyokolewaklerune nchinko gi rixanu satupjeru giykotjeru. Walenwa Kristo. ¹¹Wa tsru potu gixa yegi gajeru, gipxakjerupni wale. ¹²Gi rixanu girukokta tsru potu gixnawa, walepni wa mturupotupa. Girukokta walenanuko mturu potu gixnawa walepni wa tsru gitaako.

“¿Gi waneni!”

¹³“¿Gi waneni gixa yonchikgapingi, ga wa gixa Gwariseyone, sanowashatachingi! Gi rixanu gixni wa gishyatlu wa tengogne pogirewatyawaka yinyegiya. Gi rixanu gi wa gixako jigloka. Gi koxa gichi jiglookakletna jiglokachinmaka. ¹⁴¿Gi waneni yonchikgapingi, ga wa gixa Gwariseyone sanowashatachingi! Gi rixanu gkonapjijetanna gipnagnurutachronni. Gixashleya gogagjirgognerkakgi. Giyagni giklukanuwnapotutanuna.

¹⁵“¿Gi waneni yonchikgapingi ga wa Gwariseyone, sanowashatachingi! Gi rixanu tsru wenu ga wa popriwaka chiji gyotaljeta gixa, satupje Goteyo gitaknachriwa gixkakyapa. Ga wa wane rixkoklunu, wane gixkaklu Gigena xirnachri gajeru pixkalutu gixa pnute gepi kata rixanu.

¹⁶“¿Gi waneni gixa! Maygalenekgi kosekachingi. Wane chinachingi, ‘Girukokta wa kpashiwakpotugruko kawchinanu koschekachri, gike rixa. Seyni girukokta wa kpashiwaka potu gajero kori kawchinanu koschekachri walenwa giklukanuwnachrini.’ ¹⁷¿Seprolokachingi ga wa maygalengi! Gi rixanu ¿girmi wa tsrupotu? ¿Waka kori waka kpashiwaka potu wa kori kpashiri rixikowaka? ¹⁸Ga wa, Girukokta

gima wa genekashlu yochpikjetikowakakwa kawchinanu koschekachri, gike rixa. Seyni gima girukokta wale gogo gwachri genekashlu kawchinanu koschekachri, walenwa giklukanuwnachri. ¹⁹ Maygalengi, ¿girmi wa tsru potu: genekashlu waka yochpikjetikowakakwa wa genekashlu kpashiri rixikowaka? ²⁰ Wa yochpikjetikowakakwa kawchinanu koschekachri, gikwa kawchinanu koscheka ga wa waleymananuko pejnuruko walekwa gwachri kawchinanu. ²¹ Kpashiwakapji kawchinanu koschekachri, walepji kawchinanu koscheka ga wa walepji Gwachri kawchinanu. ²² Tengogne kawchinanu koschekachri, Goyakalu tuplapijere kawchinanu koscheka ga wa wale gogo Tuplatachri kawchinanu.

²³ “¡Gi wanengi gixa, yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Gi rixanu pamolete gwenutyalu pgamlusureru, ga wa ganisiji, ga wa kominoji, ga wa gkaspuclu wa tsru potu yokanru Yokanatkaluru Tokanchi chinyawaka. Walenwa poyagkակlewu, getwamonrewlu, ga wa galixlewu. Tyekaka gimkata kamrureta. Gi wa pimri koxa gkaspuka kamruretano. ²⁴ ¡Maygalenekgi kosekachingi! ¡Yosla gixirikachine pixkagi gixa, ga wa kameyo gnikloka!

²⁵ “¡Gi wanengi gixa, yonchikgapingi, Gwariseyongi! Sanowashatachingi. Gi rixanu ppowratlu kolpeto rogote ga wa kajpapago rogote, seyni gitokoya katsepoylu chowguchi ga wa makotnachinwa. ²⁶ Gwariseyo maygaletyi, muchinanu gapka powratanru kolpeto gitokote ga wa kajpapago gitokote, wa rogo gajeru koxa powra rixinripa.

²⁷ “¡Gi wanengi gixa yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Sanowashatachingi. Gi rixanu wane pixka gixachingi, yomlechkaka galatawnachri. Maleka galikaka retika kiglepotlu. Ga wa gitoko katseplu gipnachrigapu ga wa pejnuruko kapcholu. ²⁸ Waneko pixka gixa gixa koxa. Maleka galikaka yine getyawakgi poyagkakachinepgutgi. Seyni wa gitokoteya katsepoygi nsanowashle ga wa gmukochire.

²⁹ “¡Gi wanengi gixa, yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Sanowachatachingi. Gi rixanu gixa kamrutlu wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni kapnatikowaka. Gigletlu poyagkakachinni yomle. ³⁰ Wane chinachingi, ‘Wutsrukatenniklu gawkamka koxa wixa, gi wa wupxakmakna Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatikolu.’ ³¹ Wane gixa gipgujtaletnawa wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachineklopishangi. ³² Gixa koxa poyagkakanru gitsrukatenni yaglu.

³³ “¡Gimnu pixkalungi! ¿Gi gixpoko gasukletinri Gigena xirnachri giklukanuwnayegjixikolupa? ³⁴ Giyagni Gita yokanyegitgi Goyakalu tokanu geneklewatachine, ga wa kimatkalerune, ga wa yonchikgapine. Pimrine wanna giylatanu gixa. Koroshishkita gitakanna. Pimrine wanna gkochipjetanu ginkaklewawaklepjiya. Papokchimnunanuka gkojwakinna. ³⁵ Wa gixa giklukanuwninripa pejnuruneko poyagkakachinegraga, chiji gipkaakalurugraga, wa Gawili poyagkakachrigragakluyakawa Sakariyragaklupotunanuko, Warachi wgene, wa gixa giylatanruna kpashiwakpotugruko ga wa yochpikikowakakwa ganikajiteswa. ³⁶ Galikaka wane nchingi, wa nyi gimuweekakgoggenatachine giklukanuwna pejnuruko tyekakaya.

Geso wamonuwata Gerosaleyá

³⁷ “¡Gerosale, Gerosale! Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachriyi. Ga wa pyokanyegitokolunni sotlujetachriyi. ¡Gi pejnu katananukta naluka gapatjewgenre-

tyi, gaxawripa pixka tapatjewgeneta! Tomejimpuko tutakna. Ga wa pixa Gesosale gajengi gi galuklu. ³⁸Gwiyawakapjikaka giknokamtanuna gixapni. ³⁹Gi rixanu wane nchingi, xaniyakawa gi getanutkanno wa gixa wane chininpotunanuko: *Giglenshinikanyegitkalurni Gitsrukaachi giwaka ginyachri.*”

Geso ginkakletagnaputlu kpashiwakapji gijrolekachripa

24 Kpashiwakapji rushpakamtya Geso. Yatka. Rapyegitluna yimaklene, rekakgityapluna kpashiwakapjikaka. ²Geso wane chinna. “¿Getluge tyekaka? Galikaka wane nchingi, gi wa rutukanuna sotlu rogotkakinripa, gi wa mujroleekatunpakni.”

Getkalurkakapa ma mapookanuwa yoptukgognetyawakapa

³Goliwa Magkate tuplata. Yayegitluna yinaklene wanna mkoje. Wane chinruna, “Punkakanwu. ¿Giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa puninipa ga wa yoptukgognetyawakapa?”

⁴Rugita Geso. Wane chinna, “Xako gi satunako yokwitangi. ⁵Gi rixanu gixo ginanu ngiwakaya. Wane chinachinewa, ‘Gitni wa Kristo.’ Gixopni yokwitanna. ⁶Gyijnakotanutkalu giylalupirana ga wa pogiwlesha giylalupirana. Gi gkegeknanuwatanu. Runkata wane gixleta, seyini gi wa yoptukyawakapnichi. ⁷Gi rixanu yotunyegkakanna pachijne gajene pachijne gajene yegi ruylakakinripna. Ga wa pogirewatyawaka gajene yotunyegkakanna pogirewatyawaka gajene. Wanepu nachlukaka ga wa giyolikchijrukaka pachijnemnunanukaya. ⁸Tyekakapni pejnuruko muchichachripa wa kachinolkakapa.

Geso ginkakletlu yimaklene kojwakikolupna

⁹“Wanepnute gixapni samyokalunenapgi nsaletikolupa ga wa giylatikolupa. Ga wa gayegixko payinernunankoya Gita giwaka chinanu. ¹⁰Giyagni gixopni gitspekaakona. Samyookakanna. Rayegixkakanna. ¹¹Rupgujewnanna wanna migje Goyaluku tokanu geneklewatachine. Yokwitanunna gixoni. ¹²Mukochri gixolewnakalu chinanupa, gixopni masata galuklewletannatka. ¹³Seyini wa kashnantakanshinikanutachripa yoptukyawakapotunanuko wale gognetkaako. ¹⁴Muchinanu ptowruneko payinerununanuka runkakikolupna Kiglerpotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. Waneklupatkani yoptukyawakapa.

Gagnanutkaluru gimtukpotlewatachri

¹⁵“Giyagni getinpatkalu gagnanutkaluru gimtuklewatachri potu, Ntanyili, Goyaluku tokanu geneklewatachri chinyawaka, kpashiwakapji rawanatini, ¹⁶(Wa getyongatachripa gimata jemanru), waneklu Gote gwachinepni gasukanuna. Magkakaka yanna. ¹⁷Panchi gogoshrichi gwanatachripa gi gijrukanuna ranikyaplu gipji gajeru. ¹⁸Wa sana gwachri gi wa satkapanu rawapyaplu gimkalu. ¹⁹Gi waneni wa kamshironepni wa gashichakachinepni wale gognetakpatka! ²⁰Gagjigognetanu gi waneyapgi ginapuklu gasuktalu, gi wa gapnanutikalurgogneko. ²¹Gi rixanu wanepatkalu tsru salewakchi wa mwajejetkatu reyinuwakletinitkalu tye psolchijneko ga wa xanigognenanu salewakchi. Gi wane rixanu. ²²Wa Gitsrukaachi ma sustakanmaklu walegognekaka gi pamanenupnikmaka gishatkapkona, seyini

tsomitkalune chinanu sustaklu walegognekaka. ²³ Giyagni satu wane chininipgi, 'Gewru Kristo,' ga wa wane chininipgi, 'Ga ga waneru,' gi wa galixanu. ²⁴ Gi rixanu rupgujewnanna wale migje Kristone, ga wa wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Kamrutanruna tsru getkalurkakapa ga wa koglajrukakapa yok-witikolupmakna tsomitkalune wa rumkatmaka wane gixleta. ²⁵ Xani nunkakatkgi ma mapookanuwa.

²⁶ "Giyani girukokta wane chininipgi, 'Wane rawa, yineru mwiyawakanumka,' Gi wane gyanu. Ga wa 'Gitokogruko rawa,' gi galixanru. ²⁷ Gi rixanu, wa rawrakle pixka rixanu, tkachi gishpatyawakasreta rawrakini pixka ga wa rumxityawakasretpotunanuko pokamlata, wane pixka nixa ginretanu Gita wa Yineru Wgenno nuninipa. ²⁸ Gi rixanu ginakakokta rawmanetanu gipnachri, wane rapatjetinna klatatalune.

Yineru Wgene gapoklepa

²⁹ "Wa ruknoginitka tyegogne gajeru salewakchi, waneklu: Ruchpokanu tkachi.

Ga wa ksuru gi wa pokamlatanu.

Ga wa tengogne tujirotini katagirkaka.

Wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko

³⁰ "Wanepnute tengogne rupgujewninitka Gita Yineru Wgenno yigapkakle. Giyagni kegeknanuwatanna payinerumnunanuko tye psolchijne gajeruko. Retinpatkanona *Gita Yineru Wgenno ginachripatkano. Tengogne gajeru kyachgapererumko numunanu.* Tsru nuyakle, tsru noyaknu numunanu. ³¹ Nyokanatanna notowrene. Tsro pogimnupotuplo kowgimayma nyokanatanna. Wanna gapatjetanna ntsomitannune gepkoxamkojesretayako, yoptukyawakapotunanuko tengogne ga wa pasreta yoptukyawakapotunanuko.

Gikera gipcheksuretinripirana

³² "Gimatanru yapkaklu gikerapiranaya. Wa tyosnuygalejiplutinitka, tupcheksuretinpatka, gimatanutkalu wa walapustsitkani. ³³ Waneko pixka gixanu gigognepirana. Getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukpatkalu. Gipyaptostsitkalu. ³⁴ Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekagognenatachinesha wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³⁵ Wa tengogne ga wa chiji giknoganu, seyni wa ntokanu gi giknoganu.

Nowegogneklu pixka

³⁶ "Seyni walegogne, wale gipapko, gike gimata, gi wa Goyakalu toweruneko tengogne gajene, gi wa Gituruko, ga wa Girchipje galikaka gimata. ³⁷ Gi rixanu Nowegogneklu pixka nixa gapokletanu Gita Yineru Wgenno. ³⁸ Gi rixanu wa gonnewlu ma mapookanuwagognekaka wane rixa nikletna, rurna, ganunrowatna, ga wa ganuruwatna wa Nowe jiglockingnepotunanuklo pumlekwa. ³⁹ Gi rumatna rapokinipotunanuko gonnewlu ga wa ranikanna pejnuruniko. Wane pixka rixanu napokinipa Gita Yineru Wgenno. ⁴⁰ Giyagni gepi jejine sana gwanatanu. Satu ganiika ga wa satupni giknokamtkona. ⁴¹ Gepi suxone ginripagita satu ginripiya. Sato ganiika. Satopni giknokamtkona.

⁴² "Giyagni gixa giyokanu. Gi rixanu gi gimata girugogne runanu Gitsrukate. ⁴³ Ga wa gimatanru wa tye. Wa kwangixlerupji gimatkamka girpapko runinripa

kachowguru, ruyokanmaka. Gi retashatanmaklu kotamgiyaplu gipji. ⁴⁴Giyagni galpokotinwa gixa koxa, gi rixanu gi gimata gixa girpapakko nunanu Gita Yineru Wgenno.

Wayegrechri maponshinikanutkatu

⁴⁵“Giyagni ¿girupni wa wayegrechri gaponshinikanutkaluru ga wa kshinikanuru? Wale rutakamta rutsrukate gipji gajene chinanu, wale geneka nikletyapna nikjetinnapakko. ⁴⁶Giglenshinikanyegitkaluru wale wayegrechri wa runini rutsrukate rukshikyaplu wane gixanatachri. ⁴⁷Galikaka wane nchingi pejnuruko wane rixle chinanu rutakanru. ⁴⁸Ga wa gekutu wayegrechri wane chinanutka rajiya, ‘Ramga ginreta Nutsrukate,’ ⁴⁹Yinuwaka giylakletletna ruwayegretkone. Nika, ga wa rura gimetachineyima. ⁵⁰Wale wayegrechri gitsrukate ginanu. Ma kagwakgogne-tinitogne, runanu. Ma mumatinpapakko runanu. ⁵¹Kochipjepotutanru. Sanowashatachineyima rutakanru walenu. Waneplu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.

Yapaklu pamole maklojinepirana

25 “Giyagni tengogne pogirewatyawaka pamole maklojine pixka rixanu. Wanna koscheklo yochpiikalurkaka wannanuko. Rushpakamtna yoptotapyapatkaluna gnurowatachripa. ²Pamyona manshinikanurone, ga wa pamyo koxa kanshinikanurone. ³Giyagni wa manshinikanurone koscheklo yochpikjetanrona, seyini gi ranikluna ringi. ⁴Seyni wa kanshinikanurone ganiklu ringi pastonoya yochpikjetkaluroyima. ⁵Ramganatinikopshini gnurowatachripa ruxapnewanatna, rutnonatna pejnuroneko. Rumkanatna.

⁶“Ganikajyecho jemka saplechi wane chinachri, ‘¡Tyepatkani! Gnurowatachri-patkani. Gishpakanu. Gyoptotapanru.’

⁷“Giyagni pejnuroneko maklojine yotunota. Ruplepokotlona yochpikjetanrona.

⁸Giyagni manshinikanurone wane chinna kanshinikanurone, ‘Psoji genekanunwu gringite. Wa wyochpikjetanro giwniyankawu.’

⁹“Seyni wa kanshinikanurone gitna. Wane chinna, ‘Gike. Gi getko poyagotanu wixa chinanupa ga wa gixa chinanu koxa. Seyni gagjitapangonuklu gixanupa wa ragjijetikowakaya.’

¹⁰“Ragjitapakopshinruna rapokatka gnurowatachripa. Ga wa galpokonat-achinetka jiglokamtatkaluna kashimyolu yegi. Rushyatkatka gipgyapto.

¹¹“Gowukshini pimrone gina maklojine. Wane chinna, ‘Gitsrukaachi, git-srukaachi, pkotpukyegitanunwu.’

¹²“Rugita wale. Wane china, ‘Galikaka wane nchingi, gi numatgi.’

¹³“Giyagni giyokanu. Gi rixanu gi gimatlu gigogne, gi wa gipapakko.

Yapaklu sroschiprojkakapiranaya

¹⁴“Gi rixanu tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa wajra yachri. Tom-gana wayegrene. Renekamtna wane rixle. ¹⁵Satu reneka satu pacha waragkaproji, ga wa satu gepkoxamkojemole waragkaproji, ga wa satu gepmole waragkaproji. Satkaka rumkatyawaka renekna. Wajra yatka. ¹⁶Wa satu pacha waragka yoptotachri ralimta. Marnewatarka. Walaya satu pacha waragkatnaka yoptotatnaka. ¹⁷Waneko pixka rixa wa gepkoxamkojemole waragkaproji waneyalutu. Gepkoxamkojemole

waragkatnaka yoptotatnaka. ¹⁸Ga wa gepmole waragkaproji yoptotachri ralimta. Jitotlu chiji. Yogimatatnalo rutsrukate serojiprojite.

¹⁹“Gowukshini potu runa wanna wayegrechine gitsrukate. Ruglepokotluna kwen-tatna. ²⁰Rapoka satu pacha waragkaproji yoptotachri. Raniklo pimro satu pacha waragkaprojitnaka. Wane china, ‘Gitsrukaachi, satu pacha waragka penekamtno. Petanu. Pimro satu pacha waragkaproji nyoptotatnaka walaya.’

²¹“Rutsrukate wane chinru, ‘Poyagnu, wayegrechri kigleryi ga wa poy-agkakachriyi. Psotsotaji putakika poyagkakachriyi. Gixo potu chinanu nutakinyi. Putsrukate gimuwatyawaka pjiglokano.’

²²“Rapoka koxa gepkoxamkojmole waragkaproji yoptotachri. Wane china, ‘Gitsrukaachi, gepkoxamkojmole waragkaproji penekamtno. Petanu. Pimro gepkoxamkojmole waragkaproji nyoptotatnaka walaya.’

²³“Rutsrukate wane chinru, ‘Poyagnu, wayegrechri kigleryi ga wa poy-agkakachriyi. Psotsotaji putakika poyagkakachriyi. Gixo potu chinanu nutakinyi. Putsrukate gimuwatyawaka pjiglokano.’

²⁴“Rapoka koxa gepimole waragkaproji yoptotachri. Wane china, ‘Gitsrukaachi, numaty jeji shiko gajiryi. Pma mutaklewyawakanu pjirgiya. Pma muknokajityawakanu papatjetya. ²⁵Npika. Nalimta. Nyogimatlo pserojiprojite chiji gitokote, wa gepmole waragkaproji. Waneyyi wa pixanu.’

²⁶“Rugita rutsrukate. Wane chinru, ‘Wayegrechri mugletyi ga wa ma mernuwatachriyi. ¿Pumatmakge wa nma mutaklewyawakanu njirgiya, nma muknokajityawakanu napatjetya? ²⁷Giyagni pumkata gitakletlo nserojiprojite kgipekoklerune yegi, wa napokini nyoptotanmaklo gitanuko ga wa gixolewnachroymananuko.’

²⁸“Giyagni gkonanro waleya gepimole waragkaproji. Wa satu pacha waragkaproji waneyalutu genekanro. ²⁹Gi rixanu waneyalutu psoluko reneeko. Ruxolewnayegitanru. Ga wa waneyamigjetu, wane rixleko koniko. ³⁰Ga wa wayegrechri gike gapri migje maleka mapshagawaka giknokanru. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.’

Giklukanuwnalgognepotupa

³¹“Wa noyaknu numuninipa Gita wa Yineru Wgenno ga wa pejnuruneko notowreneyma, natajiwniyawaka ntuplapijere ntuplatanu. ³²Gita getanu rapatjekaakona payinemnunanuka. Nkotspalatanna. Wa gowegane girukotachri pixka kotspalatna gowegane chiwo wgeneneyegiya. ³³Potuklesretate galikaka nutakanna gowegane. Kegnetesretate nutakanna chiwo wgenene.

³⁴“Giyagni Gita pogirchino wane nchinanna npotuklesretate gajene, ‘Ginanu, Nuru giglenshinkanutanune. Gyoptotanru pogirewatyawaka gixa chinanupa galpokotkaluru ma mutaakonua tye psolchijneko. ³⁵Gi rixanu nachinanno. Geneka nikletno. Nonunnagatewanata. Geneka giiretno. Pnu giyakatyachriyo. Gyoptotno. ³⁶Mamkatno. Gmakatno. Nyayixa. Nsalwayegitno. Yoshmakjetikowakananno. Ginyegitno.’

³⁷“Giyagni poyagkakachine gigitanno. Wane chinannona, ‘Gitsrukaachi, ¿giklu wetyi pnachinatini ga wa woglutyi, waka gonunnagatewatachriyi ga wa weneka giiretyi? ³⁸¿Giklu wetyi pnu giyakatyachriyi ga wa wyoptoty, waka mamkatyi ga

wa wmakaty? ³⁹ ¿Giklu wetyi pyayixanatini ga wa yoshmakikowaka pwini pixa, ga wa wunwegityi pixa?’

⁴⁰ “Wa Gita pogirchino gigitanna. Wane nchinanna, ‘Galikakni wane nchingi, girukokta wa mturu potu wa nyi nomole wane gixini, wane gixno Gita.’

⁴¹ “Wanepnute wane nchinankoxna wa nkegetesreta gwachine, ‘Gixrikinno, kamakpiratkalungi. Xirnachri gyanu gike rixiniko muwnakatu, tsru kamchi chinanu galpokotkaluru ga wa gitowrenenupa. ⁴² Gi rixanu nachi nixinina, gi geneka nikletanno. Nonunnagatewanatinina, gi geneka giiretanno. ⁴³ Pnu nuyakatinina, gi wa gyopototanno. Mamkatu nixini, gi wa gmatatanno. Nyayixinina ga wa yoshmakikowaka nwini, gi wa nsalwayegitanno.’

⁴⁴ “Giyagni wanna koxa gigitanno. Wane chinannona, ‘Gitsrukachi, ¿giklu wetyi wa pnachinatini ga wa ponunnagatewatini ga wa pnu puyakatinini, mamkatu, ga wa yayixachriyi ga wa yoshmakikowaka pwini, waneklu gi wa wupxaki?’

⁴⁵ “Gita gigitanna. Wane nchinanunna, ‘Galikaka wane nchingi, gi rixanu gi wane gixlu satu nyi mturpotune, gi wa Gita wane gixa.’

⁴⁶ “Wane yanunna saletikowakapna gike rixiniko mnikawnakatu. Ga wa poyagkakachine wane yanna giwekikowaka gike rixiniko mnikawnakatu.”

Tsrukakalune jemanshinikankaka kashichyapluna Geso

26 Wane rixa. Rali ginkakletinitkalu Geso pejnuruko tyekakapirana, wane chinna yimaklene, ² “Gixa gimatlu wa gepigogne giknoginpatka, waneplu Tsru Giknoglushgogne ga wa Gita Yineru Wgenno samyooko, koroshishkita nutakikopatka.”

³ Giyagni tsrukakalune sasertotene, ga wa yine tsrutene gapata. Sasertotene git-srukutpotupji rapatyana. Kaygwasu giwakni. ⁴ Jemanshinikankakna kashichyapluna Geso yokwireyna, ga wa ruylatyapluna. ⁵ Wane chinna, “Gi wa tsrugogneklupni. Ma mejnugimalewatinitipna yine.”

Wetani ru yokjiwutika Geso

⁶ Wetani rawanata Geso, gijirgitutpachri Simopji. ⁷ Tapyegitlu sato suxo. Waneylo pastono klatalo, pgamlugalu yegi. Kwenuru potu. Nikawaka tuplanatini Geso, tuyokjiwutlu.

⁸ Wale retina yimaklene. Rumtuwnana. Wane chinna, “¿Klu chinanu wane tixa salewnaleta? ⁹ Gi rixanu tumkata gishankakotmaka tsru wenruya, renekikolupna kwamonurune.”

¹⁰ Geso gimatlu. Wane chinna, “¿Klu chinanu nsalewnakaklo twu suxo? Gi rixanu kigleru kamrurchi tkamrutyano. ¹¹ Gi rixanu waneygognenanupgi wa kwamonurune gixayma, seyni Gita gi wa gimwagognenanutanutkagi. ¹² Gi rixanu tuyokmanetno pgamlugalo, wa nkapnatikolupa tkamrutyano. ¹³ Galikaka wane nchingi, ginakakokta runkakletiko Kiglerupotunanu Tokanchi wa psolchijneko wa tye koxa tkamrutanru wala wane chinkaluruwa wa tushinikolupna wala.”

Gota galuka samyokletlu Geso

¹⁴ Giyagni satu pamole gepi rixinri, Gota Giskaryote giwokatletachri tsrukakalune sasertotene yegi ya. ¹⁵ Wane chinna, “¿Klu galuka genekletno, gita samyokangi Wale?” Rupiratyaluna mapmoleproji.

¹⁶ Wanekluyakawa rujgalu ruglepoktapinri samyokyaplu.

Tsru Giknoglushgogne chinanu galpokotka

¹⁷ Muchinangogne jimaprojpa gisekachri myapjetkotugognekaka yimaklene ginyegitlu Geso. Wane chinruna, “¿Ginaka paluka galpoklejixwu wa Tsru Giknoglushgogne pnikyawakapa?”

¹⁸ Wale wane china, “Pokchi gyanu wale jeji yegi. Wane nchinanru, ‘Yimakle-watachri wane china, “Nogognestsitkani. Pixa yegi Tsru Giknoglushgogne nkam-rutinri nyimamkleneyma” ’” ¹⁹ Ga wa yimaklene Geso chinyawakna kamrutna. Ralpokotluna Tsru Giknoglushgogne chinanu.

Geso ginkakletlu wa satu yimakleru samyokanru

²⁰ Kayimnu chininitka nikawaka tuplatatka pamole gepi yimakleneyma. ²¹ Wa nikanatinna, Geso wane china, “Galikaka wane nchingi, satu gixate rixinri samyokanutkano.”

²² Wamonuwnapotutna. Yinuwaka wane chinretna satkaka, “¿Gitgetkopni, Gitsrukaachi?”

²³ Giyagni rugitna Wale. Wane chinna, “Girpaktanwa Gitayma gigakachri kolpetoya gimyoya, walepni wa samyokanno. ²⁴ Galikaka Gita wa Yineru Wgenno wane nyanu chinyawaka wa yonchi Gitapiranaya. ¿Gi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko! Kiglemkalu tye jeji chinanu ma mushpaakannimka.”

²⁵ Giyagni rugita Gota wa samyokjeru. Wane chinru, “¿Gitgetkoni, Rawi?”
Wane chinru, “Pixa chinyawaka.”

Jimapro gimnikikolu gitaakaluru

²⁶ Nikanatinna wanna, Geso kashichlu jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknaglu. Renekna yimaklene. Wane chinna, “Gyoptotanru. Gnikanru. Tyenwa nomane.”

²⁷ Kashichlo girapistono. Poyagnutyegitlo. Renekna. Wane chinna, “Giranu walaya pejnurunekgi. ²⁸ Gi rixanu tyenwa nograga wa gerotu tokanchi gipiratkaluru chinanu, gixoluru yineru chinanu giyookaluru, wa mukochri kaspukikolupa. ²⁹ Ga wa wane nchingi, xaniyakawa gi wa nuranutkalo twu gowajga wa walegognepotuko wa nuranro geroto wa Goyakalu pogirewatyawakaya.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatinripa

³⁰ Wa wanna shikaletinitkalu gimalwuru, rushpakamatkana. Goliwa Magkate yana.

³¹ Giyagni Geso wane chinna, “Tye yecho pejnurunekgi gixapni gitspeekaakona Gita chinanu. Gi rixanu kayongalutkani:

*Nuylakanru girukotapratachri,
ga wa gowegane gapatyawaka gajene
kotspalkaakona.*

³² Wa nyotunotinpatka, Gita gapka kosekanu gixaya. Kalile nyanu.”

³³ Petro gigita. Wane chinru, “Pejnurunekmaka gitspetanu Pixa chinanu, gike nix-niniko nutspetanu gita.”

³⁴ Geso wane chinru, “Galikaka wane chinyi, tye yecho ma yanumatkanugnapuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno.”

³⁵ Petro wane chinru, “Numkata gipnaletankoxmaka Pixayma, gi nnutatanyi.” Ga wa pejnuruneko yimaklene wane china.

Getsemani ragjigognetinri Geso

³⁶ Giyagni sana ya Geso wannayma. Getsemani chinikowaka sana yana. Wane chinna yimaklene, “Gewi ntuplatanu, nagjigogneta pinikopshini.” ³⁷ Ranikna Petro ga wa gepi Sewereyo wgenene. Yinuwaka wamonuwnaleta. Ga wa kojwakanshinikanutka. ³⁸ Giyagni wane chinna, “Nonshinikanu nwamonuwnapotutya gipukchi pixka potuko. Gkagwakanu gewi. Giyokanu Gitayma.”

³⁹ Wane rajrinya psotsotaaji. Yoptsojita. Yonoogopotuta. Ragjigogneta. Wane china, “Nuru, rumkatini wane gixletikolupa, ruknoganu tye salewakchi Gitaya, seyni gi wa Gita galukyawakapni, seyni Pixa galukyawakapni.”

⁴⁰ Yimaklene yegi ya. Retamtna gimkanatachine. Wane chinru Petro, “Giyagni ¿gi gimkata giyokletge Gitayma pshinitsonu? ⁴¹ Giyokanu. Gagjigognetanu gma yantaletikotupa. Wa jmerenshinikanurungi galikakni, seyni gimane muchkotni.”

⁴² Rumepe wane yaletatnaka. Ragjigognetapa salewnalepirana. Wane china, “Nuru, nma murkanuwalo gi tumkata giknogletini Gitaya wa twu girapistono, wane gixkalurupni palukyawaka.”

⁴³ Rumepe yayegletatnakna. Retamtna gimkanatachine, gi rixanu ruxapnewlana chinanu gi rumkata gimrekaygaletna. ⁴⁴ Rajrinatnaka. Ragjigognetapa mapa kata rixinri. Waneko pixka chintokanutatnaka.

⁴⁵ Wanepnute yimaklene yegi yatnaka. Wane chinna, “Gimkapanuchi. Gapnanutanutka. Nopapkostsitkani Gita wa Yineru Wgenno samyookotka kmukochirerunemyoya. ⁴⁶ Gytunotanutka. Gayanutka. Gi gowukatkalu nsamyokjerupa.”

Geso samyookaluru. Kashichkaluru

⁴⁷ Wa yanumsanatiniwa, runatka Gota satu wa pamole gepi rixinrina. Waleymana gixolune yine kyoglolowaperune, kgagajererune. Runna tsrukakalune sasertotene ga wa tsrunekoxasreta gajene. ⁴⁸ Wa samyokjerupa genekna saturutu gimaxiklechi. Wane china, “Girukta namlutanu gita, Walepakni. Gkashichanru.”

⁴⁹ Rapyegitinitkalu Geso, waneklu wane chinru, “¡Rawi!” Ralukatkalu ga wa ramlutlu.

⁵⁰ Geso wane chinru, “Nomole, ¿klu chinanu puna?”

Giyagni rapyegitluna. Geso. Kashichatkaluna. ⁵¹ Ga wa satu Gesoymalutu koshpaklu yoglolowapre. Rustaklu sasertotene gitsrukate potu wayegeru. Yostakjepitlu.

⁵² Giyagni Geso wane chinru, “Pumretanru pyoglolowapre. Rawyawaka putakanru. Gi rixanu pejnuruneko yoglolowapi koschekachri, yoglolowapiko ruylatiko. ⁵³ ¿Waka gkagwakluge gi numkata gagjiretlu Nuru; Walemka gitakyegitanutkano yokgipimole waragka pnute solalone gitowrene? ⁵⁴ ¿Seyni gi rixpoko pyogkaakotanmaka Tokanchi Yonatkaluru wane chinachri rumkata wane gixleta?”

⁵⁵ Waneklu Geso wane chinna wa gixolune yine, “¿Ginyegitno gixa yoglolowapiyama gagajeyma, kachowguru pixka gixa kashretnoge? Pagognemnunanuka gixayma ntuplanata. Nunkaklewata kphashiwakapjiya. Gi wa wane gkashichyano.

⁵⁶ Seyni pejnuruko tyekaka wane gixkaluru poyagkakikolupa wa yonchi, Goyakalu tokanu geneklewatachine yonga.” Ruknokamtluna pejnuruneko yimaklene. Rasukatkana.

Jemanshinikankakjetikowaka tunwatinri Geso

⁵⁷ Ga wa Geso kashichachine ganiklu. Sasertotene gitsrukate potu Kaygwasu yegi ranikatkaluna, rapatyawakatkana yonchikgapine ga wa tsrune. ⁵⁸ Wa Petro gomk-agitlu gogajixiyako. Sasertotene gitsrukatpotupjipotunanuko romkagitlu. Gitoko jigloka. Tuplanata towrechineyma retyaplu rushinityawakapa.

⁵⁹ Wa tsrukakalune sasertotene, pejnuruneko jemanshinikankakjetikowakaya ru-jgaluna gipujtalebwlusha galikaka migje Geso chinanu ruylajixyapluna. ⁶⁰ Gimka gepikna gipgujtalebwlushatachine gapokachine, seyni gi rukshikluna.

Gapkatamtachine gepi gapoka, ⁶¹ wane chinachine, “Wale wane china, ‘Numkata jijrolekletlu kpashiwaka potu Goyakalunu, ga wa mapgogne nkamrupjitanutnaklu.’”

⁶² Palna sasertotene gitsrukate potu. Wane chinru, “¿Gike pugita? ¿Klu rupguy-tatyayina wa nyi?” ⁶³ Seyni Geso pochkeru.

Sasertotene gitsrukate potu wane chinru, “Goyakalu giwekachri kawchinanu nkoschekjixyi. Punkakanwu, ¿Pixlege wa Kristo, Goyakalu Wgenyi?” ⁶⁴ Geso wane chinru, “Pixa chinyawaka. Seyni wane nchinyi,

Xaniyakawa gixa getanno

Gita wa Yineru Wgenno

tuplatyawakapa giyaklu potuklesretate,

nuninkoxapa kyachgapererumkoya tengogne.”

⁶⁵ Giyagni wa sasertote gitsrukate potu suskamkata. Wane china, “Mupashiregnuchi china. ¿Klu wanepnute magatyawu gipgujtalebwlatachine? Getanu wa xani. Giyjnakotatkalu ma mupashiregnuya. ¿Gi pixka getle gixlu?”

⁶⁶ Rugitna. Wane chinna, “Ruklukanuwna rupninripa.”

⁶⁷ Giyagni rutskagjegovitluna. Yotmutluna. Pimrine giptagovitlu. ⁶⁸ Wane chinna, “Kristo, Goyakalu chinanu punkakanwu: ¿Katu giylakyi?”

Petro nutatlu Geso

⁶⁹ Malekputu tuplanata Petro. Wane tapyegityalu sato wayegrechro. Wane china, “Pixa koxa Geso Kalile gajeruymananyi.”

⁷⁰ Seyni pejnuruneko getanuya nutata. Wane china, “Gi numata gikta pchina.”

⁷¹ Rushpaka. Maleka gajeru gipgyaptote ya. Satu getatnaklu. Wane chinna wa wane gwanatachine, “Tye koxa Geso Nasare gajeruymananu.”

⁷² Wale kawchinanu nutatatnaka. Wane china, “Gi numatlu wa jeji.”

⁷³ Pshinitsonu rapyegitluna wane gwanatachine. Wane chinruna Petro, “Galikakni pixa koxa wannaymananyi. Gi rixanu ptokanu pumatika wa wane pixinri.”

⁷⁴ Giyagni yinuwaka kamakpiirewleta. Yinuwaka Wale kawchinanu chinreta, “Gi numatlu wa jeji.”

Waneklu gaxawripa yanumatatka. ⁷⁵ Rushinkaplu Petro wa Geso tokanu, wane chininri, “Ma yanumatkanuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno,” chinyalu. Rushpakamatka. Maleka ya. Chiyampotuta.

Geso Pilato yegi

27 Goyechnokawpotuko jemanshinikankakjetikowaka jiglokna tsrukakalune sasertotene ga wa yine tsrutene Geso chinanu, wa ruylatyapluna. ²Rostutluna. Ranikatkaluna. Pilato girukotlewatachri yegi samyokluna.

Gota gipnale

³Giyagni Gota wa samyokjeru retatkalu wa ruklukanuwnayegjixikolutka, kashrijetanshinikanuta. Satkaklo wa mapamoleproji tsrukakalune sasertotene ga wa tsrone yegi. ⁴Wane china, “Gita mukochirewatatka. Nsamyoكلu muklukanuwnakatugraga.”

Wa wanna wane chinru, “¿Gi rixwu wixa? Petanru pixa.”

⁵Ruknokamtlo sroschiproji kpashiwakaya. Ralimta. Rushriknajitnanatkawa.

⁶Tsrukaklune sasertotene gwalo sroschi. Wane chinna, “Ginanshichkaluni tu-knokikolu wa kpashiri gignantakikowaka, gi rixanu granchi wenroni.” ⁷Jemanshinikankakna. Walaya ragjiltuna kajpa kamgakleruchijne, pnu giyakatyachine kapnatikowakapa. ⁸Giyagni wane chinkaluru Granchichijne xanigognenanu. ⁹Waneklu poyagakatkalu Goyakalu tokanu geneklewatachri Geremiya wane chinyawaka: *Rawlona mapmoleproji sroschi wa rutakwenutikolu wenru, wa pimrine Gisrayiliklo-pishane gitakwenutanru.* ¹⁰*Reneklona kajpa kamgakleruchijne chinanu, Gitsrukaachi chinyawakno.*

Pilato gepomsatlu Geso

¹¹Girukotlewatachri getanu tunwata Geso. Ga wa girukotlewatachri gepomgalu. Wane china, “¿Pixlege wa Goteyone Pogiryi?”

Geso wane china, “Pixa chinyawaka.”

¹²Wa jigyegitkoklunu tsrukakalune sasertoteneya ga wa tsruneya koxa, gike rugita. ¹³Giyagni Pilato wane chinru, “¿Gi ge pjema gi pejnupiranananukta jigyegityayina Pixa?” ¹⁴Gi satuna tokanchi rugityalu. Giyagni girukotlewatachri giglajpotuta.

Waka Geso waka Warawasu

¹⁵Wa tsrugogneklulu satu yineru rushyegjetna gostutkaluru girukokta ralukanruna. ¹⁶Giyagni waneyananna gostutkaluru kpogiru, Warawasu giwakatletachri. ¹⁷Giyagni rapatinitkana, Pilato wane chinna, “¿Giru galuka wa nkaspukeyegityapgi? ¿Warawaslege waka Geso wa Kristo chinkaluru?” ¹⁸Gi rixanu wale gimata wa ranxalna chinanu samyokluna.

¹⁹Gitakyagoklewatikowaka tuplanatini wale, ganunro yokantokanyegitlu. Wane chinru, “Petashatanru Wale poyagakachri. Gi rixanu xawakni gixo nsalewna Wale chinanu nupnawleya.”

²⁰Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa tsrone gishinikanutna gixolune yine wa Warawasu galikaka ragjitinripna, ga wa Geso ruylajixinripna.

²¹Rugita girukotlewatachri. Wane china, “¿Giru galuka wa nyi gepi wa nkaspukeyegityapgi?”

Wanna wane china, “Warawasupni.”

²²Pilato wane chinna, “Giyagni ¿gi nixyaplu Geso wa Kristo chinkaluru?”

Pejnuruneko wane china, “iKoroshishkita gitaakalurupa!”

²³ Girukotlewatachri wane china, “iKlu gekutu kamruta?”

Wanepnute potu tsaplewatna. Wane chinna, “Koroshishkita gitaakalurupni.”

²⁴ Giyagni Pilato getinri gike rumkata, seyini wanepnute galikaka rixa gejnugima, gonu koscheka. Reromyoga gixolune yine getanu. Wane china, “Muklukanuw-nakatno tyegrabaya. Gixa getanutkalu.”

²⁵ Pejnuruneko yine gigita. Wane chinna, “Wixa chinanupni gigrabaya, ga wa wwugene chinanupni.”

²⁶ Giyagni kaspukyegitna Pilato Warawasu. Rali kochipjetjixletinitkalu Geso, samyokatkalu koroshishkita rutakikolupa.

Geso gixpiranatkaluru solaloneya

²⁷ Giyagni girukotlewatachri solalotene ganikatkalu Geso. Tsurupi Pretoryopji ranikluna. Pejnuruneko solalone gapatyegitlu. ²⁸ Giyagni Waleko gimkalu komk-agatkaluna. Pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri yoshmakatkaluna. ²⁹ Kona kamgikaluru sagyeta yoshmakjiwutatkaluna. Katsluksu samyokluna, potukle-myo. Yoptsojityegitluna. Ruxpiranatluna. Wane chinruna, “iWuya, Goteyone pogire!” ³⁰ Rutskagjetluna. Kashichluna katsluksu. Ruylajiwutluna. ³¹ Rali gixpi-ranatiletinikaluna, komkagatkaluna mkachri. Waleko gimkalu yoshmakatnakluna. Ranikatkaluna, koroshishkita rutakyapatkaluna.

Koroshishkita gitaakaluru

³² Rushpakamtinitkana. Retluna Surene gajeru, Simo giwakatletachri. Wale rutji-jixlona Geso koroshishkitate. ³³ Rapokluna Kolkota chinikowaka. Walenwa Gi-jiwuswaga yegi chinikowaka. ³⁴ Reneka giiretmakluna winga shepichlega yap-jetkaluro. Retungamkalo. Gi raluka giiretlo. ³⁵ Koroshishkita rutakatkaluna. Kotspaltamkatluna. Gipenoklu rutakluna gimkalu. ³⁶ Tuplatna. Wane retanatyaluna. ³⁷ Gijiwu gogwakate rutakyaluna jigyegitikolu yonga, wane chinachri:

Tyenwa Geso Goteyone Pogire.

³⁸ Giyagni Waleyma koroshishkita rutaakana gepi kachowgurune, satu potuklesreta, satu kegnetesreta. ³⁹ Wa giknogachine mupashiregnuchi chinruna. Ruwnownojiwutna. ⁴⁰ Wane chinruna, “Pixni wa kpashiwakapji jijrolekachripyi, mapagogne pkamrupjitanutnaklu. Pixnanuko gognetkakinwa. Goyakalu Wgene pix-inipa, koroshishkita pujrukini.”

⁴¹ Waneko pixka china gixpiranatiletluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchik-gapine, ga wa tsrone. Wane chinna, ⁴² “Pimrine rognetskaka. Walenanuko gi rumkata gognetkakletnawa. Goteyone Pogirmaka, koroshishkita rujrukini xani. Walixan-maklu. ⁴³ Raponshinikanutkamkalu Ruru Goyakalu. Rushatkapanru xani ralukini-plu. Gi rixanu wane china, “Goyakalu Wgenno.”” ⁴⁴ Waneko pixka rixa yangaletluna kachowgurune Waleyma koroshishkita gitaakalune.

Geso gipnale

⁴⁵ Tumananutkani ruchpokatka tkachi psolchijnepotunanuyako. Kayinwakasreta rapokinpotunanuko rumrekatka. ⁴⁶ Kayinwakapko Geso saplewata. Tsuru plaji rixa. Wane china, “Geloyi, Geloyi, iLama sawajtani?” Walenwa, “Noyakalute, Noyakalute, iKlu chinanu puknokatkano?”

⁴⁷ Jeminrina pimrine wane gwanatachine, wane chinna wanna, “Pete. Wale tom-galu Giliya.”

⁴⁸ Waneklu rasukamta satu wannate. Rawlo katsopi. Kachgalu shichponkaklu. Katsluksu rutaklu. Reneka giiretlu. ⁴⁹ Pimrine wane china, “Getashatanru. Wetkox-ewa gikta runanu Giliya rognetskakapyaplu.”

⁵⁰ Rumepe saplewletatnaka Geso. Tsrusaple rixa. Kaspukatkalu ruwekinri.

Ksolaloteru gigujtale

⁵¹ Waneklutka mkachrichrata gimaletanatachri kphashiwaka gajeru giskakamatka. Gepichratatkalu. Teno rumuyaka giskakletyatka chijiina. ⁵² Ruyolikchijita. Sotlukaka gitspatjeta. Rutpukamta yomlechkaka. Gi gepika kphashirinni gapnanutachinnimane yotunota. ⁵³ Wa yotunotinitka Wale, waneklu yomlechi rushpakyatkana. Kphashiri pokchi yatkana. Gixolune yegi rupgujewnayegitna.

⁵⁴ Ga wa ksolaloteru ga wa waleymalune Geso girukotanatachine getlu wa giyolikchijru, ga wa wane gixkalurkaka. Tsrupiklu rixanna. Wane chinna, “Galikakni Goyakalu Wgenni wa tye.”

Koroshishkitastsi gwachine suxone

⁵⁵ Wane rawanatna gixo suxone gowuka getanatyachine. Kalile romkagityaluna Geso. Rupxakanatluna. ⁵⁶ Wannaymana Mariya Maktala gajero, ga wa Santiyako, Gosi ginro Mariya, ga wa Sewereyo wgenene ginro.

Geso kapnatkaluru

⁵⁷ Kayi rixinitka runa satu jeji ponikolu, Garimate gajeru. Gosi giwaktletachri. Wa Geso yimaklerkoxni wale. ⁵⁸ Wale yayegitlu Pilato. Gesnimane ragjita. Giyagni Pilato genekjixmanetlu. ⁵⁹ Gosi gwamanetatkalu. Powrachratu poyitakalu. ⁶⁰ Waleko giyomlepmaka gerotupna rutaklu, sotlu yomlechi gigpyaptote gakanokachri. Wane yiyatka. ⁶¹ Wane rawanatna Mariya Maktala gajero, ga wa sato Mariya. Tuplanatna yomlechi ginaple.

Yomlechi girukotka

⁶² Waleprikogone, walenwa gapnanutikalurgogne, Pilato yegi rapatyana tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone. ⁶³ Wane chinna, “Gitsrukaachi, wushiniklu wa wale kyokwirewaklerni wane china, ‘Mapagogne giknoginpatka nyotunotanu.’ ⁶⁴ Giyagni pyokanrewatanu girukotayomletikolupa mapgogne rixinpotunanuko, ma chowgutapyapluna yimaklene goyecho, ma wane chinyanupna yine, ‘Yotunomatka gipnachinetskalaya.’ Gapkatatachri pupjeru muchinanu pnute ma mixinitipa.”

⁶⁵ Pilato wane chinna, “Waneygi girukowatachine. Gajewa. Gignantakanru gimatyawaka.” ⁶⁶ Wane yatkana. Rugnantakluna yomlechi. Rupitluna sotlu, girukowatachineymananuko.

Yotunre

28 Ruknoginitka gapnanutikalurgogne, rumrerekamtinitka muchinangogne wa simana, wane yana Mariya Maktala gajero ga wa sato Mariya, yomlechi retapyapna.

²Waneklu waneru tsru giyolikchijru. Gi rixanu Gitsrukaachitowreru gijruka tengogneya. Rapoka. Rakaprurutlu sotlu yomlechi gajeru. Wale gogo tuplanatka. ³Rawrackle pixka rixgojita. Gimkalu klataa rixpotuta giwru pixka. ⁴Wale piklena chinanu wa girukowatachine giypiypitana. Gipnachine pixka rixanna.

⁵Goyakalutowreru gigita. Wane chinna suxone, “Gi mpikanu gixa. Gi rixanu numatgi Geso gijga, wa koroshishkita gitakanatkaluru. ⁶Gi wa gewitkalu. Yotunomatka wa Wale chinyawaka. Ginanu. Getapanru rutakanatikowaka. ⁷Gajewa. Nteyakawamtanu. Ginkakapanna wa yimaklene yotunomtinritka gipnachine-skalaya. Kosekatkagi. Kalile yatka. Wane getinitkalu. Nunkakatkagi.”

⁸Giyagni wanna yomlechi teyakawamtyatkana. Pikachine ga wa gimuwatachine potu. Rasukamtana yimaklene runkakapyapna. ⁹Makakta Gesokni wa yoptotapna. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.” Rapyegitluna. Kashjixitluna. Yoptsojityegitluna. ¹⁰Giyagni Geso wane chinna, “Gi mpikanu. Gajewa. Ginkakapanna nomolene wa Kalile yinripatkana. Wane retinnona.”

Girukowatachine ginkakle

¹¹Wane yakopshinna, pimrine girukowatachine pokchi yatkana. Tsrुकakalune sasertotene runkakapna pejnuruko retanrutkana wane gixachritka. ¹²Rapat-jetna tsruneyma. Jemanshinikankakna. Gixo sroschi reneekana solalone. ¹³Wane chinkana, “Wane nchinanu, ‘Yimaklene goyecho ginapa. Chowgutpatkaluna, wumkanatni wixni.’ ¹⁴Wale yijnakotinipa girukotlewatachri, wixa giglepokyegitangi. Mkojwakanshinikanutkane wixkakangi.” ¹⁵Wanna yoptotlo sroschi. Wane rixna wa runkakikowakna. Giyagni poshalpiranatka Goteyone yegi xanigognenanu.

Tsru yokanru

¹⁶Giyagni pamole satupje yimaklene Kalile yatkana, satu magka yegi wa Geso chinyawakpotukna. ¹⁷Retinitkaluna yoptsojityegitluna. Seyni pimrine nutanshinikanyegitlu. ¹⁸Rapyegitinitkana Geso, ruynumsatna. Wane chinna, “Psolpotuko nutakika tengogne ga wa chiji. ¹⁹Giyagni gyanu. Gyimakanna payinemnunanuka. Gkatanna Girchi giwakaya, ga wa Gituru giwakaya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri giwakaya. ²⁰Ginkakanna kamrutyapluna pejnuruko nyokanatyagi. Gjemanu: Gixayma nwanu psollogneko yoptukgogneshatyawakpotunanuko.”

Kiglerpotunanu Tokanchi

Kpashiri Marko Yonatanru

Gwa katlewakleru

1 Tyenwa yinuwakikolu Kiglerpotunanu Tokanchi Geso Kristopirana Goyakalu Wgene. ²Wane rixa yokanatkaluru Gisayiya Goyakalu tokanu geneklewatachri. Wane china:

Gita yokanatlu notowreru pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote.

³Yineru mwiyawakanu saplewatyachri wane china:

Galpokotanru Gitsrukachi gatnugapote.

Mpotukatanru gigapkaka.

⁴Gwa katlewata yineru mwiyawakanuya. Wane runkakyana yine genshinikanu-tachinepa katinripna. Ga wa kaspukamukochiretikolupapirana runkakna. ⁵Rush-pakyegitluna pejnuruneko Gotesreta gajene ga wa Gerosale gajene koxa. Wanna ptowruneko katka Gorta gaggaya. Rupgujtamukochiretnawana.

⁶Wa Gwa makatlu kameyopixi. Wa pamta gipchiji rushrika. Wale niklu tsetse ga wa wrolga gosha gajeru. ⁷Runkaklewata. Wane china, “Runa najxigi Gita pnute muchkonurutu. Gi wa Gita gimukluni nyomshokinri nkoshpirokyaplu yoshmakle-jixitsa. ⁸Gita galikakni katgi gonuya. Wa Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya.”

Geso katka

⁹Wane gixlutkani walegognekaka. Nasare Kalilechijne runyatka Geso. Wane Gorta gapga Gwa katyalu Geso. ¹⁰Waneklu wa gonu yotunotyatka. Retlu git-pukachri tengogne, wa Giwekikaluru motkoko pixka rixa, Wale gogwaka gijrukya-achri. ¹¹Tengogne runya satu tokanchi wane chinachri, “Pixni Noturyi nalukanruyi. Pixa gigletanshinikanutno.”

Geso yantaletka

¹²Waneklu wa Giwekikaluru ganiklu yineru mwiyawakanu. ¹³Wane rawanata yineru mwiyawakanuya gepkoxamkojemolgogne. Wane rumlukanutyalu Satanasyo. Wane rawanata kmatsurunetskala. Goyakalutowrerune tengogne gajene gipxaklu.

Geso yinuwaka kamrureta

¹⁴Waneklu kashichkoklunutka wa Gwa. Wanepnute Geso wane ya, Kalile ya. Runkaklewata Kiglerpotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. ¹⁵Wane china, “Gigogne poyagkakatka. Goyakalu pogirewatyawaka gi gowukatkalu. Genshinikanutanu. Galixanru Kiglerpotunanu Tokanchi.”

Tomgana gepkoxamkoje yimaklene

¹⁶Tsru wenustsi Kalile yapamta. Retlu Simo repuruyma Gantirishi, chalugjeta-chine tsru wenuya, wa kshimagaklerune. ¹⁷Wane chinna Geso, “Ginanu gwaga-

jxigitanno. Yine gwapjetachine nixkakanutkagi.”¹⁸ Waneklutka ruknokamtatkaluna chalnena. Romkagitatkaluna.

¹⁹ Wane rajrinya. Retlu Santiyako, Sewereyo wgene repuruyma Gwa. Wanna koxa kanawa gwanata. Ramatluna chalkaka. ²⁰ Waneklutka tomgana Wale. Ruknokamtluna runa Sereweyo kanawaya kamrurewakleruneyma. Wane yana. Rawgajxigitluna.

Rutuukaklu jeji kamchi puchotlewatachri waneyalutu

²¹ Kapernawo rapokinitkana, gapnanutikalurugognekaka jiglokjeta ginkaklewawakapi. Wane runkaklewlejetya. ²² Ruglajitna wa runkaklewleya. Gi rixanu runkakna tsru gitaakaluru pixkako rixa. Gi wa yonchikgapine pixka rixa. ²³ Waneru runkaklewawaklepjiyna jeji wa kamchi puchotlewatachri waneyalutu. Wale saplewata. ²⁴ Wane china, “iYa! ¿Gi pixannatkawu Geso Nasare gajeru? ¿Puna pumtukpotutapyapwu? Numatyí Kpashiryí Goyakalunu.”

²⁵ Geso chigetjetlu. Wane china, “Pochkepyi. Pushpakanutka waleya.” ²⁶ Wa kamchi puchotlewatachri shipchojtakakanru jejni. Saplewjetana tsruplaji. Rushpakamtatka wa waleya.

²⁷ Pejnuruneko giglajita. Giyagni repomgakakna. Wane chinna, “¿Klunerni wa tye? ¿Klu gerotu ginkaklewlutkani wa tye? iWaleni wa tsru gitaakaluru pixka rixa! Wale yokanatna kamchine puchotlewatachine. Jemluna Wale.” ²⁸ Waneklu pogiwata psolchijnepotunanuko Kalilesretaya.

Rutuukaklo Simo gimajiro

²⁹ Wanepnute rushpakamtinitkana ginkaklewawakapiya, wanna wane yana Simo, Gantirishipji, Santiyakoyma, Gwa koxa. ³⁰ Wa Simo gimajiro gikluga. Tpatchwata. Giyagni walapirana runkkluna. ³¹ Giyagni rapokinitka kosemyotlo, yotunkaklo. Tupachwalgamtatka. Wala gipxakatkana.

Gixo gitukachine

³² Wa kayi rixinitka wa rumxikinitka tkachi ranikyegitluna pejnuruneko yayixachine, kamchichachine. ³³ Wa pejnuruneko tsru pokchi gajene gapatjeta gipyaptoya. ³⁴ Geso gituukakna gixo yayixachine pnumnunanuka gixachri yayixluya. Wale giknokna maleka gixo kamchine. Gi ruchi yanumsaletna kamchine, gi rixanu rumatluna.

Geso gagjigognetapa

³⁵ Yotunomta goyechnokawpotuko, ma mummreekanuwa. Rushpakamta. Wane ya yineru mwiyawakanu. Wane ragjigognetya. ³⁶ Simo, waleymalune gijgalu. ³⁷ Rukshikluna. Wane chinruna, “Pejnuruneko gijgayi.”

³⁸ Wane chinna Geso, “Wane gayanu papokchikaka gawastsitanune yegi. Wane koxa nunkaklewatini. Wale chinanukni nuna.”

³⁹ Wane ya. Runkaklewananumta runkaklewawaklepjikakayna psoluko Kalileya. Ruknokiyana maleka kamchine.

Geso gituukaklu gijirugitutchri

⁴⁰ Satu gijirgitutchri ginyegitlu. Ragjipotutlu. Yoptsojityegitlu. Wane chinru, “Palukiniplu pumkata powratletno.”

⁴¹ Geso getwamonutlu. Romyokyegitlu. Kamruklu. Wane chinru, “Naluklu. Powra pixinripa.” ⁴² Waneklutka gijirgitlu gitukyegitakalu. Powratkalu.

⁴³ Rujretlu. Yokanatatkalu. ⁴⁴ Wane chinru, “Gike punkakanu. Seyni pyanu. Saser-tote pekagkitapinwa. Penekashatanru powranuya wa Moysisi yokanananru. Walepni gipgujtalewlu wanna chinanu.”

⁴⁵ Wa wale gishpakamtatka. Yinuwaka ginkakletletlu gixo. Poshalpiranamtlu. Giyagni wa Geso gi wa ginkata gapokletlu gipgujewaleta tsru pokchiya, seyini maleka rawanata yineru mwiyawakanuya. Runyegitluna Wale pnumnunanuka gajene.

Geso gituukaklu giktegachri

2 Gi gixogogne giknoginiwa, Kapernawo rapokatka. Yijnakyegitinitka pan-chitkalu, ²rapatjekakna gixolune. Gi wa gipgyaptoko poyagotatka. Geso ginkakna wa tokanchi.

³ Runna. Ranikyegitluna giktegachri. Ranikjene gepkoxamkoje. ⁴ Gi wa rumkata gapyegletluna gixo yine chinanu. Suswawluna wa washre Wale ginaple. Wane rixa kotpukleswatluna. Wane jirrukyaluna gijeko wa giktegachri giklugyawaka. ⁵ Geso getlu wanna galixle. Wane chinru giktegachri, “Wiwi, pmukochirkaka pkaspukikatka.”

⁶ Wane koxa tuplanatna pimrine yonchikgapine. Wanna gishinikanuwata rajiyina. ⁷ Wane chinna wanna, “¿Klu chinanu wane china yanumsaleta wa tye? Mupashiregnuchi china. Gike ginkata kaspukmukochirewleta. Satupjeru Goyakalupje.”

⁸ Giyagni rumata Geso Walenanuko wane rixanshinikanutinrina. Wane china, “¿Klu chinanu wane gixanshinikanuta tyekaka wa gajiya? ⁹ ¿Girni wa myapretu potu? Wane chinikolu giktegachri, ‘Wa pmukochirkaka pkaspukikatka,’ ga wa wane chinikolu, ‘Pyotunotanu. Pkoschekjekotanu. Pyanutka.’ ¹⁰ Wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno tyechijneya gitaakalurno kaspukmukochiretjerupno,” wane chinru giktegachri, ¹¹ “Pixa wane nchina, Pyotunotanu. Pkoschekjekomtanu. Pyanutka pupji.”

¹² Yotunomtatka. Waneklutka koschekjekomtatka. Rushpakamtatka pejnuruneko getanu. Giyagni pejnuruneko giglajita. Rumalwutluna Goyakalu. Wane chinna wanna, “¿Gi pagogneko wane pixkalutu weta!”

Geso tomgalu Rewi

¹³ Rumepe gishpakleta. Tsru wenu yatka. Pejnuruneko yine ginyegitlu. Wale ginkaklewyegitna. ¹⁴ Ruknogamta. Retlu Rewi Galgweyo wgene. Tuplanata girukotlewatachri wenutikowaka. Wane chinru, “Pomkagitanno.” Palnamtatka. Romkagitatkalu.

¹⁵ Waneklu wane rawanatini Geso wa nikawakakwa Rewipji, gixna gijawenu-tachine ga wa kmukochirerune nikawakakwa koxa rawanatna Gesoyma, yimaklene koxa. Gi rixanu gixolunni yine. Romkagitluna. ¹⁶ Wanena yonchikgapine. Wannanwa Gwariseyone koxa. Retanatluna nikyawaka wannayma kmukochirerune

ga wa gijgawenutachine. Wane chinkanna wa yimaklenni Gwariseyoneya ga wa yonchikgapineya, “¿Gi rixatka wa wannayma nika, rura, wanna gijgawenutachine ga wa kmukochirerune?”

¹⁷ Geso yijnakotlu. Wane chinna Wale, “Wa gichkolune gi galuklu kpinrewakleru, seyni yayixachine galuklu. Gi wa nuna ntomgiyapna poyagkakachine, seyni wanna kmukochirerune ntomginripni.”

Gogajirewlu

¹⁸ Wa Gwa yimaklene ga wa Gwariseyonenu gogajirewata. Runna. Wane chinruna, “¿Klu chinanu wanna Gwa yimaklene wa Gwariseyone yimaklene koxa gogajirewata, ga wa Pixa yimaklene gi wa gogajirewata?”

¹⁹ Wane chinna Geso, “Gi rumkata gogajirewletna wanna kashimyolu getachine gnumrowatachri wannaymalutuwa, Gita pixka nyimakleneymano. Wa wannayma rawanatini gnumrowatachri gi rumkata gogajirewletna, xani pixka wa Gita gimwakopshinna nyimaklene. ²⁰ Runinpatka pagogne wa gnumrowatachri konikol-gognepatka wannayegiya. Waneklu rogajirewatanna wanna.

Yaglu gerotu yimaklewupirana

²¹ “Gikena gamatlu wa muchkirgakatu mkachri gitsole. Wane rixkoklunu, waleko gerotu sama suskaklu gitsole. Wanepnuteyaka rixa giskakletanatka. ²² Gikena giyokgatlu winga gerotu, tsapkaka tsrutsoleji. Wane rixkoklunutka, winga suskakanru tsapakani. Tuyokgata wino. Tsapkaka salewna. Seyni wa winga gerotu tsapa gerotu tutakgatka.”

Komlkluna gitaklugwu gapnanutikalurgogne

²³ Wane rixa. Sana yapanata gapnanutikalurgogne. Yimaklene yanananumta. Yinuwaka sustakagwuremtluna gitaklugwu. ²⁴ Giyagni Gwariseyone wane chinru, “Petanu. ¿Klu chinanu wane rixna gapnanutikalurgogne wa ginanshichkalurgogne?”

²⁵ Wane chinna Geso, “¿Gi ge pagogne getyongatlu wa gi rixpokota Tawi, magatini wa nachichini wale ga wa waleymalune? ²⁶ Gi rixpoko jiglokletlu wa Goyakalupji, wa Gawiyatari walenwa sasertote gitsrukaptopu. Niklu jimaprokaka gekakgitkaluru. Wa walenwa ginanshichkaluru niklu. Sasertotenepje niklu. Reneekoxna rumotsane.”

²⁷ Wane koxa chinna Geso, “Wa gapnanutikalurgogne yine chinanu kamrutka. Wa yine gi kamrutka gapnanutikalurgogne chinanu. ²⁸ Giyagni wa gapnanutikalurgogne koxa gitsrukato Gita wa Yineru Wgenno.”

Rutuukaklu giprigamyotachri

3 Jiglokatanaku ginkaklewawakapji. Waneru satu jeji giprigamyotachri. ² Girukatatluna Geso wa gapnanutikalurgogne rutuukaklewatinri wa jigyegityapluna. ³ Wane chinru wa jeji giprigamyotachri, “Pyotunotanu ganikajiya.”

⁴ Wane chinatnakna Geso, “¿Girni wa gapnanutikalurgogne muklukanutu kamrutkalurupa: waka kiglerge waka gektutlege? ¿Gognetkaklurge giweklu waka giyalalu?” Ga wa wanna pochke.

⁵ Reknojtayegitna. Jigekanuwata. Wamonuwna wa shikgaji rixinrina. Wane chinru jeji, “Pomyokanu.” Romyoka. Ruglewamyotatka. ⁶ Rushpakamtina Gwariseyone. Waneklutka Giroreyoneyma jemanshinikankakyegitluna Wale ruylatyapluna.

Romkagimtluna gixolune yine

⁷ Geso gitspalamta. Tsrú wenu wa yimakleneyma. Romkagimtluna gixolune yine Kalile gajene Gote gajene koxa, ⁸ Gerosale gajene, Gitome gajene, ga wa pasreta Gorta gajene, Tirotsi gwachine, Sitostsi gwachine, gixolune yine. Jemyegitluna gi pixkalutukokta kamruta. Runyegitluna Wale. ⁹ Wane chinna Geso wa yimaklene galpokjixanutkalo kanawa gixolune yine chinanu ma machpakyanuapluna. ¹⁰ Gi rixanu gi gepika rutuukaka. Giyagni rujirkojetna Wale gogo yayixachine pejnunanuka kamrukyapluna.

¹¹ Ga wa kamchine puchotlewatachine getinri yoptsojityegitluna. Saplewatna. Wane chinna wanna, “Pixni wa Goyakalu Wgenyi.” ¹² Geso gijretna gixo gi rupgujanruna.

Tsomitna Geso pamole gepi

¹³ Kanika magka. Tomgana Wale gishinikanune. Runyegitluna. ¹⁴ Geso gitakna pamole gepi Waleyima gwachinepa, wa yokanatanunepa ginkaklewatachinepa, ¹⁵ wa kamchine maleka ruknokypapna. ¹⁶ Rutakna pamole gepi: Simo; wale rutakgiwakata Petro; ¹⁷ wa Santiyako, Sewereyo wgene; Gwa, wa Santiyako gepuru (Giwakatna Wowanerge; walenwa rutlogle pixkalune), ¹⁸ wa Gantirishi, wa Wilipi, wa Wartolo, wa Matiyo, wa Tomasu, wa Santiyako Galgweyo wgene, wa Tateyo, wa Simo Muchkopiranawatachri; ¹⁹ wa Gota Giskaryote samyokjerupa.

²⁰ Panchi rapokinitkana, rapatjetatnakna yine. Giyagni wa wanna gi gimkata nikletna. ²¹ Wa jempiranyegitluna wa Wale gimwanune. Runna kashichyapmamluna. Wane chinna wanna, “Sepronachrinatkani.”

Mupashiregnuchi Giwekikaluru Kpashiripirana

²² Gerosale yopikyana yonchikgapine. Wanna wane china wa waneylu Welsewo, wa tsru potu kamchiyima ruknokna kamchine maleka.

²³ Wa tomginitkana Geso, wane china yapkakluya, “¿Gi rixpoko maleka gi-
knokletinwa Satanasyokakluko? ²⁴ Wa pogirewatikowaka gajene wannakakluko
kotspalanshinikankakmaka, gi rumkata gwagogneretna wa wale pogirewatikowaka
gajene. ²⁵ Panchi gajene wannakakluko kotspalanshinikankakmaka gi rumkata gw-
agognereta wa wale panchi gajene. ²⁶ Wa Satanasyo yagotinmakwa walenanuko
wa, kotspalanshinikanutinmakwa gi rumkata gwaleta seyini nikawnanu. ²⁷ Gike
gimkata jiglokletlu gipji gichkolu, chowgutyaplu rejnunkate ma mostutkanuwalu
wa gichkolu. Waneklu chowgutyalu gipji gajeru. ²⁸ Galikaka wane nchingi,
kaspuukalurupni wanna yine wgenene pejnuruneko mukochirkakna, mupashireg-
nuchi girukokta mupashiregnuchi yanumatini. ²⁹ Seyini girukokta wa Giwekikaluru
Kpashiri mupashichkatu, gike rixiniko kaspukiko seyini giklukanuwnachri mukochri
gike rixiniko mnikawnakatupa.”

³⁰ Gi rixanu wanna wane china, “Waneylu kamchi puchotlewatachri.”

Geso ginro, repurune

³¹ Tuna runro, repurune koxa. Maleka rawna. Repukmamluna. ³² Wa gixolune yine
ruxiplatjene wane chinruna, “Petanu. Malekna punro, pepurune. Rujgayina.”

³³ Wa Wale gititna. Wane china, “¿Katni wa nunro, wa repurune?”

³⁴Retjetna ruxiplatanune. Wane china, “Getanna nunro nepurune. ³⁵Wa girukokta kamrutlu Goyakalu galukanru, ga ga walenwa nepuru, nepuro, nunro.”

Kgitaklewakleru

4 Rumepe yinuwaka ginkaklewleta tsru wenustsiya. Rapatyegitluna gixo potu yine. ¡Gi pejnunanukta! Giyagni ratskotatka kanawa. Wane tuplatatka tsru wenuya. Pejnuruneko yine chiji gwa, tsru wenuwnaga. ²Runkaklewyegitna Geso yapkalkuya gi gepikapirana. Wane chinna Geso runkaklewleya,

³“Gjemanu. Satu kgitaklewakleru gishpakamta rutaklewtapanu. ⁴Wane rixa kopalajreta. Pimriji gatnugapostsi gapokajita. Runna koshichine teno yapachine. Niklokajitluna. ⁵Pimriji sotlu gwiyawaka gapokajita mawiyawakanu potu kajpa. Waneklu rupcheknimka gi rixanu gi wa tenru kajpa. ⁶Ga wa rushpakini tkachi jimanatkalu. Ma matskinu chinanu rupriganatka. ⁷Pimriji kona yegi gapokajita. Tseruwna konkaka. Kapotanatkalu. Gi kajinatkalu. ⁸Pimriji kiglewaka chiji, gapokajita. Wane jiwatya. Tseruwna. Ruxolewna. Rawa satu mapamoleji, satu patsrujirmoleji, satu satu pachaji.”

⁹Wane chinna Geso, “Kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

¹⁰Walepje rixini repomgaluna rawastsitanune pamole gepiyma wa yapkalkupiranaya. ¹¹Wane chinna Geso, “Ga wa gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru Goyakalu pogirewatyawakapirana. Wa maleka gajene ginkaaka yapkalkupjeya pejnurukopirana.

¹²Retinna retanmakna, ma mumatinitipna.

Jeminna, jemanmakna, ma mumata jeminitipna, ma kashrijetikotupna, ma kaspukmukochiretkanupna.”

¹³Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimatlu tye yapkaku? ¿Gi gixpoko gimatletanru ptowruko yapkaku? ¹⁴Wa kgitaklewakleru gitaklu tokanchi. ¹⁵Ga ga wannanwa gatnugapostsi gwachine. Rutakikna tokanchi. Wa jeminitkana waneklu runa Satanasyo. Konyanna tokanchi rajna gitaakaluru. ¹⁶Waneko pixka rixna wa gitaakaluru sotlu gwiyawaka. Wa jeminitkaluna tokanchi waneklu yoptotluna rumuwleya. ¹⁷Gi wa waneyna gitskina wanna. Wa pshinitsonu gwachinepa. Wa runini salewakchi, wa kojwawakchi tokanchi chinanu waneklu rutspekaakana. ¹⁸Pimrine gitaakalune wannanwa konyegirune wa tokanchi jemachine. ¹⁹Wa kojwakanshinikanrukaka tyegogneya ga wa ponikolewlu yokwire ga wa getsotanrewlu pagixankakaya jigloka. Kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatka. ²⁰Wannanwa gitaakaluru kiglewaka chiji, wa jemachine tokanchi. Wanna yoptotlu. Jiwatna, satu mapamoleji, satu patsrujirmoleji, satu satu pachaji.”

Yochpikjetkaluro

²¹Wane koxa chinna Geso, “¿Taniikege yochpikjetkalurompuko wa gimatumpuko ga wa shechimpuko tutakikolupa? ¿Gi ge katalo kgapiko tutakikolupni, wa tpokamlatinripa? ²²Gi rixanu maleshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetiketupa. Gi wa pochkeruko mpogijetkotupni. ²³Girukokta kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

²⁴Wane koxa chinna Geso, “Xakoka gyijnakotanru. Wa yantapi gixa yantajetinro, walako yantatingina gixanuko. Gyognikyegitko gixapa. ²⁵Wa waneyalutu wanepnute reneeka. Waneyamigjetu wane rixle konikona.”

Giji tseruwniyachri

²⁶ Wane china Geso, “Wane rixa Goyakalu pogirewatyawaka wa satu jeji gitaklu giji chijiya. ²⁷ Rumka, yotunota, goyecho no ga wa gogi. Wa kajiruji gipcheka. Tseruwna. Gi rumata gi rixpokota. ²⁸ Walenanuko jiwkawnawa wa chiji. Muchinanu yosnukapcheta; wanepnute gigwutka, wanepnute giji galixachri gigwuya. ²⁹ Wa rali-jitinitka waneklutka gistakapi rustajikatka gi rixanu rapokatka gipapko jirgikolupa.”

Mostasaji

³⁰ Wane china Geso, “¿Giru wutakanru wale pixkalutu pogirewatyawaka Goyakalu? ¿Giru yapkaku wutakanru? ³¹ Wa mostasaji pixka rixa. Wa chiji rutaakok-lunu walenwa mtserutu ptowruko kajiruji giyagokolutu wa chijiya. ³² Wa rali gitakletkoklunutka. Rupcheka. Tseruwna tsru potu ptowru kshana gitaakaluru pnute. Tsruplukakni. Giyagni koshichine tengogne gajene gimkata gwaleta gichiklempuko.”

³³ Gixo tye pixkalutu yapkakluya Wale ginkakna tokanchi wa rumkata jem-letyawakna. ³⁴ Ga wa yapkaku migje gi wa runkakna Geso, seyni Waleko yimaklene wannapje rixini runkakpokowakatna ptowruko.

Rutuukaku kannipgyalu

³⁵ Wa walegogne wa kayi rixinitka wane chinna Geso, “Wakanu gayanu.”

³⁶ Wa yokanatkakana gixolune yine. Waneklu ranikatkaluna yimaklene kanawayaya. Wane koxa yana pimro kanawkaka Waleyma. ³⁷ Yopyoka tsru kannipgyalu. Tuygajetlo gishpurga kanawa. Giyagni katsepगतकालो kanawa. ³⁸ Tostsi rawananumta. Rumkananumta rutspannojreya. Komyekluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿gikenna rixyi wa wupninripatka?”

³⁹ Wa yotunotinitka chigetjetlu kannipgyalu. Wane chinru wa tsru wenu, “Pochke. Pushyanamatanu.” Rutuka wa kannipgyalu. Mayegixgataa rixanatka.

⁴⁰ Wa wane chinna Geso, “¿Klu chinanu mpikatka? ¿Klu chinanu gi galixgogenatawa?”

⁴¹ Pikna tsru piklu. Wane chinkakna wannakakluko, “¿Katni wa Tye? Wa kannipgyalu wa tsru wenu jemyawaklu.”

Geso gituukaku kamchichachri

5 Wakanu yana tsru wenuya Gerasenonesreta. ² Wa ruptekeinitka kanawayaya, waneklutka yoptotaplu satu jeji yomlechi gajeru. Kamchi puchotlewatachri waneyalutu. ³ Yomlechi yegi gwachrini wale. Gikeko gimkata gosturetakalu, gi wa yowumatsayakoxapa. ⁴ Wa gi gepi kata wane rostutkamkatka supoya yowumatskox-aya. Wa yowumatsni rustonjemtana waleya. Wa supni tutskinjemtana. Gikena payago gipuchkakletlu. ⁵ Psolyechnoko psolgogneko wane rixa saplewjenanumta magkaya yomlechkakaya. Rustajitnawa sotluya.

⁶ Wa retinitkalu wa Geso gowukayako rasukamta. Yoptsojityegitlu. ⁷ Saplewata. Tsruplaji rixa. Wane china, “¿Gi pikanutkano Geso, Goyakalu teno potu Gajeru Wgene? Kachingagjire nixyi Goyakalu kawchinanu, gi wa psaletpotutanno.”

⁸ Gi rixanu Geso wane chinatkalu, “Pushpakyegitanru tye jeji, kamchi puchotlewatachri.”

⁹ Geso gepomgalu, “¿Klu giwaki?”

Rugitlu. Wane china, “Ngiwaka Gixoluru, wa gixolurunpotwu.” ¹⁰ Wa ragjitlu maleka ma yokanatyaplu tyesretaya.

¹¹ Wanenanru magkasti gixoluru kochi. Nikanatna. ¹² Ragjitluna pejnuruneko kamchine. Wane chinna, “Kochi yegi pyokanatanunwu wa wanna wjiglokyapa.”

¹³ Geso gichichna. Rushpakamtatkana kamchine puchotlewatachine. Kochinni jiglokamtatkana. Gixolunni kochinni gipjita gijrukyanatka. Tsrú wenu rapokanna. Wanegetkonna gepi waragka. Tsrú wenu gayekyachinena.

¹⁴ Wanna kochi girukotachine gasukamta. Runkaklewtapna tsru pokchiya, ga wa sana gajene koxa. Runatkana retapyapluna klunerukta wane gixkaluru.

¹⁵ Runyegitluna Geso. Retluna wa kamchitpachri wa gixoluru gwanatanru. Tuplanatatka. Kamkatkalu. Kanshinkanutkalu. Pikanna. ¹⁶ Retanatjene ginkakna gikta rixpokonatka wa kamchitpachri, wa kochinepirana. ¹⁷ Yinuwaka gajiretluna Geso wa rushpakiripa wannasretaya.

¹⁸ Ratskota kanawa. Wa kamchitpachri gajitlu wa Wale yegi rawinripatka. ¹⁹ Geso gi galuka ganiketlu. Wane chingonuklu, “Pupji pyanutka pumwanune yegi. Punkakanna gikta rixpokotatkayi Gitsrukaachi. Wale punkakanna retwamonutyayi.” ²⁰ Ralimta. Yinuwaka ginkaklewletatka Ntekapoliya gikta rixpokotatkalu Geso. Pejnuruneko gimyeke.

Gayro gajitlu rushicho chinanu

²¹ Koprugatnatnaka Geso kanawaya. Wakanu ya. Rapatyegitluna gixo yine. Tsrú wenuwnaga rawa. ²² Runa satu wa tsru gitaakaluru ginkaklewawakapji gajenyegiya, Gayro giwaktatletachri. Retinitkalu yoptsojityegitlu Gesojixistsiya. ²³ Wane chinru, “Wuya wanepnawakla nshicho wgeneji. Petapanunro. Tupnakastinatnani. Putakamyogogotanunro tutskalginripa. Tuwekanu.”

²⁴ Geso waleymamnutka. Romkagimtluna gixolune yine. Rachpakluna.

Rutuukaklo salewnanatachro

²⁵ Sato suxo gigragalewatachro. Pamole gepi walapu gigragalewatachro. ²⁶ Gixo kpinrewaklerunyegimka tyanitka. Wanna chinanu tsalewna gixo. Tnikatlewatanatka ptowruko walanuko tixinri. Gikena gixakanro. Seyni taalinanumtana. ²⁷ Tjempiranyegitinitkalu Geso, tuna Wale gajixigiya wa gixolune yine yegi. Tkamrukamkatlu. ²⁸ Wa wane china wala, “Nkamrukamkashatinri nutskalganu.” ²⁹ Waneklutka tograga gitskikatka. Tumatnawa tomaneya tuglewatinritka wa tsalewnanatinri.

³⁰ Waneklutka Geso gimatatka Walenanuko rushpakamtyatka giyaklu. Ruprotaka wa gixolune yine yegi. Wane china, “¿Katu kamrukamkatno?”

³¹ Wane chinruna wa yimaklene, “Gi ge petna wa gixolune yine gachpakyawaki. Seyni wane pchina, ‘¿Katu kamrukno?’”

³² Wale geknojtata retyaplo katukta wane gixlu. ³³ Wa suxo pika. Tutatata. Tumata wa wala gixyawaka. Tuna. Tyoptsojityegitlu Wale. Tunkaklu ptowruko galikaka. ³⁴ Wale wane chinro, “Wiwi, palixle gitskalaki. Pyanu. Kiglenshinkanpatkayi. Kiglepatkayi wa psalewninrinanutka.”

Yotunkaklo Gayro wgene gipnachro

³⁵ Yanumsatiniwa Wale, ginkaklewawakapji gitsrukatepji runyana pimrine. Wane chinna, “Pshichni tupnanatka. ¿Klu chinanu pkojwakawalu Yimaklewatachri?”

³⁶ Seyni Geso jemashatlu tye tokanchi wane chinkaluru. Wane chinru tsru gitaakaluru ginkaklewawakapji gajeru, “Gi pumyekanu. Palixashatanu.”

³⁷ Gi wa ruchichlu wa satu gininripa Wale gajxigi ga wa Petro, wa Santiyako, wa Gwa, repuru wa Santiyako ³⁸ Wane ya gipjiya ginkaklewawakapji gitsrukate. Retlu sejrechi, chiyagatachine, saplewjepotutachine. ³⁹ Jiglokamta. Wane chinna Geso, “¿Klu chinanu nsejrewna nchiyaganata? Wa mturo gi tupna seyini tumkanata.”

⁴⁰ Ruxpiranatluna. Wale maleka giknokna pejnuruneko. Ranikna wa mturini giru ga wa tunro, ga wa Waleymalune koxa. Jigloka mturini gwiyawaka. ⁴¹ Ga wa kosemyotinitkalo mturini, wane chinro, “*Talita komi.*” Walenwa yokaakaluru: “Mturo, pixa wane nchiniyi, pyotunotanu.” ⁴² Waneklutka mturo yotunotatka. Tyanatka, gi rixanu waneyatkalu pamole gepi walapu. Waneklutka ruglajitna. Tsru giglajru rixna. ⁴³ Wale gijretna gikena gimatanru. Wane china teneeko tnikanru.

Geso ginkaklewata Nasareya

6 Rushpakamta waneya. Rapoka gichijne. Romkagitluna yimaklene. ² Rapokinitka, gapnanutikalurgogne yinuwaka ginkaklewata wa ginkaklewawakapjiya. Gi gepika yijnakotlu. Ruglajitna. Wanna wane china, “¿Ginaka rumatyalu Wale tyekaka? ¿Klu gimatkalewlunwa tye renekikolu wa Wale? ¿Gi pixkalutunanni ruyaklekaka kamrutkalurni gimyoya? ³ ¿Gi ge kyosoklerukni tye, wa Mariya wgene, wanna Gosi, wa Gota, Simo wanna yegwaklu? ¿Gi wa gewna wixayma repurone?” Wale rutspenshikanutyana.

⁴ Wa Geso wane china, “Goyakalu tokanu geneklewatachine kagwakpiratkalunni, seyini gichijnepjeya, ga wa gimolenyegisretaya, ga wa gipjiya mkagwakpiratkotni.”

⁵ Gi wa rumkata kamruretlu waneya wa satu ruyakleya. Rutuukakna psotsotajiko yayixachine, walepje. Wanna gogo rutakamyota. ⁶ Ruglajita wa ma malixleya. Sajrukamta papokchikaka walesreta. Runkaklewata.

Yokanatna pamole gepi

⁷ Tomgana Geso wa pamole gepi. Wa yinuwaka yokanretna gepkaka. Tsru rutakna wa kamchine puchotlewatachine chinanu.

⁸ Yokanatatkana gikena ranikanna wa gatnugapoya, satupjeru kanojerna; gi wa nikanruna, gi wa tsapako, gi wa sroschiko tsapaneyna. ⁹ Wa rutakanrona yoshmakjixrechishpatapje. Gi wa gepimkalu rutakanna. ¹⁰ Wane chinna Wale, “Ginakakokta gjiglokanu satu panchi, wanepji gwanu gishpakamtinpotunanuko waneya. ¹¹ Wa pejnuruneko wa gma yoptotjenepa, gma jemjenepa, gishpakamtinpatka wa waneya giplokjiximtanu gistapjixipagi wa rumatikolupa wanna chinanu.”

¹² Rushpakamtatkana. Runkaklewata wa yine genshikanutanu. ¹³ Gixo kamchine maleka ruknokna. Ruyookana ringi gixo yayixachine. Rutukna.

Gwa katlewatachri gipnale

¹⁴ Pogirchi Girore jemyegitlu. Gi rixanu rumatkatka Geso giwaka. Wane china, “Gwa wa katlewatachri yotunota gipnachineya. Giyagni kgiyaklewaklerni Wale.”

¹⁵ Pimrine wane china, “Giliyni.”

Pimrine wane china, “Goyakalu tokanu geneklewatachrini. Satu tokanchi geneklewatachri pixka rixa.”

¹⁶ Jeminitka Girore wane china, “Gwakni wale wa nustaknoojixanru. Yotunotatka.”

¹⁷ Gi rixanu muchikawako Girore towyegitanru. Kashijixlu Gwani. Rostujixlu wa yoshmakwaka wa Giroryana chinanu repuru gnumro Wilipi. Wa wala ganunrota Girore. ¹⁸ Gi rixanu wa Gwa wane chinatkalu Girore, “Ginanshichkalurni wa pepuru gnumro waneyyi pixinri.” ¹⁹ Giyagni Giroryana gayegixlu. Taluka giylajixletlu. Gi tumkatlu. ²⁰ Gi rixanu wa Girore piklu wa Gwa. Rumatlu wa wale jeji poyagakachrini wa kphashirni. Girukotlu. Giyagni jeminri gi rumatanshinikanuta. Yijnakotlu rumuwleya.

²¹ Runa pagogne ruglepoktapini wa Girore wa poyagakawalaputetini. Meyiwlu nachnewlupa kamruta wa tsrukakalune, tsru gitaakalune, wa wanna potu Kalile gajene chinanu. ²² Tjiglokamta Giroryana nshicho. Tansata. Tmeyitlu Girore ga wa waleyma gwanatachine nikawakakwa. Pogirchi wane chinro makloji, “Pagjitanno klunerukokta paluka. Gita genekanyi.”

²³ Wale kawchinau wane chinro, “Pagjitanru pejnunanuka nenekanyi. Ganikajiko npogirewatyawakaya nenekanyi.”

²⁴ Tushpakamta wala. Wane chinro tunro, “¿Klu nagjitanu?”

Wala wane china, “Wa Gwa katlewatachrijuw pagjitanu.”

²⁵ Waneklutka giyampotu tjiglokyegitlu pogirchi. Tagjitlu. Wane chinru, “Naluklu xawakniko, penekyapno satu kotajipi Gwa Katlewaklerujiwu.”

²⁶ Wa pogirchi wamonuwnapotuta, seyini Wale kawchinanu chinrekaka, waleyma gwanatachine nikawakakwaya chinanu, gi raluka giknokakletokanuta. ²⁷ Waneklutka pogirchi yokanatlu satu girukotjeru. Yokanatlu ranikjiwutikolupa. Wa wale wane ya. Rustaknojtitlu yoshmakawakaya. ²⁸ Ranikjiwutatkalu kotajipiya. Reneklo makloji. Wa makloji geneklo tunro.

²⁹ Jeminitkana wa yimaklene, runna. Ranikluna gimane. Yomlechi rutakluna.

Yokanatanune satoka

³⁰ Yokanatanune rapatjetna Geso yegi. Runkaklewyegitluna ptowruko klunerukta kamrutanrunapirana, wa runkaklewapinrina. ³¹ Geso wane china, “Ginanu gixa mkoje yineru mwiyawakanuya. Gapnanutanu pshinitsonu.”

Gi rixanu gi gepikna wane ginachine yachine. Gi wa kagognena nikinripna.

³² Ralimtna wanna mkoje sato kanawaya yineru mwiyawakanu. ³³ Gixo geta yaletna. Rumatkana. Wane rasukyegitluna chijiya ptowruko tsru pokchikaka gajene. Wanna gapka gapoka. Rapatyegitluna Geso. ³⁴ Ruptekamta Geso. Retna gixolune yine. Retwamonutna gi rixanu gowegane pixka rixna gi waneyna girukotjerna. Yinuwaka ginkaklewyegitna gixopirana.

Roglutna pamyo waragkalune yine

³⁵ Wa kayi rixinitka yimaklene gapyegitlu. Wane chinna, “Gewni yineru mwiyawakanu. Wa kayitkani. ³⁶ Pyokanatanu yine wa sana yinripna, wa pokchikaka tyesretaya wa ragjityapluna nikanrupna.”

³⁷ Rugita Wale. Wane china, “Gixa genekanna nikanropna.”

Wane chinruna, “¿Wanerge gayanu? ¿Wagjitanro jimapro gepi pachproji wenroloto, wenekyapna nikinropna?”

³⁸Wale wane china, “¿Gi pejnu jimapro waneygi? Getapanro.”

Rumatinitkana. Wane chinna wanna, “Pamyo. Gepi shima.”

³⁹Towutna wanna tuplatinripna pejnuruneko paptogkaka peklomta poleru. ⁴⁰Tu-platna paptogkaka satu pachkaka ga wa pamyomolkaka koxa. ⁴¹Geso kashichlo pamyo jimapro ga wa gepi shima. Tengogne yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Wa jiknajrotlu jimapro. Renekna yimaklene rutspamtinripna. Raneksatkana wa pejnuruneko wa gepirotto shima koxa. ⁴²Nikatkana pejnuruneko. Jinanutkana. ⁴³Koschekluna psojkaka pamole gepi kojita katsepo, ga wa shima koxa. ⁴⁴Wa nika-chine pamyo waragka jejine.

Gonu gogote yanamtyawaka Geso

⁴⁵Waneklutka kanawa ratskojixatkana yimaklene wa Wetsayta gapka yinripna wakanu. Wane yakopshinna yokanatna gixolune yine. ⁴⁶Rali gingaletinitkana wane ya magka. Ragjigonetapa.

⁴⁷Wa kayi rixinitka wa kanawa ganikajgatkalo tsru wenuya. Walepje chiji gwatka. ⁴⁸Retna kegeknanuwatna ranikgatyawakna. Wa kannipgyalu satkakanna. Wa goyechnokawpotuko Geso ginyegitna. Tsru wenumta yapananumta. Raluka giknoglemtna. ⁴⁹Retinitkaluna wa tsru wenumta yanamtyawaka. Kagwawluna pagixanu. Suplewatanna.

⁵⁰Gi rixanu pejnuruneko getlu. Rumyekanna. Waneklutka Geso giynumatna. Wane china, “Kiglenshinikanupgi. Gitni. Gi wa mpikanu.”

⁵¹Ratskota kanawa wanna yegi. Rutukamta kannipgyalu. Ruglajpotutanna. ⁵²Gi rixanu gi rumata jemluna wa jimaprokakapirana. Shikowgajitna wane rixinrina.

Rutuukaklewata Genesareya

⁵³Wa koprugatinitkana, wane yana Genesarchijne. Rutspakatkana. ⁵⁴Ruptekinitkana wa kanawaya, waneklutka rumatkatka Geso. ⁵⁵Rasuktatna psoluko walesretaya. Yinuwaka gwapletkana pnunnu gajene yayixachine gijekoyna ginakakta jemyegityawawluna. ⁵⁶Ginakakokta rapoka pokchikaka, tsru pokchikaka, sana, rutaakana giputkaka yayixachine. Ragjitluna wa kamrukashatyapluna gimkaluptostsiya. Wa pejnuruneko wa kamrukachine wanna gitskalgatka.

Puchotlewatachrikaka

7 Rapatyegitluna Gwariseyone, pimrine koxa yonchikgapine wa Gerosale giyakatyachine. ²Wanna getinna wa pimrine Wale yimaklene nikyawakna gimyoyna gimuteru, walenwa merkakotu yangakanna. ³(Wa Gwariseyone, pejnuruneko Gote gajene waneyna giykolu rutsrukateynina wa gixo kata ma meromyogkanna ma merkakanotkana gi wa nikanna. ⁴Giputu ruyakatyana ma powratkannuwana gi nikanna. Gixo pimripirana wa yoptotanruna kamrutanruna, wa gerkikaluro wa girapkaka, gashgajkaka, yowumaswagkaka.)

⁵Repomgaluna Gwariseyone ga wa yonchikgapine, “¿Klu chinanu wa pyimaklene gi wa wane rixna wa gitsrukaachinni giykole, seyni nikna wa gimyoyna gimuteru?”

⁶Geso wane china, “Sanowashatachingi. Goyakalu tokanu kigle reneklewata Gisaiya gixapirana. Wane rixa yonatkaluru:

*Nyi yine gispuyina kagwakpiratno
seyini rajiyina wajra yanna Gitaya.*

⁷Magijeru yonogleyegitnona.

*Runkaklewatna wa Goyakalu tokanu pixkalutu
wa yokanrekakna wa yine.*

⁸Wa gixa giknoklu Goyakalu yokanatanru tokanchi. Waneygi wa yine giykole.”

⁹Wane chinkoxna Geso, “Kigle giknokle gixlu wa Goyakalu yokanatanru tokanchi wa gomkagityaplu wa gixako giykole. ¹⁰Wa Moysisi wane china, ‘*Girukta gogimtukaklu ruru, runro walepni wa gipnanu.*’ ¹¹Ga wa gixa wane china, ‘Wa satu jeji wane chininri wa ruru ga wa runro,

“Ptowruko gitano wa wale gipxakyapmakyi, korwani”’ (Walenwa genekashlu Goyakalunupa). ¹²Gixa gi gichichanutkalu pagixanu kamrutinripa ruru, runro chinanu. ¹³Gixa kaspuklu wa Goyakalu tokanu wa giykole chinanu wa gixako genekanru. Gixo wale pixkalutu gkamruta.”

¹⁴Wa tomgatnakna gixolune yine. Wane chinna Geso, “Gyijnakotanno pejnurunekgi. Gimata jemanu. ¹⁵Gike wane wa yineru malekate wa jiglokinripa rumkata puchotletyaplu, seyini wa yineruyako gishpakyachri walenwa puchotlu wa yineru.

¹⁶Girukokta kajnakopnapa wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

¹⁷Rutspalamtinitka wa gixolune yine yegi, jiglokinitka panchi, repomgaluna yimaklene wa yapkakupiranaya. ¹⁸Wane chinna Geso, “¿Gixa koxa wane gixa mumatjemkangi? ¿Gi ge gimata jemlu wa pejnuruko maleka gwachri wa jigloklu yineru gi rumkata puchotletlu? ¹⁹Gi rixanu gi wa jigloklu wa raji seyini ginanwakapje. Rushpaka gichkajetyawaka.” Wale powratlu ptowruko niikaluru.

²⁰Wane china, “Wa yineruya gishpakyachri, ga ga walenwa puchotlu yineru. ²¹Wa gitoko rajiyina yine rushpakya gektutu shinikanchi, gimopatlewlu, gapoklewlu, giylalewlu, ²²chowguchkaka, gimkapnuglu, muglenchi, yokwikaklu, mpogijpatnuchi, sotanugnuchiyyale, mupashiregnuchi, tserpiranawlu walenanuko, sepronchi. ²³Ptowruko wa tye muglenchi gishpaka gitokoya. Ga ga walenwa puchotlu yineru.”

²⁴Wane yiyatka Geso. Tirosreta ga wa Sitoya yatka. Jiglokamta panchi. Wale galuklu gike ma mumatyanupa, seyini gi rumkata yogimleta.

Suxo Sirogwenisanemole

²⁵Seyini waneklutka tjemyegitlu sato suxo. Tshicho wgenejni waneyanro kamchi puchotlewatachri. Tuna. Tyoptsojityegitlu gijixistsi. ²⁶Wa suxni Kriyko, Sirogwenisanemole. Tagjitlu ruknokyaplu maleka kamchi tshichoya.

²⁷Geso wane chinro, “Petashgapkatanna jinanu rixinripna yine wgenene. Gi kigleru kashichikolupa wa nikanruna wgenchine, ruknokikolupa kewene yegi.”

²⁸Tugitlu wala. Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi, seyini wa wanna keweneko nikawakakwa rapukote nikyaluna wa mturune gipopejre.”

²⁹Wale wane chinro, “Tye tokanchi chinanu pyanutka. Wa kamchi gishpakyatkalo wa pshicho.”

³⁰Talimta topji. Tetamtatkalo tshicho tukluganatatka tojeko, wa kamchi gishpakyatkalo.

Rutuukaklu majnakotu myanumatkatu

³¹ Wane yiyatnaka wa Tirosretaya. Sito yapamta. Tsrū wenu Kalile ya, Ntekapoli ganikajite. ³² Ranikyegitluna satu majnakotu, myanumatkatu. Ragjitluna rutakamyogotyaplu.

³³ Geso ganiklu yine mwiwakanu Walepje. Yoshmakamyojita gijnakop-nakakaya. Rutskağata. Kamrukannutlu. ³⁴ Tengogne yigata. Kosennipgyapotuta. Wane chinru, “Gegwata.” (Walenwa: Putpukanu.) ³⁵ Rutpukajnakopnatatka. Waneklutka rushpirokatka wa kashinatjeru wa ginnu. Yanumpotutatka.

³⁶ Yokanatakana Geso gikena runkakanna, seyni gixkatmaka wane china wanep-nuteko runkaklewamtna. ³⁷ Tsrū giglajru rixna. Wane chinna wanna, “Kiglepotlu ptowruko kamruta. Jemkakna majnakone. Wa myanumatkane yanumkaka.”

Roglutna gepkoxamkoje waragkane yine

8 Wa walegognekaka wanetnakna gixolune yine. Gi wa waneyanna nikanruna. Geso tomgana yimaklene. Wane chinna, ² “Netwamonutna gixolune yine, gi rix-anu waneyatkana mapgogne Gitayma. Maleshayna nikanruna. ³ Wa nyokanatin-natkana ma niikanna wa gipjina, rujxipakğapotanunna. Wa pimrinni gowuka giyakatyana.”

⁴ Rugitluna yimaklene, “¿Ginaka giyakatyachro jimapro wa satu gimkata ginanuwkakletanunna gewi yineru mwiwakanuya?”

⁵ Geso gepomgana. Wane chinna, “¿Gi pejnu jimapro waneygi?”

Wanna wane china, “Payokğipre.”

⁶ Yokanatna wa gixolune yine tuplatinripna chiji. Kashichlu wa payokğiprerutu jimapro. Poyagnutatka. Jiknajrotlu. Wa renekna yimaklene rutspamtinripna. Renek-satna gixolune yine. ⁷ Waneyna psotsotaji shima wgenkaka. Wale giglenshinikanyegitlo. Wa yokanatna rutspamtinripna. Rutspamtna gixolune yine yegi. ⁸ Nikatkana. Jinanna. Koschekluna wa gixetachri psojkaka payokğipre kojitaya. ⁹ Wanegetkona gepkoxamkoje waragka yine. Yokanatakana. ¹⁰ Waneklutka ratskota wa kanawa yimakleneyma. Wane ya Talmanutasreta.

Gisekachri Gwariseyonenu

¹¹ Runna Gwariseyone. Yinuwaka yoptopiiretluna. Rujgaluna Waleya getkaluru tengogne gajeru. Yantaletluna. ¹² Wamonuwnalenshinikanuya kosennipgyapotuta. Wane china, “¿Klu chinanu rujgaluna getkaluru tye gimuweekakğognenatachine? Galikaka wane nchingi, gi wa reneekona getkaluru tye gimuweekakğognenatachine.”

¹³ Kaspukatkana. Kanawa ratskotatnaka. Wakanu ya.

¹⁴ Ramtaka gwalemtluna nikanruna. Maleshayna. Satupje jimapro waneyna wa kanawa. ¹⁵ Yokanatna Geso. Wane china, “Xako. Ggirukotinwa wa gisekachriya wa Gwariseyonenu, wa gisekachri koxa Girogenenu.”

¹⁶ Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinkakna, “Jimapro maleshaywu.”

¹⁷ Geso gimatlu. Wane chinna Wale, “¿Klu gyoptopirkakya wa maleshaygi jimapro? ¿Gi ge gishinikanuwatawa? ¿Gi ge gimata jemanatawa? ¿Waneygi shikolu gaji? ¹⁸ Kaygalmakgi ¿gi ge geta? Kajnakmakgi ¿gi ge gjema? ¿Gi ge gishinika? Wa

njiknajrotinitkalu pamyo jimapro wa pamyo waragkaneya ¿gi pejnu kojita katsepo wa psojkaka gkoschekyatkalu gixa?”

¹⁹ Wanna wane chinru, “Pamole gepi kojita.”

²⁰ “Wa payokgipre jimapro wa gepkoxamkoje waragkaneya ¿gi pejnu kojita katsepo wa psojkaka gkoschekyatkalu gixa?”

Wanna wane china, “Payokgipre kojita.”

²¹ Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimata jemawalu?”

Retkaklu maygaletu Wetsaytaya

²² Rapokna Wetsayta. Rawapluna Wale yegi satu maygaletu. Ragjitluna kamrukuyaplu. ²³ Geso kanjimtlu wa maygaletu. Raniklu pokchi kegeteya. Gitskaga sagaygaletlu. Rogwaka rutakamyoyegitlu. Repomgalu, “¿Gi ge petlu pa gixanu?”

²⁴ Rumregkata. Wane china, “Netna yine, wa yanachine wa gagmuna pixka gixachine neta.”

²⁵ Rumepe gitakamyoyegletatnaklu wa giygale. Waneklu retatka. Ruglewataatka. Retashpotutatka gowuka ptowrupotuko. ²⁶ Geso yokanatatkalu gipji. Wane chinru, “Gi wa pokchiko pyanu.”

Petro gigujetlu

²⁷ Yatkana Geso wa yimakleneyma. Pokchikaka ya Susari Wiliponu yegi. Wa gatnugapoya repomgiyna wa yimaklene. Wane chinna Wale, “Wa yine ¿katu wane chinna Gita nixinri?”

²⁸ Wanna gigitlu. Wane chinruna, “‘Gwa Katlewakleru;’ pimrine, ‘Giliya;’ pimrine, ‘Satu Goyakalu tokanu geneklewatachine.’”

²⁹ Wa Wale gepomgana, “¿Ga wa gixa katu wane chinno?”

Rugita Petro. Wane chinru, “Pixni Kristoyi.”

³⁰ Rujretna ma yanumsatinitipna Walepirana gikena.

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³¹ Yinuwaka ginkakletna wa Yineru Wgene salewninripa gixo, ma yoptotikotupa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya. Ruylatikolupa. Yotunotanu mapogone chininri. Wane chinru tye tokanchi gigujetkaluru. ³² Wa Petro ganiklu. Yinuwaka chigetjeretlu. ³³ Geso giprotakyegitna. Retjetna yimaklene. Chigetjetlu Petro. Wane chinru, “Najxigi pyanutka, Satanasyo. Gi rixanu gi pushiniklu wa Goyakalupirana, seyni wa yinepirana galikaka pushinika.”

³⁴ Tomgana Geso wa gixolune yine yimakleneyma. Wane china, “Katukokta galuka gwagajxigletno raalixinwa walenanuko. Rawanro koroshishkitate. Romkagitanno. ³⁵ Girukokta galuka gishatkapletlu wa ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, rushatapanru ruwekinri. ³⁶ Gi rixanu ¿klu kigleyanaplu wa yinerupni psolchijnekmaka waneyapmaklu wane rixle, seyni ruwekinri ramgapotutinina? ³⁷ Gi rixanu ¿klu rupekotanru yineru ruwekinripa? ³⁸ Katukokta gipatewatanu ga wa ntokanuya koxa wa nyi gimuweekakgoggenatachine yegi, kgimopataklerune ga wa kmukochirerunni, Gita wa Yineru Wgenno koxa gipatewatanru wale, wa nuninipa Nuru goyaknuya, wanna kphashirine Goyakalutowrerune tengogne gajene numuninipa.”

9 Wane chinkoxna Geso, “Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi wa getunganru gipnalu ma metkanuwalunachi Goyakalu pogirewatyawaka ginachri giyakluyma.”

Satuko koetkogatka

²Patsrujirgogne rixinri, Geso ganikna Petro, Santiyako, Gwa. Ranikna wannapje satu magka tenolu. Wanna getanu satuko koetkogatka. ³Ga wa gimkalu yochigatatka klatpotlu. Wa giwru pixka rixa. Giyagni gi satuna kgerkakleru tye chiji gwachri gimkata klataa gixkakletlu tye pixka. ⁴Wanna yegi rupgujewniyna Giliya ga wa Moysisi, Geso giynsatachine.

⁵Petro, wane chinru Geso, “Yimaklewatachri, poyagnu gewi gawinri. Gewi wkamrutanru mapa gimajechri. Pisanupa satu, Moysisinupa satu, wa Giliyanupa satu.”

⁶Gi rumata yanumatana, ga wa pikanna.

⁷Runa kyachgapererumko. Wale chikleyegitna. Waneylu tokanchi kyachgapere-rumkoya, wane chinachri, “Tyenwa Noturu nalukanru. Wale gyijnakotanu.”

⁸Pshinitsonu potu retanatinna, gikena retatkana wannayma. Gesopjetkani.

⁹Magka yopikyatkana. Yokanatna Geso gike runkakinripna wa retanruna, ma yotunotkanuwa wa Yineru Wgene gipnachineya. ¹⁰Rushinikluna wa tokanu. Rugjekakna wannakakluko, “¿Klunerni wa tye, wa gipnachineya yotunotini?”

¹¹Repomgaluna. Wane chinruna, “¿Klunerni wa yonchikgapine chinanru wa Giliya gapkamka ginanu?”

¹²Rugitna Wale. Wane china, “Giliya galikakni rungapkatanu rugletyaplu ptowruko. ¿Gi chinpiranata koxa wa yonchi wa Gita Yineru Wgenno gixo nsalewnin-ripa, ga wa gi nkagwakpiratko? ¹³Seyni wane nchingi Giliya ginpatka. Wane rixluna klunerukokta ralukyawakna chinyawaka yonchi walepirana.”

Ruknookamchitetlu mturu

¹⁴Runinitkana wa yimaklene yegi. Retna gixolune yine wanna yegi. Wa yonchikgapine yoptopiratna wanna. ¹⁵Waneklutka pejnuruneko gixolune yine getlu. Ruglajitna. Rasukyegitluna. Ralukluna.

¹⁶Geso gepomgana, “¿Klu gyoptopiratyana wanna?”

¹⁷Gixolune satute gigitlu. Wane china, “Yimaklewatachri, nanikyegityi noturu. Waneyanru kamchi myanumatkatu rixkakjeru. ¹⁸Ginakakokta kashichyanru shipchojtakakjetanru. Soliwanamjetana. Raskereygitana. Ruprigananumtana. Wane nchinna pyimaklene ruknokyapluna maleka, seyni gi rumkatluna.”

¹⁹Rugita. Wane chinna Wale, “¿Ya nyi gimuweekagognenatachine malixkane! ¿Gi pejnugognenanukta numwanutkagi? ¿Gi pejnugognenanukta nakotangi? Ganikyegitano.”

²⁰Ranikyegitluna. Retinitkalu waneklutka wa kamchi shipchojtakakpotutanru mturni. Chiji rapokamtana. Ruprurutana. Rushpaksolnamatana.

²¹Geso gepomgalu ruru, “¿Gipshini wane gixlenatkalu?”

Wale wane china, “Mturuyakawa rixini. ²²Gixo kata ruknoklu xirnachri, wa gonga koxa ruylatyapmaklu, seyni pumkatiniplu pupxakanunwu. Petwamonutanunwu.”

²³Geso wane chinru, “Pumkata galixletinipa, ptowruko gimkata gixkota wa galixachri chinanu.”

²⁴ Waneklutka mturu giru saplewata. Wane china, “Nalixa. Pupxakanno nma malixlenuya.”

²⁵ Geso getna gixolune yine. Rasukamtna. Potowurutna. Chigetjetlu kamchi. Wane chinru, “Kamchi myanumatkatu majnakotu, Gita yokanaty pushpakyegitanru wale. Gi wanepnuteko pjiglokanutkalu.”

²⁶ Saplewatana. Shipchojtakapotutanru mturni. Rushpakamtatka. Walenitka gipnachri pixka rixanatka. Giyagni gixo wane china, “Rupnanatka.” ²⁷ Seyni Geso kosemyotlu. Tunwakaklu. Yotunota.

²⁸ Wa jiglokinitka wa panchi yimaklene gepomgalu wannapje rixini, “¿Klu chinanu wixa gi wumkata giknokletlu maleka?”

²⁹ Wane chinna Geso, “Wa tye pixkalutu gi gimkata gishpakleta seyni gagjogognerupjeya.”

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³⁰ Wa rushpakinitkana waneya, Kalile yapamtna. Gi raluka gimatkota. ³¹ Wa runkalewyegitna Geso yimaklene. Wane chinna, “Gita wa Yineru Wgenno samyookalurupno yinemyoya. Ruylatannona. Nupnanu. Nyotunotanu mapgogne rixinri.”

³² Seyni wanna gi gimata jemlu wa tokanu. Pika gepomgaletluna.

Yoptopirkakna katni wa tsru potu

³³ Rapokna Kapernawo. Panchi rawinitka, Geso gepomgana, “¿Klu gyoptopirkakananumtya gatnugapoya?”

³⁴ Wa pochkena. Wannakakluko yoptopirkakananumtina wa gatnugapoya katni wa tsru potu.

³⁵ Tuplata Geso. Tomgana pamole gepi. Wane chinna Wale, “Girukokta galuka muchinanu gixleta, walepni wa gapkatpotutachri pejnuruneyapa. Pejnuruneko gipxakjetachrinapni.”

³⁶ Koscheklu mturu. Wanna ganikajite rutaklu. Kampuklu. Wane chinna Wale, ³⁷ “Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu Gita giwakaya, Gita yoptota. Girukta yoptotno, gi Gita yoptota seyni wa nyokanajeru galikaka.”

Geso gjiretlu Gwa kamrutanru

³⁸ Wane chinru Gwa, “Yimaklewatachri, wetlu satu wa pgiwakaya ruknokiyana maleka kamchine. Wale gi gomkagitwu. Wujretlu gi rixanu gi romkagitwu.”

³⁹ Geso wane china, “Gi wa gjiretanru. Wa gikena wane gixa giyakleta ngiwakaya wa rumkata pshinitsonu gektuchinretno. ⁴⁰ Wa wma kamnixjetni wixasretni wale. ⁴¹ Girukokta genekangi sato girapistonoya gonu ngiwakaya gi rixanu Kristonungi, galikaka wane nchingi gi ramgini wenutikolupa.

Gitspeekaklu

⁴² “Girukokta gitspeekaklu wa satu wa nyi mturune wa nalixjene Gita, kiglemkalu waleya rushriknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa. ⁴³ Wa pumyo gitspeekakinipyi pustakanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa wa puwekinri mastsi, wanepnute gepimyoyi pixinipa wane pyanuna Gigena wa xirnachri muwnakatupa. ⁴⁴ Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu. ⁴⁵ Wa puji gitspeekakinipyi, pustakanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa wa puwekinri yok-

matachriyi, wanepnute gepijixyi pixinipa puknookona Gigena wa xirnachri muw-nakatupa. ⁴⁶Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu. ⁴⁷Wa puygale gitspeekakinipyi, puknokanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa Goyakalu pogirewatyawaka paygalepjeja wanepnute gepiygaleyi pixinipa puknookona Gigena. ⁴⁸Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu.

⁴⁹“Wa pejnuruneko tuwutkalurupa xirnachriya. ⁵⁰Kiglerni wa tuwu, seyni wa tuwu mushi rixinitka ¿klu gmorotanu? Waneyapgi gixnanuko tuwu. Kigle gimwakaklepgi.”

Giknokagnunrolu

10 Wane yiyatka. Gotesreta ya, Gorta wakanute. Rapatyegitatnakluna gixolune yine. Rumepe ginkaklewyegitatnakna wa rixjetyawaka.

²Rapyegitluna Gwariseyone. Repomgaluna wa muklukanutlege giknokagnun-rolu wa gnurchi. Rumlukanatluna. ³Wale gigitna. Wane china, “¿Klu yokanyegitgi Moysisi?”

⁴Wane chinruna, “Moysisi gichichlu *kiruka yonatyapa ma ganunrotyanpatkalo. Ruknokanrotka.*”

⁵Wane chinna Geso, “Nshiknu gaji chinanu yonyegitgi wa tye Tokanchi Yokanatkaluru. ⁶Seyni yinuwayawaka giyaklewlu, *jeji, suxo kamrutna Goyakalu.* ⁷*Giyagni jeji giknokanna ruru, runro. Rupxaletanrotkani ganunro.* ⁸*Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.* Giyagni gi gepimanetkana, seyni pamanepjetkana. ⁹Giyagni wa Goyakalu gapatanru ma mutspalkakinitipa wa yineru.”

¹⁰Wa panchiya repomgatnakluna yimaklene walekotnaka. ¹¹Wane chinna Geso, “Girukokta giknoklo wa ganunro, sato ganunrotinitnaka rumopatlewata wala chinanu. ¹²Wa suxo giknokinri tganuru wa satu tganurutini, tumopatlewata.”

Ruglenshinikanyegitna mturune

¹³Ranikyegitluna mturune wa kamrukyapna. Wa yimaklene chigetjetna wa ranikjerna. ¹⁴Retinri Geso jigekanuwata. Wane chinna Wale, “Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimaletanna. Gi rixanu wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka. ¹⁵Galidakni wane nchingi, girukokta gi yoptotanru Goyakalu pogirewatyawaka mturu pixka gi wa jiglokanruna.” ¹⁶Kampukna. Wanna gogo rutakamyota. Ruglenshinikanyegitna.

Gitsrukaachi makluji ponikolu

¹⁷Gatnugapo yapananumtini, runyegitlu satu gasukamtachri. Yoptsojityegitlu. Repomgalu, “Yimaklewatachri kigleru ¿Klu nkamrutanu nyoptotyaplu wa nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁸Geso wane chinru, “¿Klu chinanu wane pchinno kigleru? Gi satuna waneru kigleru. Satupjeru, Goyakalupje. ¹⁹Wa Tokanchi Yokanatkaluru pumata: Gi *pumopatlewatanu. Gi puylalewatanu. Gi pchowguwatanu. Gi wa maleshawaka pupgujtalewashatanu.* Gi pyokwirewatanu. *Pkagwakpiratanru puru ga wa punro.*”

²⁰Rugitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri, pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinyakawa.”

²¹ Geso yopukgatlu. Raluklu. Wane chinru, “Satupje pmagatya. Pyanu. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikolewlu tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno. Panikanru pkoroshishkitate.”

²² Seyni wale yanshinikanpotutana tye tokanchiya. Ralimta wamonuwatachri gi rixanu waneyanru ponikowle gixo wane rixle.

²³ Geso geknoyegitna. Wane chinna Wale wa yimaklene, “Kyaprepotlu jiglokinripna Goyakalu pogirewatyawaka wa ponikolune.”

²⁴ Wa yimaklene giglajita wa tokanuya, seyni Geso gigitatnaka. Wane chinna Wale, “Wiwine, igi payaprenanutkalu wa jiglokyapluna wa Goyakalu pogirewatyawaka wanna serojiproji gaponshinikanutachine! ²⁵ Myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁶ Wanna giglajpotuta. Wane chinkakna wannakakluko, “¿Katu gimkata gognetkaakotanu?”

²⁷ Geso yopukgatna. Wane china, “Wa yineru mumkatanutu, wale rumkata Goyakalu. Wa ptowruko rumkata Goyakalu.”

²⁸ Petro yinuwaka wane chinretlu, “Petanu. Wixa giknokamtlu ptowruko. Womkagitatkayi.”

²⁹ Giyagni Geso wane china, “Galikaka wane nchingi, girukokta giknokapjimta, yegwakane, repurune, repurone, wa ruru, runro, wugenene, wa rusanatkaka giknokachri Gita chinanu, wa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, ³⁰ wale geneeko satu pacha kata pnute xani tyegognekaka, panchikaka, yegwakane, repurune, repurone, runrone, wugenene, rusanatkaka, kojwawakchi koxa. Pagognesha ginachripa reneeko ruwekinri mnikawnakatupa. ³¹ Seyni gixo muchichachine gapkatpotutanu. Gapkatpotutachine wannapni wa muchichachinpatka.”

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³² Wanena gatnugapo. Gerosale kanikna. Kosekamtna Geso. Ruglajitna. Romkagitluna pikachineko. Ranikatnakna wa pamole gepine. Yinuwaka Wale wane chinretna wane rixikolpatka: ³³ “Xani Gerosale wkanika. Wa Gita Yineru Wgenno samyookotka wa tsrukakalune sasertotene, wa yonchikapine yegi. Ruklukanuw-nayegjixannona nupninripa. Samyokannona payinyegiko. ³⁴ Rapnokatannona. Kochipjetannona. Rutskagjetannona. Ruylatannona. Wa mapgogne giknoginpatka nyotunotanu.”

Santiyako, Gwa gagjitanru

³⁵ Wa Santiyako Gwa, Sewereyo wgenene, rapyegitluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, waluklu klunerukokta wagjityayi wane pixanwu.”

³⁶ Wane chinna Geso, “¿Kluneru galuka wa nixyaggi?”

³⁷ Wanna wane chinru, “Penekanwu Pixa wuxiplatanyi poyaknu yegi, satu potuklesretate, satu pkegnetesretate.”

³⁸ Wane chinna Geso, “Gi gimata wa gixa gagjitanru. ¿Gimkatge giiretyalo wa girapistono wa Gita girinro? ¿Gimkatge gkatletikolu wa katlu wa Gita katikolu?”

³⁹ Wanna wane chinru, “Wumkatlu.”

Wane chinna Geso, “Wa girapistono nurapre girini. Wa katlu wa Gita katikolu wale koxa gkatikolupa. ⁴⁰ Seyni tuplalu npotuklesretate, wa nkegetesretate gi wa Gitanni nenekyaplu, ga wa wannanupni galpokyegitkalunepni.”

⁴¹ Wa jeminitkaluna, wa pamole yinuwaka gintuwnaleta Santiyakoya ga wa Gwaya ⁴² Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Gimata wa tsrukakalune kagwakikalune payinetskalaya towutlewpotutna. Wanna gitsrukatenene tsru gitaaka wanna chinanu. ⁴³ Seyni gi wane gixkakanu, seyni girukokta galuka tsru gixlet-nachriwa gixayegkalkuko walepni wa gixpaxjerupa. ⁴⁴ Girukokta gixayegkalkuko galuka muchinanu gixletnawa, walepni pejnurune wayegreru. ⁴⁵ Gi rixanu Gita wa Yineru Wgenno gi nuna nupxakikolupa, seyni nuna nupxaklewatniripa, nenekyaplu nuwekinri nwenutyaplu rushpakniripa gixolune yine.”

Retkaku Wartimeyo maygaletu

⁴⁶ Geriko yana. Geriko yiyatka Wale, ga wa yimaklene, ga wa gixolune yine. Wartimeyo wa maygaletu, Timeyo wgene, tuplanata wa gatnugapostsi, ragjigogenatlo sroschi. ⁴⁷ Jemyegitlu Walenwa Geso Nasare gajeru. Yinuwaka saplewleta. Wane china, “Geso, Tawiklopisha, petwamonutanno.”

⁴⁸ Gixolune yine chigetjetlu pochke rixinripa, seyni wanepnuteyaka saplewjeta, “Tawiklopisha, petwamonutanno.”

⁴⁹ Geso tunwata. Wane china, “Ntomganru.”

Tomgaluna wa maygaletu. Wane chinruna, “Kiglenshikanupyi. Palnanu. Tomgayi.” ⁵⁰ Ruknoksapowlechratamta. Rupteka palnaleta. Yayegitalku Geso.

⁵¹ Geso gepomgalu. Wane chinru, “¿Klu palukatka wa nixyapyi?”

Maygaletu wane chinru, “Yimaklewatachri, netniripa.”

⁵² Geso wane chinru, “Pyanu. Palixle gitskalakyi.” Waneklutka retatka. Romkagitatalku Geso wa gatnugapoya.

Jigloka Gerosale

11 Goliwa Magkatetkana. Gi gowukatkana Gerosalestsi, ga wa Wetpage ga wa Wetani. Wane yokanatyana gepi yimaklene. ² Wane chinna Wale, “Gyanu tujra pokchi gixa ginaple gajeru. Pokchipotuko gapokinpatka wane gikshikinri mporo wgene tsatkaluru, gi satuna yineru mtuplatjitanutuwa. Gkoshrikanru. Ganikanru. ³ Girukokta wane chininipgi, ‘¿Klu chinanugkoshpiroklu?’ wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galuklu. Waneklutka yokanatanutnaklu gewi.’”

⁴ Wane yana. Rukshikluna mporo wgene tsatkaluru gipgyapto maleka rutspalgapotyawaka. Koshpirokluna. ⁵ Pimrine wane gwanatachine wane chinna, “¿Klu chinanu gkoshpirjetlu mporo wgene?”

⁶ Wanna wane china Geso chinyawakna. Retashatkatkana. ⁷ Ranikatkaluna mporo wgene Geso yegi. Gimkalna sapwakatjiltuna. Wale gogo tuplamtatka Geso. ⁸ Gi gepikna gikwekamkatachine gatnugapo. Pimrine gagmunasurkaka gistakamta. Rukwekamtluna gatnugapo. ⁹ Kosekamtachine ga wa kaptomtachine saplewje-nanumtana. Wane china sapletna:

¡Wuya! ¡Gimalwutkaluru

ginachri Gitsrukaachi giwakaya!

¹⁰ ¡Gimalwutkaluru wutsrukatni Tawi pogirewtapyawakni!

Wanepu pogirewatyawaka.

¡Wuya tengognepotuya!

¹¹ Geso gapokamtatkalu Gerosale. Kpashiwakapji ya. Retjetinitkalu ptowrunanuka, kayi rixinitka rushpaka. Wa Wetani ya wa pamole gepiymananuko.

Wa gikera masagito

¹² Waleprika Wetani yamtyatkana. Nachlu. ¹³ Retlu gowukaya gikera kasureru. Yayegimtlu, wane getko rukshikinri pagixanu. Rapyegitinri gike rukshika. Gisurep-jeni. Gi gipapkonni wa sagiwasinri wa gikera. ¹⁴ Geso wane chinanru gikerni, “Gikena niksagitanutkayi gike pixiniko.” Jemluna yimaklene.

Geso powratlu kpashiwakapji

¹⁵ Wane yana Gerosale. Jiglokamta kpashiwakapji. Yinuwaka maleka giknok-letna kgishanrewaklerunni ga wa gagijetachinni wa kpashiwakapjiya. Yawnajkaklo kwalkaka gipekoserojiprojitchineni, motkoko gishanretachinni tuplapijere koxa. ¹⁶ Gi ruchichna Wale wa satuna ganikyalo kastonolo wa kpashiwakapji. ¹⁷ Runkak-lewyegitna. Wane chinna Wale, “¿Gi ge yonatkaluru:

*Wa nopji gagjigognewakapji chinkalurupni
ptowruko payinerumnunanuko yegi?*

Ga wa gixa wane gixatkalu
gitawakapna kachowgurune gwiyawaka pixka.”

¹⁸ Yijnakotluna wa tsrukakalune sasertotene wa yonchikgapine. Rujgaluna gi rix-poko giylaletanruna gi rixanu pikluna. Wa ptowruko yine giglajita runkakleweya.

¹⁹ Wa kayi rixinitka tsru pokchiya yiyatka Geso.

Wa gikera giprigatka

²⁰ Ruknoginna goyechnokawa, retluna gikera rupriganatka gitskiymananuko. ²¹ Petro gishinkapatka. Wane chinru, “Yimaklewatachri, petanru gikera pkamakpi-ratanruna rupriganatka.”

²² Geso, wane chinna, “Galixanru Goyakalu. ²³ Galikaka wane nchingi, katukokta wane chinru tye magka, ‘Puxrikanu. Wa tsru wenu puknokinwa.’ Gi wa shikpokwak-gajitachriko, seyni ralixa wane rixanu chinyawaka, wanepotuko rixanu wale chinanupa. ²⁴ Giyagni wane nchingi, ptowruko girukokta gagjitanu gagjigognetini, galixinri gyoptotanru, waneyapgi gixinripa. ²⁵ Wa ntunwa gagjigogneretini, gkaspuk-inri wa waneygi gixinipa pnu gixjeru, wa gixa Giru tengogne gajeru koxa kaspuk-mukochiretyapgi wa gmukochirkaka. ²⁶ Ga wa gixa gma kaspukinri, wa Giru koxa tengogne gajeru gi wa kaspukmukochiretanungi.”

Goteyone gepomgalu Geso klu rutakika

²⁷ Satokna Gerosale. Yotaljeta kpashiwakapjiya. Runyegitluna wa tsrukakalune sasertotene, wa yonchikgapine, wa tsruna. ²⁸ Wane chinruna, “¿Klu putakika pixa tyekaka pkamrutinri? ¿Katu gitakayi tyekaka pkamrutinri?”

²⁹ Wane chinna Geso, “Nepomgangi gixa satu tokanchi. Gigitanno. Wanepnute nunkakyapatkagi klu nutakika tyekaka nkamrutinri. ³⁰ Wa Gwa katlewele, ¿tengogne giyakatyachirige? ¿waka yinenukla? Gigitanno.”

³¹ Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinna, “Wane wchininipmaka tengogne giyakatyachirini, Wale wane chinanunwu, ‘¿Klu chinanu koxa gi galixlu?’ ³² Ga wa

wane wchiniplu, ‘Yinenni’—wanna pikna gixolune yine, gi rixanu pejnuruneko kagwaklu wa Gwa walenwa Goyakalu tokanu geneklewatachri.

³³ Rugitluna Geso. Wane chinruna, “Gi wumata.”

Wane chinna Geso, “Gita koxa gi ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

Gowasha ga wa girukotachine

12 Yinuwaka Geso yanumsayegletna yapkkluya: “Satu jeji gitaklu sana gowasha. Pirijeretjetlo. Tapgatyawakapa jitota. Tenopjiru kamruta. Renekamtna sana girukotachine. Pnu yatka. Wajra ya. ²Talixinipapko yokanatlul wayegrechri sana girukotachine yegi rawapyaplo wa sana girukotachinyegiya wa gwachrotka gowashaya. ³Kashichluna. Kochipjetluna. Yokanatanruna maleshalni. ⁴Rumepe yokanreyegitna satu wayegrechri. Ruylajiwutanruna. Rektutetluna. ⁵Rumepe yokanretatnaklu satu. Waleni ruylatna. Pimrinnikoxni gixni. Kochipjetkanna pimrinni. Ruylatkanna pimrinni.

⁶“Waneyawalu satu gituru ralukanru potu. Yokanyegitna waleni koxa gapkatpotutachritka. Wane china, ‘Kagwakpiratanruna noturu.’

⁷“Wa sana girukotachine wane chinna wannakakluko, ‘Tyenwa yoptotachripatka. Ginanu. Wuylaganru. Yoptotanrupmaka wixanpatkani.’ ⁸Kashichluna. Ruylatluna. Ruknokluna maleka gowashaya.

⁹“¿Gi rixpokotanu wa kgowashateru? Runanu. Ruylatanunna wa sana girukotachinepni. Renekanna gowasha pimrine. ¹⁰¿Gi ge tye yonchiga getyongata?

Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya,

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

¹¹ Gitsrukaachi chinanu kamrutka wa tye.

Rakaglajiygaletwu.”

¹² Raluka kashretluna. Wanna tsrukakalune pikna gixolune yine. Rumata jemluna wa wannapirana wa yapkklul. Kaspukluna. Yatkana.

Wenutikolu Susa

¹³ Yokanyegitluna pimrine Gwariseyone ga wa Giroreyone wa kash-tokanutyapluna. ¹⁴ Runna wanna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, wumatyi Pixni mayrokletyi. Gike pkagwakpirata. Gi petlu wa yinermanewle giglenu, seyini galikaka potu punkakwu Goyakalu gatnugapotepirana ¿Wa munanshichkotnige renekikolupa wenrukaka wa Susa waka gike? ¿Wenekerger waka gi wa wenekanru?”

¹⁵ Wa Wale gimatlu rixashleyina. Wane chinna Wale, “¿Klu chinanu gimlukanutno? Ganikinno sroschiproji netyaplo.”

¹⁶ Wanna ganikyegitlu. Wane chinna Wale, “¿Katu yaglnunwa tye, ga wa katunni toyonga?”

Wanna wane chinru, “Susanni.”

¹⁷ Wane chinna Geso, “Genekanru Susa wa Susanuko, ga wa Goyakalu genekanru wa Goyakalunu.”

Ruglajitna Waleya.

Gepomgalu yotunruya gipnaluya

¹⁸ Runyegitluna Sariseyone. Wanna wane china maleshaplu gipnachine yotunre. Repomgaluna. Wane chinruna, ¹⁹“Yimaklewatachri, Moysisi yonyegitwu wa satu

yegwakluko gipnini, ruknokagnunrotana, gi ruknokawgenetana wa repuru gwanro wale gnumronanni, ruxolewkakinripa giklopishapa yegwakluni chinanu. ²⁰ Wane-nannina payokgiprerune moletkakachine. Muchinanu tsru gnumrowata. Rupnana. Gi ruknokawgenetana. ²¹ Gapkatatachri gwatnaklo. Rupnana koxa waleni. Gi waleniko giknokawgenetana. Mapa rixinrini waneko pixka rixana. ²² Payokgipre gwalo. Gi wannaniko giknokawgenetana. Suxni gapkata potu gipnaletanatka. ²³ Yotunruklupa yotunotinipna, ¿katu gnumronopi wa wannaya? Gi rixanu payokgipreni gnumronitka wa wala.”

²⁴ Rugitna Geso. Wane china, “¿Gi ge mpupjeta gi rixanu gi gimatlu wa Tokanchi Yonatkaluru, gi wa Goyakalu giyaklewleko? ²⁵ Wa yotunotinipna wa gipnachineya gi ganunrowatanutkana, gi kashimyokaakotkana, seyeni wa Goyakalutowrerune tengogne gajene wannako pixka rixanutkana. ²⁶ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, ¿gi ge getyongatlo wa Moysisi kirukate, wa Goyakalu giynumatyawaklu kawshipiriya? Wane china: *Gitni wa Gawra Goyakalute, Gisaaka koxa Goyakalute, ga wa Gakowo koxa Goyakalutno.* ²⁷ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyeni giwekachine Goyakalute. Giyagni gixni gamtakanshinkanpotutana.”

Muchinanu Yokanatkaluru Tokanchi

²⁸ Rapoka satu yonchikgapri koxa. Yijnakotna rugjekakyawakna. Rumata kigle gigne Geso gixna. Repomgalu, “¿Girni wa tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi pejnu-ruko pnute?”

²⁹ Geso gigitlu, “Wa muchinanu waleniwa: *Pjemanu, Gisrayili. Wa Gitsrukaachi Woyakalute, wa Gitsrukaachi satupjeru.* ³⁰ *Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako punshinikanuya, psolpotuyako pmuchkonuya.* Ga ga waleniwa muchinanu Yokanatkaluru Tokanchi. ³¹ Gepi chininri tye pixka rixa: *Pushinikanru pumole pixnanuko pixka.* Maleshlu satu Yokanatkaluru Tokanchi tyekaka pnute tsru.”

³² Wa yonchikgapri wane chinru, “Kigleru, Yimaklewatachri. Galikaka wane pchina, *Satupjeru Goyakalu. Maleshlu satu. Walepjeni.* ³³ *Wushinikanru psolpotuyako wajiya, psolpotuyako wunshinikanuya, psolpotuyako wmuchkonuya. Wushinikanru wumole wixnanuko pixka,* tyekaka ptowruko genekashlu yoxiikalurupa wa genekashlu giylatkalurupa pnute tsru.”

³⁴ Geso getinri wa yonchikgapri gigitlu rumatleya, wane chinru, “Gi wa gowukyi pogirewatyawaka Goyakalu.”

Gi satuna tserpiranawanshinkananyegitlu repomgiyatkalu.

Gepomgalu Tawi Wgenepirana

³⁵ Kpashiwakapji runkaklewaty. Geso wane china, “¿Gi chinna wa yonchikgapine wa Tawiklopisha rixinri wa Kristo? ³⁶ Wa waleko Tawi wane china wa Giwekikaluru Kpashiriya:

Gitsrukaachi wane chinru Nutsrukate,

Ptuplatanu npotuklesretate,

Wa nutakinpotukna pkamnixjene pujixipta rapukote.

³⁷ Waleko Tawi wane chinru Gitsrukaachi. ¿Gi rixpokotyawaka giklopishayapni?”

Gixolune yine rumuwleya yijnakotluna.

Yopnuglu yonchikgapineya

³⁸Wane china Geso wa runkaklewleya, “Girukotinwa wanna yonchikgapineya, galuka yanretachine gowuukalkaka gimkaluyna. Ralukluna ralukikolupna giputuya. ³⁹Ralukluna wa tsrukakalune tuplapijere ginkaklewawakapjikakaya, muchinanu tuplapijkaka koxa nikjetikowakaya. ⁴⁰Konapjijetkana gipnagnurutachronni. Rixashleyna gogagjirgognerkakna. Tsrú potu ruklukanuwnayegjixikolupna.”

Gipnagnurutachro genekashle

⁴¹Tuplanata Geso tugnantakikowaka genekashlukaka ginaple. Retjetna yine gi rixpoko gitakleyaplona sroschi gignantakikowaka. Gixna ponikolune gitaklo gixo. ⁴²Tuna sato suxo gipnagnurutachro kwamonuro. Tutaklo gepi mturomchataaji. Walanwa satopje sintawo. ⁴³Tomgana Geso wa yimaklene. Wane china, “Galikaka wane nchingi, wa twu suxo gipnagnurutachro kwamonuro wala gitaklo pejnurune pnute gitakachine gignantakikowaka. ⁴⁴Pejnuruneko gitaklo ruxetanrona. Wa twu suxo twamonnupoga tutaklo pejnuroko walanu, pejnuroko tuwekinripa.”

Getkalurkaka ma mapookanuwa Geso

13 Wa rushpakamtini kpashiwakapjiya, satu yimakleru wane chinru, “Yimakle-watachri, ipetanru gi pixka sotlerutkakananni, ga wa gi pixkapjirutunanni!”

²Geso wane chinru, “¿Petlu tyekaka tsru panchikaka? Gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi wa mujrolekatunpakni.”

³Tuplatini wa Goliwa Magkateya kpashiwakapji ginaple, repomgaluna wanna mkoje rixinna, Petro, Santiyako, Gwa, Gantirishi, ⁴“Punkakanwu. ¿Giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa tye pejnuruko wa poyagkakinpatka?”

⁵Yinuwaka Geso wane chinretna, “Xako gi satunako yokwitangi. ⁶Gi rixanu runanna gixo ngiwakaya, wane chinachinepa, ‘Gitni wa Kristono.’ Yokwitanunna gixopni.

⁷“Seyni wa gixa jeminiplu wa giylalupirana ga wa pogiwlesha giylalupirana, gi gkegeknanuwatanu. Rumkata wane gixleta, seyni gi wa yoptukyawakapnichi.

⁸Gi rixanu ruylakakanna pachijne gajene ga wa pachijne gajeneyma, ga wa pogirewatyawaka giylakakanu pogirewatyawakayma. Wanepu giyolikchijrukaka pachijnemnunanukaya. Wanepu nachlukaka. Tyekakapni muchichachripa wa kachinolkekapa.

⁹“Gixako getinwa gixnanuko. Wa samyokangina jemanshinikankakyawakapna. Ginkaklewawakapjikakaya gkochipjetiko. Gitsrukaachine, pogirchine getanu gixapni tunwatanuna Gita chinanupa gipgujtalewlu waneyapna. ¹⁰Muchinanu ptowruneko payinerumnunanuka runkakikolupna Kiglerpotunanu Tokanchiya.

¹¹Wa ganiikoklunpatka gixa wa nsamyookoklunupa gma mapookanupachi gi gkojwakinwa wa gixa chinyawakapa. Gi waleko gyanshinikanutanu, seyni wa genekikolupa gixa walepapkopa, wane nchinyawakapa. Gi wa gixni yanumsatachinepgi seyni Giwekikaluru Kpashiripni.

¹²“Gimole samyokanru rupninripa gimoleko ga wa ruru samyokanru gituru rupninripa. Wa wugenenna gimtuwnayegitanuna rurunepnina. Ruylajixanunna rurunepni. ¹³Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita giwaka chinanu, seyni wa kashnantakanshinikanutachripa yoptukyawakpotunanukopa walepni wa gognetkaako.

¹⁴“Wa getyongatachripa gimata jemanru: Wa getiniplu gaganutkaluru gimtukpotlewatachri wane rawinri mawiyawanupmaka, waneklu Gote gwachine gasukanu. Magkakaka yanna. ¹⁵Panchi gogo gwanatachri wa rujrukanmaka, gi jiglokapjitanu ranikyaplu gipji gajeru. ¹⁶Wa sana gwanatachri gi wa satkapanu rawapyaplu gimkalu. ¹⁷Gi waneni wa kamshironepni ga wa gashichakachinepni walegognekakpatka! ¹⁸Gagjigognetanu gi waneyapgi ginapuklu gasuktatinripa. ¹⁹Wa walegognekakapa wanepu salewakchi wa mwajejetkatu wa muchi giyakletinitkalu wa Goyakalu giyakle, ga wa xanigognenanu. Gi wane rixanu. ²⁰Wa Gitrukaachi ma sustakanmaklu walegognekaka gi pamanenapnikmaka gognetkaakona seyni tsomitkalune chinanu wa Wale tsomitane sustaklu walegognekaka. ²¹Giyagni satu wane chinipgi, ‘iGewru Kristo!’ ga wa wane chiningi, ‘iGetanru. Waneru!’ gi wa galixanu. ²²Rupgujewnanna wale migje Kristone, wa wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Kamrutanruna getkalurkakapa ga wa koglajrukakapa, yokwitikolupmakna tsomitkalune wa rumkatmaka wane gixleta. ²³Xako gixa. Nunkakatkgi psoluko ma mapookanuwa.

Geso ginkakna runinripirana

²⁴“Seyni walegognekakpatka ruknoginpatka wale salewakchi, wa tkachi gichpokanu.

Wa ksuru gi wa pokamlatanu.

²⁵Wa katagirkaka gijirotanu tengogneyapa.

Wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko.

²⁶Wanepnute retannona *Gita wa Yineru Wgenno kyachgapererumkoya ginachripno*. Tsrnu nuyakle ga wa noyaknu numunanu. ²⁷Waneklu nyokanatanu notowrene tengogne gajene rapatjetikolupna ntsomitane. Wa gepkoxamkojesretkakayako yop-tukyawakpotuko chiji, yoptukyawakpotuko tengogne rapatjerewatinna.

²⁸“Gimatanru yapkaku gikerapiranaya. Wa tyosnuygalejiplutinitka, tupcheksuretinpatka, gimatanutkalu wa walapustsitkani. ²⁹Waneko pixka gixa getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukpatkalu. Gipgyaptostsitkalu. ³⁰Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekagognenatachinesha wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³¹Wa tengogne ga wa chiji giknoganu, seyni wa ntokanu gi giknoganu.

³²“Seyni walegogne, wale gipapko gike gimata, gi wa Goyakalu toweruneko tengogne gajene, gi wa Gituruko, ga wa Girchipje galikaka gimata. ³³Giyagni giyokanu. Gagjigognetanu. Gi gimatlu giklupaktani gipapkopa. ³⁴Waneko pixka rixa wa jeji wajra yachri. Ruknokamtlu gipji. Rutakamtana wayegrene. Satkaka renekamta kamruru. Gipgyapto gwachri towutamta ruyokinripa.

³⁵“Giyagni gixa giyokanu. Gi rixanu gi gimata giklu runanu wa kwangixlerupji, patako kayi, patako ganikajyechno, patako gaxawripa yanumatini, patako goyechnokawpotuko. ³⁶Wa rawraka ginretinipa ma mukshiikeyanupgi gimkanatachiningi. ³⁷Wa gixa nchinyagi wane koxa nchinna pejnuruneko: Giyokanu.”

Jemanshinikankakyegitluna Geso ruylatyapluna

14 Gepigogne magatiniwa Tsrnu Giknoglushgogne wa Tsrugogne jimapro gisekachri myapjetkotu, rujgaluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchik-

gapine gi rixpoko kashichyapluna gayroklewluya ruylatyapluna. ²Wane chinna wanna, “Gi wa tsrugogne wkashichanru, ma mejnugimalewatinitipna yine.”

Geso giyokjiwutka

³Wetani rawanata Geso Simopji gijirgitupachri. Tuplanata nikjetikowakaya. Tuna sato suxo. Waneylo pastono pgamlugalo nartogapje kwenuru potu. Tupokastonotlo. Tuyokjiwutlu. ⁴Wanena pimrine gimtuwnachine wannananuko. Wane chinna wanna, “¿Klu chinanu wane tixa saletletakalo pgamlugalo? ⁵Wa tumkata gishankakotmaka wa twu pgamlugalo, wa mapa pachaproji pnute. Walamka kwamonurunni geneeko.” ⁶Geso wane china, “Getashatanro. ¿Klu chinanu nsalewnakaklo? Kigleru kamrurchi tkamrutyano. ⁷Gi rixanu waneygogne-nangi wa kwamonurune gixayma. Wa galukiniplu gimkata kigleru kamruegletna, seyni gi waneygognenanupgi Gita. ⁸Wa wala kamrutlu tumkatyawaka. Tuyok-agnaputlo pgamlugalo nomane wa nkapnatikolupa. ⁹Galikaka wane nchingi, ginakakokta runkakletiko Kiglerpotunanu Tokanchi wa psolchijneko wa tye koxa tkamrutanru wala wane chinkalurupa wa tushinikikolupa wala.”

Gota samyoklu Geso

¹⁰Gota Giskaryote satu pamole gepi rixinri yayegitna tsrukakalune sasertotene samyokyaplu Geso wanna yegi. ¹¹Wanna jeminitkalu, rumuwatna. Rupiratyapluna reneykayapluna sroschiproji. Rujgaluna ruglepoktapinri gi rixpoko samyokletyapluna.

Tsru Giknoglushgogne

¹²Muchinangogne jimapro gisekachri myapjetkotu wa renekashatinrina giylatkalurupa wa Tsru Giknoglushgogne chinanu, yimaklene wane chinru, “¿Ginaka paluka yokanretwu wa walpokotyaplu wa pnikanrupa Tsru Giknoglushgogne chinanupa?”

¹³Yokanatna gepi yimaklene. Wane chinna Wale, “Tsru pokchi gyanu. Wane yoptotingi satu jeji wa gashgaji gonu gwanru ganikachri. Gomkagitanru. ¹⁴Ginakakta jigloka wane nchinanru wa kapjiru, ‘Yimaklewatachri wane china, “¿Ginaklu wa napokagrukowakle wa nniyawakapa Tsru Giknoglushgogne nyimakleneyma?’ china.” ¹⁵Wale gekakgitangi satu teno gajeru tsrugruko gali galpokletkalurutka. Wane galpokotinri wixanupa.”

¹⁶Wane yatkana yimaklene. Tsru pokchi yatkana. Rukshikluna Wale chinyawakpotukna. Ralpokotluna Tsru Giknoglushgognenupa.

¹⁷Wa kayi chininitka wane ya wa pamole gepiyima. ¹⁸Wa tuplatinitkana nikawakakwa, nikna. Wane china Geso, “Galikaka wane nchingi, wa satu gixate numnikjeru, wale samyokanno.”

¹⁹Wa wanna yinuwaka wamonuwleta. Wane chinna wanna satkaka, “¿Gitgetkopni?”

Satu koxa, “¿Gitgetkopni?”

²⁰Wane chinna Geso, “Wa satu pamole gepi rixinri, wa gigakachri Gitayma kolpetoya. ²¹Galikaka Gita wa Yineru Wgenno wane nyanu chinyawaka wa yonchi Gitapiranaya. ¿Gi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko! Kiglemkalu tye jeji chinanu ma mushpaakanmaka.”

²² Wa nikanatinna wanna, Wale kashichlu jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jik-naglu. Wane gixachri renekna. Wane china, “Gyoptotanru. Tyenwa nomane.”

²³ Wale kashichlo girapistono. Poyagnutakalo. Renekna. Rurna walaya pejnuruneko.

²⁴ Wane chinna Wale, “Tyenwa nograga wa gerotu tokanchi gipiratkaluru chinanu, gixoluru yineru chinanu giyookaluru. ²⁵ Galikaka wane nchingi, gi wa nuranutkalo gowajiga wa walegognepotuko wa nuranro geroto wa Goyakalu pogirewatyawakaya.”

²⁶ Wa wanna shikaletlu gimalwuru. Rali shikaletinitkaluna, Goliwa Magkate yana.

²⁷ Wane chinna Geso, “Pejnurunepnikgi gixapni gitspeekaakona. Yonatkalurutkani:

Nuylananru wa girukotapratachri.

Rupalatanna wa gowegane.

²⁸ Nyotunotanu. Nali yotunkakletkoklunpatka, Gita gapka kosekanu gixaya. Kalile nyanu.”

²⁹ Petro wane chinru, “Wa pejnurunekmaka gitspeekaako, ga wa gita gike.”

³⁰ Geso wane chinru, “Galikaka wane nchinyi, wa pixa xani tye yechno ma yanumatkanu gnapu wa gaxawripa gepi kata, pnutatanno mapa kata.”

³¹ Seyni wale psolmuchkonuko tokanuwna. Wane china, “Wa nupnanmaka koxa Pixayma, gi wa nnutatanyi.”

Pejnuruneko waneko pixka china.

Getsemani

³² Wane yana Getsemani giwaktletyawaka. Wane chinna Wale wa yimaklene, “Ntuplatanu gewi. Nagjigognetakopshini.”

³³ Ranikna Waleyma Petro, Santiyako, Gwa. Yinuwaka giglajreta, wamonuw-naleta. ³⁴ Wane chinna Wale, “Nonshinikanu nwamonuwnapotutya gipukchi pixkapotuko. Gkagwakanu gewi. Giyokanu.”

³⁵ Psotsotaaji wajrayaka ya. Wane yoptsojita chijiya. Ragjigogneta wa rumkata wane gixletikolupmaka, ruknoganu Waleywa wale salewakchi. ³⁶ Wane china, “Gagwa, Nuru, ptowru gimkatachriyi Pixa. Pkoshripatinno twu girapistono, seyni gi wa Gita galukyawakapni, seyni Pixa galukyawakapni.”

³⁷ Runa. Retamtna gimkanatachine. Wane chinru Petro, “¿Simo, pumkanatge? ¿Gi ge pumkanata giyokleta pshinitsonu? ³⁸ Giyokanu. Gagjigognetanu gma jiglokinitipa yantaletikowakapa. Wa ginshinikanu galikakni jmererni, seyni manchi muchkotni.”

³⁹ Rumepe yaletinitnaka ragjigognetyawaka, waneko pixka chintokanutatnaka. ⁴⁰ Satokatnaka. Retamtatnakna gimkanatachine. Ruxapnewatna. Gi rumata gigaretluna.

⁴¹ Runa mapa kata rixinritka. Wane chinna Wale, “Gimkanutka. Gapnanutanu. Wanekotka. Nopapko gapokatka. Xani Gita wa Yineru Wgenno samyookatka kmukochirerunemyoya. ⁴² Gyotunotanutka. Gayanutka. Gi gowukatkalu nsamyokjerupa.”

Geso kashichka

⁴³ Waneklutka yanumsanatiniwa Geso, runatka Gota. Walenwa pamole gepi rixinri. Waleymana gixolune yine kyoglolewaprerune, kgagajererune. Wannanwa

tsrukakalune sasertotene gayinerutene, yonchikgapineyegirune koxa, tsrunyegirune koxa. Gotaymamnutkana.

⁴⁴ Wa samyokjeru genekagnaputatkana saturutu gimaxiklechi. Wane chinna wale, “Girukta namlutanu gita, Walepakni. Gkashichanru. Ganikanru. Ggirukotpotumtanru.”

⁴⁵ Runinitka, waneklutka runyegitlu. Wane chinru, “;Yimaklewatachri! ;Yimaklewatachri!” Ramlutlu.

⁴⁶ Romyokyegimtluna. Kashichluna. ⁴⁷ Wa satu wane gwanatachri koshpakyo-glolewapreta. Rustaklu wa sasertote gitsrukate potu wayegereru. Yostakjepitlu.

⁴⁸ Geso wane china, “;Gishpakamta gixa yoglolewapiyma gagajeyma, kachowguru pixka gixa kashretnoge? ⁴⁹ Pagognemnunanuka gixayma nwanata, nunkaklewanata wa kpashiwakapiya. Gi wa wane gkashichyano, seyni wa poyagkakikolupa wa yonatkalurkaka, wane gixyatcano.”

⁵⁰ Ruknokamtluna pejnuruneko. Rasukatkana.

⁵¹ Satu jeji gomkagitlu sapwakmanetachri gichrataya. Jeyne kashichlu. ⁵² Wa wale ruknokachratamtlu. Rasukyana mamkatni.

Geso sasertote gitsrukate potu yegi

⁵³ Ranikluna Geso sasertotene gitsrukate potu yegi. Rapatna Walyegiya pejnuruneko tsrukakalune sasertotene, tsrunyegirune, yonchikgapine. ⁵⁴ Wa Petro gomkagitlu gogajxigiyako. Sasertote gitsrukate potupjipotunanuko romkagitlu. Tuplanata towrechineyma. Rolkanata chichpawa.

⁵⁵ Wa tsrukakalune sasertotene, pejnuruneko jemanshinikankakjetikowakaya rujgaluna gipgujtalewlumka Gesoya rupninripa, seyni gi rukshikluna. ⁵⁶ Gi rixanu gixo gipgujtatlu maleshawaka, seyni wa rupgujtalewlena gi wa pixkakakluni. ⁵⁷ Pimrine gapoka. Rupgujtatluna maleshawaka. Wane chinna wanna, ⁵⁸ “Wixa jemlu wane chininri, ‘Gita yotkakanunru wa tye kpashiwakapiji myochi kamrutikaluru. Wa mapagogne chininri satu nkamrutanu myochi mkamrutikotpatka.”

⁵⁹ Seyni rupgujtalna wanna koxa gi pixkakakluni.

⁶⁰ Wa sasertote gitsrukate potu tunwata ganikajitskalaya. Repomgalu wa Geso. Wane chinru, “;Gikeko pugityano? ;Klu rupgujtatyayina wanna nyi Pixaya?”

⁶¹ Seyni Wale pochkeru. Gike rugita. Sasertote gitsrukate potu rumepe gepomgaletatnaklu. Wane chinru, “;Pixlege wa Kristoyi Gimalwutkaluru Wgenyi?”

⁶² Geso wane china, “Gitakni.

Gixa getanno Gita, Yineru Wgenno,

tuplatyawakapa potuklesreta ruyakle Goyakalu, nuninkoxapa kyachgapererumkoya tengogneya.”

⁶³ Giyagni wa sasertote gitsrukate potu suskakamkata. Wane china, “;Klu wanepnute magatyawu gipgujtalewatachine? ⁶⁴ Gjematkalu wa mupashiregnuchi china. ;Gi pixka getle gixlu?”

Wa wanna pejnuruneko wane chinyegitluna wa Wale giklukanuwna rupninripa.

⁶⁵ Pimrine yinuwaka gitskagjeretanru, rushyagojitanruna, yotmutanruna. Wane chinruna, “Goyakalu tokanu peneklewatkoxewa.” Towrechine giptagojitlu.

Petro nutatlu Geso

⁶⁶ Rapuko rawanata Petro panchiya. Tuna sato rupxakjero wa sasertote gitsrukate potu. ⁶⁷ Wa tetinri wa Petro rolkanatini, tyopukgatlu. Wane china, “Pixni Waleymlutyi, Geso Nasare gajeru.”

⁶⁸ Seyni wale nutata. Wane china, “Gi numatlu. Gi koxa numatjemlu wa pchinyawaka.” Rushpaka. Maleka ya. Yanumatatka gaxawripa.

⁶⁹ Wa gipxaklewatachro getinri, tyinuwaka wane chinretatnakna wane gwanatachine, “Tyenwa satu wannate.”

⁷⁰ Seyni wale nutatatnaka. Gowukshini wane gwanatachine wane chinruna Petro, “Galikakni pixni satu wannatyi. Gi rixanu Kalile gajeryi.”

⁷¹ Yinuwaka kamakpiirewleta, wane chinreta Wale kawchinanu, “Gi numatpotu-natlu wa tye jeji wa Walepirana gyanumsatinri.”

⁷² Waneklu gaxawripa yanumatatka gepi kata chininri. Petro gishiniklu wa tokanu Geso chinyawaklu, “Ma yanumatkanugnapu gaxawripa gepi kata, pnutatanno mapa kata.” Yanshinikanunatlu wa wale, chiyagatatka.

Ranikluna Geso Pilato yegi

15 Waneklutka wa goyechnokawa jemanshinikankakatkana wa tsrukakalune sasertotene, wa tsruneyma, wa yonchikgapineyema, wa ptowruneko jeman-shinikankakachineyema. Rostutluna Geso. Ranikatkaluna. Pilato samyokatkaluna.

² Pilato gepomgalu, “¿Pixlege wa Goteyone Pogiryi?”

Rugitlu. Wane china, “Pixa chinyawaka.”

³ Wa tsrukakalune sasertotene jigyegitlu gixo. ⁴ Repomgatnaklu Pilato. Wane chinru, “¿Gi ge pugita? Petanu. ¿Gi pajigyeglenanukta rixyegityina!”

⁵ Ga wa Geso gi wa waleko rugitya. Giyagni ruglajita Pilato.

⁶ Wa tsrugognekluru rushyegjetna gostutkaluru girukokta ragjitna. ⁷ Wane rawanata satu Warawasu giwakatletachri gostutkaluru yagotkakachineyema, giylalewatachine yagotkkluya. ⁸ Runna gixolune yine. Yinuwaka gagjiretluna rixjetyawakna.

⁹ Pilato gigitna. Wane china, “¿Gi ge galuklu gita gishyegityapgi wa Pogirna Goteyone?” ¹⁰ Rumata ranxalna chinanu samyokluna tsrukakalune sasertotene.

¹¹ Seyni wa tsrukakalune sasertotene komyekanshinikanutna gixolune yine rushyegityapna Warawasu galikakapni.

¹² Rugitatnakna Pilato. Wane china, “¿Klu nixyalu galuka wa gixa giwakatyalu Goteyone Pogire?”

¹³ Wanna saplewatatnaka, “¿Koroshishkita putakjixaganru!”

¹⁴ Wane chinna Pilato, “¿Klu gektutu kamruta?”

Wanna saplewopotuta, “¿Koroshishkita putakjixaganru!”

¹⁵ Pilato galuka gighlenshinikanretna yine. Giyagni rushyegitna Warawasu. Kochipjetka Geso. Rali kochipjeretkoklunutka, samyoklu koroshishkita rutakikolupa.

Solalone gapnokatlu Geso

¹⁶ Wa solalone ganiklu wa tsru panchi gitokote. Walenwa Pretoryo. Tomgana ptowruneko wa solalone. ¹⁷ Yoshmakluna pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Yoshmakluna sagyeta kona kamgikolu. ¹⁸ Yinuwaka galukletluna, “¿Wuya, Goteyone Pogire!”

¹⁹ Ruylakjiwutluna katsluksuya. Rutskagjetluna. Yonogyegitluna. Yoptsojityegitluna. ²⁰ Wa rali gapnokatletinitkaluna, komkagatkaluna wa pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Waleko gimkalu yoshmakatkaluna. Ranikatkaluna koroshishkita rutakyapatkaluna.

²¹ Rutjikakluna satu giknogamtachri, Simo, Surene gajeru, Galegantro, Rogwo giru, wa sana ginyachri wa ranikyaplo wa Geso koroshishkitate.

²² Kolkota chinikowaka ranikatkaluna. Walenwa yokaakaluru, Jiwchiswaga yegi. ²³ Renekluna winga smurna yapjetkalurga, seyni gi wa yoptotlo.

Koroshishkita rutaaka Geso

²⁴ Koroshishkita rutakluna.

Kotspaltamkatluna.

Rutakluna rupenookaklena ranikyapluna satkaka.

²⁵ Wa goyechnokawasreta koroshishkita rutakatkaluna. ²⁶ Wa tokanu rogwaka gwachri yonatkaluru wa jigyegitikolu, wane china, “Wa Goteyone Pogire.”

²⁷ Waleyma koroshishkita rutaakana gepi kachowgurune, satu potuklesreta, satu kegnetesreta. ²⁸ Poyagkaakatka Tokanchi Yonatkaluru, wane chinachri:

Mugleneyma kagwakikolupa Wale koxa.

²⁹ Mupashiregnuchi chinruna giknogachine. Ruwnownojiwutna. Wane chinna, “¡Gaga! Wa Pixni wa kphasiwakapji yotkakachripyi, mapgogne chininri pkamrupjitanru. ³⁰ Pixnanuko gognetkakinwa. Pujrukanu wa koroshishkitaya.”

³¹ Waneko pixka rixna wa tsrukakalune sasertotene gapnokatletlu. Wane chinkakna yonchikgapineyima, “Pimrine rognetskaka. Walenanuko gi rumkata gognetkakletnawa. ³² Kristo, Gisrayiline Pogire gijrukanu wa xani wa koroshishkitaya. Wetyaplu. Walixyaplu.” Wa Waleyma koroshishkita gitaakalune koxa yangalu.

³³ Tumananutkani ruchpokatka psolchijnepotunanuyako kayinwakasreta rapokinpotunanuko. ³⁴ Kayinwakpako Geso saplewata. Tsruplaji rixa. Wane china, “*Geloyi, Geloyi, ¿Glama sawajtani?*” Walenwa yokaakaluru: “*Noyakalute, Noyakalute, ¿klu chinanu puknokatkano?*”

³⁵ Jeminrina pimrine wane gwanatachine, wane chinna wanna, “Gjemanru. Tomgalu Giliya.”

³⁶ Rasukamta satu. Katsopi kotsgatapyaluna kachgalu. Katsluksu rutaklu. Reneklu rurannya. Wane china, “Getashatanru. Wetkoxewa gikta runanu Giliya koshpakapyaplu.”

³⁷ Geso tsruplaji rixa. Rupnanatka.

³⁸ Waneklutka mkachrichrata gimaletanatachri kphasiwaka potu gajeru giskakamtatka gepichratatkalu. Teno rumuyaka giskakletyatka chijiina. ³⁹ Wale ginaple tunwanata satu ksolaloteru. Retanata wane rixa gipnaletinri. Wane china, “Galikakpotunanni tye jejni Goyakalu Wgenni.”

⁴⁰ Wane koxa tunwanatna suxone. Retanatna gowukayako. Wa wannatskala rawanatna Mariya Maktala gajero, Mariya Santiyako mturu wa Gosi ginro, ga wa Salome koxa. ⁴¹ Wa wanna Kalile rawanatiniwa romkagjenatluna. Rupxakjenatluna. Wa pimrone gixo waneklu koxa, Waleyma kanikachine wa Gerosale.

Kapnatluna Geso

⁴² Wa kayi rixinitka wa galpokotikolgogne, walenwa gapnanutikalurgognesti. ⁴³ Gosi Garimate gajeru, jemanshinikankakjetikowaka gajeru kagwakpiratkaluru. Wale koxa kagwaklu pogirewatyawaka Goyakalu. Wane ya. Mpiikatu jiglokyegitlu Pilato. Ragjitlu Gesnimane. ⁴⁴ Wa Pilato giglajita wa rupninrinatka. Repuklu ksolaloteru. Repomgalu wa muchikawako rupninrinatka. ⁴⁵ Runkaklu wa ksolaloteru. Reneklu gimanetka Gosi. ⁴⁶ Wale gagjitlu mkachrichrata. Jijrukatkalu. Poyitakalu mkachrichrata. Rutaklu yomlechi wa sotlu jitotikalurupna. Rakapurjixlu sotlu wa giyomle gipgyaptote. ⁴⁷ Wa Mariya Maktala gajero, wa Mariya Gosi ginro, getanatna ginakakta rutakanunruna.

Yotunru gipnaluya

16 Wa ruknoginitka wa gapnanutikalurgogne, Mariya Maktala gajero, wa Mariya Santiyako ginro, wa Salome, ragjitlona pgamlugalo wa ruyogatyapluna. ² Goyechnokawpotuko muchinangogne simana wane yana yomlechi yegi. Tkachi gishpakatka. ³ Wane chinkakananumtna wannakakluko, “¿Katmakla gakapurutyawure sotlu yomlechi gipgyaptote gajeru?”

⁴ Wa retinitkaluna, retluna wa sotlu gajritkalurutka. Gi rixanu tsrupotunanu sotlu. ⁵ Jiglokatkana yomlechi. Retluna jeji tuplanatachri potuklesreta, gimkalu gowukalu gitakachri klatalu. Ruglajpotutna.

⁶ Wane chinna wale, “Gi wa giglajitanu. Gijgalu Geso, Nasare gajeru, wa koroshishkita gitakanatkaluru. Yotunomtatka. Gi gewitkalu. Getanru rutakikowaka. ⁷ Seyni gyanutka. Ginkakanna wa yimaklene, Petro koxa, Wale gapka wane kosekingi. Kalile yanu. Wane getinitkalu chinyawakpotukgi.”

⁸ Wane yiyatkana. Rasukamtna yomlechiya. Wa rutatatna. Ruglajitna. Giketsotaji runkakna, piklena chinanu.

⁹ Wa yotunotinitka wa goyechnokawpotuko muchinangogne wa simanatka, rupgijewnayegitlo muchinanu wa Mariya Maktala gajero. Walanwa ruknokakamchitanro payokgipre kamchine. ¹⁰ Tyinitka wala. Tunkakna wa Waleymalunenanu, wa wamonuwanatachine, chiyaganatachine. ¹¹ Wa wanna jemyegitinitkalu ruwekinritka, wa retikolutka walaya, gi ralixna.

¹² Wanepnute gepi wa wanna yanananumta sana yachine. Geso wane gipgijewnayegitna. Satuko kogetkogatka. ¹³ Wane yiyatkana. Runkakna pimrine. Gi wannako ralixna.

¹⁴ Ralipretka rupgijewnayegitna Geso pamole satupjene wa tuplanatinna nikawakakwaya. Chigetjetanna wa ma malixleya shikowgajitinriyina, gi rixanu gi ralixkana retjene yotunomtinritka.

¹⁵ Wane chinna Wale, “Psolchijneko gyanu. Ginkakletanru Kiglerpotunanu Tokanchi pejnurunenanuko giyakotkalune yegi. ¹⁶ Wa galixachripa katko wale gognetkaako, seyni wa malixakletu giklukanuwnayegjixko. ¹⁷ Tyekaka getkalurkaka kamrujetanna wa galixachine. Gita giwakaya ruknokinrina kamchine. Gerotu patokanchikaka yanumatinna. ¹⁸ Koschekanruna gimnukaka. Rurinrina kamakalu gi wa rumtukanna. Wa yayixachine gogo rutakamyotanna. Ruglewatanna.”

¹⁹ Wa Gitsrukaachi gali yanumsayegletinitkana, tengogne yoptotikatka. Tuplatatka Goyakalu potuklesretate. ²⁰ Wanna gishpakamatka. Runkaklewatna pas-

retamnunanukaya. Wa Gitsrukaachi gikamrurewatna. Wannaya Goyakalu kam-
rujetlu getkalurkaka. Gitsrukaachi poyegitlu tokanu wa getkalurkakayma. Wane
gixkalurupa.

*Kiglerpotunanu Tokanchi***Kpashiri Lokasu Yonatanru****Teyogwilo chinanupni**

1 Wane rixa. Gi gepika yagota yonretlu wixa yegi kamrutikalurutkapirana. Yagota ginkakpokwakletluna. ²Waneko pixka rixna reynuwaklewayakawa getachine. Wannanwa tokanchi kamruklerune. Ga wa wanna samyokwu tyekakapirana. ³Giyagni kigle getle nixlu gita koxa nyonyegityi, kshinikanuru potu Teyogwilo. Rixpokotyawaka nunkakayi. Gi rixanu reynuwakayakawa nomkaginshinikanpiranpotutlu, ⁴pumatpotutyaplu koxa pixa poyegitkalurni wa tokanchi punkakikolu.

Gwa Katlewakleru girune

⁵Gotechijne pogire Giroreklunanu, waneru satu sasertote, Sakariya giwakletachri, Gawayaklopishaneyma gitaakaluru. Ganunronwa Gaaroklopisha. Gilisawetinwa tgiwaka. ⁶Ga wa gepiko poyagkakachinni Goyakalu getanuya. Muklukanuw-nakane. Romkagitluna pejnuruko Gitsrukaachi yokanananru, Wale gitakanru. ⁷Gi kwugenna gi rixanu migatni Gilisaweti, ga wa gepiko gi gepika walapu waneyanatkana.

Gwa gishpakle ginkakagnaputka

⁸Wa gipapko gapokinpatka sasertote kamrure kamrutinri Goyakalu getanu, wane rixa. ⁹Sasertotene gixjetyawaka, wale gitaaka yochpikyaplu pgamlupagiri. Kpashiwaka potu Gitsrukaachinu jigloka. ¹⁰Pejnuruneko gixolune yine maleka gagjigog-nenatya yochpiikakopshini pgamlupagiri.

¹¹Gitsrukaachitowreru gipgujewnayegitlu. Pgamlupagiri yochpikjetikowakakwa potuklesretate tunwata. ¹²Wa retinitkalu Sakariya, kojwakanshinikanutnanwa. Tsrupiklu rixa. ¹³Ga wa Goyakalutowreru wane chinru, “Sakariya, gi pikanu. Gi rixanu pagjigognere jemka. Ga wa pganunro Gilisaweti gishpaakakanru puturu. Gwa pgiwakatanru. ¹⁴Pumuwatanu. Pumjikanu. Gixo yine gimuwatanu rushpak-inri chinanupa. ¹⁵Gi rixanu tsrupni Goyakalu getanu. Gi wa wingako rurano. Gi wa kapsagaluko rurano. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu rixanu, runronanwakyakawa. ¹⁶Gixo Gisrayiliklopishane satkakanu puturupa Gitsrukaachi Royakalutna yegi. ¹⁷Giwekikaluruya, Giliya pixka, ga wa ruyakleya runanu. Ma mapookanuwa Gitsrukaachi, wale gapka kosekanu. Wale satkagajinshinikanutanna girchine wugenenna yegi; ga wa kaalirerune satkakyapa kanshinikanurune rixinripna poyagkakachine pixka. Yine galpokotachripni Gitsrukaachi chinanu giplepokotkalunepa.”

¹⁸Sakariya wane chinru Goyakalutowreru, “¿Gi nixpoko gimatletanru? Gi rixanu tsrutsolejinatkana. Ga wa nganunro koxa gi gepika walapu waneyatkalo.”

¹⁹Goyakalutowreru gigitlu. Wane chinru, “Gitni Kawrilno. Goyakalustsi tunwatachrino. Gitni yokanatkalurno nuynumsatyapyi, ga wa nunkakyapyi tye kiglerupirana. ²⁰Ga wa xani myanumatkatupyi. Gi pumkata yanumletannuna wale

wane gixkoklugognepotunanukopa, pma malixtokanutkalchinanno. Gigogne poyagkaakalurupni ntokanu.”

²¹ Ga wa yine kagwakanatlu Sakariya. Ruglajitna wa kpashiwaka ramginritka chinanu. ²² Ga wa rushpakamtinitka, gi rumkata yanumletanatka. Rumatna wa pagixanu retinrinatka getkaluru kpashiwakaya. Rutsejrigjeyegishatatkana. Myanumatkatunannatkani.

²³ Wane rixa. Poyagkaklu wa sasertote kamrure. Rali poyagkakletinitkalu, gipji yatka. ²⁴ Ruknoginitka walegognekaka, kamshirotkani ganunro Gilisaweti. Pamyo ksuru tyogimatnawa. Wane china, ²⁵ “Giyagni wane rixno Gitsrukaachi, wa walegogne retyano konpatetyapatkano yine getanuya.”

Geso gishpakle ginkakagnaputka

²⁶ Patsrujire ksuru chininri Goyakalu yokanatlu gitowreru Kawrili. Satu pokchi Nasare giwakatletachri, Kalilesreta, yokanatlu. ²⁷ Makloji jeji metkatowa yegi yokanatlu. Satu jeji gipiratanrotka, Gosi giwakatletachri, Tawiklopisha. Wala makloji giwaka Mariyani.

²⁸ Wala yegi jigloka Goyakalutowreru. Wane china, “Mariya, gimutkalurpotyi. Pixaymalu Gitsrukaachi.”

²⁹ Tkojwakanshinikanutnanwa wale tokanu chinanu. Tnutanshinikanuta gi pixkalutuknige wa tye galuklewlu. ³⁰ Giyagni wa Goyakalutowreru wane chinro, “Mariya, gi pikanu. Gi rixanu Goyakalu gimutatkayi. ³¹ Xani pmushiwatanu. Pushpaakakanru puturu. Pgiwakatanru Geso. ³² Tyepni wa tsru. Teno potu Gajeru Wgene chinko. Gitsrukaachi Goyakalu genekanru rutsrukatni Tawi pogirewatyawaka. ³³ Gakowniklopishane yegi pogirewogogenatini. Pogirewatyawaka gike rixiniko nikawnanu.”

³⁴ Giyagni Mariya wane chinru Goyakalutowreru, “¿Gi rixpokotanu wa tye? Gi rixanu gi jeji numatawa.”

³⁵ Goyakalutowreru gigita. Wane chinro, “Giwekikaluru Kpashiri ginyegitanyi. Teno potu Gajeru giyakle chikletyegitanyi. Giyagkoxni kpashiripni gishpakachripa wane chinko Goyakalu Wgene. ³⁶ Ga wa petanro. Pumole koxa Gilisaweti wala koxa tutsroginiko tmushiwata. Toturupni. Patsrujire ksuryegitkalo wa migato chinkaluro-nanu. ³⁷ Gi rixanu Goyakalu gi satuna ma mumkatanutni.”

³⁸ Giyagni Mariya wane china, “Gitsrukaachi wayegrerno. Wane nixikolupa pixa chinyawakputuko.”

Wala yegi yiyatka Goyakalutowreru.

Mariya salwayegitlo Gilisaweti

³⁹ Walegognekaka tpalnamta Mariya. Kmagkatewaka tya. Teyakawamta. Gotechijne gajeru pokchi tya. ⁴⁰ Sakariyapji tjiglokamta. Taluklo Gilisaweti. ⁴¹ Wane tixatka. Wa Gilisaweti yijnaka galukletinitkalo wa Mariya, wa mturu tonanwaka gajeru ruptekapa. Wa Gilisaweti Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanro potu gixachrotkani. ⁴² Tsru sapple tixa. Wane china sapple, “Giglenshinikanyegitkaluryi pixje suxonyegiya. Giglenshinikanyegitkaluru punanwaka gishpakyachripa. ⁴³ ¿Gi nixge gita wa tye giknogyapno, wa Nutsrukate ginro ginyegityawakno? ⁴⁴ Gi rixanu neyijnako galukletiniyakawayi, wa mturu nonanwaka gajeru ruptekapa rumuwle chinanu. ⁴⁵ Giglenshinikanyegitkaluro galixachro, gi rixanu poyagkakikolupa wa tunkakikolupirana, wa Gitsrukaachi ginkakjixyalo.”

⁴⁶ Mariya wane china,
 Numalwutlu Gitsrukaachi nonshinikanuya.
⁴⁷ Ga wa numuwyegitlu Goyakalu, Nognetkakjeru.
⁴⁸ Gi rixanu mpogireto retyano wayegrerno.
 Xaniyakawa giglenshinikanyegitkalurno
 Wane chinannona pejnurune gimuweekakgoggenatachinepa
 gapkatatachineshaklumnunanukapa.
⁴⁹ Gi rixanu wa Kgiyaklewakleru tsrupirana kamruyegitno.
 Kpashiri giwakni.
⁵⁰ Retwamonunanumtna pagwashlukaka
 gimuweekakgoggenatachinmnunanuka wa pikjene.
⁵¹ Muchkowamyota. Galixkotnachinewa rajiyina
 ga wa ginshinikanuyna kopalatna.
⁵² Pogirewatyawakna tsrukakalune ruknokya.
 Mpogirene tsrune rutaka.
⁵³ Kiglerkakaya jinanu rixkakna nachichachine.
 Ga wa ponikolune maleshayalune yokanatna.
⁵⁴ Ruxaklu wayegreru Gisrayili,
 gi rixanu rushiniklu retwamonrewle,
⁵⁵ Chinyawakpotukna wutsrukatenni,
 Gawra ga wa giklopishane rushinityawakpotuko.
⁵⁶ Mapa ksuru Gilisawetiyma wane twa Mariya. Wanepnute topji tsatokatnaka.

Gwa Katlewakleru gishpakle

⁵⁷ Ga wa Gilisaweti poyagkakatkalu togogne tushpakawgenetinripatka, rush-
 pakatka toturu. ⁵⁸ Yijnakotinitkana tumwastsitanune ga wa tomolene wa tsru get-
 wamonre rixyalo Gitsrukaachi, rumuwatna walayma.
⁵⁹ Wane rixatka. Yokgipgogne chininri runna wa sajruka gistakletyapatkaluna wa
 mturu. Ruru giwakmaka rutakluna, Sakariya. ⁶⁰ Tugita runro. Wane china, “Gike.
 Seyni Gwa giwakatko.”
⁶¹ Wane chinrona, “Gi satuna pumole wane tye giwaka giwakatletachri.”
⁶² Rutsejrigjeyegitluna ruru klu giwaka ralukyalu wale. ⁶³ Ragjitlu pamta.
 Yonatlu. Wane china, “Gwanwa giwaka.”
 Pejnuruneko giglajita.
⁶⁴ Waneklu Sakariya kotpuknamatka ga wa ginnu. Yanumatatka. Rumalwutlu
 Goyakalu. ⁶⁵ Tsruru piklu rixanna pejnuruneko rumwastsitanune. Ga wa psoluko
 Gotechijne gajeru kmagkatewaka pogiwatya pejnuruko tyepirankaka. ⁶⁶ Pejnu-
 runeko yijnakotachine gimretpiranatlu rajiyina. Wane chinna, “¿Gi gixachrini: xani
 tye mturu? Gi rixanu waleyimalu Goyakalu.”

Tokanchi reneklewatyawaka Sakariya

⁶⁷ Ga wa Sakariyni ruru, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu. Goyakalu
 tokanu reneklewata. Wane china:
⁶⁸ Gimalwutkalurni Gitsrukaachi, Gisrayiline Goyakalute.
 Salwayegitna rayinerutene koshpakapna.
⁶⁹ Wixa yegi rupgujewnakakyalu Gognetkaklewatachri potu,

satu wayegrerni Tawniklopisha.

⁷⁰ Reyinuwakleyakawa wane chinjetyawakpotuko pejnuruniko kpushirinni tokanchi geneklewatachinniya,

⁷¹ Gognewatikalurupapirana, wkamnixjeneyegiya, ga wa pejnuruneko wayegixjeneyegiya.

⁷² Gi rixanu retwamonutna wutsrukatenni

ga wa rushiniklu kpushiri tokanu rupiratanu. ⁷³ Wutsrukatni Gawrani rupiratya Wale kawchinanu

renekyapwu

⁷⁴ Mpiikonepwu wushatkapko wkamnixjeneyegiya,

Wale yegi wkamrurewatinripa,

⁷⁵ Kpushirinepwu, poyagkakachinepwu

Goyakalu getanu psolgogneko wugogne.

⁷⁶ Ga wa pixa, mturu,

teno potu Gajeru tokanu geneklewatachri pchinko

Gi rixanu Gitsrukaachi kosekachripyi

palpokgapotyaplu.

⁷⁷ Rayinerutene pumatkakanu gognewatikalurupirana kaspukmukochiretikolupna,

⁷⁸ Woyakalute gishiniklewle ga wa retwamonrewle chinanu,

Wa wale chinanu salwayegitwu

pokamlatachri tengogne potu gishpakyachri.

⁷⁹ Wane rixa pokamlatyegityapna mapshagwaka gwachine,

ga wa gipnalchikle tuplanatachinena,

wkosekikolupa, giglewanshinikanrugapo gayinripa.

⁸⁰ Ga wa mturu tseruwna. Muchkowata Giwekikaluruya. Yineru mwiyawakanu rawanata walegognepotunanuko wa Gisrayiline yegi rupgujewnini.

Geso gishpakle

2 Wane rixatka walegognekaka. Susa Gakosto yokanrewata psolchijne gajeneko gitakgiwakitokolupa. Walepirana pogiwata. ² Tye muchinanu gapka gitakgiwakitokolu wane gixka wa Surchijne girukotlewatyachri rixini Surino. ³ Satkaka waleko gipokchi ya, rutakgiwakitokolupna pejnuruneko.

⁴ Giyagni Kalilchijne gajeru pokchi Nasare yiyatka Gosi. Gotchijne kanika. Tawi pokchi ya Wele chinikowaka. Tawiklopishni wale. Tawnineru. ⁵ Wa rutakgiwakitokolupa Mariyayma rupiratanro. Kamshirni wala. ⁶ Wane rixatka. Wane rawanatina tpoyagkakakalu togogne tushpakawgenetinripatka. ⁷ Tushpaakakakalu muchinanu toturu. Mkachrichrata tpoyitakalu. Prachine wakane nikjetyawaka tuklukakatkalu, gi rixanu maleshayna pagruko pnu giyakyachine gwajetyawaka.

Goyakalutowreru ginkakapna girukotapratachine

⁸ Walesretako wanena girukotapratachine, maleka gwachine, girukotaprayechnotachine. ⁹ Goyakalutowreru gapyegitna wanna. Gitsrukaachi gatajiwnale yochigye-gitna. Pikpotutna. Tsuru piklu rixna.

¹⁰ Ga wa Goyakalutowreru wane chinna, “Gi mpikanu. Gi rixanu kigleru tokanchi nunkakapgi, tsru gimuwlpurana, pejnuruneko yinenuptni. ¹¹ Tawi pokchi rushpakya

xani gixa chinanu Gognetkaklewatachri. Walenwa Kristo Gitsrukaachi. ¹²Waleko rumatikolupa: Gikshikanru mturu mkachrichrata poyitkaluru; prachine nikjetyawaka giklugachri.”

¹³Walegnapunanu Goyakalutowreruymatkana gixolune solalone tengogne gajene. Goyakalu gimalwutachine. Wane chinachine:

¹⁴Goyakalu gimalwutkaluru teno potu Gajeru.

Ga wa tyechijne gajene yinenupa giglewanshinkanrewlu, wa giglenshikanutachinenupa.

Girukotapratachine salwayentaplu prachinepiya

¹⁵Wane rixatka. Wanna yegi yiyatkana Goyakalutowrerune. Tengogne yatkana. Ga wa girukotapratachine wane chinkakna, “Wele gayanu xani. Wetapanru tyepirana wa giknogachri wa Gitsrukaachi ginkakjixyawu.”

¹⁶Giyampotu wane yatkana. Rukshiklona Mariya, ga wa Gosi, ga wa mturu prachine nikjetyawaka giklugachritka. ¹⁷Wa retinitkaluna, pogitatkaluna wa mturupirana, wa chinikowakna. ¹⁸Ga wa pejnuruneko yijnakotachine giglajita wa girukotapratachine chinyawakna. ¹⁹Ga wa Mariya pejnuruko tyekakapirana tumreta tajiya. Tyanshinkanpiranatlu. ²⁰Satokatkana girukotapratachine. Ralixkotluna Goyakalu ga wa rumalwutluna pejnurukopiranaya, wa yijnakotanruna ga wa retanruna, wa chinikowakpotukna.

Sajruka gistakletikolu Geso

²¹Yokgipgogne chininitka wa sajruka gistakletikolpatka wa mturu, giwakatka Geso, wa Goyakalutowreru giwakyawaklu, ma nanwakchi mawakanuwa giwakatlu.

Goyakalu yegi raniika Geso

²²Wa poyagkakgognetkatka powralu rutakikolupna, wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluru chinyawakpotuko, Gerosale ranikatkaluna, wa Gitsrukaachi renekypatkaluna. ²³Wa rixyongatyawaka Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru: *Pejnuruneko jejine kotpukawugenwemapatini kpashirine chinkalunepni Gitsrukaachi chinanupa.* ²⁴Wa genekashlu giylatkalurupa renekanna wa Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru chinyawaka: *Gepirine kamowane, waka gepi motkoko wgenene.*

²⁵Gerosale waneru satu jeji, Simo giwakatletachri. Walenwa jeji poyagkakachri ga wa kgipashiregolu. Wale kagwaklu rumnanukikolupna Gisrayiline. Waleyimalu Giwekikaluru Kpashiri. ²⁶Giwekikaluru Kpashiriya runkaaka gichi rupnanu ma metkanuwalu Gitsrukaachi Kristote. ²⁷Giwekikaluruya kpashiwakapji yatka. Wa kpashiwakapji ranikinitkaluna rurune wa mturu Geso, wane rixyapatkaluna wa rixjetyawakna wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu. ²⁸Giyagni wale kampukatkalu. Rumalwutlu Goyakalu. Wane china:

²⁹“Xani, Gitsrukaachi, petasha yaletanutkalu pwayegeru giglewanshinkanutachri pchintokanutyawaka.

³⁰Gi rixanu noygalpotuko netyatkalu gognewatikaluru Pixanu,

³¹Wa pejnuruneko yine getanu palpokotanru.

³²Pokamlatachripni payinyegiya gipgujewnakachripa. Ga wa payinerutene Gisrayiline yochigyegitachripni.”

Simo giglenshinikanyegitna ruru, runro

³³ Ga wa ruru, runro giglajita wa wale wane chinikowaka. ³⁴ Simo giglenshinikanyegitna. Wane chinro runro Mariya, “Pjemanu. Wa Tye gitaaka rujrukiripna, ga wa yotunomtinripna gixolune Gisrayiline. Rutaaka rumatikolupa rixinripa. Gapatkalurupni Wale, ³⁵ ruggujewninripa gixolunenshinikangaji. Ga wa yoglolewapi yoglonshinikanutanyi pixako.”

Gana ginkakletpiranyegitlu Geso

³⁶ Wane koxa twanata Gana, tokanchi geneklewatachro, Panwuri nshicho. Gaseriklopishni. Gixo potu walapu waneyatkalo. Talixinitka, payokgipre walapu tganuru yegi twanata. ³⁷ Gipnagnurutachrotkani, ga wa yokgipimole gepkoxamkoje walapu waneyatkalo. Goyechno ga wa gogi gi tushpaka kpashiwakapjiya. Toga-jirewatanri ga wa tagjigognetinri Gitsrukaachi yegi tkamrurewatya. ³⁸ Walepapko tapoka. Wala koxa gipgujatlu Goyakalu. Walepirana tunkakleta pejnuruneko kagwachinyegiya, gognewatikaluru Gerosale chinanu kagwachachine.

Satokatkana; Nasare yana.

³⁹ Wa poyagkakinitkaluna wa pejnurkakakopirana wa Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru chinyawaka, satokatkana. Kalilechijne gajeru pokchi, Nasare, yatkana. ⁴⁰ Ga wa mturu tseruwna. Ga wa muchkowanumta. Kgimatkaluru potu rixinri. Ga wa Goyakalu gimutlewe waneylutni.

Kgimatkalerunyeglu Geso

⁴¹ Pawalapkaka Gerosale yana rurune, wa meyiwlw yegi, Tsuru Giknoglushgogne. ⁴² Wa pamole gepi walapu chininitka, Gerosale kanikna meyiwlugogneklu, rixjetyawakna. ⁴³ Nikawnagognetinitka, satokatkana. Ga wa mturu Geso Gerosale rutukatka. Gi rumatna rurune rutukinritka. ⁴⁴ Kagwawluna rumotsananumtjene yegi rawamtinri. Pagogne yanru yinitkana, rujgatkaluna gimolenna yegi ga wa rumatanunna yegi. ⁴⁵ Wa ma mukshiiKANUTKALUNA, Gerosale satokna. Rujgananutmluna. ⁴⁶ Wane rixatka. Mapgogne giknoginitka, kpashiwakapji rukshikyatkaluna. Kgimatkalerune ganikajite tuplanata. Jemanatna, ga wa repomgana. ⁴⁷ Pejnuruneko wa yijnakotjene giglajita rushinikanuwleya ga wa Wale gidityawakna.

⁴⁸ Wa retinitkaluna, ruglajitna. Runro wane chinru, “Noturu, ¿klu chinanu wane pixwu? Gi rixanu, gita ga wa puru giggayi. Kachingajpotwu.”

⁴⁹ Giyagni Wale wane chinna, “¿Klu chinanu giggano? ¿Gi ge gimata wa Nuru kamrure numkata kamruratka?”

⁵⁰ Gi rumata jemluna wale tokanu wa chinyawakna.

⁵¹ Wannayma yopikatka. Nasare yatka. Yijnakotna. Runro taji gimretpiranatlu pejnuruko tyijnakotanru ga wa tetanrupirana. ⁵² Ga wa Geso tseruwnagimatkalawleta. Ya tseruwnaleta. Pnuteyaka Goyakalu gigleretyawaka kamruta, ga wa yine gigleretyawaka koxa.

Gwa Katlewakleru ginkaklewe

3 Pamole pamyo walapu girukotlewatinitka Tiweryo Susa, Ponsyo Pilato girukotlewata Gotesretaya. Ga wa Girore girukotlewata Kalilesretaya. Ga wa

reperu Wilipi girukotlewata Gitorisretaya ga wa Trakonitesretaya. Ga wa Lisani girukotlewata Gawilinisretaya. ²Sasertotene gitsrukatenene potu rixanatinna Ganasu ga wa Kaygwasu, Goyakalu tokanu ginyegitlu Gwa, Sakariya wgene, yineru mwiyawakanuya. ³Psoluko Gorta Gaggasretchijne yamta. Runkakletananumtlu katlupirana renshinikanutinripna yine, ga wa kaspukmukochiretikolupna. ⁴Wane rixa chinyongatyawaka Gisayiya tokanchi geneklewatachri kirukate:

Yineru mwiyawakanu saplewatyachri tokanu:

Galpokotanru Gitsrukaachi gatnugapote.

Mpotukatanru gigapkaka.

⁵*Pejnuruko magkachpalkaka tsepotkalurupni.*

Pejnuruko magkamriji ga wa mturu magka patenkaklutkalurupni.

Ga wa katpagapkakalu potukatgapotkalurupni.

Ga wa kamlojgapolu pgayamta rixgapotko.

⁶*Ga wa pejnuruko yineru*

getanru gognewatikaluru Goyakalunu.

⁷Ga wa Gwa wane chinna gixolune yine gishpakamtachine wale katyapna, “Gimnu pixkalungi. ¿Katu ginkakgi gasukyegityawaklu Goyakalu jgekanupa?”

⁸Giyagni gkamrutanru genshinikanrewlu gimuknu kamrure. Gi wa gynu wane chinna, “Waneywu wutsrukakni Gawrani.” Gi rixanu gita wane chingi, Goyakalu gimkata gipgijewnakakletanna Gawraklopishanemka tyekaka sotlukakaya.

⁹Xani koxa gagmunasko rapokatka gepchi. Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurni. Xirnachri ruknookona. Waneko pixka rixko yineru kigleru kamrurchi ma kamrutkanupa.”

¿Klu wkamrutanu?

¹⁰Ga wa gixolune yine gepomgalu. Wane chinruna, “Giyagni ¿klu wkamrutanu?”

¹¹Rugita Gwa. Wane chinna, “Wa gepi mkachri waneyalutu, renekanru waneyamijetu. Ga wa nikchi waneyalutu waneko pixka rixanu.”

¹²Runkoxna gijgawenutachine katikolupna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿klu wkamrutanu?”

¹³Wale wane chinna, “Gi wa gitaakaluru pnute gijganu.”

¹⁴Solalone koxa gepomgalu. Wane chinruna, “¿Ga wa wixa klu wkamrutanu?”

Wane chinna wanna, “Gi satuna mpiikakanu sroschi gijginriya. Gi koxa gapatlewatanu. Mpoiyagutanru gwenutikolu.”

Gwa pnute muchkonurutu

¹⁵Kagwakanatna yine. Pejnuruneko rajiyna gishinikanuwegitlu Gwa, gikta Kristoni. ¹⁶Pejnuruneko rugita Gwa. Wane chinna, “Gita galikakni katgi gonuya. Ga wa runa gita pnute muchkonurutu. Gi wa gita gimuluni nkoshpirokyaplu yoshmaklejixitsa. Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya ga wa xirnachriya. ¹⁷Ruplokapre gimyo gwa. Triko powratpotutanru giylakaajetikowaka. Rapatjetanru trikneji rumretyawakaplu, ga wa yoxikanru gichicha xirniywaka gike rixiniko muwnakatupa. Waneko pixka rixanunna yinepni. Genshinikanutachine rumretanu, ga wa menshinikanutkane xirnachri ruknookona.” ¹⁸Giyagni gixo giykolu ga wa pimripirana giykolu kigleru galikakni runkakletna yine.

Yoshmaakaluru Gwa

¹⁹ Giyagni Gwa gijretlu Girore pasreta girukotlewatyachri wa Giroryana repuru Wilipi gnumro chinanu, ga wa pejnuruko mugletu kamrutanru Girore chinanu. ²⁰ Pejnuruko tyekaka pnute potu rixyatka. Yoshmakikowaka rushyayegitlu Gwa.

Geso katka

²¹ Ma yoshmaakonuwa Gwa wane rixatka. Pejnuruneko yine katkatka, ga wa Geso koxa katkatka. Ga wa ragijogonetini tengogne kotpuuka. ²² Wale yegi Giwekikaluru Kpashiri gijrukatka, kamanemnuru. Motkoko pixka rixmanemta. Waneylu tokanchi tengogneya wane chinachri, “Pixni Noturyi nalukanruyi. Pixa gigletanshinkanutno.”

²³ Waleko Geso mapamole walapustsitka. Gosi wgene kagwakikaluru.

Geso gitsrukatenni giwaakaka

²⁴ Ga wa Gosni wa Gili wgene. Walenwa Mata wgene.

Walenwa Rewi wgene. Walenwa Melchi wgene.

Walenwa Ganasu wgene. Walenwa Gosi wgene.

²⁵ Walenwa Matati wgene. Walenwa Gamo wgene.

Walenwa Nawomo wgene. Walenwa Gesli wgene.

Walenwa Naaka wgene.

²⁶ Walenwa Mati wgene.

Walenwa Matati wgene. Walenwa Simi wgene.

Walenwa Gosi wgene. Walenwa Gota wgene.

²⁷ Walenwa Gowana wgene. Walenwa Resa wgene.

Walenwa Sorowawil wgene. Walenwa Salatili wgene.

Walenwa Neri wgene.

²⁸ Walenwa Melchi wgene.

Walenwa Gawti wgene. Walenwa Kosami wgene.

Walenwa Gelmotami wgene. Walenwa Geri wgene.

²⁹ Walenwa Geso wgene. Walenwa Giliyase wgene.

Walenwa Goreyi wgene. Walenwa Matati wgene.

Walenwa Rewi wgene.

³⁰ Walenwa Simo wgene.

Walenwa Gota wgene. Walenwa Gosi wgene.

Walenwa Gonani wgene. Walenwa Giliyachi wgene.

³¹ Walenwa Meleya wgene. Walenwa Maynani wgene.

Walenwa Nata wgene. Walenwa Tawi wgene.

³² Walenwa Gesi wgene. Walenwa Gowe wgene.

Walenwa Poosi wgene. Walenwa Salmo wgene.

Walenwa Naasoni wgene.

³³ Walenwa Gaminata wgene.

Walenwa Gatni wgene.

Walenwa Pare wgene. Walenwa Gota wgene.

³⁴ Walenwa Gakowo wgene.

Walenwa Gisaaka wgene. Walenwa Gawra wgene.

Walenwa Tara wgene. Walenwa Nachori wgene.
³⁵Walenwa Sarochi wgene. Walenwa Rakawo wgene.
 Walenwa Paleka wgene. Walenwa Gewre wgene.
 Walenwa Sala wgene.
³⁶Walenwa Kaanani wgene.
 Walenwa Garpaksa wgene. Walenwa Seme wgene.
 Walenwa Nowe wgene. Walenwa Lamechi wgene.
³⁷Walenwa Matosala wgene.
 Walenwa Genochi wgene.
 Walenwa Gare wgene.
 Walenwa Malereri wgene.
 Walenwa Kaanani wgene.
³⁸Walenwa Genoso wgene.
 Walenwa Seti wgene.
 Walenwa Gata wgene.
 Walenwa Goyakalu wgene.

Geso yantaletka

4 Ga wa Geso Gorta satokyatka. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanrupotni. Yineru mwiyawakanu raniika Giwekikaluru chinanu. ²Gepkoxamkojmolgogne tsru kamchi yantaletlu. Gike nika walegognekaka. Ruknoogognetinitka, nachneru.

³Giyagni tsru kamchi wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, wane pchinanru tye sotlu jimapro rixinwa.”

⁴Geso gigitlu, “Wane chinyongayegitkalurutkani: *Gi wa niikalurupje ruwekya yineru.*”

⁵Tenolu potu magka raniklu. Pshinitsonuji rekakgitlu pejnuruko pogire-watyawaakaka psolchijiko. ⁶Tsru kamchi wane chinru, “Nutakanyi tye ptowruko chinanu. Ptowruko pogirewle nenekanyi. Gi rixanu gita samyookalurni, ga wa katukta naluka nenekanru. ⁷Wa pyoptsojityegitinipno pejnuruko pixanpatkani.”

⁸Geso gigitlu, wane chinru, “Yonatkalurutkani:

Gitsrukaachi Poyakalute pyoptsojityegitanu.

Walepje pkamrurewyegitanu.”

⁹Giyagni Gerosale raniklu. Kpashiwakapji gwachri tenoptaji potu rutaklu. Wane chinru, “Goyakalu Wgene pchininipa, gewi pakaxikamtini. ¹⁰Gi rixanu wane chinyongayegitkalurutkani:

Gitowrene towutyegitanyi wanna girukotyapyi.

¹¹Ga wa:

Kashichanyina gimyoyna,

gi pagogneko sotlu putspejixitinripa.”

¹²Geso gigitla. Wane chinru, “Kapiranalutkani: *Gi pyantaletanru Gitsrukaachi Poyakalute.*”

¹³Rali yantaletletinitkalu pejnuruko yantaletlewluya, Wale yegi yiyatka tsru kamchi. Wanepshini retashatlu.

Geso yinuwaka kamrurewleta

¹⁴ Ga wa Giwekikaluru giyakleyma satokatka Geso. Kalile yatka. Psolchijiko walesreta pogiwapiranatyatka. ¹⁵ Wanna ginkaklewawaklepijika runkaklewaty. Gimalwutkalurni pejnuruneyako.

Nasare giknokikaluru Geso

¹⁶ Nasare yatka, wa tseruwakikwaka. Rixjetyawaka gapnanutikalurgogne jiglok-jetlu ginkaklewawakapi. Palna. Retyongata. ¹⁷ Tokanchi geneklewatachri Gisaiyiya kirukate reneeka. Koprakatkalo kiruka. Rukshiklu wane china yongatyawaka:

¹⁸ *Gita rawa Gitsrukaachinu Giwekikaluru.*

Gi rixanu Wale tsomitno

Kiglerpotunanu Tokanchi nenekyapna

kwamonurune.

Wale yokanatno kashikanotkalune yegi

nunkakletyaplu gishpakikolupirana.

Ga wa maygalene yegi, gimrekgalupirana.

Nkoshpakyapna kapsakletkalune.

¹⁹ *Nunkakletyaplu Gitsrukaachi*

gimutlewe walapute.

²⁰ Saprurutatkalo kiruka. Kamrurewatachri renekatkalo. Tuplatatka. Pejnuruneko ginkaklewawakapi gwanatachine yopukgapotutlu. ²¹ Yinuwaka wane chinretna, “Xawakni poyagkaakatka tye Tokanchi Yonatkaluru gixa jemanu.”

²² Pejnuruneko pogitlu. Ruglajyegitluna rumutlewe tokanuya, wa yanumatinri. Wanna wane china, “¿Gi ge Gosi wgenekni wa Tye?”

²³ Wane chinna Geso, “Pejnurunekgi gixa tye yapkaku nchinanno, ‘Kpinrewakleru, putuukakinwa pixnanuko. Klunerukta wyijnakpiranyegitanru Kapernawo kamritikaluruya, gewi koxa puchijneya pkamrutinri.”

²⁴ Wane china, “Galikakni wane nchingi, gi satuna tokanchi geneklewatachri galuukalurni gichijneya. ²⁵ Galikakni wane nchingi, Giliyaklunanu tengogne gishyatkalurunanni. Mapa walapu ga wa patsrujire ksuru rushyanatka, ga wa tsru nachinanni psolchijneko. Waleklu gi gepikananna gipnagnurutachrone Gisrayilichijneya.

²⁶ Seyni gi satona wanna yegi yokanatka Giliya, seyni Sarepta Pokchi, Sitosreta yokanatka, sato suxo gipnagnurutachro yegi. ²⁷ Giliseyo tokanchi geneklewatachrik-lunanu gi gepikananna gijirgitutachine Gisrayilchijne gwachine. Seyni gi satuna wa nyi powratka. Ga wa Naama galikakni Suri gajeru powratka.”

²⁸ Giyagni pejnuruneko ginkaklewawakapi gwachine ramewnapotutna, tyepirana yijnakotinna. ²⁹ Palnamtna. Pokchi malekate ranikluna. Pokchi magkatetajgapotuko ranikluna, yotkakyapmakluna gitskata. ³⁰ Seyni Wale wanna ganikajite yapamta. Yatka.

Jeji kamchi waneyalutu

³¹ Yopikamtatka. Kapernawo yatka, Kalilesreta gajeru pokchi. Gapnanutikalurgognekaka runkaklewajeta. ³² Runkaklewe koglajejetna, gi rixanu tsru gitaakaluru tokanni.

³³ Ginkaklewawakapji waneru satu jeji kamchi puchotlewatachri waneyalutu. Wale tsru saple gixa. ³⁴ Wane china, “iYa! iGi pixannatkawu Geso Nasare gajeru? iPuna pumtukpotutapyapwu? Numaty i katyi Pixa Kpashiryi Goyakalunu.”

³⁵ Geso chigetjetlu. Wane china, “Pochkepyi. Pushpakanutka waleya.” Giyagni wa kamchi ganikajitskalaya yawnakaklu. Wale rushpakamtyatka. Gi wa rumtukamtlu.

³⁶ Tsrugigljajru rixna pejnuruneko. Wannakakluko giynumsakaka. Wane chinkakna, “iKlu tokanchinwa tye, gi rixanu tsru gitaakaluru ga wa kgiyaklewaklerni rixa yokanretna kamchine puchotlewatachine? Rushpakamtna.” ³⁷ Pogita pironamtkatka psoluko walesreta sajrukleya.

Geso gituukaklo Petro gimajiro

³⁸ Palnamta Geso. Ginkaklewawakapji yiyatka. Simopji jigloka. Simo gimajirni tsru pachwalu kashichanro. Wala chinanu ragijtluna. ³⁹ Walastsi tunwata. Chigetjetlu pachwalu. Kaspukatkalopachwalu. Waneklu tpalnamtatka. Tupxakatkana.

Rumxikinitka tkachi, gixolune gituukaaka

⁴⁰ Wa rumxikinitka tkachi, pejnuruneko yayixmoletachine ga wa pimrine yayixachine waneyalune, satumnunanuka gagijewnalkakaya ranikyegitluna. Satkaka rutakamyogogota. Rutuukakna. ⁴¹ Kamchi gishpakyegitna gi gepiko koxa. Saplewamtachine wane china saplemtna, “Pixni Goyakalu Wgenyi.”

Seyni rujretna. Gi retasha yanumsaletanna tyepirankakaya, gi rixanu rumatluna Walenwa Kristo.

Runkaklewananumtya Geso

⁴² Gogi rixinitka rushpakamta. Yineru mwiyawakanu ya. Ga wa gixolune yine gijgalu. Yayegitluna. Chipetmakluna wa wanna yegi ma yinitipachi. ⁴³ Seyni Wale wane chinna, “Numkata papokchikaka Kiglerpotunanu Tokanchi ginkaklewletya, Goyakalu pogirewatyawakapirana. Gi rixanu wale chinanukni nyokanatika.”

⁴⁴ Ginkaklewawakapjikakaya runkaklewananumtya Gotechijneya.

Gixo potu shimni sajiika ruyakleya

5 Wane rixatka. Genesare Powgawnaga rawanata. Gixolune yine gachpaklu, Goyakalutokanu yijnakotinripna. ² Retlo gepi kanawa, gipowgawnaga gwanatachro. Chalugjetachine gitspakamtanrotka. Rerkachalnetna. ³ Sato kanawa rupteka, Simo kanawate. Simo ragjita ganikajgayaka ranikyaplu. Kanawa tuplata. Runkakleweyegitna gixolune yine.

⁴ Rutuka ginkaklewletinitka, wane chinru Simo, “Tengawaka gyanu. Giknokchalnetanu shima gkashichinripa.”

⁵ Simo gigitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, psolyechnoko wkamrurewpotuta. Giketsoataaji wkashichana. Seyni Pixa tokanu chinanu, wuknokanru chalu.”

⁶ Wane rixinitkana gixo potu shimni sajiikna. Ruskatana chaltenina. ⁷ Rupxaalunna repnomyoyegitna wa sato kanawa gwanatachine wa rupxakapyapna. Runna. Gepi kanawa tsepotna. Wane tixa gimxiklepotutana kanawni. ⁸ Wa Simo Petro getinitkalu, Gesosoji rapokamta Petro. Wane china, “Puxrikyegitanno, Gitsrukaachi. Gi rixanu gitni jejno kmukochirerno.”

⁹Gi rixanu ruglajpotutana ga wa pejnuruneko waleymalune gixoluro shima chinanu wa kashichanrona. ¹⁰Waneko pixka rixna Gakowo ga wa Gwa, Sewereyo wgenene, wa Simo gipxaalune.

Ga wa Geso wane chinru Simo, “Gi pikanu. Xaniyakawa kyinegaklerpatkayi.”

¹¹Chiji kosepowamtatkalona kanawkaka. Pejnuruko ruknokamtatkana. Romkagitatkaluna.

Geso gituukaklu gijirgitutachri

¹²Wane rixatka. Satu pokchi rawanatini, waneru satu jeji gijirgitutachri potuna. Geso reta. Yoptosjityegitlu. Chiji yonogita. Ragjitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, palukiniplu pumkata powratletanunno.”

¹³Giyagni romyokyegitlu. Kamruklu. Wane chinru, “Naluklu. Powrapatkayi.” Wanekluyakawa gijirgitlu gitukyegitkalu wale.

¹⁴Ga wa Geso gijretakalu gi satuna runkakinripa, seyini, “Pyanu,” chinru. “Saser-tote pekakitapinwa. Penekashatanru powranuya wa Moysisi yokanatanru. Walepni nupgijatjeru wanna chinanu.”

¹⁵Seyni pnute pogitka Walepirana. Giyagni gixolune yine gapatyegitlu wa yijnakotyapluna, wa rutuukakikolupna yayixleyna. ¹⁶Seyni Wale gixrikamta. Yineru mwiyawakanu ya. Wane ragjigognetya.

Geso gituukaklu giktegachri

¹⁷Pagogne wane rixatka. Wale ginkaklewanata. Wane tuplanatna Gwariseyone ga wa Tokanchi Yokanatkaluru yimaklewatachine. Wanna papokchimnunanuka ruyakatyana, Kalilesreta, Gotesreta, ga wa Gerosale koxa. Waneru Gitsrukaachi giyakle rutuukakyapna. ¹⁸Giyagni pimrine jejine ganiklu satu jeji gijekoya. Walenwa giktegachri. Rujgaluna wa gitoko yoshmakletanruna, Gesostsi rutakyapluna. ¹⁹Gi rukshikluna gi rixpoko yoshmakletluna gixolune yine chinanu. Panchi gogo ratskotatkana. Washreswa jirrukyaluna gijekoya. Ganikaji Gesostsi rutakluna. ²⁰Geso getlu wanna galixle. Wane china, “Jeji, pmukochirkaka kaspuukat kayi.”

²¹Giyagni wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone yinuwaka yanshinikanretna. Wane chinna, “¿Gi gixachrinwa Tye wa mupashiregnuchi china yanumsaleta? ¿Katu gimkata kaspuukochiirewleta? Satupjeru, Goyakalupje.”

²²Giyagni Geso gimata wane rixanshinikanutinrina. Rugita. Wane chinna, ²³“¿Klu chinanu wane gixanshinikanuta tyekaka wa gajiya? ¿Girni wa myapret-potu, wane chinyalu giktegachri, ‘Wa pmukochirkaka kaspuukat kayi,’ ga wa wane chinyalu, ‘Pyotunotanu. Pyanutka?’ ²⁴Wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno gitaakalurno tye chijiya kaspuukochiirewletachri,” wane chinru giktegachri, “Pixa wane nchina, Pyotunotanu. Pkoschekjekomtanu. Pyanutka pupji.”

²⁵Waneklu yotunomatka wa pejnurune wanna getanu. Koscheklu rukluganatyawakamta. Gipji yatka. Rumalwumtlu Goyakalu. ²⁶Pejnurunniko giglajitana, ga wa rumalwutluna Goyakalu. Tsuru piklu rixna. Wane chinna, “Kogljawatachri weta xawakni.”

Rewi tomgaka

²⁷ Wanepnute rushpakamta. Retlu satu gijgawenutachri. Rewi giwakatletachri, gijgawenutikwaka tuplanatachri. Wane chinru, “Pomkagitanno.”

²⁸ Ruknokamtlu pejnurkakako. Palnamta. Romkagitatkalu.

Gijgawenutachine rumnika Geso

²⁹ Rewi tsru nachnewlu kamruta gipjiya. Gi gepikna wane gijgawenutachine ga wa pimrine koxa wannayma tuplanatachine nikikowakaya. ³⁰ Gwariseyone ga wa yonchikgaprenna kegemgana Geso yimaklenyegiya. Wane chinna, “¿Gi rixatka wa wannayma nika, rura, wanna gijgawenutachine, wanna kmukochirerune?”

³¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Wa gichkolune gi galuklu kpinrewakleru, seyni yayixachine galuklu. ³² Gi wa nuna ntomgiyapna poyagakachine seyni wanna kmukochirerune ntomginripni renshinikanutinripna.”

Gogajirewlupirana repomgana

³³ Giyagni wanna wane chinru, “Wa Gwa yimaklene gogajirewata gixo kata ga wa ragijogonetkoxna. Waneko pixka rixna wa Gwariseyone yimaklene. Ga wa Pixa yimaklene nikna ga wa rurna.”

³⁴ Wane chinna Geso, “Gi rumkata gogajirewletna kashimyolu getachine, wanna yegi rawinikopshini gnurowatachri, xani pixka Gita gimwakopshinna nyimaklene.

³⁵ Runinpatka pagogne wa gnurowatachri konikolgognepatka wannaya. Waneklu-gogne rogajirewatanna wanna.”

³⁶ Yapkaklu koxa runkakna. Wane china, “Gikena gamatlu gerotsama wa mkachritsole. Wane rixkoklunu wa gerotsama suskaktsoletlu. Gi koxa pixkakakluni gitsole ga wa gerotsamayma. ³⁷ Gikena giyokgatlu winga gerotu tsapkaka tsrutsoleji. Wane rixkoklunutka winga gerotu susakanru tsapakni. Tuyokgata wino. Tsapkaka salewna. ³⁸ Seyni wa winga gerotu tsapa gerotu tuyokgatka. ³⁹ Gi satuna kapokotga girachri galuklu gerotga. Gi rixanu wane china, ‘Kapokotga galikaka kiglepotlu.’”

Gapnanutikalurgogne yimaklene sustakagwumtlu gitaklugwu

6 Wane rixatka. Sana yapanatna Gesoyma gapnanutikalurgogne. Ga wa yimaklene sustakagwumtluna gitaklugwu. Gimyoyna jipekamtluna. Nikamtluna. ² Pimrine Gwariseyone wane china, “¿Klu chinanu wane rixna gapnanutikalurgogne wa ginanshichkalurgogne?”

³ Rugita Geso. Wane chinna, “¿Gi ge pagogne getyongapiranyegitlu Tawi kamrutanru wa nachichini wale ga wa waleymalune koxa? ⁴ Gi rixpoko jiglokletlu Goyakalupji. Jimaprokaka gekaggitkalurkaka koscheka. Niklu. Ga wa waleymalune koxa reneka. Walenwa ginanshichkaluru niklu. Sasertotenepje nikanruni.”

⁵ Wane chinna, “Gapnanutikalurgogne koxa Gitsrukato Gita wa Yineru Wgenno.”

Jeji giprigamyotachri

⁶ Wane rixa koxa satu gapnanutikalurgogne. Ginkaklewwakapji jigloka. Wane runkaklewatya. Wane rawanata satu jeji potuklemyo giprigamyotyachri. ⁷ Girukatlu yonchikgapine ga wa Gwariseyone, wa gapnanutikalurgogne rutuukaklew-

jetinri. Rujgaluna wa jigjegityapluna. ⁸Seyni Wale gimatlu yanshinikanutanruna. Wane chinru wa jeji giprigamyotachri, “Pyotunotanu. Ganikaji ptunwatanu.”

Giyagni yotunomtatka. Ganikaji tunwata. ⁹Giyagni Geso wane chinna, “Nepomgangi, ¿girni wa gapnanutikalurgogne muklukanutu kamrutkalurupa, waka kiglerge waka gektutlege? ¿Gognetkaklurge giweklu waka giylalu?”

¹⁰Geso geknoyegitna pejnuruneko. Wane chinru, “Pomyokanu.” Wane rixa. Ruglewamyotatka. ¹¹Seprolokpopotutatkana. Yanumsayegkakna wannakakluko gi rixpokotanruna Geso.

Wa pamole gepi tsoomitka

¹²Wane rixatka walegognekaka. Magka ya. Ragjigognetapa. Psolu yechnoko ruynumatlu Goyakalu. ¹³Gogi rixinitka, tomgana yimaklene. Tsoomitna pamole gepi wanna. Yokanatanune chinkoxna. ¹⁴Wa Simo. Wale rutakgiwakata Petro. Ga wa repuru Gantirishi, ga wa Santiyako, ga wa Gwa, ga wa Wilipi, ga wa Wartolo. ¹⁵Ga wa Matiyo, ga wa Tomasu, ga wa Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Simo wa Muchkopiranawatachri chinkaluru. ¹⁶Ga wa Gota, Santiyako wgene. Ga wa Gota Giskaryote. Walenwa samyokjerupa.

Gimta chiji runkaklewatya

¹⁷Wannayma yopikatka. Wa gimta chiji rawna ga wa gixolune yimaklene ga wa gixolune potu yine, psoluko Gotesreta gajene, ga wa Gerosale gajene, ga wa tsru wenusti Tiro ga wa Sitosreta gajene. ¹⁸Runna yijnakotyapluna, ga wa ragijewnalna rutuukakikolupna. Ga wa kamchine puchotlewatachine kojwakanunena gi-tuukaakalunetkani. ¹⁹Pejnuruneko gixolune yine galuka kamrukletlu Geso, gi rixanu Waleya rushpaka giyaklu. Pejnuruneko rutuukaka.

Giglenshinikanyegitikolu ga wa “igi waneni!” chinyegitikolu

²⁰Tunogyegitna yimaklene. Wane china:

Giglenshinikanyegitkalungi kwamonurungi,
gi rixanu gixanni Goyakalu pogirewatyawaka.

²¹Giglenshinikanyegitkalungi xani nachichachingi,
gi rixanu jinanurunepgi.

Giglenshinikanyegitkalungi chiyagatachingi xani,
gi rixanu gitsolguwatachinepgi.

²²“Giglenshinikanyegitkalunepgi wa yine gayegixinipgi, ga wa ruxrikyegitinipgina, ga wa yanginipgina, ga wa ma maluka yijnaklegiwakatinipgina wa mugletu pixka, Gita wa Yineru Wgenno chinanupa.

²³“Walgogne gimuwatachinepgi. Giptetanu gimuwleya. Gi rixanu tsrupotni gapnutikolupa tengogneya. Gi rixanu tokanchi geneklewatachine wane gixka rutsrukatenniyna.

²⁴Seyni igi wanengi gixa ponikolungi!

gi rixanu waneyatkagi psoluko gimnanukikolu.

²⁵igi wanengi gixa jinanurungi xani!

gi rixanu nachichachinepgi.

igi wanengi gixa xawakni gitsolguwatachingi!

gi rixanu wamonuwatachinepgi, chiyagatachinepgi.

²⁶ “iGi wanengi gixa wa pejnuruneko yine kiglerune chinanungi! gi rixanu tokanchi geneklewatachine migjene wane gixka rutsrukateniyna.

“Gishinikanna gkamnixjene,” china Geso

²⁷ “Seyni wane nchingi gixa, yijnakotachingi, gishinikanna gkamnixjene. Kigle getle gixanna gayegixjene. ²⁸ Gagjitanru Goyakalu ruglenshinikanyegitanna gkamkpiratjene. Gagjigogneyegitanna gektutetjene. ²⁹ Ga wa puptagojitjeru pasretgoji koxa penekanru. Ga wa pkonpatatjeru gi wa pumkalu koxa pchipetinri. ³⁰ Katukta gagjitinipyi, penekanru. Ga wa wane pixle konachripa, gi wa psatkakjixanru. ³¹ Gikta gixpoko galuka gixkota gixa wa yineya, waneko pixka pixanna wanna.

³² “Gi rixanu wa gishinikjene gishinikinipa, ¿kluneruya mpoyagnutiko? Gi rixanu kmukochirewaklerune koxa gishinikna wa rushinikjena. ³³ Ga wa kigle getle gixinipna wa kigle getle gixjene, ¿kluneruya mpoyagnutiko? Gi rixanu kmukochirewaklerune waneko pixka gixa. ³⁴ Wa nserojiprojite genekinna wa gkagwaka nsatkakletjenepa wane pejnupotuko, ¿kluneruya mpoyagnutiko? Wa kmukochirewaklerune koxa sroschi genekjetna wa wane pejnu kagwaka satkakjenepa. ³⁵ Seyni gishinikanna gkamnixjene. Kigle getle gixanna. Nserojiprojite genekanu mkagwaka satkakletkoto. Tsuru potu gapnutikolupa. Teno potu Gajeru wgenenepgi. Gi rixanu retwamonutna wa poyagnu mchinkane ga wa muglene. ³⁶ Kgetwamonuklerunepgi, Giru pixka kgetwamonuklerni Wale.

Gi wa kgiklukanuru nchinanru satu

³⁷ “Gi gitakyagoklewatanu, gma mutakyagokikotkoxapgi gixa. Gi wa kgiklukanuru nchinanru satu, wa gixa koxa kgiklukanurune gma chinikotkoxapa gixa. Gkaspukinna pimrine, gixa koxa kaspukikalunepgi. ³⁸ Geneklewashatanu, ga wa gixa koxa genekashatko. Yagotkaluru pnute, salyatkaluru, yoshkishkitkaluru, yomitachrinatka yine genekangi. Wa yantapi gixa yantajetinri, walako gyantatiko.”

³⁹ Satu yapkaku runkaku. “¿Rumkatge maygaletu kosekletlu maygaletu? ¿Gi ge kapna rumujruukakanna? ⁴⁰ Yimaklechi gi wa tsrunwa yimaklewatachri pnute. Seyni galpokotkaluru yimakjeruko pixka rixanu.

⁴¹ “¿Klu chinanu petlu kapopejiru pumoleygale gwachri, ga wa puygaleko gwachri kaknalulu gi peta? ⁴² ¿Gi pchinru pumole, ‘Gichikaka. Nwanruchi puygale gajeru kapopejiru?’ Gi petlu wa puygale gwaknatachri. Sanowashatachriyi. Muchinanu gapka puknokanruchi kaknalulu puygale gajeru. Waneklu petpotutanutkalulu puknokoyaplu pumoleygale gwachri kapopejiru.

Gijiya rumatika satkaka gagmuna

⁴³ “Gi rixanu maleshlu kigleru gagmuna mugglejiwletu. Maleshkoxtu mugletu gagmuna kiglejiwleru. ⁴⁴ Gi rixanu gijiya rumatika satkaka gagmuna. Gi rixanu gi wa kawshipiri tjirgika gikersagi. Gi koxa kawshiri tjirgika gowaji. ⁴⁵ Kigleru yineru raji ponikowle kigleru, kiglekakalu koshpakya. Mugletu yineru ponikowle mugletu mugletkaka koshpakya. Gi rixanu gixu potu rajgajeru yanumsatya ginamaya.

Goyakalu tokanu yijnakotachri

⁴⁶ “¿Klu chinanu wane nchinno, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi,’ Ga wa gi wa nchin yawakgi gkamruta? ⁴⁷ Girukokta nunyegitjeru, wa ntokanu yijnakotachri ga

wa wane rixlu, nekakgitangi giru pixka rixa. ⁴⁸ Jeji pixkalutni kamrupjitachri. Wale jitotlu. Teno rixlu. Sotlumta gogo ruglepokotlu. Rapompotutini wenu, yoshkigamtlu walepji. Gi rumkata kowjewjeretlu, gi rixanu giplepokotikwaka rutaaka. ⁴⁹ Giyagni girukokta yijnakotlu gi wane rixa, jeji pixkalutu kamrupjitachri. Mshikowakanu chiji rutaklu muglepokotikowakanu chiji. Yoshkigamtlu gonu. Waneklu yawnam-tanatka. Tsrú yawnalú rixana walepji.”

Geso gituukaklu satu ksolaloteru wayegeru

7 Wa rali ginkakletinitka pejnuruko tokanu ga wa yine yijnakotlu. Giyagni Kaper-nawo yatka. ² Satu ksolaloteru wayegeru ralukanru potu yayixyana. Rup-nakastsinatkani. ³ Yijnakpiranyegitlu Geso. Goteyone tsrutene yokanata Wale yegi. Ragjijixlu rutsalatyaplu wayegeru. ⁴ Rapyegitinitkaluna Geso, ragjipotutluna. Wane chinruna, “Rumukluni wale wane rixikolupa. ⁵ Gi rixanu rushinikanerutwu. Wale kamrupjijixlu wunkaklewawaklepi.” ⁶ Geso wannayma wane ya. Seyni gi gowukatkalu gipji, ksolaloteru yokanyegitlu rumatletanune. Wane chinruna, “Gi pkojwakinwa, Gitsrukaachi. Gi rixanu gi numukluyi wa nopji washrempuko pjiglok-inripa. ⁷ Tye chinanu koxa gi wa numukluyi netyayi wa nyayegityapyi. Seyni wane pchintokanushatanu. Nwayegeru gitukanutka. ⁸ Gi rixanu gita koxa jejno tsru gi-taakalune rapukote gwachrino. Gita koxa solalone gitakika. Wane nchinru wa tye, ‘Pyanutka.’ Yatka. Satu wane nchina, ‘Punanu,’ Runa. Wane nchinru nwayegeru, ‘Pkamrutanru wa tye,’ Kamrutlu.”

⁹ Geso yijnakotinri, ruglajita waleya. Ruprotakyegitna. Wane chinna gixolune yine romkagitjene, “Galikaka wane nchingi, gi satuna Gisrayiline yegi nukshikyalu tye pixkalutu galixlewlu.”

¹⁰ Panchi satokinitkana wa yokanatkalune, retatkaluna wayegrechri gitukachritka.

Nayi gajero gipnagnurutachro wgene ruweekaka Geso

¹¹ Wanepnute wane rixatka. Pokchi yatka Nayi chinikowaka. Waleymamnuna yimaklene ga wa gixolune yine. ¹² Pokchi gipgyaptotetsi rapokinitkana, maleka kosh-paaka satu gipnachri satupjerutu toturu runro. Gipnagnurutachroni wala. Gixolune yine pokchi gajene gimotsatlo. ¹³ Wa Gitsrukaachi getinro, retwamonutlo. Wane chinro, “Gi pchiyaganu.”

¹⁴ Kayegiklu. Kamruklu ruklugyawakamta. Ranikjene tunwata. Wane china, “Makluji, pixa wane nchina, pyotunotanu.” ¹⁵ Giyagni tuplata wa gipnapachritka. Yinuwaka yanumsaletu. Giyagni runro renekatalu.

¹⁶ Giyagni pejnuruneko pikana. Rumalwutluna Goyakalu. Wane chinna, “Tsrú tokanchi geneklewatachri Goyakalunu gipgujewnayegitwu. Goyakalu salwayegitna rayinerutene.” ¹⁷ Pogiwata tyepirana psolchijnepotuko Gotechijneya ga wa psolusretayako.

Gwa Katlewaklerutowrene yokanatkalune

¹⁸ Gwa yimaklene ginkaklu wa pejnuruko Walepirana. Giyagni Gwa tomsatna gepi yimaklene. ¹⁹ Gitsrukaachi yegi yokanatna. Wane chinjixlu, “¿Pixlege wa ginachripi, waka satlachi wkagwakanu?”

²⁰Giyagni wa jejine yayegitlu Wale. Wane chinruna, “Gwa Katlewakleru yokanatwu Pixa yegi. Wane chinjixwu, ‘¿Pixlege wa ginachripyi, waka satlachi wkagwakanu?’”

²¹Wale pshinitsonu rutuukakna gixolune ragijewnalkakayna, ga wa salewnakak-jerna, ga wa kamchineya. Ga wa gixo maygalene rumreggakakna. ²²Rugita Geso. Wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru Gwa getanrukakaya ga wa gyijnakotan-rukakaya: Maygalenenanu getatka. Ga wa myankanenanu yanatka. Ga wa gijirgi-tunatachine powratkatka. Ga wa majnakenenanu jemashatkatka. Ga wa gipnachine yotunkaaka. Ga wa kwamonurune yegi runkakletika Kiglerpotunanu Tokanchi. ²³Giglenshinikanyegitkaluru mutspetkatu Gitaya.”

Geso gigujtatyawaklu Gwa Katlewakleru

²⁴Wa yinitkana wa Gwatowrene, Geso yinuwaka ginkakletna gixolune yine Gwapirana, “¿Kluneru wa yineru mwiyawakanuwa getapa? ¿Satu katslu kannip-gyalu kowshikanuruge? ²⁵Seyni ¿kluneru getapa? ¿Satu jeji popchimkalurege gitakachri? Gi rixanu pogirchinepji rawna wale potu mkachri ga wa popchimkalu gitakachine. ²⁶Seyni ¿klu chinanu wane gya getletapa? ¿Satu tokanchi geneklewatachirige getapinripa? Gigi, wane nchingi. Tokanchi geneklewatachri pnute. ²⁷Gi rixanu walenwa yonpiranyegitkaluru:

Petanu. Gita yokanatlu notowreru Pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote Pixa penute.

²⁸“Gi rixanu wane nchingi, maleshlu satu suxo gishpakyachri Gwa Katlewakleru pnute tsru. Seyni wa mtserutu potu tengogne pogirewatyawakaya tsruni wale pnute.”

²⁹Giyagni pejnuruneko yine ga wa gijgawenutachine yijnakonatl. Poyagkakachri chinruna Goyakalu, gi rixanu katkana Gwa katlewleya. ³⁰Seyni wa Gwariseyone ga wa yonchikgapine ruknokluna Goyakalu gishinikyawaka wannayako, gi rixanu gi katkana waleya.

Mturune giputu tuplanatachine

³¹Wane china Gitsrukaachi, “Giyagni ¿giru pixka nutakanna nyi gimuweekakog-nenatachine? ¿Kluneru pixka rixna? ³²Mturune pixka, giputu tuplanatachine. Tomgakakna. Wane chinna:

Wtumlejeyegitgi. Gi wa gansata gixa.

Wamonuwata gixa yegi.

Gi wa nchiyagata.

³³“Gi rixanu runa Gwa Katlewakleru. Gi niklu jimapro. Gi ruuro winga. Wane nchina, ‘Kamchi waneylu.’ ³⁴Nuna Gita Yineru Wgenno. Nikachrino ga wa girachrino. Wane nchina gixa, ‘Getanu. Satu jeji tsru nikalu. Winga kgirakleru. Gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gipxaalu.’ ³⁵Wa gimatkalewlu potukalu gekakgitka pejnuruneko wugenene chinanu.”

Simopji Gwariseyo rawanatini Geso

³⁶Chanixlu satu Gwariseyo waleyma nikinripa. Giyagni Gwariseyopji jigloka. Nikjetikowaka tuplata. ³⁷Wane tixa. Tsru pokchi wanero sato suxo kmukochire-waklero. Tumatinitka wa Gwariseyopji tuplanatini, pastono pgamlugalo tanika.

³⁸Gitjimne twanata gijixistsi. Chiyaganata. Tyinuwaka gigakajixletlu toktegaya. Tojiwutsa tsheyiyalu. Tamlujixitlu. Ga wa tuyokgatlu wa pgamlugalo.

³⁹Wa Gwariseyo getinri, wa tomgajeru wane china ginanwakaya, “Goyakalu tokanu geneklewatachri rixkamka wa tye, rumatanmaklo girni wa twu suxo ga wa gi pixkalotni wa kamrukjero. Kmukochirewaklerni.”

⁴⁰Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Simo. Satu tokanchi naluka ginkakletyi.”

Wale gigita, “Wane pchinanu, Yimaklewatachri,” china.

⁴¹Wane china Geso, “Satu sroschi marnewatyachri waneylu gepi riwishkatjene. Satu riwishkatlu pamyo pachaproji. Ga wa satu, pamyomoleproji riwishkatlu.

⁴²Maleshayna wa wenutyapluna. Giyagni kaspukyana gepiko. Giyagni ¿giru wa gepi rixinrina gishinikpotutlu?”

⁴³Rugitlu Simo. Wane chinru, “Goo. Wale getko wa gixo potu kaspukikaluru.”

Giyagni wane chinru, “Wane potuko pchina gigleta.”

⁴⁴Reknokyegitlu wa suxo. Wane chinru Simo, “Petlo twu suxo. Njiglokapjityi. Gi penekno gonu nojixi chinanu. Seyni wa twu tugaklu nojixi toktegaya ga wa tojiwutsaya tsheyitlu. ⁴⁵Gi wa pamlutno. Seyni wa wala njiglokiniyakawa gi tkaspuka gamlujixletno. ⁴⁶Gi wa ringi puyokjiwutno, seyni wa twu pgamlugalo tuyokjixitno.

⁴⁷Giyagni wane nchinyi, gixoluru tmukochire tkaspukika. Giyagni tushinikpotutno. Ga wa ptsotsotajiko kaspukikaluru ptsotsotaji rushiniklewata.”

⁴⁸Wane chinro wala, “Pmukochirkaka pkaspukikatka.”

⁴⁹Giyagni Waleyma tuplanatachine yinuwaka wane chinanshinkanretna, “¿Gi gixachringe wa Tye, wa mukochri koxa kaspukachri?”

⁵⁰Giyagni wane chinro suxo, “Palixle gognetkakyi. Pyanutka. Kiglenshinkanpatkayi.”

Suxone, Geso gipxakachine

8 Wanepnute wane rixatka. Papokchimmunanuka, tsru pokchi ga wa mturu pokchiya runkaklewananumta. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakletananumta Goyakalu pogirewatyawakapirana. Ga wa pamole gepi Waleyma. ²Ga wa pimrone suxone gituukaakalune kamchineya ga wa yayixlukakaya. Mariya wa Mak-tala gajero chinkaluro. Walaya payokgipre kamchine giknokikaluro. ³Ga wa Gwana, Chosa gnnuro, Girore gitakanru, ga wa Sosana, ga wa pimrone gixo. Wanna gipxakna wane rixleyna.

Yapaklu kgitaklewaklerupirana

⁴Gixolune potu yine Waleyma papokchimmunanuka giyakatyachinni. Wale yegi yatkana. Wane china yapkkluya,

⁵“Satu kgitaklewakleru gishpakamta. Kopalajtapa. Kopalajitini, pimriji gatnuga-postsi gapokajita. Rakatooka. Ga wa teno yapachine koshichine niklokajitlu. ⁶Pimriji sotlu gwiywaka gapokajita. Rupcheknimka. Ruprigana gi rixanu gi kgachijiyeginru. ⁷Pimriji kona yegi gapokajita. Konaymananuko tseruwna. Ga wa kona kapotanatkalu. ⁸Ga wa pimriji kiglewaka chiji rapokajita. Rupchekatka. Jiwatatka. Ruxolewnapotuta.”

Wane chininitkalu tyepirana, wane china sapleta, “¿Girukokta kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu!”

Geso ginkakpokowakatlu yapkaku kgitaklewaklerupirana

⁹Yimaklene gepomgalu klunerni wa tye yapkaku. ¹⁰Wane china, “Gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru Goyakalu pogirewatyawakapirana. Seyni wa pim-rine, yapkakluya,

Wa retinna ma metkanupna.

Ga wa jeminna ma mumatjeminitipna.

¹¹“Ga wa tyenwa yapkaku. Wa kajirujni wa Goyakalu tokanu. ¹²Ga ga wannanwa gatnugapostsi gwachine, wa yijnakotachine. Gowukshini runa tsru kamchi. Rajgajerna tokanchi konanna, ma malixinitipna, ma mognetkakikotupna. ¹³Ga wa sotlu gwiywaka gwachine, wa yijnaktokanutinitikaluna, rumuwleyna yopotluna tokanchi. Seyni gi wa waneyna gitskina. Wa pshinitsonu galixachinewa, wa yantaletlewupapko gapokini ruxrikinrina. ¹⁴Ga wa kona yegi gapokajitachine, wannanwa yijnakotachine. Wa wane yinina, kojwakanshinikanrukaka, ga wa ponikowlu, ga wa meyiwlukaka tye gwashluya kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatkana. ¹⁵Ga wa kiglewaka chiji gapokajitachine, wannanwa potukgajirune, kigle gajirune. Yijnakotluna tokanchi. Kamrutluna. Kashnantakgognenatinrina. Jiwatinrina.

Maleshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetikotupa

¹⁶“Gike yochpiklo katalo yantapistono yogimatyaplo, waka shechi rapukote rutakyaplo. Seyni wa katalo kgapi tutaako, wa jiglokachine getyaplu tpokamlanu. ¹⁷Gi rixanu maleshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetikotupa. Gi wa pochkeruko mumatkotupni ga wa mpogijetkotupni. ¹⁸Xakoka wa gyijnakotanru. Gi rixanu wa waneyalutu reneeka. Ga wa waneyamigjetu, waneyapgutlu konikona.”

Geso ginro ga wa repurune

¹⁹Runro ginyegitlu ga wa repurune. Gi rumkata gapyegletluna gixo yine chinanu. ²⁰Runkaaka. Wane chinruna, “Punro, pepurune maleka rawna. Raluka getletyina.”

²¹Giyagni rugitna. Wane chinna, “Nunro ga wa nepurune wannanwa yijnaktokanutlu Goyakalu, ga wa kamrutluna Wale chinyawaka.”

Geso gituukaku kannipgyalu

²²Wane rixatka pagogne. Sato kanawa rupteka yimakleneyma. Wane chinna, “Tsruru wenu wakanute gayanu.” Rutspegatkana.

²³Koprugatinikopshinna Wale gimkamta. Ga wa yopyoka tsru kannipgyalu tsru wenuya. Tuygajetlo kanawa. Kyowikoloni. ²⁴Yayegitluna Wale. Komyekluna. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, Gitsrukaachi, wupnannatka.”

Giyagni yotunota. Chigetjetlu kannipgyalu ga wa gishpurga. Rutukatka. Mayegix-gataa rixanatka. ²⁵Wane chinna, “¿Ginakatkalu galixle?” Pikanna. Ruglajitanna.

Wane chinkakna wannakakluko, “¿Gi gixachrikoxnige wa Tye, wa kannipgyaluy-mawaka towuta ga wa gonu? Ga wa yijnakotka.”

Geso gituukaku Geraseno kamchichachri

²⁶Gerasenonechijne rutspakna. Walenwa Kalile wenne wakanute. ²⁷Wa ruptekinitka kanawayaya, yoptotaplu satu jeji pokchi gajeru, kamchine waneyalutu.

Gowukshini potu mamkatunatka. Gi panchiko rawa, seyni yomlechi rawa. ²⁸Wale getinri Geso, saplewata. Chiji rapokamta Walestsi. Tsruplaji rixa. Wane china sapleweta, “¿Gi pikanutkano Geso, Goyakalu teno potu Gajeru Wgene? Nagjityi gi wa psaletpotutanno.” ²⁹Gi rixanu Wale yokanatatkalu kamchiya wa jeji rushpakiripatka. Gi rixanu gixkatmaka kashichkatka. Rostutka. Yowumatsa rostutikamka. Ga wa supo yoshmakjixitka. Seyni sustonganru yowumatsni. Kamchi yokmentatlu yine mwiyawakanu yinripa.

³⁰Geso gepomgalu, “¿Klu giwakyi?”

Wale wane china, “Gixoluru.” Gi rixanu gixo potu kamchine jigloklu wale.

³¹Ragjiltuna gitskata potu ma yinitipna. ³²Wanenanru magka gixoluru kochi. Nikanatna. Ragjiltuna Wale yokanatyapna kamchine kochine jiglokinripna. Giyagni yokanatna. ³³Giyagni jeji rushpakamyatkana kamchine. Kochine jiglokamtatkana. Gixoluru kochi gipjita gijrukya. Tsuru wenu rapokanna. Wane ragyekyanna.

³⁴Wa kochine girukotachine, wa retinitkaluna wane rixinitka, rasukamtna. Runkaklewatna tsru pokchiya, ga wa sana gajene koxa. ³⁵Runatkana retapyapluna wane gixachritka. Ga wa Geso yegi yana. Retamtluna wa jeji kamchine gishpakamtinritka. Tuplanatatka wa Gesojixistsi. Kamkatkalu. Kanshinikanutkalu. Pikanna. ³⁶Runkaklewatna wa getanatachine gi rixpoko gigletkotatka wa kamchitpachritka. ³⁷Giyagni pejnuruneko gixolune Gerasenonesreta gajene gagjittlu yinripatka wannayegiya gi rixanu tsru piklu rixanna. Wa Wale kanawa ruptekatka. Satokatka.

³⁸Ga wa wale jeji wa kamchine gishpakinritka ragjittlu Waleyma rixinripatka. Seyni Wale yokanatlu. Wane chinru, ³⁹“Psatokanu. Pupji pyanutka. Punkakletanru Goyakalu gixyawakatkayi.” Wale yatka. Psolpokchiko runkakletamtyatkalu Geso gixyawakatkalu.

Gayro nshicho

⁴⁰Wa Geso satokinitka kigle yoptole rixluna gixolune yine, gi rixanu pejnuruneko kagwakanatlu. ⁴¹Rapoka satu jeji Gayro giwakatletachri. Walenwa ginkaklewawakapji gitsrukate. Gesojixistsi yoptsojitamta. Ragjittlu gipji yinripa. ⁴²Gi rixanu waneylu satopjeroto rushicho. Wala pamole gepi walapu waneyatka. Tupnakastsinatkani.

Yanananumtiniwa gixolune yine gachpaklu.

Sato suxo kamrukamkaptostsitaplu Geso

⁴³Sato suxo gigragalewatachrona. Pamole gepi walapu gigragalewatachrona. Gixo kpinrewaklerune chinanu tnikatlewatanatka ptowruko walanuko tixinri. Gikena gimkata gituukakletanro. ⁴⁴Gitjimne tyapamta. Tkamrukamkaptostsitaplu. Wanekluyakawa tutsikikagragatatka.

⁴⁵Giyagni Geso wane china, “¿Katu kamrukapno?”

“Goo,” chinna pejnuruneko. Giyagni wane chinna Petro ga wa waleymalune, “Git-srukaachi, gixolune yine gachpakyi ga wa kachinekyina.”

⁴⁶Seyni Geso wane china, “Satu kamrukapno. Gi rixanu Gita gimata wa giyaklu gishpakamta Gityegiya.”

⁴⁷Giyagni wa suxo getnawa gi wa tyogimatnawa, gitatachro gina. Tyoptsojitye-gittlu. Pejnuruneko getanu tunkakletnawa klu chinanu tkamruklu, ga wa wanekluyakawa tutukinritka.

⁴⁸Wale wane chinro, “Wiwi, palixle gitskalakayi. Pyanu. Kiglenshinikanpatkayi.”

Geso yotunkaklo Gayro nshicho

⁴⁹Yanumsatiniwa Wale, ginkaklewawakapji gitsrukatepji runya satu. Wane china, “Pshichni tupnanatka. Gi pkojwakanutkalu Yimaklewatachri.”

⁵⁰Yijnakotinitkalu Geso, rugitlu. Wane chinru, “Gi pumyekanu. Palixashatanu. Ga wa tutskalganu.”

⁵¹Panchi yatka. Gi satuna retasha jiglokleta Waleyma, seyini Petro ga wa Gwa ga wa Santiyako, ga wa mturo giru ga wa tunro wannapje. ⁵²Pejnuruneko chiyaganata, ga wa kegekanuwatna. Wale wane china, “Gi nchiyaganata. Gi wa tupna seyini tumkanata.”

⁵³Ruxpiranatluna gi rixanu rumatna wa tupnirinratka. ⁵⁴Ga wa Wale kosemyotlo. Tomgalo. Wane china, “Mturo, pyotunotanutka.”

⁵⁵Giyagni satokatka tuwekinri. Waneklu tyotunotatka. Renekjixatkalo tnikanru. ⁵⁶Turune giglajinatachine. Wale gijretna gi satuna ma munkakinitipna wa wane gixkalurutka.

Pamole gepi yokanatka

9 Tomsatna pamole gepi yimaklene. Renekna giyaklu. Rutaakoxna wa ru-tuukakyapna satumnunanuka yayixlu, ga wa pejnuruneko kamchine chinanu. ²Yokanatna Goyakalu pogirewatyawaka runkakletinripna, ga wa rutuukaklewatinripna. ³Wane chinna, “Gikena ganikanu wa gatnugapoya, gi wa kanojerchiko, gi wa tsapako, gi wa gnikanruko, gi wa sroschiko, gi wa gepimkaluko ganikanu. ⁴Ginakakokta gjiglokanu satu panchi, wane gwanu, ga wa wane gishpakamtinpotunanuko. ⁵Wa pejnuruneko wa gma yoptotjenepa, gishpakamtinpatka wa wane pokchiya, giplojiximtanu gistapjixipagi wa rumatikulupna.”

⁶Giyagni rushpakamtina. Papokchimnunanuka yana. Runkakletluna Kiglerpotunanu Tokanchi. Pasretamnunanuka rutuukaklewatyana.

Gwa Katlewakleru gipnale

⁷Giyagni Girore pasreta girukotlewatyachri yijnakotinitkalu pejnuruko wane gixkalurutka, gi rumatanshinikanuta, gi rixanu pimrine wane china, “Gwa gipnachinetskalaya yotunomyatka.” ⁸Pimrine, “Giliya gipgujewnatka,” china. Ga wa pimrine, “Satu wa tokanchi geneklewatachinni muchikawlurunnyegiya yotunotatka.”

⁹Wane china Girore, “Gwa nustaknoojixanru. Giyagni ¿katni xani wa tyekaka njempiranyegitanru?” Giyagni raluka getletlu. Satokatkana yokanatanune. Pejnuruko runkkluna wa kamrutanruna.

Pamyo waragkane geneka nikletka

¹⁰Ranikna. Rutspalamta wannayma. Papokchi Wetsayta chinikowaka yana, wanna mkoje. ¹¹Wa rumatinitkana wa gixolune, romkagitluna. Ga wa Wale yoptotna. Goyakalu pogirewatyawakapirana runkakna. Rutuukakna wa galuka pinitkalune.

¹²Rumxiikastsitkani, pamole gepi yayegitatkalu. Wane chinruna, “Pyokanatanna wa gixolune yine papokchikaka yinripna ga wa sankaka tyesretaya. Wane ru-

knokakyapluna goyecho. Rukshikanruna nikanrupna. Gi rixanu gewwu wa yineru mwiyawakanu.”

¹³ Wane chinna Geso, “Gixa genekanna wa nikanrupna.”

Wane chinruna, “Maleshayanwu. Pamyo jimapropje waneywu, ga wa gepi shima. ¿Waka wixlege yanu wagitapyaplu niikaluru nyi pejnuruneko yine chinanu?” ¹⁴ Gi rixanu wanegetkona pamyo waragka jejine.

Giyagni wane chinna yimaklene, “Ntuplajixanna paptogkaka pamyomolkaka.” ¹⁵ Wane rixna. Pejnuruneko tuplata.

¹⁶ Geso gwalu pamyo jimapro ga wa gepi shima. Tengogne yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Wa jiknajrotlu. Renekna yimaklene ruts pamtinripna gixolune yine yegi. ¹⁷ Nikatkana pejnuruneko. Jinanna. Koschekluna gixetachritka psojkaka pamole gepi kojita katsepo, ga wa shima koxa.

Petro gipgujtawata

¹⁸ Wane rixatka. Walepje chininitka ragjigogneta. Wanestsi rawna yimaklene. Re-pomgana. Wane chinna, “¿Wa gixolune yine katu wane chinna Gita nchininri?”

¹⁹ Wanna gigitlu. Wane chinna, “Gwa Katlewakleru. Pimrine, Giliya. Pimrine, satu Goyakalu tokanu geneklewatachinni muchikawlurunni yotunotyachritka.”

²⁰ Ga wa Wale wane chinna, “Ga wa gixa ¿katu wane chinno?”

Rugita Petro. Wane chinru, “Goyakalu Kristoty.”

²¹ Rujretna ma yanumsatinitipna Walepirana gikena. Wane china, ²² “Numkata Gita Yineru Wgenno salewnaleta gixo, nma yoptotikotupa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya; nuylatikolupa. Nyotunotanu mapagogne rixinri.”

Geso gomkagitachine gimkata kamruretanru

²³ Geso wane chinna pejnuruneko, “Katukokta galuka gwagajxigletno raalixinwa walenanuko. Pagognemnunanuka rawanro koroshishkitate. Romkagitanno.

²⁴ Girukokta galuka gishatkapletlu wa ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu rushatkaplanru. ²⁵ Gi rixanu ¿klu gaprini wa yineru psolchijikmaka wane rixletanu, seyni ramginina ga wa salewninina?

²⁶ Katukokta gipatewatanno ga wa ntokanuya koxa, Gita Yineru Wgenkoxno gipatewatanru wale wa nuninipa natajiwnaleyma ga wa Nuru, ga wa kphashirine Goyakalutowrerunenuyma. ²⁷ Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi wa getumganru gipnalu ma metkanuwalunachi Goyakalu pogirewatyawaka.”

Geso kogetkogatka

²⁸ Wane rixatka. Rali chinretokanuta. Wanepnute yokgipgogne giknoginitka, ranikna Petro ga wa Gwa ga wa Santiyako. Magka kanikna, ragjigognetapa.

²⁹ Wane rixa. Ragjigognenatini satuko kogetkogatka. Ga wa gimkalu klatalu, katajiru. ³⁰ Waneklu gepi jejine giynumsatlu Wale. Wannanwa Moysisi ga wa Giliya.

³¹ Goyaknu rumupgujewnana. Rupnalepapirana ruynumsatna, wa Gerosaleya poyagkakanrupa. ³² Ga wa Petro ga wa waleymalune ruxapnewpotutanna. Wa ruyokanatina retluna royaknu ga wa gepi jejine Waleyma tunwanatachine.

³³Wane rixatka. Rutsपाल्येगिमतितkaluna, Petro wane chinru wa Geso, “Git-srukaachi, kigleru gewi gawinri. Wkamrutanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, wa Giliyanupa satu.”

Gi rumatanshinikanutinna Petroni wa wane chininri. ³⁴Tyekaka wane chinanatininwa, runa kyachgapererumko. Wale chikletyegitna. Pikanna wa kyachgapererumko jiglokamtininna. ³⁵Waneylu tokanchi kyachgapererumkoya, wane chinachri, “Tyenwa Noturu ntsomitranru. Wale gyijnakotanu.”

³⁶Wa tokanuwninitka, Gesopje retatkana. Ruchrokanna. Walegognekaka gi satuna runkakna wa retanruyna.

Geso gituukaklu mturu kamchichachri

³⁷Wane rixatka. Waleprikgogne magka yopikinitkana, gixolune potu yine yoptotaplu.

³⁸Wanaru satu jeji wa gixolune yineymalutu. Saplewata. Wane china, “Yimakle-watachri, nagityi noturu petinripa. Satupjerutu noturni. ³⁹Petanru. Kamchi kashjetanru. Walegnapunanu saplewjejetana. Shipchojtakakjetanru. Ratpotposolnamjetana. Gi raluka kaspukletmaklu. Saletjetanru. ⁴⁰Nagitna pyimaklene maleka ruknokiyapluna. Gi rumkatluna.”

⁴¹Rugita Geso. Wane china, “iYa nyi gimuweekagognenatachine malixkane, mpotukane! ¿Gi pejnugognenanukta numwanutkagi? ¿Gi pejnugognenanukta nakotyagi? Panikanru puturu gewi.”

⁴²Ranikiniwalu, kamchi yotkakanru. Shipchojtakakpotutanru. Ga wa Geso chigetjetlu kamchi puchotlewatachri. Rutuukaklu mturu. Ruru renekakalu.

Geso ginkakagnaputatnaklu rupnalepapirana

⁴³Pejnurunniko giglajitana gi rixanu retluna tsru potu kamrutanrukaka Goyakalu. Ga wa ruglajinatinna pejnuruneko wa pejnuruko kamrutanruya, wane chinna yimaklene, ⁴⁴“Tyepirankaka gajnakokpotutanu gixa. Gi rixanu Gita Yineru Wgenno samyookalurupno yinemyoya.” ⁴⁵Seyni wanna gi rumata jemlewatanna tye tokanchi. Wannaya yogimatkaluru ma mumata jemyanupluna wanna. Pika gepomgaletluna tye tokanchiya.

¿Girni wa tsrupotu?

⁴⁶Giyagni rugjekakna girni wa wanna tsrupotu. ⁴⁷Giyagni Geso gimatlu wa yanshinikanutanruna rajiyina. Koscheklu satu mturu. Walestsi tunwakaklu. ⁴⁸Wane chinna, “Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu, Gita giwakaya, Gita yoptota. Girukta yoptotno nyokanajeru yoptota. Gi rixanu wa mturu potu gixa yegi, walenwa tsru potu.”

Wma kamnixjetni wixasretni wale

⁴⁹Giyagni rugita Gwa. Wane chinru, “Gitsrukaachi, wetlu satu wa pgiwakaya ruknokiyana maleka kamchine. Wujretlu gi rixanu gi romkagitwu wixa.”

⁵⁰Geso wane chinru, “Gi wa gijretanru. Gi rixanu wma kamnixjetni wixasretni wale.”

⁵¹Wane rixatka. Wa poyagkakastsitkalu gigogne wa teno ranikolpatka muchkotanshinikanutnawa Gerosale yinripa.

Geso chigetjetna Santiyako ga wa Gwa

⁵²Yokanatna gepi ginkaklewatachinepa Wale penute. Yatkana. Samarya gajene pokchi rapokna wa ralpokotyapluna Wale chinanu. ⁵³Gi yoptotluna gi rixanu Gerosalesreta yigata.

⁵⁴Retinitkaluna yimaklene Gakowo ga wa Gwa, wane chinna, “Gitsrukaachi, ¿gi ge paluklu wto wutyaplu xirnachri gijrukanu tengogneya, nikatyapna?”

⁵⁵Giyagni Geso satkapyegitna. Chigetjetna. ⁵⁶Papokchi yatkana.

Geso gomkagitachine

⁵⁷Gatnugapo yapamtini, satu wane chinru, “Nomkagitanyi ginakakta pyanu.”

⁵⁸Geso wane chinru, “Kewnechrone waneyna kapna. Ga wa koshichine tengogne yapachine waneyna rawyawakna. Ga wa Gita Yineru Wgenno maleshayno nutspanjiwutyawaka.”

⁵⁹Wane chinru satu, “Pomkagitanno.”

Ga wa wale wane china, “Gitsrukaachi, puchichanno muchinanu gapkachi wane nyanu. Nuruchi nkapnamtanu.”

⁶⁰Giyagni wane chinru, “Gipnachinni. Giyagni petashatanna wannananukni gipnachine kapnatikolupa wannaya. Ga wa pixa pyanu. Punkakletananumtanru Goyakalu pogirewatyawakapirana.”

⁶¹Giyagni satu koxa wane china, “Nomkagitanyi, Gitsrukaachi. Seyni petashgapatanno nungiyapna nopji gajene.”

⁶²Geso wane chinru, “Girukokta tsru jitlolopagipi kashichachritka, gi wa rajxigiyaka reknoka. Waneko pixka rixmaka satu nkamrurewyegitjeru; wa yinuwaka gikamrurewletno ga wa rajxigiyaka reknoka, gi rumukluni Goyakalu pogirewatyawaka kamrurewatinripa.”

Payokgipremolene yokanatka kamrurewatinripna

10 Wanepnute Gitsrukaachi yokgijatna pimrine payokgipremole. Wanna yokanata gepkaka Wale penute psolpokchikakako ginakakta rushinika yaleta. ²Wane chinna, “Galikakni gixlu jirgakalurupa. Seyni wa kamrurewaklerune gi gixna. Giyagni gagitanru jirgakalurupa Gitsrukate jirgalyegipa yokanatyapna kamrurewaklerune. ³Gajewa. Gita yokanatgi gowegane pixka kewetnanetskala. ⁴Gi wa sroschigapimapa ganikanu, gi wa tsapako, gi wa yoshmakjixreko. Gi satuna galukamtanu gatnugapoya.

⁵“Girupjikokta gjiglokinipa, muchinanu gapka wane nchinanu, ‘Giglewanshinikanrewlu wanepa tyepji.’ ⁶Ga wa wane rawanadini satu giglewanshinikanrewlu wgene, gixa giglewanshinikanre wale yegi rawanu. Ga wa malesha chinini, satokanu gixa yegi. ⁷Walepjiko gwanu. Wane gnikini. Wane girini klunerukta waneyna wanna. Gi rixanu wa kamrurewakleru rumkata yoptoletlu kamrure gipekole. Gi wa papjimnu gyanu. ⁸Girpokchikokta gapokinipa ga wa gyoptotko, gnikanru klunerukokta gitspakikolupa. ⁹Wane gwachine yayixachine gituukakanu. Wane nchinanna, ‘Kayegikatkgi gixa Goyakalu pogirewatyawaka.’

¹⁰“Giru pokchikokta gapokinipa, gma yoptotkoklunupa, wanepji gishpakamtinitka, pokchi gapka gyanu. Wane nchinanu, ¹¹‘Gixa pokchichijnepagi wupxakjixitjeru gixa yegi wsheyitanru. Seyni wa tye gimatanu, wa kayegikmakatkagi gixa Goy-

akalu pogirewatyawaka.’¹² Seyni gixa wane nchina, wa gakotkalurupa Sotomachijne gajenniya wale pokchi gajene pnute wa walegognepatka.

Myoptotkane pokchikaka ;gi waneni! chinyegitkaluru

¹³“;Gi waneni pixa Korasi Pokchi! ;Gi waneni pixa Wetsayta! Gi rixanu Tiroya ga wa Sitoya wanepmaklu giyaklewlu wa gixa yegi wane gixikaluru, muchikawamka renshinikanutanmakna kawshistugalu mkachri gitakachine, ga wa chichipagi tuplanatachine. ¹⁴Seyni gakotkalurupa Tiro ga wa Sito gajenniya gixa pnute wa giklukanuwnalgognepatka. ¹⁵Ga wa pixa, Kapernawo, tengognepotunanuko pixka putaaka. Ga wa gipnachine gwiwakpotunanuko pixka putaako. ¹⁶Wa gixa nyokanatanune yijnakotachine, Gita yijnakotna. Ga wa gixa giknokachine, Gita ruknokna. Ga wa Gita giknokachine, nyokanatjeru ruknokna.”

Payokgipremolene gapokatnaka

¹⁷Satokatkana payokgipremolene. Gimuwatachine. Wane chinna, “Gitsrukaachi, kamchineko yijnakotwu wixa pgiwakaya.”

¹⁸Geso wane chinna, “Gita getlu Satanasyo rawrakte pixka tengogne gijrukyachri. ¹⁹Nutakatkgi gakatsretyapna gimnune ga wa geklone, ga wa geyikyaplu pejnuruko kamnixlewatachri giyakle. Gike gimtukangi. ²⁰Seyni gi wa gimuwatanu wa tyeya wa kamchine yijnakotyagi, seyni gimuwatanu tengogne gitakgiwakatikutka.”

Geso gimuwpotuta

²¹Waneklu koxa rumuwpotuta Giwekikaluru Kpashiriya. Wane china, “Numalwutyi, Nuru, tengogne Gitsrukate ga wa chiji Gitsrukate. Gi rixanu tyekaka pyogimatyana kgimatkalerune ga wa kanshinikanerune. Ga wa mturune pupgujetyana. Gigi, Nuru, gi rixanu palukyawakni.

²²“Ptowrunanuka Nuru genekyano. Gike gimatlu girni wa Gituru seyni Girchipje gimatlu. Gike gimatlu girni wa Girchi, seyni Giturupje gimatlu ga wa katukta koxa Gituru galuka gimatkakletlu.”

²³Yimaklene yegi ruprotaka, wannapje rixinna. Wane china, “Katukta getlu wa gixaygale getanru, giglenshinikanyegitkalurni waleygale. ²⁴Gi rixanu wane nchingi wa gixo Goyakalu tokanu geneklewatachinni ga wa pogirchinni galuka getletmaklu wa gixa getanrutka. Gi wa retluna. Raluka yijnakletmakluna wa gixa yijnakotanrutka. Gi wa yijnakotluna.”

Satu yonchikgapri gimlukanutlu Geso

²⁵Wane rixaka. Satu yonchikgapri palna rumlukanutyaplu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, ;klu nkamrutanu wa nuwekgognenatinripa?”

²⁶Wale wane chinru, “;Gi china yongata wa Tokanchi Yokanatkaluru? ;Gi pixpoko getyongaletlu?”

²⁷Wale gigita. Wane china, “*Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako punshinikanuya, psolpotuyako pmuchkonuya, psolpotuyako pushinikanutletanruya. Pushinikanru pumole pixnanuko pixka.*”

²⁸Geso wane chinru, “Wane potuko pchina gigleta. Wane pixanu ga wa puwekanu.”

Samari gajeru kigleru

²⁹ Walemka galuka muklukanuwnakatu chinretnawa. Wane chinru Geso, “¿Katni wa nomole?”

³⁰ Rugita Geso. Wane chinru, “Satu jeji Gerosale yopikyachri Geriko yachripa kachowgurune yegi rapokana. Komkaganruna. Ruylakanruna. Yatkana. Rupnakastinatnani ruknokamtatkaluna. ³¹ Ma kagwakamtyawakanu wane rixatka. Satu saserotote walegapo yopikya. Retamtanru. Pasreta yapamta. Ruknogamtlu. ³² Waneko pixka rixa satu Rewiklopisha. Wane rapokamta. Retamtanru. Pasreta ruknogamta koxa wale. ³³ Seyni satu Samarya gajeru, yagapotachri gapyegitatnaklu. Retlu. Retwamonutlu. ³⁴ Wale yegi ya. Poyitlu gitre. Ruyoklu ringi ga wa winga. Gipratji rutakatkalu. Pnu giyakatyachine gwajetyawaka ranikatkalu. Girukotlu. ³⁵ Waleprika gepiproji koshpaka. Reneklu wa kapjiru. Wane chinru, ‘Pgirukotanru. Klunerukta wanepnute pwenutyalu, wa nsatokinipa nsatkakinyi gita.’

³⁶ “¿Giru pkgawaka pixa wa mapa chininrinwa gimole wa kachowgurune yegi yachrini?”

³⁷ Wale wane china, “Wa retwamonutjeru.”

Giyagni Geso wane chinru, “Pyanu. Waneko pixka pixanu pixa.”

Geso salwayegitna Marta ga wa Mariya

³⁸ Wa wane yinitkana, satu pokchi yatkana. Sato suxo Marta giwakatletachro topji tyoptotalu. ³⁹ Wala waneya wa tepuro. Mariya giwakatletachro. Gitsrukaachijixisti tuplata. Tyijnaktokanutlu. ⁴⁰ Giyagni Marta shiretanshinikanuta gixo tkamrureya. Tapyegitlu. Wane china, “Gitsrukaachi, ¿gike pixa Pixa wa tuknokamtanno nepuro, gitapje nkamrurewatanatka? Giyagni punkakanro tupxakapyapno.”

⁴¹ Gitsrukaachi gigitlo. Wane chinro, “Marta, Marta, kojwakanshinikanutachroyi, mumatanshinikanutkatyi gixo chinanu. Satupje galuukaluru. ⁴² Ga wa Mariya kigleru tsomita walanupa. Gi wa tkoniko.”

Gitsrukaachi gagjigognere

11 Wane rixatka. Wane ragjigognetya. Rali gagjigogneretini, satu yimakleru wane chinru, “Gitsrukaachi, pyimaka gagjigogneretanwu, wa Gwa pixka yimaklene yimaka.”

² Wane chinna, “Wa gagjigognetinipa, wane nchinanu: Wuru, gipashichgiwakatkaluruyi.

Runanutka Pixa pogirewatyawaka.

³ Penekanwu xawakni wnikanrupa tyegogne chinanupa.

⁴ Pkaspukinwu wumukochire,

wixa pixka wkaspukyana pejnuruneko wriwishkatjene.

Gi wa yantaletikowakako putakanwu.”

Ganikajyechno salwatachri

⁵ Wane koxa chinna, “¿Gi gixpokota gixa wa satu gimatanru gapyegitingi ganikajyechno? Wane chinangi, ‘Nomole, mapa jimaprochi penekanno. ⁶ Gi rixanu satu numatanru, pnu kyakleru, ginyegitno. Maleshayno nenekyaplu.’

⁷“Gitokmaka gigitinri. Wane nchinanmaka, ‘Gi pkojwakanno. Gipgyapto rushy-atka. Gitaymana mturune shechi. Gi numkata turetana nenyapyi.’

⁸“Wane nchingi gixa, gimka gyotunotanu wa genekyaplu gimatatkalchinanru. Seyni gma mapatewatinitipa chinanu gyotunota. Genekanru psoluko ralukanru.

⁹“Gita wane chingi, gagjitanu ga wa geneeko. Gijganu ga wa gikshikanu. Giylay-lagipyaptotetanu. Gkotpukyegitko. ¹⁰Gi rixanu girukokta gagjita, yoptota. Ga wa gijgachri rukshika. Ga wa giylaylagipyaptotetachri kotpukyegitko.

¹¹“Ga wa gixa ¿satu girchi wa gituru gagjitinri jimapro renekanru sotlu? ¿Ga wa shima ragjitini, gimnurge renekanru? ¹²¿Ga wa tonaji ragjitini, geklorge renekanru?

¹³Giyagni wa gixa muglenmakgi gimata genekawgeneta kigleru genekashle, pnutlu Giru tengogne Gajeru Giwekikaluru Kpashiri renekanna ragjitjene.”

Panchi gajene kotspalanshinikankakinmakna wannakakluko, nikawnanna.

¹⁴Maleka ruknokamtlu kamchi. Myanumatkatni. Wane rixatka. Maleka rush-pakatka kamchi, wa myanumatkatunanu yanumatatka. Giyagni gixolune yine giglajita. ¹⁵Pimrine wanna wane china, “Kamchine gitsrukate Welsewoyma ruknokna kamchine maleka.”

¹⁶Pimrine gimlukanutlu. Ragjitluna Geso rekakgityapna getkaluru Goyakalu kam-rutanru. ¹⁷Geso gimatanshinikanutanna wanna. Wane china, “Pejnuruko pogire-watikwaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, nikaw-nana pogirewaticwakna. Pejnuruko panchi, wa wane gajene kotspalanshinikankak-maka wannakakluko, maleshpatkalu. ¹⁸Ga wa Satanasyo walenanuko kotspalkakan-shinikanutinmakwa, ¿gi rixpoko gwagogneretanu wale pogirewatyawaka? Gi rixanu gixa wane china wa Welsewo giyakleya maleka nuknokna kamchine. ¹⁹Ga wa Gita Welsewo giyakleyamka maleka nuknokanna kamchine, ¿katu giyakleyamka maleka ruknokna gwugenene? Giyagni gwugenepni gixa gitakyagokjenepa. ²⁰Ga wa Goy-akalumyojiya Gita maleka giknokinna kamchine, galikakni wane rixa gapkapletgi Goyakalu pogirewatyawaka.

²¹“Wa gichkolu kashreru girukotinri gipji, kigle gwashleru wane rixle. ²²Seyni satu wale pnute muchkonurutu gapyegitinri, raalixanru, konyanru kashri rapon-shinikanutanrunanu. Rushankiyarun rejnunkakate.

²³“Wa yineru Gitasreta mwakatu walenwa nkamnixeru. Gitayma mapatkatu, kotspalewata.

Kamchi puchotlewatachri satokinri

²⁴“Kamchi puchotlewatachri yineru rushpakamtinitka pnunnu yapanata, popri-waakaka. Rujgalu rapnanutyawakapa. Gi wa rukshiklu. Giyagni wane china, ‘Nsatokanutka nopji nuyakatyawaka.’

²⁵“Wane rapokinitka rukshiklu saxritkaluru ga wa galpokotkaluru. ²⁶Giyagni wane ya. Waleyma ranikna pimrine payokgipre kamchine wale pnuterune muglene. Jiglokna. Wane rawna. Ralipretka gektutu giknogatkalu tye jeji muchinanu pnute.”

Wa galikakakni giglenshinikanyegitkalune

²⁷Wane rixatka. Wa tyepirana runkakletanatini sato suxo gixolune yine yegi tsaplewata. Wane china, “Giglenshinikanyegitkalurni wugenewlumapa pwanatyawaka, ga wa tnuchi pashichyawaka.”

²⁸Wale wane china, “Wanna galikakni giglenshinikanyegitkalune wa Goyakalu tokanu yijnakotachine ga wa kamrutachine.”

Gimuweekakgognenatachine muglenni getkaluru gijga

²⁹Rapatjetna gixolune yine. Yinuwaka wane chinreta, “Nyi gimuweekakgognenatachine muglenni getkaluru rujgana. Seyni getkaluru gi wa reneekona, seyni Gonasu tokanchi geneklewatachri getikolupje. ³⁰Gi rixanu wa Gonasu pixka walenwa getkaluru Niniwe gajenyegiya, waneko pixka nixa Gita Yineru Wgenno nyi gimuweekakgognenatachinyegiya. ³¹Giklukanuwnalgognepa tyotunotanu tkachi kegetesretate gajerni pogirewatachroni wa jejine nyi gimuweekakgognenatachineyema. Tuklukanuwnakakanna, gi rixanu yoptukyawakchijiko tunya tyijnakotyaplu Salomo gimatkalewle. Ga wa gewru Salomo pnuterutu. ³²Giklukanuwnalgognepa jejinni, Niniwe gajenni, yotunotanu nyi gimuweekakgognenatachineyema. Wannani giklukanuwnakakanna nyi gimuweekakgognenatachine. Gi rixanu wannani genshinikanuta Gonasu ginkaklewle chinanu. Ga wa getanru gewru Gonasu pnuterutu.

Manchi katalote

³³“Gike yochpiklo katalo yogimatyaplo, gi wa yantapistono rapukote rutakyaplo. Seyni wa katalo kgapi tutaako, wa jiglokachine getyaplu tpokamlanu. ³⁴Pumane katalote walenwa puygale. Giyagni potukaygale pixinipa, psoluko pumane pokamlapa. Seyni puygale mugletu rixinipa, psoluko pumane mapshagalupni. ³⁵Giyagni pgirukotinwa wa pokamlalu pixa gwachri ma muchpokinitipa. ³⁶Giyagni psoluko pumane pokamlatyawaka rixini, mareshni mapshagasretwaka, psoluko pokamlawatyawakni, katalo pixka rixa gatajiwnaletanu pixa yegi.”

Geso giklukna Gwariseyone ga wa yonchikgapine

³⁷Wa yanumsatinitka, satu Gwariseyo gajitlu rumnikyaplu. Giyagni jiglokamta. Nikjetyawaka tuplata. ³⁸Ga wa Gwariseyo retinri, ruglajita gi rixanu gi wa reromyogapkata wa nikinipa.

³⁹Giyagni wa Gitsrukaachi wane chinru, “Gixni wa Gwariseyongi mpowratlu kolpeto rogote ga wa kajpapago rogote, seyni wa gixa gitokote katseplu makotnachinwa ga wa muglenchi. ⁴⁰Mshinikanungi. ¿Wa rogote kamrutachri gi ge gitoko koxa kamruta? ⁴¹Seyni gishiniklewle geneklewashatini, ga wa getanu, ptowruko powrayapgi.

⁴²“Seyni ¡gi wanengi gixa Gwariseyongi! Gi rixanu pamolete gwenutyalu pgamlusureru, ga wa rotasure, ga wa pejnuruko giputu gitaakaluru, seyni Goyakalu poyagkaklewle ga wa rushiniklewle giknogashamta. Tyekaka gimkata kamrureta. Gi wa pimri koxa giknogashamtanu.

⁴³“¡Gi wanengi gixa Gwariseyongi! Gi rixanu galuklu tsrukakalune tuplapijere ginkaklewkapji gajerkaka. Galuklu giputuya galukikolu. ⁴⁴¡Gi wanengi gixa! Kapna pixkalungi, metapnatkotu, ga wa yine rogo yapanatna. Gi rumatna.”

⁴⁵Giyagni wa satu yonchikgapri gigita. Wane chinru, “Yimaklewatachri, wa wane pchininri, wixa koxa gektutu pchina.”

⁴⁶Wale wane china, “¡Gi wanengi gixa koxa yonchikgapingi! Gi rixanu gitjikakna yine kyapre ganiikolu. Ga wa gixa gi wa pamyojiko gijtukyalu gitjikalurkaka.

⁴⁷“*Gi wanengi gixa! Gi rixanu gixa kamrutlu wa Goyakalu tokanu geneklewat-achinni kapnatikowaka. Ga wa gitsrukateni giylatanna.* ⁴⁸*Giyagni gixni wa gipguj-tatnachinwagi gigleretlu wa gitsrukateni kamrutanru. Gi rixanu wanna giylatanna, ga wa gixa kamrutlu giyomlena.* ⁴⁹*Giyagkoxni rumatkalewleya Goyakalu tokanu wane china, ‘Nyokanyegitanna wanna ntokanu geneklewatachine ga wa nyokanatanune. Pimrinepni ruylatanna. Ga wa pimrinepni kojwakanna.’*

⁵⁰“*Nyi gimuweekakgoggenatachine gepomsatko wa pejnurunniko Goyakalu tokanu geneklewatachinnigraga chinanu, gipkaakalurugraga, rekamrutikowaka tye psolchijneko ga wa xangognenanu.* ⁵¹*Rugitanna pejnurunniko chinanu, wa Gaw-iligragakluyakawa ga wa Sakariyagragaklupotunanuko, wa giylatkaluru kpashi-wakpotugruko ga wa yochpikikowakakwa ganikajiteswa. Gigi. Nyi gimuweekak-goggenatachine gepomsatko wale chinanupa.*

⁵²“*Gi waneni gixa yonchikgapingi! Gi rixanu gixa konru wa gimatyawaka kot-pukapre. Gi wa gixako jigloka. Ga wa jiglokachinmaka gimaleta.”*

⁵³*Wa Geso wane gishpakamtinitka, wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone yin-uwaka tsru jgekanchi gixleta. Gixopirana repomsatluna.* ⁵⁴*Rutsekletmkluna, wa kashtokanutyapluna wa yanumsatinri.*

Ggirukotinwa wa sanowashluya

12 *Wa rapatinitkana gixolune yine, gixo waragkane, wane rixa gakatookakletna. Muchinanu gapka Geso yinuwaka giynumsaletna yimaklene, “Ggirukot-inwa wa gisekachri, walenwa sanowashlena, wa Gwariseyonenu.* ²*Gi rixanu maleshlu wa gishyatkaluru ma mupgujetikotupa. Gi wa pochkeruko gi wa mu-matkotupni.* ³*Klunerukokta wa mapshagwaka nchintokanutinri, pokamlawaka jemiko. Klunerukokta gitokogruko potu gixaxa nchintokanutinri, panchi gogote runkakletiko.*

Katu mpikanu

⁴“*Ga wa wane nchingi, numatanune, gi mpikanna manchi giylatachine. Ga wa wanepnute gike rumkata kamruretatkana.* ⁵*Seyni nekakitangi katu mpikanu. Wale mpikanu, wa kgiyaklewakleru wa rali giylaletinitkagi Gigena xirmachri ru-
knokyapgi. Gigi, wane nchingi, Goyakalu mpikanu.* ⁶“*Gi ge wa ganikajproji chi-
nanu rushankaaka pamyo koshichi? Ga wa gi satuna wanna gimuslawatka Goyakalu
getanu.* ⁷*Seyni gijiwutsako pejnuruko yantatkalurni. Giyagni gi mpikanu. Kiglepotgi
gixa gixo koshichine pnute.*

Girukokta gipgujtatno yine getanu

⁸“*Wane nchingi, girukokta gipgujtatno yine getanu, Gita Yineru Wgenkoxno gipgujtatanru wale Goyakalutowrerune getanu.* ⁹*Wa nnutatjeru yine getanuya, Goy-
akalutowrerune getanu nutatkalurupni.* ¹⁰*Girukokta gapatno Gita Yineru Wgenno
kaspukikalurupni. Seyni girukokta mupashiregnuchi chinru Giwekikaluru Kpashiri
gi wa kaspukiko.*

¹¹“*Wa ginkaklewawakapjikaka gwapikoklunupa, ga wa tsrukakalune ga wa tsru
gitaakalune yegi, gi wa gkojwakanshinikanutinwa gi gixpoko giykoyegletinwa ga
wa nchinyawakapa.* ¹²*Gi rixanu Giwekikaluru Kpashiri waneklupapko ginkakangi
wa ginkata chinretyawakapa.”*

Jeji ponikolu mshinikanutu

¹³ Wane chinru satu gixolune yine yegi, “Yimaklewatachri, wane pchinanru nyeg-waklu wa kotspalatininno yoptotanrupa.”

¹⁴ Ga wa Wale wane chinru, “Jeji, ¿katu gitakno gitakyagokachri ga wa kotspal-tatachri nixinripa gixa chinanu?”

¹⁵ Wane chinna, “Getinwa. Psolpotuyako ggirukotinwa gixo geju galukachine gma mixinitipa. Gi rixanu gi wa gixo rejnunkate gigitletlu yineru gwashle.”

¹⁶ Yapkaklu runkakna. Wane chinna, “Satu jeji ponikolchijne gixo potu rawyalu.

¹⁷ Wale gishinikanuwata ginanwakaya. Wane china, ‘¿Gi nixanutka? Gi rixanu male-shayatkano nutakyaplu njirganru.’

¹⁸ “Wane china, ‘Wane nixanu. Nugnantakyaawaakaka nkoshganu. Tsrupotu nix-anutkalu. Wane nutakanru pejnuruko ntrikoteji ga wa wane nixle. ¹⁹ Wane nchin-inwa gitnanuko, Gixo wane nixle waneyatkano gignantaakaluru gixo walapu chinanupa. Napnanutanutka. Nnikanu. Nuranu. Numjikanu.’

²⁰ “Goyakalu wane chinru, ‘Mshinikanutyi. Tyeyecho kashichko puwekinri. ¿Ga wa palpokotanru katunpatkani?’

²¹ “Wane rixa ponikolewlu gapotachri, seyni wa Goyakaluya gi wa ponikolni.”

Kojwakanshinikanrewlu ga wa kegekanuwlu

²² Geso wane chinna yimaklene, “Giyagni wane nchingi, gi gkojwakanshinikanu-tanu giwekinriya, klu gnikanuna. Gi koxa gimaneya, klu gmakatanu. ²³ Gi rixanu giweklu wa niikaluru pnutni wale, ga wa manchinwa gitaakaluru pnutni wale. ²⁴ Getpotutanna pokotune mutaklewatkanni. Gi jirgana. Maleshayna rapotyawak-agrukna, gi wa rugnantakyaawakagrukokna. Ga wa Goyakalu goglutna. ¿Gi pso-nanukta kigleygi gixa koshichine pnute! ²⁵ ¿Katu gixa gimkata yognikletlu pshinit-sonuji ruwekinriya kojwakanshinikanrewleya? ²⁶ Giyagni gi gimkata wa mturu potu kamruretini, ¿klu chinanu koxa wanepnute gkojwakanshinikanutnawa?

²⁷ “Getjetanru kagwuru, gi rixpoko tseruwnaleta. Gi kamrurewpotuta. Gi ji-weta. Seyni wane nchingi gi wa Salomoko psolpogirewleyako makawata satu tye gwukaka pixka. ²⁸ Ga wa Goyakalu wane gixa makatletinri kshana xawakni gwachri, yechikawa xirnachri ruknookonatka ¿gi ge wale pnute makatangi gixa, ptsotsotaji galixachingi? ²⁹ Ga wa gixa gi gijganru klu gnikanu, ga wa klu giranu. Gi gkojwakan-shinikanutinwa. ³⁰ Gi rixanu payine tye psolchijneko gajene pejnuruko tyekaka ruj-gana. Ga wa Giru tengogne Gajeru gimatlu tyekaka galukanru. ³¹ Seyni muchinanu gapka gijganru Goyakalu pogirewatyawaka, ga wa Wale poyagkaklewle. Pejnuruko tyekaka koxa waneyapgi.

Ponikolewlu tengogne gajeru

³² “Gi mpikanu muxone gowegane gapatachingi. Gi rixanu gixa Giru gigleretlu pogirewatyawaka renekyapgi. ³³ Gishankanru wane gixle. Kwamonurune genekashatanu. Wane gixanu wa gixa ponikolewle gignantakikowaakakapa tengogne gajerupa mutsrunkatupa, mnikawnakatupa, kachowguru ma mapokyawakanupa, gi wa kochopako gimtuklewatyawakapa. ³⁴ Gi rixanu ginakaktaplu mponikowle wanekoxaplu gaji.

Wayegrechri giyokanatachri

³⁵“Giyagni galpokmanetinwa, waneyapgi gkatalote yochpiikaluro. ³⁶Ga wa gixa jejine pixkalunepgi, wa rutsrukatna kagwakachine, giklu kashimyolu yegi rushpakini rutsrukatna. Wa runinipa ga wa ruylaylagipgyaptotetinipa, giyam-potu kotpukyegityapluna. ³⁷Giglenshinikanyegitkalunepni wanna wayegrechine wa runinipa rutsrukatna giyokanatachine rukshikinipa. Galikakni wane nchingi, wa ralpokotinwa. Tuplajixanna. Ga wa wale gipxakanna. ³⁸Goprikmaka runinipa ga wa gogistsi runinipmaka ga wa retamtanna wane gixanatachine, giglenshinikanyegitkalunepni wanna. ³⁹Seyni gimatanru wa tye: wa kwangixerupji gimatkamka gipapko runanu wa kachowguru, gimka retasha kotamgaletikolupa wa gipji. ⁴⁰Giyagni gixa koxa gali galpokletachinepgi, gi rixanu gma kagwakinpapko Gita Yineru Wgenno ginanu.”

Wayegrechri mpoyagkaakatu

⁴¹Giyagni Petro wane chinru, “Gitsrukaachi ¿tye yapkaklu wixapiranrege pchina, waka pejnurunekopiranra?”

⁴²Gitsrukaachi wane china, “Giyagni ¿katni wa girukotapjitachri poyagkakachri ga wa kanshinikanuru, wa rutsrukate gitakanru wa gipji kamrurewatyachine chinanu, wa renekyapna nikanruna kyagolu niklupapkokaka? ⁴³Giglenshinikanyegitkalurni wa wale wayegrechri, wa rutsrukate ginini retamtlu wane gixanatachri. ⁴⁴Galikakni wane nchingi, pejnuruko wane rixle chinanu rutakanru. ⁴⁵Ga wa wale wayegrechri wane chinmaka rajiya, ‘Ramga ginreta nutsrukate.’ Yinuwaka giylakletletna wayegrechine ga wa wayegrechrone; nika ga wa rura gimetachineyma. ⁴⁶Wale wayegrechri gitsrukate ginanu. Ma kagwagognetinitogone runanu. Ma mumatinpapko runanu. Kochipjepotutanru. Malixkane yoptotanruymapa rutakanru walenupa.

⁴⁷“Wa wale wayegrechri wa rutsrukate gishinikanru gimatachri seyini gi wa ralpokota, gi wa rushinikyawaka kamruta, gixo kata ruylaakona. ⁴⁸Seyni wa mumatkatu girukokta kamruta wale rumupgotka, gi gixo kata potu ruylaako. Wa girukokta gixo reneeka, gixo koxa rujgiko. Wa gixo gitakikaluru, gixo ragjitanruna.

Kotspalkakikolu Geso chinanu

⁴⁹“Nuna tye psolchijneko nutakyaplu xirnachri. ¡Gi pagaluklenanukta nixlu wa yochpikikolpatka! ⁵⁰Katlewlw waneyno nkatikolupa. ¡Gi pagerutkonanukta nixka ma poyagkaakanukopshini! ⁵¹¿Gkagwakluge wa tyechijne nuninri kigle gwashle nenekyapna tye psolchijne gajeneko? Wane nchingi, gike. Seyni kotspalkakikolu galikakni. ⁵²Gi rixanu xaniyakawa wanepna pamyo papji gajene kotspalanshinikankakachinepa. Mapa kamnixanna gepi, ga wa gepi kamnixanna mapa.

⁵³Girchi kamnixanru gituru,
ga wa gituru kamnixanru ruru.
Ga wa ginrochi kamnixanro tshicho,
ga wa tshicho kamnixanro tunro.
Ga wa gimajichro kamnixanro tomekanunro,
ga wa mekanunrochi kamnixanro tgimajiro.”

¿Gi gixpoko gi gimata getletlu tyepapkopirana?

⁵⁴Wane chinkoxna gixolune yine, “Wa kyachgapererumko getini wa tkachi gimxityawakasreta ruyakatini, waneklu wane nchina, ‘Ginpatkani.’ Ga wa wane rixa. ⁵⁵Ga wa tkachi kegnetesretate giyakannipgyatyachri rapokannipgyatini, wane nchina, ‘Gemerpakani.’ Wane rixa. ⁵⁶¡Sanowashatachingi! Gimata getgogneretlu chiji ga wa tengogne. ¿Gi gixpoko gi gimata getletlu tyepapkopirana?

Pkaspukikolupa pkamnixeruya

⁵⁷“¿Klu chinanu gixnanuko gi gitakyagoklu wa potukalu? ⁵⁸Wa pkamnixeruyama gitsrukaachi yegi pyini, pujgapotutanru pkaspukikolupa walyegiya, ma kotlolomtyanupyi kgitakyagoklewakleru yegi. Ga wa kgitakyagoklewakleru ma samyookanpakyi gitowreru yegi. Ga wa gitowreru ma yoshmakyanupyi yoshmakjetikowaka. ⁵⁹Wane nchiniy, gi wane pushpakini pma wenutkanuwalo talipremchataajpotunanuko.”

Gma menshinikanutkanu, giylatko gixa

13 Walgogne koxa wanena pimrine. Runkakluna Kalile gajenepirana, wa wan-nagrada Pilato yapjetjixlu renekashlekakna giylatkalurkakagra. ²Geso gigita. Wane chinna, “¿Gkagwakluge wa nyi Kalile gajene kmukochirewaklerune pejnuruneko Kalile gajene pnute gi rixanu wane rixa salewnaletna? ³Wane nchingi, gike. Seyni gma menshinikanutkanu gixa, pejnurunekgi waneko pixka gixa giylatkotanuna. ⁴Ga wa wanna pamole yokgipi, wa Silowe gajeru tenopjiru yawnayegitanune. Ruylatanna. ¿Gkagwakluge wa wanna magatya wa pejnuruneko yine Gerosale gajene pnute? ⁵Wane nchingi, gike. Seyni gma menshinikanutkanu gixa, pejnurunekgi waneko pixka gixa giylatkotanuna.”

Gikeramuna masagito

⁶Wane china tye yapkaku, “Satu waneylu gikeramuna rusanate gowasha gitaakaluro. Wane ya rujasantaplo. Gi rukshiksagitlo. ⁷Wane chinru gowasha girukotachri, ‘Petanro. Mapa walapu nuna. Nujgasagietlo wa twu gikera. Gi nukshiksagitlo. Pustakaganro. ¿Klu chinanu tumaletashatatkalu chiji?”

⁸“Wale gigita. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, tye walapuchi petashatanro. Wa nyopagiskotanrochi ga wa npojtaskotanrochi. ⁹Tsagiwatinipa, kigleru. Ga wa wane tma mixkanupa, pustakjixaganutkalo.”

Gapnanutikalurgogne Geso gituukaklo suxo

¹⁰Satu ginkaklewawakapji gapnanutikalurgogne runkaklewatya Geso. ¹¹Wanenaro sato suxo kamchi yayixkaklewatachri waneyaluto. Pamole yokgipi walapu tyayixa. Satpokachroni. Giketsotaji tumkata potukawletyana. ¹²Wa Geso getinro, tomgalo. Wane chinro, “Suxo, pkaspukikatka pyayixinriya.” ¹³Rutakamyogogotlo. Waneklu tpotukawamatka. Tumulwutlu Goyakalu.

¹⁴Giyagni ginkaklewwakapji gitsrukate gimtuwna gi rixanu Geso gapnanutikalurgogne pinrewata. Rugita ginkaklewwakapji gitsrukate. Wane chinna wa gixolune yine, “Waneru patsrujirgogne rumkata kamrurewatikolu. Giyagni walegognekaka ginanu mpinitikolupa. Gi wa gapnanutikalurgogneko.”

¹⁵ Giyagni Gitsrukaachi Geso gigita. Wane china, “iSanowashatachingi! iGi ge satkaki gixa wa gapnanutikalurgogne goglujetyawakna gkoshpirokyana gwakate ga wa mporote gipra? Ganiklu rurapinripa. ¹⁶ Ga wa twu Gawraklopisha, getanro, wa Satanasyo gostutanrona pamole yokgipi walapu, iGi ge tumkata koshpirookotana wa tye tostutikolu wa gapnanutikalurgogne?”

¹⁷ Wa wane chininitka, pejnuruneko patewatana kamnixjene. Ga wa pejnuruneko gixolune yine gimjika wa pejnurkakayako Wale kamrutanru gimalwutkaluru.

Yapaklu mostasajipirana

¹⁸ Giyagni wane china Geso, “iKluneru pixka rixa Goyakalu pogirewatyawaka? iGiru pixka nutakanru? ¹⁹ Mostasaji pixka rixa. Satu jeji ganiklo. Rusanate rutaklo. Tseruwna. Gagmuna tixnawa. Giyagni tenyapachine koshichine gina. Walaplu shalewatna.”

Yapaklu gisekachripirana

²⁰ Wane chinatnaka, “iGiru pixka nutakanru Goyakalu pogirewatyawaka? ²¹ Gisekachri pixka rixa. Sato suxo gwalu. Gepimole masu yaglu trikopagi tyapjetlu, psoluko gisekinpotunanuko.”

Mtsergipyaptotetu

²² Papokchimnu yapananumta. Tsuru pokchi, mturu pokchi runkaglewananumtya. Gerosale rushinika.

²³ Satu wane chinru, “Gitsrukaachi, iGi gixo potu gognetkaako?”

Wale wane chinna, ²⁴ “Gyagota jiglokletanru mtsergipyaptotetu, gi rixanu wane nchingi, gixo gijga jiglokletanu. Gi rumkatanruna. ²⁵ Wa kwangixlerupji palninpatka, rushyatanutkalu gipyapto, gyinuwaka maleka gwaletanuna. Giylaylagipyaptotetanuna.

“Wane nchinanuna, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi, pkitpukyegitanunwu.’

“Ga wa rugitanu. Wane chinanu, ‘Gi numatgi, ginaka giyakatyachinektagi.’

²⁶ “Giyagni gyinuwaka wane chinretanu, ‘Pixa getanu wnikanata ga wa wuranata. Ga wa wuputreya punkaklewatya.’

²⁷ “Wane chintokanyegitangi, ‘Gi numatgi ginaka giyakatyachinektagi. Gitspalatinno gixa pejnurunekgi mpoyagkknuchi kamrurewatyachingi.’

²⁸ “Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu, wa Goyakalu pogirewatyawaka gixa geta tuplaletanna Gawra, ga wa Gisaaka, ga wa Gakowo, ga wa pejnuruneko Goyakalu tokanu geneklewatachine, ga wa gixapni maleka giknookona. ²⁹ Runanna tkachi gishpatyawakasreta gajene, ga wa tkachi gimxityawakasreta gajene, ga wa tkachi potuklesretate gajene, ga wa tkachi kegnetesretate gajene. Goyakalu pogirewatyawaka tuplatanna nikjetikowakaya. ³⁰ Ga wa wanena kaptotachine. Wannapni muchichachinpatka. Ga wa muchichachinenanu wannapni kaptotachinpatka.”

Geso ginkaaka Girore gishinikyawakmakapirana

³¹ Walgogne koxa yayegitluna pimrine Gwariseyone. Wane chinruna Geso, “Pasukanutka. Pyanutka gewiya. Gi rixanu Girore galuka giylaletyi.”

³² Wale wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru wale kewnechro pixkalutu, ‘Petanu. Maleka nuknokna kamchine ga wa nutuukaklewata xawakni ga wa yechikawa. Ga

wa yechikawapnutgogne, nali kamruretanu. ³³ Seyni wa xawakni ga wa yechikawa ga wa yechikawpnutgogne numkata yaleta, gi rixanu Goyakalu tokanu geneklewatachri gi gimkata gipnaleta Gerosale mwakatu.’

³⁴ “¡Gerosale, Gerosale! Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachriyi. Ga wa pyokanyegitjenni sotlujetachriyi. ¡Gi pejnu katananukta naluka gapatjewgen-retyi gaxawripa pixka tapatjewgeneta! Tomejimpuko tutakna. Ga wa pixa gi galuklu. ³⁵ Giyagni gipji giknokamtkalurupni gixa chinanu. Gi rixanu wane nchingi, xaniyakawa gi getanutkano wa gixa wane chininpotunanuko:

Giglenshinikanyegitkalurni

Gitsrukaachi giwaka ginyachri.”

Geso gituukaklu satu gankajetachri

14 Wane rixatka Geso. Satu gitsrukaachi Gwariseyopji jigloka gapnanutikalur-gogne nikinripa. Giruktatluna. ² Waneru satu jeji gankajetachri Wale yegi. ³ Yonchikgapine ga wa Gwariseyone wane china Geso, “¿Ginanshichkalurege wa gapnanutikalurgogne gituukaklewlu waka gike?”

⁴ Wanna pochke. Giyagni Wale kosetlu. Rutuukaklu. Yokanatatkalu. ⁵ Wane chinna Wale, “¿Giru jeji wane gixa yegi, wa gituru ga wa mporote wa kapna rujukinna, gi ge koschekanna waneklu wa gapnanutikalurgogneko?”

⁶ Gi rumkata yoptopiiretluna wa tyepiranaya.

Kashimyolu getachine

⁷ Retanatna wa tsrukakalune tuplapijere tsomityawakna nikjetikowakaya. Chanixkalune runkaka satu yapkaklu. Wane chinna, ⁸ “Wa satu chanixinipyi kashimyolu yegi, gi wa tsrukakalune tuplapijere ptuplatanu. Patako gonra satu kag-wakpiratkaluru wa pixa pnute chanixkaluru waleya. ⁹ Ga wa yayegitinipyi nchanix-jeru pixa ga wa wale, wane chininipyi, ‘Penektuplapijeretanru tye.’ Giyagni pate-watachriyi pyinuwaka gimuteru potu tuplapijere tuplaleta.

¹⁰ “Seyni wa pchanixkoklunupa, wane pyanu. Gimuteru potu tuplapijere ptu-platanu, wa runinipa wa pchanixjeru, wane chininipyi, ‘Nomole, kiglewaka pyanu.’ Waneklu gimalwutkalurupywa wa pejnuruneko pumnikjenyegiya. ¹¹ Gi rixanu girukokta wa tsru gitaknachriwa mturu rutaako wale. Ga wa mturu gitaknachriwa tsru rutaako wale.”

¹² Wane koxa chinru wa chanixjeru, “Wa niikaluru pkamrutini ga wa tsru nach-newlu, gi pchanixanna pumatanune, gi wa pumunanwakaneko, gi wa pumoleneko, gi wa punwastsitanune ponikoloneko, wanna ma mupeko chanixletyanupywa, pma mapnutikotupa. ¹³ Wa nachnewlu pkamrutinipa pixa, pchanixanna kwamonurune, mastsine, yokmatachine, ga wa maygalene. ¹⁴ Ga wa giglenshinikanyegitkalurupywa, gi rixanu maleshayna rapnutypyina. Seyni yotunkoklunupna poyagkakachine, waneklu gapnutkalurupywa.”

Yapaklu tsru nachnewlupirana

¹⁵ Satu rumnikjeru yijnakonatlu tyepirana. Wane chinru, “Giglenshinikanyegit-kalunepni wa Goyakalu pogirewatyawaka nikyachinepa.”

¹⁶Wale wane chinru, “Satu jeji tsru nachnewlu kamruta. Gixo chanixa. ¹⁷Nachnewlupapko chininitka, yokanatlu wayegeru, runkakapyapna chanixkalune, ‘Ginanutka. Gi rixanu pejnuruko galpokotkalurutkani.’

¹⁸“Pejnuruneko pixkakaklu rixanshinikanutna. Yinuwaka gaalirewletna. Muchinanu chanixkaluru wane china, ‘Nagjitatkalu chiji. Numkata wane yaleta, nepapyaplu. Nagjityi petashjixa yaletanno.’

¹⁹“Satu wane china, ‘Pamole wakane nagjita gepirinkaka. Nyantatapanna. Nagjityi petashjixa yaletanno.’

²⁰“Satu wane china, ‘Nganunrowatka. Giyagni gi numkata wane yaleta.’

²¹“Satokatka wayegrechri. Walepirana runkaklu rutsrukate. Giyagni rumtuwna kwangixlerupji. Wane chinru wayegeru, ‘Giyampotu tsru pokchiputu pyanu ga wa gatnugapakka. Pwapanna gewi kwamonurune, ga wa mastsine, ga wa maygalene, ga wa yokmatachine.’

²²“Wane china wayegrechri, ‘Gitsrukaachi, wane gixkalurutkani wa pchinyawaka, ga wa kaswajiwalu.’

²³“Giyagni gitsrukaachi wane chinru wayegrechri, ‘Gatnugapo pyanu ga wa pri-jertamnu. Pertapanna jiglokinripna, tsepowinripa nopji. ²⁴Gi rixanu wane nchingi, gi satuna wa nyi jejine wa chanixkalune getunganru wa nnijitu.”

Geso gomkagitachine gimkata kamruretlanru

²⁵Gixolune yine Waleymamnuna. Ruprotakyegitna. Wane chinna, ²⁶“Girukokta ginyegitinipno ga wa ma mayegixkanuplu ruru, gi wa runroko, ga wa ganunroko, ga wa wugeneneke, ga wa gimoleneke, ga wa gimoloneke, ga wa ruwekleko, gi rumkata nyimakleru gixleta. ²⁷Girukokta gi gwalo koroshishkitate, gi wa Gita gajxigi rawa, gi rumkata nyimakleru gixleta.

²⁸“Gi rixanu wa satu gixa yegi galuka tenopjiru kamruretachri, ¿gi ge muchinanu gapka tuplanatanu ga wa rutakyagokwenutanru, gikta waneylu wa nikatyaplu?

²⁹Rawiyawakapa tenopjiru ralpokoshata, gi rumkata nikatletnripa wane ma mixinitipa, pejnuruneko getachine ma yinuwaka gixpiranatletyapluna. Wane chinna,

³⁰‘Tye jeji yinuwakasha kamruretlu panchi. Gi rumkata nikatletlu.’

³¹“Ga wa pogirchi gylalu yegi yachri satu pogirchi yoptotachripa, ¿gi ge muchinanu gapka tuplatanu jemanshinikanrewatachri rixinripa gikta rumkata pamole waragkayma yoptoletlu wa gepmole waragka waneyalutu wa runyegitjerupa? ³²Ga wa ma mumkatkanru, wajra rawiniwa pogirchi runyegitjeru, yokanatna tsrone, repomgiyapluna rawashletnapirana. ³³Giyagni waneko pixka rixa. Girukokta gixa gma kaspuukanru wa pejnuruko wa wane gixle gi rumkata nyimakleru gixleta.

Rumushikinitka tuwu

³⁴“Kiglerni wa tuwu. Seyni wa mushi rixinitka tuwu ¿kluneru morotkatka? ³⁵Gi wa chijiko pojitikolu kigleylu, seyni maleka giknookalurutkani.

“Girukokta kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

Yapaklu gowega pupjetachropirana

15 Yayegitluna pejnuruneko gijgawenutachine ga wa kmukochirerune yijnakotyapluna. ²Kegemgana Gwariseyone ga wa yonchikgapine. Wane chinna, “Wa Tye kmukochirerune yoptota. Ga wa wannayma nika.”

³Giyagni Wale ginkakna tye yapkaklu. Wane chinna, ⁴“Satu jeji wa gixa yegi satu pacha gowega waneyalutu, sato gamgini ¿gi ge yineru mwiyawakanu ruknokamtana wa mturujmole mturuji ga wa gamgachro chinanu wane ya rukshikinpotunanuko? ⁵Rukshikinro, rutjimatikalo gimuwatachri. ⁶Gipji rapokinitka tomgana rumatanune ga wa rumwastsitanune. Wane chinna, ‘Gimumuwatanno. Gi rixanu nukshikatikalo nowegate gamganatachro.’ ⁷Wane nchingi, wa tengogne wanepu tsru potu gimuwlu wa satupje kmukochireru renshinikanutinri chinanu, mturujmole mturuji poyagakakachine chinanu pnute, genshinikanru mmagatikane.

Yapaklu sroschiproji gamgachropirana

⁸“Ga wa sato suxo pamoleproji waneyaloto, wa paproji tamgini ¿gi ge tyochpiklo katalo, ga wa tsaxritlu panchi, ga wa tujgapotutlo tukshikinpotunanuko? ⁹Wa tukshikinitkalo, waneklu tunkakna tumatanune ga wa tumwastsitanune. Wane chinna, ‘Gimumuwatanno. Gi rixanu nukshikatikalo gamganatachro nserojiproji.’

¹⁰“Wane nchingi, waneko pixka rixa. Wanepu gimuwlu Goyakalu towerun-yegiya wa satupje kmukochireru chinanu renshinikanutini.”

Yapaklu wgenchi pupjetachripirana

¹¹Wane china, “Gepi wgenru satu jeji. ¹²Mturu wane chinru ruru, ‘Papaa, penekanno wane wixle psojite wa gitanu nixinripa.’

“Giyagni kotspalatyatkana wane rixlena.

¹³“Gi gixgogne potu giknoginitka, gituru mturu gwatkalo pejnuroko. Wajrachijne yatka. Wane saletyalo wane rixle mgrukotnachriwa. ¹⁴Wa pejnuroko nikatininatka, rapoka tsru nachi walechijne. Yinuwaka magletyanatka. ¹⁵Wane ya. Rupxaklu satu walechijne gajeru. Wale yokanatlu peklomtate yegi kochine roglutinripa. ¹⁶Raluka ginanuwkakletnawa galkarowajiya wa kochine nikanru. Gikena genekanru.

¹⁷“Ga wa rushinikanuwpotutinitka, wane china, ‘¿Gi pejnunanukta nuru yegi kamrurewatyachine gixetlu niikaluru! Ga wa gitni gewi nachi kamakatininno. ¹⁸Npalnamtanutka. Nuru yegi nyanutka. Wane nchinanru, ‘Papaa, tengogne getanu nmukochirewata ga wa pixa getanu. ¹⁹Gi wa numuklutkani wa puturu nchinikolpatka. Satu pkamrurewyegitjeru pixkakanutkano.’”

²⁰“Giyagni palnamta. Yayegitlu ruru. Ga wa ruru gowukako retyalu. Retwamonutlu. Rasukyegitlu. Kanopatlu ga wa ramlutlu. ²¹Giyagni wa gituru wane chinru, ‘Papaa, tengogne getanu nmukochirewata ga wa pixa getanu. Gi wa numuklutkani wa puturu nchinikolpatka. Satu pkamrurewyegitjeru pixkakanutkano.’

²²“Giyagni ruru wane chinna wayegrene, ‘Giyampotu gwapanru wale potu mkachri. Gyoshmaknanru. Yoshmakamyojrechi genekanru. Gyoshmakjixitanru yoshmakjixrechi. ²³Waka wgene gwapanu gixowaakaakaluru. Giylatanru. Wnachenwatanu. Wmeyiwatanu. ²⁴Gi rixanu tye noturu gipnachrinanni. Ruwekamtatka. Gamgachrinanu ga wa rukshiikatka.’ Yinuwaka meyiwletna.

²⁵“Ga wa tsru gituru sanananru. Wa panchistsi rapokinitka, yijnakotlo gitlotkalurkaka ga wa gansalu. ²⁶Satu wayegrechri tomga. Repomgalu klunerni. ²⁷Wale wane chinru, ‘Pepuru gapokatka, ga wa puru waka wgenni gixowaakaakalurni giylajixa. Gi rixanu gichkolu yoptotlu.’

²⁸“Giyagni yegwaklu gimtuwna. Gi raluka jiglokleta. Rushpakamta ruru rumnanukyaplu. ²⁹Giyagni wale gigita. Wane chinru ruru, ‘Papa, ¿gi pejnu wala-

punanukta pwayegeru nixnawa! Gi pagogneko nkaspuklu pyokanatyano. Gi pagogneko penekno chiwo wgene numatanune numeyiwatinripa. ³⁰ Seyni wa tye puturu wa pnikata wane gixletjeru suxone kjejigeroneya, wa runinitka, puylatlu waka wgenpotuko gixowaakaakaluru wale chinanu.'

³¹ "Giyagni wale wane chinru, 'Noturu, pixa gimwagogenatno. Pejnuruko wane nixle pixanni. ³² Giyagni wumkata meyiwleta ga wa gimuwleta wa pepuru chinanu. Gi rixanu tye pepuru gipnachri pixkalutunanni, ga wa ruwekatka. Gamganatachrini ga wa gikshiikalurutkani."

Panchi girukowatachri mpoyagkaakatu

16 Geso wane chinkoxna yimaklene, "Waneru satu jeji ponikolu. Waneylu gipji girukotachri. Wa wale jigyegitkalurni waleyegiya, wa saletlu wane rixle. ² Giyagni tomgalu. Wane chinru, '¿Klunerni wa tye wa nyijnakyegityawakyi? Pulepokotanru ngirukotanru kwentate. Gi rixanu gi pumkata girukowletatka.'

³ "Giyagni girukowatachri wane china gitoknanwakaya, '¿Klu nkamrutanu? Gi rixanu nutsrukate giknokanno ngirukowatinriya. Gi numkata jitleta. Npatewata sroschi nagityapmaka. ⁴ Numatatka klu nkamrutanu wa nushpaknipa ngirukowatinri, wannapji yoptotinipnona.'

⁵ "Giyagni tomgana satkaka nutsrukate riwishkatachri. Wane chinru muchinanu gapokachri, '¿Gi pejnu priwishkatlu nutsrukate?'

⁶ "Wale wane china, 'Gepkoxamkoje waragka pamyo pachaksu ringi.'

"Giyagni wane chinru, 'Ga ga pkwentate. Ptuplatanu. Giyampotu pyonatanru gepi waragka gepi pacha pamyomoleksu ringi.'

⁷ "Satu wane chinatnaka, '¿Ga wa pixa? ¿Gi pejnu priwishkata?'

"Wale wane china, 'Satpacha shiwate trikoji.'

"Giyagni wane chinru, 'Ga ga pkwentate. Yokgipmole pyonatinri.'

⁸ "Ralixkotlu gitsrukaachi wa girukowatachri mpoyagkaakatu, gi rixanu kgi-matkaleru rixa. Gi rixanu tyegogne gajene wa wanna gimuweekakgoggenatachinek-lusha kgimatkalerune rixna pokamlawaka gajene pnute. ⁹ Gita wane chingi, wane gixa gimatletkakanna gyokwireya, wa sroschi yoptotinripna. Wane pixini gnikaw-nagogenatini, waneklu wanna yoptotangi Gigena rawiyawakapna gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁰ "Girukokta poyagkakachri ptsotsotaji chinanu, gixo koxa chinanu poy-agkakanu. Ga wa mpoyagkaakatu ptsotsotaji chinanu, gixo koxa chinanu gi poy-agkakanu. ¹¹ Giyagkoxni wa mugletu ponikolewleya gi wa poyagkakachingi, ¿katu gaponshinikanutangi wa galikaka potu ponikolewluya? ¹² Wa pimrine wane gixleya mpoyagkaakane gixini, ¿katu genekangi gixanupa?

¹³ "Gi satuna gimkata panchi kamrurewatya gepi gitsrukaachinyegiya, gi rixanu waka rayegixanru satu, satu rushinikanu; waka satu rupxaletanu, satu reyikanu. Gi gimkata wayegrechri gixleta Goyakalu chinanu ga wa ponikowlu chinanu."

Gwariseyone gixpiranatlu Geso

¹⁴ Ga wa Gwariseyone sroschi galukachine potu yijnakonatu pejnuruko Walep-rana. Ruxpiranatlu Wale. ¹⁵ Wane chinna Wale, "Gixni wa gixnanuko poyagkaka-chine gixashatnawa wa yine getanuya. Seyni wa Goyakalu gimatgajitgi. Gi rixanu wa kiglepotlu yine getanuya, walenwa gaganutkaluru Goyakalu getanu.

Geso wane gixa getletyawaklu Tokanchi Yokanatkaluru

¹⁶“Tokanchi Yokanatkaluru ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine waneyanangi Gwaklupotunanuko. Wanekluyakawa runkakletka Goyakalu pogirewatyawakapirana. Pejnuruneko muchkoyegitlu. ¹⁷Myapretpotni tengogne nikawninripa ga wa psolchijneko, wa satu yotmokle pnute nikawninripa Tokanchi Yokanatkaluruya.

Geso ginkakletlu giknokagnunrolupirana

¹⁸“Girukokta giknoklo ganunro ga wa sato ganunrotatnaka, rumopatlewjixatka. Ga wa girukta ganunrotlo wa jeji giknokanro rumopatlewata.

Geso ginkakna wa ponikolu ga wa Lasaropirana

¹⁹“Waneru satu jeji ponikolu. Pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri ga wa wale potu klatalu mkachri gitakachri. Pagognemnunanuka meyiwlw ponikpoturu rutaka. ²⁰Satu kwamonuru, Lasaro giwakatletachri, rupgyaptestesi rutaaka. Kattreru. ²¹Raluka ginanuwleta ponikolu nikjetyawaka gijrukyachriya. Kewene koxa gina. Ga wa remrotretluna.

²²“Wane rixatka. Rupnana kwamonurni. Goyakalutowrene ganikatkalu. Gawrasta rutakluna. Rupnana koxa ponikolni. Kapnatkana. ²³Ga wa gipnachine gwiywaka salewnapotutinri, wane yigatya. Wajra retyalu Gawra, ga wa Lasaro walesta gwanatachritka. ²⁴Giyagni wale saplewpotuta. Wane china, ‘iPapa Gawra, petwamonutanno! Lasaro pyokanyegitanno, gonu rugakaptomyojimtanu. Ruyalkapannutanunno. Gi rixanu tye xirnachri nsalewnapotutyatanatka.’

²⁵“Gawra wane china, ‘Wiwi, pushinkapanru wa puwekanatini pyoptojenatanru kigleru wane pixle. Ga wa Lasaro koxa gektutu yoptojenatanru. Giyagni wa xani gewi gimnanukikalurni wale, ga wa pixa salewnagognenatachripatkayi. ²⁶Ga wa tyekaka pejnuruko pnute, wixa ga wa gixa ganikajite rawgognenatyawaka tsru gitskata. Giyagni wixa yegi galuka kopruretachine gixa yegi rixinripmakna, gi rumkatluna. Ga wa wane gajeneko gi gimkata koprureta wa wixa yegi rixinripmakna.’

²⁷“Giyagni wane china, ‘Xani koxa nagjityi, papa. Nurupji pyokanatanru wale. ²⁸Gi rixanu waneyno pamyo nomolene. Rupguytayegityapna wale, wa gewi tye salewnikowaka ma muninitipkoxna wanna.’

²⁹“Ga wa Gawra wane china, ‘Wanna waneya Moysisi kirukate ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine. Wanna yijnakotanna.’

³⁰“Giyagni wale wane china, ‘Gike, papa Gawra, seyini satu gipnachinyegiya yayegitinna, renshinikanutanna.’

³¹“Ga wa Gawra wane chinru, ‘Ma yijnakotkanruna Moysisi ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine, gi koxa rushinikanutkona wa satu gipnachinetskalaya yotunotini.’”

“iGi waneni!” chinna Geso

17 Wane chinna yimaklene, “Gi rumkata gimaletkota wa gitspetkalurkaka chinripa. Seyni iGi waneni girukokta jiruklu yineru! ²Kiglemkalu waleya

rushriknojitolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa, wanepnute wa tye satu mturpotu jirukinri.

Geso ginkakletlu kaspukmukochirewulupirana

³“Gixnanuko ggirukotinwa. Wa pumole mukochirewatini punkakanru wa ruklukanuwninri. Ga wa renshinikanutinipa, pkaspukinri wale. ⁴ Ga wa payokgipre kata pagogne mukochirewatini pixaya, ga wa payokgipre kata satkakyegitinyi wane chinachri, ‘Nenshinikanuta,’ pkaspukinri wale.”

Pyognika galixletanwu

⁵Giyagni yokanatanune wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, pyognika galixletanwu.”

⁶Giyagni wa Gitsrukaachi wane china, “Waneygi gixkamka galixle mostasaji pixka, wane nchinanru tye sukomormuna, ‘Pkopkolikinwa. Tsruru wenu putakinwa.’ Yijnakotangi.”

Geso ginkakletlu wayegrechri kamruretannupirana

⁷“¿Satu wa gixa yegi waneya wayegeru tsru jitlepagitachri ganikachri ga wa gowegane girukotachri, wa sana ruyakatini, gi koxa wane nchinru, ‘Punanu. Nikjetikowaka ptuplatanu?’

⁸“¿Gi ge wane nchinangonuklu, ‘Pkamrutanru nnikanrupa. Palpokotinwa. Pupxakanno nnikakopshini ga wa nurini. Wanepnute pixa nikanutka ga wa puranu?’

⁹“¿Poyagnutanruga wa wayegrechri gi rixanu wale kamrutlu towutikowaka waka gike? ¹⁰ Waneko pixka gixanu gixa. Wa gixa kamrutinitkalu wa pejnuruko ntowutikwaka, wane nchinanu, ‘Wayegrechine gimuterunwu, gi rixanu wutakikolupje wkamrutatka.’”

Pamole gijirgitutachine powratkalune

¹¹ Wane rixatka. Gerosale yini, Samari koprumta ga wa Kalilechijne koxa koprumta. ¹² Satu pokchi rapokamtinitka, pamole jejine yoptotaplu gijirgitutachine. Wajra tunwatna. ¹³ Saplewatna. Wane chinna, “Geso, Gitsrukaachi, petwamonutanunwu wixni.”

¹⁴ Wa retinitkana wane chinna, “Gajewa. Sasertotene gekakgitapinitkawa.” Wane rixatka. Wane yakopshinna powratkana.

¹⁵ Giyagni satu wa wannate retnatkawa wa rutukinritka, satkapa. Tsruru saple rixa gimalwuretlu Goyakalu. ¹⁶ Chiji yoptsojitamta gijixistsi. Poyagnutlu. Samarya gajerni wale.

¹⁷ Ga wa rugita Geso. Wane china, “¿Gi ge pamolna powratkalune? Ga wa mturuji ¿ginakatkana? ¹⁸ Gi satuna geta satkapletka wa Goyakalu rumalwutyapa, seyini tye pnu gajeru galikakni.”

¹⁹ Wane chinru, “Palnanutka. Pyanutka. Palixle gitskalakya.”

Pogirewatyawaka gininripa

²⁰ Repomsatka Geso Gwariseyoneya gikluplu Goyakalu pogirewatyawaka. Wale gigitna. Wane chinna, “Gi wa getkaluru runini Goyakalu pogirewatyawaka. ²¹ Gi

wane koxa chinanna, ‘Getanu. Gewru.’ Gi koxa, ‘Waneru.’ Gi rixanu, Goyakalu pogirewatyawaka gixa gitokote rawa.”

“Nowgognekleu pixka,” china Geso

²² Giyagni wane chinna yimaklene, “Pagognekaka ginanu wa gixa galukpotu getletanmaklu pagogne wa Gita Yineru Wgennogonekaka. Gi wa getanru. ²³ Wane chinangina, ‘Ga ga waneru.’ ‘Ga ga gewru.’ Gi wane gyanu. Gi gomkagitanru. ²⁴ Gi rixanu rawrakle pixka rixanu pasreta teno rapukotgogne rawrakini pixka ga wa pasreta teno rapukotgognepotunanuko pokamlata. Wane pixka nixanu Gita Yineru Wgenno nogonepa. ²⁵ Seyni muchinanu numkata salewnaleta gixo, nma yoptotikotupa nyi gimuweekakognenatachineya.

²⁶ “Gi rixanu Nowegognekleu pixka rixanu nogogneklupa wa napokinipa Gita Yineru Wgenno. ²⁷ Niknina, rurnina, ganunrowatnina ga wa ganuruwatnina, wa Nowe jiglokingognepotunanuklo pumlekwa. Runatka gonnewlu. Nikatanna pejnuruniko.

²⁸ “Waneko pixka rixa Lotgognekleu. Niknina, rurnina, marnawatnina, rushanrewatnina, rutaklewatnina, panawatnina. ²⁹ Wa Lote gasukingognepotuko Sotomaya, tengogne gina pixka rixa gijrukleta xirnachri ga wa gasogre. Pejnuruniko nikata.

³⁰ “Waneko pixka rixanu nogonepa, wa Gita Yineru Wgenno nupgujewnninogonepa. ³¹ Walegognepa panchi gogo gwanatachri ga wa panchi rawa rejnunkate, gi rujukanu rawapyaplu. Waneko pixka rixanu wa sana gwanatachri, gi wa satkanu rajxigiyaka. ³² Gishinkapanro Lote gnumroni.

³³ “Girukokta gijga chipetlegiwekletanu ruwekinri ramginina. Ga wa girukokta gamtakanru, rushatkapgiwekletanu. ³⁴ Wane nchingi, wale yechnopa, satu shechi gepi gwanatanu. Satu ganiiko, ga wa satupni ginkokamtkona. ³⁵ Gepi suxone gimunripagkakanatachinepa. Sato ganiiko, ga wa satopni ginkokamtkona.”

³⁶ Rugitna. Wane chinruna, “¿Ginaka, Gitsrukaachi?”

³⁷ Wale wane chinna, “Ginakakokta rawmanetanu gipnachri wane rapatjetinna klatatalune.”

Yapaklu wa gipnagnurutachro ga wa kgitakyagoklewaklerupirana

18 Satu yapkaklu runkaakoxna wa ma mamanga gagjigogneretinitipna. ² Wane china, “Papokchi waneru kgitakyagoklewakleru. Wale gi piklu Goyakalu. Gi koxa kagwakpiratna yine. ³ Wale pokchi koxa wanero sato gipnagnurutachro. Wale yegi tya. Wane chinru, ‘Puglepokyegitanno nkamnixeruya.’

⁴ “Seyni gixgogne gi raluklu. Wanepnutetka wane china ginanwakayatka, ‘Gimka npiklu Goyakalu. Gi koxa nkagwakpiratlu yineru. ⁵ Seyni twu gipnagnurutachro kojwakalchinanno nugnapokyegitanutkalo. Nma maalinanumtinitipa wala kojwakle chinanu wa ginjetachro.”

⁶ Wane china Gitsrukaachi, “Giyinakotanru wa chinyawaka wa kgitakyagoklewakleru. Walenwa mpoyagkaakatu yineru. ⁷ Ga wa Goyakalu ¿gi ge gapnuyegitanna tsomitanune wa gogi ga wa goyecho ragitjene? Ga wa ma pognanutupni wannayegiya. ⁸ Wane nchingi, giyampotu rapnuyegitanna. Seyni wa Gita Yineru Wgenno gininipa tye chijiya ¿nukshikinri galixlu?”

Wa Gwariseyo ga wa gijgawenutachri

⁹Wane koxa chinna tye yapkakluya pimrine gaponshinikanutnacinwa wa poy-agkakachine rixinrina; pimrine reyikna:

¹⁰“Gepi jejine kphashiwakapji kanikna ragjigognetinripna. Satu Gwariseyni, ga wa satu gijgawenutachri. ¹¹Wa Gwariseyo tunwata. Walenanuko wane china gagji-gogneyegletnawa, ‘Goyakalu, npoyagnutyi gi wa pimrine jejine pixkalutno, kachowgurune, mpoyagkaakane, kgimopataklerune. Gi koxa wa tye gijgawenutachri pixka gixachrino. ¹²Satu simankaka gepi kata nogajirewjeta. Pejnuruko nyoptotanro pamolete nenekjeta.’

¹³“Ga wa wajra tunwata gijgawenutachri. Gi raluka tengogne yigleta. Seyni ruy-lakastata. Wane china, ‘Goyakalu, petwamonutanno gita kmukochirerno.’

¹⁴“Wane nchingi, tye yopikachritka gipji muklukanuwnakaakotutkani satu pnute. Gi rixanu girukokta wa tsru gitaknachriwa mturu rutaako wale. Ga wa mturu gitak-nachriwa tsru rutaako wale.”

Geso ga wa mturune

¹⁵Ranikyegitluna gajerya maturewnachinewa kamrukyapna. Wale retna yimaklene. Chigetjetkana ranikjenna. ¹⁶Wa Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimaletanna. Gi rixanu wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka. ¹⁷Galikaka wane nchingi, girukokta gi wa mturu pixka rixyoptoletanru Goyakalu pogirewatyawaka gi wa jiglokanru.”

Ponikolu

¹⁸Satu gitsrukaachi gepomgalu. Wane chinru, “Yimaklewatachri kigleru, ¿klu nkamrutanu nyoptotyaplu nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁹Geso wane chinru, “¿Klu chinanu wane pchinno kigleru? Gi satuna waneru kigleru. Satupjeru, Goyakalupje. ²⁰Wa Yokanatkaluru Tokanchi pumata:

Gi pumopatlewatanu.

Gi puyalawatanu.

Gi pchowguwatanu.

Gi wa maleshawaka pupgijtawashatanu.

Pkagwakpiratanru puru ga wa punro.”

²¹Ponikolu wane china, “Pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinwakawa.”

²²Ga wa Geso yijnakotlu tye. Wane china, “Satupje pmagatya. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikole tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno.”

²³Giyagni ponikolu, walepirana yijnakotinitka, wamonuwnapotutatka gi rixanu ponikopotni. ²⁴Retinri Geso, wane china, “¿Gi pakyaprenunanuktalu Goyakalu pogirewatyawaka jiglokinripna wa kserojiprojirune!” ²⁵Geso wane china koxa, “Myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁶Ga wa yijnakonatachine wane china, “Giyagni ¿katu gimkata gognetkaakotanu?”

²⁷Geso wane china, “Wa yineya mumkatanutu, wale rumkata Goyakalu.”

²⁸ Giyagni Petro wane china, “Petanu. Wixa giknokamtlu wane wixle. Ga wa womkagitatkayi.”

²⁹ Wale wane chinna, “Galikakni wane nchingi, girukokta giknokapjimta, ga wa ganunro, ga wa gimolene, ga wa rurune, ga wa wugenene Goyakalu pogire-watyawaka chinanu, ³⁰ wale yoptotanru gixo kata pnute xani tyegognekaka, ga wa pagognesha ginachripa waneyaplu ruwekinri mnikawnakatupa.”

Geso ginkakletagnaputlu rupnalepapirana

³¹ Wa Geso ganikna pamole gepi. Wane chinna, “Xani Gerosale wkanikanutka, poyagkakikolupa pejnuruko Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyongatyawaka wa Gita Yineru Wgennoipirana. ³² Gi rixanu samyookalurupno payine yegi. Gap-nokatkalurupno. Gektutetkalurupno. Ga wa gitskagjetkalurupno. ³³ Kochipjetan- nona. Ruylatannona. Ga wa mapgogne chininri nyotunotanu.”

³⁴ Ga wa wanna gi gimata jemlu tyepirana. Wanna yogimatika tyepirana. Gi ru- matluna wa chinyawaka.

Maygaletu Geriko gajeru

³⁵ Wane rixatka. Gerikostsi rapokinitka, waneru satu maygaletu. Gatnugapostsi tu- planatachri. Sroschi gagijjetachri. ³⁶ Wale yijnako giknogletinna gixolune yine. Re- pomlewata klunerni. ³⁷ Runkakluna wa Geso Nasare Gajeru giknogamta. ³⁸ Giyagni saplewjeta. Wane china, “Geso, Tawiklopisha, petwamonutanunno.”

³⁹ Wa kosekamtachine chigetjetlu pochke rixinripa. Seyni wanepnute saplewjepo- tuta, “Tawiklopisha, petwamonutanunno.”

⁴⁰ Giyagni Geso tunwata. Rawapjixlu Wale yegi. Wa rapyegitinitkalu, repomgalu.

⁴¹ Wane chinru, “¿Klu palukatka wa nixyapyi?”

Wale wane china, “Gitsrukaachi, netinripa.”

⁴² Ga wa Geso wane chinru, “Petanutka. Palixle gitskalakayi.” ⁴³ Waneklu retatka. Romkagitatkalu. Rumalwumtlu Goyakalu. Ga wa pejnuruneko yine getinri rumal- wutluna Goyakalu.

Sakeyo wa gijgawenutachri

19 Geriko Pokchi rapokamtinitka Geso. Koprupokchimtlu. ² Waneru satu jeji Sakeyo giwaketletachri. Walenwa gijgawenutachine gitsrukate. Ponikolni wale. ³ Raluka getletlu Geso gi gixachrini. Gi rumkata getletlu wa gixolune yine chinanu ma tennu chinanu. ⁴ Penute ya gasukleta. Sukomormuna ratskota retyaplu. Gi rixanu wane yapamtanu.

⁵ Wane rapokinitka Geso, yopukgatlu. Wane chinru, “Sakeyo, giyampotu pu- jrukanutka. Gi rixanu xawakni pupji numkata gapokleta.” ⁶ Giyagni giyampotu ru- jruka wale. Gimuwatachri yoptotlu.

⁷ Pejnuruneko getanatachine kegemga. Wane chinna wa satu jeji kmukochireru yegi jiglokinri wane rawinripa.

⁸ Giyagni tunwata Sakeyo. Wane chinru Gitsrukaachi, “Petanu, Gitsrukaachi. Ganikaji wane nixle nenekna kwamonurune. Ga wa girukokta nyokwire nujgiylo sroschi, gepkoxamkoje kata pnute nsatkaklo.”

⁹Geso wane chinru, “Xawakni tyepji rapokatka gognewatikaluru, gi rixanu Gawraklopishkoxni wale. ¹⁰Gi rixanu Gita Yineru Wgenno gina nujgiyaplu gamganatachri ga wa nognetkakyaplu.”

Yapkaklu wa gepi pachaprojipirana

¹¹Wale tokanchi yijnakotinitkana, satu yapkaklu wane chinyatnakna Geso, gi rixanu gi gowukatkalu Gerosale, ga wa wanna kagwaklu waneklu rupgujewnau Goyakalu pogirewatyawaka. ¹²Giyagni wane china, “Satu jeji wale potu pnu chiji ya, pogirewatyawaka yoptotinripa ga wa satokinripa. ¹³Pamole wayegrene tomga. Satkaka gepi pachaproji renea. Wane chinna, ‘Gmarnewatanu napokinpotunanuko.’

¹⁴“Ga wa gichijne gajene gayegixlu. Yokanatkana tsrune wale gajxigi, wane chinna, ‘Gi waluklu wixa yegi pogirewatinripa wa tye.’

¹⁵“Wane rixatka. Wa yoptotinitkalu pogirewatyawaka. Satokinitka tomgajixatkanana wanna wayegrechine wa sroschi renekamtanune, rumatyapna satkaka marnewatinrina.

¹⁶“Muchinanu rapyegitlu satu. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, petanu. Gepi pacha pserojiprojite yogniklo gepi waragkaproji.’

¹⁷“Wale wane chinru, ‘Poyagnu, kigleru wayegrechriyi. Ptsotsotaji chinanu poyagkakinri. Giyagni pamole pokchi putakiko.’

¹⁸“Satu ginatnaka. Wane china, ‘Gitsrukaachi, gepi pacha pserojiprojite tyogniklo satu waragkaproji.’

¹⁹“Wale koxa wane china, ‘Pixa koxa pamyo pokchi putakiko.’

²⁰“Satu ginatnaka. Wane china, ‘Gitsrukaachi, petanro gepi pacha pserojiprojite. Numretlo mkachrisama poyitkaluro. ²¹Npikiyi. Gi rixanu jeji shikgajiryi. Pma mutaklewatyawakanu pwiya. Pma muknokajityawakanu papatjetya.’

²²“Giyagni wale wane chinru, ‘Mugletu wayegrechriyi. Pixako ptokanu nuklukanuwnayegjixinyi. ¿Pumatnoge wa shikgajiru jeji nixinri? ¿Nma mutaklewatyawakanu nwini, ga wa nma muknokajityawakanu napatjetya? ²³¿Klu koxa gi putakyalo nserojiprojite kgipekoklerune yegi, wa napokini nyoptotanmaklo gitano ga wa gixolewnachroymananuko?’

²⁴“Wane chinna wane tunwanatachine, ‘Gkonanro gepi pachaproji waleyegiya. Genekanru wa gepi waragkaproji waneyalutu.’

²⁵“Wanna wane chinru, ‘Gitsrukaachi, waneyatkalu gepi waragkaproji.’

²⁶“Giyagni wane nchingi, waneyalutu psoluko reneeko. Ga wa waneyamigjetu, wane rixleko koniko. ²⁷Ga wa nkamnixjene koxa wa nma maluka pogirewletjene wannayegiya, ganikanna gewi. Giylaganna gita getanu.”

Gerosale rapoka Geso gakagloklewatachri

²⁸Tyepirana rali wane chinremtinitka Geso, yatka. Kosekamtatka. Gerosale kanikatka. ²⁹Wane rixatka. Gi gowuka chininitka Wetpage ga wa Wetani. Magkast-sitkani, wa Goliwa Magkate chinikowaka. Gepi yimaklene yokanata. ³⁰Wane chinna Wale, “Gyanu tujra pokchi ginaple gajeru. Gapokinpatklu, waneklupa gikshikanro mporo wgene tsatkaluru, yineru mtuplatanutowa. Gkoshrikanru. Ganikanru. ³¹Girukokta gepomginipgi, ‘¿Klu chinanu wane gixa koshipirokletlo?’ wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galuklu.’”

³²Wane yatkana yokanatkalune. Rukshikluna chinyawakpotukna. ³³Koshpirokatkaluna mporo wgene. Kwangixleru wane chinna, “¿Klu chinanu gkoshpirokl mporo wgene?”

³⁴Wanna wane china, “Gi rixanu Gitsrukaachi galuklu.”

³⁵Ranikatkaluna Geso yegi. Sapwakatjitatkaluna gimkaluymana mporo wgene. Gitji rutakatkaluna Geso. ³⁶Yamtini Wale, rukwekamkatna gatnugapo.

³⁷Gi gowuka rixininitka, Goliwa Magkate jojrigle rapokiniwa, pejnuruneko gixolune yimaklene gimuwata. Yinuwaka gimalwuretluna Goyakalu. Saplee gimalwuretluna wa pejnuruko retanruyna, wa giyaklukakaya. ³⁸Wane chinna:

¡Gimalwutkaluru Pogirchi,

Gitsrukaachi giwaka ginyachri!

¡Kigle gwashle rixanu tengogneya!

¡Tenowaka potu wanepu goyaknu!

³⁹Giyagni pimrine Gwariseyone gixolune yine yegi gwachine wane chinruna, “Yimaklewatachri, pchigetjetanna pyimaklene.”

⁴⁰Wale gigita. Wane china, “Wane nchingi, wa nyi pochke rixinmakna, sotlumka saplewatanu.”

Geso gichiyagatlu Gerosale

⁴¹Gi gowuka tixininitka, retlu tsru pokchi. Chiyagata wale chinanu. Wane china, ⁴²“¿Pumatkamkalu xani pugogneya, kluneru chinanmaka kigle gwashlepmakyi! Seyni xani puygale yogimatika. ⁴³Gi rixanu runanu pagognekaka, pkamnixjene chiji pirijeretinyina. Sajrukanyina. Pejnurusretako rerutanyina. ⁴⁴Chiji jijrukanyina, ga wa pwugenene gitoko gwachine. Gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi rixanu gi pumatlu wa psalwayegitokolgogne.”

Kpashiwakapji powratka

⁴⁵Kpashiwakapji jiglokamtatka. Yinuwaka giknokletna maleka gishanrewanatachine. ⁴⁶Wane chinna, “Kayongalutkani:

Nopji gagjigognewakapjipni.

Ga wa gixa wane gixatkalu

gitawakapna kachowgurune gwiywaka.”

Kpashiwakapji runkaklewatya Geso

⁴⁷Pagognemnunanuka kpashiwakapji runkaklewatya. Ga wa tsrukakalune saserotene ga wa yonchikgapine, ga wa wanna potu yine gijga giylaletluna. ⁴⁸Gi rukshikluna gikta rixpokotyapluna. Gi rixanu pejnuruneko yine Walepje kagwakna wa jemyapluna.

Geso gitakikolu gepomsayegitka

20 Pagogne wane rixatka. Yine runkakanata kpashiwakapjiya. Runkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi. Rapyegitluna tsrukakalune saserotene, ga wa yonchikgapine tsruneyma. ²Ruynumsatluna. Wane chinruna, “Punkakanwu klu putakika Pixa tyekaka pkamrutinri. ¿Katu gitakyi wa tyeya?”

³Giyagni rugita Geso. Wane chinna, “Gita koxa gepomgangi satu tokanchiya. Ginkakanno. ⁴Wa Gwa katlewele ¿tengogne giyakatyachrirge? ¿Waka yinenukla?”

⁵Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinna, “Wane wchininipmaka, tengogne giyakatyachrini, Wale wane chinanunwu, ‘¿Klu chinanu koxa gi galixlu?’ ⁶Wane wchinininapa yinenni, pejnuruneko yine sotlujetanunwu. Gi rixanu rushinikanutkana Goyakalu tokanu geneklewatachritkani Gwani.” ⁷Giyagni rugitna wa gi rumatna ginakakta giyakatyachri.

⁸Giyagni Geso wane chinna, “Gi Gitako ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

Kamrurewatachine muglene

⁹Yinuwaka ginkakletna yine tye yapkakluya, “Satu jeji sana gowasha rutaka. Renekamtana sana girukotachine. Pnu yatka. Gixgogne ramga. ¹⁰Topapkotka satu wayegrechri yokanata girukotachine yegi, wa renekyapluna wa sana gwiyaachritka. Seyni wa girukowatachine kochipjetanru. Maleshalni yokanatna. ¹¹Rumepe yokanretatnaklu satu wayegrechri. Seyni wale koxa kochipjetna. Rektutetanruna. Maleshalni yokanatna. ¹²Wanepnute mapa rixinri yokanatnaka. Waleni rustakna. Ruknokanruna.

¹³“Giyagni wa kgisanateru wane china, ‘¿Klu nkamrutanutka? Nyokanatanru nalukanru noturu. Kagwakpirgetkotanruna wale.’

¹⁴“Wa sana girukotachine wa retinitkaluna, wane chinna wannakakluko, ‘Tyenwa yoptotachripatka. Ginanu. Wuylaganru. Yoptotanrupmaka wixanpatkani.’

¹⁵“Kashichanruna. Gowasha ruknokyanruna. Wane ruylatyanruna.

“Giyagni ¿gi rixanutkana kgisanateru wa wanna sana girukotachine? ¹⁶Runanu. Ruylatanunna wa nyipni sana girukotachinepni. Pimrine renekanu gowasha.”

Wa wanna yijnakotinitkalu, wane chinna, “Gike rixiniko.”

¹⁷Wa Wale retanatna. Wane china, “¿Klunerkoxni wa tye yonatkaluru?
Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya,
wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

¹⁸“Katupnikta tye sotlu gitspetanuna, rumlokpotutanuna, ramgapotutanuna. Ga wa tye sotlu gijrukogotanutnana ramgapotutanuna.”

¹⁹Waneklu yonchikgapine ga wa tsrukakalune sasertotene galuka kashretlu Geso, gi rixanu rumata jemluna wa wannapirana chinyalu tye yapkaku. Seyni yine pikna.

²⁰Giruktatluna. Yokanyegitluna yimlewashatachine, wa poyagkakachine pixka rixashatinripna, wa kashtokanutyapluna, samyokyapluna gitsrukaachi yegi, wa tsru potu gitaakaluru girukotlewatyawaka. ²¹Repomgaluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, wumatlu wanepotuko pchinjeta ga wa punkaklewjeta. Gi wa manewle giglenu chinanu pyoptoflu yineru. Seyni galikaka potu punkakletpiranatlu Goyakalu gatnugapote. ²²¿Wa munanshichkotnige wenrukaka wenekyaplu Susa waka gike? ¿Wenekergerge waka gi wa wenekanru?”

²³Seyni Wale gimatlu wanna sanowashle. Wane chinna, ²⁴“Gekakgitanno wa sroschiproji. ¿Katu yaglu waneylo, ga wa katunni toyonga?”

Wane chinruna, “Susanni.”

²⁵Giyagni Geso wane chinna, “Giyagni genekanru Susa Susanni, ga wa Goyakalu Goyakalunni.”

²⁶Gi rumkata kashretokanutluna yine getanu. Ruglajitanna wa rugityana. Pochkenna.

Gepomsalu yotunrupirana

²⁷ Rapokna pimrine Sariseyone. Wane chinachine maleshlu yotunrupa gip-nachineya. Repomgaluna. ²⁸ Wane chinruna, “Moysisi yonyegitwu, *satu yegwak-luni kganunronru gipninina gi kwugenniri, wa repuru gwanro wale gnunronanni rux-olewkakinripa giklopishapa yegwakluni chinanu.*” ²⁹ Giyagni wanena payokgiprerune moletkakachine. Muchinanu tsru gnunrowata. Rupnana. Mwugenetniko. ³⁰ Waneko pixka rixana gapkatatachri. ³¹ Mapa chinirina gwalo. Waneko pixka rixanna pe-jnurunniko payokgipreni. Rupnanna. Gi ruknokawgenetanna. ³² Suxni gapkata potu gipnaletanatka. ³³ Giyagni yotunruklupa, ¿giro gnunropni wa wannaya? Gi rixanu payokgipreni gnunronitka wa wala.”

³⁴ Geso wane chinna, “Tyegogne gajene ganunrowata ga wa ganuruwatna. ³⁵ Seyni wa rumuknu getkonina rapkapyapluna tujragogne mnikawnakatupa ga wa yotunru gipnachinetskalaya wanna gi ganunrowatanutka. Gi koxa ganuruwatanutkana. ³⁶ Gi rumkata gipnaletanutkana. Gi rixanu Goyakalutowrene pixka rixanutkana. Goyakalu wgenenpatkani, gi rixanu yotunru wgenenpatkani. ³⁷ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, Moysisi ginkakpokowaklewata kawshipiripirana runkakletinri, wane rixinri *Gitsrukaachi, Gawra Goyakalutni, ga wa Gisaaka koxa Goyakalutni, ga wa Gakowo koxa Goyakalutni.*” ³⁸ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyni giwekachine Goyakalute. Gi rixanu pejnuruneko giweka Wale chinanu.”

³⁹ Giyagni pimrine yonchikgapine gigita. Wane chinna, “Yimaklewatachri, kigleru wane pchinre.” ⁴⁰ Gi rixanu wanekluyakawa gi tserpiranawa gepomgaletatkaluna.

Kristo, Tawiklopisha

⁴¹ Giyagni Wale wane chinna, “¿Gi chinna wa Tawiklopisha rixinri wa Kristo?

⁴² Gi rixanu waleko Tawi wane china Shikalchi kirukateya:

Gitsrukaachi wane chinru Nutsrukate:

‘Ptuplatanu npotuklesretate,

⁴³ *Nutakinpotukna pkamnixjene*

putspanjixgapre rixinripna.’

⁴⁴ “Giyagni waleko Tawi wane chinru Gitsrukaachi, ¿gi rixpokotyawaka giklopishayapni?”

Geso giklukna yonchikgapine

⁴⁵ Pejnuruneko yine yijnakonatinri, wane chinna yimaklene, ⁴⁶ “Ggirukotinwa wanna yonchikgapineya. Galuka yanretachine gimkaluyna gowukalu. Ralukluna ralukikolupna giputuyna. Ralukluna wa tsrukakalune tuplapijere ginkal-lewawakapjikakaya, muchinanu tuplapijkaka koxa nikjetikowakaya. ⁴⁷ Nikat-apjijetkanna gipnagnurutachronni. Rixashleya gogagjirgognerkakna. Wanna giklukanuwnakakalunpotupni.”

Gipnagnurutachro genekashle

21 Geso getanata. Retna ponikolune, wa genekashlu gignantakikowaka gitakachine. ² Sato gipnagnurutachro reta kwamonuro. Tutaklo gepi mturomchataaji. ³ Wane china, “Galikaka wane nchingi, wa twu kwamonuro gipnagnurutachro wala gitaka pejnurune pnute. ⁴ Gi rixanu nyi pejnuruneko ruxetanrona ru-

takna renekashlena Goyakalunupa. Seyni wa twu magatyachro potu tutaklo tsey-omchataaji, pejnuruko tuwekinripa.”

Geso ginkakletagnaputlu wa kpashiwakapji gijrolekachripa

⁵ Pimrine kpashiwakapjipirana yanumsanatna, wa kiglepotkaklu sotlu ga wa giclewlukaka genekashatkaluru. Geso wane china, ⁶ “Wa tyekaka getanru. Pagogne ginanu gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi wa mujrolekatunpakni.”

⁷ Giyagni repomgaluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa tyekaka wane gixinripatka?”

⁸ Giyagni wane china Geso, “Ggirukotinwa gi wa yokwitkalunepgi. Gi rixanu gixo ginanu ngiwakaya. Wane chinanna, ‘Gitni. Kayegikatkalu gigogne,’ chinanna. Giyagni gi wa gomkajigitanna. ⁹ Seyni wa gixa jeminiplu wa giylalupirana ga wa yawroptajrukakapirana, gi gimyejanu. Gi rixanu rumkata muchinanu wane gixleta, seyni gi wa yoptukyawakapnichi.”

Tsru getkalurkakapa ma mapookanuwa yoptukyawakapa

¹⁰ Giyagni Geso wane chinna, “Yotunyegekakanna pachijne gajene pachijne gajene yegi, ga wa pogirewatyawaka yotunyegekaka pogirewatyawaka. ¹¹ Wanepu tsru giy-olikchijrukaka pachijnemnunanukaya. Ga wa wanepu yayixlukaka, ga wa nachlukaka, ga wa gimyeklukaka, ga wa tsru getkalurkaka tengogneya.

¹² “Ga wa ma mapookanupachi tyekaka, gkashichkona. Kojwakangina. Ginkalewawakapjikakaya ga wa yoshmakikwaka nsamyooko. Ga wa pogirchine yegi ga wa gitsrukaachine yegi ganiiko Gita giwaka chinanu. ¹³ Rushpakanu gipgujtalewle chinanu. ¹⁴ Giyagni gaji gitakanru tye shinikanchi xani, gi wa gyanshikananyegitanru gikta nchina giykoyegletinwa. ¹⁵ Gi rixanu Gita genektokanutangi ga wa gitmatkalewle ma mumkata satkakletanruna, gi koxa rumkata yoptopiiretanruna pejnuruneko gkamnixjene. ¹⁶ Gixa samyooko giruneyako, ga wa gimunanwakaneyako, ga wa gimoleneyako, ga wa gitatanuneyako. Ga wa gixa pimringi ruylatanna. ¹⁷ Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita giwaka chinanu. ¹⁸ Ga wa gixjiwutsa gi wa patsapjeko gangingi. ¹⁹ Gakotanshikanutinri, giwekanu.

Gerosale mwakotupni

²⁰ “Wa gixa getiniplu solalone sajrukiniplu Gerosale, waneklu gitatanutkalu kayegikatkalu mwakotu rixinripatka pokchi. ²¹ Waneklu wa Gote gwachine magkakaka ya gasukletanna. Ga wa pokchi ganikajite gwachine wane rushpakinna. Ga wa pokchi malekate gwachine gi wa pokchi yanutkana. ²² Gi rixanu walegognekakapa saletikolupna Gerosale gwachine, wa poyagkakikolupa pejnurkakako yonatkalurkaka. ²³ Gi waneni wa kamshironepni ga wa gashichakachinepni walegognekakpatka! Gi rixanu wanepu tsru kegeknanuwlu tye chijiya, ga wa jgekanchi nyi yinyegiya. ²⁴ Yawnanna yoglowlwapi gistakikalune. Payinemnunanuka ganikanna kashikanotkalunenapa. Ga wa Gerosale gakatooko payineya poyagkakikolpotunanuko payingognesha.

Yineru Wgene gininripa

²⁵ “Wanepu getkalurkaka tkachiya, ga wa ksuruya, ga wa katagirkakaya, ga wa tye psolchijneyako payinemnunanuka salewnale. Wa tsru wenu sejrewnale ga wa

gishpurga yowjere nutanshinikankakinna. ²⁶ Rupnagoojetanunna yinepni piklena chinanu, ga wa kagwakanruna chinanu tye psolchijneko ginachripa chinanu. Gi rixanu wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko. ²⁷ Wanepnute retannona wa *Gita yineru Wgenno ginachripa kyachgapereruyama*. Tsrú nuyakle ga wa noyaknu numunanu. ²⁸ Wa tyekaka yinuwaka wane gixletinpatka, mpotukawatanu. Ntunogitanu. Gi rixanu gi gowukatkalu gkoshpakikolpatka.”

Gikera gipchekaygalejitinipirana

²⁹ Satu yapkaklu wane chinyana, “Getanro gikera ga wa pejnurmunako. ³⁰ Wa gixa getinitkalo tupchekaygalejitinitka, gixnanuko gimatatkalu gi gowukatkalu walapu. ³¹ Waneko pixka rixanu gixa getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukpatkalu Goyakalu pogirewatyawaka.

³² “Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekakgogunenatachinesha, wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³³ Wa tengogne ga wa chiji nikawnanu, seyni wa ntokanu gi nikawnanu.

Giyokanu; gagjigognetanu

³⁴ “Ga wa gixa girukotinwa gixnanuko, gi wa ginjiwujpa gixkalchinanu, gi wa gimru chinanu, gi wa gkojwakanshinikanutinri tyegogne gajeruya, mkagwaakotupa rapyegityapi nogogne gitseklu pixka. ³⁵ Gi rixanu wane rixa gapyegletanna pejnuruneko tye psolchijnemtako gwachine. ³⁶ Giyagni psolgogneko giyokanu. Gagjigognetanu pejnuruko ginachripa gimkata gasukletinripa, ga wa Gitastsi, Yineru Wgennostsi gimkata tunwaletinripa.”

Kpashiwakapji runkaklewatya Geso

³⁷ Ga wa gogikaka, wa kpashiwakapji runkaklewjetya. Ga wa goyecho Goliwa Magkate chinikowaka yajeta. Wane rawjejeta. ³⁸ Ga wa pejnuruneko yine goyechnokawpotuko yotunjeta. Kpashiwakapji yayegityaluna wa yijnakotyapluna.

Tsrुकakalune sasertotene ga wa yonchikgapine

22 Gi gowukatkalu meyiwlugogne, wa jimapro gisekachri myapjetkotu niikalurupa, wa Giknoglushgogne chinkaluru. ² Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine gigjalu gi rixpoko giylaletanruna Geso, gi rixanu yine pikna.

Gota galuka samyokletlu Geso

³ Satanasyo jiglokatkalu Gota, Giskaryote chinkaluru. Walenwa pamole gepi rixirina. ⁴ Wane ya. Ruynumsatapna tsrukakalune sasertotene ga wa kpashiwakapji girukotachine gi rixpoko samyokletyaplu wanna yegi. ⁵ Wanna gimuwata. Rupiratyaluna renekyapluna sroschiproji. ⁶ Giyagni wale gipiratyana. Rujgalu ruglepoktapinri gi rixpoko samyokletyaplu wa gixolune yine mwiyawakanu.

Tsrú Giknoglushgogne chinanu galpokotkaluru

⁷ Rapokatka jimapro gisekachri myapjetkotu nikiolgogne. Rumkata giylaletluna Tsrú Giknoglushgogne genekashatkaluru. ⁸ Giyagni Petro ga wa Gwa yokanata. Wane chinna, “Gajewa. Galpokotanru wixanupa wa Tsrú Giknoglushgogne wnikanrupa.”

⁹Wane chinruna, “¿Ginaka paluka galpoklejixwu?”

¹⁰Wale wane chinna, “Wa tsru pokchi gyinipa, wane yoptotingi satu jeji wa gash-gaji gonu gwanru ganikachri. Gomkagitanru panchipotunanuko ginakakta jigloka.

¹¹Wane nchinanru wa kapjiru, ‘Yimaklewatachri wane china, “¿Ginaklu wa napok-agrukwakle wa nnikyawaka Tsrú Giknoglushgogne nyimakleneyma?” china.’

¹²“Wale gekakgitangi satu tsru teno gajerugruko gali galpokletkalurutka. Wane galpokotinri.”

¹³Giyagni wane yatkana. Rukshikluna Wale chinyawakpotukna. Ralpokotluna Tsrú Giknoglushgognenupa.

Ralipre nachnewlu

¹⁴Wa gipapko gapokinitka, nikjetikwaka tuplata. Ga wa Waleymana yokanatanune. ¹⁵Wane chinna Wale, “Naluka gimniklepotutgi tye Giknoglushgogne nma salewnagnapuwa. ¹⁶Gi rixanu wane nchingi, gi wanepnuteko nnikanutkalu ma poyagkaakanuwa wale Goyakalu pogirewatyawakaya.”

¹⁷Rawlo girapistono. Poyagnutatkalo. Wane china, “Gyoptotanro wa twu. Gimurkakanu. ¹⁸Gi rixanu wane nchingi, gi nuranutkalo wanepnute gowajga ma mapookanuwa Goyakalu pogirewatyawaka.”

¹⁹Kashichlu jimapro. Poyagnutinitkalu, jiknajrotlu. Reneksatna. Wane china, “Tyenwa nomane gixa chinanu geneekaluru. Wane gixjetanu gishinikyapno Gita.”

²⁰Rali nikletinitkana, waneko pixka rixlo girapistono. Wane china, “Twu girapistono walanwa gerotu gipiratkaluru nogragaya, gixa chinanu giyookaluru.

²¹“Seyni getanru nsamyokjerumyopa Gitayma nikjetikowakaya. ²²Gi rixanu galikakni Gita wa Yineru Wgenno galimtanu nutakikowaka, seyni jgi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko!”

²³Giyagni wanna yinuwaka gepomsakakleta wannakakluko girupni wale wane gixachripa.

Wa tsru potu Goyakalu pogirewatyawakaya

²⁴Yoptopirkakna wannakakluko giru yimaklelupni wannate tsru kagwaakaluru.

²⁵Giyagni Geso wane chinna, “Payineko pogirene girukotanna wanna, wanna chinanu gitaakalune kigleru gixjene chinkalune. ²⁶Ga wa gixa gi wane gixanu. Seyni wa tsru potu gixachri gixyegiya, mturu potu pixka rixanu. Ga wa git-srukaachi, satu kamrurewatachri pixka rixanu. ²⁷Gi rixanu, ¿girni wa tsrupotu, wa nikjetikwaka tuplatachri waka kamrurewatachri? ¿Gi ge wa nikjetikwaka tuplatachri? Seyni wa gixyegiya, Gitni wa kamrurewatachri pixkalutno. ²⁸Ga wa gixni wa Gitaymalunenangi nyantaletikowaakakaya. ²⁹Giyagni Gita gipiratyagi. Nuru pixka pogirewatyawaka rupiratyano. ³⁰Wa numnikjenepgi ga wa numurjenepgi wa nnikjetyawaka npogirewatyawakaya. Ga wa pamole gepi pogirchi tuplapijere ntu-platanu. Gixa gitakyagokanna pamole gepinerune wa Gisrayiline.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatiniplu

³¹“Simo, Simo, petanu. Satanasyo gagjiyegitgi trikoji pixka gixirikajitkalunepgi.

³²Ga wa Gita gagjigogneyegityi wa palixle mmagatinitipa. Ga wa pixa pen-shinikanutinpatka, pmuchkotanshinikanutanna pumolene.”

³³ Giyagni Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, galpokotachrino yoshmakikwaka ny-inripa Pixayma waka gipnalu yegi.”

³⁴ Geso wane chinru, “Petro, wane nchinyi, ma yanumatkanuwa gaxawripa xawakni, pnutatanno mapa kata pma mumatyanupno.”

Yoglolewapi

³⁵ Wane chinatnakna, “Wa nyokanatingi wa sroschimapa maniikangi, ga wa mt-sapanengi ga wa myoshmakjixlengi, ¿pagixanrege gmagatya?”

Wanna wane china, “Gi satuna wmagatya.”

³⁶ Geso wane chinna, “Seyni wa xani wa sroschimapa waneyalutu ranikanru, ga wa tsapa koxa. Ga wa yoglolewapi waneyamigjetu, rushankanru gimkaluko. Ragji-tanru. ³⁷ Gi rixanu wane nchingi rumkata poyagkakletiripachi wa tye yonatkaluru Gitapirana. Wane china: *Mugleneyma kagwakolupa Wale koxa*, Gi rixanu wa yonatkaluru Gitapirana poyagkakpotutkalurupni.”

³⁸ Giyagni wanna wane chinru, “Gitsrukaachi, petanru. Gewru gepi yoglolewapi.” Wale wane chinna, “Gigiyatka.”

Getsemani ragjigognetya Geso

³⁹ Giyagni wane yiyatka. Wa rixjetyawaka Goliwa Magkate ya. Ga wa yimaklene koxa gomkagitlu. ⁴⁰ Wa wane rapokinitkana, Wale wane chinna, “Gagjigognetanu gma yantaletikotupa.”

⁴¹ Ga wa Wale gitspalatyana wa sotlu gimkata giknokikwakapshini. Yoptso-jita. Wane ragjigognetya salewnalepirana. ⁴² Wane china, “Nuru, palukiniplu tu-knoganu twu girapistono Gitaya, seyni gi wa Gita galukyawakapni, seyni Pixa galukyawakapni.”

⁴³ Satu Goyakalutowreru tengogne giyakatyachri gipgujewnayegitlu. Muchkotlu.

⁴⁴ Tsrú chingajiwlú rixinri, wanepnute muchkowa gagjigognetera. Wane rixa runk-okle wa tsru rutspigle pixka rixagragata wa chiji gapokachri.

⁴⁵ Wa ragjigognetyawaka palnamtinitka. Yayegitna yimaklene. Retamtña gimkanatachine wamonnupogna chinanu. ⁴⁶ Wane chinna, “¿Klu chinanu gimkanata? Gyotunotanú. Ga wa gagjigognetanu wa yantaletikowakapa gma jiglokinitipa.”

Geso samyooka ga wa kashichka

⁴⁷ Wa Geso yanumsanatiniwa, getanu, gixolune yine. Ga wa Gota chinkaluru, wa pamole gepi chininri, wanna kosekamta. Wa Geso yegi rapokatka. Ramlutlu.

⁴⁸ Giyagni Geso wane chinru, “Gota, ¿pamlurege psamyokyatkano Gita wa Yineru Wgenno?”

⁴⁹ Ga wa Waleymalune getanatlu giknogachripa. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, ¿yoglolewapege wustaklewatini?”

⁵⁰ Satu wannaymalutu wa sasertotene gitsrukate potu wayegreru ruylaka. Potuklejepi yostakyalu. ⁵¹ Ga wa rujretlu Geso. Wane china, “Wanpotunanuko getashatanu.”

Kamrukjepitlu. Rutuukaklu.

⁵² Geso gepomgana sajrukjene, wannanwa tsrukakalune sasertotene, ga wa kpshiwakapji girukotachine, ga wa tsruné; wane chinna, “¿Kachowguru gishinika-

chine pixkagi gixa gishpaklemta yoglolewapiyima ga wa gagajeyma? ⁵³ Pagognem-nunanuka kpashiwakapji gixayma nwanata. Gi wa wane gomyokyegityano. Seyni tyenwa gipapkotkani gixa, ga wa mapshagwaka girukotachripapkotkani.”

Petro nutatlu Geso

⁵⁴ Kashichatkaluna. Ranikluna. Sasertotene gitsrukutpotupji ranikluna. Ga wa Petro gowukayako gomkagitlu. ⁵⁵ Ganikajputu pawatna. Wane ruxiplakakyana. Wanna yegi tuplata koxa Petro. ⁵⁶ Sato wayegrechro getlu wa chichpawastsi tuplanatyawaka. Tetpotutlu. Wane china, “Wa tye Waleymanlutananu.”

⁵⁷ Giyagni wale nutatlu. Wane china, “Suxo, gi numatlu.”

⁵⁸ Gowukshiniyaka satu getatnaklu. Wane china, “Pixa wannaymalutunanyi.”

Ga wa Petro wane china, “Jeji, gi wa gitni.”

⁵⁹ Gowukshini giknoginitka, satu psolmuchkonuko wane chinatnaka, “Galikakni wa tye koxa Waleymananu. Gi rixanu Kalile gajerni.”

⁶⁰ Ga wa Petro wane china, “Jeji, gi numata gikta pchina.”

Waneklu, wa yanumsatiniwa, gaxawripa yanumatatka. ⁶¹ Giyagni Gitsrukaachi geknokyegitlu. Retlu Petro. Ga wa Petro gishinkaplu Gitsrukaachi tokanu, wa chinyawaklu, “Ma yanumatkanuwa gaxawripa xawakni, pnutatanno mapa kata.”

⁶² Giyagni maleka rushpaka Petro. Chiyampotuta.

Geso gixpiranatka ga wa kochipjetka

⁶³ Geso kashichachine jejine gixpiranatlu. Kochipjetluna. ⁶⁴ Rushyagojitluna. Re-pomsatluna. Wane chinruna, “Goyakalu tokanu peneklewatkoxewa. ¿Katu giylakyi?” ⁶⁵ Wanepnute tye pixkalutu mupashiregnuchi gi gepika chinruna Geso.

Jemanshinikankakjetikowakaya tunwata Geso

⁶⁶ Gogi rixinitka rapatjetna yine tsrutene, ga wa tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine. Jemanshinikankakjetyawakna ranikluna. ⁶⁷ Wane chinna, “¿Pixlege wa Kristoyi? Punkakanwu.”

Wale wane chinna, “Wa nunkakingi gi galixanno. ⁶⁸ Wa nepomginkoxgi, gi wa gigitanno. ⁶⁹ Ga wa xaniyakawa *Goyakalu kgiyaklewakleru potuklesretate ntuplatanu Gita Yineru Wgenno.*”

⁷⁰ Ga wa pejnuruneko wane china, “Giyagni ¿Pixlege wa Goyakalu Wgene?”

Wale wane china, “Gixa chinyawaka Gitakni.”

⁷¹ Giyagni wanna wane china, “¿Klu wanepnute gipgujtalu walukatka? Gi rixanu wixa yijnakotokanutatkalu Walepotuko.”

Geso wa Pilato ginaple

23 Giyagni palnamtatkana pejnuruneko gixolune yine. Pilato yegi ranikatkaluna. ² Yinuwaka jigyeglejetatkaluna. Wane chinna, “Tye wukshika wa wumolene pupjekakachri. Rujretna wa Susa genekikolupa wenru. Wane china Walegimni wa Kristo, Pogirchi.”

³ Giyagni Pilato gepomgalu. Wane chinru, “¿Pixnige wa Goteyone Pogiryi?”

Rugitlu Wale. Wane chinru, “Pixa chinyawaka.”

⁴ Pilato wane chinna tsrukakalune sasertotene ga wa gixolune yine, “Gi satuna giklukanuwnalu nukshikyalu tye jeji.”

⁵ Ga wa wanna muchkotnawana. Wane chinna, “Komyekanshinkanutna yine. Runkaklewata psoluyako Gotechijneya. Kalile rumuyaka ginkaklewletya gewina.”

Geso wa Girore ginaple

⁶ Giyagni Pilato yijnakotinitkalu, repomgalewata gikta Kalile gajerni tye jeji. ⁷ Wa rumatinitka wa Girore girukowasretatyawaka gajerni, yokanatlu Girore yegi, gi rixanu walegognekaka Gerosale rawanata Girore.

⁸ Ga wa Girore getinitkalu Geso, rumuwpotuta. Gi rixanu gi pomshinikmaka raluka getletlu. Gi rixanu yijnakpiranyegitlu. Kagwaka getletlu satu getkaluru Wale kamrutanru. ⁹ Gixo tokanchi repomgiylu, seyni Wale gike rugityalu. ¹⁰ Wanna koxa tunwanatna tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine. Muchkowa jigye-gletluna. ¹¹ Ga wa Girore solaloteneyma geyiklu. Rapnokatluna. Ponikolu mkachri yoshmakluna. Pilato yegi yokanatnatnaku. ¹² Walegogne rumatkakatkana Girore ga wa Pilato. Gi rixanu muchikawa kamnixkakapna.

Waka Geso waka Warawasu

¹³ Giyagni Pilato tomgana tsrukakalune sasertotene ga wa tsrukakalune ga wa yine. Wane chinna, ¹⁴ “Wa tye jeji ganikyegitno wa yine pupjekakachri pguta. Ga wa nepomsatlu gixa getanu. Gi satuna nukshika giklukanuwnaletlu tye jeji wa gjigyegityalu. ¹⁵ Gi wa Giroreko. Gi rixanu wale yokanatlu wixa yegi. Ga wa gi satuna kamruta rupninri chinanupa. ¹⁶ Giyagni nkochipjejixanru. Wane gixachri nkaspukanru.”

¹⁷ Wa satkaka meyiwlugognekaka rumkata kaspuklejetlu satu. ¹⁸ Ga wa pejnuruneko gixolune yine pasaplewatkalunni wane chinna, “Puxriikakanru wa Tye. Ga wa Warawasu pkaspukinwu.” ¹⁹ Walenwa yagotkaklu chinanu wa pokchi kamrutikaluru yagotkaklu, ga wa ruylale chinanu yoshmaaka.

²⁰ Rumepe tomgaletatnakna Pilato. Raluka kaspukletmaklu Geso. ²¹ Seyni wanna saplewatatnaka. Wane chinna, “¡Koroshishkita putakaganru! ¡Koroshishkita putakaganru!”

²² Wale wane chinna mapa kata chininri, “Seyni ¿klu gektutu kamruta wa Tye? Gi satuna nukshikyalu rupninri chinanupa. Giyagni nkochipjejixanru. Nkaspukanru.”

²³ Seyni wanna gichko saplewlepotutatnaka. Ragjitluna koroshishkita rutakikolupa. Giyagni wanna tokanu gaalirewata. ²⁴ Giyagni Pilato towuwatatka wa ragjityawakna rixikolpatka. ²⁵ Giyagni kaspukjixatkalu Warawasu wa yoshmaakaluru, yagotkaklu chinanu ga wa ruylale chinanu yoshmaakaluru, wa wanna gagjitanru. Ga wa Geso samyokatka wanna galukyawaka.

Wa gatnugapo Gijiwuswaga gapokgapotachri

²⁶ Ranikatkaluna. Surene gajeru Simo kashichna, sana giyakatyachri. Wale rutjikaklona koroshishkita, Geso gajxigi ranikyaplo. ²⁷ Romkagitluna gixolune potu yine, ga wa suxone koxa, kegeknanuwatachine, wamonuwatachine Wale chinanu. ²⁸ Ruprotakyegitna Geso. Wane chinna, “Gerosale gajerone, gi wa gichiyagatanno. Seyni gixnanuko gichiyagatinwa, ga wa gwugenene chinanu. ²⁹ Gi rixanu runanu pagognepa, wane chininripna, ‘Giglenshinikanyegitkalune migatone, ga wa nanwakchikaka mmushiwatkanne, ga wa tnuchkaka ma mashichkotu.’ ³⁰ Waneklupa yinuwaka *wane chinretanruna magkakaka:*

Wixa gogo pujrukanu.

Ga wa mturu magkakaka:

Pushyatanwu.

³¹ Gi rixanu wa tyekaka kamrutna wa yinuwakikoluya, ¿gi rixpokotanna pagogne?”

Koroshishkita gitaakaluru

³² Raniikakoxna Waleyma gepi gekutu kamruklerune giylatkalunepa. ³³ Rapokluna Kolkota chinikowaka. Walenwa Gijiwuswaga yegi chinikowaka. Wane koroshishkita rutakyaluna, ga wa gepi gekutu kamruklerune koxa, satu potuklesreta, ga wa satu kegnetesreta. ³⁴ Geso wane china, “Nuru, pkaspukinna wanna. Gi rixanu gi rumatna kluneru kamrutna.”

Kotsaltamkatluna. Rutakluna rupenokalkakna.

³⁵ Wane tunwanatna yine. Retanatna. Tsrukakaluneyma ruxpiranatluna. Wane china, “Pimrine rognetskaka. Walenanuko gognetskakinwa wa xani Goyakalu Kristote rixinpakni, ga wa tsomitranu.”

³⁶ Wa solalone yayegitlu. Rapnokatluna. Renekmakluna kachgalu. ³⁷ Wane china, “Wa Goteyone pogire pixinipa, pognetkakinwa Pixnanuko.”

³⁸ Wanekoxlu jigyegitikoluyonga Wale gogwaka wane chinachri:

Tyenwa Goteyone Pogire.

Wa gepi kachowgurune

³⁹ Wanenna gepi gekutu kamruklerune, wa gixripatachinni. Satu mupashiregnuchi chinru. Wane china, “¿Gi ge Kristokyi pixa? Pixnanuko pognetkakinwa ga wa wixni koxa gognetskakanu.”

⁴⁰ Rugita wa satu. Chigetjetlu. Wane chinru, “¿Gi ge piklu Goyakalu? Waneko pixka giklukanuwnayegjixkaluryi pixa. ⁴¹ Ga wa wixa galikakni wanepotuko wixka. Gi rixanu wkamrutyawaka pixkapotuko wyoptota. Seyni wa Tye gi satuna mugletu kamruta.”

⁴² Giyagni wale wane china, “Geso, pushinikanno gita wa pogirewatyawaka pjiglokinipa.”

⁴³ Giyagni Geso wane chinru, “Galikakni wane nchinyi, xawakni Gitaymapyi gigletikowaka tengogneya.”

Geso gipnale

⁴⁴ Tumananutkani ruchpokatka psolchijnepotunanuyako, kayinwakasreta rapokinpotunanuko. ⁴⁵ Tkachi giwnamtatka. Mkachrichrata gimaletachri kpashiwaka potu gajeru gitlalakamtatka ganikajpotunanuko. ⁴⁶ Giyagni Geso tsru saple potu rixa. Wane china, “Nuru, *pumyo nutaku nuwekinri.*”

Wane rixatka, rupnanatka.

⁴⁷ Wa ksolaloteru getinri wane rixinritka, rumalwutlu Goyakalu. Wane china, “Galikakpotunanni tye jejni poyagakachrini.”

⁴⁸ Ga wa pejnuruneko gixolune yine wane gapatjetyachine getpachine, wa retinitkaluna wane rixinitka, ruylakastatna. Satokna. ⁴⁹ Ga wa pejnuruneko rumatanune ga wa suxone, Kalileya romkagitjene, gowuka tunwanatna. Retanatluna wa tyekaka.

Gesni kapnatkaluru

⁵⁰ Ga wa satu jeji Gosi giwokatletachri. Walenwa jemanshinikankakjetikowaka gajeru, jeji kigleru ga wa poyagkakachri. ⁵¹ Wale gi gigitlu wanna gishinikyawaka, gi wa wanna kamrutanru. Garimate gajerni, Gotesreta gwapokchitachri. Wale koxa Goyakalu pogirewatyawaka kagwaka. ⁵² Wale Pilato yegi ya. Gesnimane ragjita. ⁵³ Jijrukatkalu. Pachrata poyitakalu. Rutaklu yomlechi sotlu jitotikalurupna, gi satuna mutakikowakanuwa. ⁵⁴ Walegognenwa Tsrugognestsitka. Ga wa gapnanutikalurgogne gimrerekamtinpatka.

⁵⁵ Ga wa suxone, Kalile rumuninine, gomkagitlu retapyapluna kapnatikowaka, ga wa gi rixpoko gitakamanretanruna. ⁵⁶ Ga wa satokatkana. Ralpokotluna pgamlungiru ga wa pgamlugalu. Gapnanutikalurgogne rapnanutna wa yokanru chinyawaka.

Yotunru

24 Goyechnokawpotuko muchinangogne simana wane yana yomlechi yegi. Raniklona pgamlugalo wa ralpokotanrona. ² Retluna wa sotlu gakaprutkalurutka yomlechi gajeru. ³ Jiglokapnatluna. Gi wa rukshikmanetatkaluna Gitsrukaachmane Geso. ⁴ Wane rixatka. Ma mumatanshinikanutkana wa tyeya, waneklu gepi jejine gapyegitna katajimkalune. ⁵ Pikanna. Chiji yonogimtna. Wane chinkana, “¿Klu chinanu gijgalu wa giwekachri wa gipnachinetskalaya? ⁶ Gi wa gewitkalu seyini yotunomtata. Gishinkapanru wa runkakyagi wa Kalile rawanatininiwa, ⁷ wa wane chininri, ‘Numkata Gita, Yineru Wgenno kmukochirerunemyo samyookalurupno. Numkata koroshishkita nutakikolupa, ga wa mapgogne rixinri nyotunotanu.’” ⁸ Giyagni wanna gishinkaplu wa tokanu.

⁹ Yomlechi satokyatkana. Pejnuruko wa tyekaka runkaakana pamole satupje ga wa pejnuruneko pimrine. ¹⁰ Wannanwa Mariya Maktala gajero, ga wa Gwana, ga wa Mariya Santiyako ginro, ga wa pimrone wannaymalone ginkakna yokanatkalune tyekakapirana. ¹¹ Ga wa wanna yanumsalesha pixka rixa jemletluna. Ga wa gi ralixkana. ¹² Palnamta Petro. Rasukamta. Yomlechi yegi ya. Rujnoka. Retlu mkachrichrata kotnuukaluru. Gipji satokatka giglajitachri wa giknogachriyatka retinri.

Yimaklene Gemawo Pokchi yachinepa

¹³ Walegogneko gepi wanna papokchi yana. Pamole gepi kilometroni Gerosaleya, Gemawo chinikowaka. ¹⁴ Ruynumsakakananumtna wannakakluko wa pejnurukopirana giknogachriyatka. ¹⁵ Wane rixatka. Wa ruynumsakakananumtinna, repomsakakananumtinna, Waleko Geso kayegikna. Wannaymamnutkalu. ¹⁶ Ga wa wanna gimaletaygaletka ma mumatyanupluna.

¹⁷ Ga wa Wale wane chinna, “¿Klupirana nchinkakananumta gixkakluko gyanananumtyawaka wamonuwgojitachingi?”

¹⁸ Satu wa Kleyopa giwokatletachri gigitlu. Wane chinru, “¿Gerosale gapkachripjeraygi pixa? ¿Gi ge pumatlu pixa wa wane rixanatinitka tyegognekaka?”

¹⁹ Giyagni Wale wane chinna, “¿Klunernige?”

Ga wa wanna wane chinru, “Wa Gesni Nasare gajernipirana. Walenwa jejni Goyakalu tokanu geneklewatachrini. Kgiyaklewaklerni kamrureya ga wa tokanuya, Goyakalu getanu ga wa pejnuruneko yine getanu. ²⁰ Ga wa wane rixa samyokletluna

wa tsrukakalune sasertotene, ga wa wutsrukateneya giklukanuwnayegixkalurni rupninripa. Ga wa koroshishkita rutakluna. ²¹ Ga wa wixa kagwaklu Walepni wa Gisrayiline koshpakachripmaka. Ga wa tyekaka pnutetkani xawaknitkani mapgognetkani wane rixinritka. ²² Ga wa pimrone suxone koxa wa wixanune kogljaitwuna. Wa goyechnokawpotuko yomlechi yana. ²³ Gi rukshikmanetluna. Giyagni runatkana. Wane chinna klugimkoxakta retna, Goyakalutowrene. Wanna gima wane china ruwegkimataka. ²⁴ Wane koxa yapna pimrine wixaymalunenanu yomlechi yegi. Wa chinyawakpotukna suxone rixa getletluna. Seyni Wale gi retapna.”

²⁵ Giyagni Wale wane chinna, “Gaa mumata jemkangi. Mshinikangajingi wa galixinripa wa pejnuruko wa Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyawaka. ²⁶ ¿Gi ge tyekaka rumkata salewnaletya wa Kristo, ga wa royaknu jiglokinripa?” ²⁷ Mosisi kirukate yinuwakya ga wa pejnuruneko tokanchi geneklewatachine kirukate, yokakyegitna pejnuruko yonpiranyegitkalurni Wale.

²⁸ Kayegikatkaluna pokchi rushinikyawakna. Wane rixa wa pnu yaletanutka. ²⁹ Ga wa wanna chipetlu. Wane chinruna, “Wixyempakyichi, gi rixanu kayistsitkani; nikawnagognemtanutka.”

Giyagni jigloka. Wannayma rutukamta. ³⁰ Wane rixatka. Wannayma tuplanatini nikjetikowakaya, rawlo jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknaglu. Reneksatna. ³¹ Giyagni rumregkatatkana. Rumatatkaluna. Ga wa Wale gangamtatka wannaygaleya. ³² Wane chinkakna wannakakluko, “¿Gi wixpokonshinikanunanumta wa gatnugapo ruynumsananumtinitkawu ga wa runkakpokowakatyawu wa yonatkalurkaka?”

³³ Walepapkoyakawa palnamtna. Gerosale satokna. Rukshiikana gapatanatachine pamole satupjene ga wa wannaymalune. ³⁴ Wane chinna, “Galikakni yotunomtatka Gitsrukaachi. Simo yegi rupgujewniyatka.”

³⁵ Giyagni wanna ginkaklewata wa gatnugapoya retanrukaknapirana, ga wa gi rixpoko gimatletatkaluna wa jimapro jiknajrotinritka.

Geso gipgujewnayegitna pamole satupje

³⁶ Wa yanumsatiniwana tyepirana, wanna ganikajite tunwatatka Geso. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.”

³⁷ Giyagni wanna gimyeke. Pikanna. Samenru kagwakyaluna wa retyawakluna. ³⁸ Wale wane chinna, “¿Klu chinanu gkojwakanshinikanuta? ¿Klu chinanu wane gixa gishinikanuwgajreta? ³⁹ Getamyotanno ga wa nojixi, wa Gitakni. Gkamrukanno ga wa getanno. Gi rixanu wa samenchi gi kagitlu, gi kagaplu wa gixa getyawakno.”

⁴⁰ Wane rixinitka, rekakgimyotatkana ga wa gijixi. ⁴¹ Gi ralixawana wa rumuwleya ga wa ruglajreyna. Wane chinna, “¿Gi ge waneygi gewi pagixanu niikaluru?”

⁴² Giyagni wanna psoji shima jimkaluro ganikyegitlu. ⁴³ Ga wa Wale yoptotlo. Wanna getanu nikatka.

Geso yokakyegitna tokanchi yonpiranyegitkalurni Wale

⁴⁴ Ga wa Wale wane chinna, “Tyenwa ntokanu nunkakyagi wa gixa yegi nwanatiniwa. Wa rumkata poyagkaakota pejnurkakako Gitapirana yonatkaluru, wa Mosisi Tokanu Yokanatkaluruya, ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine kirukateya, ga wa Shikalchi kirukateya.”

⁴⁵Giyagni kotpukanshinikanutatkana wa rumata jemyapluna yonatkalurkaka. ⁴⁶Ga wa wane chinna, “Wane rixyongata, wa Kristo salewninripa ga wa map-gogne chininripa yotunotinripa gipnachinetskalaya. ⁴⁷Ga wa payinemnunanuka yegi runkakletikolupa giwakaya renshinikanutinripna kaspukmukochiretikolupna. Ga wa Gerosale yinuwakini. ⁴⁸Gixni wa gipgujtatachinepgi tyepirana. ⁴⁹Gixa yegi nyokanatanru Nuru gipiratanru. Ga wa gixa Gerosale Pokchi gitukanu, wa gitaakok-lunpotunanuko tsru giyaklewlu potu tengogne giyakatyachri.”

Tengogne raniikatka

⁵⁰Wetanistsipotuko ranikna. Yotukamyota. Ruglenshinikanyegitna. ⁵¹Wane rixatka. Wa ruglenshinikanyeginatinitkana, wanna yegi konikatka. Tengogne raniikatka. ⁵²Giyagni wanna yoptsojityegitlu. Wanepnute Gerosale satokatkana. Gimuwpotumtachinetka. ⁵³Psolgogneko kpashiwakapji rawna. Goyakalu rumalwutna.

Kiglerpotunanu Tokanchi

Kpashiri Gwa Yonatanru

Tokanchi

1 Yinuwakikolu wane rawa Tokanchi. Ga wa Tokanchi Goyakaluymananru. Ga wa Tokanchinwa Goyakalu. ²Yinuwakikolu Tyenwa Goyakaluyma.

³Ptowrunanuka kamrutka Waleya. Wale mwaknu gikenna kamrutka wa gwachritka. ⁴Wale rawa giweklu. Ga wa giweklunwa yine pokamlatyegitachri.

⁵Pokamlalu mapshagawaka pokamlatachri. Wa mapshagawaka gi gakagloklu.

Gwa gigujtatlu pokamlalu

⁶Waneru satu jeji Goyakalu yokanatanru. Gwa giwakatletachri. ⁷Wale gina rupgultawatinripa, rupgultatyaplu pokamlalu, ralixinripna pejnuruneko wale chinanu. ⁸Gi wa pokamlalni wale, seyni runa rupgultatyaplu pokamlalu.

Pokamlalu galikakpotunanu

⁹Tokanchinwa pokamlalu galikakpotunanu. Wa pejnuruko yineru pokamlatachri tye psolchijneko gapokachri. ¹⁰Tyechijne rawanata. Tye psolchijneko kamrutka Waleya. Tyechijne gajene gi gimatlu. ¹¹Walenu runyegita Wale. Ga wa Walenune gi wa yoptotluna. ¹²Seyni pejnuruneko yoptotjene Wale gitakna Goyakalu wgenene rixinripna, wa ralixgiwaktjene. ¹³Wanna gi wa granchiko wugenetikna, gi wa manchi galukyawaka, gi wa jeji galukyawakako, seyni Goyakaluya wugenetikna.

Tokanchiko manewata

¹⁴Tokanchiko manewata. Wixatskala rawanatapa. Wetlu royaknu. Girchi satupjerutu Gituru goyaknu waneylu. Kgimutlewaklerpotni. Galikakpotni.

¹⁵Gwa gigujtatlu. Wane china sapleta, “Tyenwa nchinjenatanru, ‘Najxigi ginachripa, muchichachri gitaya, gi rixanu muchinanu gwachrini gitaya.’” ¹⁶Gi rixanu wane rixle gixoluruya wyoptojeta pejnurunekwu. Ga wa rumutlewe wanepnute rumutlewe potu wyoptota. ¹⁷Gi rixanu Moysisiya reneeka Tokanchi Yokanatkalaru. Wa Geso Kristo chinanu rawa gimutlewu ga wa galikakpotunanu tokanchi. ¹⁸Gikena getlu Goyakalu gi pagogneko. Girchistsi gwachri, satupjerutu Gituru, Wale ginkakletlu.

Gwa Katlewakleru gigujtale

¹⁹Tyenwa Gwa gigujtale, wa Goteyone yokanatinitkana Gerosaleya sasertotene ga wa Rewinane repomgiyapluna, “¿Giryi pixa?”

²⁰Rupgujetnawa Gwa. Gi wa nutatnawa. Rupgujetnawa, “Gi wa Kristono gita.”

²¹Repomgaluna, “¿Klunerkoxni? ¿Giliyaklayge pixa?”

Wane china, “Gi waleno.”

“¿Wa tokanchi geneklewatachrirayge?”

Rugita, “Gike. Gi waleno.”

²² Giyagni wane chinruna, “¿Gi gixachriyi? wunkakyapna wyokanajtjene. ¿Gi pchinnawa pixnanuko?”

²³ Wane china:

“*Gitni giplaji yineru mwiyawakanu saplewatyachrino, wane chinachrino:*

Mpotukatanru Gitsrukaachigapo,

wa Gisayiya tokanchi geneklewatachri chinyawaka.”

²⁴ Wa yokanatkalune, Gwariseyonenu. ²⁵ Repomgaluna. Wane chinruna, “¿Klu koxa pkatlewatya, wa Kristomigjekyi, gi wa Giliyyi, gi wa tokanchi geneklewatachrikoxyi?”

²⁶ Gwa gigitna. Wane chinna, “Gita katlewata gonuya. Seyni gixatskala rawa wa gixa mumatanutu. ²⁷ Walenwa gita gajxigi ginachri. Gi wa gita gimukluni wa nkosh-pirokyaplu yoshmaklejixitsa.”

²⁸ Tyekaka wane gixkaluru Wetawara Pokchi, Gorta wakanute, wa Gwa katlewjetyawaka.

Getanru Gowega Wgene Goyakalunu

²⁹ Waleprikogne Gwa getlu Geso wale yegi yachri. Wane china, “Getanru Gowega Wgene Goyakalunu, tye psolchijneko gajene konmukochiretachri. ³⁰ Tyenwa nchinjenatanru, satu jeji najxigi ginachri, Walenwa muchichachri gitaya, gi rixanu muchinanu gwachrini gitaya. ³¹ Gi numatanatlu. Seyni wa rumatikolupa Gisrayiline yegi, giyagni nuna gita nkatlewatiripa gonuya.”

³² Wa Gwa gipgujtawata. Wane china, “Netlu Giwekikaluru tengogne gijrukya-chri. Motkoko pixka rixa Geso gogo gwachri. ³³ Gi numatanatlu, seyni wa nyokanajeru gonu nkatlewatiripa, Wale wane chinno, ‘Wa Giwekikaluru peta gijruklegogwakanru, Wale gogwaka gwachri, Walenwa Giwekikaluru Kpashiri katlewatyachri.’ ³⁴ Gita getlu. Nunkakletlu Tyenwa Goyakalu Wgene.”

Muchichachine Geso yimaklene

³⁵ Waleprikogne rumepe tunwaleta Gwa, ga wa gepi yimaklene. ³⁶ Rushinga yaletinri Geso, wane china, “Getanru gowega Wgene Goyakalunu.”

³⁷ Gepi yimaklene yijnako yanumsaletlu. Romkagitatkaluna Geso. ³⁸ Ruprotaka Geso. Retna rawgajxigitjene. Wane chinna, “¿Klu gijga?”

Wa wanna wane chinru, “Rawi (walenwa yokaakaluru, Yimaklewatachri), ¿ginaka pwa?”

³⁹ Wane chinna Wale, “Ginanu. Getapanru.”

Wane yana. Retluna ginakakta rawa. Walgogne rutukna Wale yegi. Kayinwappapkotkani.

⁴⁰ Wa gepi Gwa yijnakotachine, romkagitjene, satni Gantirishi Simo Petro gepuru. ⁴¹ Gantirishi gikshikgapkatlu waleko yegwaklu Simo. Wane chinru, “Wukshikatkalu Mesiya.” Walenwa yokaakaluru Kristo.

⁴² Geso yegi raniklu. Geso getlu. Wane china, “Pixni wa Simo, Gona wgene. Pixa giwakatko Seg. (Walenwa yokaakaluru Sotlu.)”

Geso tomgana Wilipi, Natanayli

⁴³ Waleprikogone Kalile raluka yaleta Geso. Rukshiklu Wilipi. Wane chinru, “Pomkagitanno.”

⁴⁴ Wetsayta Pokchi gajerni Wilipi. Walenwa Gantirishi ga wa Petro pokchi.

⁴⁵ Wilipi gikshiklu Natanayli. Wane chinru, “Wukshikatkalu Moysisi yonyegitanru Tokanchi Yokanatkaluruya, ga wa tokanchi geneklewatachine koxa yonyegitanru. Gesni, wa Gosi wgene, Nasare Gajeru.”

⁴⁶ Natanayli wane chinru, “¿Nasarege rumkata giyakletya pagixanu kigleru?”

Wilipi wane chinru, “Punanu. Petapanru.”

⁴⁷ Geso getanataplu Natanayli. Wane chinyegitlu, “Getanru satu galikakotunanu Gisrayili. Walenwa mayrokletu.”

⁴⁸ Natanayli wane chinru, “¿Ginaka pumatyano?”

Geso gigita. Wane chinru, “Wilipi ma tomgakanuwayi, wa gikera rapukote pwanatini, netyi.”

⁴⁹ Rugita Natanayli. Wane chinru, “Rawi, Pixni Goyakalu Wgenyi. Pixni wa Gisrayiline Pogiryi.”

⁵⁰ Geso gigitlu. Wane chinru, “Gi rixanu wane nchinyi, ‘Netyi wa gikerampukoya,’ ¿palixge? Tyekaka pnute tsru petanu.” ⁵¹ Wane chinru, “Galikakni, galikakni wane nchingi, xanikakayakawa getanru tengogne gitpukinri, ga wa Goyakalutowrene gatskomtachine, gijrukamtachine Gita Yineru Wgenno yegi.”

Kashimyolu Kanaya

2 Waleprika pnutogone waneru kashimyolu Kana Pokchiya, Kalilesreta. Wanero Geso ginro. ² Chanixka koxa Geso ga wa yimaklene kashimyolu yegi. ³ Winga magata. Wa Geso ginro wane chinru, “Winga maleshayna.”

⁴ Wane chinro Geso, “¿Gi rixno Gita ga wa pixa, suxo? Gi rapokawa nopapko.”

⁵ Runro wane chinna gipxaklewatachine, “Gkamrutanru klunerukokta runkakyagi.”

⁶ Wanenanru patsrujire sotlu gashgaji, wa powratjetyawakna Goteyone. Gepi, mapa yokmajtagapi jigloklu satkaka.

⁷ Wane chinna Geso, “Ntseptaganru gonu tyekaka gashgaji.” Tseptgapotutluna.

⁸ Wane chinna Wale, “Nsajikgatanru xani. Nikikwaka chinanuwatyachri ganikyegitanru.”

Ranikyegitluna. ⁹ Wa retumginitkalo chinanuwachri gonu kamrutikaluro winga, gi rumata ginaka tuyakatya, seyini wa gipxaklewatachine gonga saajegatachine gimata. Wa chinanuwachri tomgalu gnnunrowatachri. ¹⁰ Wane chinru, “Pejnuruko yineru muchinanu rutaklo kiglero winga. Wa rumetinitkana rutakatkalo mugletotka. Ga wa pixa gimretlo xangongenenu kiglero winga.”

¹¹ Tyenwa muchinanu getkaluru kamruta Geso Kanaya, Kalilesretaya. Rekakgigoyaknuta. Ga wa yimaklene galixlu. ¹² Wale gowukshini yopika. Kapernawo yatka Wale ga wa runro, ga wa repurune, ga wa yimaklene. Gi gixgogne wane rawna.

Geso powratlu kpashiwakapji

¹³ Gi gowukatkalu Tsrú Giknoglushgogne Goteyonenu. Gerosale kanika Geso. ¹⁴ Kpashiwakapji retyana wakane gishanretjetachine, ga wa gowegane gishanretjetachine, ga wa motkokone gishanretjetachine, wanepnute gipekserojiprojkakachine tuplatachine. ¹⁵ Kochipjerewapitsa kamruta. Kpashiwakapji rerutyana pejnuruneko, ga wa gowegane, ga wa wakane. Rupkakyanna serojiprojna wa kgipekoklerune. Yawnajkaklo gikwalna. ¹⁶ Motkoko gishanretjetachine wane china, “Gkoshpakanro wala gewiya. Gi wa Nurupjiko marnewakapji gkamrutini.”

¹⁷ Giyagni yimaklene gishinkaplu yonatkalurni: *Wane nixa jmerpotno pupji chinanu.*

¹⁸ Wa Goteyone wane chinru, “¿Klu getkaluru pekakitwu wa tye pkamrutinri?”

¹⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gnikatanru tye kpashiwaka potu, ga wa mapgogne chininri ntunotakanru.”

²⁰ Giyagni wane chinna wa Goteyone, “Gepkoxamkojmole patsrujire walapu kamrupjinatkaluru tye kpashiwaka potu, ga wa Pixa ¿mapgognepje ptunotakanru?”

²¹ Seyni Wale wane chinyegitlu gimanepirana kpashiwaka potu. ²² Giyagni wa yotunotinitka gipnachinetskalaya, yimaklene gishinkaplu wa wane chinjenatinri. Ralixluna wa yonatkaluru, ga wa Geso chinyawaka.

Geso gimatgajitna pejnuruneko

²³ Tsrú Giknoglushgogne, meyiwlugogne, Gerosale rawanatini gixo galixgi-wakatlu. Retanatluna wa getkalurkaka kamrutini. ²⁴ Waleko Geso gi gaponshinikanyegitnawa wannayegiya, gi rixanu Wale gimatna pejnuruneko. ²⁵ Gi wa magatya wa satu gipgujtatyaplu yineru, gi rixanu Waleko gimatlu yineru gaji gwachri.

Geso ga wa Nikotemo

3 Wanenanru jeji satu Gwariseyo, Nikotemo giwakatletachri. Goteyone gitsrukate. ² Tyenwa goyecho no yayegitlu Geso. Wane chinru, “Rawi, wumatyi Goyakalu yegi ginyachriyi yimaklewatachri pixinripa. Gi rixanu gike gimkata kamruretlu tyekaka getkaluru wa Pixa kamrutanrukaka waleyema ma mixkanumka Goyakalu.”

³ Rugita Geso. Wane chinru, “Galikakni, galikakni wane nchinyi, wa mumepe gishpakletkatu gi rumkata getletlu Goyakalu pogirewatyawaka.”

⁴ Nikotemo wane chinru, “¿Gi rixpoko gishpakletatnaka satu jeji tsrutsolejinatka? ¿Rumkatge gimepe jiglokletanutnaklu runronanwaka, rushpakinripatnaka?”

⁵ Rugita Geso, “Galikakni, galikakni wane nchinyi, satu ma wugenetilmaka gonuya ga wa Giwekikaluruya, gi rumkata jiglokletanru Goyakalu pogirewatyawaka. ⁶ Ga wa manchi gishpakyachri manchini wale, ga wa Giwekikaluru gishpakyachri, giwekikalurni wale. ⁷ Gi wa puglajitanu wa wane nchinyayi, gimkata gimepe gishpakletanutnaka. ⁸ Wa kannipgyalu ginakakta raluka wane yannipgyata. Pyijnakpogimnutlu, seyni gi pumata ginakakta runya, ga wa ginakakta yanu. Wane rixa pejnuruko Giwekikaluru gishpakyachri.”

⁹ Rugita Nikotemo. Wane chinru, “¿Gi rixpoko wane gixkotanu?”

¹⁰ Rugita Geso. Wane chinru, “¿Pixni wa Gisrayiline yimakachriyi, ga wa gi ge pumatlu tyekaka? ¹¹ Galikakni, galikakni wane nchinyi, wa wumatanru wane wchina, ga wa wetanru wupgujtata. Gi gyoptotlu wupgujtatanru. ¹² Wa

nunkakingi tyechijne gajerupirankaka, gi galixa, ¿gi gixpokotyawaka galixini wa tengogne gajerupirankaka nunkakingi? ¹³ Gike gatskotlu tengogne, seyni wa tengogne gijrukyachripje, Gita wa Yineru Wgenno tengognerutno. ¹⁴ Moysisi pixka yotunkakinri wa gimnu yineru mwiwakanuya, waneko pixka nixa: numkata yotunkaakotanu Gita Yineru Wgenno. ¹⁵ Wa pejnuruneko nalixjene ma mamginitipa, seyni waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu.

Ralukyapogna Goyakalu tye psolchijne gajeneko

¹⁶ “Wane rixa galuklepotutna Goyakalu tye psolchijne gajeneko, giyagni renekna satupjerutu Gituru, wa pejnuruneko ralixjene ma mamginitipa, wa waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gi yokanatlu Gituru tyechijne ruklukanuwnayegjixyapna tye psolchijne gajeneko, seyni wa tye psolchijne gajeneko gognetakikolupa Wale chinanu. ¹⁸ Wa Gita galixachri gi ruklukanuwnayegjixko. Seyni malixakletu ruklukanuwnayegjixkanatka gi rixanu gi ralixgiwakatno Gita Goyakalu Wgenno satupjerutu. ¹⁹ Tye chinanu Goyakalu giklukanuwnayegjixanru yineru, wa tye psolchijneko runa pokamlalu, ga wa yine galukpotutlu mapshagwaka pokamlalu pnute, gi rixanu mugletni wa kamrurna. ²⁰ Wa pejnuruneko mugletu kamrutachine gaganutlu pokamlalu. Gi wa pokamlalu yegi yana ma mekakgi giklukanuwnaletikotupna kamrurna. ²¹ Wa poyagakachrii yayegitlu pokamlawaka, rekakgi kamruretikolupa Goyakaluya wane gixka.”

Gnunrowatachri galukjeru

²² Wanepnute Gotechijne ya Geso yimakleneyma. Wane rawjenatini wannayma. Katlewjixa. ²³ Katlewata koxa Gwa Genoya, Sali Pokchistsi, gi rixanu wane rawa gixo gonu. Wane yana. Katkalune. ²⁴ Gi rixanu gi wa yoshmaklewjetikwaka ru-taakawa Gwa. ²⁵ Gwa yimaklene gigiekaka satu Goteyoyma powratjetikwakapiranaya. ²⁶ Yayegitluna wa Gwa. Wane chinruna, “Rawi, wa Gorta wakanute pixaymalutunanu, wa pupgujtajanatanru, petanru, katlewjixa. Ptowrunpotunanuko yayegitlu.”

²⁷ Rugitna Gwa. Wane china, “Gike rumkata yoptoleta yineru, seyni walepje wa Goyakalu genekyalu. ²⁸ Gixakni wa nupgujatjengi wane nchinre, ‘Gi wa Kristono gita,’ seyni gitni wa yokanatkalurno Kristo penutete. ²⁹ Wa gnunrowatachri walenwa kganunrolu, Kristo pixka waneylu ralixjene. Wa gnunrowatachri galukjeru, walestsi gwachri, pixka nixa gita. Ralukjeru yijnakotlu gnunrowatachri tokanu, ga wa rumuwpotuta tokanu chinanu. Waneko pixka nixa gita. Numuwpotuta Kristo chinanu. ³⁰ Rumkata tsru gixleta Wale, ga wa gita giyagokananumtanu.

Teno giyakatyachri

³¹ “Ga wa teno giyakatyachri pejnuruneko pnute tsruni Wale. Ga wa chiji giyakatyachri, chiji gajerni wale. Tye chiji gajerupirana runkakleta. Ga wa tengogne giyakatyachri pejnuruneko pnute tsruni Wale. ³² Ga wa retanru, ga wa yijnakotanru Wale rupgujtata. Gike yopto gipgujtaletlu. ³³ Yopto gipgujtaletjeru runkakupokowakyegetlu wa Goyakalni wa poyagakachri. ³⁴ Gi rixanu wa Goyakalu yokananatanru, Kristo, Goyakalu tokanu runkakleta. Gi rixanu gi reneklu Goyakalu Giwekikaluru kyagolu. ³⁵ Ruru galuklu Gituru. Ptowrunanuka reneklu gimyoa. ³⁶ Wa Goyakalu Wgene galixachri waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikaw-

nakatu. Seyni wa Goyakalu Wgene malixkatu gi retanru ruwekinri, seyni Goyakalu jigekanuwyeeognenatlu.”

Gakowni jitotkomgalestsi tuplatinri Geso

4 Giyagni wa Geso gimatlu wa Gwariseyone yijnakyegitlu Gwa pnute rixna yimaklene Geso. Katlewjixna. ² Gimka katlewata Geso, seyni yimaklenepje katlewata. ³ Giyagni Gote rushpakya. Kalile satokanutnaka.

⁴ Samarya rumkata yaplemta. ⁵ Giyagni wane rapoka papokchi Samarisreta, Sicha chinkaluru pokchi, wanesti wa Gakowo genekchijityalu gituru Gosi. ⁶ Waneru Gakowni jitotkomgale. Giyagni Geso gama yagapleta. Wane tuplata gitkomgastsi. Tumananutkani.

Samari gajero

⁷ Samari gajero sato suxo gina sajkapgatachropa. Wa Geso wane chinro, “Putanno.” ⁸ Gi rixanu yimaklene pokchi yatkana. Ragjitapluna niikaluru.

⁹ Samari gajero wane chinru, “¿Gi pixkatge Pixni Goteyyi pagjitno wa nutyapyi, gitni wa Samari gajerno?” Gi rixanu Samaritanoneyma gi rumatletkakna Goteyone.

¹⁰ Rugita Geso. Wane chinro, “Pixamka gimatanru Goyakalu genekashle ga wa Girni wa wane pchinjeru, ‘Putanno,’ pixa gagjitanmaklu Waleya. Walemka genekanyi gonu giwekachri.”

¹¹ Suxo wane chinru, “Gitokopna rawatkomgata. ¿Ginaka pguta waneyyi wa gonu giwekachri? ¹² ¿Pixlege wa wutsrukatni Gakowni pnute tsurayge, wa tyetkomga wenekjerni, waleni koxa giuru, ga wa wugenene, ga wa giprane?”

¹³ Rugita Geso, “Pejnuruneko tye gonu girachine, rumepe gonunnagatlewletanatakna. ¹⁴ Wa girukta girinri wa gonu Gita genekyaplu gi pagogneko ronunnagatewatanutnaka. Seyni wa gonu Gita genekyaplu gonutkomga pixka rixnanwakatanu, rushpakgatinri ruwekinri chinanu gike rixiniko mnikawnakatupa.”

¹⁵ Suxo wane chinru, “Nutsrukate, penekanno tye gonu, gikekni gi nonunnagatewatanutka. Gi koxa gewi nsajkapinitka.”

Goyakalni Giwekikaluru

¹⁶ Geso wane chinro, “Ptomgapanru pganuru. Ginanu gewi.”

¹⁷ Suxo gigita. Wane china, “Gi kganurno.”

Geso wane chinro, “Wanepotuko pchina, ‘Gi kganurno,’ ¹⁸ Gi rixanu pamyo pganurtapa. Ga wa xani wanerutu pganurmaka, gi wa pganurni. Galikakpotunanu wane pchinno.”

¹⁹ Wane chinru suxo, “Nutsrukate, netyi tokanchi geneklewatachriyi. ²⁰ Wutsrukatenni tye magkate yonogyegitni. Wa gixa wane china, Gerosale gimkata yonogjetikwaka rixinripa.”

²¹ Wane chinro Geso, “Suxo, palixanno, gipapko ginanu, gi wa tye magkateko, gi wa Gerosaleko gixa yonogyegitanru Girchi. ²² Gixa yonogyegitlu gma mumatanutu. Wixa yonogyegitlu wumatanru. Gi rixanu Goteyone yegi ruyakatya gognewatikaluru. ²³ Seyni gipapko ginanu, xawaknitkani, wa galikakpotunanu kyonogiklerune yonogyegitanruna Girchi psolu rajyakoyna, galikakpotunanu. Gi rixanu Girchi gijgakoxna wane gixachine yonogyegityapluna. ²⁴ Goyakalni Gi-

wekikaluru, ga wa yonogyegitjene Giwekikaluruya galikakpotunanu, rumkata yonogyegletluna.”

²⁵ Wane chinru wa suxo, “Numata gita wa Mesiya gininripa—Walenwa Kristo chinkaluru—wa Wale gininipa runkakanwu ptowrukopirana.”

²⁶ Geso wane chinro, “Walekno Gita giynumsaty.”

¿Kristo getkokatkanwa Wale?

²⁷ Wane rixanatawa rapokna yimaklene. Ruglajitna wa suxo ruynumsanatini. Seyni gi satuna wane china, “¿Klu paluka?” waka “¿Klu puynumsatyalo wala?”

²⁸ Giyagni wa suxo tuknokgashajrematka. Pokchi tyatka. Wala wane chinna jeline, ²⁹ “Ginanu. Getapanru satu jeji, wa pejnuruko nixyawaka nchinjeru. ¿Kristo getkokatkanwa Wale?”

³⁰ Giyagni pokchi yiyatkana. Yayegitluna Wale.

Jirgikolu

³¹ Wanekopshini ragjiltuna yimaklene. Wane chinruna, “Rawi, pnikanutka.”

³² Wale wane chinna, “Waneyno nnijitu nnikanrupa wa gixa mumatanutu.”

³³ Giyagni wa yimaklene wane chinkakna, “¿Satu getko gwapnijitutlu?”

³⁴ Wane chinna Geso, “Nnijitni wa nkamrutanru nyokanatjeru gishinikanru, ga wa nnikatyaplu kamrure. ³⁵ ¿Gi ge wane nchina gixa, wa gepkoxamkoje ksuru magatiniwa rapokinripa wa jirgikolu? Giyagni Gita wane chinyagi, ntunogitanu. Getanru trikosha. Rutlikagwutatka jirgikolpatka. ³⁶ Jirgachri yoptotlu wenutikolu. Rapatjetlu wenutikolu gike rixiniko mnikawnakatupa, wa gitakachri koxa ga wa jirgachri koxa rumuwatinripna. ³⁷ Gi rixanu tye chinanu galikakpotunanni wa tokanchi, ‘Satni wa gitaklewatachri, ga wa satni wa jirgachri.’ ³⁸ Wa Gitni wa yokanatgi gjirgiyaplu wa gixa ma kamruretanutu. Pimrine yaprewpotuta, ga wa gixa kashrigna wanna kamrurenanu.”

Gixo Samari gajene galixa

³⁹ Wa gixo Samari gajene wale pokchi gajene galixlu suxo tokanu chinanu, gipgujtalewatachro. Wane china, “Runkakyano pejnuruko nixyawaka.” ⁴⁰ Giyagni Samari gajene runyegitinitkaluna, ragjiltuna wane rutukinripachi. Wane rutuka gepgogne.

⁴¹ Gixo wanepnute galixa Geso tokanuya.

⁴² Wane chinrona suxo, “Gi wa ptokanuya walixatka, gi rixanu wixpotuko jematkalu. Wumata galikakpotunanu rixinri Tyenwa wa tye psolchijne gajeneko gognetkakachripatka.”

Kalile yatnaka Geso

⁴³ Gepgogne chininri wane rushpakya. Kalile yatka. ⁴⁴ Gi rixanu Waleko Geso gipgujitatlu wa tokanchi geneklewatachine gichijneyna gi wa kagwakpiratikna.

⁴⁵ Giyagni Kalile rapokinitka, wa Kalile gajene yoptotlu, gi rixanu wa Gerosaleywa retjetluna pejnurkakako wa tsrugogne kamrutanru. Gi rixanu wanna koxa wane ya meyiwlw yegi.

Pogirchi gitakanru wgene gituukaaka

⁴⁶ Giyagni Kana yatnaka Geso, Kalilesreta, wa gonga winga kamrutyawaka. Kaper-nawo rawanata satu pogirchi gitakanru. Wale wgene yayixa. ⁴⁷ Wale yijnakyegit-initkalu Geso Gote ruyakatyatka. Kalile rapokatka. Geso yegi ya. Ragjitlu yopik-inripa rutuukakyaplu gituru, gi rixanu rupnakastsinatnani. ⁴⁸ Giyagni Geso wane china, “Gma metkamkalu getkalurkaka, ga wa koglajrukaka, gi galixanu.”

⁴⁹ Pogirchi gitakanru wane chinru, “Nutsrukate, pyopikanu ma mupnakanuwa noturu.”

⁵⁰ Wane chinru Geso, “Pyanutka. Puturu giweka.”

Wa jeji galixlu wa tokanchi Geso wane chinyalu. Yatka. ⁵¹ Wa yopikamtinitka wayegrene gishpakamta yoptotpatkaluna. Runkakluna. Wane chinruna, “Puturu giweka.”

⁵² Giyagni repomgana gipapko yinuwaka giglewleta. Wane chinruna, “Kapet-gogne rutmayitini, rupachwalgatka.”

⁵³ Giyagni ruru gimatlu wanepapkonwa Geso wane chinru, “Puturu giweka.” Ral-ixa wale, ga wa pejnuruneko gipji gajene.

⁵⁴ Wa tye gepi chininri getkaluru kamrutatnaka Geso, Gote ruyakatinitka. Kalile yinitka.

Yayixachri, Wetesta gajeru

5 Wanepnute meyiwlugognetnakni Goteyonenu. Gerosale kanika Geso. ² Wa Gerosale, gowegane gipgyaptotetsi, waneru kawjetikwaka. Gewreyone tokanu wane chinika Wetesta. Wale waneya pamyotamnukaka. ³ Wane ruklugna gixolune yayixachine, maygalene, yokmatachine, giprigmanetachine. Kagwakluna rakaykok-gatikolupa gonu. ⁴ Gi rixanu gipapko gapokini Gitsrukaachitowreru gijrukini kaw-jetikwaka. Rakaykokgatlu wa gonu. Rali gakaykokgatkoklunutka wa gonu, muchi-nanu gijrukatachri kawjetikowakaya, wale gituka gi gixachrikokta yayixlu chi-nanu. ⁵ Wanenanru satu jeji mapamole yokgipi walapu yayixachrinatka.

⁶ Wa Geso getinri tye giklugachri, wa rumatinri gowukshini potu wane rawinri, wane chinru, “¿Paluka giglewletge?”

⁷ Rugitlu wa yayixachri, “Gitsrukaachi, maleshayanno jeji nyoshmakjerupmaka wa kawjetikowaka wa rakaykokgatkoklunupa gonu. Wa nunakopshini gita satu gi-jrukata muchinanu gitaya.”

⁸ Wane chinru Geso, “Pyotunotanu. Pkoschekjekotanu. Pyanutka.” ⁹ Waneklu ruglewatka jeji. Koschekjekotatka. Yanamatka.

Geso jigyegitka wa gapnanutikalurgogne kaspukapgutatinri

Gapnanutikalurgognewa walegogne. ¹⁰ Giyagni wa Goteyone wane chinru wa giletikalurutka, “Gapnanutikalurugognewani. Ginanshichkalurni wa panikjekotinripa.”

¹¹ Wale gigitna, “Nugletjeru Walepotuko wane chinno, ‘Pkoschekjekotanu. Pyanutka.’”

¹² Giyagni repomgaluna, “¿Giru jejni wa wane chinyi, ‘Pkoschekjekotanu. Pyanutka?’”

¹³ Wa giletkalurutka gi gimatlu gi gixachritkani. Gi rixanu Geso gixrikamta, gi rixanu gi gepikna yine wane.

¹⁴ Wanepnute kpashiwakapji Geso gikshikyalu. Wane chinru, “Petinwa. Pugletikulotka. Gi wa wanepnuteko pmukochirewatanutka, wane pnuterutu ma munyegityanpatkayi.”

¹⁵ Wa jeji galimta. Runkakapna Goteyone, Gesoktanwa rugletjeru. ¹⁶ Wale chinanu wa Goteyone kojwakananumtlu Geso. Raluka giylaletluna, gi rixanu wa tyekaka kamruta gapnanutikalurgogneko. ¹⁷ Wa Geso wane chinna, “Xangognenanu kamrurewata Nuru, ga wa Gita koxa kamrurewata.”

¹⁸ Giyagni wale chinanu pnute raluka giylaletluna Goteyone, gi rixanu gi wa gapnanutikalurgognepje gi rapnanuta, seyni wane china Ruru potu rixinri Goyakalu. Goyakaluko pixka rixnawa.

Goyakalu Wgene gitakikolu

¹⁹ Giyagni Geso gigita. Wane chinna, “Galikakni, galikakni, wane nchingi, gike rumkata kamrureta Walepje rixini Gituru, seyni wale rumkata wa Ruru reta kamruretanru, gi rixanu klunerukta kamruta Goyakalu, Gituru koxa waneko pixka gixa kamruretlu. ²⁰ Gi rixanu Girchi galuklu Gituru. Rekakgitlu pejnurkakako Wale kamrutanru. Tyekaka pnute tsru kamrurchi rekakgitanru wa gixa giglajitinripa. ²¹ Gi rixanu Girchi wane gixa yotunkakletna gipnachine. Ruweekakna. Waneko pixka koxa rixa Gituru. Girukokta raluka giweekakleta, ruweekaklu. ²² Gi rixanu Girchi gikena ruklukanuwnayegjixa. Seyni pejnuruko giklukanuwnayegjixlewlu renekle Gituru. ²³ Kagwakpiratyapluna Ruruko pixka wa Gituru wa pejnuruneko. Wa Gituru mkagwakpiratkatu, gi koxa kagwakpiratlu Girchi wa yokanatjeru.

²⁴ “Galikakni, galikakni wane nchingi, ntokanu yijnakotachri, nyokanatjeru galixachri waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Maleshayaplu ruklukanuwninripa. Gipnaluya rushpakamtya. Jigloklu giwekle. ²⁵ Galikakni, galikakni wane nchingi, rapokanu gigogne, xawaknini wa gipnachine yijnaktokanutinipno Gita Goyakalu Wgenno. Yijnakotachine giwekanu. ²⁶ Gi rixanu Girchi waneylu giwekle Walenanuko. Reneekoxlu Gituru waneko pixka nixinripa wa waneyapno giwekle Gitananuko. ²⁷ Rutaakoxno nuklukanuwnayegjixlewatinripa gi rixanu Yineru Wgenno.

²⁸ “Gi giglajitanu tyeya, gi rixanu rapokanu gigogne wa pejnuruneko yomlechi gwachine yijnaktokanutanno. ²⁹ Kigleru kamrutachine gishpakanu yotunruyapa ruwekinripna. Wa gektutu kamrutachine yotunotanna ruklukanuwnayegjixikolupna.

Kristo gipgujtatachine

³⁰ “Gike numkata kamrureta Gitapje nixini. Nyijnakotyawaka waneko pixka nixa giklukanuwnayegjixlewleta. Wanepotukni wa nuklukanuwnayegjixlewle. Gi rixanu gi nujgalu Gitako nushinikanru, seyni wa nyokanatjeru gishinikanru. ³¹ Wa Gitananuko gipgujtatinwa, wa nupgujtawlele gi wa galikakpotunanni. ³² Satni wa gipgujtatno. Numata Gita wa rupgujtatanru Gitaya wanepotukni wale.

³³ “Gixa yokanatna yine Gwa yegi. Wale gipgujtatlu galikakpotunanu tokanchi. ³⁴ Gi wa nyoptotlu wa yineru gipgujtawlele. Seyni tyekaka nchina wa gixa gognetkakikolupa. ³⁵ Gwanwa katalu xirnachri, pokamlatachri. Wa gixa galuka gimuwlepotuta pshinitsonu pokamlanuya.

³⁶“Waneyno Gita tsru potu gipgujtalewlu Gwanu pnute. Gi rixanu Girchi genekeyano kamrurchi npoyagkakinripa. Waleko kamrurchi nkamrutanru, waleko gipgujtatno wa Girchi yokanatno. ³⁷Wa nyokanatjeru Girchi Walekni gipgujtatno Gita. Gi pagogneko gjemaplajitlu gixa. Gi koxa getgetkowakatlu. ³⁸Gi koxa waneygi tokanu gaji gwachri. Gi rixanu Goyakalu yokanatanruno, wa Gita gixa ma malixanutno. ³⁹Getjepotutanru yonatkaluru tokanchi, gi rixanu gixa kagwaka waleya waneyapgi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Wale tokanchinwa gipgujtatno Gita. ⁴⁰Gixa gi galuka ginyegletno waneygi gixinripa giwekinripa.

⁴¹“Gi nyopotlu gimalwuru yineya.

⁴²“Seyni Gita gimatyegitgi wa maleshaygi Goyakalu galuklewele gixa gwachri. ⁴³Gita gina Nuru giwakaya. Gi gyoptotno. Satumka ginanu waleko giwakaya, wale gyoptotanu. ⁴⁴¿Gi gixpoko galixleta gixa, gixkakluko gimalwukakinri? Gi gijgalu wa satupjerutu Goyakalu kigle getle rixyapgi.

⁴⁵“Gi wa gyanshinikanutanru wa Gita jigyegitangi Girchiyegiya. Waneru gjigye-gitjerupa. Moysisni wa gixa kagwakanshinikanutanru. ⁴⁶Gi rixanu gixa galixan-maklu Moysisi, gitkoxmaka galixanu. Gi rixanu Gitapirana yonyegita wale. ⁴⁷Gma malixiniplu wale yonatanru ¿gi rixyawaka galixtokanutinno?”

Pamyo waragkane reta nachneta

6 Wanepnute Kalile tsru wenne wakanute yatka Geso. Walenwa Tiwerya wenne. ²Gixolune yine gomkagitlu, gi rixanu getkalurkaka retna, Wale kamruje-tanru yayixachineya. ³Magka kanika Geso. Wane tuplata yimakleneyma. ⁴Gi gowukatkalu Tsrú Giknoglushgogne, Goteyone meyiwatanrigogne.

⁵Giyagni tunogyagaleta Geso. Retna gixolune yine ginyegityawaklu. Geso wane chinru Wilipi, “¿Ginaka wagjitapinro jimapro wa nikinripna wanna?” ⁶Yantaletyalu wane chintokanuta, gi rixanu Wale gimatlu kamrutanrupa.

⁷Wilipi gigitlu, “Gepi pacha wenroluto jimapro gi poyagotanu satkaka ptsotsota-jkaka yoptotinripna.”

⁸Satu yimakleru Gantirishi, Simo Petro gepuru, wane chinru, ⁹“Gewlu satu mturu waneylu pamyo jimapro triko pixkalutu kamrutikaluru, ga wa gepi shima. Seyni ¿klu kigleylu wane pejnurune chinanu?”

¹⁰Giyagni Geso wane china, “Ntuplakakanna yine.”

Waneru tsru peklomta. Tuplatna. Pamyo waragka getko jejine. ¹¹Giyagni Geso gwalo jimapro. Rali poyagnutletinri, Wale geneksatna yimaklene. Wa yimaklene geneksatna tuplatachine. Waneko pixka rixlo shima ralukyawakpotukna.

¹²Wa jinanu rixinitkana, wane chinna yimaklene, “Gapatjetanru wa gixetachri psojkaka gike ma salewnitipa.”

¹³Giyagni rapatjetluna. Pamole gepi kojita tsepotna psojkaka wa pamyo jimapro triko pixkalutu kamrutikaluru, ruxetanruna nikanatachine.

¹⁴Giyagni wa jejine getinri getkaluru wa Geso kamrutanru, wane chinna, “Tyenwa galikakpotunanu tokanchi geneklewatachri tyechijne ginachripa.”

Tsrú wenu gogote yapamta Geso

¹⁵Giyagni rumatini Geso wa rushinika kashretyapluna pogirna rutakyapluna, ruxrikamtatnaka. Magka ya Walepje.

¹⁶ Kayi chininitka. Yopikamtana. Wenu yana yimaklene. ¹⁷ Kanawa ruptekna. Tsrú wenu wakanute, Kapernawosreta, yanna. Mapshagatkalu. Gi wa runyegitawana Geso. ¹⁸ ¿Gi psoshpurgananuktalu tsru wenu, tsru rawokannipgyale chinanu! ¹⁹ Giyagni ranikgatnimkatkana. Gepi waragkastsi, mapa waragkastsi getko gowuknu yatkana. Retluna Geso. Tsrú wenu gogote yapamta. Gi gowukatkalu kanawa yegi. Pikanna.

²⁰ Wa Wale wane chinna, “Gitni. Gi mpikanu.” ²¹ Giyagni raluka yoptolapluna kanawayá. Wanekluyakawa tutspaka kanawa rushinikyawakna chiji.

Gixolune yine gijgalu Geso

²² Waleprika gixolune yine tsru wenu wakanute gwachine getlo maleshlo sato wanepnute kanawa. Satopjero. Ga wa Geso gi gipteklo wala yimakleneyma. Wa yimaklenepje yatka. ²³ Seyni wa Gitsrukaachi gali poyagnutletlo jimapro, Tiweryawana tuknogamtya kanawakaka. Tiwerya giyakyachrokaka. ²⁴ Giyagni wa gixolune yine geta gi wa Gesoko wanetka, gi wa yimakleneko. Wane retinitkana gixolune yine, kanawa ruptekatkana. Kapernawo yatkana. Wane rujgiyatkaluna Geso.

Galikakpotunanu tengogne giyakyachri jimapro

²⁵ Tsrú wenu wakanute rukshikinitkaluna, wane chinruna, “Rawi, ¿Giklu papokatka gewi?”

²⁶ Rugitna Geso. Wane china, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gi wa gijgano getkalurkaka getinri chinanu, seyni wa jimapro gnikinri ga wa jinangi gixinri chinanu gijgano. ²⁷ Gkamrurawatanu gi wa niikaluru gamgachri chinanu, seyni wa waneyapgi gwagognenatachri giwekinri mnikawnakatupa niikaluru chinanu gkamrurawatanu. Walenwa Gita Yineru Wgenno genekangi. Gi rixanu Girchi, Goyakaluko gimaxikoletno Gita.”

²⁸ Giyagni wane chinruna, “¿Klu wkamrutanu wa Goyakalu kamrure wkamruretirinripa?”

²⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Tyenwa Goyakalu kamrure, wa gixa galixyaplu Wale yokanananru.”

³⁰ Giyagni wane chinruna, “¿Klu getkaluru koxa pkamruta Pixa wa wetyaplu, wa walixyapyi? ¿Klu pkamruta? ³¹ Wutsrukatenni niklo mana yineru mwiyawakanuya, yonchi chinyawaka: *Jimapro tengogne giyakyachro roglutna.*”

³² Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gi wa Moysisi genekgi wa tengogne giyakyachro jimapro, seyni Nuru genekgi wa galikakpotunanu tengogne giyakyachri jimapro. ³³ Gi rixanu Goyakalu jimapre Walenwa tengogne gijrukyachri, tye psolchijne gajeneko genekgiwekletachri.”

³⁴ Giyagni wane chinruna, “Gitsrukaachi, penekjetanwu tye jimapro.”

Geso, wa jimapro giwekikaluru

³⁵ Wane chinna Geso, “Gitni wa jimapro giwekikalurno. Nunyegitjeru gi pagogneko nachiplu. Nalixjerupa gi pagogneko ronunnagatewatanu. ³⁶ Seyni wane nchingi gixa, getmakno. Gi galixa. ³⁷ Pejnuruneko Girchi genekyano ginyegitanno. Wa nunyegitjeru gi wa maleka nuknoklu. ³⁸ Gi rixanu tengogne gijrukyachrinu gi wa Gitako nushinikanru nkamrutinripa, seyni wa nyokanatjeru gishinikanru. ³⁹ Tyenwa nyokanatjeru Girchi gishinikanru, wa pejnuruneko renekano gi satuna

gamganu, seyni nyotunkakanru ralipregognepatka. ⁴⁰Gi rixanu tyenwa nyokanatjeru gishinikanru, wa pejnuruneko Gituru getachine, Wale galixachine waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu. Gita yotunkakanna ralipregognepatka.”

Kegemgana Goteyone Geso chinanu

⁴¹Giyagni Goteyone kegemgayegitlu wane chinre chinanu, “Gitni jimaprono tengogne gijrukyachrino.”

⁴²Wane chinna, “¿Gi ge Gesokni wa tye, wa Gosi wgene, wa ruru, ga wa runro wumatna? ¿Gi rixkoxge wane china wa Tye, ‘Tengogne gijrukyachrino?’”

⁴³Geso gigita. Wane chinna, “Gi gkegemganu Gitaya gixkalkuko. ⁴⁴Gi satuna gimkata ginyegletno Gita wa Girchi nyokanatjeru ma kosetanutu. Gita yotunkakanru ralipregognepatka.

⁴⁵“Yonatkalurni tokanchi geneklewatachine kirukateya: *Goyakalu yimakanna pejnuruneko*. Wa pejnuruneko Girchi yijnakotachine, yimaakalune runyegitnona. ⁴⁶Gi wa satu getyalu chinanru Girchi, seyni Gitapje Goyakalu yegi giyakatyachrino netlu Girchi. ⁴⁷Galikakni, galikakni wane nchingi, nalixjeru wale waneya ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ⁴⁸Gitni wa jimapro giwekikalurno. ⁴⁹Gitsrukateni niklo mana yineru mwiyawakanuya, ga wa rupnanatkana. ⁵⁰Gitni wa jimapro tengogne gijrukyachrino, wa tye nikachripa ma mupninitipa. ⁵¹Gitni wa jimapro giwekachrino, tengogne gijrukyachrino. Girukokta nikiniplu tye jimapro ruweggogenatanu. Wa jimapro Gita geneklepa walenwa nogitu neneklepa ruwekinripna psolchijne gajene.”

Gesogitu ga wa gigraga

⁵²Giyagni Goteyone gejnugimyegkaka. Wane chinna, “¿Gi rixpoko genekletanwu Tye gigitu wnikyaplu?”

⁵³Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gma niikanuplu nogitu, Gita Yineru Wgenno ga wa gma muragragatkanuplu nograga, maleshayapgi giwekinri gixa gwachri. ⁵⁴Wa nnikgitutjeru, nuragragatjeru waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Gita yotunkakanru ralipregognepatka. ⁵⁵Gi rixanu nogitni wa galikakpotunanu niikalurni, ga wa nograga galikakpotunanu girkalurni. ⁵⁶Wa nnikgitutjeru, ga wa nuragragatjeru Gita rawa. Wale Gita gwa. ⁵⁷Wane rixa yokanretno Girchi giwekachri, ga wa Girchi chinanu nuweka, waneko pixka rixa wa nnikjeru. Wale koxa giwekanu Gita chinanu. ⁵⁸Tyenwa jimapro tengogne gijrukyachri. Gi wa gitsrukateni pixka rixa, wa mana nikna. Wa gipnachenatvani. Wa tye jimapro nikachri giweggogenatanu gike rixiniko mnikawnakatu.”

⁵⁹Tyekaka wane china ginkaklewwakapiya, Kapernawo Pokchi runkalewanatya.

Wa Giwekikaluru Walenwa geneka giweklerewatachri

⁶⁰Wa gixo yimaklene yijnakonatinri, wane chinna, “K gimlu tye tokanchi. ¿Katu gimkata yijnakletlu?”

⁶¹Wa rumatini Geso Walenanuko wa yimaklene kegemginri tye tokanchi chinanu, wane chinna Wale, “¿Tyerge gitspeekagi? ⁶²¿Gi gixpokotanu wa getinipno Gita Yineru Wgenno teno nyinipa muchinanu nwanatyawaka? ⁶³Wa Giwekikaluru Walenwa geneka giweklerewatachri. Wa manchi gike gaprini. Wa tokanchikaka Gita

ginkakyagi, walenwa giwekikaluru ga wa giweklu. ⁶⁴Seyni wanena pimrine gixate wa malixkane.”

Gi rixanu Geso gimata yinuwakikoluyakawa ginnaktanwa malixkane, katupni wa samyokjerupa. ⁶⁵Wane china, “Wale chinanu wane nchingi, gi satuna gimkata ginreta Gita yegi ma muchichkanru Girchi.”

Tokanchi giweklu mnikawnakatupirana

⁶⁶Wanepnute gixo yimaklene satkapa. Gi wa Waleyma yanatkana.

⁶⁷Giyagni wane chinna Geso wa pamole gepi, “¿Gi ge galuka yaleta gixa?”

⁶⁸Simo Petro gigitlu, “Gitsrukaachi, ¿katiegmaka gayanu? Pixa waneya tokanchi giweklu mnikawnakatupirana. ⁶⁹Wixa galixa. Wumatyi wa Kristoyi pixinri, Goyakalu giwekachri Wgenyi.”

⁷⁰Geso gigitlu, “¿Gi ge ntsomitgi gixa wa pamole gepirungi? Ga wa gixa satu kamchini.” ⁷¹Gota Giskaryote wa Simo wgenepiranni wane china, gi rixanu walepni wa samyokjerupa. Walenwa pamole gepirune rixinrina.

Ma malixlena Geso gepurune

7 Wa wanepnute Kalile yapanata Geso. Gote gi raluka yapleta, gi rixanu Goteyone galuka giyalaletlu. ²Gi gowukatkalu Goteyone meyiwinatrigogne, wa Gimajechrigogne. ³Repurune wane chinru, “Pyanutka gewiya. Gote pyanutka. Wa pyimaklene koxa getyaplu pkamrujetanru. ⁴Girukokta galuka kpogiru gixleta gi yogimatlu kamrure. Tyekaka pkamrutinri, pupgujetinwa psolchijne gajeneko yegi.” ⁵Gi rixanu gi wa repuruneko galixlu.

⁶Giyagni wane chinna Geso, “Nopapko gi wa rapokawa. Seyni waneygognenangi wa gipapko. ⁷Tye psolchijne gajeneko gi gimkata gayegixletgi gixa. Seyni Gita rayegixna. Gi rixanu Gita gipgujatna wanna wa mugletu kamruretinnrina. ⁸Gixa kanikanu tye meyiwlu yegi. Gichi nkanikanu Gita tye meyiwlu yegi. Gi rixanu gi wa poyagkaakawa nopapko.”

⁹Wane chininitkana, Kalile rutukatka.

Gimajechrigogne meyiwluyeglu Geso

¹⁰Wa meyiwlu yegi kanikinitkana repurune, gowukshini kanikatka Geso koxa. Gi wa gipgujewnachri, seyni pochkeru pixkako. ¹¹Giyagni rujgaluna Goteyone meyiwluyegiya. Wane chinna, “¿Ginaklu wa Wale?” ¹²Tsru gixaxkaklu rixna gixolune yine Gesoya. Wa pimrine wane china, “Kiglerni.”

Pimrine wane china, “Gike. Seyni Wale yokwitna yine.”

¹³Seyni gi satuna pgujetanwaka yanumsayegitlu Goteyone piklena chinanu.

Kpashiwakapji runkaklewatya Geso

¹⁴Ganikaji meyiwlu kanika Geso. Kpashiwakapji ya. Wane runkaklewatya. ¹⁵Giyagni ruglajitna Goteyone. Wane chinna, “¿Gi rixpoko gimatletlu wa Tye wa yonchi? Gi wa yimaakalurni.”

¹⁶Geso gigitna. Wane china, “Nunkaklewlé gi wa Gitanukni, seyni wa nyokanatjerunni. ¹⁷Girukta galuka kamruretlu nyokanatjeru gishinikanru rumatanru nunkaklewlepirana, Goyakalunrege waka Gitako ntokanra. ¹⁸Waleko tokanu ginkakletachri, waleko runalwutikolu rujga. Seyni wa yokanatjeru gimalwutikolu

gijgachri, walenwa galikakpotunanu. Maleshaylu wale mpoyagkaknuchi. ¹⁹ ¿Gi ge Tokanchi Yokanatkaluru reneki Moysisi, ga wa gixa gi satuna kamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru? ¿Kluneru chinanu galuka giylaletno?”

²⁰ Yine gigita. Wane chinna, “Kamchi waneyyi. ¿Katu galuka giylaletyi?”

²¹ Geso gigitna. Wane chinna, “Satu kamrurchi nkamruta. Wa pejnurunekgi gixa giglajita. ²² Galikakni Moysisi genekgi wa sajruku gistaklewlu (seyeni gi wa Moysisi runya, seyeni wa gitsrukaachinni runya) ga wa gapnanutikalurgogne gixa sajruka gistakletlu jeji. ²³ Wa gapnanutikalurgogne sajruka gistakikolupa jeji wa Tokanchi Yokanatkaluru Moysisinu ma kaspukikotupa, ¿gimtuwnayegitnoge gixa wa gapnanutikalurgogne nutuukakpotutyalu satu jeji? ²⁴ Gi gitakyagoklewatanu rixa getletikwaka chinanu, seyeni wanepotuko gitakyagoklewatanu.”

¿Gi ge Walekni Kristo?

²⁵ Giyagni wane chinna pimrine Gerosale gajene, “¿Gi ge Walekni wa Tye wa raluka giylaletanruna? ²⁶ Getanu. Gipgujewnachri yanumsata. Gike chinruna. ¿Rumatatkaluna xani galikakpotunanu tsrukakalune wa Kristo rixinri? ²⁷ Seyeni wa Tye wumatlu ginaka giyakatyachrini. Seyeni wa Kristo gininipa gike gimata ginakakta ruyakatini.”

²⁸ Giyagni kshiwakapji runkaklewanatini Geso, saplewata. Wane china, “Gimatno Gita. Ginaka giyakatyachrino gimata. Gi wa Gitako nushinikanu nuna. Seyeni wa nyokanatjeru galikakpotunanni Wale, wa gixa mumatanutu. ²⁹ Gita gimatlu, gi rixanu Walenno. Ga wa Wale yokanatno.”

³⁰ Giyagni raluka kashretluna, seyeni gi satuna gomyokyegitlu gi rixanu gi wa gipapko gapokawa. ³¹ Gixo Wale galixachine wane gixolunetskala. Wane chinna, “¿Wa Kristo gininipa, getkalurkakapa wa Tye kamrutanrupnutlege kamrutanu Wale? Gike.”

Gwariseyonetowrene yokanatka kashichyapluna Geso

³² Wa Gwariseyone yijnakotna gixolune yine kegemgiyawakna Walepirankakako. Tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yokanatna gitowrenna wa kashichyapluna.

³³ Geso wane china, “Pshinitsonuchi numwamtangichi. Nyokanatjeru yegi nyanutka. ³⁴ Gijganmakno. Gi gikshikanutkano. Wa nwiyawakapa gixa gi ginkata yaletanu.”

³⁵ Giyagni wa Goteyone wane chinkaka wannakakluko, “¿Ginaka rushinika yaletge wa Tye wma mukshikyanpatkalu? ¿Rushinika yaletge gitspalatachine, Kriykonetskala gwachine yegi, runkaklewyegityapna Kriykone? ³⁶ ¿Klupiranni wa tye wa Wale wane china? Wa, ‘Gijganmakno. Gi gikshikanutkano. Wa nwiyawakapa gixa gi ginkata yaletanu.’”

Gonu giwekachri yapgatyawaka pixka

³⁷ Ralipregogne, tsru meyiwlugogne potu, Geso tunwata. Saplewata. Wane china, “Girukokta gonunnagatewata runyegitano. Ruranu. ³⁸ Yonchi chinyawaka, Gonu giwekachri yapgatyawaka pixka rixa gishpakletanu ginanwakaya nalixjeru.” ³⁹ Giwekikalurupiranni china wa tye tokanchi, wa ralixjenepa yoptotanrupni Wale.

Gi rixanu gi rapyegitawana Giwekikaluru Kpashiri, gi rixanu Geso gi wa roy-akawatyawaka jiglokawa.

Gixolune kotspalanshinikankaaka

⁴⁰ Giyagni gixolune yijnakotinri tyepirana, pimrine wane china, “Galikakpotunanni Tyenwa tokanchi geneklewatachri.”

⁴¹ Pimrine wane china, “Kristokni wa Tye.”

Pimrine wane china, “¿Kalilege ruyakatini Kristo? Gike. ⁴² ¿Gi ge wanekni china yonchi wa Tawiklopisha, Wetle Pokchirge, Tawi gwanatyawaka, wane ruyakatinripa Kristo?”

⁴³ Giyagni wannakakluko kotspalanshinikankakna gixolune Geso chinanuya.

⁴⁴ Wa pimrine galuka kashretlu, seyni gikena gomyokyegitlu.

Gi pagogneko Wale pixka rixa ginkakleta satu yineru tye jeji pixka

⁴⁵ Giyagni towrechine gapyegitna tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone. Wane chinkana towrechine, “¿Klu chinanu gi ganiklu?”

⁴⁶ Wa towrechine gigitna, “Gi pagogneko Wale pixka rixa ginkakleta satu yineru tye jeji pixka.”

⁴⁷ Giyagni wa Gwariseyone gigitna. Wane chinkana, “¿Gixkoxnirge yokwitkanatka? ⁴⁸ ¿Ralixluge satu tsrukakalu, ga wa satu Gwariseyo? Gi ralixluna. ⁴⁹ Seyni wa nyi gixolune, Tokanchi Yokanatkaluru mumatkane, kamakpiratkalunni.”

⁵⁰ Wane chinna Nikotemo (Goyechno yayentapjeru. Walenwa Gwariseyone satute). ⁵¹ “Tokanchi Yokanatkaluru wixanu gi giklukanuwnayegjixlu yineru ma muchinanu jempiranyegitkanuwalu, rumatikolupa wale kamrutanru.”

⁵² Rugitluna Nikotema. Wane chinruna, “¿Kalile gajerkoxlayge pixa? Petjetanru. Pumatanru. Gi pagogneko Kalile rupgujewnini tokanchi geneklewatachri.”

⁵³ Satkaka gipji yatka.

Gimopatlewatachro

8 Wa Geso Goliwa Magkate yatka. ² Goyechnokawpotuko kpashiwakapji yatnaka Geso. Pejnuruneko yine ginyegitlu. Tuplata Geso. Runkaklewyegitna.

³ Wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone ganiklo sato suxo Wale yegi. Tkashichka tumopatlewanyawakaya. Ganikaji rutaklona. ⁴ Wane chinruna, “Yimaklewatachri, twu suxo kashichka tumopatlewanyawakpotukoya. ⁵ Wa Tokanchi Yokanatkaluru, Moysisi towutwu soflujetikolupna wane gixachrone. Ga wa Pixa, ¿gi pchina Pixa?”

⁶ Wane chinna yantaletyaluna rumkata jigyegletyapluna. Geso yonogimta. Chiji yonawata gimyojiya. ⁷ Romkaga gepomsaletinitikaluna, potukawata. Wane chinna, “Girukokta gixa satu mmukochiretu, wale gapka ginkaganro sotluya.” ⁸ Rumepe yonogletatnaka. Chiji yonawatatnaka.

⁹ Wa yijnakotinitkana, yatkana. Satkaka yananumta. Muchinanu tsrutsoleji potu ga wa gapkatatachripotunanuko. Gesopje giknokamtkatka, ga wa suxo ganikaji gwanatachro. ¹⁰ Potukawatatnaka Geso. Gi satuna retatka. Suxopjetkani. Wane chinro, “Suxo, ¿ginatkana pjigyegitjene? ¿Gikena giklukanuwnayegjixyi?”

¹¹ Wala wane china, “Gi satuna, Gitsrukaachi.”

Geso wane chinro, “Gi Gitako giklukanuwnayegjixyi. Pyanutka. Gi wanepnuteko pmukochirewatanutka.”

Gesni wa tye psolchijne gajeneko pokamlatyegitachri

¹² Wa Geso yanumyegitatnakna. Wane china, “Gitni tye psolchijne gajeneko pokamlatyegitachri. Wa nomkagitjeru gi wa mapshagwaka yananu, seyini waneyaplu pokamlalu giweekaklewatachri.”

¹³ Giyagni Gwariseyone wane chinru, “Pixnanuko gipgujtatnawa. Wa pupguj-talewle gi wa galikakpotunanni.”

¹⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Gitnanukmaka gipgujtatnawa. Nupgujtalewle galikakpotunanni. Gi rixanu numata Gita ginaka nuyakatya ga wa ginaka nyanu. Wa gixa gi gimata ginaka nuyakatya ga wa ginaka nyanu. ¹⁵ Wa gixa giklukanuwnajixlewata rixpokmanetyawaka. Gita gi satuna nuklukanuwnayegjixa. ¹⁶ Gita giklukanuwnajixlewatini nuklukanuwnajixlewle galikakpotunanni, gi rixanu gi wa Gitapjeni, seyini Gita ga wa nyokanatjeru, Girchi. ¹⁷ Wa Tokanchi Yokanatkaluru gixanu wane yonatika: Gepi jejine gipgujtalewle galikakpotunanni. ¹⁸ Gitni wa Gitnanuko gipgujtatnachriwano, ga wa nyokanatjeru Girchi gipgujtatno Gita.”

¹⁹ Wane chinruna, “¿Ginaklu Puru?”

Geso gigita, “Gi gimatno Gita, gi wa Nuruko. Gitamka gimatanu, Nurkoxmaka gimatanu.”

²⁰ Tye tokanchikaka wane china Geso sroschi gignantakikwaka, kpashiwakapji runkaklewatini. Gi satuna kashichlu gi rixanu gi wa gipapko gapokawa.

Niyiyawakapa Gita gixa gi gimkata wane yaletanu

²¹ Giyagni rumepe wane chinretatnakna Geso, “Nyanutka. Gijjanmakno, seyini gixapni gmukochire gimupnanuna. Niyiyawakapa Gita gixa gi gimkata wane yaletanu.”

²² Giyagni wane chinna Goteyone, “¿Walenanuklege giylatinwa? Giyagoka gonra wane china, ‘Niyiyawakapa Gita, gixa gi gimkata wane yaletanu.’”

²³ Wane chinna Geso, “Gi wa teno gajengi gixa. Gitni wa teno gajerno. Gixni wa tyechijne gajengi. Gi wa tyechijne gajerno Gita. ²⁴ Giyagni wane nchingi wa gmukochire gimupnanuna. Gi rixanu, gma malixkanupmakno Gita nixinri gmukochire gimupnanuna.”

²⁵ Giyagni wane chinruna, “¿Gi gixachriyi Pixa?”

Wane chinna Geso, “Wa muchinanu nunkakyagi. ²⁶ Waneyno gi gepika nunkaklet-piranatyapgi, nuklukanuwnayegjixapgi, seyini wa nyokanatjeru galikakpotunanni. Wa Waleya nyijnakotinri Gita, wale nunkakleta tyechijneya.”

²⁷ Wa Girchipirana runkakyana. Gi rumata jemluna ²⁸ Giyagni Geso wane chinna, “Wa gixa yotukinpatkano Gita wa Yineru Wgenno, waneklu gimatanutkano wa Gita nixinri, ga wa gike nkamruta Gitnanuko, seyini wa Girchi yegi numatinri wale nunkakleta. ²⁹ Gitaymalu wa nyokanatjeru. Gi rutspaltapyano Gitapje nixinri Girchi. Gi rixanu Gita kamrujetlu rugleretjetyawaka.” ³⁰ Tyepirana runkakletini, gixo galixlu Wale.

Galikakpotunanu tokanchi koshpakangi

³¹ Giyagni wane chinna Goteyone ralixjenetka, “Wa ntokanu gomkayegitini, galikakpotunanu nyimaklenepgi. ³² Gixa gimatanru galikakpotunanu tokanchi. Galikakpotunanu tokanchi koshpakangi wayegrechine gma mixinitipa.”

³³ Rugitluna, “Gawraklopishanwu wixa. Gike wayegrenenanwu, gi pagogneko. ¿Gi pchinkoxge Pixa, ‘Gishpakachinepgi?’”

³⁴ Rugitna Geso, “Galikakni, galikakni, wane nchingi, wa pejnuruneko mukochri kamrutachine, mukochri wayegrenni. ³⁵ Wa wayegrechri gi wa panchi rawgogne-natanu. Wgenchi gwagognenatanru. ³⁶ Giyagni wa Gituru koshpakinipgi, galikakpotunanu gishpakachinepgi. ³⁷ Numatgi Gawraklopishangi gixinri, seyni galuka giy-laletno, gi rixanu wa ntokanu gi wa gwagi. ³⁸ Gita ginkakletlu wa Girchistsi netinri, ga wa gixa kamrutlu wa girustsi gjeminri.”

Kamchi girutachingi

³⁹ Rugitluna. Wane chinruna, “Wurni Gawrani.”

Wane chinna Geso, “Gawra wgenengi gixkamka, Gawra kamrujetanrumka gkam-rutanu. ⁴⁰ Ga wa xani galuka giy-laletno, jeji tokanchi galikakpotunanu ginkakjerno. Wale tokanchi Goyakalu yegi njeminri. Gi wale kamruta Gawra. ⁴¹ Gixa kamrutlu girni kamrure.”

Wane chinruna, “Wixa gi wa gapoklewlu chinanu wushpakya. Pagirupje waneywu. Walenwa Goyakalu.”

⁴² Wane chinna Geso, “Wa Goyakalu girutkamka, galukanmakno galikaka. Gi rix-anu Goyakalu yegi nuyakatya Gita. Gewi napoka. Gi rixanu koxa gi wa Gitako nushinikanu nuna, seyni Wale yokanatno. ⁴³ ¿Klu chinanu gi gimata jemlu nunkak-letjetanru? Gi rixanu gi ginkata yijnakletlu ntokanu.

Gixni wa giru giyakatyachingi

⁴⁴ “Gixni wa giru giyakatyachingi. Walenwa tsru kamchi. Giru getsotanrewle galuka kamrureta. Reyinuwakleyakawa kgiylalewaklerni wale. Galikakpotunanu tokanchiya mwakatni wale. Gi rixanu maleshaylu wale galikakpotunanu. Rayrokle-watini, waleko rushinikanu china, gi rixanu kayroklerni. Gayroklu girni. ⁴⁵ Gixa gi galixno, gi rixanu Gita galikakpotunanu nchina. ⁴⁶ ¿Katu wa gixa ginkata gekakgi giklukanuwnaletyano wa nmukochirewatinritka? Galikakpotunanu nchinini, ¿klu chinanu gi galixno? ⁴⁷ Goyakalu yegi giyakatyachri yijnakotlu Goyakalu tokanu. Giyagni gi gyijnakotlu gixa, gi rixanu gi wa Goyakalu yegi giyakatyachingi.”

Gawrani mwakanuwa, Gitni

⁴⁸ Rugitluna Goteyone. Wane chinruna, “¿Gi ge wanepotuko wchina wixa, wa Pixni wa Samari gajeryi, ga wa waneyyi kamchi?”

⁴⁹ Rugita Geso, “Maleshayno kamchi, seyni nkagwakpiratlu Nuru, ga wa gixa mk-agwakpiratkotu gixno. ⁵⁰ Gi wa nujgalu numalwutikolupa. Waneru wa nujga gi-malwuretjeru. Waneru kgitakyagoklewakleru. ⁵¹ Galikakni, galikakni wane nchingi, ntokanu gomkagitachri gike rixiniko retanru gipukchi.”

⁵² Wane chinruna Goteyone, “Xawakni wumatanatkayi waneyyi kamchi. Gawrani gipnana ga wa tokanchi geneklewatachinni. Ga wa Pixa wane china, ‘Wa ntokanu

gimretachri gike rixiniko retumganru gipukchi.’⁵³ ¿Pixlege wa wutsrukutni Gawrani pnutepgutyi? Wale gipnachrinatka. Ga wa tokanchi geneklewatachinni gipnana. ¿Katu pixnawa Pixnanuko?”

⁵⁴ Rugita Geso, “Gitnanuko gimalwutinwa, gike gaprini numalwure. Nuru gene-kno numalwutikolupa. Walenwa wa gixa Goyakalute nchinanru. ⁵⁵ Gixa gi gimatlu, ga wa Gita gimatlu. Gi numatlu, nchinanmaka Gita, gixa pixkamka nixanu kayroklerupmakno. Seyni numatlu. Numretatokanutlu. ⁵⁶ Gawrani gitsrukutni rumuwatni retgognetinno nogogne. Retlu ga wa rumuwatni.”

⁵⁷ Giyagni wane chinruna Goteyone, “Gi pamyomole walapuunawayi. ¿Petnirge Gawrani?”

⁵⁸ Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, Gawrani mwakanuwa, nwatka Gita.”

⁵⁹ Giyagni koscheksotletna sotlujetyapluna. Wa Geso yogimata. Kpashiwakapji rushpakamtya.

Jeji rushpakiniyakawa maygaletu rutuukaka Geso

9 Wane yapamtini Geso retlu satu jeji rushpakiniyakawa maygaletu. ² Yimaklene gepomgalu. Wane chinruna, “Rawi, ¿katu mukochirewata, waleko waka rurune, wa maygaletu rushpakinriya?”

³ Rugita Geso, “Gi tyeko mukochirewata, gi wa ruruneko, seyni wa Goyakalu kamrure gipgujewninripa waley. ⁴ Numkata kamrurewleta wa nyokanatjeru kamrurkaka gogikopshini. Goyechno gina. Waneklu gikeko gimkata kamrurewleta. ⁵ Tyechijne nwakopshini, tye psolchijneko pokamlatachrino.”

⁶ Wane chininitka, chiji ruts Kagata. Rugakajpatlu gitskagaya. Maygaletuygale sagajpatlu kajpa. ⁷ Wane chinru, “Gajewa. Kawjetikwaka Silowega perkapinwa.” Silowe walenwa yokaakaluru, Yokanatkaluru. Giyagni wane ya. Rerkinawa. Getachri ginatka.

⁸ Giyagni wa rumwastsitanune, ga wa muchikawa retanatjene wa maygaletu rixanatini, wane chinna, “¿Gi ge walekni wa tye, wa tuplajenatachri gagijenatachri?”

⁹ Pimrine wane china, “Walekni.”

Ga wa pimrine wane china, “Gike, seyni wale pixka rixa.”

Waleko wane china, “Gitakni.”

¹⁰ Giyagni wane chinruna, “¿Gi pixpoko gimrekgaletatka?”

¹¹ Rugita wale. Wane china, “Wa jeji Geso giwakatletachri, kamrujpatlu kajpa. Sagaygaletno. Wane chinno, ‘Gajewa. Silowega perkapinwa.’ Wane nya. Nerkinawa. Netatka.”

¹² Wane chinruna, “¿Ginaklu Wale?”

Wale wane china, “Goo. Gi numata.”

Gwariseyone gepomgalu maygaletunanu

¹³ Gwariseyone yegi ranikluna maygaletunanu. ¹⁴ Gapnanutikalurgognenwa Geso kamrujpatlu kajpa, rumregkakakatalu. ¹⁵ Giyagni rumepe gepomgaletatnakluna Gwariseyone gi rixpoko getletatka. Wale wane chinna, “Kajpa sagaygaletno. Nerkinawa. Netatka.”

¹⁶ Giyagni pimrine Gwariseyone wane china, “Tye jeji gi wa Goyakalu yegi giyakatyachri, gi rixanu gi wa gapnanutikalurgogne rapnanuta.”

Pimrine wane china, “¿Gi rixpoko gimkata kamruretlu tyekaka getkalurkaka satu jeji kmukochireru?”

Wannakakluko kotspalanshinikankakna. ¹⁷ Giyagni rumepe wane chinretatnakluna maygaletu, “Ga wa pixa, ¿gi pchina pixa Waleya, gi rixanu rumrekgakakyi?”

Wale wane china, “Tokanchi geneklewatachrini.”

Gwariseyone gepomgalu maygaletunanu giru

¹⁸ Giyagni gi ralixpiranyegitluna Goteyone wa maygaletu rixanatinri, ga wa retiritka. Gi ralixluna tomginpotunanukna rurune rugletaygaletikolutka. ¹⁹ Repomgakna. Wane chinkana, “¿Tyenwa gituru, wa gixa wane chinanru maygaletu gishpakyachri? ¿Ga gi rixpoko getletatka?”

²⁰ Giyagni rugitna rurune. Wane chinna, “Wumatlu tyenwa wixa wgene wa maygaletu gishpakyachri. ²¹ Gikta rixpoko getletatka gi wumata. Katukta gimrekgakaklu gi wumata. Gepomganru wale. Tsrutkani wale. Walenanuko ginkakletinwa.”

²² Wane chinna rurune gi rixanu Goteyone pikanna. Gi rixanu Goteyone yijnaakatkana wa satu gipgujtatinri wa Mesiya rixinri, ruknooko maleka ginkaklewawakapjiya. ²³ Giyagni rurune wane china, “Tsrutkani. Gepomganru wale.”

Satupje numata

²⁴ Giyagni rumepe tomgaletatnakluna wa jeji maygaletunanu. Wane chinruna, “Pumalwutanru Goyakalu. Wixa gimatlu tye jeji kmukochirerni.”

²⁵ Giyagni wale gigita. Wane china, “Kmukochireru rixinri, gi numata. Satupje numata, wa maygaletu nixanatinri, xawakni netatka.”

²⁶ Giyagni rumepe wane chinretatnakluna, “¿Gi rixpokoty? ¿Gi rixpoko gimrekgakakletyi?”

²⁷ Rugitna, “Nunkakatkagi. Gi wa gjemno. ¿Klu chinanu galuka yijnakletatnaklu? ¿Gixkoxlege galuklu wa yimaklengi gixinripa?”

²⁸ Yangaluna. Wane chinruna, “Pixni wa yimakleryi, ga wa wixa Moysisi yimakenwu wixa. ²⁹ Wixa gimata wa Moysisi ruynumsata Goyakalu. Ga wa Tye, gi wumata ginaka runya.”

³⁰ Rugita wa jeji. Wane chinna, “Galikakni giglajruni wa gixa gi gimatlu ginakakta runya, ga wa rumrekgakakno. ³¹ Wumata wa Goyakalu gi yijnakotna kmukochirerune, seyini wa satu Goyakalu yonogyegitachri, ga wa Wale gishinikanru kamrutachri, wale yijnakota. ³² Gi pagogneko jempiranyegitka wa satu gimrekgakakyawakatkalu wa maygaletu gishpakyachri. ³³ Goyakalu yegi ma muyakatkanumka wa Tye gikemka rumkata kamruretanu.”

³⁴ Rugitluna. Wane chinruna, “Psolpotuyako mukochri gimushpakachriyi, ¿ga wa pixa ginkaklewyegitwu wixa?”

Maleka ruknokluna.

Maygalene

³⁵ Yijnakota Geso wa maleka ruknokyawakluna. Rukshiklu. Wane chinru, “¿Palixluge wa Goyakalu Wgene?”

³⁶ Rugita wale. Wane china, “¿Katni Wale, Gitsrukaachi, wa nalixyaplu Wale?”

³⁷ Wane chinru Geso, “Petatkalu. Walekni giynumsaty.”

³⁸Wale wane china, “Nalixa, Gitsrukaachi.” Yoptsojityegitlu.

³⁹Wane china Geso, “Giklukanuwnayegixlewlu chinanu, Gita gina tye psolchineko, retinripna metkane, ga wa maygalene rixinripna getachine.”

⁴⁰Wa pimrine Gwariseyone Wale yegi gwanatachine yijnakotlu Wale. Wane chinruna, “¿Wixkoxlege maygalenwu?”

⁴¹Wane chinna Geso, “Maygalengi gixkamka, gimka kmukochirepgi. Ga wa xani gi rixanu gixa wane china, ‘Weta,’ giyagni gmukochire waneygi.

Geso ginkakle: Yapkaku gowegane prijeripirana

10 “Galikakni, galikakni, wane nchingi, wa gowegane prijere gipgyaptototuko mjiglokikatu, seyni pnusretako ratskomtya, walenwa kachowguru. ²Wa gipgyaptototuko jiglokyachri, Walenwa gowegane girukotachri. ³Wale chinanu kotpukgipgyaptoteta wa gipgyapto gajeru. Gowegane yijnaktokanutlu. Rowegatene tomga satkaka tgiwakaya. Koshpakna. ⁴Wa pejnuruneko Walenune koshpakinitkana, kosekamtkana. Gowegane gomkagitlu gi rixanu rumatatokanutluna. ⁵Gi wa romkagitanruna pnu gajeru, seyni rasukinrina wale, gi rixanu gowegane gi gimatatokanutna maleka gajene.”

⁶Tye yapkaku tokanchi Geso ginkakna, seyni wanna gi gimata jemlu klunwa wane chinyana.

Gesni wa kigleru kgirukotaprakleru

⁷Giyagni Geso gimepe wane chinretatnaka, “Galikakni, galikakni wane nchingi, Gitni wa gowegane gipgyaptotno. ⁸Pejnuruneko muchinanu ginachine Gitaya kachowgurunni, seyni wa gowegane gi yijnakotna. ⁹Gitni wa gipgyaptono. Gitaya jiglokyachri rognetaako. Jiglokjetanu. Rushpakjetanu. Rukshikjetanru nikyawakapa. ¹⁰Wa kachowguru gina walepje chinanu, chowguwatinripa, ga wa ruylawatinripa, ga wa nikatlewatinripa. Gita gina waneyna rixinripna ruwekinrina, ga wa ponikowa giwekletinripna.

¹¹“Gitni wa kigleru kgirukotapraklerno. Kigleru girukotapratachri ruwekinri rutaka gowegane chinanu. ¹²Wa wenutkalurni, wa girukotapratachri migje, kgowegateru migje, retapinri kewetna ginachri, ruknokamtana gowegane. Rasukatka. Kewetna kashichanna. Rakapalatna gowegane. ¹³Wa wenutkaluru gasuka gi rixanu wa wenutkalurni. Gike rixluna wa wale wa gowegane.

¹⁴“Gitni wa kigleru kgirukotapraklerno. Numatna nowegatene. Wa Gitanune gimatno. ¹⁵Waneko pixka rixa gimatletno Gita Girchi, ga wa Gita gimatlu Girchi. Nutaku nuwekinri gowegane chinanu. ¹⁶Pimrone koxa waneyno gowegane, tye prijere mwakane. Wanna koxa numkata gwapleta. Yijnaktokanutannona. Wanepu satupje rapatyawakapna gowegane, ga wa satupje girukotapratachri. ¹⁷Giyagni Girchi gishinikno gi rixanu nuwekinri nutaka numepe yoptoletyapatnaklu. ¹⁸Gike konanno nuwekinri, seyni Gitako gitaku Gitanuko. Nutaaka nutakyaplu. Nutaaka numepe yoptoletyapatnaklu. Wane rixa yokanretno Nuru.”

Kotspalanshinikankaku Goteyonkakluko

¹⁹Wanetnaklu kotspalanshinikankaku Goteyonkakluko tye tokanchi chinanu. ²⁰Gixolune wane china, “Kamchi waneylu. Seprolokachrini. ¿Klu chinanu gyijnakotlu?”

²¹ Pimrine wane china, “Gi wa kamchichachri tokanni wa tye. ¿Kamchirge gimkata gimrekgakakletlu satu maygaletu?”

Nowegatene jematokanutno

²² Gerosale waneru meyiwlugogne, wa kpashiwakapji gitaakoklungogne. Gina-pukluni. ²³ Kpashiwakapji yotaljeta Geso, gitamnu Salomonu. ²⁴ Giyagni sajrulkuna Goteyone. Wane chinruna, “¿Giklunanu pali kojwakanshinikanretanwu? Wa Kristo pixinipa, punkakanwu pgujetanwaka.”

²⁵ Rugitna Geso, “Nunkakatgagi. Gi galixa. Wa nkamrurkaka Nuru giwakaya, waleko gipgujtatno Gita. ²⁶ Seyni gixa gi galixa gi rixanu gi wa nowegatengi. ²⁷ Nowegatene jematokanutno. Gita gimatna. Romkagitnona. ²⁸ Gita genekna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu. Gi pagogneko ramganna. Gikena koshrapatanna nomyoya. ²⁹ Nuru, nenekjeru, pejnurune pnute tsruni Wale. Gikena gimkata koshriletna Nurumyoya. ³⁰ Gita ga wa Girchi satupjerunwu.”

Goteyone galuka sotlujeretlu Geso

³¹ Rumepe koscheksotleretna Goteyone sotlujetyapluna. ³² Rugitna Geso, “Gixo kigleru kamrurchi nekakitgi Girchiya. ¿Giru kamrurchi tyekaka chinanu nsotlujetanmakno?”

³³ Rugitluna Goteyone, “Wa kigleru kamrurchi chinanu, gi wa wsotlujetyi, seyini wa mupashiregnuchi chinanu wsotlujetanmakyi, gi rixanu Pixa yinerukyi Goyakalu putaknawa.”

³⁴ Rugitna Geso, “¿Gi ge yonatka wa Tokanchi Yokanatkaluruya gixanu: *Gita wane china, goyakalungi?*”

³⁵ “Wane chininna goyakalune wanna Goyakalu tokanu genekikolune, ga wa yonchi gi rumkata kaspukletko, ³⁶ wa Gita Girchi kpashiri gitakanruno, tyechijne yokananaru, gixa wane china, ‘Mupashiregnuchi pchina,’ gi rixanu wane nchina, ‘Gitni Goyakalu Wgenno.’ ³⁷ Gimka Nuru kamrure nkamrutanu, gi galixanno. ³⁸ Wa nkamrutinri, gimka galixanno Gita, galixanru kamrurchi, gimatyapatkalu, gimatognotenatinripa wa Girchi gwano Gita, ga wa Gita Girchi nwa.”

³⁹ Giyagni rumepe galuka kashretmakluna, ga wa Wale gishpakamta wannayegiya.

Rumepe Gorta wakanute yaletatnaka Geso

⁴⁰ Rumepe Gorta wakanute yaletatnaka, wa Gwa muchinanu katlewjenatyawaka. Wane rawanata. ⁴¹ Gixo yayegitlu. Wane chinna, “Gwa galikakni gi satuko getkaluru kamruta. Seyni Gwa ginkakletjenatanru wa Tye ptowruko galikakni.” ⁴² Gixo galixlu waneya.

Lasaro yayixinri

11 Yayixana Lasarni, Wetani gajerni, Mariya gwiyawaka pokchi, ga wa tyegwaklo Marta. ² Mariya, wa Gitsrukaachi pgamlugalo giyokachro, ga wa tsheyjixitlu tojiwutsaya ga ga walanwa yayixyegwakatachro Lasarni. ³ Repurone yokanrewata Wale yegi. Wane chinjixluna, “Gitsrukaachi, petanu, wa palukanruni yayixanatka.”

⁴ Wa yijnakotinitka Geso wane china, “Tye yayixlu, gi wa gipukchipni seyni rumalwutikolupa Goyakalu, wa Goyakalu Wgene gimalwutikolupa Wale chinanuya.”

Lasaro gipnale

⁵ Geso gishinikna Marta, ga wa tepuro, ga wa Lasaro. ⁶ Giyagni wa jeminitka wa yayixinrinatka, wane rutukawa gegpogne wa rawanatyawaka.

⁷ Giyagni wanepnute wane chinna yimaklene, “Gote gayanutnaka.”

⁸ Yimaklene wane chinru, “Rawi, tyegognekakniko, raluka sotlujeretanyina Goteyone. ¿Waneklege pyanutnaka?”

⁹ Rugita Geso, “Waneylu pagogne pamole gepi gora. Gogi yanini satu, gi wa rutspeta, gi rixanu tyechijne pokamlatachini reta. ¹⁰ Wa satu goyecho yanini rutspeta, gi rixanu maleshlu pokamlalu waleya.”

¹¹ Rali wane chinretinitka, wane chinna, “Lasarni, walukanru, rapnanutatka. Seyni wane nyanu. Nkomyekapanru.”

¹² Giyagni wane chinruna yimaklene, “Gitsrukaachi, rapnanutini, rutukanu.”

¹³ Wa Geso wane chinre wale gipnaleya. Wa wanna kagwaklu wa rapnanushatinri rumkinriyapirana, china.

¹⁴ Giyagni Geso wane chinatkana pgujetanwaka, “Lasarni gipnanatka. ¹⁵ Numuwata gixa chinanu, gi wa wane nwanata, galixinripa. Seyni gayanutka wale yegi.”

¹⁶ Giyagni Tomasu wa Gepirutu chinkaluru wane chinna ruyimakikolune, “Wane koxa gayanu wixa Waleyma wupninripa.”

Yotunru ga wa giweklu

¹⁷ Giyagni rapokinitka Geso, rumatatkalu gepkoxamkojgognetkani kapnatikolutka. ¹⁸ Wa Wetani gi gowukayatkalu Gerosale, mapa getko kilometroni.

¹⁹ Gixo Goteyone ginyegitlo Marta ga wa Mariya yegwakluniyna rumnankapkana.

²⁰ Giyagni Marta jeminitka Geso gininritka, tyoptotaplu. Ga wa Mariya panchi tuplanata.

²¹ Giyagni Marta wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, gewi pwanatkamka, gimka rupnanni nyegwakluni. ²² Xani koxa numatlu wa pejnuruko pagjityaplu Goyakalu, Goyakalu genekanyi.”

²³ Wane chinro Geso, “Yotunotanu pyegwaklupa.”

²⁴ Marta wane chinru, “Numatlu yotunotinripa yotunkoklunchipa ralipregognepa.”

²⁵ Wane chinro Geso, “Gitni wa yotunru ga wa giweklu. Wa nalixjeru rupnanmaka, ruwekanu. ²⁶ Pejnuruneko giwekachine nalixjene gi pagogneko rupnanna. ¿Gi ge palixlu tye?”

²⁷ Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Nalixatka gita Pixni wa Kristoyi, Goyakalu Wgenyi, tyechijne ginachriyi.”

Geso chiyagata

²⁸ Tali wane chinretinitka, talimta. Pochkeroko tomgalo tepuro Mariya. Wane chinro, “Gewitkalu Yimaklewatachri. Repukyi.”

²⁹ Wala jeminitka, giyampotu tpalnamta. Tyayegitlu. ³⁰ Gi wa pokchi rapokawa Geso, seyni wa Marta yoptotapyawakaklu rawanata. ³¹ Giyagni Goteyone panchi gwanatachine walayma tumnanukanatjene, wa retinitkalona Mariya tunwamtin-

ritka giyampotu, tushpakamtatka, romkagimtlona. Kagwakna wa yomlechi tyinripa wane chiyamtapinripa.

³² Giyagni Mariya tapyegitinitkalu Geso, tetinri, chiji tapokamta gijixisti. Wane chinru, “Gitsrukaachi, gewi pwanatkamka, gimka rupnanni nyegwakluni.”

³³ Giyagni Geso wa retinro chiyagatachro, ga wa walayma ginachine Goteyone chiyaganatachine jigekanuwata ginshinikanuya. Kojwakanshinikanuta. ³⁴ Wane china, “¿Ginaka gitakanru?”

Wane chinruna, “Gitsrukaachi, punanu. Petapanru.”

³⁵ Chiyagata Geso. ³⁶ Giyagni wane chinna Goteyone, “¿Getanru! ¿Gi pagalukle-nanukta rixlu!”

³⁷ Wanna pimrine wane china, “¿Gi ge rumkatlu wa Tye wa maygaletu gimrek-gakakachri, gituukakletlu wale ma mupninitipa?”

Lasaro yotunkaaka

³⁸ Giyagni Geso jigekanuwatnatna Walenanuko. Yomlechi yegi rapoka. Gitawakapnani, sotlu gishyatkaluru. ³⁹ Wane china Geso, “Gkoschekanru sotlu.”

Marta, wa gipnachri gepuro wane chinru, “Gitsrukaachi posunatkalu, gi rixanu gepkoxamkojgognetkani.”

⁴⁰ Geso wane chinro, “¿Gi ge wane nchinyi, palixini petanru Goyakalu goyaknu?”

⁴¹ Giyagni koschekluna wa sotlu wa gipnachri gitakikowakaya. Wa Geso teno yigata. Wane china, “Nuru, npoyagnutyi Pixa yijnakotyawakno. ⁴² Numata pyijnakjetno. Seyni gixolune yine chinanu wa sajrukachine, wane nchina, wa ralixinripna Pixa yokanatyano.”

⁴³ Rali wane chinretinitka, saplewata. Tsruru tokanu rixa, “Lasaroo, tekali. Pushpakanu.”

⁴⁴ Wa gipnanatachri rushpakatka, gostumyotkaluru, ga wa gijixi mkachrichrataya. Ga wa gigoji sapwakgojitka kasamalu.

Wane chinna Geso, “Gkaspukanru. Getasha yaletanru.”

Jemanshinikankakna ruylatyapluna Geso

⁴⁵ Giyagni gixo Goteyone wa Mariya yegi ginachine, ga wa Geso kamrutanru getachine ralixluna Wale. ⁴⁶ Wa wanna pimrine Gwariseyone yegi ya. Runkaakana wa Geso kamrutanrupirana. ⁴⁷ Giyagni wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone gapatjetna jemanshinikankakjetikwaka gajene. Wane chinna, “¿Gi wixanutka? Gi rixanu wa tye jeji kamrutlu gixo getkalurkaka. ⁴⁸ Wetasha wane gixletinri pejnuruneko galixanru. Runanna Romanone. Konanunwuna gawiywaka ga wa wgirukotlewatyawaka.”

⁴⁹ Wa Kaygwasu, satu wannate, wale walapu sasertotene gitsrukate potu rixinri, wane chinna, “Gixa gike gimata. ⁵⁰ Gi waleko gyanshinikanuta wa rupxakyapwu wa satu jeji gipninripa yine chinanu, ma mamginitipna pejnuruneko yine.” ⁵¹ Gi wa waleko rushinikanu wane china, seyni wa sasertotene gitsrukate potu rixinri wale walapu, tokanchi reneklewata. Wane china wa Geso gipninripatka yine chinanu. ⁵² Gi wa wannanerupje chinanu, seyni koxa wanerutupje rapatyawakapna Goyakalu wgenene wa gipalanatachine. ⁵³ Giyagni walgogneyakawa jemanshinikankakna ruylatyapluna.

⁵⁴ Giyagni Geso gi wane yapatka pgujetanwaka Goteyonetskalaya, seyni wane yiyatka. Yineru mwiyawakanustsi gwachijnetachri ya, satu pokchi Giprayi giwakletachri. Wane rawanata yimakleneyma.

Yokanatkaluru kashichikolupa

⁵⁵ Wa Tsuru Giknoglushgogne Goteyonenu gi gowukatkalu. Walesreta rushpakyana gixo. Gerosale kanikna, Tsuru Giknoglushgogne ma mapookanuwa, kphashirine rutakikolupna. ⁵⁶ Giyagni rujgaluna Geso. Kpashiwakapjiya tunwatachine wane chinkakna, “¿Gi pixka getle gixlu? ¿Gi wa meyiwatikwaka runanu?” ⁵⁷ Tsurukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yokanrewatna, wa katukokta gimata ginaka rawa, runkalewatniripa wa kashichyapluna.

Ruyokjixitka Geso Wetaniya

12 Giyagni patsrujirgogne magatiniwa Tsuru Giknoglushgogne, Wetani rapoka Geso, wa Lasaro gwiywaka, wa gipnapachri wa yotunkakanru gipnachinet-skalaya. ² Giyagni wane ralpokotyuluna nachnewlupa. Marta gitspaprota. Lasaro walenwa ruxiplatjeru nikikowakaya. ³ Giyagni Mariya wa pgamlugalo ganikaji ginnu twapa, nartogapje kwenuru potu. Tuyokjixitlu Geso. Tsheyjixitlu tojiwutsaya. Psolupjiko tyapa pogamlunuta.

⁴ Satu yimakleru Gota Giskaryote, Simo wgene, wa samyokjerupa, wane china, ⁵ “¿Klu chinanu gi tushankaka twu pgamlugalo wa mapa pachaproji chinanu, kwamonurunnimka teneeko?” ⁶ Gi wa retwamonutya chinanna wa kwamonurune, seyni gi rixanu kachowgurni wale. Sroschimapa ranika. Rawjetlu tsapatkaluru.

⁷ Giyagni Geso wane china, “Petashatanro. Nkapnatikolgogne chinanu tumretlo wa twu. ⁸ Gi rixanu wa kwamonurune gimwagogenousata gixa, ga wa Gita gi wa gimwagogenousatanu.”

Jemanshinikankakyegitluna Lasaro

⁹ Giyagni gixolune Goteyone gimata wa wane rawinri Wale. Gi wa Geso chinanupje runna, seyni Lasaro koxa retapinripna wa yotunkakanru gipnachinet-skalaya. ¹⁰ Jemanshinikankakna tsrukakalune sasertotene, Lasaro koxa ruylatinripna. ¹¹ Gi rixanu wale chinanu gixo Goteyone wane ya. Ralixluna Geso.

Gerosale rapokinri gakagloklewatachri

¹² Waleprikgogne gixolune yine gina meyiwlu yegi, gi rixanu yijnakotluna Geso Gerosale yinripa. ¹³ Rawluna kasureru. Yoptotapluna. Saplewatna:

¡Poyagnu!

¡Giglenshinikanyegitkaluru Gitsrukaachi giwaka ginyachri,

Gisrayiline Pogire!

¹⁴ Geso gikshiklu mporo. Waletji tuplata. Yonchi chinyawaka:

¹⁵ *Gi pikanu, Siyo nshicho.*

Petanru. Pogire gina,

mporo wgenetji tuplatachri.

¹⁶ Muchinanu yimaklene gi gimata jemlu tyekakapirana, seyni royaknu jiglokinitka Geso, waneklu rushinkapluna tyekaka yonatkaluru Walepirana, ga wa wane rixluna tyekaka.

¹⁷ Giyagni wa gixolune Wale yegi gwanatachine, wanna gipgujtatlu tomgiyawaklu Lasaro kapnaya. Gipnachinetskalaya yotunkaklu. ¹⁸ Wale koxa chinanu yopto-
tapluna gixolune yine, gi rixanu jempiranyegitluna Wale getkaluru kamrutinri.
¹⁹ Giyagni Gwariseyone wannakakluko wane chinkaka, “Getlu. Gikegapri gkamruta.
Getanru. Psolchijne gajeneko gwagajxigitlu.”

“Waluka getletlu Geso”

²⁰ Kanikachine meyiwlu yoptsojityentapachinepaymana pimrine Kriykone.
²¹ Giyagni wa nyi gapyegitlu Wilipi, Wetsayta, Kalilesreta gajerunanu. Ragjiltluna.
Wane chinruna, “Wumole, waluka getletlu Geso.”

²² Wilipi ginkakaplu Gantirishi. Gantirishi ga wa Wilipi ginkaklu Geso. ²³ Geso gig-
itna. Wane china, “Nopapko gapokanu noyaknu njiglokinripa Gita, Yineru Wgenno.
²⁴ Galikakni, galikakni wane nchingi, Chiji ma mujrukini trikoji, ma mupnakanu,
walepje gituka. Wa rupninina, gixoji rawini. ²⁵ Ruwekinri galukachri, ramginina
ruwekinri, ga wa ruwekinri gayegixachri tyechijneya, wale gimretanru ruwek-
inripa gike rixiniko mnikawnakatupa. ²⁶ Satu kamrurewyegitinno, romkagitanno.
Ginakpaktano, wane koxa rawanu nkamrurewyegitjeru. Satu kamrurewyegitinno,
Nuru gitakanru kagwakpiratikolupa.

Yineru Wgene ginkata yotunkakletkota

²⁷ “Xani nkojwakanshinikanuta. ¿Gi nchinanu? ¿Nuru, pognetkakanno tyepap-
koya? Seyni tye chinanukni tyepapko nuna. ²⁸ Nuru, pgiwaka gimalwutikolupa Pixa
chinanu.”

Giyagni tengogne ruyakatya tokanchi, “Rumalwutikolutka Gita chinanu. Rumepe
gimalwutikolupa Gita chinanupa.”

²⁹ Giyagni wa gixolune wane gwanatachine, yijnakonatachine, wane chinna,
“Rutlogleni.”

Pimrine wane china, “Goyakalutowreru giynumsatlu.”

³⁰ Rugita Geso. Wane china, “Gi wa Gita chinanni runa tye tokanchi, seyni
gixa chinanu. ³¹ Xani ruklukanuwnayegjixikolna tye psolchijne gajeneko. Xani
tye psolchijne gajeneko gitsrukate, Satanasyo, giknookalurupni maleka. ³² Wa
yotukinpatkanona chijiya, pejnuruneko nkosetanu Gita yegi.” ³³ Wane china ru-
matkakyapna gi pixkalutu gipukchi rupninripa.

³⁴ Giyagni rugitluna gixolune, “Wixa jemlu Tokanchi Yokanatkaluruya wa Kristo
gwagognenatanu. ¿Gi pchinkoxge Pixa: ‘Rumkata yotunkaakota Yineru Wgene?’ ¿Gi
gixachringe wa tye Yineru Wgene?”

³⁵ Giyagni Geso wane chinna, “Pshinitsonu gixa yegi rawanu pokamlalu. Pokam-
lalu waneyakopshingi gyananu, ma kashichkanupgi wa mapshagalu. Wa mapshag-
waka yanachri gi wa rumata ginakakta ya.

Goteyone malixle

³⁶ “Pokamlalu waneyakopshingi galixanru pokamlalu, wa pokamlalu wgenene
gixinripa.” Walekakupirana yanumsata Geso. Ralimta. Yogimatyana.

³⁷ Gixomka getkaluru kamrugetanutna. Gi ralixluna Wale, ³⁸ poyagkakikolupa wa
tokanchi Gisayiya tokanchi geneklewatachri chinyawaka:
Gitsrukaachi, ¿katu galixlu wunkakletanru?

¿Katu gekakgitka wa Gitsrukaachimyo?

³⁹Wale chinanu gi rumkata galixletna, gi rixanu rumepe wane chinretatnaka Gisaiya:

⁴⁰*Maygalene rixkakna.*

Shikowgajkakna.

Giygaleyna ma metinitipna.

Ma mumata jemgajitinipna ma kashrijetikotupna.

Nma mutskalakayanupna.

⁴¹Tyekaka chinjeta Gisaiya wa retinri wa royaknu, Walepirana ruynumsatinri.

⁴²Wane gixkamka, seyni wa tsrukakaluneko gixo galixlu Wale, seyni wa Gwariseyone chinanu gi wa rupgujatluna, ginkaklewakapji ma muknokikotupna.

⁴³Gi rixanu ralukpotutluna yine gimalwure Goyakalu gimalwure pnute.

Geso tokanu giklukanuwnakaklewatinri

⁴⁴Saplewata Geso. Wane china, “Nalixjeru gi Gita ralixa seyni wa nyokanatjeru galikaka. ⁴⁵Wa netjeru retkoxlu wa nyokanatjeru. ⁴⁶Gitni pokamlalno tye chiji ginachrino wa pejnuruneko nalixjene mapshagwaka mawinitipna.

⁴⁷“Satu jeminri ntokanu, gi wa ralixanru, gi wa Gita giklukanuwnayegjixanru. Gi rixanu gi wa nuna nuklukanuwnayegjixyapna tyechijne gajene, seyni nognetkakyapna tyechijne gajene. ⁴⁸Nuknokjeru, gi wa yoptotokanutno, waneru wa ruklukanuwnayegjixjerupa. Wa tokanchi nunkakletanru, wale giklukanuwnakakanru ralipregognepa. ⁴⁹Gi rixanu gi wa Gitako nushinikanu nunkaklewata, seyni wa nyokanatjeru Girchi, Wale yokanatno wane nchinyawakapa, ga wa nunkakletanrupa. ⁵⁰Numatlu Wale yokanatyawaka Walenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Giyagni wa Gita ginkakletanru wa Girchi chinyawakno, wane nchina ginkakleta.”

Geso gerkajixitna yimaklene

13 Ma mapookanuwa meyiwlu Tsuru Giknoglushgogne, rumata Geso wa gipapko gapokinritka, tyechijne rushpakinripatka, Girchi yegi yinripatka. Wane rixa gishinikletna Walenune tyechijne gwanatachine, yoptukyawakpotuko rushinikna.

²Rali nachinewletinitkana kamchi gajitletkakatkalu Gota, wa Simo Giskaryote wgene, samyokyapatkalu. ³Rumata Geso wa Girchi genekyalu pejnurkakako, ga wa Goyakalu yegi giyakatyachri, ga wa Goyakalu yegi ya. ⁴Palnatka nachnewluyeyiya. Komkaga. Sheyipisama rawa. Saprikapchijitnawa. ⁵Wanepnute gerkapi rutakgatlu gonu. Yinuwaka gerkajixletna yimaklene. Sheyipisama saprikapchijitanruya sheyityana.

⁶Giyagni Simo Petro yegi runini, Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿Pixlege gerkajixitano?”

⁷Rugita Geso. Wane chinru, “Wa Gita kamrutanru, gi wa xani pumata jemlu. Wa gowukshiniyaka pumata jemanru.”

⁸Wane chinru Petro, “Gike pixiniko perkajixitano.”

Geso gigitlu, “Nma merkakanyi maleshayapyi Gitanuya.”

⁹Wane chinru Simo Petro, “Gitsrukaachi, gi wa nojixipje, seyni nomyo koxa ga wa nojiwu koxa.”

¹⁰Wane chinru Geso, “Wa gerkakalurutka, gi wa magatatka. Satupjetkalu wa gi-jixipje gerkako, seyni psoluyako powratka. Ga wa gixa powralungi, seyni gi wa pejnurunekgi.” ¹¹Gi rixanu rumatlu samyokjerupa. Giyagni wane china, “Gi wa pejnurunekgi powra.”

Gyimanrupa nekakitgi

¹²Giyagni rali gerkajixitletinitkana, wa rawamkatinitka, tuplatatnaka nikiowakaya. Wane china, “¿Gi ge gimatlu wa nixyawakgi? ¹³Gixa wane chinjetno, ‘Yimaklewatachri ga wa Gitsrukaachi.’ Wanepotuko nchina, gi rixanu Gitakni. ¹⁴Maka Gita wa Gitsrukaachino ga wa Yimaklewatachri nerkajixitgi, gixa koxa gimkata gerkajixkakleta. ¹⁵Gi rixanu gyimanrupa nekakitgi, gixa koxa kamrutyaplu nkamrutyagi. ¹⁶Galikakni, galikakni wane nchingi, wa wayegrechri gi wa rutsrukate pnute tsruni wale. Wa yokanatkaluru gi wa yokanajeru pnute tsruni wale. ¹⁷Tyekaka gimatini, giglenshinikanyegitkalunepgi wa wane gixinipa.

¹⁸“Gi wa pejnurunekgi gixapirana wane nchina. Gita gimatna ginnanwa ntsomitane, seyni poyagkaakalurupa satu tokanchi yonatkaluru, wane chinachri: *Wa Gitayma jimapro nikachri rumtukno yokwireya.*

¹⁹“Xanigognenanu nunkakgi ma mapookanuwa, wa rapokinipa galixanno Gita nixinri. ²⁰Galikakni, galikakni wane nchingi, wa nyokanatanru yoptotachri Gita yoptota. Ga wa Gita yoptotachri nyokanajeru yoptota.”

Geso ginkakletlu wa satu yimaklerni wa samyokjerupa

²¹Wane chininitka Geso, kojwakanshinikanuta. Ruptajalewata. Wane china, “Galikakni, galikakni wane nchingi, satu gixa nchininri wale samyokanno.”

²²Giyagni yimaklene getjekaka. Gi rumatanshinikanutna katupiranni wane china.

²³Waneru satu yimakleru Geso gishinikanru, Geso gitspanostatachri. ²⁴Giyagni Simo Petro gitnoyegitlu tye, wa repomgiyaplu katupiranni wane china. ²⁵Geso gitspanostatachri wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿katni wale?”

²⁶Giyagni rugita Geso, “Waleni Gita genekanrupa psoji gigakachri.” Wale gigaklu psoji. Reneklu Gota Giskaryote, wa Simo wgene. ²⁷Psoji niklokinitka, Satanasyo jiglokatkalu.

Giyagni Geso wane chinru, “Pkamrutanru giyampotu pkamrutanru.”

²⁸Gi satuna nikiowakaya tuplanatachine gimata klu chinanu wane chinru. ²⁹Gi rixanu pimrine kagwaklu wa Gota ktsapane rixinri, Geso wane chinru, “Pagjitanru wa walukanru meyiwlw chinanu, waka kwamonurune renekanu pagixanu.”

³⁰Giyagni wale yoptotinitkalu psoji, waneklu rushpakamtatka. Goyechnotkani.

Gerotu yokanru

³¹Giyagni rushpakamtinitka, wane china Geso, “Xanitkani njiglokanutka noyaknu Gita Yineru Wgenno. Ga wa Goyakalu gimalwutikolpatka Gita chinanu. ³²Goyakalu gimalwutikolupa Gita chinanu, Goyakalu chinanu koxa Gita gimalwutikolupa. Xaniyakawa numalwutikolupa Goyakalu chinanu.

³³“Wiwine, pshinitsonu numwanutkagi. Gijganmakno. Wa Goteyone nchinyawaka, wa nyiyawakapa Gita, gixa gi gimkata wane yaletanu. Wane koxa nchingi gixa xani.

³⁴“Satu yokanru gerotu nenekgi, wa gishiniikakinripa. Gita gishinikinikopixkagi, waneko pixka gixa gishiniikakletanu. ³⁵Wale chinanu pejnuruneko gimatanu gixni wa nyimaklengi, wa gixkalkuko gishiniikakinripa.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatinripa

³⁶Simo Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿ginaka pyanu?”

Geso gigitlu, “Wa nyiyawakapa Gita gi pumkata gomkagletanno wa xani. Wa gowukshini pomkagitanno.”

³⁷Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿klu chinanu gi numkata gomkagletanyi wa xani? Pixa chinanu nutakanru nuwekinri.”

³⁸Geso gigitlu, “¿Gita chinanu putakanru puwekinri? Galikakni, galikakni, wane nchiniyi, ma yanumatkanuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno.”

Gatnugapo, ga wa tokanchi galikakpotu, ga wa giweklu

14 “Gi gkojwakanshinikangajitinwa. Galixlu Goyalaku. Galixankoxno Gita. ²Nurupji gixo gwikwaka wane. Wane ma mixkanumka, nunkakanmakgi. Giyagni nyanuchi. Nalpoktapingi gwiyawakapa gixanupa. ³Nyinpatka, nalpokotini-plu gwikowakapa gixanupa, nunanutnaka. Gitako gwapanutkagi. Nwiyawaka koxa Gita, wane koxa gwanu gixa. ⁴Gimatlu ginaka nyanu. Gimatgapotlu.”

⁵Tomasu wane chinru, “Gitsrukaachi, gi wumata ginaka pyanu. ¿Gi wixpoko gimatletanru wa gatnugapo?”

⁶Geso wane chinru, “Gitni wa gatnugapo, ga wa tokanchi galikakpotu, ga wa giweklu. Gike yayegitlu Girchi, seyini Gitapje chinanu yayegitka Girchi. ⁷Gimatinno, Nuru koxa gimatanu. Xaniyakawa gimatlu. Getatkalu.”

Pekakgitanwu wa Girchi

⁸Wilipi wane chinru, “Gitsrukaachi, pekakgitanwu wa Girchi. Poyagota wixa chinanu.”

⁹Geso wane chinru, “Gi pomshiniko numwatgagi, ¿gi ge pumatno, Wilipi? Wa netjeru retkoxlu Girchi. ¿Gi pchinkoxge pixa, ‘Pekakgitanwu Girchi?’ ¹⁰¿Gi ge palixno wa Gita Girchi nwinri, ga wa Girchi Gita rawa? Wa tokanchi nunkakyagi, gi wa Gitako nonshinikanu wane nchina. Seyni wa Girchi Gita gwachri Wale kamrutlu wa kamrurchikaka. ¹¹Galixanno Girchi nwinri, ga wa Girchi Gita rawa. Gma wane gixkanupa, galixanno kamrurchiyako.”

Kamrurchi tyekaka pnute

¹²“Galikakni, galikakni wane nchingi, wa kamrurchikaka nkamrutanru nalixjeru koxa kamrutanru. Ga wa tyekaka pnute kamrutanu nalixjeru, gi rixanu Girchi yegi nyanu. ¹³Klunerukokta gagjitanru Girchi ngiwakaya, wale nkamrutanu, Girchi gimalwutikolupa Gituru chinanu. ¹⁴Klunerukokta gagjitinipa ngiwakaya, Gita kamrutanru.”

Giwekikaluru Kpashiri gipiratkaluru

¹⁵“Gishinikinipno gkamrutanru nyokanatanrukaka. ¹⁶Gita gagjitanru Girchi ga wa satu Kgimnanukakleru renekangi, gixa yegi gwagognenatachripa. ¹⁷Walenwa Giwekikaluru galikakpotunanu. Wale tyechijne gajene gi ginkata yoptoletanru, gi

rixanu gi retluna. Gi koxa rumatluna. Gixa gimatlu gi rixanu gixa yegi rawa, ga wa gixa gitokote rawanu.

Kristo gipgujewninri

¹⁸“Gi wa murungi nuknokamtanu. Nyayegitangi. ¹⁹Pshinitsonu tyechijne gajene gi getanutkano, ga wa gixa getanno, gi rixanu Gita giweka, ga wa gixa koxa giwekanu. ²⁰Walegogne gimatanu wa Girchi nwinri, ga wa Gita gwa gixa, ga wa gixa nwa Gita. ²¹Nyokanrekaka waneyalutu, ga wa wale kamrutachri, walenwa nushinikjeru. Nushinikjeru Nuru gishinikanrupa. Gita gishinikanru. Nupgujetinwa wale yegi.”

²²Gota gi wa Giskaryotni wale, wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿klunerni wa tye wa wixa yegi pupgujetinwa, gi wa tye psolchijne gajeneko yegi?”

²³Geso gigitlu. Wane chinru, “Girukokta gishinikinipno rumretatokanutanno. Nuru gishinikanru wale. Wale yegi gayanu. Wale yineru yegi gawgognenatanu. ²⁴Nma mushinikjetu gi gimretanru ntokanu. Ga wa tokanchi gyijnakotanru gi wa Gitanni, seyni Girchi wa nyokanatjeru tokanni.

Giglewanshinikanru nuknokyegimtgi.

²⁵“Tyekaka nunkakgi gixa yegi nwanatini. ²⁶Wa Kgimnanukakleru, Giwekikaluru Kpashiri, wa Girchi yokanananru Gita giwakaya, Wale gimatkakangi pejnurukopirana. Rushiniikakangi pejnurupiranako nunkakyagi. ²⁷Giglewanshinikanru nuknokyegimtgi. Nuglenunshinikanu nenekgi. Gi wa tyechijne gajene genekle pixka, Gita genekyagi. Gi wa gkojwakanshinikanutinwa. Gi wa kpiklegolunepgi.

²⁸“Gyijnakotlu wa nunkakyawakgi: ‘Nyanu, ga wa nunanutnaka gixa yegi.’ Gishinikinipno, gimuwatanmaka, gi rixanu wane nchina, Girchi yegi nyanu. Gi rixanu Girchinwa Gita pnute tsru. ²⁹Ga wa xani nunkakatkgi ma mapookanuwa, wa wane rixinpatka galixinripa. ³⁰Gi wa gixo potu nuynumsatanutkagi, gi rixanu runatka kamchi, tyechijne gitsrukate. Gike waneylu wa Gitaya. ³¹Seyni rumatinripna tyechijne gajene Girchi nushinikinri, ga wa Girchi yokanatyawakno wane nixa kamrureta.

“Ntunwatanu. Gewi gayinitka.

Geso ginkakna Gowatsa galikakpotupirana

15 “Gitni wa gowatsno galikakpotu. Nurni wa kgisanateru. ²Pejnuruko giplutsa Gita gwachri, gi kajru, Wale konanru. Ga wa pejnuruko kajiru Wale powratanru jiwpotutinripatka. ³Ga wa gixa powralunetkagi tokanchi chinanu wa nunkakyagi. ⁴Gita gwanu gixa. Gixa nwanu Gita. Wa giplutsa pixka gi rumkata gwaleta walenanuko, wa gowatsa mwakatu rixini, waneko pixka gixa, Gita gmawakanu.

⁵“Gitni wa gowatsno. Gixni wa giplutsa. Gita gwachri, wa wale nwini Gita, wale gixoji gwiylu. Gi rixanu Gita mwakatu gike gimkata kamrureta gixa. ⁶Girukta gi gwinno, maleka giknookalurupa wa giplutsa pixka. Ruprikanu. Rawanruna. Xirnachri ruknokanruna, ga wa xiranu. ⁷Gita gwini. Gixa rawini ntokanu, galukanru pejnananuka gagjitani. Waneyapgi. ⁸Waleya rumalwutika Nuru, wa gixa gixo Wale kamrure gwinri. Wane gixinipa nyimaklenepgi.

⁹“Girchi gishinikinikopixkano, wane nixa gishinikletgi. Nushiniklewle gomkagitanu. ¹⁰Gkamrutiniplu nyokanrekaka nushiniklewle gomkagita. Gita pixka Nuru yokanrekaka nkamruta ga wa rushiniklewle nomkagita. ¹¹Tyepirana nunkakgi, numuwle waneyapgi, ga wa gixa gimuwle tseruwnapotutinripa.

Geso ginkakna wa gikena waneya rushiniklewle tye pnute tsru

¹²“Tyenwa nyokanre, wa gishiniikakinripa, Gita gishinikinikopixkagi. ¹³Gikena waneya rushiniklewle tye pnute tsru, wa rutakyaplu ruwekinri rumatanune chinanu. ¹⁴Gixni wa numatanungi wa gkamrutinri nyokanatyagi. ¹⁵Gi wa wayegrechine nchinanutkagi, gi rixanu wa wayegrechri gi rumata kluneru kamruta wa rutsrukate. Seyni numatanune nchinatkagi, gi rixanu ptowrukakapirana nyijnakotanru Nuru yegi, numatkakgi. ¹⁶Gi wa gixa tsomitno Gita, seyni Gita tsomitgi gixa. Nutakgi gyinripa, kiglerkaka gkamrutinripa, ga wa gkamrutanrupa gwagogenatinripa, wa klunerukokta gagjityaplu Girchi ngiwakaya Wale genekangi. ¹⁷Tyenwa nyokanyegitgi, gishiniikakinripa.

Geso galipre ginkaklewleta

¹⁸“Tyechijne gajene gayegixinipgi, gimatanru Gita gapka rayegixna ma mayegixkanuwagina gixa. ¹⁹Tyechijne gajene gixkamka, tyechijne gajene galukmakna wannanune. Seyni gi rixanu gi wa tyechijne gajengi ga wa Gita tsomitgi tyechijneya, giyagni rayegixgina tyechijne gajene. ²⁰Gishinikanru wa tokanchi wa nchinyagi: Wayegrechri gi wa rutsrukate pnute tsruni. Gitpotuko kojwakinitkana, kojwakankoxgina gixa. Wa ntokanu rumretkamkana, gixanu koxa rumretanna. ²¹Seyni wa tye pejnunanuka kamrutingina ngiwaka chinanu, gi rixanu gi rumatluna wa nyokanatjeru. ²²Nuna. Nunkaklewywgitna gkojwakjenepa. Nma munkanumka, gimka nunkaklewyegitanna, gimka kmukochirepna, seyni nunkakna. Giyagni xani maleshayna rushyamukochiretinrina. ²³Nayegixjeru Nuru koxa rayegixa. ²⁴Wane nma mixkanupa wanna yegi, satu mkamrutanutu, gimka waneyapna mukochirna. Ga wa xani Gita koxa ga wa Nuru koxa retna. Rayegixnona Gita ga Nuru koxa. ²⁵Seyni poyagakikolupa yonchi chinyawaka Tokanchi Yokanatkaluruya wannanu: *Gike chinanu rayegixnona.*

²⁶“Ga wa runanu Kgimnanukakleru, Wale Girchi yegi nyokanyegitangi, wa Giwekikaluru galikakpotu, wa Girchi yegi gishpakyachri. Wa runinipa, Wale gipgujtatanno. ²⁷Wa gixa koxa gipgujtawetanu gi rixanu nyinuwakinyakawa gimwano.

Geso gomkagi ginkaklewleta

16“Tyekaka nunkakgi gma pupjetinitipa. ²Ginkaklewwakapjikaka ginknokikolupa. Runanu gipapko wa katukokta giylatangi kagwakanru Goyakalu chinanu kamrurewatinri. ³Tyekaka kamrutingina gi rixanu gi rumatluna Girchi, gi wa Gitako. ⁴Seyni wa tyekaka nunkakgi, wa rapokinipa walepapko gishinkapanru wa wane nchinyagi. Seyni tyekaka gi nunkakgi muchinanu, gi rixanu gixa yegi nwa. ⁵Ga wa xani nyokanatjeru yegi nyanutka, ga wa gixa gi satuna gepomgano, ‘¿Ginaka pyanu?’ ⁶Seyni gi rixanu nunkakgi tyekakapirana gwamonnu mpachikgajita.

Giwekikaluru Kpashiri kamrurepirana runkakleta Geso

⁷“Seyni galikaka nunkakgi gipxakikolupni nyinripa, gi rixanu wane nma yakanu Kgimnanukakleru gi ginanmaka gixa yegi. Ga wa Gita wane yinipa, Wale nyokanyegitangi. ⁸Wa Kgimnanukakleru gininipa rushinikanutanna tyechi-jne gajene mukochripirana, ga wa poyagkaklewlpurana, ga wa giklukanuwlpurana. ⁹Mukochripirana galikaka rushinikanutanna, gi rixanu gi ralixnona Gita. ¹⁰Wa poyagkaklewlpurana rushinikanutanna, gi rixanu Girchi yegi nyanu. Gi wa getanutkano. ¹¹Ga wa giklukanuwlpurana rushinikanutanna, gi rixanu tyechijne gitsrukate giklukanuwneyegijxkalurupa.

Galikaka potu Giwekikalurupirana runkakleta Geso

¹²“Gi gepika waneyawano nunkakyapgi, seyni xani gi gimkata kashnantakletlu. ¹³Wa runinipa galikaka potu Giwekikaluru Wale kosekangi pejnuruko Galikakpotunanu Tokanchi yegi. Gi rixanu gi Waleko rushinikanu runkakletanu, seyni wa yijnakotyalu pejnunanuka runkakletanu. Runkakangi ginachrikakapapirana. ¹⁴Wale chinanu numalwutikolupa, gi rixanu Gitanu rawanu. Walepirana runkakangi. ¹⁵Klunerukta Girchinu walekoxni Gitanu. Giyagni wane nchina wa Gitanu rawini, runkakangi.

Gwamonnu gimuwlu gixkalurupni, china Geso

¹⁶“Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu, getanutnakno.”
¹⁷Giyagni wane chinkakna pimrine yimaklene,
 “¿Klunerni wa tye wa wane chinyawu, ‘Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu getanutnakno.’ Ga wa ‘gi rixanu Girchi yegi nyanutka?’”
¹⁸Giyagni wane chinna, “¿Klunerni china, wa ‘pshinitsonu?’ Gi wumata jemlu wa wane chinre.”

¹⁹Rumata Geso raluka gepomgaletyaluna. Wane chinna, “¿Gixkakluko gepomgakaka wane nchininri, ‘Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu, getanutnakno?’” ²⁰Galikakni, galikakni wane nchingi, wa gixapa chiyaganu, ga wa gwamonuwatanu. Tyechijne gajene gimuwatanu. Gixa gwamonuwatanu, seyni gwamonnu gimuwlu gixkalurupni. ²¹Wa suxo tushpakawugenetini, kachinolu teta gi rixanu rapokatka topapko. Wa rushpakinitka mturu gi wa tushinikatkalu tsalewnirinanu, tumuwle chinanu wa tyechijne rushpakinriyatka satu yineru. ²²Giyagni xani gixa koxa galikakni kachinolu geta. Seyni netanutnakgi ga wa gimuwgajitanu. Gikeko koningi gimuwle. ²³Walegognepa gike gagjitanu gixa. Galikakni, galikakni wane nchingi, klunerukokta gagjitanu Girchi ngiwakaya Wale genekangi. ²⁴Xanigognenanu gike gagjitawa ngiwakaya. Gagjitanu ga wa gyoptotanru tseruwninripa gimuwle.

“Girchi yegi nyanutka,” china Geso

²⁵“Tyeekaka yapkaklu tokanchiya nunkakgi. Wa gipapko ginanu, gi wa yapkaklu tokanchiya nunkakangi. Seyni pgujetanwaka nunkakangi Girchipirana. ²⁶Walegogne gixa gagjitanu ngiwakaya. Gi wane nchingi Gita gagjitanu Girchi gixa chinanupa. ²⁷Gi rixanu Girchiko galukgi gi rixanu gixa galukno, ga wa galixno Goy-

akalu yegi nuyakatya. ²⁸ Girchi yegi nushpakamtya. Tyechijne nuna. Nuknokamtanutnaklu tyechijne. Girchi yegi nyanutka.”

“Gita gaalixaplu tye psolchijneko,” china Geso

²⁹ Wane chinruna yimaklene, “Petanu. Xani pgujetanuwaka pchina yanumsaleta. Gi satuna yapkaklu pchina. ³⁰ Xawakni wumata Pixa gimatlu ptowrunanuka. Gi pmaga gepomgakota. Tye chinanu walixa Goyakalu yegi puyakatya.”

³¹ Rugitna Geso, “¿Xawakni galixge? ³² Gipapko ginanu, runatka, gitspalkakanu. Satkaka rawyawaka yanu. Gitapje giknokamtanu. Seyni gi Gitapjeni, gi rixanu Gitaymalu Girchi.

³³ “Tye kaka nunkakgi waneygi nchiniripa ginglewanshinikanru Gita chinanu. Tyechijne waneyapgi salewakchi. Seyni kiglenishinikanupgi. Gita gaalixaplu tye psolchijneko.”

Geso gagjigognere

17 Tye kaka wane china Geso. Teno yigata. Wane china, “Nuru, nopapko gapokatka. Puturu gimalwutikolupa Pixa chinanu, wa Pixa koxa gimalwutikolupa Puturu chinanu. ² Wane pixa gitakletno pejnurune yine chinanu, wa pejnurune penekyano, Gita genekyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatupa. ³ Tyenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatu, wa rumatyapyina, satupjeru Goyakalu galikakpotunanu, ga wa Geso Kristo wa pyokanatanruno. ⁴ Gita chinanu pumalwutikolutka tyechijneya. Nnikatkatlu kamrurchi penekyano nkamrutya. ⁵ Ga wa xani, Nuru, penekanno noyaknu, wa Pixastsi nwini noyaknunanu tye psolchijneko mawanatkanuwa.

Geso gagjigogneyegitna yimaklene

⁶ “Wa nyi yine tyechijne gajene penekyano, nekakgigiwakaty. Pixonune, ga wa Gita penekatka. Rumretatokanutya. ⁷ Xawakni rumatatkakaluna pejnurkakako penekyano Pixa ruyakatya. ⁸ Gi rixanu wa tokanchi wa penekyano, nenekatkana. Yoptotatkakaluna. Rumatatkakaluna galikakpotunanu Pixa yegi nuyakatinri. Ga wa rali-xna Pixa yokanatyano. ⁹ Wanna chinanu nagjita. Gi wa tye psolchijne gajeneko chinanu nagjita, seyni penekyano chinanu, gi rixanu Pixonuni. ¹⁰ Wa pejnuruko wane nixle, Pixa wane gixleni. Pixa wane gixle Gitankoxni. Gimalwutkalurno waleya. ¹¹ Gi wa tyechijnetkano, ga wa wanna tyechijne gwawa. Pixa yegi nyanu Gita. Nuru kpashiri, pgiwakaya pumretanna wa penekyano, satupjerune rixinripna, Wixa pixka. ¹² Wanna yegi nwanatini, Gita gimretanatna pgiwakaya. Wa penekyano numretanatna. Gi satuna gamgiyna wanna, seyni kamchi jiglokanrunapjeni gamgana, poyagakikolupa wa yonatkakaluru.

¹³ “Ga wa xani Pixa yegi nya, ga wa tye wane nchina tyechijneya, waneyna rixinripna numuwle tseruwnapotutachri. ¹⁴ Gita genekna ptokanu, ga wa tyechijne gajene gayegixna, gi rixanu gi wa tyechijne gajenni, Gitako pixka, gi wa tyechijne gajerno. ¹⁵ Gi wa nagjita wa Pixa gwapyapna tyechijneya, seyni Pixa girukotyapna mugletuya. ¹⁶ Gi wa tyechijne gajenni, Gita pixka; gi wa tyechijne gajerno. ¹⁷ Kpashirine pixkakanna galikaka potu ptokanuya. Galikakpotni ptokanu. ¹⁸ Wa tye psolchijneko Pixa yokanatno, waneko pixka nixa tye psolchijneko yokan-

retna. ¹⁹Wanna chinanu Gitnanuko kpushiri nixnawa, kpushirine rixinrikoxapna wanna galikaka potu tokanchiya.

Geso gagjigogneyegitna gapatachinepa

²⁰“Gi wannapje chinanu nagjita, seyni koxa wa nalixjenepa wanna tokanu chinanu. ²¹Satupjerune rixinripna pejnuruneko, Pixa pixka, Nuru, Gita pwinri, ga wa Gita Pixa nwinri; wanna koxa satupjerunepa Wixa rawinripna, wa tyechijne gajene galixinripa Pixa yokanatyano. ²²Wa noyaknu penekyano, wale nenekatkana. Wa satupjerune rixinripna, Wixa pixka satupjerunwu. ²³Wanna nwinri Gita ga wa Pixa Gita pwinri, satupjerune rixpotutinripna, wa tye psolchijneko gajene gimatinripa Pixa yokanatyano, ga wa pushinikyana Gita pushinikiniko pixka.

²⁴“Nuru, wa wanna penekyano naluklu ginakaktanwa Gita, wanna koxa Gita yegi gwanu, wa retyapluna noyaknu penekyano. Gi rixanu Pixa gishinikno tyechijne ma mutaakanuwa.

²⁵“Nuru poyagkakachri, tyechijne gajene gi gimaty, seyni Gita gimaty. Ga wa nyi gimata wa Pixa yokanatyano. ²⁶Gita gimatkakna pgiwaka, ga wa numatkakanna, wa gishiniklewu wa pushinikyano wanna rawinripa, ga wa wanna nwinripa.”

Geso samyookaluru ga wa kashichkaluru

18 Wane chininitka Geso, yatka yimakleneyma. Setro Gapga wakanute yatka, wa sana gwiwaka. Geso jiglokamtlu sana yimakleneyma.

²Ga wa Gota koxa wa samyokjerupa rumatlu sana. Gi rixanu gixo kata wane rapatjetyana Geso ga wa yimakleneyma. ³Giyagni Gota ganikna solalone, wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyonetowrerune. Wane yana yochpi-ikaluroyima, kataluyma, giylalewapiyma.

⁴Giyagni Geso gimatlu ptowrunanuka wa ruknogjerupa. Potukle ya. Wane chinna, “¿Katu gijga?”

⁵Rugitluna, “Geso, Nasare gajeru.”

Wane chinna Wale, “Gitni.”

Wannaymakoxlu Gota samyokjeru. ⁶“Gitni,” chinanna Geso, ruxririkamtanna. Nakgamtanna.

⁷Giyagni rumepe gepomgaletatnakna, “¿Katu gijga?”

Wanna wane china, “Geso Nasare gajeru.”

⁸Rugita Geso, “Nunkakatgagi Gitni. Giyagni Gita gijgini getasha yaletanna nyi,” ⁹poyagkakikolupa tokanchi Wale chinyawaka, “Wa penekyano, gi satuna gamgiyno.”

¹⁰Giyagni Simo Petro kyoglolewapreru, koshpaklu. Rustaklu sasertotene git-srukate potu wayegeru, ga wa rustakjepitlu. Potuklejepi rustakyalu. Wayegrechri giwaka Malko.

¹¹Giyagni Geso wane chinru, “Petro, gipata pyoshmakanru yoglolewapi. Wa Girchi genekyano wa girapistono, ¿gi ge nurinro?” Wane china salewnalepapirana.

Geso Ganasa yegi

¹²Giyagni solalone, ga wa ksolaloteru, ga wa Goteyonetowrerune, wanna kashichlu Geso. Rostutluna. ¹³Ganasa yegi gapka ranikluna. Gi rixanu Kaygwasu gimatjirni. Walenwa wale walapu sasertotene gitsrukpotu. ¹⁴Walenwa Kaygwasu

wa Goteyone giykotachri, wa wane chinachri wa rupxakyapna wa satu jeji gipnin-ripa yine chinanu.

Sasertotene gitsrukatpotupji rawini Petro

¹⁵ Simo Petro gomkagitlu Geso, ga wa satu yimakleru. Wa tye yimakleru rumata sasertotene gitsrukatpotu. Gesoyma jigloklu sasertotene gitsrukatpotupji. ¹⁶ Maleka, gipgyaptostsi rawanata Petro. Giyagni rushpaka wa satu yimakleru wa sasertotene gitsrukate potu gimatanru. Ruynumsatlo gipgyapto gajero. Gitoko raniklu Petro.

¹⁷ Giyagni wa gipxaklewatachro gipgyapto gajero wane chinru Petro, “¿Gi ge tye jeji yimaklerkoxyi pixa?”

Wale wane china, “Gi wa gitni.”

¹⁸ Wane tunwanatna wayegrechine ga wa towrechine, yoshikpawatachine. Gi rix-anu kachikleru. Rolkana. Petro koxa wannastsi tunwata. Rolka koxa wale.

Sasertotene gitsrukate potu gepomgalu Geso

¹⁹ Giyagni wa sasertotene gitsrukate potu gepomgalu Geso, yimaklenepiranaya, ga wa runkaklewleya. ²⁰ Geso gigitlu, “Pgujetanuwaka potu nchina yanum-sayegletna psolchijneko gajene. Gita ginkaklewjeta ginkaklewkapjiya, wa rapat-jejetyawakna pejnuruneko Goteyone. Gi wa yogimawakako nunkaklewatya. ²¹ ¿Klu pepomgiyno Gita? Pepomganna wa yijnakotachine wa nchinyawakna. Petanu. Wanna gimata wa nchinyawaka.”

²² Wa wane chininitka, satu towrechri wane tunwanatachri giptagojitlu Geso. Wane china, “¿Wane pixa gigletlu sasertotene gitsrukate potu?”

²³ Rugitlu Geso, “Wa gektutu nyanumsatini, pupgujetanru gektutu, ga wa kigleru, ¿klu chinanu puylakno?”

²⁴ Giyagni sasertotene gitsrukate potu Kaygwasu yegi yokanatlu Ganasu gostutkaluru.

Petro nutatlu Geso

²⁵ Wa Simo Petro tunwa golkalenatachri. Wane chinruna, “¿Gi ge satu yimaklerkoxyi pixa?”

Wale nutata. Wane china, “Gi wa gitni.”

²⁶ Satu sasertotene gitsrukate potu wayegreru, wa Petro gistakjepmoletanru, wane chinru, “¿Gi ge sana netyayi Waleyma?”

²⁷ Giyagni rumepe nutletatnaklu Petro. Waneklu yanumatatka gaxawripa.

Geso Pilato yegi

²⁸ Giyagni Kaygwasu yegi ranikyatkalluna Geso. Tsrupji, Pretoryopji ranikluna. Goyechnokawni. Wannako gi jigloklu Pretoryopji ma puchowninripna, seyini wa Tsrug Giknoglushgogne nachnewlu nikinripna. ²⁹ Giyagni maleka rushpakyegitna Pilato. Wane china, “¿Klu gijigyegitlu tye jeji?”

³⁰ Rugitluna. Wane chinruna, “Gektutu ma kamrutkanumka wa Tye, gimka wsamyokanyi.”

³¹ Giyagni Pilato wane chinna, “Ganikanru gixa. Giklukanuwnayegjixanru Tokanchi Yokanatkaluru gixanu chinyawaka.”

Wane chinruna Goteyone, “Ginanshichkaluru wuylatyaplu satu.” ³² Wane rixa wa poyagakikolupa Geso wane chinre, wa rumatkakyana gi pixkalutu gipukchi rupninripa.

Pilato gepomgalu Geso

³³ Giyagni Pilato rumepe jiglokletlu Pretoryopji. Tomsatlu Geso. Wane chinru, “¿Pixni Goteyone Pogiryi?”

³⁴ Rugita Geso, “¿Pixako pushinikanrerger wane pchina, waka pimrinra ginkakyyi wa Gitaya?”

³⁵ Rugita Pilato, “¿Gitlege wa Goteyo? Pumolene ga wa tsrukakalune sasertotene gita samyokyina. ¿Kluneru pkamruta?”

³⁶ Rugita Geso, “Wa npogirewatyawaka gi wa tyechijne rawa. Tyechijne rawkamka npogirewatyawaka, ntowrerune yagotkakanmaka nma samyokikotup-maka Goteyone yegi. Ga wa xani npogirewatyawaka gi wa gewi rawa.”

³⁷ Giyagni wane chinru Pilato, “Giyagni ¿pogirchiklayge Pixa?”

Rugita Geso, “Pixa wane chinyawaka pogirchi nixinri. Wale chinanukni nushpaka, ga wa wale chinanukni nuna tyechijne, nupguytatyaplu tokanchi galikakpotunanu. Pejnuruko galikakpotunanu gixachri yijnaktokanutno.”

³⁸ Pilato wane chinru, “¿Klunerni wa galikakpotunanu?”

Waka Geso waka Warawasu

Wa wane chininitka rushpakatnaka Goteyone yegi. Wane chinna, “Gi satuna nukshikyalu ruklukanuwninri. ³⁹ Wa gixa gixjetyawaka satu nkoshpakyegityagi tsru Ginoglushgogne. ¿Giyagni gi ge galuklu gita koshpakyegityapgi Goteyone Pogire?”

⁴⁰ Giyagni pejnuruneko gimepe saplewletatnaka. Wane chinna, “Gi wa Tyepni, seyni Warawasu galikakapni.” Ga wa Warawasni kachowgurni.

Getanru wa jeji

19 Giyagni Pilato gwapatkalu Geso. Kochipjejixlu. ² Solalone kona kamgiy-lona sagyeta. Yoshmakjiwutluna. Pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri yoshmakluna. ³ Wane chinna, “¡Galú, Goteyone Pogire!”

Ruylakluna.

⁴ Pilato gishpakatnaka maleka. Wane chinna, “Getanu. Nanikyegitgi maleka, wa gimatinripa gi satuna ruklukanuwninri nukshikyalu.”

⁵ Giyagni rushpaka Geso maleka. Sagyeta kona kamgikolo rutaka, ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Wane chinna Pilato, “Getanru wa jeji.”

⁶ Giyagni retinitkaluna tsrukakalune sasertotene ga wa towrechine, saplewatna. Wane chinna, “¡Koroshishkita putakaganru! ¡Koroshishkita putakaganru!”

Pilato wane chinna, “Gixako ganikanutkalu. Koroshishkita gitakanru. Gi rixanu gita gi gikshikyalu wa ruklukanuwninri.”

⁷ Rugitluna Goteyone, “Wixa waneya Tokanchi Yokanatkaluru. Tokanchi Yokanatkaluru wixanu chinyawaka rumkata gipnaleta, gi rixanu Goyakalu Wgene rixnawa.”

⁸ Tye tokanchi jeminitka Pilato, pnute pikletkalu. ⁹ Rumepe jiglokletatnaklu Pretoryopji. Wane chinru Geso, “¿Ginaka giyakatyachriyi?”

Seyni Geso gi gigitlu. ¹⁰Giyagni wane chinru Pilato, “¿Gita gi wa puynum-sata? ¿Gi ge pumata wa gita gitaaka koroshishkita nutakyapyi, ga wa nutaaka nkoshpakyapyi?”

¹¹Rugita Geso, “Tengogne pma mutaakikamka gimka putaako Gita chinanu. Giyagni pixa yegi nsamyokjeru pixa pnute tsru mukochri waneylu wale.”

Pilato samyoklu Geso koroshishkita rutakikolupa

¹²Wanekluyakawa Pilato galukmaka koshpakletlu. Seyni Goteyone saplewata. Wane chinna, “Wa Tye pkoshpakinipa, gi wa Susa gimatjerpatkayi. Girukokta pogirchi rixnawa yoptopiratlu Susa.”

¹³Giyagni Pilato tye tokanchi yijnakotinri, maleka ranikatkalu Geso. Gitakyagoklewjetikwaka tuplata, wa Sotlumta chinikwaka, ga wa Gewreyone tokanu, Kawata. ¹⁴Tsru Giknoglushgognestsitkani. Tumananutkani. Wale wane chinna Goteyone, “Getanru Mpogire.”

¹⁵Giyagni wanna saplewata, “¡Puxriikakanru! ¡Puxriikakanru! ¡Koroshishkita putakaganru!”

Wane chinna Pilato, “¿Wa koroshishkita nutakanru mpogire?”

Rugitluna tsrukakalune sasertotene, “Maleshaywu wpogire. Susapjeni.”

¹⁶Giyagni samyoklu koroshishkita rutakyapluna. Yoptotluna Geso. Ranikatkaluna.

Koroshishkita gitaakaluru

¹⁷Rutjitakoroshiteshkitatka. Ralimta. Jiwchiswaga yegi chinikowaka ya. Gewreyone tokanu wane chinka Kolkota. ¹⁸Wane koroshishkita rutakyaluna, ga wa Waleyma pimrine gepi. Satkaka pasretkaka. Geso ganikaji gwa.

¹⁹Yonatkoxlu Pilato jigyegitikolupirana. Koroshishkitaptostsi rutaklu. Wane chinyongata:

Geso, Nasare Gajeru, Goteyone Pogire.

²⁰Giyagni gixo Goteyone getyongatlu tye jigyegitikolu, gi rixanu koroshishkita rutakikwaka Geso, gi gowuklu tsru pokchi. Gewreyone tokanu yonatika, ga wa Ratinane tokanu, ga wa Kriykone tokanu. ²¹Giyagni tsrukakalune sasertotene Goteyonenu wane chinru Pilato, “Gi wa ‘Goteyone pogire’ pchinkakyongatanru, seyni, ‘Wale wane china, ‘Goteyone Pogirno’ ””

²²Rugita Pilato, “Nyonatanrutkani nyonatatka.”

²³Giyagni solalone koroshishkita gitakinitkalu Geso, rawamkatatkaluna. Gepkoxamkoje kotspaltatyatkaluna, satkaka solalonenupa. Ga wa gimkaluchrata. Wa gimkaluchrata myotsgakotni. Teno ruyaka saxpaletika psoluko. ²⁴Giyagni wanakakluko wane chinkaka, “Gi wa wsuskakanru, seyni wupenokatanru galikaka katunpaktani wa mkachri.”

Wane rixa poyagkakikolupa wa yonchi wane chinachri:

Kotspalatluna nomkalu wannanupa rixinripa.

Nomkalu chrata rупenokotna.

Giyagni wane rixna solalone.

Geso gitaklo runro Gwa yegi girukotyaplo

²⁵ Geso koroshishkitatesti koxa tunwanatna runro, ga wa runro gepuro, ga wa Mariya wa Kleyogwa gnumro, ga wa Mariya Maktala gajero. ²⁶ Giyagni Geso getinna runro ga wa yimakleru rushinikanru wane gwanatachri, wane chinro runro, “Suxo petanru puturu.”

²⁷ Wanepnute wane chinru yimakleru, “Petanro punro.” Wanekluyakawa yimakleru ganiklo waleyma tixinripa.

Geso gipnale

²⁸ Wanepnute gi rixanu rumata Geso pejnurkakako poyagkaakalurutkani wa yonchiko poyagkakikolupa, wane china, “Nonunnagawata.”

²⁹ Wanenanro pastono kachgalu gwanro katsepolo. Giyagni wanna shichpongakaklu katsopi kachgalu. Gisopoje rutakluna. Ginama rapookakluna. ³⁰ Giyagni kachgalu rurinitka Geso, wane china, “Nikatkalurutkani.”

Yonogjiwumta. Reneklu ruwekinri.

Yoglokwanapatka Geso

³¹ Tsrü Giknoglushgognestsitkani, ga wa tsrupotgognenwa wale gapnanutikalurgogne. Giyagni koroshishkita ma mutukmanetinitipna gapnanutikalurgogne, Pilato ragjita Goteyone jiknagatpalitikolupna, wa koroshishkita koshpakikolpatkana.

³² Giyagni solalone wane ya. Yoptowaka gwachrigapkani jiknagatpalitna. Waneko pixka rixanruna wa satni wa Waleyma koroshishkita gitaakalurni. ³³ Seyni wa Gesni yegi rapokinna gi rixanu retluna gipnachritka, gi wa jiknagatpalitakaluna. ³⁴ Seyni satu solalo yoglokwanapatlu chokorujeya. Waneklu rushpaka gigraga, gonu koxa.

³⁵ Wa getachri gipgujtatlu, ga wa rupgujtale galikaka potu. Wale gimata wa galikaka potu china, wa gixa koxa galixinripa. ³⁶ Gi rixanu tyekaka wane gixka poyagkakikolupa wa yonchi chinikwaka: *Gi jiknagaputko Wale*. ³⁷ Ga wa satu yonchi koxa wane chinatnaka: *Retanruna yoglotanruna*.

Kapnatkaluru Gesni

³⁸ Wanepnute Gosi Garimate gajeru, Geso yimaklerni seyni giyogimatnachriwa Goteyone pikle chinanu. Pilato ragjita wa Gesnimane koshpakinripa. Ruchichlu Pilato. Giyagni wane ya. Koshpakmanetlu Geso. ³⁹ Nikotemo koxa wane ya, wa muchikawa goyecho no yayegitjeru Geso. Raniklo miramunga ga wa galowemunga yapjetkaluro, gepkoxamkojmole patsrujire getko ginnu. ⁴⁰ Ranikmanetatkaluna Gesni. Poyitakaluna mkachrichrata. Pgamlugalo rupoyitluna wa Goteyone gixjetyawaka kapnatikolupa. ⁴¹ Wa koroshishkita rutakikwaka waneru sana. Wa sana waneru gerotu yomlechi, satuna ma mutakikowakanuwa. ⁴² Giyagni gi rixanu Tsrü Giknoglushgognestsitkani Goteyonenu, ga wa gi gowuklu yomlechi, wane rutakluna Gesni.

Yotunru

20 Muchinangogne wa simana, goyechnokawpotuko mapshagakowalu yomlechi tya Mariya Maktala gajero. Tetlu sotlu gajriikaluru yomlechiya. ² Giyagni tasukamta. Simo Petro yegi tya, ga wa satu yimakleru Geso galukanru.

Wane chinna, “Kapna ranikyatkaluna Gitsrukaachini. Gi wumata ginaka rutakanruna.”

³ Ralimta Petro ga wa satu yimakleru. Yomlechi yegi yana. ⁴ Pagasukamtkalunni gepi. Wa satu yimakleru kapnugamtlu Petro. Wale gapka gapoklu yomlechi. ⁵ Rujnoka getletlu. Retlu mkachrichrata wane gwanatachri. Seyni gi wa jigloka. ⁶ Giyagni rapoka romkagitjeru, Simo Petro. Jiglokamtlu kapna. Retlu mkachrichrata wane gwanatachri. ⁷ Ga wa kasamalu wa gijiwu sapwakanatachri gi wa mkachrichratayma rawanata, seyni sapruruukaluru pasretako gitaakaluru. ⁸ Giyagni jiglookoxatka satu yimakleru wa yomlechi gapokgapkatachri. Retlu. Ralixa. ⁹ Giyagni gi rumatawaluna yonchi chinyawaka, wa rumkata yotunretinripa gipnachinetskalaya.

¹⁰ Giyagni satokatnakna yimaklene gimolenyegna.

Geso gipgujewnayegitlo Mariya Maktala gajero

¹¹ Wa Mariya maleka tunwanata. Yomlechstisi chiyaganatya. Wa chiyaganatini tunjoka tetyaplu kapna. ¹² Tetna gepi Goyakalutowrene klatamkalune tuplanatachine, satu gijiwusretananu, ga wa satu gijixisretananu Gesomane gwanatyawaka. ¹³ Wane chinrona, “Suxo, ¿klu kachokyi?”

Wane chinna wala, “Gi rixanu ranikluna Nutsrukata. Gi numata ginakakta rutakanruna.”

¹⁴ Wane chininitka tuprotaka. Tetlu Geso. Wane rawanata. Gi tumatlu wa Geso rixinri.

¹⁵ Wane chinro Geso, “¿Suxo, klu kachokanaty? ¿Katu pujga?”

Wala kagwaklu sana girukotachrini. Wane chinru, “Gitsrukaachi, Pixa ganikiniplu punkakanno ginaka putakniri. Gita ganikanutkalu.”

¹⁶ Wane chinro Geso, “¡Mariya!”

Tuprotaka. Wane chinru wala, “¡Rawoni!” Wane chinreni, “Yimaklewatachri.”

¹⁷ Wane chinro Geso, “Gi pkamrukanno, gi rixanu gi wa teno nyawa Gita, Nuru yegi. Seyni nomolene yegi pyanu. Punkakanna, “Teno nyanu Nuru yegi ga wa Giru yegi, Noyakalute yegi, wa Goyakalute yegi.””

¹⁸ Talimta Mariya Maktala gajero. Tunkakna yimaklene wa tetyawakatkalu Gitsrukaachi, ga wa tyepirana wane chinro.

Geso gipgujewnayegitna yimaklene

¹⁹ Wa muchinangogne simana kaynotka, tushyatka gipgyaptokaka wa yimaklene gapatyawaka Goteyone pikle chinanna, runa Geso. Wanna ganikajite tunwata. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.” ²⁰ Wane chininitka rekakgimyotna ga wa gikwanapa. Giyagni yimaklene gimuwata retyawakluna Gitsrukaachi.

²¹ Giyagni rumepe wane chinretatnakna Geso, “Kiglenshinikanupgi. Wa Girchi yokanatiniko pixkano Gita, waneko pixka nixa yokanretgi.”

²² Wane chininitka, runnipyayegitna. Wane chinna, “Gyoptotanru Giwekikaluru Kpashiri. ²³ Wa gixa kaspukmukochiretanune, kaspukyegitkalunepni. Wa gimretmukochiretanune gimretyegitkalunepni.”

Tomasu malixle

²⁴ Wa Tomasu, satu wa pamole gepi rixinrina, wa Gepirutu chinkaluru, gi wanayma wane rawanata wa Geso gapkapini. Giyagni wane chinruna pimrine yimaklene, “Gitsrukaachi wetatka.”

²⁵ Wane chinna wale, “Nma metkanuplu wa gimyo wa klawopchole, nma yoshmaakanuplu nomyoji klawopna, nma yoshmaakanuplu nomyo gikwanapa, gi nalixanu.”

¡Nutsrukate! ¡Noyakalute!

²⁶ Yokgipgogne giknoginitka, gitoko rawanatatnakna yimaklene. Wannaymakoxlu Tomasu. Runa Geso. Gipgyaptokaka gishyatka. Ganikaji tunwata. Wane china, “Kiglenshinikanupgi.”

²⁷ Wane chinatkalu Tomasu, “Pomyokyegitanno pumyoji. Petamyotanno. Pomyokyegitanno. Nokwanapa pyoshmakanru. Gi wa malixakletupyi, seyni galixachripyi.”

²⁸ Wa Tomasu gigitlu. Wane chinru, “¡Nutsrukate! ¡Noyakalute!”

²⁹ Wane chinru Geso, “Gi rixanu petno, palixa. Giglenshinikanutkalunni nmametjene ga wa galixachine.”

Twu kiruka rumushinikolupa

³⁰ Giyagni gi gepi pimrikaka getkalurkaka kamruta Geso, yimaklene getanu, twu kiruka mutakyongatkotu. ³¹ Tyekakni yonatkaluru galixinripa Gesonwa Kristo Goyakalu Wgene, ga wa galixinri waneyapgi giwekinri giwakaya.

Geso gipgujewnayegitna payokgipre yimaklene

21 Wanepnute Tiwerya Wenne rupgujewnayegitnakna yimaklene Geso. Wane rixa gipgujewnaleta. ² Rapatanatna Simo Petro, ga wa Tomasu wa Gepirutu chinkaluru, ga wa Natanayli, Kana gajeru Kalilesreta, ga wa Sewereyo wgenene, ga wa pimrine gepi yimaklene. ³ Wane china Simo Petro, “Nchaluntapanu.”

Wane chinruna, “Gapakapwu pixayma.”

Wane yana. Kanawa ruptekna. Wale yecho, gi satona kashichna.

Tiwerya Wennesti rupgujewninri Geso

⁴ Goyechnokawa chininitka, wanga tunwanata Geso. Seyni wa yimaklene gi ruatluna Geso rixinri. ⁵ Wane chinna, “Wiwine, ¿gi ge waneygi gnikanrupa?”

Rugitluna, “Malesha.”

⁶ Wale wane chinna, “Kanawa potuklesretate giknokanru chalu. Gikshikanro.” Giyagni ruknokluna. Gi rumkata kosletatkaluna, gi rixanu gi gepiklo shima.

⁷ Giyagni wa yimakleru Geso gishinikanru wane chinru Petro, “Gitsrukaachikni Wale.”

Giyagni wa Simo Petro wa yijnakotinitka Gitsrukaachi rixinri, gimkalu sapwakanawa gi rixanu mamkatunanni. Tsrú wenu ruptekgamtatka. ⁸ Ga wa pimrine yimaklene kanawa yapamta, gi rixanu gi gowuklu chiji, seyni pamyomolestsi getko gowuknuni. Kosemtluna chalu shimayma.

⁹Giyagni chiji ruptekinitkana, retluna chichpawa giglepokotkaluru, ga wa shima gitaakaluro, ga wa jimapro. ¹⁰Wane chinna Geso, “Ganikanro shima, wa gkashichanronatka xani.”

¹¹Ratskotlota Simo Petro. Chiji kosemtlu chalu. Katsepomnuro tsrokaka shima. Satu pacha pamyomole mapa shima. Wane pejnumkalo, seyni gi ruskaka chalu. ¹²Wane chinna Geso, “Ginanutka. Gnikanutka.”

Gi satuna yimakleru tserpiranawata wa repomgiyaplu, “¿Katyi Pixa?” Rumatluna wa Gitsrukaachi rixinri. ¹³Runa Geso. Koscheclu jimapro. Renekna. Waneko pixka rixlo shima. ¹⁴Tyenwa mapa kata chininri rupgujewna Geso yimaklene yegi wa gipnachinetskalaya rali yotunretinitka.

Peneka nikletanna nowegatene

¹⁵Giyagni rali nikaprikletinitkana Geso wane chinru Simo Petro, “Simo Gonasu wgene, ¿gi ge pushinikno wa nyi pnute?”

Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane chinru, “Peneka nikletanna noprane gowega wgenene.”

¹⁶Rumepe wane chinretatnaklu, “Simo, Gonasu wgene, ¿gi ge pushinikno?”

Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane china, “Peneka nikletanna nowegatene.”

¹⁷Mapa kata chininri wane chinru, “Simo, Gonasu wgene, ¿Gi ge palukno?”

Wamontaklu Petro wa mapa kata chininri wane chinru, “¿Gi ge palukno?”

Wane chinru, “Gitsrukaachi, Psoluko pumata. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane chinru Geso, “Peneka nikletanna nowegatene. ¹⁸Galikakni, galikakni wane nchinyi wa makluji pixini pushrikapchijitnawa. Palukyawaka pya. Wa tsrutsoleji pixini pkanakanu. Satu gishrikapchijitanyi. Ranikanyi pma maluka yaletyawakanu.” ¹⁹Tyenwa china rumatkakyaplu gi pixkalutu gipukchi chinanu rumalwutikolupa Goyakalu. Wane chininitka wane chinru, “Pomkagitanno.”

Yimakleru rushinikanru

²⁰Ruprotaka Petro. Retlu wa yimakleru wa Geso gishinikanru romkagitjerna, wa rutsapanostatkoxjeru nikikowakaya, wa wane chinachri, “Gitsrukaachi, ¿katupni wa psamyokjerupa?” ²¹Giyagni Petro getlu wale. Wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, ¿ga wa tye, gi rixanu?”

²²Wane chinru Geso, “Nalukiniplu rutukanu wale nuninpotunanuko, ¿gi pixanru pixa? Pomkagitanno pixa.”

²³Giyagni rushpaka tye tokanchi wa moletkakashinkakluko, wa tye yimakleru gi wa rupnanu. Seyni wa Geso gi wane chinru, “Gi rupnanu,” seyni, “Nalukiniplu rutukanu wale nuninpotunanuko, ¿gi pixanru pixa?”

²⁴Tyenwa yimakleru gipgujtatachri tyekakapirana. Wale yonatlu tyekakapirana. Wumatlu wa rupgujtawle galikakpotunanni.

²⁵Gi gepiikoxlu wa Geso kamrutanru. Satkaka yonatkamka walepje rixinri, nkagwaklu gi wa tye psolchijneko poyagotlo kiruukaka yonatkalurupmaka.

Yokanatkalune Kamrure

Giwekikaluru Kpashiri Gipiratkaluru

1 Teyogwilo, muchinanu tokanchi nunkakyayi pejnurukopirana wa Geso kamrurawatinitka ga wa runkaklewatinitka. ²Psoluko nunkakatkayi yinuwakleyakawa ga wa tengogne yoptotikolgognepotunanuko. Wa tengogne ma yoptotikonuwa towutamtna yokananane wa tsomitanune. Giwekikaluru Kpashiriya towutamtna. ³Muchinanu salewnanata Geso. Rali salewnaletinitka, gepkoxamkojmolgogne rupgujewnayegitatkana wanna giwekachritka. Gixo waneylu rumatpotutikolu. Goyakalu pogirewatyawaka runkakleta. ⁴Waleyma rapatanatina, Wale yokanata Gerosale ma mushpakinitipnachi, seyni wane kagwakinrina Girchi gipiratanru “wa gixa yijnakotyano,” china, ⁵“Gi rixanu Gwa katlewata galikakni gonuya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gkatikolupa gixa. Gi gixogogne potu magatataka.”

Tengogne yinritka

⁶Giyagni wa gapatanatachine gepomgalu. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, ¿gi ge xawakni pugletanutnaklu Gisrayiline pogirewatyawaka muchinanu pixka?”

⁷Wale wane chinna, “Gi gimkata gimatletlu walegognekaka, gi wa gipapkoko wa Girchi gitakanru Waleko girukotyaplu. ⁸Seyni gyoptotanru giyaklu Giwekikaluru Kpashiriya, gixa gogo gapokachripa. Nupgujtatjenepgi Gerosaleya, ga wa psoluko Goteya, ga wa Samaryakoxaya, ga wa yoptukyawakpotunanuko tyechijne.”

⁹Rali wane chinretinitka tyekakapirana, retanatinrina ruxenownakakamtkatka. Kyachgapererumko yoptotlu ma metikotpatka. ¹⁰Teno yiganatna yinikopshini. Gepi jejine tunwastsitna, klatalu mkachri gitakachine. ¹¹Wanna wane chinkoxna, “Jejine, Kalile gajene, ¿klu wane ntunwanatya, tengogne gyiganata? Waleko Geso tengogne yoptotikaluru gixyegiya, waneko pixka rixa ginretanu gishingatiniko pixkalu tengogne yinitka.”

Tenogruko rawinrina yimaklene

¹²Giyagni Goliwa Magkate chinikowaka satokyatkana. Gerosale yana. Gi gowuklu Gerosaleya, wa gapnanutikalurgogne gimkata yanretikowaka. ¹³Rapokna. Ratskotna. Tenogruko yana, rawjetyawakna Petro, ga wa Gwa, ga wa Santiyako, ga wa Gantirishi; Wilipi ga wa Tomasu; Wartolo ga wa Matiyo; Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Simo Muchkopiranawatachri, ga wa Gota, Santiyako gepuru. ¹⁴Pejnuruneko wanna panshinikanerune gomkagi gagjigognereta, suxoneyma, Mariyayma Geso ginro, ga wa repuruneyma.

Gotni gipekole tsomitkaluru

¹⁵Walegognekaka Petro tunwata moletkakachine ganikajiteya. Wane pejnu getko: satu pacha gepimole gapatjetachine. Wane china, ¹⁶“Jejine, nomolene, rumkata poyagakletikolutka wa yonchi Gotnipirana, wa muchikawa chinyawaka Giwekikaluru Kpashiri Tawinamaya. Gotni wa kosekna wa Geso kashichachine. ¹⁷Wixayma gitakgiwakatkalurni. Rutaaka tye kamrurchi chinanu.

¹⁸“Giyagni galikakni waleni wenutlu chiji muglenchi wenru chinanu. Rakaxikamta. Rupsheksatumtana. Psoluko rupkagkichkapimtana. ¹⁹Kpoginru pejnuruneko Gerosale gwachinyegiya. Wane rixa tyechijne Gaseltama chinkaluru wanna tokanuya. Walenwa Granchichijne. ²⁰Gi rixanu Shikalchi Kirukate wane yonatkalurutkani:

Yineru mwiyawakanupni rawyawaka.

Gike gwanutkalu.

Ga wa:

Satu rupekole jiglokanru waleni girukowatyawakmaka.

²¹“Giyagni satu nyi jejine wixaymalune gitakikolupa, gi rixanu psolgogneko wixayma rawna ginakakokta wa Wutsrukate Geso jiglokjenatini ga wa rushpakjenatini wixaymananuko. ²²Gwa katlewatiniyakawa wa wixyegiya tengogne yopotikolgognepotunanuko. Satu nyi jejine rumkata gitaketikolupa Geso yotunotinri gipgujtatachripa.”

²³Rutaakana gepi: Gosi, Warsawa chinkaluru, Poyagkakachri yoklegiwakatachri, ga wa waleyama Matiya.

²⁴Ragijognetna. Wane chinna, “Gitsrukaachi, Pixni pejnurune gimatgajitachriyi. Pekakgitanwu girni ptsomita wa nyi gepi. ²⁵Walepni tye kamrurewatyawaka ga wa tye yokanatanru kamrure yoptotanu. Wane rutskikyatanaka Gotni rawyawakako yinripa.”

²⁶Rutakluna gipenoklu wanna chinanu, ga wa rujruka Matiya chinanu gipenoklu. Rutaaka pamole satupjeyma yokanatanune.

Giwekikaluru Kpashiri gapokinri

2 Poyagkakatkalu pamyomolegogne, Jirgikolpatkagogne. Pejnuruneko panshinikanurune gapatjekaka. ²Walegnapananu waneru rakagnenekle tengogne giyakatyachri gichkonniipygalu pixka. Giyampotu rajpokokannipyata. Wa tuplanatyawakapjina tseponnapogimmnuta psolupjipotuko. ³Rupgujewnayegitna katmerolkaka pixkalutu gitspaljemtachri. Satkaka wannatseptagi rapoka.

Satkaka waleko tokanu yijnakoyamnumletna

⁴Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutatkana pejnuruneko. Yinuwaka yanumletyaluna panerunemnu tokanu wa Giwekikaluru yanumsakakyawakna.

⁵Gerosale rawna Goteyone jejine kqipashiregolune, pachijnemnunanuka giyakatyachine tengogne rapukote gwachijnejetachri. ⁶Rakagnenekle gwinitka rapatjetna gixolune. Gi rumatanshinikanutanna gi rixanu satkakneru tokanu yijnako yanumsaletkana. ⁷Rumyekna. Ruglajitna. Wane chinna, “Getanna. ¿Gi ge Kalile gajenni wa nyi pejnuruneko yanumsatachine? ⁸¿Gi wixpoko wixa satkakwu wixako tokanuya wa wumushpananru wtokanu wyijnako yanumletna? ⁹Wixni Partone, ga wa Metone, ga wa Gelamitane, ga wa Mesopotami gajene, Gote gajene, ga wa Kapatosi gajene, Ponto gajene, ga wa Gasya gajene. ¹⁰Prigi gajene, ga wa Pampiri gajene, Gigipto gajene, ga wa pasretkaka Liwya, Surene tukasreta gajene, ga wa Roma giyakatyachine, ¹¹Goteyone ga wa Goteyo gitaknawachine koxa. Krete gwachine, Garawa gwachine, wyijnako yanumsaletna wixako wtokanuya tsru ruyaklekaka Goyakalupirana.”

¹²Rumyekna pejnuruneko. Gi rumatanshinikanutna. Wane chinkakna, “¿Klunerutkange?”

¹³Pimrine kgixpiranataklerune. Wane chinna, “Jinanunatkana winga.”

Petro ginkaklewele

¹⁴Giyagni Petro tunwata wa pamole satupjeneyma. Gichko tokanru runkakleweyegitna. Wane chinna, “Jejine, Goteyone, ga wa pejnuruneko Gerosale gwachingi, gimatanru tye. Gyijnakotokanutanno. ¹⁵Gi rixanu gi wa gimetachinni wa nyi wa nchinanshinikanutyawaka. Gi rixanu tumananustiwani. ¹⁶Seyni tye kgonutkala wa tokanchi geneklewatachri Gowele chinyawaka: ¹⁷Wane china Goyakalu:

Wane rixanu ralipregnepatka.

Giwekikaluru Gitanu napookakpotutanru

pejnuruneko gaji.

Tokanchi geneklewatachinepni pwugenene jejine

ga wa suxone.

Gmaklutene getanru kaygawlukaka.

Gixa tsrutene gipnawatanu gipnawlukaka.

¹⁸*Galikakni walgognepatka*

nwayegrene, nwayegrerone yegi

nyokanatanru Giwekikaluru Gitanu.

Tokanchi geneklewatachinepni.

¹⁹*Koglajrukaka nenekanu tengogneya,*

ga wa tengognempuko getkalurkaka

tyechijneya, jralu, ga wa xirnachri,

ga wa chichipgya gimomopyatachri.

²⁰*Kashrijewnanu tkachi. Ruchpokanu.*

Ga wa ksuru jraplu, ma mapookanuwachi

Gitsrukaachi tsru koglajrugogne.

²¹*Wane rixanu girukokta Gitsrukaachi*

giwaka tomsatanu, wale gognetkaako.

Tye Geso yotunkaka Goyakalu

²²“Jejine, Gisrayiline gyijnakotanru tye tokanchi: Geso, Nasare gajeru, Walenwa jeji Goyakalu kiglepiranyegiru rixakanru gixyegiya ruyaklekakaya, ga wa koglajrekakaya, ga wa getkalurkakaya. Tyenwa Goyakalu kamrutanru Waleya gixatskalaya, gimatyawaka koxa gixa. ²³Walenwa samyookaluru Goyakalu giglepokotyawaka wa rushinikanru, ga wa muchikawako rumatgoggenatanru. Wale gixa gixripkakanru ga wa giylatanru wa kmukochirerunemyoya. Koroshishkita gitakjixanru. ²⁴Wale Goyakalu yotunkaka. Gipukchichino kaspukyalu. Gi rixanu gi rumkata chipetkotatka gipukchiya.

²⁵“Gi rixanu Tawi wane chinpiranyegitlu:

Netlu Gitsrukaachi

gita ginaple rawgoggenatinri.

Gi rixanu nputuklesretate rawa,

Gi wa nkomyemyetko.

²⁶*Wale chinanu numuwgajita,*

ga wa numuwleymananuka nyanumata.

Ga wa xani nomane koxa gapnanutanu

kagwakikolupa chinanu.

²⁷ *Gi rixanu gi puknokamtanno*

gipnachine gwiyawaka.

Gi koxa puchichanru

wa Pixanu mmukochiretu rujpaginripa.

²⁸ *Pumatkakno giweklugapkaka.*

Pomjikpotutanno Pixa yegi nixinri.

²⁹ “Jejine, nomolene, gichichanno nunkakyapgi pgujetanuwaka tsrupotni git-srukaachini Tawipirana. Wa gipnachrinatka. Kapnatkana. Ga wa giyomle wixyeglu xanigognenanu. ³⁰ Giyagni tokanchi geneklewatachri rixinri, Tawi gimatlu wa *Wale kawchinanu Goyakalu wane chinru wa Tawiklopishaneya gixmanetyawaka Goyakalu gipgijewnakakanru Kristo pogirewatinripa Tawi pogirewatyawakaya.* ³¹ Ma mapookanuwa retinitkalu, runkakletlu Kristo yotunotinripa. *Gi wa ruknooko gipnachine gwiyawaka.* Gi wa gigituko jpaggianu ³² Wa tye Geso yotunkaka Goyakalu. Walepirana pejnurunekwu gipgijtatachinwu. ³³ Giyagni pogirchi rutaaka Goyakalu potuklesretate. Girchi yegi rawyalu gipiratkaluru Giwekikaluru Kpashiripirana. Rawinitkalu rupkakatkalu wa tye gixa getanru ga wa gyijnakotanru. ³⁴ Gi rixanu Tawi gi wa tengogne ya, seyni wale wane china:

Gitsrukaachi wane chinru wa Nutsrukate,

Npotuklesretate ptuplatanu,

³⁵ *Nutakinpotukna pkamnixjene*

putspanjixgapre rixinripna.

³⁶ “Gimatankoxlu pejnuruneko Gisrayiliklopishangi wa tyeko Geso wa koroshishkita gitakanru, Goyakalu galikakni gitakatkalu Gitsrukaachi ga wa Kristo rixinripa.”

Mapa waragkane katkalune

³⁷ Giyagni yijnakotinrina tyepirana, kachingajinatkana. Wane chinkana Petro ga wa pimrine yokanatanune, “Jejine, wumolene, ¿gi wixanutka xani?”

³⁸ Ga wa Petro wane chinna, “Genshinkanutanu. Gkatikolupa wa gixa satkakgi Geso Kristo giwakaya, gkaspukmukochiretikolupa. Gyoptotanru Giwekikaluru Kpashiri geneekaluru. ³⁹ Gi rixanu gixanupni wa gipiratkaluru, ga wa gwugene-nenupkoxapa, ga wa gyoptukaklopishatyawakpotunanuka, gi pejnukta wa Gitsrukaachi Woyakalute tomganunepa.”

⁴⁰ Gixo pimri tokanchi rupgujtalewata. Ruykolewata. Wane china, “Gognetkakikolupa gixa tyegogne gimuweekakanatachine mpotukanyegiya.”

⁴¹ Giyagni wa yoptotokanutjene katka. Yogniikalunni walegogne mapa waragka getko yine.

⁴² Yokanatkalune ginkaklewe romkagitna. Romkagi gimatkakletna. Romkagi jik-najroletlona jimapro. Romkagi gagjigogneretna.

Muchichachine Kristonune gimatkaklewe

⁴³ Pejnuruneko yine pika. Gixo koglajru ga wa getkaluru kamrutka wanna yokanatkaluneya. ⁴⁴ Pejnuruneko galixachine gimwakaka. Ptowrunanuka rej-

nunkatna pejnurune wane gixleni. ⁴⁵Rushankaluna rejnunkatna, wane rixlena. Kotspalkakyana pejnuruneko wa satkaka magatyawaka. ⁴⁶Wane rixjegognenatna kpashiwakapjiya panshinikanurune pagognemnunanuka. Jiknajrojetlona jimapro panchikakaya. Paniikalunni gimuwatachine, myokwirgajine. ⁴⁷Rumalwutluna Goyakalu. Kiglepiranyegirune pejnuruneko yinyegiya, ga wa Gitsrukaachi yognikananumtina pagognemnunanuka gognetkaakalunepa gapatjetachine yegi.

Satu myankatu gituukaaka

3 Petro ga wa Gwa kayinwaka gagjigognepapko kanikna. Kpashiwakapji yana. ²Satu jeji ruspakinyakawa myankatu gwapjetka. Pagognemnunanuka kpashiwakapji gipgyaptotetsi rutakluna, wa Kigleru potu Gipgyapto chinikowaka. Wa kpashiwakapji jiglokachine ragjitinripa sroschi. ³Wale getna Petro ga wa Gwa kpashiwakapji jiglokachinepa. Sroschi ragjita renekyapluna.

⁴Ga wa Petro Gwayma yopukgatluna. Wane chinru, “Petanwu.” ⁵Wa wale getpotutna. Kagwakanata pagixanu yoptotinripa, wanna genekashatyaplu.

⁶Petro wane china, “Maleshayno sroschi, gi wa koriko. Seyni satu waneyno. Wale nenekyi. Geso Kristo Nasare gajeru giwakaya, palnanu. Pyananu.”

⁷Potuklemyo kashichyalu. Palnakaku. Waneklu gichko rixkatka gijixi ga wa giygaleji. ⁸Rupteka tunwaleta. Yanatka. Wannayma jiglokamtatkalu kpashiwakapji. Yanamtatka. Ruptemta. Rumalwumtlu Goyakalu. ⁹Pejnuruneko yine geta yanretlu ga wa rumalwumtlu Goyakalu. ¹⁰Rumatluna wa kpashiwakapji Kigleru Gipgyaptotetsi tuplajetachri sroschi gagjijetachri. Ruglajpotutanna. Rumyekpotutanna wa wane rixinritka.

Petro ginkakewle Salomotamnuya

¹¹Wa myankatunanu gigletkalurutka kashichna Petro ga wa Gwa. Pejnuruneko yine potogiwnayegitna Salomotamnu chinikowakaya. Giglajitachine. ¹²Petro getlu. Wane chinna yine, “Jesine, Gisrayiline, ¿gi gixge giglajita wa tyeya? ¿Klu chinanu gyopukgapotutwu, wixako wuyaklepgutlege, wixako wupashirenupgutlege wyankakyalu wa tye? ¹³*Gawra Goyakalute, Gisaakanu, Gakowonu, wutsrukatenni Goyakalute* tsru pogirewlu renekanru Gituru Geso, wa gixa samyokanru ga wa ginutatanru Pilatyegiya. Giklukanuwnayegjixlu wa kaspuukalurupmaka. ¹⁴Gixa ginutatlu wa Kpashiri ga wa Poyagakachri. Gixa gagjitlu genekikolupa kgyilalewakleru. ¹⁵Giylatanru giweklu genekachri wa Goyakalu yotunkakanru gipnachine tskalaya. Walenwa gipgujtatachinwu wixa. ¹⁶Ralixgiwakatko chinanu, giwaka gichko rixkaklu wa tye, gixa getanru ga wa gimatanru. Wa galixlu Wale chinanu, tye gituukakpotutlu gixa pejnurunekgi getanu.

Petro chanixna renshinikanutinripna

¹⁷“Ga wa xani, nomolene, numatlu wa gma mumatkanchinanu wane gixlu, git-srukatene pixka koxa. ¹⁸Giyagni Goyakalu poyagakaku wa muchikawa runkalewjixanru pejnuruniko tokanchi geneklewatachinninamaya, wa Kristote salewninripa. ¹⁹Giyagni genshinikanutanu. Gkashrijetko, powratkalunepgi gmukochireya, ²⁰Gitsrukaachyegiya runinipa giyalganshinikanrugogne, ga wa Geso Kristo yokanyegityapgi, wa muchikawa gixa chinanu gitaakaluru. ²¹Galikakni rumkata tengogne chipetletlu wa rugletkoklungognepotunanuko ptowruko. Wale runkak-

leta Goyakalu, Walenune kpashirine tokanchi geneklewatachinnamaya, muchikawa potu gwapachinni. ²² Gi rixanu Moysisi wane china, ‘*Gitsrukaachi Goyakalute gippu-jewnakakyegitangi Tokanchi Geneklewatachri satu gimolepa gita pixka. Wale gyijnakotanu pejnurkakako Wale ginkakangi.*’ ²³ Wane rixanu: *Girukokta yineru gi yijnakotanru Wale Tokanchi Geneklewatachri, nikatkalurupni yinyegiya.*’

²⁴ “Pejnuruneko tokanchi geneklewatachine, Samoyroni muchichachri ga wa gapkatamtachine, pejnuruneko ginkaklewatachine ginkakletpiranatlu tyegognekaka. ²⁵ Gixni wa tokanchi geneklewatachinniklopishangi. Gixa chinanni wa gipiratkaluru wa Goyakalu gipiratyana wutsrukateni. Wane chinru Gawrani, *‘Puklopisha chinanu giglenshinikanyegitakalunepni payinemnunanuka tye psolchijneko gwachine.*’

²⁶ “Rali yotunkakletinitkalu Gituru Goyakalu gixa yegi gapka yokanatlu ruglenshinikanyegityapgi gkashrijetikolupa satkaka gma muglenuya.”

Petro ga wa Gwa yoshmaaka

4 Wanna Petro ginkaklewyeginatinna yine, sasertotene gapyegitna kpashiwakapji gitsrukateyma ga wa Sariseyone. ² Kojwakanshinikanutkana wa Goyakalupirana runkakikolutkana yine, ga wa Geso chinanu yotunkoklunchipa gipnachinetskalaya runkaakana. ³ Kashichkana. Yoshmakikowaka rutaakana waleprikpotunanuko, gi rixanu kayitkani. ⁴ Seyni gixo tokanchi yijnakonatachine galixa. Wane pejnugetkona jejine pamyo waragka.

Jemanshinikankakjetikowaka rupgujtatya Petro

⁵ Wane rixatka waleprikgogne Gerosale rapatjetyana rutsrukatenna, ga wa tsrune, ga wa yonchikgapine. ⁶ Ga wa Ganasu Sasertotene Gitsrukatpotu, ga wa Kaygwasu, ga wa Gwa, ga wa Galegantro, ga wa pejnuruneko Sasertotene Gitsrukatpotumolene. ⁷ Wanna ganikajite tunwakaakana. Repomsatkana, “¿Klu giyakluya, katu giwakaya wane gixyalu wa tye?”

⁸ Giyagni Petro Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu wane chinna, “Yine gitsrukatengi ga wa Gisrayiline tsrutengi, ⁹ xawakni gepomsatkalunwu wixinri, satu kigleru chinanu, jeji yayixachri kamrutikoluya, gi rixpoko gituukakota. ¹⁰ Pejnurunekgi gixa ga wa pejnuruneko Gisrayilinerune gimatanrupa tye: wa Geso Kristo giwakaya rutuka tye yineru. Geso Nasare gajerunwa gixa koroshishkita gitakanru, ga wa Goyakalu yotunkakanru gipnachinetskalaya. Gesoya wa tye jeji gixa getanu gitukachritka tunwatachri. ¹¹ Gesonwa Tye:

Sotlu myoptotkotu gixaya sotlupji kamrupjitachingi
Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

¹² “Gi satuna rawa gognewatikaluru. Gi rixanu maleshlu pagiwaka tengogne rapukote renekikolna yine, wa wale chinanu wumkata gognetletikolupa.”

Gi wumkata kaspuka ginkakletletlu wa wetanru ga wa wyijnakotanru

¹³ Retkana pgujetanuwaka china ginkakletna Petro ga wa Gwa. Rumatkana jejine kiruka myimaakone, mumatkanni. Giyagni rumatkana wa Gesoyma rawanatinrina. Tsrukakalune giglajita. ¹⁴ Retanatluna jeji gituukaakaluru wannayma tunwatachri. Gike rumkata chinretna. ¹⁵ Yokanatkakana maleka rushpakinitkana jemanshinikankakjetikowakaya. Jemanshinikankakna wannakakluko.

¹⁶ Wane chinkakna, “¿Gi wixanutkana wa nyi jejine? Gi rixanu getkaluru pgujetanuru kamrutkaluru wannaya. Pejnuruneko Gerosale gwachine yegi rumatika. Gi wumkata ginutletlu. ¹⁷ Seyni ma poshalpiranyegitikotupa yinyegiya, kwawgutanna xaniyakawa gikena ma munkakinitpatkana tye giwakaya.”

¹⁸ Tomgakatnakna. Towutkana ma munkaklewatinipatkana giketsotaji, gi wa yimaklewatanna Geso giwakaya. ¹⁹ Wa Petro ga wa Gwa gigitna. Wane chinna, “Gitakyagokanru poyagkakachri chininipa Goyakalu getanu, wa Goyakalu pnute gyijnakotko gixa. ²⁰ Gi rixanu gi wumkata kaspukle ginkakletletlu wa wetanru ga wa wyijnakotanru.”

²¹ Giyagni yokanatkakana. Pnute kawgutkatkana, gi rixanu gi wa rukshiika saletikolupna wa yine chinanu. Gi rixanu pejnuruneko Goyakalu gimalwuta wa wane rixikolutka. ²² Gi rixanu wa jeji wa gituukaakalurutka tye getkaluruya, wale waneya gepkoxamkojmole pnute walapu.

Galixachine gagjigogneta gi wa popiklerunepa rixinripna

²³ Wa kaspuukana. Wannanune yegi yana. Runkakletluna wa pejnuruko wa tsrukakalune sasertotene ga wa tsrune chinyawakna. ²⁴ Rali yijnakletinitkana, panshinikanurune muchkowntokanutna. Wane chinruna Goyakalu, “Gitsrukaachi potu, Pixni wa Goyakalyi, wa tengogne kamrutachriyi, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa ptowrunanuka wanerutu kamrutachriyi. ²⁵ Wa putowreru Tawinamaya wane pchina:

*¿Klu chinanu matsuwatna payinemnunanuka,
Ga wa yine gike gapri rushinikna?*

²⁶ *Tyechijne gajene pogirchine gimalpookakatka,
Ga wa tsrukakalune potowruta
Gitsrukaachi kamnixachine,
Ga wa Kristote kamnixachine.*

²⁷ “Gi rixanu galikakpotunanu kpashiri Puturu Geso ptsomitanru chinanu, tye pokchi rapatyana Girore ga wa Ponsyo Pilato, ga wa payinemnunanuka, ga wa Gisrayilinerune. ²⁸ Wane rixinripa puyakleya ga wa pushinikanruya muchikawako putakanru wane rixikolupa. ²⁹ Ga wa xani, Gitsrukaachi, petanru kawgurna. Penekanna pwayegrene psolpotuyako pgujetanwaka china ginkakletyapluna ptokanu. ³⁰ Giyagni wixyempotupyi wane gixkalurkakapa gitskalgalkaka, ga wa getkalurkaka, ga wa koglajrukaka wa kpashiri Puturu Geso giwakaya.”

³¹ Rali gagjigogneretinitkana, rapatjetyawakapjina gimyemyeta. Giwekikaluru Kpashiri psolmuchkonuko jiglogkajpotutna pejnuruneko. Goyakalu tokanu runkakletna pgujetanuwaka.

Ptowrunanuka rejnunkatna pejnurune wane gixleni

³² Wa gixolune galixachine panshinikanurunni. Gi satuna wane china, “Gitanupjeni,” wa wane rixlemka, seyni ptowrunanuka rejnunkatna pejnurune gejnunkatni.

³³ Ga wa yokanatanune gipgujatlut Gitsrukaachi Geso yotunotinri tsru giyaklewuluya. Gimutlewatachinpotni pejnuruneko wanna. ³⁴ Gi satuna magatyachri wanna. Gi rixanu katukokta kwangixleru sankaka ga wa panchikaka, rushankalu. Raniklu wa

rushankanru wenru. ³⁵Yokanatanunexixistsi rutakluna. Reneksatkana satkaka wane rixa magletyawakna.

³⁶Giyagni Gosi, wa yokanatanune wane chinanru yoklegiwaka Wirnawisi (walenwa yokaakaluru Gimnanuklewatachri) Rewineru, Supro giyakatyachri. ³⁷Waneyananru chiji. Giyagni rushankalu. Raniklu wenru. Yokanatkalunexixistsi rutakwenutlu.

Ganani gipnale

5 Waneru satu jeji Ganani giwakatletachri. Sagirni ganunro. Rushankalu wane rixlena. ²Psoji kotnukwenutyaluna. Tumata koxa ganunro. Psoji ranika. Yokanatkalunexixistsi rutaklo. ³Petro wane china, “Ganani, ¿klu chinanu Satanasyo tsepotgajityi pyokwitmaklu Giwekikaluru Kpashiri, pkotnukyalo puchijne wenru? ⁴Pumretanatinri ¿gi ge waneyananyi? Wa pushankinitkalu ¿gi ge pixa chinanni? ¿Klu chinanu pyanshinikangaji kamruretlu? Gi wa yine pyokwita seyni Goyakalu pyokwitmaka.”

⁵Giyagni Ganani jeminitkalu tye tokanchi, yawnamtanatka. Rupnanatka. Tsrupiklu rixna pejnuruneko jempiranyegitachine. ⁶Palnamtna maklujine. Poyitanatkaluna. Koshpakanatkaluna. Kapnatanatkaluna.

Sagira gipnale

⁷Gowukshini tjigloka ganunro. Gi tumata wane rixinrinatka. ⁸Giyagni Petro wane chinro, “Punkakanno. ¿Wane pejnurge gishankiyulu wa chiji?”

Wala wane china, “Gigi. Wane pejnu.”

⁹Ga wa Petro wane chinro, “¿Klu chinanu wanerutu nchinanshinikanuta gyan-taletyaplu Giwekikaluru Gitsrukaachinu? Petanna gipgyaptostsi rapokatkana pganurni kapnatpachine. Koshpakankoxyina pixa.”

¹⁰Waneklu tyawnamtanatka walejixistsiya. Tupnanatka. Jiglokamtna maklujine. Gipnachroni rukshikatkana. Koshpakanatkalona. Tganurustsi kapnatanatkalona.

¹¹Tsrupiklu rixna pejnuruneko gapatjetachine, pejnuruneko tyepirana yijnakotachine.

Gixo getkalurkaka, giglajrukaka

¹²Yokanatkalune kamrujetlu gixo getkalurkaka, koglajrukaka yinetskalaya. Pej-nuruneko panshinikanurune Salomotamnu rawanatna. ¹³Gi pimrineko tserpi-ranawata gipxaletletna wanna, seyni wa yine gimalwupotutna. ¹⁴Gitsrukaachi galixachine gixolewnananumta wanepnute gixo potu jejine, ga wa suxone koxa.

¹⁵Giyagokni gatnugapkaka raniikana yayixachine. Gijeekakayna ga wa shechim-takakaya rutaakana, wa Petro gininipa mayawlepjeko chikletyegimtyapmaklu satu wa wanna. ¹⁶Gerosale potowrurutyana gixolune Gerosalesputa gwapokchijeta-chine. Raniikana yayixachine ga wa kamchine kojwakanune. Pejnuruneko wanna gituukaakalunetkani.

Petro, Gwa gishpakachinetka

¹⁷Wane rixna wa Sasertotene Gitsrukate potu ga wa pejnuruneko waleymalune. Wannanwa Sariseyone mkoje. Ranxatna. ¹⁸Kashichkana yokanatanune. Yoshmakikowaka pejnurunenu rutaakana. ¹⁹Wa Gitsrukaachitowreru goyecho kot-

pukaplu yoshmakikowaka gipgyaptote. Koshpakna. Wane china, ²⁰“Gyanutka. Kpashiwakapji ntunwatanu. Ginkakanna yine pejnupiranako tye giweklupirana.”

Yokanatkalune kashichkatnaka

²¹ Wa yijnakotinitkaluna goyechnokawpotuko jiglokluna kpashiwakapji. Wane runkaglewatyana.

Ga wa rapatna sasertotene gitsrukate potu ga wa waleymalune. Repuukana jemanshinikankakjetikowaka gajene, ga wa pejnuruneko tsruno mkoje Gisrayiliklopishane. Yoshmakikowaka rawapjixikna. ²² Yoshmakikowaka rapokna towrechine. Gi rukshiikana. Satokna wa towrechine. Runkaglewatna.

²³ Wane china, “Yoshmakikowaka wukshika gishyatkaluru poyegishyaleru, ga wa girukowatachine gipgyapto ginaple tunwatachine. Wa wkotpukinitkalu gi satuna wukshika gitokogrukoya.”

²⁴ Tyepirana yijnakotinna wa sasertotene gitsrukate potu ga wa kpashiwakapji gitsrukate, ga wa tsrukakalune sasertotene gi rumatanshinikanutanna kluneru giknoganutka.

²⁵ Satu gapoka. Runkakna, “Wa yoshmakikowaka gitakanune jejine, kpashiwakapji tunwanatatkana. Yine runkagleweyeginatkana.”

²⁶ Giyagni kpashiwakapji gitsrukate ga wa towrechineyima wane yana. Wale gwapna. Gi wa psolmuchkonuko, gi rixanu pika sotlujetkotna yineya.

Gi wa yine gimkata galixkota. Goyakalu galikakni

²⁷ Rawapkana. Jemanshinikankakjetikowaka tunwakaakana. Sasertotene gitsrukate potu gepomgana. Wane china, ²⁸“Gachi wujretpotutatnaki wa tye giwaka gma munkakletinitpatka. Psolpotuko Gerosale mposhalpiranatatkalu ginkaglewle. Galuka giklukletwu tye jejigragaya.”

²⁹ Rugitna Petro ga wa pimrine Geso yokanatanune. Wane chinna, “Gi wa yine gimkata galixkota. Goyakalu galikakni.

³⁰ “Wutsrukateni Goyakalute yotunkaklu Geso, wa gixa giylatanru. Gagmunashkita gixripkakanru. ³¹ Wale Goyakalu potuklesretate tsru potu rutakanru Gitsrukaachi rixinripa ga wa Gognetkaglewatachri, renshinikankakyapna Gisrayiline kaspukamukochiretikolupna. ³² Wixni ga wa Giwekikaluru Kpashiri gipguytatachinwu tyepirana. Wale Goyakalu genekna ralixjene.”

Kamalye giykole

³³ Wanna yijnakotinri kegeknanuwatna. Jemanshinikankakna ruylatikolupna.

³⁴ Giyagni jemanshinikankakjetikowakaya tunwata satu Gwariseyo, Kamalye giwaketletachri. Tokanchi Yokanatkaluru yimaklewatachri. Pejnuruneko yine kagwakpiratanru. Wale maleka koshpakjixna pshinitsonu yokanatkalune. Wane chinna wale, ³⁵“Jejine, Gisrayiline, ggirukotinwa nyi jejineya wa gkamrutanruyapa. ³⁶ Gi rixanu muchikawako rupgujewna Teyota. Tsru chinashatnachriwa. Wane pejnu getko gepkoxamkoje pacha jejine gapatyegitlu. Giylatkalurni. Pejnuruneko ralixjene gipalata. Gikeenanatnana. ³⁷ Wanepnute gitakgiwaakaklugogneni Gota Kalile giyakyachri gipgujewna. Rawapna gixo yine rawgajigitjenepa. Walekoxni gipnana. Ga wa pejnuruneko ralixjene rakapalatkana. ³⁸ Xawakni wane nchingi, getashatanutkana nyi jejine. Gkaspukanutkana. Gi rixanu tye shinikanchi, wa tye

kamrurchi yinenu rixinipa nikawnanu. ³⁹Wa Goyakalunu chininipa gi gimkata nikatletanru, gma mukshikikutupa Goyakalu gyagotinri.” Wane rixa gishinikanutletna Kamalye.

Yokanatkalune gijretka. Kaspuukatkana

⁴⁰Tomgakatkana yokanatkalune. Muchinanu kochipjetkana. Rali kochipjeretkoklunutkana, rujretkana wa Geso giwaka ma munkakletinitpatkana. Kaspuukatkana.

⁴¹Giyagni wanna jemanshinikankakjetikowaka gajenyegiya yatkana gimuwamtachine, gi rixanu rutaka yagookana rumuknina salewninrina, reyikana Geso giwaka chinanu. ⁴²Psolgogneko kpashiwakapjiya ga wa papjikakaya gi kaspuka ginkaklewletna Geso Kristopirana, gi kaspuka yimaklewletna.

Wa payokgipre kamrurewatachine

6 Walegognekaka ruxolewnatkana yimaklene, Kriykone tokanu yanumatyachine yegi kegemgayegitna Gewreyone chinanu, gi rixanu wannanu gipnagnurutachrone gi gislagika geneksajetikowakaya pagognemnunanuka. ²Giyagni wa pamole gepine rapatkakna gixolune yimaklene. Wane chinna, “Gi kigleru wa wixa giknokamtyalu Goyakalu tokanu wkamrurewatinripa wa nikiowaka chinanu. ³Giyagni, nomolene, gijganna payokgipre jejine gixkaklukoya kiglepiranyegirune, Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutanunetka ga wa kimatkalerune. Wanna wutakanu tye kamrurchi chinanupa. ⁴Ga wa wixa gomkagitanru wagjigognere ga wa wkamrure tokanchi chinanu.”

⁵Pejnuruneko gixolune yine gigleretlu tye tokanchi. Ga wa tsoomitkana Gishtuwa, jeji galixachri potu Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu ga wa Wilipi, ga wa Prokoro, ga wa Nikanoro, ga wa Timo, ga wa Parmena, ga wa Nikolasu, Goteyo gitaknachriwa, Gantiyoki giyakatyachri.

Gixo sasertotene galixlu tokanchi

⁶Wa wanna yokanatkalune ginaple tunwakaakana. Yokanatkalune gagjigogneye-gitna. Wannatseptagi rutakamyotna.

⁷Gitsrukaachi tokanu tseruwna. Ruxolewnana yimaklene Gerosaleya. Sasertotene koxa gixolune galixlu tokanchi.

Gishtuwa kashichkaluru

⁸Wa Gishtuwa kгимutlewakleru potu ga wa kgiyaklewakleru potu rixkaklu Goyakalu. Giyagni wale kamrutlu tsru koglajrukaka, tsru getkalurkaka yinetskalaya. ⁹Giyagni wane rixna pimrine ginkaklewawakapji gajene Gishpakachinenu, ga wa Sureyone, ga wa Gaganantrine, ga wa Surisyane, ga wa Gasya giyakatyachine. Yoptopiratluna Gishtuwa. ¹⁰Gi wa rumkata gaaliretluna rumatkaleya, gi wa Giwekikaluru koxa yanumkakjeru.

¹¹Giyagni yokshatkana jejine wane chininripa, “Wjema wane chinretlu tokanchi mupashiregnuchi Moysisipirana ga wa Goyakalupirana.”

¹²Komyekanshinikanutkana yine ga wa tsrune koxa, ga wa yonchikgapine. Rapyegitluna. Rakapogomtluna. Jemanshinikankakjetikowaka ranikluna. ¹³Tunwakaakana gipgujtalewashatachine kayroklewaklerune. Wane chinna, “Tye jeji gi wa kaspuka gapatletlu tye kpashiwaka ga wa Tokanchi Yokanatkaluru. ¹⁴Gi rixanu

wyijnako wane chinretlu, ‘Wa tye Geso Nasare gajeru nikananru tyeppi. Kashrijetgimatanru wa Moysisi genekyawu wixjetyawaka.’”

¹⁵ Giyagni pejnuruneko jemanshinikankakjetikowaka tuplatachine yopukgapotutlu. Retgojitluna. Wa Goyakalutowreru pixka rixgojita.

Gishtuwa giykoyegitnawa Gawrani tomgakikulupirana

7 Sasertotene Gitsrukate potu wane chinru Gishtuwa, “¿Wane gixachrirge?”

² Wale wane china, “Jejine, nomolene, ga wa tsrone, Gyijnakotanu. Goyakalu gimalwutkaluru gipgujewnayegitlu wutsrukatni Gawrani. Mesopotami rawanatini. Chara mawakanniwa. ³ Goyakalu wane chinru Gawra, *‘Puchijne pushpakinitka, ga wa pumolenyeyiya. Nekakgichijnyawakapyi pyanutka.’*

⁴ “Giyagni Kalteyonchijne rushpakamtyatka. Chara rawanatatka. Rupnanatka rurni. Wane Goyakalu ganikyatanaklu Gawra. Tyechijne rapoka wa gixa gwiyawaka wa xani. ⁵ Waneya gi renekchijnetlu, gi psojiswajinako rutakjixityawakapmaka. Seyni rupiratyalu *renekchijnyayaplu walenu chininripa, ga wa giklopishanenupa wanepnute*. Gi wa kwugenewalu. ⁶ Wane chinru Goyakalu wa *waleklopishanepni pnu gajenenapni payinchijneya. Wayegrechine rutaakonna. Gepkoxamkoje pacha walapupa gi yigleko retkona*.

⁷ “Wane china Goyakalu, ‘Gita giklukanuwnayegjixanna wa payine wanna wayegretlewanatachine. Wanepnute rushpakanna waleklopishane. Gewiya yonogyegitinnona.’

⁸ “Tokanchi gipiratkaluru renekle, sajruka gistaklewupirana. Gawra wugenetlu Gisaaka. Yokgipgogne chininri sajruka gistakletlu. Gisaaka wugenetlu Gakowo. Ga wa Gakowo wugenetna pamole gepi tsrupotunni gitsrukaachinni.

Gishtuwa ginkakletlu Gakowni ga wa Gosnipirana

⁹ “Ga wa tsrupotunni gitsrukaachinni kanxalerune rushankanruna Gosni Gigitpo yinripa. ¹⁰ Seyni Goyakalu waleyama. Koshpaklu pejnuruko salewninriya. Goyakalu gipxaklu rumutyaplu Gwarawo, Gigipsyone pogire. Kgimatkaleru rixkaklu Gwarawo getanu. Wale gitaklu girukotlewatinripa Gigitpoya ga wa pejnuruko gipji gajeruya.

¹¹ “Runa tsru nachi psolchijnepotunanuko Gigitpoya, ga wa Kana koxa. Tsru salewakchi. Wutsrukatenni gi rukshikluna nikanruna. ¹² Giyagni Gakowo jempiranyegitinri wa Gigitpo rawinri triko, yokanatna wutsrukatenni muchinanu kata. ¹³ Gepi kata rapkapinitkana yegwakane. Gosi ginkakatkana wa repurna rixinrina. Gwarawo gimatanerutatkalu Gosi. ¹⁴ Gosi gepuklu ruru Gakowo ga wa pejnuruneko gimolene, payokgipremole pamyo yineru.

¹⁵ “Yopikatka Gakowo. Gigitpo rapoka. Wane rupnuyanatka waleni ga wa wutsrukatenni. ¹⁶ Wannani Suche ganiikana. Kapna rutaakanatkana wa Gawrani gagjityawakapna sroschi wenruya. Wa Gemoro wgenene, Suche gajene ragjityalu.

Gishtuwa ginkakletlu Moysisni gishpakinripirana

¹⁷ “Konapu chininitka wa gogi wa Wale kawchinanu Goyakalu gipiratyalu Gawra Gigitpo ruxolewnananumtina yine. ¹⁸ *Gigitpo jiglokinpotunanuko satu pogirchi Gosi mumatkatu*. ¹⁹ Wale yokwitna wumolenni. Gi yigleko retanna wutsrukatenni. Maleka rutakjixinpotukna geshpaklunniwa ma muweekananutninitpna.

²⁰“Walegognekaka rushpaka Moysisi. Goyakalu gigleretanru. Mapa ksuru rupji tseruwakika. ²¹Wa maleka rutaakoklunutka, Gwarawonshicho gwapatkalu. Tseruwakatkalu. Toturu pixka tixlu. ²²Psolpotuyako Gigopto gajene gimatkale yimaaka Moysisi. Tokanchi ga wa kamrurchi gixo gimkatachri.

Gishtuwa ginkakletlu Moysisini myopotkotupirana

²³“Gepkoxamkojemole walapu poyagkakinitka rushinika salwayegletna gimolene, Gisrayiliklopishane. ²⁴Wa retinikalu wa satu yenetkaluru, yoptoyegitlu. Ruylatanru Gigopto gajerni. Rapnuyegitlu yenetkaluru. ²⁵Wale kagwaklu gimolene gimata jemyaplu wa Goyakalu gognetakanna waleya. Seyni wanna gi gimata jemlu. ²⁶Waleprika yagotkakna. Wale gapyegitna. Ruykotmakna kigle gimwakakle rixinripna. Wane china, ‘Jejine, moletkakachingi. ¿Klu chinanu gyenetkaka?’

²⁷“Giyagni rumwastsitanru yenetachri satkaku. Wane china, ‘¿Katu gitakyi wutsrukate ga wa wuklukanuwnayegixjeru pixinripa?’ ²⁸¿Paluka gylaletno kapetgogne puylatanruna pixka Gigopto gajerni pixka?’

²⁹“Tye tokanchi chinanu rasukatka Moysisi. Pnu gajeru rixnatkawa Matiyichijne ya. Wane gepi wugenetya.

Gishtuwa ginkakletlu gi rixpoko Goyakalu tomgalu Moysisini

³⁰“Gepkoxamkojmole walapu poyagkatnaka. *Goyakalutowreru giggujewnayegitlu xirnalmero kawshipiriya, yineru mwiyawakanuya Sina Magkatestsiya.* ³¹Giyagni Moysisi giglajita retyawaklu wa xirnachri. Kayegiklu rumata getyaplu. Gitsrukaachi tokanu jema, ³²‘*Gitni putsrukateni Goyakalutno, Gawra Goyakalute, ga wa Gisaaka Goyakalute, ga wa Gakowo Goyakalute.*’

“Rutatatana pikle Moysisi. Gi rumkata getleta. ³³Wane chinru Gitsrukaachi, ‘*Pkoshpakanro pyoshmaklejixi. Gi rixanu kphasiwakchijne ptunwatyawaka.*’ ³⁴*Netpotutlu nayinerutene Gigopto gwachine ma yigleko ma metikolna. Nyijnakotlu wanna gochgire. Nujruka nkoshpakyapna. Punanu wa xani. Gigopto nyokanatanyi.*’

Gishtuwa ginkakletlu Gisrayiline ma maluka yijnaklewlepirana

³⁵“Waleko Moysisi wanna ma yoptotanutu—wane chinanruna, ‘¿Katu gitakyi gitsrukaachi ga wa giklukanuwnayegixlewatachri pixinripa?’ chinanruna. Waleko yokanata Goyakalu, wanna Gisrayilini gitsrukate rixinripa, ga wa koshpakjerepni Goyakalutowreru chinanu. Walenwa gitowreru, kawshipiri giggujewnuyachri. ³⁶Wale koshpakna, koglajrukaka getkalurkaka kamrutinri Gigoptochijneya, ga wa Tsuru Wenuya Sergalu, ga wa yineru mwiyawakanuya gepkoxamkojmole walapu. ³⁷Tyenwa Moysisi wa Gisrayiliklopishane wane chinachri, ‘*Gitsrukaachi Goyakalute giggujewnakakyegitangi Tokanchi Geneklewatachri satu gimolepa gita pixka.*’

³⁸Walekni wa gapatikowaka gwachri yineru mwiyawakanuya, wa Goyakalu towreruyma, wa Sina Magkate ruynumsatjeru, ga wa wutsrukateni giynumsatachri. Wale yoptotokanuta tokanchi giwekachri renekyapwu. ³⁹Walekni wutsrukateni ma maluka yijnakletanutu, seyini satkakmakluna. Rajiyina raluka satokletyatnakna, Gigopto yinripatnakna.

⁴⁰“Wane chinruna Gaaro, ‘*Pkamrutinwu goyakalune wkosekjenepa. Gi rixanu tye Moysisi wa Gigoptochijne wkoshpakapjeru, gi wumata gikta rixanatka.*’ ⁴¹Wale-

gognekaka kamrutlona waka wgene. Ranikyegitlona yaglusha genekashlukaka giylatkalurupa. Rumeiyawatluna gimyona kamrutinrina.

⁴² “Giyagni Goyakalu katjitna. Samyokna gixolurkaka tengogne gajerkaka yonogyegityapna. Wa tokanchi geneklewatachine kirukate chinyongatyawaka:

Gisrayiliklopishangi,

¿Ganikyegitnoge Gita

giylatkalunepa ga wa genekashlukaka giylatkalurupa

wa gepkoxamkojmole walapu wa yineru mwiyawakanuya?

⁴³ *Gkoscheklu mkachripji Molo chopji.*

Wane gixno, ga wa gkoscheklo

katagiri koxa, Rempanni goyakalute.

yagluchkaka wa gkamrutanru gyoptsojityegitanrupa.

Giyagni najriikanungi Wawilonya tukasretate.

Gishtuwa ginkakletlu Goyakalupjipirana

⁴⁴ “Wutsrukatenni waneya mkachripji Goyakalu gipgujewnajetyawakapji pochkewakaya. Goyakalu towutyawakpotuko. Wa Moysisi chinyawaka wa retyawakpotuko, wane rixa kamruretanruna. ⁴⁵ Wutsrukatenni yoptopjitatkalu. Goswuyma rutakluna payine gwanatyawakaya. Wannani panenni ruknoka Goyakalu wutsrukatenniyegiya, Tawigognepotunanuko. ⁴⁶ Goyakalu gimutlu. Tawi gagjitlu retyaplu, kamrujixyaplu wa Gakowo Goyakalute gwapjityawaka. ⁴⁷ Seyni Salomo kamrutlu panchi Walenupa.

⁴⁸ “Seyni wa tengajeru potu gi wa myochi kamrupjiticaluru rawa. Tokanchi geneklewatachri chinyawaka:

⁴⁹ *‘Tengoggenwa ntuplapijere.*

Chijni wa nutsapanjixgapre.

¿Gi pixkapjirutu gkamrutinno?’

china Gitsrukaachi.

‘¿Ga wa ginakapni wa napnanutyawakapa?’

⁵⁰ *¿Gi ge nomyo nkamrutyalu pejnurkakako tyekaka?’*

Gishtuwa wane chinna, “Gixni wa Giwekikaluru gyagotgoggenata”

⁵¹ “Shikonshinikanurungi. Gixni msajruka gistaakongajgi ga wa gijnakopnaya koxa. Giwekikaluru Kpashiri gyagotgoggenata, gitsrukatenniko pixka. Waneko pixka gixa gixa. ⁵² Pejnurunniko tokanchi geneklewatachinni kojwknina gitsrukatenni. Ga wa wanna giylatanna Poyagkakachri gininripapirana ginkakletachinni. Wale Poyagkakachri samyokachingi gixa xani. Wale giylatachingi. ⁵³ Gixni wa gyoptotlu Tokanchi Yokanatkaluru Goyakalutowrerune gitakyawaka. Gi wa gkamrutlu.”

Gishtuwni sotlujetkalurni

⁵⁴ Yijnakotinitkaluna kegeknanuwatna. Rashkaygityegitluna. ⁵⁵ Seyni wa wale, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu, teno yigata. Retpotuta. Retlu Goyakalu goyaknu, ga wa Geso Goyakalu potuklesretate gwachri. ⁵⁶ Wane china, “Netlu tengogne gitpukachri, ga wa Yineru Wgene Goyakalu potuklesretate tunwatachri.”

⁵⁷ Giyagni saplewpotumtna. Kachpokajnakopnamtna. Pagakapgomtkalune rix-anruna. ⁵⁸ Koshpakluna pokchiya. Sotlujetanatkaluna. Getashanatachine satu maklujijixisti rutakamkatluna. Sawolo giwaketletachrini wale. ⁵⁹ Gishtuwni sotlujetanruna.

Ragjigogneta. Wane china, “Nutsrukate Geso, pyoptotanno.”

⁶⁰ Yoptsojitamta. Tsrusaple rixa. Wane china sapleta, “Nutsrukate, gi puklukjix-anna tye mukochriya.” Wane chintokanutinitka rapnanutatka. Sawolo gigeretlu ruylatikolu.

Sawolo kojwakna gapatjetachine

8 Walgogne tsru kojwawakchi rixkana gapatjetachine, Gerosale gwanatachine. Pejnuruneko gipalata Gotechijneya, ga wa Samarchijneya. Yokanatkalunepje gixeta. ² Ranikanatkaluna Gishtuwni jejine kgipashiregolune. Tsruchiyaglu rixna wale chinanni. ³ Giyagni Sawolo yenetpotutna gapatjetachine. Papjimnu jigloka. Kosepowjixna jejine, suxone. Samyokjixna yoshmakikolupna.

Samari runkalewatya Wilipi

⁴ Giyagni gipalatachine pasretamnunanuka yana. Runkakletananumtluna tokanchi. ⁵ Giyagni Wilipi yopika. Samari Pokchi rapoka. Runkaklewyegitna Kristopirana. ⁶ Panshinikanurune yine yijnakpotutlu Wilipi chinyawaka. Yijnakonatna, ga wa retanatluna wa getkalurkaka kamrutanru. ⁷ Gi rixanu kamchine puchotlewatachine gishpakyana gixo kamchichachine. Tsrusaple rixna kamchine. Gixo giktegachine, ga wa myankane gituukaakalunetka. ⁸ Giyagni waneru tsru gimuwlu wale pokchi.

Kagonchi Simo galixle

⁹ Wanenanru satu jeji Simo giwaketletachri. Muchikawa kagonchinanni wale pokchiya. Rumyekna Samari gajene. Satu tsru chinnachriwa. ¹⁰ Pejnuruneko yijnakpotutlu, mturune ga wa tsruneymananuko. Wane chinna, “Tyenwa tsru ruyakle Goyakalu chinkaluru.”

¹¹ Yijnakpotutluna gi rixanu wa kagonchitinri rumyeykana muchikawgogne-nanuyakawa. ¹² Seyni wa ralixinitkaluna Wilipi Kiglerpotunanu Tokanchi runkaketini Goyakalu pogirewatyawakapirana, Geso Kristo giwakapirana, katkana jejine ga wa suxone. ¹³ Wale koxa Simo galixa. Katka. Wilipiyama rawa. Tsrugetkalurkaka, ruyaklekaka wane gixkaluru reta. Rumyeka.

Samari salwatyana Petro ga wa Gwa

¹⁴ Wa yokanatkalune Gerosale gwanatachine yijnakyegitluna Samari gajene yopotyawakatkalu Goyakalu tokanu. Giyagni wanna yegi yokanatkana Petro ga wa Gwa. ¹⁵ Wanna yopika. Rapokinitkana ragjigognetna Samari gajene chinanu wa yopotyapluna Giwekikaluru Kpashiri. ¹⁶ Gi rixanu gi satuna rapokawa. Katashatkana Geso giwakaya. ¹⁷ Giyagni rutakamyotseptagitkana. Yoptotatkaluna Giwekikaluru Kpashiri.

¹⁸ Wa retinitka Simo wa rutakamyotseptaglewatinrina yokanatkalune, Giwekikaluru Kpashiri geneekatka, sroschi ranikyegitmakna. ¹⁹ Wane china, “Gi-

takankoxno gita tye chinanu, wa gi gixachrikokta nutakamyotseptagitanu, yop-totanru Giwekikaluru Kpashiri.”

²⁰ Giyagni Petro wane chinru, “Pixaymaplo pserojiprojite gamgikowaka, gi rixanu pkagwaklu Goyakalu genekashle sroschi yoptotikalurni. ²¹ Maleshayyi pixa tyepirana. Gi putaaka. Gi rixanu gi potukgajyi Goyakalu getanu. ²² Giyagni penshinikanutanu tye gektutuya. Gitsrukaachi pagjitanu gikta pkaspukmukochirgajitko pyanshinikanutanru. ²³ Gi rixanu pachikgajitachriyi, gektutu gostutanrui wane nixa getletyi.”

²⁴ Giyagni rugita Simo. Wane china, “Gitsrukaachi gagjyegitanunno gixa, gi satuna wa gixa wane chinyawaka ma munyegitkanupno.”

²⁵ Giyagni wanna gipgujtatinri. Goyakalu tokanu rali ginkakletinrina, satokna. Gerosale yana. Papokchimmunanuka Samaritane pokchi wane runkakletyaluna Kiglerpotunanu Tokanchi.

Wilipi ga wa Getyope giyaktyachri

²⁶ Gitsrukaachitowreru giynumatlu Wilipi. Wane chinru, “Palnanu. Tkachi kegetesretate pyanu, Gerosale yopikgapotyachri. Kasa gapokgapotachri. Wanenwa yineru mwiyawakanu.” ²⁷ Palnatka. Wane yatka. Wanenanru satu Getyope gajeru, suxone girukotachri, tsru jiglokachri Kanrasa yegi Getyope gajene pogirewatyachro. Wale gitaaka pejnuruko tponikole chinanu. Wane ya, Gerosale yoptsojtapinripa. ²⁸ Rali yoptsojityentapinitkalu, satoka. Chijiyapachrote tuplananumta. Retyonganatumtlo Gisayiya tokanchi geneklewatachri kirukate. ²⁹ Giwekikaluru wane chinru Wilipi, “Pyayegitanro. Twu chijiyapachrostsi pyanu.”

³⁰ Wilipi gasukyegitlo. Yijnako getyongaletlo tokanchi geneklewatachri Gisayiya kirukate. Wane china, “Giyagni ¿pumata jemluge wa peta yonganaru?”

³¹ Wale wane china, “¿Gi rixyawaka numata jeminri gi satuna ginkakpokowakatanno?”

Ragjitlu Wilipi ratskotinripa, waleyma tuplamta. ³² Tyepiranyegiktani retyonganatumta:

Gowega pixka giylajetikowaka raniika.

Gowega wgene myanumatkato tjiwjitjeru yegi, waneko pixka rixa Wale. Gi yanumata.

³³ *Kamturetkoklunu gi wanepotuko rixluna girukotlewatachine.*

¿Katu ginkakletanna walegogne gajene?

Gi rixanu chiji konikaluru ruwekinri.

³⁴ Suxone girukotachri gepomgalu Wilipi. Wane chinru, “Nepomganyi. ¿Katupiranni wane china tokanchi geneklewatachri? ¿Walenanuklege waka satupiranra?”

³⁵ Giyagni Wilipi tyepiranako yonatkaluru yinuwaka ginkakpokowakletyaplu. Runkaklu Kiglerpotunanu Tokanchi Gesopirana.

³⁶ Gatnugapo yapananumtina. Gongastsi rapokna. Wane china suxone girukotachri, “Petanru gonu. ¿Klu gimaletlu nkatikolupa?”

³⁷ Wilipi wane chinru, “Psolpotuyako pajiya palixini, pumkatlu.”

Giyagni rugita. Wane china, “Nalixlu wa Geso Kristo Goyakalu Wgene rixinri.”

³⁸ Tunwajixlo chijiyapachro. Ruptekgamtna Wilipi ga wa suxone girukotachri. Wilipi katlu. ³⁹ Kanikatkana. Giwekikaluru Gitsrukaachinu koschekamatkalu Wilipi. Gi wanepnuteko suxone girukotachri getatkalu. Yatka gatnugapo

gimuwamtachri. ⁴⁰ Gasoto retikatka Wilipi. Pnumnu ya. Pejnuru pokchiko runkakletyalu Kiglerpotunanu Tokanchi, Susari rapokinpotunanuko.

Sawolo kashrijetkaluru

9 iGi pakawgurenanuktalu rixna Sawolo Gitsrukaachi yimaklene! Ruylalewlen-naspuu rixa. Sasertotene gitsrukatpotyegi ya. ² Ragjitlu kiruka Tamasko gajene chinanu, wa ginkaklewawakapji gajene, wa rukshikinipna jejineko ga wa suxoneko tyepirana gomkagitachine Gerosale ranikyapna gostutkalune. ³ Gatnugapo yapamta. Tamaskosti rapokatka. Walegnapananu yochigyegitanru tengogne gajeru yochigatachri. ⁴ Chiji rapokamtana. Yijnakotlu satu tokanchi wane chinjeru, “Sawolo, Sawolo, iklu chinanu pkojwakno?”

⁵ Wane china, “iKaty Pixa, Gitsrukaachi?”

Wane chinru, “Gitni Geso, wa pixa kojwakanruno. ⁶ Seyni palnanutka. Pokchi pyanu. Wane punkakiko pumkata kamruretannerupa.”

⁷ Sawoloyomalune jejine menuwatachine. Plaschi galikakni yijnakotna, seyni gikena retina. ⁸ Giyagni Sawolo chiji palniyatka. Rumrekgatnimkatka. Gikena retanatka. Giyagni kanjimtanatkaluna. Tamasko Pokchi rutakatkaluna. ⁹ Mapgogne wane rawa. Metkatuna. Mniikatuna. Murkatuna.

Ganani yokanatika Sawolo yegi

¹⁰ Tamasko rawanata satu Gitsrukaachi yimakleru Ganani giwaktletachri. Kaygawleya wane chinru Gitsrukaachi, “Ganani.”

Wale gigita, “Gewno, Gitsrukaachi.”

¹¹ Gitsrukaachi wane chinru, “Palnanu. Gatnugapo pyanu, Potukgapolu chinkaluru. Gotapji pujinri satu Sawolo giwaktletachri, Tarso gajeru. Gi rixanu wale gagjigogneta. ¹² Satu jeji reta kaygawleya, Ganani giwaktletachri, wa pixa. Reta jiglokletyi. Pixa gitaktseptagimyogogotanru retinripatka.”

¹³ Giyagni Ganani gigitlu Gitsrukaachi, “Nutsrukate, gi gepika yine njempiranyegityalu tye jeji, gi pejnunanukta gektutu kamrutyana Pisanune kpashirine Gerosale gajene. ¹⁴ Gewi koxa rutakika tsrukakalune sasertoteneya rostutyapna pejnuruneko Pixa giwaka koschekachine.”

¹⁵ Gitsrukaachi wane chinru, “Wane pyanu. Gi rixanu walenwa nkamrurewapre ntsomitinri, ngiwaka ranikinripa payinyegiya, ga wa pogirchinyegiya, ga wa Gisrayiliklopishanyegiya. ¹⁶ Gi rixanu Gita gekakgitanru gi pejnunanpaktalu rumkata salewnaletinripa ngiwakaya.”

¹⁷ Giyagni Ganani wane ya. Panchi jigloka. Rutaktseptagimyogogotlu. Wane china, “Nepuru Sawolo, Gitsrukaachi Geso, wa gatnugapoya petinri wa puninitka, Wale yokanatno petinripa, wa Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutyapyi.”

¹⁸ Waneklu rujruktataygalemtatka gitataji pixkalutu. Retatka. Palnatka. Katkatka. ¹⁹ Wa nikinitka gichkonshinikanutkalu. Gi pejnugognakta Sawolo gimwana Gitsrukaachi yimaklene Tamasko gwachine.

Tamasko runkaklewatyawo Sawolo

²⁰ Waneklu ginkaklewawakapjikaka Kristopirana runkakleta. Wane chinjeta wa Gesonwa Goyakalu Wgene.

²¹ Wa pejnuruneko yijnakonatachine gimyeka. Wane chinna, “¿Gi ge tyenwa Gerosale saletlewatyachri wa tye giwaka koschekachinni? Wale chinanu runa gewi, gostutkalune ranikyapna wa tsrukakalune sasertotene yegi.”

²² Giyagni Sawolo wanepnute muchkotanshinikanutka. Gi rumatanshinikankakna Goteyone Tamasko gajene. Runkakpokowakatna Kristokni wa Geso.

Goteyone galuka giylaletlu Sawolo

²³ Gixgogne giknoginitka Goteyone jemanshinikankaka ruylatyapluna Sawolo.

²⁴ Wale gimata jemanshinikankakpiranyegitluna. Wanna girukotpotutlu gipgyap-tokaka gogi ga wa goyecho ruylatyapluna. ²⁵ Giyagni wa Gitsrukaachi yimaklene pokchi prijere gogote rutakluna goyecho. Wane rujruukakyaluna. Wane kojita jijrukyaluna.

Gerosale yinri Sawolo

²⁶ Wa Gerosale rapokinitka raluka Gitsrukaachi yimaklene gipxaletleta. Seyni pejnuruneko pikanru. Gi ralixluna wa Gitsrukaachi yimakleru rixinri. ²⁷ Giyagni Wirnawisi gwaplu. Raniklu yokanatkalune yegi. Runkakna gi rixpoko Sawolo getletlu Gitsrukaachi gatnugapoya, ga wa Gitsrukaachi giynumatyawaklu. Runk-aakoxna wa Tamasko Sawolo ginkaklewatya pgujetanuwaka Geso giwakaya. ²⁸ Rupxaletjetna. Wannayma yotaljeta Gerosaleya. Pgujetanuwaka china yanum-saleta Gitsrukaachi giwakaya. ²⁹ Wale gigjetna Kriykone tokanu yanumatyachine. Ruylatmakluna. ³⁰ Wa rumatinitkana moletkakachine ranikluna Susarpotuko. Wane Tarso yokanatyatkaluna.

Ruxolewnana gapatjetachine

³¹ Giyagni gapatjetachine ruglewanshinikanutna psoluyako Gote, ga wa psoluyako Kalile, ga wa psoluyako Samari. Tseruwakanshinikanutkana. Kosekna Gitsrukaachi pikachine. Giwekikaluru Kpashiri gimnanukanune ruxolewnana.

Geneyasa gigletkaluru

³² Wane rixa Petro. Pnumnu yapamta. Yopika koxa kpashirine Lita gwachinyegiya. ³³ Wane retyalu satu jeji Geneyasa giwakatletachri. Yokgipi walapu gijeko rukluganatka. Giktegachrinni. ³⁴ Wane chinru Petro, “Geneyasa, Geso Kristo gituukakayi. Pyotunotanutka. Puglepokjejekotanutka.”

Waneklu yotunotatka. ³⁵ Retluna pejnuruneko Lita gwachine, ga wa Saronu gwa-chine. Wanna kashrijetka. Gitsrukaachinunepa.

Petro yotunkaklo Tawita

³⁶ Gope twa sato Gitsrukaachi yimaklero, Tawita giwakatletachro. Walenwa yokaakaluru Kshotero. Kigleru kamrujetachro. Kwamonurune genekjetachro.

³⁷ Wane rixatka walegognekaka. Tyayixana. Tupnanatka. Rerkatkalona. Tenogruko rutakanrona. ³⁸ Litaya gi gowuklu Gope. Giyagni wa Gitsrukaachi yimaklene yij-nakotlu wa Petro wane gwanata. Gepi jejine yokanyegitluna. Ragityapluna, “Gi pyoxigikamtanu. Punyegitanwu.”

³⁹ Giyagni Petro palnamta. Wannayma wane ya. Rapokatka. Tenogruko ranikatkaluna. Walestsi tunwatna pejnuroneko gipnagnurutachrone. Chiyagatna.

Rekakgitluna gitokoochi ga wa mkachri wa Kshoterni kamrurni wanna yegi twanatini.

⁴⁰ Giyagni pejnuruneko maleka yokanata Petro. Yoptsojita. Ragjigogneta. Ruprotakjegitlo tomane. Wane china, “Tawita, pyotunotanutka.”

Tumregkata. Tetlu Petro. Tuplata. ⁴¹ Romyokyegitlo. Tunwakaklo. Giyagni tom-gana kpashirine ga wa gipnagnurutachrone. Giwekachro rekakgitatka. ⁴² Wale gitmatka psoluyako Gopeya, ga wa gixo galixlu Gitsrukaachi. ⁴³ Wane rixa Petro. Gi gepikogone Gope rawa Simopji, nikchimta yoshmojetachri.

Kornelyo kaygawle

10 Susari rawanata satu jeji Kornelyo giwokatletachri, ksolaloteru gixolune solalone Gitalyanone chinkalune. ² Kgpashiregolu. Goyakalu pikachri pejnuruneko gipji gajeneymananuko. Kgetwamonreru. Renekashjetna yine. Goyakalu ragjigognejeta. ³ Kayinwaka retpotutlu kaygawleya satu Goyakalu towreru. Reta jiglokleyegitlu. Wane chinru, “Kornelyo.”

⁴ Retpotutlu. Pikanatka. Wane china, “¿Klunerni, Gitsrukaachi?”

Wane chinru, “Pagjigognere ga wa petwamonrekaka Goyakalu getanu rushinikikolpatka. ⁵ Ga wa xani pyokanatananna jejine Gope yinripna. Pepukanru satu Simo. Yoklegiwaka Petro. ⁶ Wa Simopji rawanata, kyoshmomtakleru. Tsrु wenusti gwapjitachri,” china.

⁷ Wa yinitka Goyakalutowreru Kornelyo giynumsatachri. Tomgana gepi kamrurewyegitjene, ga wa satu solalo kqipashiregolu, satu rupxaletjetanruymalutu. ⁸ Runkakna pejnurukopirana. Yokanatakana Gope.

Petro kaygawle

⁹ Waleprika yagaponatatkana wanna. Tsrु pokchistsi rapokinitkana, Petro tenogruko ratskota, ragjigognetinripa. Tumananustsitkani. ¹⁰ Wane rixa. Nachpotunru. Raluka nikletana. Ralpokokopshinna, rushpakanshinikanuta. ¹¹ Retlu tengogne gitpukachri. Reta gijrukletlu katlogamnuru. Tsrु mkachrichrata pixka rixa. Gepkoxamkojetsojri gishrikikaluru. Jijruukaluru. ¹² Wane rawamtna ptowrunanuka nikchine gepkoxamkojejixirune, ga wa yosrolotachine chiji gajene, ga wa tengogne yapachine kamejirune. ¹³ Satu tokanchi jema, “Palnanu, Petro. Puylatanru. Pnikanru.”

¹⁴ Giyagni Petro wane china, “Gitsrukaachi, gike nixiniko. Gi rixanu gi pagogneko gimuteru, kapcholu nnikjejeta.”

¹⁵ Gepi kata chininri jematnaklu tokanchi wale yegi: “Wa Goyakalu powratanru gi wa gimuteru pchinanutkalu.” ¹⁶ Mapkata wane rixatka. Waneklu gitloga tengogne rawikatka.

Petro yoptotna Kornelyo yokanatanune

¹⁷ Petro gi rumatanshinikanunata walenanuko klunerni wa kaygawlu retyawaka. Waneklu wa Kornelyo yokanatanune jejine gipgyapto gapokatka. Repomsayeginanumtluna Simopji. ¹⁸ Tomgana. Repomgana gikta xani wane rawanata Simo wa Petro yokletgiwokatletachri.

¹⁹Yanshinkanunatiniwa Petro wa kaygawleya, wane chinru Giwekikaluru, ²⁰“Pete. Mapa jejine gijgayi. Ga wa xani palnanutka. Pujrukanutka. Gi putakyagoka yaletanu. Wannayma pyanu. Gi rixanu Gita yokanatna.”

²¹Giyagni Petro gijrukyegitna jejine Kornelyo yokanatanune. Wane china, “Getanno. Gitni wa gijganruno. ¿Klu chinanu gina?”

²²Wa wanna wane china, “Kornelyo wa ksolaloteru, jeji poyagkakachri, Goyakalu pikachri, kiglepiranyegirni pejnuruneko Goteyoneyegiya. Satu Goyakalutowreru kphashiri yokanatlu wale gwapjixapyayi, gipji pyinripa. Yijnakotokananyi.”

²³Giyagni chanixna jiglokinripna. Renekna rumkiyawakapna. Waleprikogone yotunota. Wannayma wane yatka. Waleymamnuna pimrine Gope gajene moletkakachine.

Kornelyopji rapoka Petro

²⁴Pagognetnakni Susari rapokna. Kornelyo kagwakanatna. Rapatanunetka gimolene ga wa rumatletanune potu. ²⁵Wane rixa. Petro jiglokamtinitka, Kornelyo yoptotaplu. Chiji rapokamta gijixisti. Yoptsojityegitlu. ²⁶Giyagni Petro palnakaklu. Wane china, “Palnanu. Yinerkoxno gita.”

²⁷Ruynumsakakamtatkana waleyama. Jiglokamta. Retna gixo gapatanatachine. ²⁸Wane chinna wale, “Gixa gimatlu ginanshichkaluru satu jeji Goteyo gipxaletyaplu payineru, yayegityaplu. Ga wa Goyakalu gekakgitno gi satuna yineru gimuteru, kapcholu chinkalurupa. ²⁹Giyagni nepuuka pnunnu mchinkatno nuna. Giyagni nepomgayi, ¿klu chinanu pepukno?”

Kornelyo ginkaklu Petro klu chinanu repuklu

³⁰Kornelyo wane china, “Gepkoxamkojegognetkani xanipapko nogajirewanata. Kayinwakpapko nagjigognenata nopjiya. Netlu satu jeji. Tunwaginapletno. Katajimkalu. ³¹Wane china, ‘Kornelyo, pagjigognere jemkalurni, ga wa petwamonre gishiniikalurni Goyakalu getanu. ³²Giyagni Gope pyokanrewatanu,’ chinno. ‘Pepukanru satu Simo, Petro yokletgiwakatletachri. Simopji rawanata, kyoshmomtaklerupji, tsru wenusti gwapjitachri.’ ³³Giyagni waneklu nyokanrewata pixa yegi. Kigleru pkamruta punyawaka. Ga wa xani geewu pejnurunekwu wixa Goyakalu getanu, wyijnakotyayi pejnuruko Gitsrukaachi yokanatyayi.”

Petro ginkaklewe Kornelyopjiya

³⁴Giyagni Petro yanumata. Wane china, “Galikakni numatjematkalu gi wa manewle giglenu chinanu yoptotyaplu Goyakalu wa yineru. ³⁵Seyni payinerununanuka Wale pikachri, poyagkakachri, walenwa Goyakalu gigleretanru. ³⁶Gisrayilineklopishane yegi yokanatlu tokanchi. Tyenwa Kiglerpotunanu Tokanchi giclewanshinkanrupirana Geso Kristo chinanu. Walenwa pejnuruneko Gitsrukate. ³⁷Gixa gimatlu tokanchi pogitkaluru psoluko Goteya. Kalile yinuwakya. Wane chininitka katlu wa Gwa runkakletanru. ³⁸Wa Geso, Nasare gajeru, wa Goyakalu Giwekikaluru Kphashiri gipkakyegitanru, ga wa giyaklu koxa. Wa Wale pnunnu yapananumta. Kigleru kamrunanumta: rutuukakna pejnuruneko tsru kamchi kapsakletanune, gi rixanu Waleymalu Goyakalu.

³⁹“Wa wixni wa gipgujtatachinwu pejnurupirankakayako wa Gotechijne kamrutinri ga wa Gerosale. Wa Wale ruylatna. Ruxripakluna gagmunashkitaya. ⁴⁰Wa Wale

Goyakalu yotunkaka mapgogne chininri. Ruchichlu rupgujewninripa. ⁴¹ Gi wa pejnuruneko yine yegi rapoka, seyni gipgujtatachinyegipje, wa Goyakalu muchikawa tsomitanune, wa wixa Waleyma nikachinwu ga wa girachinwu rapyegita, rali yotunremtinitka gipnachinetskalaya. ⁴² Yokanatuwa wa yinyegiya wunkaklewatnripa ga wa wupgujtatyaplu; wane wchinanu wa Walenwa Goyakalu gitakanru gitakyagoklewatachripa giwekachineya ga wa gipnachineya. ⁴³ Pejnuruneko tokanchi geneklewatachine gipgujtajenatanruni wa Wale. Wane chinna wa pejnuruneko wa Wale galixachinepa kaspukmukochiretkalunepni giwakaya.”

Payineko yoptotlu Giwekikaluru Kpashiri

⁴⁴ Wa yanumsatiniwa Petro tyepirana, wa Giwekikaluru Kpashiri gapokyegitna pejnuruneko wanna tokanchi yijnakonatachine. ⁴⁵ Rumyekna galixachine sajrukgis- taakalune Petro gimotsatachine gi rixanu payine koxa yegi rupkaaka genekashlu Giwekikaluru Kpashiri. ⁴⁶ Rumyekna gi rixanu yijnako yanumsaeltkana payinerunem- nuka tokanu ga wa rumalwutluna Goyakalu.

Giyagni wane china Petro. ⁴⁷ “¿Katu gimkata ginanshiretlu gonu wa ma katikotupna wa nyi Giwekikaluru Kpashiri yoptotachine wixako pixka?” ⁴⁸ Katjixatkana Geso Kristo giwakaya. Giyagni ragjidluna pimrigognechi wanna yegi rawinripa.

Petro ginkakna Gerosale gapatjetyachine

11 Yokanatkalu ga wa moletkakachine Gote gwanatachine yijnakyegitna wa payineko koxa wa Goyakalu tokanu yoptotyawakatkana. ² Wa Gerosale kanikinitka Petro, yoptopiratluna wa sajruka gistaakotachine. ³ Wane chinna, “Pixni jiglokyegitna jejine msajruka gistaakotkone. Wannayma pnika.”

⁴ Giyagni Petro yinuwaka ginkakpokowaklepotutna. Wane china, ⁵ “Gope Pokchi nwanatini, nagjigognenatini. Nushpakanshinikanuta. Kaygawleya netlu katlogam- nuru gijrukachri. Tsuru mkachrichrata pixka rixa. Gepkoxamkojetsojri jirukikaluru tengogneya. Gita yegi rapoka. ⁶ Nyopukgatlu. Netpotutlu. Nikchine chiji gajene gepkoxamkoojixirune, ga wa kmatsurune, ga wa yosrolotachine, ga wa kamejirune tengogne yapachine neta. ⁷ Nyijnakotlu satu tokanchi wane nchinjeru, ‘Palnanu, Petro. Puylatanru. Pnikanru.’

⁸ “Wane nchina, ‘Gitsrukaachi, gike nixiniko. Gi rixanu gi pagogneko gimuteru, kapcholu jigloknamatno.’

⁹ “Giyagni gepi kata chininri tengogne giyakatyachri tokanchi gigitno, ‘Wa Goyakalu powratanru gi wa gimuteru pchinanutkalu.’

¹⁰ “Mapkata wane rixatka, ga wa pejnuruko tengogne rawikatka.

¹¹ “Waneklu rapokna mapa jejine wa nwajjitanru. Susari yokanatikna gita yegi. ¹² Giwekikaluru wane chinno nma mutakyagoka yaletinitipa wannayma. Giyagni nyatka. Gitaymalune koxa nyi patsrujire nomolene. Satu jejipji wjigloka. ¹³ Wale ginkakwu gikta rixpoko getletlu Goyakalutowreru gipjiya. Wane gima tunwanata. Wane chinru, ‘Gope pyokanrewatanu. Pepukanru satu Simo, Petro yoklegiwakletachri,’ chingimata. ¹⁴ ‘Wale ginkakanyi tokanchi, wa wale tokanchi chinanu pognetkaako pixa ga wa pejnuruneko pupji gajene.’

¹⁵ “Giyagni nyinuwaka ginkaklewyegletinna, rapyegitna Giwekikaluru Kpashiri wixa muchinanu pixka, wa rapyegitnitkawu. ¹⁶ Giyagni nushinkaplu Gitsrukaachi tokanu. Wale chinyawaka, ‘Gwa katlewata galikakni gonuya, ga wa Giwekikaluru

Kpashiri gkatikolupa gixa.’ ¹⁷ Giyagni wa Goyakalu renekinna waleko genekashlu koxa wa wixako pixka, wa Gitsrukaachi Geso Kristo galixachinwu, ¿gi gixachripno gita numkata gimaletleyapmaklu Goyakalu?”

¹⁸ Giyagni yijnakpiranatuna tyekaka, ruchkekna. Rumalwutluna Goyakalu. Wane china, “Giyagni Goyakalu geneekoxna payine renshinikanutinripna, ruwekinripna.”

Gantiyoki yokanatka Wirnawisi

¹⁹ Giyagni wa gipalatachine salewakchiya Gishtuwni chinanu, pnunnu yapananumtna, Winisipotuko ga wa Supro, ga wa Gantiyoki. Gike runkagna wa tokanchi, ga wa Goteyonepje. ²⁰ Wanena pimrine wa nyi jejine Supriyone ga wa Surensene, Gantiyoki rapokinitkana. Kriykone runkagna Kiglerpotunanu Tokanchi Gitsrukaachi Gesopirana. ²¹ Wannaymalu Gitsrukaachi. Gixolune galixa. Wanna kashrijetka Gitsrukaachinunepa rixinripna.

²² Gapatjetachine Gerosale gwachine yijnakotlu tyepirankaka. Wirnawisi yokanatna. Gantiyoki yinripa. ²³ Wa wale gapokinitka, retlu Goyakalu gimutyawakna. Rumjika. Ruykotna pejnuruneko psolgalukleya rajiyina Gitsrukaachi yegi rawgognenatinripna. ²⁴ Gi rixanu jeji kiglerni. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanrupotni ga wa kalixaklerpotni. Gixolune yogniwnananumtna Gitsrukaachi yegi.

²⁵ Tarso yatka Wirnawisi. Sawolo rujga. Rukshiklu. Gantiyoki raniklu. ²⁶ Psolwalapuko gapatjetachineymana. Gixolune yine runkakupokowakyegitna. Kristonune chinkana Gitsrukaachi yimaklene muchinanu gapka Gantiyokiya.

Gakawo ginkakagnaputlu tsru nachlupa psolchijiyakopa

²⁷ Walegognekaka Gerosale yopikyana tokanchi geneklewatachine. Gantiyoki rapokna. ²⁸ Satu tokanchi geneklewatachri palna. Gakawo giwakatletachri. Runkakna Giwekikaluruya waneplu tsru nachi psolchijine gajenpotunanuko yegi. Klawtyoklunanu wane rixanata. ²⁹ Giyagni Gitsrukaachi yimaklene wane rixanshinikanutna yokana gipxakletinripna Gote gwachine moletkakachine yegi. ³⁰ Satkaka poyagotyawaka wane rixle yokanatanu. Wanepotuko rixna. Wirnawisi, Sawolo ganiklu tsrune yokanyegitikolu.

Santyakni ruylajixa Girore; Petro yoshmaakaluru

12 Waneklu koxa pogirchi Girore kashichixanna pimrine gapatjetachine yenetyapna. ² Gwa yegwawluni Santyakni yoglolewapi ruylajixya. ³ Retlu Girore waleko rugleretkagna Goteyone, pnute rixa. Petro koxa kashicha. ⁴ Wa jimapro gisekachri myapjetkotgognekakni. Wa kashichinitkalu Petro, yoshmakikowaka rutakjixlu. Gepkoxamkojeptogi solalone yegi samyoklu, rumretyapluna. Ruknoginitka Tsrug Giknoglushgogne raluka koshpakletlu yine chinanu.

⁵ Giyagni Petro yoshmakikowaka girukotika. Ga wa gapatjetachine psolmuchkonuko Goyakalu ragjigogneyegitluna.

Yoshmakikowaka koshpakika Petro

⁶ Wa Girore galuka koshpakletinitkalu, walyechno Petro gimkanata gepi solalone ganikajite. Gostutkaluru gepi yowumatsaya. Wa girukowatachine gipyapto ginapleya girukotluna yoshmakikowaka. ⁷ Gitsrukaachitowreru gapoka. Pokamlalu yosh-

makikowaka gatajitya. Petrokwanapa ruylaka. Komyeklu. Wane china, “Giyampotu pyotunotanu.”

Rujrukatsamtatka yowumatsa gimyo gajerni.

⁸Goyakalutowreru wane chinru, “Pushrikapchijitanu. Postutanru pyoshmakjixre.”

Wane rixa. Wane chinru, “Pyoshmankatanu. Pomkagitanno.”

⁹Rushpakamta. Romkagimtatkalu. Gi wa rumata wa galikaka rixinri wa Goyakalutowreru wane gixyawaka. Wale kagwaklu kaygawlu reta. ¹⁰Ruknogamtluna muchinanuptogi girukowatachine, ga wa gepi chininriptogi girukowatachine. Yowuma gipyapto rapokna, maleka gishpakikowaka, pokchi ganikajite. Wa gipyapto gitpukamta walenanuko wanna chinanu. Rushpakamtna. Ruknogamtluna pagapo. Waneklu Goyakalu toweru gitspalamtyatkalu.

¹¹Rushinikpotutatka Petro. Wane china, “Xawakni numatatkalu galikakni wa Gitsrukaachi yokanatlu gitoweru; koshpakapno Giroremyoya, ga wa pejnurukoya Goteyone kagwakanatyatkanao.”

Petro ginkakpokowakatlu yoshmakikowaka koshpakikolu

¹²Rumata jematkalu. Mariyapji yatka. Gwa, Marko yokletgiwakatachri ginropji, gixo gapatanatyawaka. Ragjigognenatna. ¹³Maleka gajeru gipyapto ruylaylata Petro. Tushpakamta sato tserowaklechi, Rote giwakatletachro, tyijnakotinripa. ¹⁴Tumat yijnakootokanunititkalu Petro, tumuwlepoga gi tkotpuklu maleka gipyapto. Seyni gitokogruko tya gasukleta. Tunkaklewata wa Petro maleka gipyapto tunwatinritka. ¹⁵Wanna wane chinro, “Pseprolokana.” Seyni wala tupnaje ginkakleta wane rixinri.

Giyagni wanna wane china, “Goyakalutowreru, Petro girukotachrini xani.”

¹⁶Seyni Petro gomkagi giylaylagipyaptoletta. Kotpukyegitinitikaluna. Rumyekna. ¹⁷Seyni yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Runkakna gi rixpoko koshpakletlu Gitsrukaachi yoshmakikowakaya. Wane china, “Ginkakanna Santiyako ga wa moletkakahine tye pirana.”

Rushpakamtatka. Pnuko yatka.

Girukowatachine ganiika Girore yegi

¹⁸Wa gogi chininitka tsru kegeknanuwlu rixna solalone Petro chinanu klukta giknogyawakatkalu. ¹⁹Girore gijgapotutlu. Gi wa rukshiklu. Repomsapotutna girukowatachine. Rali gepomsaletinna ruylajixanna.

Girore gipnale

Wanepnute Girore Gote yopikya. Susari ya. Wane rawanata. ²⁰Ruylakakna Girore wa Tiro gajene ga wa Sito gajeneyma. Seyni panshinikanurunetkani wale yegi yana. Rushinikanutluna Plasto, pogirchi gimkiyawaka girukotachri. Rawashatinripna ragjitna, gi rixanu wa gichijnena gajene waneyna nikanruna pogirchichijneya.

²¹Rutakgognetka pagogne. Girore gitaklu pogirchimkalu. Pogirchi tuplapijere tuplata, ga wa runkaklewyegitna. ²²Saplewatna yine, “Goyakalu tokanuktani. Gi wa yinerunni.” ²³Waneklu Gitsrukaachitoweru giylatanru Girorni, gi rixanu gi wa Goyakalu rumalwujixa. Tsomi nikanru. Rupnana.

²⁴Ga wa Gitsrukaachi tokanu tseruwna. Ruxolewna.

Wirnawisi ga wa Sawolo Gerosale satokya

²⁵ Poyagkakinitkaluna kamrurna Gerosale satokyatkana Wirnawisi, Sawolo. Rani-
ikoxluna Gwa, Marko yoklegiwakatletachri.

Wirnawisi ga wa Sawolo yinuwaka yagappaleta yokanatkalune chinanna

13 Gantiyoki gajene gapatjetachinetskalaya wanena tokanchi geneklewatachine
ga wa yimaklewatachine. Wirnawisi, ga wa Simo, Nigi giwakatletachri,
ga wa Losyo, Surene gajeru, ga wa Manaya tseruwaakaluru Giroreyma, pasreta
girukotlewatyachri, ga wa Sawolo. ²Wanna yonogyegitlu Gitsrukaachi, ga wa ro-
gajirewatna. Wane china Giwekikaluru Kpashiri, “Gkotspalatinno Wirnawisi ga wa
Sawolo kamrurchi chinanu. Wale chinanu ntomgana.”

³ Giyagni rogajirewatna. Ragjigognetna. Wannatseptagi rutakamyotna.
Yokanatkakana.

Supro runkaklewatyana Wirnawisi, Pawlo

⁴ Giyagni wanna yokanatkalune wa Giwekikaluru Kpashiriya yopikna. Selesi
rapokna. Wane yagapgyatana. Supro rapokna. ⁵ Salamina rapokatnakna. Wane
runkakletyaluna Goyakalu tokanu Goteyone ginkaklewawaklepjikaka. Waneyam-
nuna Gwa kamrurewyegitjerna.

⁶ Koprutna psolu kniprekako, Papo rapokinpotukna. Wane retyaluna satu jeji
kagonchi, tokanchi geneklewatachri wale potu migje. Goteyni. Wargeso giwakatle-
tachri. ⁷ Sergyo Pawlo girukotlewatachriymalu Wargeso. Jeji kimatkalerni Ser-
gyo Pawlo. Wale gepukna Wirnawisi ga wa Sawolo. Raluka yijnakletlu Goyakalu
tokanu. ⁸ Gilima kagonchimka gaalixna. Gilimni wa yokaakaluru Wargeso giwaka.
Raluka satookakletmaklu girukotlewatachri ma malixinitipa. ⁹ Giyagni Sawolo,
walenwa Pawlo, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu, retpotutlu. ¹⁰ Wane
chinru, “Psolpotuyako kyokwirewawleryi, mshinikanutyi. Tsrु kamchi wgenyi. Poy-
agkaklewlu gayegixachriyi. ¡Wuya! ¡Pkaspuka yoliwgapkakletanmaklu potugapolu
Gitsrukaachinu! ¹¹ Ga wa xani, Gitsrukaachimyo pixa yegi rapoka. Metashatkatu-
napi. Gowukshinina gi petlewatanuna tkachi.”

Waneklu rapyegitanatkalu yachgapere pixkalutu ga wa mapshagalu. Sajru-
runatanatka. Rujgalu kanjitjerupa. ¹² Giyagni wa girukotlewatachri wane gixkaluru
retinitka, ralixa. Ruglajitana Gitsrukaachi tokanuya.

Gantiyoki, Pisirisreta, runkaklewatini Pawlo

¹³ Papo rutspegyatkana wanna Pawlo. Perge yana Pampirisreta. Ga wa Gwa
gitspalatyana. Gerosale satoka. ¹⁴ Perge yagapgyatana. Rapokluna Gantiyoki, Pisiris-
reta. Gapnanutikalurgogne jiglokluna ginkaklewawakapji. Wane tuplatna. ¹⁵ Rety-
ongatka Tokanchi Yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine kirukate. Rali
getyongaletkoklunu yokanrewatna ginkaklewawakapji gitsrukatene wanna yegi.
Wane chinjixkana, “Jesine, wumolene, waneygi nchininipa satu tokanchi yine
giyotinriipa, ginkaklewatanu.”

¹⁶ Giyagni Pawlo palna. Yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Wane china, “Je-
jine, Gisrayiline, wa Goyakalu pikachine, gyijnakotanu. ¹⁷ Wutsrukatenni tsomita
nyi Gisrayiline Goyakalute. Pnu gajene rixanatinna Gigiptoaya, tsru potu rixkakna.

Tsru ruyakle wane koshpakyana. ¹⁸Gepkoxamkojmole walapupshini Goyakalu gakatlu rixjetyawakna yineru mwiyawakanuya. ¹⁹Payokgipreneru nikata Goyakalu Kanachijneya. Payinnichijne renekna.

²⁰“Ruknoginitka gepkoxamkoje pacha pamyomole walapu, renekna gitakyagok-lewatachine, Samoyro tokanchi geneklewatachriklopunanuko. ²¹Wanepnute pogirchi renekikolupna ragjitna. Goyakalu genekna Sawolo, Susu wgene, jeji Wigamiklopisha, gepkoxamkojmole walapu rawinripa. ²²Konkoklunutka wale. Tawi renekna Goyakalu pogirna rixinripa. Wane china gipgujtaletlu, *Netlu Tawi*, Gesi wgene, *nugleretgajityawaka*. Wale kamrutanru pejnuruko nalukanru.

²³“Rupiratyawakpotuko waleklopishaneya Goyakalu gipgujewnakaklu Geso, Gisrayiline Gognetakachritka. ²⁴Ma munkanuwa Geso, Gwa ginkakletlu katlu genshinikanrupirana pejnuruneko Gisrayiline chinanu. ²⁵Wa poyagkaka kamrurenanumtinitka Gwa, wane china, ‘¿Giru gkagwakyano? Gi wa gitni gkagwakanru, seyni runa satu najxigi. Gi wa gita gimukluni nkoshpirokyaplu yoshmaklejixitsa.’

Gesoya poyagakikolu Goyakalu gipiratanru

²⁶“Jejine, nomolene, Gawraklopishane wgenengi, ga wa gixatskala gwachine. Goyakalu pikachingi, Goyakalu yokanyegitgi gixa tokanchi tye gognewatikalurupirana. ²⁷Gi rixanu wa Gerosale gwachine ga wa rutsrukatenna gi rumatluna gognewatikalurupirana. Ga wa gi rumatluna wa tokanchi geneklewatachine tokanu pagapnanutikalurgognemnu retyongatka. Giyagni poyagkalkuna tye tokanchi wa Geso ruklukanuwnayegijxyana. ²⁸Gi rukshika giklukanuwnaetluna rupninripa, seyni Pilato ragjitna ruylatikolupa. ²⁹Poyagkakinitkaluna pejnurkakako Walepirana yonatkaluru, gagmunashkitaya rawiyatkaluna. Yomlechi rutakluna. ³⁰Seyni Goyakalu yotunkaklu gipnachinetskalaya. ³¹Gixgogne retkatnaka rukanikanuneya wa Kalileya kanikini Gerosale. Wannanwa yine yegi rupgujtatjene.

³²“Wixa koxa ginkaklewyegitgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa gitsrukateni gipiratyegitkalurupirana. ³³Wanepotuko Goyakalu poyagkakatkalu wannaklopishane yegi: wixa yegi yotunkakatkalu Geso. Shikalchi gepi chininri chinyongatyawaka koxa:

Pixni Noturyi. Xawakni nwugenetyi.

³⁴“Kapiranalni wa tye: wa gipnachinetskalaya yotunotinri Geso, gi pagogneko gijpagikowaka satokinripatka. Wane china:

Nenekangi kpashirkaka gaponshinikanutkaluru Tawinu.

³⁵“Giyagkoxni wane china satu shikalchiya:

Gi puchi gijpagletanru Pixa Wgene kpashiri.

³⁶“Gi rixanu Tawi galikakni gigogne gajene gipxaka. Rali gipxakletinitkana, rapnanutatka. Rutsrukateni yegi rutaaka. Rujpaganatka. ³⁷Ga wa Wale Goyakalu yotunkakanru gi gijpaga.

³⁸“Giyagni jejine, nomolene, gimatanru runkakletka gixa chinanu kaspuka mukochiretikolu Waleya. ³⁹Moysisi Tokanu Yokanatkaluruya gi ginkata ptowruyako muklukanuwnakaakone gixletna yine, ga wa Gesoya ptowruyako muklukanuwnakaakonетка rixinritkana pejnuruneko galixachine. ⁴⁰Giyagni getinwa ma munyegitinitipgi wa tokanchi geneklewatachine chinyawaka:

⁴¹*Getanu kgeyikaklerune.*

Giglajitanu. Gisuptaganuna.

*Gi rixanu kamrurchi nkamrutanu
gixagogneklu.
Kamrurchi satumka ginkakpokowakatangi
gi galixanru.”*

Gixo Goteyone ga wa Goteyo gitaknachinwa gomkagitlu Pawlo

⁴² Goteyone ginkaklewawaklepji rushpakinitkana Pawlo ga wa Wirnawisi, payine gagjitna tujra gapnanutikalurgogne runkaklewyegitikolupna tyepirana. ⁴³ Run-gakatkana gapatachine. Gixolune Goteyone ga wa Goteyone gitaknachinwa ky-onogiklerune, Pawlo romkagitna ga wa Wirnawisi. Pawlo ga wa Wirnawisi giynum-satna. Rushinikanutkana Goyakalu yegi rawinripna Wale gimutyapna.

Wirnawisi ga wa Pawlo yayegitatkana payineko

⁴⁴ Giyagni rapokinitka gapnanutikalurgogne psolu pokchi gajenenshinikanuko gapatjeta yijnakotyapluna Goyakalu tokanu. ⁴⁵ Ga wa Goteyone getna gixolune yine. Ranxapotutna. Giyagni Pawlo ginkaklewe yoptopiratna mupashiregone.

⁴⁶ Giyagni Pawlo ga wa Wirnawisi pgujetanuwaka china ginkakletna. Wane chinna, “Gixa muchinanu gapka wumkata ginkakleta Goyakalu tokanu. Seyni gi rixanu gixa giknoklu, ga wa gitakyagoknawa gi wa gimuknuni gyoptotalu giwek-inri mnikawnakatu, xanipatka pnuko gayanutka payine yegi. ⁴⁷ Gi rixanu wane rixa yokanretwu Gitsrukaachi:

*Nutakyi payine pokamlatyegitachripyi
Gognawatikaluru chinanu pixinripa
yoptukyawakpotunanuko chiji.”*

Pawlo, Wirnawisi Gantiyoki giknokikalurune

⁴⁸ Payine yijnakotinri tyepirana, rumuwatna. Rumlwutluna Gitsrukaachi tokanu. Ralixna pejnuruneko wa gitaakalune waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikaw-nakatupa. ⁴⁹ Wa Gitsrukaachi tokanu psoluko walesretaya raniika. ⁵⁰ Ga wa Gotey-one yokshatna suxone kyonogiklerone wannapotune, ga wa tsrukakalune pokchi gajene. Pawlo, Wirnawisi chinanu kojwawakchi gixkaaka. Ruknookana wanechi-neya. ⁵¹ Giyagni wa wanna ruplojiximtna gistapjixnapagi wannayegiya. Gikonyo yatkana. ⁵² Giyagni Gitsrukaachi yimaklene gimuwatachine potu ga wa Gi-wekikaluru Kpashiri gwagajitanune potu rixna.

Gikonyo rawanatinrina Pawlo, Wirnawisi

14 Wane gixlutkani Gikonyo yana. Pawlo, Wirnawisi jigloklu Goteyone ginkak-lewawaklepji. Wane rixa ginkaklewletna wa gixolune yine galixatka, Gotey-one ga wa Kriykone koxa. ² Ga wa Goteyone malixkane komyekanshinikanutna yine. Yokshatkana moletkakachine chinanu. ³ Giyagni gi gepikgogne wane rawna. Pguje-tanuwaka china ginkakletna Gitsrukaachi chinanu. Wale gipgujtajetlu tokanchi Git-srukaachi gimutlewleypirana. Renekna getkalurkaka, koglajrukaka. Wannamyoya wane rixika. ⁴ Seyni gixolune pokchi gajene kotspalanshinikankaka: pimrine Gotey-oneyma, pimrine yokanatkaluneyma. ⁵ Payine giptekyegimtmakna ga wa Gotey-one koxa, rutsrukateneymananukna. Yenetikolupmakna ga wa sotlujetikolupmakna.

⁶Wanna gimata. Rasukna. Listra, Terwe yana, pokchikaka Likayonisretaya ga wa sajrukyawaka chiji. ⁷Wane runkakletyaluna Kiglerpotunanu Tokanchi.

Goyakalune kagwakikna Pawlo, Wirnawisi

⁸Listra gajeru jeji muglejixitu tuplanata, myankatu rushpakinyakawa. Pagogne myanjejetkatu. ⁹Wale yijnaka yanumsaletlu Pawlo. Pawlo yopukgapotutlu. Retlu ralixinri rutuukakikolupa. ¹⁰Muchkowitzokanuta. Wane china, “Palnanu. Potuktun-walepyi.” Ruptekapa. Yanamatka.

¹¹Giyagni yine getinri wa Pawlo kamrutanru, saplewatna. Likayoni gajene tokanu wane chinna, “Goyakalune, jejine pixkalune wixa yegi gijrukachine.”

¹²Giyagni Gopite chinruna Wirnawisi, ga wa Pawlo Merkoryo chinruna, gi rix-anu walenwa tokanchi ginkakletjepotuta. ¹³Giyagni Gopite sasertotete pokchi ginaple gwachri, gipyaptokaka ranikna wakane jejine ga wa giglegwutkaluru. Raluka genekashletlu giylatkaluru yineyma.

¹⁴Wanna yokanatkalune Pawlo, Wirnawisi yijnakotinitkalu suskakamkatna. Rakaxikamtna. Yine ganikajite rapokna. Saplewatna. ¹⁵Wane chinna, “Jejine, ¿klu chinanu wane gixa? Yinkoxwu wixa. Gixa pixka geta salewnaletachinwu. Kiglerpotunanu Tokanchi wunkakleta gkashrijetikolupa tyekaka gike gaprimigjeya. Goyakalu giwekachrinunepgi. Tengogne kamrutachri, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa ptowrunanuka wanerutu kamrutachri. ¹⁶Giknogachri gwashlukakatka Wale getashatna payinemnunanuka wannako gigapo yapinripna. ¹⁷Seyni koxa gi wa mupgujtatkotu retashyegitnawa. Seyni kigleru kamruta. Teno giyakatyachri gina renekgi, ga wa jirgalupapko. Poyampotutyawaka renekgi gnijkjetanruya, ga wa gimuwleya.” ¹⁸Wane chinikopshinna kyapruru rumkata gituukakletna yine ma menekashatikotupna giylatkalurupmaka.

Listra sotlujetika Pawlo

¹⁹Rapokna Gantiyoki ga wa Gikonyo giyakatyachine Goteyone. Rushinikanutkana gixolune. Sotlujetluna Pawlo. Gipnachri kagwakyaluna. Pokchi kotlolomtyatkaluna. Maleka rutakluna. ²⁰Wa Gitsrukaachi yimaklene sajruklu. Yotunota. Pokchi satokatnaka. Waleprika Terwe yatkana Wirnawisiyma.

²¹Wane pokchi Kiglerpotunanu Tokanchi wanna ginkakletya. Gixo yimaklene rixkagna. Listra satokatkana, ga wa Gikonyo, ga wa Gantiyoki. ²²Muchkotan-shinikanutkana Gitsrukaachi yimaklene. Ruykotkana romkaga galixletinripna. Ruykotkana wa gixo salewakchiyma wumkata jiglokletyaplu Goyakalu pogire-watyawaka. ²³Satkaka gapatjetikwaka rutaakana tsruna. Ragjigognetna gogajire-watachine. Gitsrukaachi raponshinikanutna wanna chinanu, wa ralixanrutkana.

Suri satokiyana; Gantiyoki yana

²⁴Pisiri yapa kopruremtna. Pampiri Pokchi rapokna. ²⁵Perge runkakletyaluna tokanchi. Gatali yopikna.

²⁶Wane rutspegyana. Gantiyoki rapokna, wa Goyakalu gimutlewele rumaponshinikanutikowakna kamrurchi chinanu, wa poyagkakapanrutkana. ²⁷Rapokinitkana, wanna gapatjixna gapatjetachine. Runkaklewatna gi pejnananukta Goyakalu gikamrurawatyawaknapirana, ga wa Goyakalu

kotpukyegitna payine galixlu gipgyaptote. ²⁸Gi gepikgogne wane rawna Gitsrukaachi yimakleneyma Pawlo ga wa Wirnawisi.

Gepomsakaklu wa sajruka gistaklewlpuranaya

15 Wa pimrine Goteya giyakatyachine ginkakna moletkakachine. Wane chinna, “Gma sajruka gistakletkonu wa Moysisi gixjixlewatyawaka, gi ginkata gognetkaakotanu.”

²Giyagni waneru tsru gigjekaklu, gepomsakaklu Pawloyma ga wa Wirnawisi wanna chinanu. Rutaakana Pawlo ga wa Wirnawisi Gerosale kanikinripna, pimrine wannayma, wa yokanatkallune ga wa tsruneyi tye gepomsakaklu chinanu. ³Giyagni wanna gipxaletamtkaga gapatjetachineya. Winisi yapa kopurumtnga ga wa Samari. Runkaklewananumtnga payine kashrijetikolupirana. Tsru gimjiklu rixkakna moletkakachine. ⁴Gerosale rapokinitkana, yoptokana gapatjetachineya ga wa yokanatkalluneya, ga wa tsruneya. Runkaklewatna gi pejnunanukta Goyakalu gikamrurewatyawaknapirana.

⁵Giyagni tunwatna pimrine Gwariseyone mkoje galixachinetka. Wane chinna, “Rumkata sajruka gistaakotkana. Rumkata kamrujixkotkana Moysisi Tokanu Yokanatkalluru.”

Gapatyawaka Gerosaleya

⁶Yokanatkallune gapatjeta ga wa tsruneyi rumatyapluna wa tyepirana. ⁷Tsru gepomsakaklu wane chininitka, palna Petro. Wane chinna, “Jejine, nomolene, gixa gimatlu wa muchikawako Goyakalu tsomitno gita tokanuya wa payine yijnakotyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi, ralixinripna. ⁸Goyakalu gaschi gimatachri gipgujatna, wa wane rixa genekletna Giwekikaluru Kpashiri wixako pixka. ⁹Psolpotuyako pixkakakanwu rixa getletwu wixa, wanna. Powratgajitna ralixleyna. ¹⁰Giyagni wa xani klu chinanu gyantaletlu Goyakalu, Gitsrukaachi yimaklene gogo gitakyawaklu gitjipiye? Gi wa wutsrukatenniko ginkata ganikletlu, gi wixako. ¹¹Seyni walixlu Gitsrukaachi Geso gimutlewleya wognetkaaka wannako pixka.”

Santiyako gigitanru

¹²Giyagni pejnuruneko gixolune gichkeka. Yijnakotluna Wirnawisi ga wa Pawlo runkalewatinna gi pejnunanukta tsru getkalurkaka ga wa koglajrukaka Goyakalu wane gixkakyawakna payinetskalaya.

¹³Wa ruchkekinitkana wanna, Santiyako gigita. Wane china, ¹⁴“Nomolene, gyijnakotanno. Simo ginkakletlu gikta rixpokotlu Goyakalu. Muchinanu salwayegitna payine, wa wannayegiya yoptotyapna rayinerutenepa. ¹⁵Waneko pixka chin-tokanutna tokanchi geneklewatachine, yonchi chinyawaka:

¹⁶*Wanepnute nsatokanutnaka.*

Nugletanutnaklu Tawnipji,

wa yawnachrinatka.

Nugletanutnaklu gimtutewnachritka.

Ntunotakanutnaklu.

¹⁷*Wa gixetachine yine gijgiyaplu Gitsrukaachi,*
ga wa pejnuruneko payinemnunanuka,
ngiwakaya chinkalune.

*Wane china Gitsrukaachi
tyekaka pejnuruko kamrutachri.*

¹⁸ Muchichyawakpotunanuko rumatkakatkalu Goyakalu tyekakapirana.

¹⁹ “Giyagni gita gitakyawaka mkojwaakonepni payine kashrijetkalune Goyakalunune rixinripna. ²⁰ Seyni yonyegitkalunepni rutspalatyapluna puchotlewatachri yagluchishaya, ga wa gapoklewlu, wa saprinorjurussha, ga wa granchiya. ²¹ Gi rixanu muchikawa potu gwashluyakawa Moysisi waneya runkakletjene papokchikaka ginkaklewawakapjikakaya. Wane retyongapiranatika pagapnanutikalurgognemnu.”

Yokanatkalune kirukate

²² Giyagni kigle getle rixluna yokanatkalune, ga wa tsrunne, ga wa pejnuruneko gapatjetachine tsoमितिकोलुपना पिमरिने जेजिने वान्नायेगिरुनेको, Gantiyoki yokanatikolupna Pawlo Wirnawisiyma, wa Gota, wa Warsawa yokletgiwakatachri, ga wa Sura girukotlewatachine jejine moletkakachinyegiya. ²³ Kigle getle rixluna yonatkaluropa kiruka wanna ganikanropa. Wane chinachropa:

“Wixa yokanatkalunwu ga wa tsrunwu, ga wa wumolene galukgiwakatgi, wumolengi, Gantiyoki gwachine, ga wa Suri gwachine, ga wa Surisya gwachine.

²⁴ Gi rixanu wyijnakyegitlu pimrine wixa yegi giyakatyachine kojwakgi tokanchiya. Rumtukanshinikanutgina. Gi wa wanna wyokanata. ²⁵ Panshinikanurunwu wixanatini kigle getle wixlu wtsomitkapna jejine ga wa wyokanatyapna gixa yegi: walukanune Wirnawisi ga wa Pawloyma. ²⁶ Giyagni wutakna jejine genekgiwekletachinemka Wutsrukate Geso Kristo giwaka chinanu. ²⁷ Giyagni wyokanatna Gota ga wa Sura. Waneko pixka china ginkakletangina. ²⁸ Kigle getle rixlu Giwekikaluru Kpashiri ga wa wixa koxa gi satuna kamrurchi gitakyegitko wanepnute. Tyekakapjetkani gimkata kamrutkaluru: ²⁹ Gitspalatinri wa yagluchisha geneekalurkaka, ga wa granchi, ga wa saprinorjurussha, ga wa gapoklewlu. Wale pejnunanukaya gkamrutini, kigleru gkamruta.

Seyoka.”

Gantiyoki gajene geneeka kiruka

³⁰ Giyagni wanna yokanatkalune yopikna. Gantiyoki rapokna. Wanna gapatakna gixolune. Kiruka yonatkalu ro neekana. ³¹ Retyongatinitkalona rumuwatna giykolu chinanu. ³² Gota koxa ga wa Sura tokanchi geneklewatachinkoxna wanna. Giyagni ruykolewatna gi gepika tokanchiya moletkakachine yegi. Muchkotanshinikanutkana. ³³ Pshinitsonu wane rawamtana. Yokanatkana moletkakachineya kiglenshinikanurune, yokanattjena yegi yinripna. ³⁴ Seyni wa Sura kigle getle rixlu rutukinripa wane. Gotapje yatka. ³⁵ Pawlo ga wa Wirnawisi Gantiyoki rawanatan. Gitsrukaachi tokanu runkakletna. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakletna pimrine gixoluneyma.

Gepi kata chininri yagapgatna

³⁶ Pagognetnakni Pawlo wane chinru Wirnawisi, “Wsatokanutnaka wsalwayegityapna moletkakachine papokchimnunanuka wa Gitsrukaachi tokanu wunkakletanatyawaka, gi pixkaktana.”

³⁷Wirnawisi galuka ganikletmaklu Gwa, Marko yokletgiwakatachri. ³⁸Seyni Pawlo gi kigle getle rixlu ranikikolupa wannayma rixinripa gi rixanu wa Pam-piri Marko gitspalamtyana; kamrurchi yegi myakatutka wannayma. ³⁹Jigeekakna. Wane rixlenanukna rutschalkakyaana. Wirnawisi ganikatkalu Marko. Koprugatna. Supro yana. ⁴⁰Ga wa Pawlo Sura tsomitatka. Yatka. Gitsrukaachi gimutlewe-leya rumaponshinikanyegitkana moletkakachineya. ⁴¹Suri ga wa Surisya ya-pananumtna. Muchkotanshinikanunanumtkana gapatjetachinkaka.

Timotiyo gimotsatna Pawlo ga wa Sura

16 Terwe rapoka Pawlo. Wanepnute Listra. Wane rawa satu Gitsrukaachi yimakleru Timotiyo giwakatletachri, galixachro Goteyo suxo wgene. Ga wa ruru Kriykoni. ²Listra ga wa Gikonyo gajene moletkakachine kiglepiranyegiru chinanruna. ³Walemka Pawlo galuka waleyama chininripa. Raniklu. Sajruka gistakletlu Goteyone chinanu wane pokchikaka gajene, gi rixanu pejnuruneko gimatlu Kriykoni wa ruru. ⁴Papokchimnu yapananumtna. Renekanananumtkana rumretyapluna tokanchi poyagkaakalurupa wa yokanatkalune ga wa tsrune gitakanru Gerosale gwachine chinanu. ⁵Giyagni wa gapatjetachinkaka muchkotanshinikanutkana ralixleya. Pagognemnunanuka ruxolewnananumtna.

Masetone gajeru gipgujewnayegita kaygawleya

⁶Prigi sreta koprutna. Wanepnute Kalatasreta. Giwekikaluru Kpashiri gijretna Gasya ma munkaklewatinitipna tokanchi. ⁷Misi rapokatnakna. Witinimka yana. Giwekikaluru Gesonu gi gichichna. ⁸Giyagni ruknogamtluna Misi. Yopikna. Trowa rapokna. ⁹Goyechno Pawlo getlu kayigawlu. Satu jeji Masetoni gajeru tunwastitlu. Ragjitlu. Wane chinru, “Pkoprutgatanu. Masetoni punanu. Pupxakapanunwu.” ¹⁰Wa retinitkalu kaygawlu waneklu wupruka Masetoni gayinripa. Wale wumaty-atalu Goyakalu tomgawu Kiglerpotunanu Tokanchi wunkaklewyegityapna.

Wilipo Pokchi terotewanshinikanutika Litya

¹¹Trowa wutspegyatka. Potuklega gaya. Samotrasede wapoka. Waleprikgogne Neyapoli wapokatnaka. ¹²Waneya Wilipo wapoka. Walenwa tsru potu pokchi Masetonisretaya. Walenwa pnu giyakatyachine gwiyawaka. Wale pokchi gawanata gi pejnugogneka.

¹³Pagogne gapnanutikalurgogne pokchi gayiyatka gipgyaptoteya. Gonustsi gayiya wa ragjigognejetyawakna. Wane wtuplata. Wuynumsatna suxone wa gap-atachine. ¹⁴Wanenano sato suxo Litya giwakatletachro, Tiyatira Pokchi mkachri pakni yoshmookaluru pixkalutu gishanretjetachro. Goyakalu yonogyegitachro. Tyijnakota. Gitsrukaachi kotpukanshinikanutlo wala, tyijnakpotutyaplu Pawlo chinyawaka. ¹⁵Wala katka ga wa tomolene. Rali katkoklunutkana, tagjitwu. Wane china, “Gitakyagokinno wa Gitsrukaachi nalixinri, gjiglokapjitanno. Wane gwanu.” Chipetpotutwu.

Makloji wa kamchi kagonchitniri waneyaluto

¹⁶Wane rixatka. Gagjigonetikwaka gayamtini, tyoptotapwu sato makloji wayegrechro. Waneylo kamchi kagonchitniri. Gixo tkanashkatanru twapyegitna twayegitanune tkagonchitniri. ¹⁷Tomkagimtwu Pawlo ga wa wixa. Wane china

saplenanumta, “Nyi jejine Goyakalu teno potu Gajeru wayegrenni. Wanna ginkak-lewyegitgi gognawatikalurgapopirana.”

¹⁸ Gi gepikgogne wane tixjeta. Seyni gi rugleretlu Pawlo. Ruprotaka. Wane chinru kamchi, “Geso Kristo giwaka nyokanatyayi, pushpakanutka walaya.”

Wanekluyakawa rushpakamtatka.

Yoshmakikowaka gitaakalune

¹⁹ Retinitkana twayegitanune wa maleshatkalu kagwakanshinikanutanruna kanashkatiripna, kashichanatkaluna Pawlo ga wa Sura. Kosemtkanatkana. Tsrukakalune gapatjetyawaka raniikana. ²⁰ Girukotlewatachine yegi rutaakok-lunutkana. Twayegitanune wane china, “Nyi jejine Goteyoneko. Tsru ko-jwaklu rixpokchitwuna. ²¹ Runkakletluna gixjetikowaakaka ginanshichkalurni wyi-jnakotyaplu, wkamrutyaplu gi rixanu Romanonwu wixa.”

²² Gixolune giptekyegimtna. Girukotlewatachine suskamkatna. Gagaje kochip-jejixikna. ²³ Rali gipgoletkoklunutkana yoshmakikwaka yoshmaakana. Kyoshmak-lewakleru yokanatka rumretpotutyapna. ²⁴ Wane rixa towutkota, gitokpotugruko yoshmakna. Yoshmakjixitkana.

Kyoshmaklewakleru Wilipo gajeru gerotewanshinikanutka

²⁵ Ganikajyechno ragjigognetna Pawlo ga wa Sura. Goyakalu gimalwutikolu shikaletna. Wa gostutkalune yijnakotna. ²⁶ Walgnapunanu waneru tsru giy-olikichijru. Wane rixlunanuko wa yoshmakwakapjistsigi gimyemyeta. Wanek-luyakawa pejnuru gipgyaptoteko gitpukamta. Pejnuruneko gitkokgosturemtatka. ²⁷ Giyagni ruyoka kyoshmaklewakleru. Retlu yoshmakwaka gipgyaptotkaka rut-puukanatatka. Koshpaklu yoglolewapi. Ruylatinmakatkawa. Kagwaka gasukle-tatkana gostutkalune. ²⁸ Seyni Pawlo tsru siple rixnawa. Wane china, “Gi wa pum-tukinwa, gi rixanu pejnurunekwu gewi.”

²⁹ Giyagni katalo ragjita. Rakaxikamta. Jiglokagrukomta. Gitatatachri chiji rapokamta Pawlojixistsi ga wa Sura. ³⁰ Maleka koshpakatkana. Wane chinna, “Tsrune, ¿klu numkata kamrureta nognetkakikolupa?”

³¹ Wanna wane chinru, “Palixanru Gitsrukaachi Geso Kristo. Waneklu pognetkaako pixa ga wa pupji gajene.”

³² Runkakluna Gitsrukaachi tokanu, ga wa pejnuruneko gipji gajene. ³³ Wanek-luyakawa waleyechnoko ranikna. Rerkatkana wa rupgotikolna. Waneklu katkatka wale ga wa pejnuruneko walenune. ³⁴ Gipji ranikatkana. Ralpokitlu nikikwaka. Ru-muwata gi rixanu pejnuruneko gipji gajeneymananuko ralixatkalu Goyakalu.

Girukotlewatachine koshpakna Pawlo, Sura

³⁵ Gogi chininitka girukotlewatachine yokanatna kashrewaklerune. Wane chinna, “Pkaspukanna wa nyi jejine.”

³⁶ Kyoshmaklewakleru ginkakatkalu Pawlo tye tokanchi. Wane china, “Wa girukotlewatachine yokanrewata gkaspukikolpatka gixa. Giyagni wa xani gyanutka. Kiglenshinikanurunemnupgi.”

³⁷ Giyagni Pawlo wane chinna, “Kochipjetwuna pejnurunene getanu, muklukanuw-nakanwu. Jejine Romanonekwu; yoshmakikwaka yoshmakwuna. ¿Ga wa xan-

imkalge ruknokaanwuna giyogimatkalunwu? ;Gike wixiniko! Seyni runanna wanako. Koshpakapanwuna.”

³⁸ Kashrewaklerune ginkakapna girukotlewatachine tye tokanchi. Pikanna wa yijnakotinrina Romanone rixinrina. ³⁹ Runna. Rumnanuukana. Koshpaakatkana. Ragjitkana wa pokchiya yinripna. ⁴⁰ Giyagni yoshmakikwaka rushpakamtyatkana. Lityapji jiglokna. Retatkana moletkakachine. Rumnanuukatkana. Wane yiyatkana.

Sejrewnananumtna Tesalonika gajene

17 Gampipoli yapamtna, ga wa Gapoloni. Tesalonika rapokna. Wane rawa Goteyone ginkaklewawaklepji. ² Pawlo gixjetyawaka jiglokyegitna. Mapa kata gapnanutikalurgogne wale giynumsatna Tokanchi Yonatkalurupiranaya. ³ Rekakgitna rumkata salewnaletinri Kristo. Rumkata gipnachinetskalaya yotunretinri. Wane china, “Geso wa nunkakletyegityagi Walenwa Kristo.”

⁴ Pimrine wanna galixa. Pawlo, Surayma jiglokna. Wa Kriyokone kyonogyegiklerune, gi gepikna wanna. Ga wa suxone wanna potu gixolune.

⁵ Giyagni Goteyone wa malixaklene ganxata. Rawapkana pimrine jejine ya-glotashatachine muglene. Potowurkaakana gixolune. Sejrewnananumtna pokchiya. Ruptekyegimtluna Gasopji. Koshpaakomkana Pawlo, Sura yinyegiya. ⁶ Gi wa rukshiikana. Gasni kostapna, ga wa pimrine moletkakachine koxa. Pokchi girukotlewatachine yegi raniikana.

Wane china sapletna, “Nyi psolchijne gajeneko komyekanshinikanutachine gewi koxa runna. ⁷ Gaso yoptotatkana. Susa yokanrekaka mpoyagkaakane wanna Pawlo pejnuruneko. Wane chinna wanegimlu satu pogirchi Geso.”

⁸ Kojwakanshinikanutkana yine ga wa pokchi girukotlewatyachine, tyepirana yijnakotinrina. ⁹ Yoptomtlona sroschi satkapinripa Gaso ga wa pimrine koxa. Kaspuukatkana.

¹⁰ Waneklu moletkakachine yokanatatkana Pawlo ga wa Sura goyecho, Were yinripna. Wane rapokinitkana, Goteyone ginkaklewawaklepji jiglokna.

Were Pokchina Pawlo, Sura

¹¹ Tesalonika gajene pnute kshinikanna wanna Were gajene, gi rixanu yijnakotluna tokanchi psolgalukleyako. Pagognemnunanuka retjetluna yonchi wa galikaklege tyekakapirana. ¹² Giyagni wanna gixo galixa Kriyko suxone wanna potune, ga wa jejine gixolune.

¹³ Giyagni Tesalonika gajene Goteyone gimatinitka Were koxa runkakletikatka Goyakalu tokanu Pawlo chinanu. Wane yana. Komyekanshinikanutkana gixolune yine. Kojwakanshinikanutkana. ¹⁴ Giyagni waneklu wa moletkakachine yokanatatkalu Pawlo. Tsru wenusreta yinripa. Ga wa Sura ga wa Timotiyo waneko gituka. ¹⁵ Wa Pawlo ganikjene Gatenpotuko ranikluna. Wanna ganiklu Pawlo tokanu giyampotu runinripna Sura ga wa Timotiyo. Yatkana.

Gatena rawanatini Pawlo

¹⁶ Kagwakinikopshinna Pawlo Gatenaya jigekanshinikanutka wa pokchi retinri gi gepiklu yagluhisha. ¹⁷ Giyagni ginkaklewawaklepjiya ruynumsatna Goteyone ga wa kyonogyegiklerune. Pagognemnunanuka giputuya ruynumsatna yoptotanunkaka. ¹⁸ Pimrine galuka gimatletachine Gepikoreyone mkoje gajene ga wa Gestoyko

mkoje gajene yoptopiratluna. Ga wa pimrine wane china, “¿Klu raluka chinreta tye kyanumsakleru?”

Pimrine wane china, “Kginkaklewaklergetkoni pnuko gixachine goyakalunepirana.” Gi rixanu Gesopirana ga wa gipnachine yotunrepirana runkakletyegitna.

¹⁹ Kashichanruna. Gareyo Magkate ranikluna. Wane chinna, “¿Gi ge wumkata gimatletlu tye gerotu ginkaklewlu, wa pixa ginkakletanru? ²⁰ Gi rixanu pnuko gixpiranatachri punkakwu. Giyagni waluka gimatletlu klupiranni wa tye.” ²¹ Pejnuruneko Gatena gajene ga wa pnu gajene, walepiranapje ruknokakognetyana, wane rixinrina yijnakotinrina gerotupirana.

Gareyo Magkate runkaklewatya Pawlo

²² Gareyo Magkate ganikajite tunwata Pawlo. Wane china, “Jejine, Gatena gajene, psoluyako netgi yonogyegjeshpotutachingi. ²³ Gi rixanu wa nuknogam-tini, netlu gyonogyegjetanrukaka. Netkoxlu satu genekashatikwakakwa, wane china yongatyawaka:

Goyakalu Mumatkotu Chinanu.

“Giyagni wa Wale wa gixa yonogyegitanru gma mumatanutuko, Wale nunkakletyegitangi.

²⁴ “Tye psolchijneko ga wa ptowrunanuka tyechijne gajeru kamrutachri Goyakalu, wa tengogne, tyechijne Gitsrukate rixinri, gi wa myochi kamrutikaluru kpushiwakapji rawa. ²⁵ Gi wa yinemyo gipxakikaluru pagixanu magatyachri pixkalutu. Gi rixanu Wale pejnuruneko geneka giwekleta, ga wa runnipgyatinrina, ga wa pejnurkakako.

²⁶ “Pagragapje kamrutyana panermnunanuka psolchijnemtako rawinripna. Wale gitakyegitna rushingognetyawakapna, ga wa yoptukyawaka rawyawakapna. ²⁷ Wa rujgiyapluna Goyakalu, wa kamrumrunshinikanutkamkaluna rukshikanmakluna. Gimka gowuklu wa satkaka wixa yegi. ²⁸ Gi rixanu Wale wuwekya, ga wa Wale wuyoljetya, ga wa Wale gawya. Wa pimrine kiglerupirana kamrutachine gixanune chinyawaka:

Gi rixanu Wale gishpakyachinkoxwu.

²⁹ “Giyagni Goyakalu gishpakyachinwu wixinri, gi wumkata kori pixkalutu kagwakletyalu Goyakalu, gi wa sroschi pixkalutuko, gi wa sotlu pixkalutuko, gi wa yaglu kamrutikolu gimatkalewluya, yinerushinannuya. ³⁰ Giyagni mumatkonchik-lushanana, retashlewata Goyakalu. Ga wa xani yokanatna pejnurunekoneru pachijnemnunanuka gajene renshinikanutinripna. ³¹ Gi rixanu pagogne rutaka wanepotuko rutakyagokyapna psolchijne gajeneko tye jejiya Wale gitakanru. Renekna pejnuruneko ralixinripna gi rixanu gipnachinetskalaya yotunkaku.”

Pimrine Gatena gajene galixlewata

³² Giyagni wa yijnakotinrina wa gipnachine yotunrepirana, pimrine gixpiranawata. Pimrine wane china, “Wumepe yijnakletanutnaki tyepirana.”

³³ Giyagni Pawlo wanna ganikajite rushpakamtyatka. ³⁴ Pimrine jejine galixa. Rupxaletluna. Wannaymakoxlu Tiyonisyo, Gareyo Magkate gajeru, ga wa sato suxo Tamari giwakatletachro, ga wa pimrine wannayma koxa.

Korinto yinuwaka kamrurewletya Pawlo

18 Wanepnute Gatena yiyatka Pawlo. Korinto rapoka. ²Wane retyalu satu Goteyo, Gakila giwaketletachri, Ponto gajeru, ga wa ganunro Presura. Gi gowukshini Gitalya giyakatyachri. Gi rixanu Klawtyo towuwata wa pejnuruneko Goteyone Roma gishpakiripa. Pawlo yayegitna. ³Wannapji rawa gi rixanu waleko kamrurchi koxa kamrujeta wale. Kamrurewata. Gi rixanu mkachripji kamrutachinni. ⁴Ruynumsalewjeta pejnuruko gapnanutikalurgogne ginkaklewwakapjiya. Rushinikanutna Goteyone ga wa Kriykone.

Gixolune Korintyone galixlewata. Katkatkana

⁵Wa Masetoni ruyakatinitkana Sura ga wa Timotiyo, Pawlo gimupruklu tokanchi. Goteyoneyegiya rupgujtatlu wa Gesni wa Kristo. ⁶Raalixmakluna. Mupashiregnuchi chinna. Pawlo giplokamkaluta. Wane chinna, “Gixako chinanupni gamga giwekle-tanuna. Powrano gita. Xaniyakawa payine yegi nyanutka.”

⁷Wane yiyatka. Gosto giwaketletachri jiglokappjitatka. Goyakalu yonogyegitachri. Ginkaklewwakapjisti rawapjita. ⁸Krispo wa ginkaklewwakapji gitsrukate galixlu Gitsrukaachi, pejnuruneko gipji gajeneymananuko. Ga wa gixo Korintyo gajene yijnakotlu. Ralixluna. Katkatkana.

⁹Giyagni Gitsrukaachi wane chinru goyecho Pawlo kaygawleya, “Gi pikanu. Seyni punkaklewatanu. Gi wa pochkepyi. ¹⁰Gi rixanu pixaymano. Gike giptekyegitanyi wa rumtukyapyi. Gi rixanu gi gepikayno yineru tye pokchi.”

¹¹Satu walapu wanepnute patsrujire ksuru wane rawa. Goyakalu tokanu runkakna.

Kalyo yegi tunwata Pawlo

¹²Kalyo walenwa Gakayi girukotlewatyachri rixini Goteyone panshinikanu-runni kamnixluna Pawlo. Gitaka yagoklewjetikowaka ranikluna. ¹³Wane chinna, “Tye gishinikanutna yine yonogyegityapluna Goyakalu, Tokanchi Yokanatkalluru ginanshichyawaka.”

¹⁴Yanumatkastsini Pawlo, Kalyo wane chinna Goteyone, “Satu mpoyagkaakatumka ga wa yokwirumka mugletu rixinri, numkata yijnakletanmakgi, Goteyone. ¹⁵Wa gepomsakaklusha chinini tokanchipirana, ga wa giwakchipirana, ga wa Gyokanyegitokolu Tokanchipirana, getanru gixa. Gi rixanu gi naluklu gitaka yagoklewatachri nixinri tyekakapirana.”

¹⁶Gitaka yagokjetikwakaya wane rakaxrijetyana. ¹⁷Pejnuruneko Kriykone kashichlu Sostenese wa ginkaklewwakapji gitsrukate. Gitaka yagokjetikowakaya ginaple ruylakyanruna. Ga wa Kalyo gike rixlu tyekaka.

Rutspegatka Pawlo Suri yinripa

¹⁸Wanepnute Pawlo gixgogne wane rawinitka, rungatkana moletkakachine. Rutspegatka. Suri ya, ga wa Presura ga wa Gakila. Senkre Pokchi jiwjitika, gi rixanu waneylu wa Pawlo Goyakalu rupiratinri. ¹⁹Gigwiso rapoka. Wane ruknokna Pawlo. Wale ginkaklewawakapji jigloka. Ruynumsatna Goteyone. ²⁰Wanna gagjitlu wanayma rutukinripachi gowukshiniyaka. Seyni gi rugita. ²¹Rungagonukna. Wane china, “Goyakalu galukiniplu nsatokyegitanutnakgi.” Gigwiso yiyatka.

Mapa chininri Pawlo yagapgale

²² Susari yinitka. Kanika. Ralkapna gapatjetachine. Gantiyoki ya.

²³ Rali wane gwaletinitka ralimta. Kalatasreta ga wa Prigrisreta kopruta. Pa-pokchimmunanuka rapokananumta. Muchkotanshinikanunanumtna pejnuruneko Gitsrukaachi yimaklene.

Gigwiso runkaklewatya Gapolo

²⁴ Giyagni satu Goteyo Gigwiso gapoka, Gapolo giwakatletachri, Galegantri giyakatyachri, jeji gimata yanumsatachri potu, gimkatachri potu Tokanchi Yonatkalurupirana. ²⁵ Runkakpokowakatluna Gitsrukaachgapopirana. Muchkopi-ranawatachri ginshinikanuya. Runkaklewata ga wa yimaklewpotuta Gitsrukaachipiranaya. Gwa katlewlepiranapje rumata. ²⁶ Gapolo yinuwaka pgujetanwaka china ginkaklewleta ginkaklewwakapjiya. Presura ga wa Gakila yijnakotlu. Ranikluna. Runkakpokowakpotutluna Goyakalgapo.

²⁷ Raluka koprugleta, Gaka yinripa. Moletkakachine yonyegitna Gitsrukaachi yimaklene. Ruykotikolna yoptotyapluna. Wa wale gapokinitka, gixo rupxakna wa gimutlewluya galixyachine. ²⁸ Gi rixanu psolmuchkonuko rushinikanutna Goteyone pejnurune getanu. Tokanchi Yonatkaluru rekakgityana Kristo chininri wa Geso.

Gigwislu Pawlo. Pamole gepi yimaakalune yoptotlu Giwekikaluru Kpashiri

19 Wane rixatka. Korinto rawanatinikopshini Gapolo, Pawlo gitokosha potu koprunata. Gigwiso rapoka. Retna pimrine Gitsrukaachi yimaklene. ² Wane chinna wale, “¿Gi ge gyoptotlu Giwekikaluru Kpashiri wa galixinitka?”

Wanna wane chinru, “Giyaka wyijnakpiranyegitlu wa Giwekikaluru Kpashiri wane rixinri.”

³ Wane china, “¿Giyagni klu gkatika?”

Wanna wane china, “Gwa katlewleya.”

⁴ Wane china Pawlo, “Gwa katlewata. Genshinikanrupirana katlewaty. Gwa wane chinna yine ralixyapluna rajxigi ginachripa. Walenwa Geso Kristo.”

⁵ Wa yijnakotinitkaluna katkatkana Gitsrukaachi Geso giwakaya. ⁶ Wa Pawlo gitakamyotseptagotinitkana, rapyegitna Giwekikaluru Kpashiri. Panerunmu tokanu yanumatyana, ga wa Goyakalu tokanu reneklewatna. ⁷ Wane pejnugetkona pamole gepi jejine.

Tiranopji runkaklewatyawaka Pawlo

⁸ Mapa ksuru ginkaklewwakapji jiglokjeta. Pgujetanwaka china yanumsaleta. Ruynumsalewata. Rushinikanutlewata Goyakalu pogirewatywakapiranaya. ⁹ Seyni pimrine shikowata. Gi ralixna. Rapatluna Gitsrukaachgapo gixolune jemanu. Pawlo gitspalatyana ga wa Gitsrukaachi yimaklene ranika. Pagognemnunanuka Tiranopji yimaklewatywaka ruynumsalewatya. ¹⁰ Wane rixa gepi walapu. Giyagni pejnuruneko Gasya gwachine Goteyo ga wa Kriyko, yijnakotluna Gitsrukaachi tokanu.

Payokgipre Sewa wgenene

¹¹ Metjetkotu ruyaklekaka Goyakalu kamruta Pawloya. ¹² Giyagni mkachrisamkaka, gistatlechkaka gimane gajeru yayixachine yegi ranikna. Rutuka yayixlemtatkana. Kamchine gishpakamtyatkana.

¹³ Wanena pimrine Goteyone kagonchine yapashawakle gwachine. Wa kamchine waneyalune chinanumka koschekmamluna Gitsrukaachi giwaka. Wane chinna, “Wa Pawlo ginkakletanru Geso kawchinanu nyokanatgi.”

¹⁴ Wanena Sewa wgenene payokgipre, Goteyo, sasertotene gitsrukate. Wanna wane gixa. ¹⁵ Kamchi gigita. Wane china, “Geso numata. Pawlo koxa numata. Ga wa gixa, ¿katgi gixa?”

¹⁶ Wa jeji kamchi gwanru ruptekyegimtna. Raalixna. Gepi pnute muchkonru. Giyagni walepji rasukyana mamkane poletkalunena.

¹⁷ Kapiranyeglu wa tye pejnuruneko Goteyone ga wa Kriykone yegi Gigwiso gwachine. Pikatkana pejnuruneko. Gitsrukaachi Geso giwaka tserutpiranyegitka.

¹⁸ Gixna galixachinetka gapoka. Ruppjujtanawana. Runkaklewatna wa kamrutanruyna. ¹⁹ Gixna wa kagonchiwanatachine kiruka rapatna. Yoxikanatkalona pejnuruneko getanu. Koshpakwenutlona. Wane pejnu rukshikwenrotyalona: pamole waragkaproji. ²⁰ Wane rixa muchkonpotuya tseruwnaleta Gitsrukaachi tokanu. Muchkowata raalirewatinri.

Masetoni yokanatkana Timotiyo ga wa Gerasto

²¹ Giyagni wane rixkatka, Giwekikaluru gishinikanutlu Pawlo Masetoni ga wa Gaka yinripa. Waneya Gerosale yinripatnaka. Wane china, “Nali wane gwaletinipa, Roma koxa numkata getleta.”

²² Giyagni gepi rupxakjene Masetoni yokanata, Timotiyo ga wa Gerasto. Gasya rutukawa wale pshinitsonu.

Tiyanapji kamrurewjetyachine

²³ Walegognekaka tsru kegeknanuwlu wane Gitsrukaachgapo chinanu. ²⁴ Gi rixanu waneru satu sroschi pagixanu kamrujetyachri, Rimitri giwaketletachri. Wale sroschi kamrujetyalu kphasiwakapjiiji Tiyananupa. Gixo wenru rawyana kamrurewaklerune. ²⁵ Wale gapatjekakna kamrurewaklerune waleko kamrurchi kamrujetyachine. Wane chinna, “Gixa gimatlu tye kamrurchi chinanu waneywu wponikowle.

²⁶ Gixa getlu ga wa gyijnakotlu wa tye Pawlo, gi wa Gigwisopje seyni psolunshinikanuko Gasya, rushinikanutanatumtyana gixolune. Wale kashrijetjetna. Wane china wa gi gima goyakalunni wa myochi kamrutikaluru. ²⁷ Gi wa walepjeni wa tye kamrurchi gike gaprini chinanatko, seyni wanepnute wa kphasiwakapji wa tsro goyakalo Tiyanapji gike gapri rumkata gixkota. Yinuwaka nikatkotanu toyaknu. Walanwa yonogyegitka psolu Gasya gajeneyako, ga wa psolchijneko gajeneya.”

Gigwiso gajene gixrijeptajitaa gixa

²⁸ Wa yijnakotinitkaluna tyepirana, ramewnapotutna. Saplewatna. Wane chinna, “Tsropotni wa Tiyana, Gigwiso gajenenu.”

²⁹ Pokchi gajene gixrijeptajitaa gixa. Panshinikanurune gakaxikamta. Pejnuruneko gapatjetyawakagruko yana. Kayo ga wa Garistarcho kashichna, Masetoni giyakaty-

achine, Pawlo gipxaletanune. ³⁰Pawlo galuka gishpakyegletna gixolune yine. Gitsrukaachi yimaklene gi gichichlu. ³¹Pimrine koxa tsrukakalune Gasya gajene, ralukjene, yokantokanyegitluna. Ragjiitluna pejnurune gapatjetyawakagruko ma mutakinitipa.

³²Pimrine saplewjeta, ga wa pimrine pnuko china sapleta. Gi rixanu gapatachine sejrewnashatachine. Gixo potu gi gimata klu chinanu rapatna. ³³Gixolune yine ganikajite koshpakluna Galeantro. Goteyone gertamanru. Giyagni Galeantro yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Raluka giplepokleyegitnawa wa gixolune yegi. ³⁴Wa rumatinitkaluna Goteyo rixinri, pejnuruneko pasaplewatkalune. Gepi goranshinikanu saplewjetna. Wane chinna, “Tsonwana Tiyana Gigwiso gajenenu.”

³⁵Giyagni wa yonchikgapri kochrokatkana. Wane china, “Jejine, Gigwiso gajene, ğirni wa jeji mumatkatu wa Gigwiso Pokchi gajene kpashiwakapji girukotachine wa tso Tiyanapji, ga wa Gopite gijrukyachro. ³⁶Giyagni gi rixanu gi rumkata nutatkota, gixa gimkata gitukletatka. Gike giyampotu wane gixanu. ³⁷Gi rixanu gixa gwapna nyi jejine. Gi wa mupashiregonni. Gi koxa woyakalote kapataklerunni. ³⁸Giyagni Rimitri ga wa waleymalune kamrurewaklerune waneyna rixinna jiyegitikolu papirana satu chinanu, gapatikowakapa rutakanna. Wanena girukotlewatachine. Runkakletkakanna. ³⁹Ga wa gijginiplu satuyako, gapatjetikwaka gitaakaluru ruglepokotikolupa. ⁴⁰⁻⁴¹Gi rixanu gimkata tomgakota gixa yagotkakluyapa xawakni chinanu. Gi rixanu gike chinanni wugityaplu tye potowurushatyawakapirana.”

Wane chininitka, yokanatkana gapatachine.

Masetoni ga wa Kresi ya Pawlo

20 Wa rutukinitka gejnugima Gitsrukaachi yimaklene repuka Pawlo. Rumnanukatkana. Rungatkana. Yatka. Masetoni yinripatka. ²Wanesreta yapamini, ruykonanumtna gixo tokanchi. Kresi rapoka. ³Mapa ksuru wane rawanata. Raluka yagapgaleta, Suri yinripmaka. Goteyone jemanshininkankakyegitlu. Wane rixa gishinikleta Masetoni satokinripa. ⁴Gasyapotuko rupxaaltapyaluna Sopate Were gajeru, wanepnute Tesalonika gajene Garistarcho ga wa Sekonto, wanepnute Kayo, Terwe gajeru, ga wa Timotiyo; wanepnute Gasya gajene, Tichiko ga wa Trogimo. ⁵Wanna koseka. Trowa kagwakyawuna. ⁶Wa jimapro gisekachri myapjetkotugognekaka giknoginitka, Wilipo wutspegya. Pamyogogne Trowa wapyegityatkana. Wane gawanata payokgipregogne.

Trowa salwatya Pawlo rungiyapna

⁷Muchinangogne simanaya, rapatna Gitsrukaachi yimaklene jiknajrotyapluna jimapro. Pawlo giynumsatna. Waleprikogogne raluka yaletatka. Goginkaklewluru ganikajyechnopotunanuko. ⁸Gi gepiklo katalo wa tenogruko wa rapatyawakna. ⁹Satu makluji Gewticho giwokatletachri gonotasawawaka tuplanatachri. Ruxapne gaalixanruna. Wa Pawlo gogiynumsalewle rixini, ruxapne gaalixanrunatka. Mapagruko chininriya ruyaka gijrukletyana. Gipnachrinatka gwapkanatka. ¹⁰Giyagni Pawlo yopikamta. Wale gogo rapokamta. Kanopatlu. Wane china, “Gi wa gejnugimalewatanu. Gi rixanu ruwekinri waneyawalu.”

¹¹Giyagni ratskotatnaka. Jiknajrotatkalu jimapro. Niklu. Gixo ruynumsatna goyechnokawpotunanuko. Wane gixachri yatka. ¹²Ranikatkaluna makluji giwekachri. Rumnanukpotutkana.

Trowa yiyatka; Mireto rapoka.

¹³Wixa gatskotatkalo kanawa. Gaso gayatka. Wane wyoptotinri Pawlo. Gi rixanu wane rixa ginkakpokowakleta. Wale chiji yapamtanu. ¹⁴Wale yoptotinitkawu Gasoya. Wpokotatkalu. Mitirini gayatka. ¹⁵Wane wutspesya. Waleprikogone wapoklu Chiyo ginaple. Pagognetnakni Samo yopjewakle wutspaka. Troge-lyo gawamta. Waleprika wapoklu Mireto. ¹⁶Gi rixanu Pawlo gishinika giknoglemtlu Gigwiso, Gasya ma mamginitpatka. Gi rixanu shireta Gerosale rumkata giknokakletyaplu Tsuru Jirgikolgognepatka.

Runkaklewata rungiyapna

¹⁷Mireto repukyana Gigwiso gajene gapatjetachine tsrutene. ¹⁸Rapyegitinitkaluna, wane chinna, “Gixa gimata wa nejjigloklekogone Gasya wanekluyakawa, gi pixka gimwale nixanatgi. ¹⁹Gitsrukaachi wayegrerno nixa. Psolpotuyako malixkotnachriwano. Ga wa gixo noktegayma. Ga wa gixo nyantaletikolu Goteyone jemanshinikankakjetyawakno. ²⁰Klunerukta gimkata gipxakjerupa gi wa nyoxigika ginkakletgi yimakletgi pejnurune getanu ga wa papjikakaya. ²¹Goteyone yegi ga wa Kriykone yegi nupgujtatlu genshinikanrupirana Goyakalu chinanu, ga wa Wut-srukate Geso Kristo galixikolupapirana.

²²“Ga wa xani gostutkalurno Giwekikaluruya, Gerosale nyanu. Gi numata klunerukta giknoganno waneya. ²³Seyni papokchimmunanuka Giwekikaluru Kpashiri gipgujtayegitno. Wane china wa gosturewlu ga wa salewakchi waneyapno. ²⁴Seyni gike rixno. Gi wa nutakyagoklu nuwekinri kigleypotno gita. Walepje, npoy-agkakyaplu psoluko Goyakalu gitakyano numuwleypotuko, ga wa kamrurchi Gitsrukaachi Geso nyoptotinri, nupgujtatyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalu gimutlewlpirana.

²⁵“Ga wa xani, numata gita gi satuna gixa getgojitanutkano, pejnurunekgi wa gixatskalaya nyapanatini, nunkakletanatinri Goyakalu pogirewatyawakapirana. ²⁶Giyagni tyegogne nupgujtatlu muklukanuwnakatno gita pejnuruneko giwekgog-nenatinripa chinanu. ²⁷Gi rixanu gi wa nyoxigika ginkakletgi pejnuruko Goyakalu gishinikanru. ²⁸Ggirukotinwa gixnanuko, ga wa ggirukotanna pejnuruneko rowe-gatene. Wa wanna girukotjene Giwekikaluru Kpashiri gitakgi, ggirukotuyapna Gitsrukaachi gapatjetanune, wenutanune Walenuko gigragaya. ²⁹Gi rixanu numata gita, gitgajxigiyaka gixa yegi yoshmakinwana kewetnane kmatsurune, gowegane metashatkanepa. ³⁰Pimrine wa gixa, jejine mpotukatupirana ginkakletjetachine gipgujewnanu. Gitsrukaachi yimaklene wanna gajxigimka rawkakanna. ³¹Giyagni giyokanu. Gishinikanru wa mapa walapu goyechno ga wa gogi gi nkaspuka giyko-letgi satkaka gixa noktegayma.

³²“Ga wa xani Goyakalu naponshinikanyegitgi, ga wa tokanu rumutlewleya. Walenwa kgiyaklewakleru tokanchi, tseruwakyapgi, ga wa renekyapgi kiglerkakapa gyoptotanrupa pejnuruneko kpashirine gixkaluneyma. ³³Gi satuna neta sotansero-jipjojita, gi koriteko, gi gimkaluko. ³⁴Gixa koxa gimata tye nomyo nkamrurewatya nalukanru chinanu ga wa gitaymalune koxa chinanu. ³⁵Psolpotuyako nyimakgi, wane gixa kamrurewlepotletinripa gimkata gipxakletna gigrokachine. Gimkata gishinikletlu Gitsrukaachi Geso tokanu. Wale wane china, ‘Giglenshinikanyegit-kaluru geneklewashatachri yoptotachri pnute.’”

Mireto rungika Pawlo

³⁶Wane chininitka, yoptsojita. Ragjigogneta pejnuruneko wannayma. ³⁷Giyagni pejnuruneko tsru chiyaglu gixa. Kanopnojiltuna Pawlo. Ramlutluna. ³⁸Kachingajpotna wane chintokanutyawakna ma metgojityanpatkaluna. Rumotsamtatkaluna kanawyempotuko.

Mireto yiya. Tiro rapoka

21 Wutpalamtyatkana, wyagapatka. Potuklegapo gaya. Kowo wapoka. Waleprikgogne Rota wapoka. Wane gaya. Patara wapoka. ²Wukshiklo sato kanawa gitsroka. Winişi koprugatachropa. Wane wuptekatka. Wyagapata. ³Pguje chininitka Supro. Wuknogamtlu. Wkegnetesretate rawa. Suri gaya. Wapokatkalu Tiro. Gi rixanu wa kanawa wane koschekwunutiko. ⁴Wane wukshikyana Gitsrukaachi yimaklene. Payokgipregogne wane wutuka. Wanna wane chinru Pawlo Giwekikaluruya Gerosale ma kanikinitipa. ⁵Wpoyagkakgognenitka, wiyiatka. Pokchi supotalpotuko rumapwuna pejnuruneko suxone ga wa mturuneymananuko. Wanga wyoptsojitatka. Wagjigognetatka. ⁶Wungakakatka. Kanawa watskotatka. Wanna rawyawakna satokatka.

Susari Pawlo salwayegitlu Wilipi

⁷Tiro wuyakatyatka. Wpoyagkaka yagapgaletatka. Tolemayta wapoka. Walukna moletkakachine. Wanna yegi pagogne wutuka. ⁸Waleprika gayatka. Susari wapoka. Wilipi Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachripji wjigloka. Walenwa payokgipre chininri. Wale yegi wutuka. ⁹Gepkoxamkoje wgenru. Maklojine. Tokanchi geneklewatachine.

¹⁰Gi gepikgogne wane gawa. Gote yopikyana satu tokanchi geneklewatachri Gakawo giwaketletachri. ¹¹Runyegitwu. Rawlo Pawlo gishrikapchijremta rawa. Waleko gijixi rostutnawa Gakawo, ga wa gimyo. Wane china, “Giwekikaluru Kpashiri wane china, ‘Goteyone Gerosale gajene wane rixa gosturejixanruna jeji tye gishrikapchijremta waneyalutu. Payinemyo samyokanruna.’”

¹²Wyijnakotinri, wagitlu wixa wane gajene koxa Gerosale ma kanikinitipachi. ¹³Giyagni Pawlo gigita, “¿Gi gixanatge nchiyaganata, gwamontakgajitno? Gi rixanu galpokomtachritkano gi wa gostutkalurupjepno, seyni nupninrikoxapa numkata gixkota Gerosaleya Gitsrukaachi Geso giwakaya chinanu.”

¹⁴Gi wumkata gishinikanutletinitkalu, pochketkawu. Wane wchina, “Wane gixkalurupa Gitsrukaachi gishinikanru.”

Gerosale rapoka Pawlo

¹⁵Walegognekaka giknoginitka, wuprukatka. Gerosale wkanikatka. ¹⁶Wixaymakoxna Susari gajene pimrine Gitsrukaachi yimaklene. Raniikoxluna satu Gitsrukaachi yimakleru kapokotu, Mnasu, Supro gajeru. Waleyma wane gawamta.

¹⁷Gerosale wapokinitka moletkakachine gimuwatachine yoptotwu. ¹⁸Waleprikgogne wixayma jigloka Pawlo Santiyako yegi. Pejnuruneko tsruna gina. ¹⁹Rali galukletinitkana, psolpotuko Pawlo ginkakna ptowruko wa Goyakalu gixyawaka payineyegiyako wale kamrureya.

²⁰ Wa yijnakotinitkana, rumalwutluna Goyakalu. Wane chinruna, “Petewa, wu-mole, gi pejnu waragkananukta Goteyone galixachinetka. Pejnuruneko muchkopiranawyegitlu Tokanchi Yokanatkaluru. ²¹ Wanna ginkaaka pixapirana: pixa gima yimakna pejnuruneko Goteyone payinetskala gwachine wanna gitspalatyapatkalu Moysisinu. Wane pchingimata ma sajruka gistakletikotpatkana mturune; gixjetik-waka ma mixinitpatkana. ²² Giyagni ¿klu wanepa? Wa gixolune gimkata gap- atleta. Gi rixanu pejnuruneko yijnakyegitinipyi papokinritka. ²³ Giyagni wane pix- anu wa wchinyawakyi. Wanena wixa yegi gepkoxamkoje jejine Goyakalu gipirye- gitachine. ²⁴ Panikanna nyi. Kpashiri pixkaako wannayma. Wanna chinanu pwenu- tanu shishyajiwutikolupna. Pejnuruneko gimatanu wa pixapirana runkaakana gi- keenani, seyni pixa koxa wanepotuko gixanata. Pkamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru. ²⁵ Ga wa payine galixachine wyonyegita wa ginanshichkaluru yagluchisha ge- neekalurkakaya, ga wa granchiya, ga wa gapoklewluya.”

²⁶ Giyagni Pawlo ganikna jejine. Waleprikogone kpashiri rixka wannayma. Kpashiwakapji jiglokotka. Runkakletyaplu poyagkakikolgoonekakapa kpashirine rixikolpatkana, satkaka genekashle giylatkalurupa genekikolupa.

²⁷ Payokgipregogne nikawnakastsi, pimrine Goteyone Gasya gajene, wa retin- rina kpashiwakapji, komyekanshinikanutkana pejnuruneko gixolune yine. Kashich- luna. ²⁸ Saplewjetna, “Jejine, Gisrayiline, gipxakanunwu. Tyetkanwa jeji pasretm- nunanuka pejnuruneko ginkaklewyegitachri, yine gapatachri, ga wa Tokanchi Yokanatkaluru koxa, ga wa tyepji koxa. Wanepnute Kriykone yoshmaka kpashi- wakapji. Tye kpashiwaka gimuteru rixkaka.” ²⁹ Gi rixanu muchikawa retjeje- tanruna waleyma pokchiya Trogimo, Gigwiso gajeru. Wanna kagwaklu Pawlo jiglookakyawaklu kpashiwakapji.

³⁰ Giyagni pejnuruneko pokchi gajene yotaljeptaajitaa rixna. Potowurutna yine. Kashichanruna Pawloni. Kpashiwakapji koshpakyaluna. Waneklu gipgyaptokaka gishyatka. ³¹ Ruylatanmakluna.

Runkakapka solalone gitsrukate, “Psolpokchiko Gerosale yotaljeptaajitaa gixa.” ³² Waneklu solalone gitsrukate ganikna solalone ga wa ksolaloterune. Rasukamtna. Gixolune yine yegi rapokna. Giyagni retkana, solalone gitsrukate ga wa solalone, kaspuka giylaklemtluna Pawlo.

³³ Giyagni rapokinitka solalone gitsrukate, kashjixlu. Rostujixanru gepitsa yowu- matsaya. Repomgalu gi gixachrini, ga wa klu kamruta. ³⁴ Wa gixolune pnunnu china sapletna. Gi rumkata gimata jemletlu galikaka wa sejrewakchi chinanu. Giyagni gitoko ranikjixatkalu solalonepi. ³⁵ Gatskopije rapokinitka. Wane rixa koschekle- tatkaluna solalone psolmuchkonuko yine kamrutanru chinanu. ³⁶ Gi rixanu gixolune gwagajxigitna. Saplewananumtna, “¡Puylaganru!”

Pawlo gagitlu wa ruchichikolupa ruykoyegitinwa

³⁷ Yoshmaakastsitkalu Pawlo solalonepi, wane chinru solalone gitsrukate, “¿Gi ge munanshichkotni wa papirana nunkakyapyi?”

Wale wane china, “¿Pumatluge Kriyko tokanu? ³⁸ ¿Gi ge Gigipsyo gajerukyi pixa, wa muchikawako gepkoxamkoje waragka jejine kgiylalewaklerune pkomyekan- shinikanuta; yineru mwiyawakanu panikna?”

³⁹ Wane china Pawlo, “Gita galikakni jeji Goteyno, Tarso gajerno, pokchi kapi- raneyegiru Surisyasretaya. Giyagni nagjityi puchichyapno yine nunkakinripa.”

⁴⁰Giyagni wale gichichlu Pawlo. Gatskopije tunwata wale. Yotukamyota pochke rixinripna yine. Wa pochke potu rixinitkana, Gewreyone tokanu yanumatya. Wane china,

22 “Jejine, nomolene, tsrune, gyijnakotanunno. Nuykoyegitnawa xani gixyegiya.”

Pawlo giykoyegitnawa yine getanu

²Jeminitkana Gewreyone tokanu yanumatinna, pochkepotutkana. Wane china, ³“Gita galikakni Goteyno. Tarso gishpakyachrino Surisyasretaya. Tye pokchi ntseruwakika Kamalyoyegiko. Wanepotuko yimaakalurno Tokanchi Yokanatkaluru wutsrukateni chinyawaka. Muchkopiranawatachrino Goyakaluya, pejnurunekgi gixako pixka xani. ⁴Gita kojwakjenatna tyegapo yapachine rupninpotunanukna. Nostutna. Yoshmakjetikowaka nsamyokna jejine ga wa suxone. ⁵Wa wane nixatka sasertotene gitsrukate potu walenwa netjeru, ga wa pejnuruneko tsrune. Wanna yegi nagjityalo kiruka wumolene chinanu. Tamaskomka nyanu, Gerosalemka nanikyapna gostutkalune wane gwanatachine saletkalunepmaka.

Runkakletlu kashrijetanshinkanutikolupirana

⁶“Wane rixatka, nyanatini, Tamaskostsi napokini, ganikajgogneni walegnapunanu yochigyegitno tengogne gajeru yochigatachri. ⁷Chiji napokana. Nyijnakotlu satu tokanchi wane nchinjeru, ‘Sawolo, Sawolo, ¿klu chinanu pkojwakno?’

⁸“Giyagni gita gigita, ‘¿Katy Pixa, Gitsrukaachi?’

“Wane chinno, ‘Gitni Geso, Nasare gajeru, pixa kojwakanruno.’ ⁹Gitaymalune retluna galikakni yochigatachri. Pikanna. Seyni gi wa jemluna wa nuynumsatjeru tokanu.

¹⁰“Wane nchina, ‘¿Klu nkamrutanu, Gitsrukaachi?’

“Gitsrukaachi wane chinno, ‘Palnanu. Tamasko pyanu. Wane punkakiko pejnuruko putakikolupa pkamrutanrupa.’ ¹¹Ga wa gitnitka gi netanatka wale gatajnu yochigle chinanu. Gitaymalune kanjimtno. Tamasko napoka.

Ganani salwayegitinripirana runkakleta

¹²“Giyagni satu Ganani, jeji kgipashiregolulu Tokanchi Yokanatkaluru chinyawakpotuko, kiglepiranyegiru pejnuruneko Goteyone yegi wane gwachine. ¹³Runyegitno. Tunwata. Wane chinno, ‘Nepuru, Sawolo, petanutka.’ Wanekluyakawa netatkalu.

¹⁴“Wane china, ‘Wutsrukateni Goyakalute muchikawako yokgitatkayi pumatyaplu Wale gishinikanru. Petyakoxaplu wa Poyagkakachri. Piyinakotyakoxaplu tokanu ginamaya. ¹⁵Gi rixanu Wale gipgujtatachripyi payinmnunanuko yegi petanrupirana ga wa pyijnakotanrupirana. ¹⁶Ga wa xani ¿klu pyoxigikanatya? Palnanutka. Pkatkotka. Pmukochire gerkikalurpatkayi. Pkoschekgiwakatanutkalu.’

Wale chanixikolu wa payine yegi runkaklewatiripa

¹⁷“Wane nixatka. Gerosale nsatokatka. Kpashiwakapji nagjigognenatyatka. Nushpakanshinkanuta. ¹⁸Netlu wane nchinjeru, ‘Pshiretanu. Giyampotu pyanutka Gerosaleya. Gi rixanu wanna gi yopto gipgujtaletanyi Gitaya.’

¹⁹“Wane nchina, ‘Gitsrukaachi, wanna gimata yoshmakjetikwaka nyoshmak-jenatna Pixa galixachine. Nkochipjetna ginkaklewakapjikakaya. ²⁰Pupgujatjerni Gishtuwni giylatkoklununa wane koxa ntunwanata gita. Nugleretlu. Numre-tamkatna wa ruylatjene.’

²¹“Wane chinno, ‘Pyanutka. Gi rixanu Gita yokanatananyi wajra payine yegi.’”

Girukotka Pawlo wa ksolaloteruya

²²Yijnakotluna wale tokanchi chininpotunanuko. Waneklu saplewpotutna. Wane chinna, “Tye chiji gkoninri wane gixachri. Gi rumkata giwekleta.”

²³Saplewjetna. Ruknopxemkatna. Yoptepagitna. ²⁴Solalone gitsrukate ranikjixlu solalonepjigruko. Wane china wa kochipjetikolupa, repomsatko, rumatikolupa klu chinanu wane rixa saplewjeyegitluna. ²⁵Nikchimtatsaya kanraakakanatluna. Pawlo wane chinru ksolaloteru wane gwanatachri, “¿Munanshichkotlege gkochipjetyaplu satu jeji Romano muklukanuwnayegixkotuko?”

²⁶Giyagni ksolaloteru yijnakotinitkalu, wane ya. Runkakaplu solalone gitsrukate. Wane china, “¿Gi pixanu? Gi rixanu Romanni tye jeji.”

²⁷Wane ya solalone gitsrukate. Wane chinru, “Punkakanno, ¿pixni Romanyi?”

Wale wane china, “Gigi.”

²⁸Solalone gitsrukate gigita, “Tsrú wenru napkapyalu Romano nutakikolu.”

Ga wa Pawlo wane china, “Seyni gita wane nixa gishpakleta.”

²⁹Giyagni waneklu rutspalamtyatkaluna saletjenepmaka. Ga wa solalone gitsrukate koxa pika, rumatini Romano rixinri, ga wa rostujixyalu.

Jemanshinikankakjetikowaka tunwatya Pawlo

³⁰Waleprikogone raluka gimatleta galikakni klu chinanu jigyegitluna Goteyone. Koshpirokjixatkalu rostutikolu. Repukatkana tsrukakalune sasertotene ga wa pe-jnuruneko jemanshinikankakjetikowaka gajene. Rawpatkalu Pawlo. Wanna yegi rutaklu.

23 Giyagni Pawlo yopukgatna jemanshinikankakjetikowaka gajene. Wane china, “Jejine, nomolene, muklukanuwnanshinikanutkatno wa nixjetyawaka xanigognenanu Goyakalu getanu.”

²Sasertotene Gitsrukate potu Ganani towutna walestsi gwanatachine giylaknamatyaplu.

³Giyagni Pawlo wane china, “Goyakalu giylakanmakyi pixa, prijeru galatatkaluru pixkalutyi. ¿Pixa tuplanatachrirayge putakyagokyegitno Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka, ga wa Tokanchi Yokanatkaluru mchinyawakanu puylakjixnoge?”

⁴Wane gwanatachine wane china, “¿Pyangalge sasertotene gitsrukate potu Goyakalunu?”

⁵Giyagni Pawlo wane china, “Gi numata, nomolene, wa sasertotene gitsrukate potu rixinri. Gi rixanu yonatkalurni, *Gi wa gektutu tokanchi pchinyegitanru punerune gitsrukate.*”

Rugjekaktokanutna Gwariseyone ga wa Sariseyone

⁶Giyagni Pawlo gimatinri pimrine Sariseyone rixinri, ga wa pimrine Gwariseyone jemanshinikankakjetikowaka saplewatya, “Jejine, nomolene, gitni Gwariseyno, ga

wa Gwariseyone wgenno. Nalixkalchinanru yotunkakikolupna gipnachine, gitni wa giklukanuwnayegjixkalurno.”

⁷Wane chininitka rugjekaktokanutna Gwariseyone ga wa Sariseyone. Gixolune kotspalanshinikankaka. ⁸Sariseyone wane china maeshlu yotunru, gi wa Goyakalutowreruko, gi wa giwekikaluruko. Seyni Gwariseyone gipgujtatlu gepiko wane.

⁹Tsru saplechi rixna. Palnana yonchikgapine Gwariseyonesreta gwachine. Yawrotna. Wane chinna, “Gi satuna gektutu wukshikyalu tye jeji. Gikta xani wa giwekikaluru giynumatnri waka Goyakalutowreru.”

¹⁰Tsru yagotkaklu wane rixinri, solalone gitsrukate pikana kochnokakyapluna Pawlo. Giyagni repukna solalone. Kashjixlu wanna ganikajiteya. Solalonepjiyruko ranikjixlu.

Gitsrukaachi giglenshinikanutlu Pawlo

¹¹Waleprikyechno Gitsrukaachi tunwastsitlu. Wane chinru, “Kiglenshinikanupyi Pawlo. Gi rixanu Gerosale pupgujtatiniko pixkano waneko pixka pumkata gipgujtaletno Romaya koxa.”

Pawlo jiigkakyegitachine kamakpiratnamkawana

¹²Gogi chininitka pimrine Goteyone jiigkaka. Kamakpiratnamkawana. Wane chinna ma muylatgangimapluna Pawlo gi nikanna, gi ruranna. ¹³Gepkoxamkojmole pnutna jiigkakachine. ¹⁴Tsrukakalune sasertotene ga wa tsrone yegi yana. Wane chinna, “Wkamakpiratnamkawa gi ptsotsotajiko wnikloknijitutanu wma kamakatkanupluchi Pawlo. ¹⁵Giyagni wa xani gixa wa jemanshinikankakjetikowaka gajeneyma ginkakanru solalone gitsrukate, koshpakyegitangi wanepotuko galuka gimatlepgutatnru pagixanupirana waleya. Ga wa wixa ma mapookanuwa galpokotachinepwu wuylatyaplu.”

Pawlo palikleru yijnakyegitlu yogimagnaputyawakapluna

¹⁶Giyagni Pawlo palikleru yijnakyegitlu yogimagnaputyawakapluna. Wane ya. Solalonepji jiglokamta. Runkakatkalu Pawlo.

¹⁷Giyagni Pawlo tomgalu satu ksolaloteru. Wane china, “Panikanru tye makluji solalone gitsrukate yegi. Gi rixanu waneylu papirana runkakyaplu.”

¹⁸Giyagni yoptotlu. Raniklu solalone gitsrukate yegi. Wane china, “Wa gotsutkaluru Pawlo tomgano. Ragjitno tye makluji nanikyegityapyi. Waneygimlu papirana runkakyapyi.”

¹⁹Wa solalone gitsrukate kanjimtlu. Kegneta ya wannapje. Repomgalu, “¿Klu waneyyi punkakyapno?”

²⁰Wane china, “Wa Goteyone jemkaka ragjityanyina wa yechikawa pkoshpakyaplu Pawlo jemanshinikankakjetikowaka yegi. Wanepotuko raluka gimatlepgutgimatanruna pagixanupirana waleya. ²¹Giyagni gi palixanna pixa. Gi rixanu gepkoxamkojmole pnute jejine wannanune yogimagnaputlu. Wanna kamakpirjetnacinwa ma niikanupna, ma murkanupna ma muylatkanuplunachi. Xani ralpokotatkana. Kagwawluna ptokanu.”

²²Giyagni solalone gitsrukate yokanatatkalu makluji. Rujretlu, “Gikena pma munkakinitipa wa punkakapyatkano tyepirana.”

Galpokjixikowaka wa gitsrukaachi Wilisi yegi ranikikolupa Pawlo

²³ Gepi ksolaloterune tomga. Wane china, “Galpokjixanna gepi pacha solalone gokaynona Susari yinripna, ga wa payokgipremole kawalyo kyapaklerune, ga wa gepi pacha kchokorejerune. ²⁴ Gwapanna kawalyone Pawlo gwamtanropa. Kigle gapokle gixkakanru Gitsrukaachi Wilisi yegi.”

Kiruka Wilisi chinanupa

²⁵ Yonatlo kiruka wane chinyawaka:

²⁶ Gitni Klawtyo Risyano.

Wa kshinikanuru potu Gitsrukaachi chinanupa Wilisi.

Nalukgiwakaty.

²⁷ Tye jeji, Pawlo, Goteyone kashichanruna, ruylatanrupmakna. Solaloneyma napyegitlu. Nkoshpaklu. Gi rixanu numatalkalu Romano rixinri. ²⁸ Naluka gimatletinri klu chinanu jigyegetluna. Jemanshinikankakjetyawakna naniklu. ²⁹ Nukshiklu wa jigyegetyaluna Goteyone gepomsalkakapiranaya Tokanchi Yokanatkalluruya wannanu. Gike jigyegetyaluna rupninri chinanupa ga wa rostutikolupa. ³⁰ Wa nunkakapkoklunotka jemanshinikankakatkana waleya, waneklyakawa nyokanatkalku pixa yegi. Nunkakna jigyegetjene runkakyapyina waleya.

Seyoka.

Wilisi yegi samyokika Pawlo wa Susariya

³¹ Solalone ganikatkalu Pawlo rixa towutikowakna. Goyechno Gantipatri ranikluna. ³² Waleprikogone Pawloyma ruchi yaletkatkana kawalyo yapachine. Solalone satoka gipjigrukna. ³³ Susari rapokinitkana. Kiruka renekatkalluna gitsrukaachi. Wale yegi rutaakoxluna Pawlo. ³⁴ Gitsrukaachi getyongatalkalo kiruka. Repomgalu ginakasreta gajerunanni. Rumatinitka Surisa gajeru rixinri, ³⁵ wane china, “Njemanyi runinipna wa pjigyegetjene.”

Giroreppi, tsrupji, girukotjixyatkalu.

Tertolo jigyegetlu Pawlo wa gitsrukaachi yegi

24 Pamyogone giknoginitka yopikatka Sasertotene Gitsrukatpotu Ganani, pim-rine tsruneyma, ga wa satu ktokanuwakleruyma, Tertolo. Runkakletluna Pawlopirana gitsrukaachyegiya. ² Tomgaka Tertolo. Yinuwaka jigyeglewleta. Wane china, ³ “Ga wa pixa chinanu kigle gwashlepotwu. Gixopirana gilepokotka yinyegiya pyanshinikanugnawlele chinanu. Psollogneko, pasretmnunanuka wyopotyalu, psolpotuyako wpoyagnutjetyi, kashinikanuru potu Wilisi. ⁴ Ga wa nma mumaletpotutyanyupi, nagityi pyijnakotyapwu pshinitsonu wa pixjetyawaka potukalyi.

⁵ “Gi rixanu wukshiklu tye jeji kojwakpotlewjetachri. Yagotkaklu palnakakjetachrini wa pejnuruneko Goteyoneyegkaka psolchijiyako. Walenwa Nasarenone mkoje chinkallune kosekachri ⁶ Kpashwakapji gimuteru rixakmaka. Wkashichanru. Waluka gitakyagokleyegitanru Tokanchi Yokanatkalluru wixanu chinyawaka. ⁷ Ga wa solalone gitsrukate Risy gapyegitwu. Psolmuchkonuyako wumyo konyawu.

Yokanatna jigyejitjene pixa yegi yinripna. ⁸ Pixpotuko gepomsatanru, pumkata gimatletyaplu pejnuruko tyekakapiranaya wjigyegityalu.”

⁹ Pajigyegitkolutu rixluna Goteyone. Wanepotuko chinruna tyepirana.

Pawlo giykoyegitnawa Wilisi yegi

¹⁰ Gitsrukaachi towutlu Pawlo yanumatniripa. Giyagni Pawlo gigita, “Gi rixanu numata gixo walapu kgitakyagoklewakleryi nyi yinyegiya, kiglenshinikurno nuykoyegitinwa. ¹¹ Gi rixanu pixa gimkata gimata jemletlu gi wa pamole gepgognepnutewani Gerosale nkanikinri nyoptsojityeglewtapinripa. ¹² Gi wa rukshiknona satuyma nugjekaktokanutinri kpashiwakapjiya. Gi koxa rukshiknona yagotkaklu palnakakachrino, gi wa ginkaklewakapjiyako, gi wa pokchiyako. ¹³ Gi rumkata gimatkakletlu xani wa jigyegetyanona. ¹⁴ Tye nupgujatnawa pixyegiya, rixgapotyawaka wane chinka pnuko gixachri yimaklewlu, wanepotuko nixa kamrurewyegletlu nutsrukateni Goyakalute. Nalixlu ptowrukakako Tokanchi Yokanatkaluruya ga wa tokanchi geneklewatachine kirukateya yonatkaluru. ¹⁵ Goyakalu nkagwakyalu wanepu yotunru gipnachine chinanu, poyagkakachine ga wa mpoyagkaakane. Wale koxa kagwakna wanna. ¹⁶ Wale chinanu nmuchkotnawa psolpotuyako muklukanuwnanshinikanutkatupno Goyakalyegiya ga wa yinyegiya.

¹⁷ “Giyagni gixo walapu giknoginitka wane nya nenekashatyapna kwamonurune nonerune, ga wa genekashlukaka nanikinripa. ¹⁸ Kpashiwakapji rukshikyanona pimirine Gasya gajene Goteyone. Kpashiri nixkaaka. Gi wa gixoluneyma, gi wa gejnungimalewanatachineyama rukshiknona. ¹⁹ Wanna gimkata gewi gwaleta pixa yegi jigyegetannona waneyna chininipna gitapiranaya. ²⁰ Wannako gimkata ginkaklewleta wa pagixanu mpoyagkaakotu retinnona wa jemanshinikankakjetikowaka ntunwanatini. ²¹ Walepje getko satu tokanchipje wa nsaplewatinri wanna ganikajite ntunwanatini. Wane nchina, ‘Yotunkakikolupna gipnachinepirana gitni wa giklukanuwnayegjixkalurno xani gixyegiya.’”

Wilisi kagwakjixna ma menekanshinikanutkanuwa

²² Giyagni Wilisi yijnakpiranatinitkalu kagwakjixna, gi rixanu rumatpotutlu wanna Pawlo galixlepirana. Wane china, “Wa yopikinipa wa solalone gitsrukate Risya, numatpotutanu gixapirana.”

²³ Giyagni yokanatlu ksolaloteru Pawlo girukotinripa. Kayaagostureko rixatkaluna. Gi wa rumaletkona gimolene rupxakjenepa.

Gi gepiikata repuklu Pawlo wa Wilisi

²⁴ Pagognetnakni runa Wilisi Trosilayma ganunro. Walanwa Goteyo. Pawlo tomga. Yijnakyegitlu galixlu Geso Kristoya. ²⁵ Poyagkaklupirana ruynumsatlu, ga wa girukotmanrewlupirana, ga wa giklukanuwnayeglupirana. Pika Wilisi gitsrukaachi. Rugita, “Pyanutka xani. Kagogne nchininipa nepukanyi.”

²⁶ Kagwaakoxlu Wilisi renekikolupa sroschi Pawlo chinanu kaspukyaplu. Giyagni gi gepiko kata repuklu. Ruynumsatlu.

²⁷ Gepi walapu giknoginitka, Porsyo Wisto kashrigatkalu Wilisi. Ga wa Wilisi galuka gimutletna Goteyone. Giyagni ruknokamatkalu gostutkaluru Pawlo.

Goteyone jigyegitlu Pawlo Wisto yegi

25 Giyagni walesreta rapokinitka Wisto. Mapgogne chininitka Susari kanikya. Gerosale rapoka. ²Runkakluna tsrukakalune sasertotene ga wa wanna potu Goteyone Pawlopirana. Ragjitluna. ³Ragjitluna rupxakikolupna Pawlo chinanu. Gerosale ranikjixyaplu. Yogimagnaputyatkaluna gatnugapoya ruylatyapluna. ⁴Giyagni Wisto gigita wa Pawlo Susari girukotikaluru, ga wa waleko pshinitsonu yanutka. ⁵Wane china, “Giyagni wa gixa gimkatachine Susari giyopikanu. Gjigye-gitanru wa waneya chininipa pagixanu mugletu wa tye jeji.”

Pawlo gapguwyegitlu Susa

⁶Wanna yegi rawanata yokgipgognepje ga wa pamolgogne getko. Yopika. Susari ya. Waleprikgogne gitakyagoklewjetikowaka tuplata. Rawapjixatkalu Pawlo. ⁷Rapokinitka wale, Gerosale giyakatyachine Goteyone sajruklu. Runkaksayemopotutluna gektutpotupirana. Gi rumkata gipgujtaletluna galikaka rixinri.

⁸Ruykoyegitnawa Pawlo. Wane china, “Giketsotaji wa Tokanchi Yokanatkaluruko Goteyonenu, gi wa kpashiwakapjiko, gi wa Susako mugletu nkamrutya.”

⁹Wa Wisto galuka gimutletna Goteyone. Giyagni Pawlo rugita. Wane china, “¿Gi ge paluka kanikleta Gerosale? Wane nutakyagokinyi tyekakapirana.”

¹⁰Wane china Pawlo, “Wa Susa gitakyagoklewjetyawaka ntunwatanu. Wane numkata gilepokletikolupa nutakyagokikolupa. Gikena mugletu nkamrutkamka Goteyone, wa pixa gimatpotutyawaka. ¹¹Gi rixanu wa mugletu nkamrutmaka ga wa pagixanu nupninri chinanupa, gi wa nkegemga nma mupninitipmaka. Seyni malesha chinini wa jigyegityanona gikena gimkata samyokletno wannayegi. Napguwyegitlu Susa.”

¹²Giyagni Wisto giynumsatna jemanshinikankakjetikowaka gajene. Rali giynumsaletinitkana, wane china, “¿Papguwyegitluge Susa? Susa yegi pyanu.”

Wisto ginkaklu pogirchi Gakripa Pawlopirana

¹³Pagognetnakni pogirchi Gakripa ga wa Wirnisa Susari rapokna. Wisto ralukinripna. ¹⁴Gixgogne wane rawinitkana, Wisto ginkaklu pogirchi Pawlopirana. Wane china, “Waneru satu jeji Wilisi giknokamtanru gostutkaluru. ¹⁵Gerosale nyini, tsrukakalune sasertotene ga wa tsrone Goteyone ginkakno walepirana. Ragjiyegitluna ruklukanuwnayegjixikolupa.

¹⁶“Wanna nugita, gi wa rixjetyawakna Romanone wa satu yineru samyooko wale ma metgojitkanuwana jigyegitjene wuchichyaplu ruykoyegitinipwa jigyegitikoluya.

¹⁷Giyagni gewi runinitkana pejnurunemnuni, gi nkagwakjixajitna. Waleprikgogne gitakyagokikowaka ntuplata. Nwapjixlu jeji. ¹⁸Rapokinitkana jigyegitjene gi satuna jigyeglewlu mugletu ranikna, wa nkagwakanrumka. ¹⁹Satupjeru waneyna waleya gepomsalewlukaka rupashichanruyna, ga wa satu Gesopirana gipnachrinatka wa Pawlo gipgujtatyalu giwekachri rixinri. ²⁰Gita gi numatanshinikanuta wane pixkalutu gepomsalewlupiranaya. Giyagni wane nchinru gikta Gerosale raluka yaleta ruglepokyegitikolupa, rutakyagokikolupa tyepirankaka. ²¹Wa Pawlo gapguwata rumretikolupa Pogirchi Gakosto gimata getjerewatinrigognepotunanuko. Giyagni numretjixlu Susa yegi yokanatkoklunpotunanuko.”

²²Giyagni Gakripa wane chinru Wisto, “Gita koxa galuka yijnakletlu wale jeji.”

Wale wane china, “Yechikawa pyijnakotanru.”

Pawlo ganiika Gakripa yegi ga wa Wirnisi koxa

²³ Giyagni waleprikogone runa Gakripa ga wa Wirnisi koxa. Tsruru pogirewlu rumupgujewnana. Jiglokjetikwaka rapokna, solalone gitsrukateneymananuko, ga wa jejine wanna potu pokchi gajene. Wisto gwapjixlu Pawlo. ²⁴ Wane china Wisto, “Pogirchi Gakripa ga wa pejnurune jejine wixaymalune, getanru tye. Pejnuruneko gixolune Goteyone jigyegitluna gita yegi Gerosaleya ga wa gewi koxa. Wane china saplewjeretna ma muwekinitpatka. ²⁵ Ga wa gi satuna numata jema rupninri chinanupa, ga wa waleko gapguwyegitlu Gakosto. Giyagni wane nixa gishinikleta yokanatkallurupni. ²⁶ Gi wanepotuko waneyno walepiranaya nyonyegityaplu wa gitsrukaachi. Giyagni nkoshpaklu gixa yegi. Pixpotuko galikaka, pogirchi Gakripa, wa repomsatkoklunpatka waneypno tokanchi nyonatanrupa. ²⁷ Gi rixanu gita goya seprolokunwa gostutkaluru yokanatkoklunchi munkaklewyegitkotuko klu chinanu jigyegitka.”

Pawlo giykoyegitnawa Gakripa yegi

26 Giyagni Gakripa wane chinru Pawlo, “Pumkata ginkakleyegitnawa.” Giyagni Pawlo yotukamyota. Ruykoyegitnawa, ² “Pogirchi Gakripa, npoyagnutlu wa pixyegiya nuykoyegitinwa xani ptowrukopirana wa Goteyone jigyegityano. ³ Galikakakni. Gi rixanu pixni wa Goteyone gixjetyawaka ga wa repomsalewlekkakna gimatachriyi. Giyagni nagjityi mapognanutupyi pyijnakotyapno.

Gi rixpokotyawaka Gwariseyo rixinri

⁴ “Gi rixanu nmaklutinyakawa nixjetyawaka muchikawayakawa nonerunet-skalaya ga wa Gerosaleya, pejnurune Goteyone gimata. ⁵ Muchikawayakawa rumatnona wanna, wa raluka gipgjujetaletininipmaknona, wa wanepotuko gixa yonogletachine wixanune mkoje pixkalutunanno Gwariseyonanno. ⁶ Ga wa xani kagwakikolu chinanu Goyakalu gipiratanru wutsrukateniya nutunwata nutakyagokikolu. ⁷ Wale kagwakikolu kagwaka gapkapletna wpamolegepinerutene, Goyakalu kamrurewyempotutachine gogi ga wa goyecho. Wale kagwakikolu chinanu Goteyone jigyegitno, Pogirchi Gakripa. ⁸ ;Gaa! ¿Gixa goya gayroklurge gixkaklukoya wa Goyakalu yotunkakanna gipnachine?

Kristonune kojwaka Pawlo

⁹ “Giyagni gita galikaka gishinikanuwtpa numkata kamrureta gixo nkamnixyaplu giwaka Nasare Gajeru Geso. ¹⁰ Tye nkamrutapa Gerosaleya. Gitaakalurunanno tsrukakalune sasertoteneya. Yoshmakikwaka nushyayegityana gixo kpashirine. Ruylatkoklunutkana, nugita gita. ¹¹ Gi gepiko kata pejnuruko ginkaklewawakapjikakaya nsaletjetyana. Psolmuchkonuko nertatna mupashiregnuchi chininripmakna. Gimtunananumtachripotno wanna chinanu. Nkojwakananumtina pasreta gajerakka pokchipotunanuko.

Yochigatachri wa Tamasko gapokgapotachriya

¹² “Wane nixananumtini, Tamasko nyinitka. Nutaaka ga wa waneyno kiruka nyokanatikolu tsrukakalune sasertoteneya. ¹³ Pogirchi, ganikajgognetkani gatnu-

gapo netyalu tengogne gajeru yochigatachri, tkachi gatajnu pnute. Ratajiwnaye-gitwu gita ga wa numotsane. ¹⁴Giyagni chiji wapokana pejnurunnikwu wixni. Satu tokanchi nyijnakota Gewreyone tokanuya nuynumatjeru. Wane china, ‘Sawolo, Sawolo, ¿klu chinanu pkojwakno? Pixnanniko kachinolu pixnanwa pakaxjere-watana yowumajri pixka.’

¹⁵“Wane nchina, ‘¿Katy Pixa, Gitsrukaachi?’

“Wane china Gitsrukaachi, ‘Gitni Geso wa pixa kojwakanruno. ¹⁶Seyni palnanutka. Ptunwatanu. Gi rixanu tye chinanu nupgujewnayegityi nutakyapyi no-towrerupyi ga wa gipgujtawatachripyi petanrukakapirana ga wa nupgujewnayegityapyipirana. ¹⁷Nkoshpakanyi yinyegiya ga wa payinyegiya, wa wanna yegi nyokanatanyi. ¹⁸Rumregkakakikulupna panene, ruprotakinripna, mapshagwaka rushpakirinripna. Pokamlawaka yigatinripna; Satanasyo girukotlewatyawaka rushpakirinripna; Goyakalu yegi yigatinripna; kaspukmukochiretikolupna, ga wa waneya rixinripna kpashirine gixkakaluneyma, gi rixanu ralixnona Gita.’

Gi wa malixkotni wale wa tengogne gekakgitikaluru

¹⁹“Giyagni, pogirchi Gakripa, gita gi wa malixkatno wa Goyakalu gekakgityano. ²⁰Seyni wa Tamasko gwanatachine gapka, ga wa Gerosale gajene, ga wa psolusretako Gote gajene, ga wa payineko nunkaklewyegita renshinikanutinripna. Kashri-jetikolupna Goyakalunune rixinripna, genshinikanutachine kamrure pixkapotuko kamrutinripna. ²¹Wale chinanu Goteyone kashichno kpashiwakapjiya. Ruylatma-knona. ²²Giyagni Goyakalu gipxakalchinanno, xanigognenanu nomkagi gipgujtawleyegitna mturune ga wa tsrune. Gikena nchina wanepnute. Tyepjeni tokanchi geneklewatachine chinyawaka ga wa Moysisi chinyawaka ginachripa. ²³Tokanchi ginkakletachine ginkakletlu wa Kristo salewninripa. Walenwa muchinanu gapka yotunotachripa gipnachinetskalaya, yine yegi runkakletyaplu pokamlalu ga wa payinyegiya.”

Pawlo chanixlu Gakripa ralixinripa

²⁴Wane china giykoyegletnawa. Giyagni Wisto tsru tokanu rixnawa. Wane china, “Seproluktayi, Pawlo. Gi gepika Tokanchi Yonatkaluru pumatnri seprolookakyi.”

²⁵Wane china Pawlo, “Gi wa seproluno, kshinikanuru Wisto, seyni tokanchi galikakpotunanu kanshinikanuru nyanumatya. ²⁶Gi rixanu, Pogirchi, pumatlu tyekakapirana. Pixa getanu koxa nyanumsata pgujetanwaka. Gi rixanu gi nkagwaku yogimatika wale. Gi rixanu gi wa kegnete kamrutikalurni wa tye. ²⁷Pogirchi Gakripa, ¿gi ge palixna tokanchi geneklewatachine? Numaty palixinri.”

²⁸Giyagni Gakripa wane chinru Pawlo, “Ptsotsotaji magata pushinikanutyano Kristonu nixinripa.”

²⁹Wane china Pawlo, “Nagjitlu Goyakalu wa ptsotsotajiyako ga wa gixpotuyako pixa ga wa pejnuruneko nyijnakotjene wa xani, gitako pixka gixachinetkani, seyni tye gosturutsapje gi waneyapgi.”

Gakripa goya

³⁰Rali wane chinretinitka Pawlo tyepirana, Pogirchi palnatka, ga wa gitsrukaachi, ga wa Wirnisa, ga wa wannayma tuplanatachine. ³¹Wa ruxrikamtinitkana, wan-

nakakluko wane chinkakna, “Gi satuna kamruta tye jeji rupninri chinanupa, gi wa rostutikolupako.”

³² Giyagni Gakripa wane chinru Wisto, “Tye jeji gimkata kaspukletkamka ma mapguwyegitkanumkalu Susa.”

Roma yokanatkaluru Pawlo

27 Giyagni wa rutaaka wyagagatinripatka, Gitalya gayinripatka. Ksolaloteru Golyo giwokatletachri, Gakosto solalotene yegi gwachri, samyokatkaluna Pawlo, ga wa pimrine gostutkalune waleyma. ² Giyagni watskotatkalu sato tsro kanawa potu Gatromentina giyakatyachro. Gasya pokchikaka galuka yaletachro. Wutspegatka. Wixaymalu Garistarcho, Tesalonika, Masetonyasreta gajeru.

³ Waleprika Sito wutspakatka. Golyo kigle getle rixlu Pawlo. Ruchi yaletlu, ralukanune yegi yinripa, rupxakyapluna. ⁴ Wane wutspegyatka. Suproknipreka tukasretate gayapamta. Gi rixanu kannipgyalu gakaxrikamtwu. ⁵ Surisya Wenne ga wa Pam-piri Wenne gayapamtatka. Mira wapoka Lisyasreta pokchi. ⁶ Ksolaloteru wane gikshikyalo sato tsro kanawa potu Galegantri giyakatyachro, Gitalya yachropa. Wala pokotwu. ⁷ Gi gepikgogne wyagagata yiglepotuko. Wixasha gapokleta Knito ginaple. Gi kaspukapanwu kannipgyalu. Kretatlapga wyapamta Salmosti. ⁸ Kyapre potu gayinri. Wapoklu Kigleru Yopjewaka chinikowaka. Wane gi gowukaylu Lase Pokchi.

Pawlo giykole mjemkotu

⁹ Gi gepikgogne wuknokakatka. Kyowiklu yagapgalu, gi rixanu ruknogatka wa gogajirewlogogne. Pawlo giykotna. ¹⁰ Wane chinna, “Jejine, netlu tye yagapgalu wanepu tsru gimtuklupa ga wa tsru gamgalupa, gi wa wunruchipjeni ga wa kanawa koxa, seyni wuwekinriko koxa.”

¹¹ Ga wa ksolaloteru galixna kanawa ganikachri tokanu ga wa kanawateru, wa Pawlo chinyawaka pnute. ¹² Gi kiglepokyopjewakleru wuknokakyaplu ginapu. Gixo gishinika yaleta waneya, gikta rumkata gapokletluna Winisi, wane wuknokakyaplu ginapu, Kretaknipreka yopjewakle, tkachi kegnetesretateswaji ga wa potuklesretateswaji giyakatyachrinnipgya gapokannipgyajetyawaka.

Jiweylunnipgya pixkalutu

¹³ Tkachi kegnetesretate ruyakannipgyatya. Yiglepotuko rajpopokannipgyata. Kagwakluna waneyatkana wa rushinikanruyna. Kosetatkaluna tsataprena. Kretakniprekawnaga yana. ¹⁴ Gowukshini rapyegitlo kannipgyalu jiweylunnipgya pixkalutu, Geroklito giwakannipgyani. ¹⁵ Tushatkapka kanawa. Gi tumkata yop-toretlu kannipgyalu. Wetashatatkalu. Gayashatatka. ¹⁶ Satu mturu kanipreklu, Klawta giwokatletachri, wuknogamta. Wixasha gimkatle gishatkapletlo mturo kanawa pokotkaluro. ¹⁷ Wala ranikinitkana. Wane rixa gigleretanutkalona tsro kanawa. Rapatlona. Surtesloji pika gapokletna. Jijrukluna mkachrichrata. Wane wixa gayashletatka. ¹⁸ Giyagni wyowjeyempotutana. Waleprika ruknopjegawunnutanatkana. ¹⁹ Waleprika potu wumyoypotuko wuknokgachratatyatkalu kanawa yan-inri. ²⁰ Gixgogne gi pgujru tkachi, gi katagiriko. Wunnewgoggenatana. Gike kag-waakatka wanepnute wushatkapikolupa.

Pawlo gighshinikanutna rumotsatjene

²¹ Gixgogne wogajirewatanatka. Giyagni Pawlo wanna ganikajite tunwata. Wane china, “Jejine, galikaka gixa gimkata galixletkamkano. Gimka Kreta wutspegin-nichi, ma munyegitkanimkawu tye gimtuklu ga wa gamgalu. ²² Ga wa xani nuykotgi kighshinikanupgi. Gi rixanu gi satuna gixa gamgagiwekletanu. Seyni kanawapje gamganu. ²³ Gi rixanu tyeyechnoni gita yegi rapoka Goyakalutowreru. Wa Walenno gita. Wale nkamrurewyegita. ²⁴ Wane china, ‘Pawlo, gi pikanutka. Susa yegi pumkata gapokletinripa. Ga wa Goyakalu genekyi pejnuruneko puyagapgatanune.’ ²⁵ Giyagni, jejine, kighshinikanupgi. Gi rixanu gita galixlu Goyakalu, wanepotuko rixanu wa chinyawakno. ²⁶ Seyni wumkata satu kanipreklugitaakota.”

Galuka gasukletachinmaka

²⁷ Pamole gepkoxamkojyecho chininri, Gatriyakoskitgatlapa gayashatanatka. Ganikajyecho kanawa ganikachine kagwaklu gi gowukatkalu chiji. ²⁸ Yanta-gatluna. Gepkoxamkojmolekano rukshikyaluna tennuga. Wanepnuteyaka yana. Rumepe yagotgaletatnakna. Mapmole patsrujire metro tennuga rukshikyatkalu. ²⁹ Wanna piklu sotlu gwiywaka wyoxgiyegitinripa. Giyagni totsi ruknok-gatluna gepkoxamkoje tsataprena. Ragjigognetna rumrerekinripa. ³⁰ Giyagni tsro kanawamka rasukyamkana ganikachine. Jijrukगतatkalona kanawa mturo. Wala pguta rapputanatna jijrukगतyapluna wa tojri gajeru tsataprena. ³¹ Pawlo wane chinru ksolaloteru ga wa solalone “Tsro kanawa ma mutukinna wanna, gixa gi gimkata gishatkapkotanu.”

³² Giyagni solalone gistakatsatkatkalona mturo kanawa. Retasha gijrukletatkalona.

Tsro kanawa yagapgatyachine gali gogajirewleta

³³ Pawlo nikjixatkana pejnuruneko rumrerekastsipotunanuko. Wane china, “Pamole gepkoxamkojgognetkani tye gkagwakanata gogajirewatinri. Giketsotaji gnika. ³⁴ Giyagni nuykotgi gnikanutka. Gi rixanu tyenwa giwekinripa. Gi rixanu gi pajiwutsana gamgini pejnurunekgi gixa.”

³⁵ Wane chininitka, rawlo jimapro. Poyagnutlu Goyakalu pejnurune getanu. Jiknajrotlu. Yinuwaka nikletatkalu. ³⁶ Giyagni pejnuruneko kighshinikanutka. Niikoxatkana wanna. ³⁷ Wane pejnuwu tsro kanawa, gepi pacha payokgipremole patsrujire. ³⁸ Jinanutkana. Komlikayakatatkalona kanawa. Tsru wenu ruknokatkaluna trikoji.

Taschekatka kanawa gitsroka

³⁹ Gogi rixinitka gi wa rumatluna chiji, seyini retluna ratlogkapyawaka. Kaksatew-naglu. Wane rushinika gitspaakakletlona kanawa rumkatiniplona. ⁴⁰ Koshpirokatsatkatkaluna tsatapre. Tsru wenu kaspukatkaluna. Waneklu koxa kogrokatsatkatkaluna potukatapretsna. Romukluna mkachrichrata teno gajeru kannipgyalu yegi. Wangas-reta ya kownokletatkalona. ⁴¹ Giskitga ganikajite, taschekatka kanawa. Taschekajri-tanatka. Gi tuyoljetatka. Ga wa totsi tutspatgastsityatka gichkogalu chinanu.

⁴² Giyagni solalone gishiniklu ruylatikolupna gostutkalune, gikena ma masuukan-pakni ganogatachri. ⁴³ Seyni ksolaloteru galuka gognetkakletlu Pawlo. Rumaltaye-gitlu wanna gishinikle. Wale yokanatkana gimkata ganogletachine muchinanu

gapka ruptekgamtinripatkana, chiji rapokinripna. ⁴⁴Ga wa gixetachine, pimrineko kanawashpata, ga wa pimrineko klunerukokta kanawa gajeru, yiyatkana. Wane rixkatka pejnuruneko chiji gapoka. Rognewatatkana.

Gimnu saprikamyotlu Pawlo

28 Wognewatinitka. Giyagni wumatatkalu kaniprekluni. Melita giwakni. ²Ga wa patokanchiko yanumatyachine retwamonpotutwuna. Pawatatkana. Kigle yoptole rixwuna pejnurunekwu gina chinanutka ga wa kachikleru chinanu. ³Giyagni rapatjepluta Pawlo. Xirnachri gogo rutaklu. Satu gimnu chichi gemnu raskuya. Saprikamyomtanru.

⁴Patokanchiko yanumatyachine getinri gimnu ruxripamyonatlu, wane chinkakna, “Tye jeji galikakni kgiylalewaklerni. Tsrū wenu rognewatyani, seyni kgiklukanuw-nalu chinanu gi retashatka ruwekinripa.”

⁵Giyagni wale giwlipatlu gimnu. Xirnachri rapokamtana. Giketsotaji yayixya. ⁶Kagwaka gankaletmawluna, ga wa walegnapunanu yawnamtinripa gipnachri. Seyni gowukshini potu kagwakinitkana, retluna wa gike giknoglu. Kashrijetan-shinikanutna. Goyakaluktani chinruna.

Poplyo giru gituukaaka

⁷Waneru kachijneru, kanipreklū gitsrukate. Poplyo giwakatletachri. Kigle yoptole rixwu. Mapgogne gipji rutakwu. Rushinikanuwyegitwu. ⁸Wane rixatka. Poplyo giru yayixachrina. Pachwatana ga wa tserugatana, giklugachrina. Pawlo jiglokyegitlu. Ragjigogneta. Rutakamyogogotlu. Rutuukaklu. ⁹Wane rixinitka, pimrine koxa kanipreklū gwachine, yayixachine ginyegitlu. Rutuukaakana. ¹⁰Gixo renekashatwuna kagwakpiratyachinanwuna. Wutspeginpatka pokotyawuna walukanru.

Romatkalu Pawlo

¹¹Mapa ksuru giknoginitka, sato kanawa Galegantrina giyakatyachro wutspegyatka, waneknipreka giknokakginaputetyachro. Wala waneya tumatikolu Gopite wgenene gepirune yaglu. ¹²Surakosa wapoka. Mapgogne wane wutuka. ¹³Waneya wsajruka. Wapokatkalu Rigyo. Waleprika tkachi kegnetesretate ruyakannipgy- atya. Waleprika potu wapoklu Potewolo. ¹⁴Wane wukshikyana moletkakachine. Ragjitwuna payokgipregogne wumwiyapna. Wane wixa yaleta Roma. ¹⁵Wane gajene moletkakachine yijnakyegitinitkawu, yoptotapwuna. Gapyoputu Pokchipo- tunanuko ga wa Mapa Gwajetikwaka Pokchi rapokna. Pawlo getinitkana, Goyakalu poyagnuta. Kiglenshinikanutkalu.

¹⁶Roma wapokatka. Ksolaloteru gostutkalune samyokatkalu solalonepi git- srukate. Ga wa ruchichka Pawlo waleko rawyawaka rawinripa, satu solaloyma girukotjerupa.

Pawlo gepukna tsrukakalune Goteyone Roma gajene

¹⁷Wane rixatka. Mapgogne giknoginitka, Pawlo gapatjixna tsrukakalune Gotey- one. Rapatinitkana wane chinna, “Jejine, nomolene, gikayaka nkamruyegitna yine. Gi wa wuneruneko gixjetyawaka nkotnuka. ¹⁸Seyni Gerosale nsamyokika gos- tutkalurno Romanonemyoya. Wanna gitakyagokinno, raluka kaspukletnona, gi rix- anu maleshayno nuklukanuw-nale nupninri chinanupa. ¹⁹Ga wa Goteyone yoptopi-

ratno. Giyagni nerutka Susa napguwyegitinripa. Gi wa waneyno njigyegityapna nonerune. ²⁰ Giyagni tye chinanu nepukgi netyapgi ga wa nuynumsatyapgi. Gi rixanu Gisrayiline kagwakle chinanu gostutkalurno tye yowumatsaya.”

²¹ Giyagni wane chinruna, “Gi Gote giyakatyachrotsotaji kiruka wyoptoyegityi. Gi satuna wane giyakaty wumole runkakletpiranyegityapyi, mugletu chinpiranyegityapyi. ²² Walukmaka yijnakyegetyi pchinanshinikanutyawaka. Gi rixanu wixa gimatlu psolusretayako nyi pnuko gixa galixletachine mkoje gapatkalunni.”

Ma malixlenna Goteyone

²³ Pagogne rutakna. Gi gepika wanna yayegitlu rawyawaka. Runkakpokowakatna. Wanna yegi rupgujtatlu Goyakalu pogirewatyawakapirana. Rushinikanutna Gesopiranaya Moysisi Tokanu Yokanatkaluruya, ga wa tokanchi geneklewatachine kirukateya, goyechnokawpotuko wa kaypotunanuko. ²⁴ Giyagni pimrine gishinikanutka chinyawaka chinanu, ga wa pimrine gi galixa. ²⁵ Gi wa panshinikanurunni wannakakluko. Giyagni ralimtatkana. Pawlo wane china tye tokanchi, “Kigle yanumle rixa Giwekikaluru Kpashiri, tokanchi geneklewatachri Gisaiyaya. Wane chinna wutsrukateni:

²⁶ *Nyi yine yegi pyanutka.*

Wane pchinanu:

Gijnakopna gyijnakotini, gi gimata jemanuna.

Getini getinmaka, gi gimata getanuna.

²⁷ *Gi rixanu shikowgajitakana nyi yine.*

Ga wa gijnakopnayna kyapreru yijnakotyana

Ga wa rushyaygaletna. Giyalna ma metinitipna.

Gi wa gijnakopnayna yijnakotinripna.

Gi rajiyakna rumata jemyana,

ma kashrijetikotupna, nma mutuukakyanupna.

²⁸ Giyagni gixa gimatanru payineko yokanyegitkatka tye gognetkalewlu Goyakalunu. Wanna yijnakotanru.”

²⁹ Wane chininitka, Goteyone yatka. Repomsakakpotna.

Gepi walapu gostutkaluru rixinri Pawlo runkaklewatya

³⁰ Giyagni Pawlo gepi walapu psolwalapuko gipji wenutkalurupji rawa. Yoptotna pejnuruneko runyegitjene. ³¹ Goyakalu pogirewatyawakapirana runkakleta. Pgujetanwaka china ginkakletna Gitsrukaachi Geso Kristopirana. Gike gimaletlu.

Kpashiri Pawlo Kirukate

Romanone Chinanu

Kiruka yonatachri ga wa yonatanrupirana

1 Gitni Geso Kristo wayegrerno Pawlono, tomgakalurno yokanatanrupa, nutakikolupa Kiglerpotunanu Goyakalu Tokanu chinanu. ²Tye tokanchinwa muchikawa rupiratanru tokanchi geneklewatachineya Goyakalunu, kpashiri yonchiya. ³Tye tokanchinwa Giturupiranni. Walenwa Tawiklopisha gimaneya. ⁴Walenwa gipgujetkaluru Goyakalu Wgene rixinri muchkonuyma. Gipgujetkaluru Giwekikaluru Kpashirpotuya, wa gipnachinetskalaya yotunomtyachritka wa Geso Kristo Wutsrukate. ⁵Geso gimutlewele chinanu yokanatanru nutakikolu, ralixyapluna Wale tokanu ptowruneko pachijnemnunanuka gajene wa giwakaya.

Kiruka yoptotachine Romanone galixachine

⁶Wanna galixachinemkojenangi gixa. Geso Kristo tomganungi, ⁷wa pejnurunekgi Roma gwachingi. Goyakalu galukanungi, tomgakalungi, kpashirinepgi, gimutkalunepgi gixa. Wa Goyakalu Wuru, Wutsrukate koxa Geso Kristo giglen-shinikankakangi ga wa rumutangi.

Pawlo galuka Roma salwayegletna galixachine

⁸Muchinanu npoyagnutlu Noyakalute, Geso Kristoya pejnurunekgi gixa chinanu, wa gixa galixle psolchijneko pogitokolutka. ⁹Goyakalni nkamrureweyigitanru nonshinikanuya Kiglerpotunanu Tokanchi Giturunu. Walenwa netjeru, gi nutuka gishiniketgi wa gixa nagjigogneyeegognenatgi. ¹⁰Nagjitlu patako wanepu pagogne, Goyakalu galukiniplu, kigleru yagapgalu gixa yegi nyinripa.

¹¹Gi rixanu gita galuka getlepotutgi wa nkotspaltayegityapgi Goyakalu genekashle Giwekikaluruya gmuchkotanshinikanutjerupa. ¹²Walenwa wugleretanshinikanutikolupa gixaymananuko satkaka galixleya, gixanni wa gitanu koxa. ¹³Seyni gi naluklu, nomolene, gma mumatyanru, wa gixo katmaka wane nushinika gixa yegi nyinripa, seyni xanigognenanu wane nixa gimaletletkota. Naluklu wa gixatskalaya koxa waneyapno nkamrutanrupa, payinetskalaya pixka.

¹⁴Nriwishkatna Kriykone, kgimtokanurune koxa, wanepnute kgimatkalerune ga wa mumatkalene. ¹⁵Giyagkoxni gita pejnuruko numkatyawaka naluklu ginkakleweyegityapgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa gixa koxa Roma gajengi.

Kiglerpotunanu tokanchi giyaklewele

¹⁶Gi rixanu gi nupatewatlu gita Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi rixanu walenwa Goyakalu giyaklewele wa gognawatikaluru chinanu, pejnuruneko galixachine chinanu, wa Goteyone gapka chinanu, ga wa Kriykone koxa chinanu. ¹⁷Gi rixanu Kiglerpotunanu Tokanchi gekaggitlu Goyakalu poyagkaklewele yineru galixle chinanu. Ga wa pnuteyaka galixlu waneyaplu, Yonchi chinyawaka: *Wa poyagkakachri giwekanu ralixleya chinanu.*

Yine mukochire

¹⁸ Pgujetanurni Goyakalu jgekanu tengogneya ptowruko makagwakpireyna, ma poyagkaklenuyna wanna yine chinanu wa rumretanruna galikakpotunanu tokanchi mpoyagkaakane rixinrina. ¹⁹ Gi rixanu wa Goyakaluya gimatikolutka wanna koxa gipgujetyegitka. Gi rixanu wa Goyakalu gipgujetlu. ²⁰ Gi rixanu wa mpogijetkaka wa Goyakalunu, walenwa gike rixiniko mnikawnakatu ruyakle, wa Goyakalu rixinri. Mpogijetkaka pgujetanru wa ruyakotiniyakawlu wa tye psolchijneko. Gimata jemkalurni wa kamrutkalurkaka chinanu. Giyagni wannako chinanupni, wanna mpoyagkaakane.

²¹ Gi rixanu rumatmakluna Goyakalu, gi rupashichluna Goyakalu rixinri. Gi koxa poyagnutluna, seyini maleshawaka nutanshinikanutna. Manshinikanugajine mapshaga rixgajitkana. ²² Kgitatkalerune rixashatnawana. Seprolokanatkana. ²³ Royaknu Goyakalu mpojpakatu rupekotluna yagluchi yineru pojpakalu pixkalutu, ga wa kamejirune pixkalutu, ga wa nikchine gepkoxamkojejixirune pixkalutu, ga wa gistako yosrolotyachrikaka ixkalutu.

Jejine ksotanugolune

²⁴ Giyagkoxni wa Goyakalu samyokna puchowninripatkana sotanugnuchi rajiyina, mpashmanene rixkakinripna wannakakluko. ²⁵ Wanna gipekotlu galikakpotunanu tokanchi Goyakalunu gayroklu chinanu. Yonogyegitluna, giyakotkalunkaka wa Kgiyaklewakleru pnute. Walenwa gimalwugognenatkalurupa gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

²⁶ Giyagni wa Goyakalu samyokna wa sotanugnuchi kapatmenuru waneyapna. Gi rixanu wa suxnena kashrijetluna rixjetyawakna rumumturetanruna wa ma mixyawakanna gimumturetkaluru. ²⁷ Waneko pixka koxa rixna wa jejine. Ruknokluna rixjetyawakna rumumturetanruna wa suxoneya. Tsrusotanugnuchi rixna wa wannakakluko. Wane rixa mapatmennuchi kamrutna wa jejine jejinkakluko. Gi-manekoyna saletikolupna rapnutikolupna pupjeyeginatanrunako pixkalutu.

²⁸ Gi wa rugleretluna rumatpotutyapluna Goyakalu. Waneko pixka Goyakalu samyokna satu shinikanchi mugletuya, wa kamrutuyapluna maluukotu. ²⁹ Ptowruko mpoyagkaknuchi, muglenchi, gimkapnuglu, gekutu gwagajpotutanunni. Ga wa wanepnute waneyna ranxalna, ruylalewluna, yoptopirkakleya, yokwireyna, ma nshinikannuyna. Gixaxatachinni. ³⁰ Kapataklerune, Goyakalu kamnixachinni, kgek-tutetaklerune, galixkotnachinwa, tsru gixashatnachinewa, gekutu koshpakachine, kaaligiruklerune. ³¹ Manshinikanune, mpoyagkaakane, rumumtureta galuklewe mixkane, maluka gishinikanuwyeglekaakane, metwamonrene. ³² Rumata jemanruk-maknina Goyakalu gitakanru, wa wale pejnuka kamrutachine poyagkakluna wa rup-ninripna. Gi wa walepje kamrutna, seyini rugleretluna pimrine koxa waneko pixka kamrutinripna.

Goyakalu wanepotuko gitaka yagoklewe.

2 Giyagni pixako pchinanupni, yineru, girukoktayi pixini wa ruklukanuwna pchinyegitlu satu. Gi rixanu wa klunerukokta ruklukanuwna pchinyegitlu, puklukananwa pixnanniko. Gi rixanu waneko pixkalutunyi pixni, wa pixa wane china ruklukanuwninripa. ² Seyini wumatlu wanepotuko ruklukanuwnayegjixanna

Goyakalu wale pejnunanuka kamrutachinepni. ³ ¿Gi ge pushiniklu pixa, yineryi, ruklukanuwnana pchinyegitna tyekaka kamrutachine, pkamrutlu waneko pixkalutu: pixlege kaspuwnanu wa giklukanuwnalupa Goyakaluya? ⁴ ¿Peyikluge pixa wa Goyakalu makotkotu rumutlewele, tsru pogirewlu potu shinikannuya, ga wa rakotanshinikanrewle? ¿Gi putakyagoklu walekni, wa Goyakalu kosekanshinikanutyi penshinikanutinripa?

⁵ Seyni pshiknugajiya, wa paji gi penshinikanutya, pumretanru pixanpako jgekanchi walegognepa jgekanchigogneklupa, rupgujewninrigognepa wa Goyakalu wanepotuko gitakyagoklewatnipa. ⁶ Wale gapnutanru satkaka rixpoko kamruretyawaka. ⁷ Kashnantakognenatachine kigleru kamrutna, rujgaluna yochiglu, kagwakpiiru, mpojpaknuchi, Wale rapnutinna wanna ruwekinripa gike rixiniko mnikawnakatu. ⁸ Seyni kgimkapnugaklerune, gi wa ralixluna wa galikakpotunanu, seyni ralixluna wa mpoyagkaknuchi, Wale rapnutinna wannapni jgekanchi wanepnute gimtuwakchi. ⁹ Salewakchi, kachinolu koxa psolpotuko yineru gi wekachri chinanu wa gektutu kamrukleru, wa Goteyonepni muchichachripa, ga wa Kriykonkoxapni. ¹⁰ Seyni pogirewlu, kagwakpiiru, giglewanshinikanru kigleru kamrutachinepa, muchinanu Goteyonupa, Kriykonkoxapni. ¹¹ Gi wa manewle giglenu chinanu yoptotanru Goyakalu wa yineru.

Tokanchi Yokanatkaluru wane migjene

¹² Gi rixanu ptowruneko waneyamigjene Tokanchi Yokanatkaluru mukochirewatachine, Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene koxa ramganna. Ga wa ptowruneko Tokanchi Yokanatkaluruya mukochirewatachine ruklukanuwnanna Tokanchi Yokanatkaluruya. ¹³ Gi rixanu gi wa poyagkakachine Goyakalu getanuya wa yijnakoshatachine, seyni Tokanchi Yokanatkaluru kamruklerune muklukanuwnakaakonetskani. ¹⁴ Gi rixanu wa payine gi waneyna Tokanchi Yokanatkaluru, rumumturetanruna kamrutluna wa Yokanatkaluru Tokanchiya, wanna Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene, seynimka waneyna Tokanchi Yokanatkaluru wanayako. ¹⁵ Rekakgitluna wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrurepa kayongalutkani rajiyna. Rupgujtanshinikanutnawana. Wanekopshini jigyegitnawana rushinikanuwnaleyne. Rapgutkakna panshinikanu wa satunshinikanu. ¹⁶ Wane rixanu walegognepa wa Geso Kristoya Goyakalu gitakyagokanru yine yogimatanru, wa chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gita ginkakletanru.

Wa Goteyone ga wa Tokanchi Yokanatkaluru

¹⁷ Petanu, pixni Goteyo chinnachriwayi, wa Tokanchi Yokanatkaluru munan-gachriyi. Pterpiranatnawa Goyakaluya. ¹⁸ Pixa gimatlu Goyakalu gishinikanru, pumata getanru wa kiglerpotu. Yimaakaluryi Tokanchi Yokanatkaluruya. ¹⁹ Paponshinikanutnawa wa pixni wa maygalene kosekachriyi; pixni wa pokamlalyi mapshagawaka gwachineya. ²⁰ Pyimakjetna manshinikanune. Mturune yimakachriyi. Waneyyi gimatkalewlu psoluko ga wa psoluko galikakpotunanu Tokanchi Yokanatkaluru. ²¹ Giyagni pixa koxa wa satu yineru yimakachriyi pixinipa, ¿gi ge pyimaknawa pixnanuko koxa? Pixa wa ginkaklewatachriyi ma chowguwatikotupa, seyni ¿pchowguwatawa pixa? ²² Pixa wane chinachriyi ma mumopatlewatikotupa, ¿pumopatlewatge pixako? Pixni wa yagluchkaka getnanutachriyi ¿mupashiregotyi? ²³ Tserpiranatnachriwayi wa Yokanatkaluru Tokanchiya.

Pma kamrutkalchinanu wa Tokanchi Yokanatkaluru, ¿gi ge pma mupashichyanru wa Goyakalu waka gike? ²⁴Gi rixanu *mupashichkotu gixkaklu Goyakalu giwaka payinetskalaya*, chinyawaka wa yonchi.

Sajruka gistaklewu galikakpotunanu

²⁵Gi rixanu sajruka gistaklewu gipxaklewata galikakpotunanni, pkamrutiniplu wa Yokanatkaluru Tokanchi. Seyni pkaspukiniplu wa Tokanchi Yokanatkaluru, wa pixa sajruka gistakikolu kamrutka masajruka gistakikotpatka. ²⁶Giyagni wa msajruka gistakletkotu kamrutya plu Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka, ¿gi ge wale ma sajruka gistakletkoklunu gitaako sajruka gistakletikolu chinanu? ²⁷Girukta wa mumumturu sajruka gistakletkotu seyini kamrupotutlu wa Tokanchi Yokanatkaluru, wale giklukanuwnakakanyi pixa kapidanyegirutkayi, ga wa sajruka gistakletkaluryi, seyini pkaspukinri wa Tokanchi Yokanatkaluru.

²⁸Gi rixanu gi wa Goteyni, wa wane rixa gipgujewnaletachrini, gi waleni koxa wa sajruka gistaklewu gipgujewnalulu wa manchiya. ²⁹Seyni Goteyni wa gitokoya Goteyo, ga wa sajruka gistaklewu walenwa gaschiya, wa giwekikaluruya gi wa Tokanchi Yonatkaluruya. Gi wa rumalwurni yineya seyini Goyakaluya.

Panene pnute waneylu Goteyo

3 ¿Giyagni kluneru waneylu Goteyo panene pnute? ¿Klu rupxaklewata wa sajruka gistaklewu? Gixo psoluyako. ²Gi rixanu muchinanu Goyakalu tokanu galikakpotunanu gaponshinikanutka Goteyone yegi.

³¿Gi rixkoxge wa pimrine wanna malixaklene rixinrina? ¿Wanna ma malixle chinanu gi ralixikolupa Goyakalu? ⁴Gike rixiniko. Seyni wa Goyakalni myokwiretu ga wa ptowruko yineru kayloklerunmakni, wa tokanchi yonatkaluru chinyawaka:

*Wa Pixa, Goyakalu, muklukanuwnakaakotupyini pchina yanumsaletinri;
Wa paalirewatinri pa putakyagokikolupmaka.*

⁵Yineru ma poyagkaklenu chinanu pnute pgujpotlu Goyakalu poyagkaklewu. Wane rixini galikaka, ¿gi wchinanuna? ¿Mpoyagkaakatlege wa saletlewatini Goyakalu? (Wa yineru gixyawakako nchina.) ⁶Gike rixininanuko. Wa wane rixini ¿gi rixpoko giklukanuwnayegjixletanna tye psolchijneko gwachine wa Goyakalu? ⁷Seyni naylokke chinanumka tsuru rixinipa Goyakalu myokwirnu, rumalwutikolupa Goyakalu, ¿klu chinanu nuklukanuwnayegjixkota gita kmukochireru pixka? ⁸¿Klu chinanu gi wane wchina, “Wkamrutanru gekutu runinri pa wa kigleru”? wa pimrine wane chinyegitwu wa wane pguta wchinyawaka. Poyagkaaka ruklukanuwnayegjixikolupna wane chinachine.

Maleshlu poyagkakachri, gi satunako

⁹Giyagni ¿klunerni? ¿Wanna pnutlege kiglewu wixa Goteyonwu? Gike rixininanuko. Muchinanu wunkakletanatkana Goteyone, ga wa payineko, pejnuruneko kmukochirerunni. ¹⁰Wane chinyongatyawaka:

Maleshlu poyagkakachri, gi satunako.

¹¹*Maleshlu gimata jemachri.*

Maleshlu satu Goyakalu gijgachri.

¹²*Pejnuruneko gitspalata.*

Gike gapine rixkana.

Pawane gixkalunenatkanina.

Maleshlu satu kigleru kamrutachri.

¹³ *Yomlechi gitpukachri pixka rixaplajitna.*

Ginnuyna yokwirewatna.

Gimnu kachingate pixkalutu waneyna gispuyana rapukote.

¹⁴ *Ginamna katsepoyana kamakpiirewleyana, kapsakletlewleyana.*

¹⁵ *Teyaknanjixirunni wa ruyokyapluna granchi.*

¹⁶ *Gigapkaka rawa gimtuklewlu, tsru salewnalu.*

¹⁷ *Gi rumatluna gwashatikowakgapo.*

¹⁸ *Wannaygale getanu maleshayana pikyaluna Goyakalu.*

¹⁹ Seyni wumatlu ptowruko Yokanatkaluru Tokanchi chinyawaka, wane china Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune chinanu, wa pejnuruko yineru pokche rix-inripa wa psolchijnepotunanuko gwachri giklukanuwnakaakaluru Goyakalu getanu. ²⁰ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutkalchinanu gi pamanen-nako muklukanuwnakaakonepni Wale yegi. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluruya rumatika wa mukochri.

Poyagkaklewlu wa galixlewlu

²¹ Ga wa xani Tokanchi Yokanatkaluru migje poyagkaklewle Goyakalu pgujeta-nurutkani. Gipgujtatkalurni wa Tokanchi Yokanatkaluruya ga wa tokanchi genek-lewatachineya. ²² Poyagkaklewle Goyakalu, Geso Kristo galixikolu chinanu, wan-anupni ralixjene pejnunanuka. Gi rixanu pixkakaklunni. ²³ Gi rixanu pejnuruneko mukochirewata. Gi rapkapluna wa royaknu Goyakalu. ²⁴ Ga wa rumutlewle chinanu Goyakalu muklukanuwnakaakone rixkakna. Walenwa renekashle, gi rixanu Kristo Geso wenutlu yine gognewatinripa. ²⁵ Goyakalu galukyawaka, Geso chinanukni kaspuuka yineru mukochire ralixleya, Gesograa chinanu. Wane rixa gipgujew-nakakletlu Goyakalu poyagkakachri rixinri, wa wane rixa getashletlu wmukochire wa muchikawa wkamrutanrukaka. ²⁶ Pogetwamonrewlu rixkalchinanu Goyakalu, rumatyapluna yine wa galikakni poyagkakachrini Wale tyegognekakaya, gi rixanu tyegogneko poyagkakachrini Wale, ga wa poyagkakachri rutaklu yineru, Geso ralixinri chinanu.

Tserpiranawnalu gimaletkaluru

²⁷ ¿Ginaakoxluge wa tserpiranawnalu? Ginanshichkaluru. ¿Giru Tokanchi Yokanatkaluru chinanu? ¿Kamrurchiylege? Gike. Seyni rixjetyawaka galixlu. ²⁸ Giyagni wyanshikanutlu muklukanuwnakaakotu rixinripa wa yineru ralixleya, wa Tokanchi Yokanatkaluru kamruremigjeya. ²⁹ ¿Wa Goteyonenupjergerge wa Goyakalu? ¿Gi ge payine Goyakalutkoxni wa Goyakalu? Galikakpotunanni payine Goyakalutkoxni. ³⁰ Gi rixanu satupjerutni Goyakalu. Walenwa muklukanuwnakane rutakanna sajruka gistaakotachine galixluya, ga wa msajruka gistaakotkone koxa galixlu chinanu. ³¹ ¿Giyagni wutakashatlu maleshawaka wa Tokanchi Yokanatkaluru galixlu chinanu? Gike. Wmuchkotlu Tokanchi Yokanatkaluru.

Gawrani wyimanrupa

4 ¿Gi wchinankoxlu wa Gawra gikshikanru? Walenwa wutsrukatni wumaneya. ² Wa Gawra muklukanuwnakaakotu rixinmaka wa kamrurchiya, ralixkotin-

makwa, seyni gi wa Goyakalu getanu. ³Gi rixanu ¿gi china wa yonchi? *Wa ralixlu Goyakalu Gawrani. Rutakyegitka poyagkaklewe rixinri.*

⁴Seyni wa kamrurewatachriya gi wa genekashlu kagwaaka wa wenutikolu, seyni riwishkaachi. ⁵Ga wa girukta gi kamrurewata seyni ralixlu Goyakalu wa mupashiregolune muklukanuwnakaakone gitakachri, wale galixle gitaaka poyagkakleyapa.

⁶Tawi pixka koxa wane chinyegitlu giglenshinikanyegitkaluru wa yineru wa Goyakalu gitakyalu poyagkakle kamrurchi migje. ⁷Wane china:

Giglenshinikanyegitkalune wanna ruklukanuwnalna kaspukyegitkana, wa wanna gishyamukochiretkalune.

⁸*Giglenshinikanyegitkaluru wa jeji gi wa kmukochireru rutaaka Gitsrukaachiya.*

Yaglu rixa sajruka gistaklewu, rumatikolupa poyagkaklewe

⁹Giyagni wa tye giglenshinikanyeglewu ¿wa sajruka gistaakotkalunepjenuplege? ¿Waka msajruka gistaakotkonkoxaplege? Gi rixanu wane wchina, *wa Gawra galixle gitaaka wale poyagkakle rixinripa.* ¹⁰¿Gi rixpoko poyagkakachri kagwaakota wale? ¿wa sajruka gistaakotkaluru, waka msajruka gistaakotuwa? Gi wa sajruka gistakletkaluru, seyni msajruka gistaakotu. ¹¹Sajruka gistaakikolu yaglu rixinripa, rumatikolupa poyagkakachri rixinri ralixleya chinanu. Wane rixa msajruka gistaakotuwa, rurna rixinripa pejnuruneko galixachine msajruka gistaakone, wanna koxa poyagkakachine gitakikolupa. ¹²Rurna rixinrikoxapa sajruka gistaakotkalune, gi wanna sajruka gistaakotkalunepje, seyni koxa wa gomkagitachine galixlugapo wa wutsrukatni Gawrani msajruka gistaakonuwa waneylu.

Wa gipiratkaluru tokanchi, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu

¹³Gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu, seyni wa poyagkaklewu chinanu galixlewluya, Gawra ga wa giklopishane gipiryegitka wanna yoptotyaplu psolchijneko. ¹⁴Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune wannapmakni yoptotachinepa, gike gaprimkatkani wa galixlu; giknookalurmakni wa gipiratkaluru tokanchi. ¹⁵Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutlu jgekanchi. Gi rixanu ginakakta maleshlu Tokanchi Yokanatkaluru, gi koxa wane kaspukika wa Yokanatkaluru Tokanchi.

Wa gipiratkaluru yoptotko galixlewu chinanu

¹⁶Giyagni poyagkakachine gitaaka wa galixle chinanu, wa Goyakalu gimutleweleya rixinripa, poyegi rixinripa tokanchi gipiratkaluru pejnuruneko giklopishane chinanupa, gi wa wannapje chinanupni wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune, seyni wanna koxa chinanupni, wa Gawra galixle waneyalune. Walenwa wutsrukatni pejnurunekwu wixa. ¹⁷Wane chinyongatyawaka, *Gita gitakyi gixo payinerum-nunanuka gitsrukatni pixinripa.* Wane rixa Gawra Goyakalu getanu. Walenwa Gawra galixanru. Walenwa gipnachine genekgiwekletachri. Walenwa wane gwachri pixka chinru wa mwakatuwa.

¹⁸Mumkata kagwaakotupmaka, kagwaka Gawra. Ralixlu wa *gixo payinerum-nunanuka gitsrukatni rixinripa,* chinyawakpotuko: *Wane pixka rixanna puklopishane.* ¹⁹Gi wa rugroka galixluya. Gi rutakyagoknawa gimaneya gipnachritka. (Satu

pacha walapustsitkani.) Gi koxa rutakyagoklu gipnachri twugenewlemapa Sara.²⁰ Gi koxa nutatlu Goyakalu gipiratanru ma malixlenuya. Seyni muchkotnawa ralixleya. Rumalwutlu Goyakalu.²¹ Psolpotuyako rushinikanuwatya wa ptowruko rupiratanru Goyakalu, kgiyaklarni kamrutyaplu.²² Giyagkoxni wa Gawra galixle *rutakyegitlu poyagkaklewe rixinri*.²³ Gi wa walepje chinanni yonatka wa rutakyegitikolu.²⁴ Seyni wixa koxa chinanu, wa wixa galixachinwu gitakyegitikolupa, gi rixanu walixlu wa Geso yotunkakachri Wutsrukate wixanu gipnachinetskalaya.²⁵ Walenwa samyookaluru wixa mukochire chinanu, ga wa yotunkaakaluru muklukanuwnakaakone wixinripa.

Muklukanuwnakaakone yopotanrupa

5 Giyagni muklukanuwnakaakonwu galixluya, kigle gwashletkawu Goyakaluyma Wutsrukate Geso Kristo chinanu.² Wale chinanu koxa wapkaplu tye gimutlewlw gawyegitanru galixluya. Wumuwata wkagwakinri Goyakalu goyaknu.³ Gi wa walepjesi, seyni wumuwatanu koxa salewakchiya. Wumatlu wa salewakchi kamrutlu kashnantakgogneru.

⁴ Ga wa kashnantakgogneru kamrutlu gasruglewlu. Ga wa gasruglewlu kamrutlu kagwakikolu.⁵ Ga wa kagwakikolu gi wa kapatmenurni. Gi rixanu Goyakalu gishiniklewe gipkaakalurni wajiya Giwekikaluru Kpashiriya, wenekikolu.

Kristo gipna mkagwakpiraklene chinanu

⁶ Gi rixanu wa Kristo muchkonwu wixanatini, gipapko rupnana mkagwakpiraklene chinanu.⁷ Kyapreru satu gipnanmaka poyagkakachri chinanu, seyni patako satu mpiikatu rixnawa rupninripa kigleru chinanu.⁸ Seyni Goyakalu gekakgi galuklewleta wixaya, gi rixanu, kmukochirerunwu wixanatini, Kristo gipna wixa chinanu.

⁹ Giyagni wanepnuteyaka muklukanuwnakaakonwu gigragaya; Waleya wognetkaako wa jgekanchiyegiya.¹⁰ Giyagni wkamnixanatinrikopshini rupoyikgayegitinwu Goyakalu Gituru gipuka chinanu, wanepnuteyaka wupoyikgayegitikolutka, wognetkaako Wale giwekle chinanu.¹¹ Gi wa walepjesi, seyni wumuwata Goyakaluya, Wutsrukate wixanu Geso Kristo chinanu. Wale chinanu wupoyikgayegitikolutka.

Pogirewata mukochri ga wa gipukchi

¹² Giyagni, wane rixa jiglokleta mukochri tye psolchijiko satupje yineru chinanu. Mukochri chinanni wa gipukchi. Giyagni wane rixa giknogletna gipukchi pejnuruneko yine. Gi rixanu pejnuruneko mukochirewata.

¹³ Wa ma mwanatkanuwa Yokanatkaluru Tokanchi, tye psolchijneko rawanatatka mukochri. Seyni Yokanataluru Tokanchi mwakanuwa gi wa ruklukanuwnakaaka yineru.¹⁴ Seyni pogirewatatka gipukchi Gatakluyakawa wa Moysisiklupotunanuko, wanna koxa chinanu gi wa Gata ma mumretkale pixka rixa mukochirewletna. Gatanwa ginachripatka yaglu.

Poyagkaklewlw genekashatkaluru

¹⁵ Seyni gi wa mukochri pixka rixa genekashlu. Gi rixanu satupje yineru mukochire chinanu rupninna gixni, pnuteyaklu wa Goyakalu gimutlewlw gixo chinanu, ga wa genekashlu satupje yineru gimutlewlw chinanu. Walenwa Geso Kristo.

¹⁶ Gi koxa wane pixka rixa wa genekashlu, wa satupje yineru mukochire pixka. Gi rixanu satupje mukochri runya giklukanuwnayegjixlu ruklukanuwnayegjixkolupna, seyni gixo mukochri runya gimutlewu muklukanuwnakaakone rutakikolupna. ¹⁷ Gi rixanu satupje yineru mukochireya pogirewatinri gipukchi ga wa satupje yineru chinanu koxa, wanepnuteyaka pogirewatanna giwekachinepa satupje wa Geso Kristo chinanu, gixo gimutlewu yoptotachinepa, wa poyagaklewu genekashatkaluru yoptotachinepa.

Gixo potu gimutlewu

¹⁸ Giyagni waneko pixka rixanu satupje yineru mukochireya ruklukanuwnayegjixkolna pejnuruneko yine. Waneko pixka rixa: satupje yineru poyagakleweleya, pejnuruneko yine muklukanuwnakaakone gitakikolu ruwekinripna. ¹⁹ Gi rixanu satupje yineru majnaknu chinanu rutaakana kmukochirerune gixolune. Waneko pixka satupje yineru yijnakle chinanu gixo gitaako poyagakachinepa.

²⁰ Wa Tokanchi Yokanatkaluru jigloka wa mukochri tseruwninripatka. Wa mukochri tseruwninitka tseruwnapotuta wa gimutlewu koxa. ²¹ Wane rixa pogirewata mukochri rupninriyna yine, waneko pixka rixa poyagaklewu chinanu; pogirewata gimutlewu ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakatu Geso Kristo chinanu Wutsrukate wixanu.

Wixa gipniyanatkalu mukochrini

6 ¿Gi wchinanu koxa? ¿Womkagitanru wmukochirewatinri tseruwninripa gimutlewu? ² Gike wixiniko. Gi rixanu wixa gipniyanatkalu mukochrini. ¿Gi wixpoko satokleyegitanutnaklu wale? ³ ¿Gi ge gimatlu gixa wa wixa girukokta katkaluru Geso Kristoya, katkaluru rupnaleya? ⁴ Gi rixanu katluya kapnatkalunwu. Waleyma gipnachinetkawu. Wa Kristo wane rixa yotunretinri gipnachinetskalaya Girchi goyaknuya, waneko pixka wixanu wixa: gawinripa gerotu giweklupa.

Goyakaluya wuweka Kristoya

⁵ Waleyma pagipnakalunetkawu wixini Wale gipnale yagluya, waneko pixka rixa yotunotinri yaglu wixanu. ⁶ Wumatlu wa tye: wa kapokotmane wixinri Waleymananuko koroshishkita rutaaka, gike mumkatkatu rixikolupa wa mukochrimane, ma wayegretyanpatkawu mukochri. ⁷ Gi rixanu wa gipnachinatka, gi wa mukochri giklukatkalu.

⁸ Kristoyma wupnini, walixlu wa wuwekinrikoxapa Waleyma. ⁹ Wumatlu wa Kristo yotunotinritka wa gipnachinetskalaya, gi rupnanutka. Waleyma gi pogirewatanatka gipukchini. ¹⁰ Gi rixanu rupninri, pakatapje rupniyanatkalu mukochrini, seyni ruwekinri Goyakaluya ruwekatka. ¹¹ Waneko pixkapotuko gixanu gixa. Gkagwakinwa galikakni gipniyanatkalu mukochrini, seyni Goyakaluya giweka wa Kristo Gesoya Wutsrukate wixanu.

Genekinwa Goyakalu

¹² Giyagni gi pogirewatanu mukochri gimaneya wa gimane gipnachripa, gma yijnakotyaplu gimane retsotanrewleya. ¹³ Gi koxa genekanru gimane psojite mukochri, mpoyagaknuchi gapi rixinripa, seyni giwekachingi wa gipnapachine pixkalungi genekinwa Goyakalu. Goyakalu galikaka genekanru gimane psojite poyagaklewu

gapi rixinripa. ¹⁴Gi rixanu gi wa gitsrukatanutkalu mukochri. Gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkaluruyegitkagi, seyni gimutlewluyegitkagi.

Poyagkaklewu wayegrenepa

¹⁵Giyagni ¿klunerni? ¿Wmukochirewatewge gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkaluruyegwu, seyni gimutlewluyegwu? Gike wixiniko. ¹⁶¿Gi ge gimata gixa wa girukokta wayegrene gitakinwa gyijnakotyaplu, wale wayegrene gixinitka wa gyijnakotanru? Waka mukochri wayegrengi gixinripa, waka yijnaklewu wayegrengi poyagkakachine gixinripa. ¹⁷Poyagnutkalurni Goyakalu, wa mukochrimka wayegretanatanungi, gyijnakotatkalu gajiya tye pixkalutu ginkaklewu wa wale chinanu gitaaka gixa. ¹⁸Mukochri yegi gishpakyatka. Poyagkaklewu wayegretatkagi. ¹⁹Gi rixanu yineru muchkotu gixyawakpotuko pixka nchingi. Wane gixa genekletlu gimane psojite gimuteru wayegeru rixinripa, mpoaygkknuchi wayegeru rixinripa, waneko pixka gixanu xani. Genekanru gimane psojite poyagkaklewu wayegretyaplu gipashiregnuyapa.

Mukochri wenutikolu

²⁰Gi rixanu mukochri wayegretanatingi, gi wa poyagkaklewu wayegrenenangi. ²¹¿Klu koxa waneyatkagi waleya, wa xawakni gipatewatanrutka? Gi rixanu gipnalni wale yoptukyawaka. ²²Ga wa xani mukochri gishpakyatka. Goyakalu wayegrenetkagi. Ga wa gkamrure koxa kphashiritka. Ga wa yoptukyawakapni giwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa. ²³Ga wa mukochri wenutikolni wa gipnalpotu, seyni Goyakalu genekashle yoptotachri walenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa Kristoya Geso Wutsrukate wixanu.

Gipniyatkalu Tokanchi Yokanatkalurupiranaya

7 Nomolene, gi wa mumatkangi, gi rixanu nuynumsatna Tokanchi Yokanatkaluru gimatachine. ¿Gi ge gimatlu wa Tokanchi Yokanatkaluru rutsrukata yineru ruwekakopshini? ²Gi rixanu kganururo, ruwekakopshini tganuru, Tokanchi Yokanatkaluru ginanshichawalo. Seyni rupnini tganuru, Tokanchi Yokanatkaluru gnurchipirana tushpakyatka. ³Giyagni wa ruwekiniwa tganuru, gimopatlewat-achro chinkaluroptni wa satu jeji tganurutinipa. Seyni tupnagnurutinitka tushpakatka Tokanchi Yokanatkaluruya. Giyagni gi wa gimopatlewatachrotkani wa satu tganurutinitka.

Gipniyanatkalu Tokanchi Yokanatkaluru

⁴Waneko pixka gixa, nomolene gitanune, gipniyanatkalu Tokanchi Yokanatkaluru Kristomaneya, satunuko gixinripatka, walenwa yotunotachritka gipnachinetskalaya, kigle kamrurewlepwu Goyakalu chinanu. ⁵Gi rixanu manchi wixanatinawa, mukochri getsotanrewle, Tokanchi Yokanatkaluruya, wumane psojtkaka kamrurewatya. Wale gwakakyaplu gipukchi. ⁶Ga wa xani Tokanchi Yokanatkaluru wushpakyatka. Wupniyanatkalu wkashinatjerni, ga wa Giwekikaluruya wkamrurewatinripatka. Werotewatinritka. Gi wa yonchi kapokotewatinriya wkamrutanutka.

Tokanchi Yokanatkaluruya rumatika mukochri

⁷ ¿Gi wchinanu? ¿Tokanchi Yokanatkaluru mukochrirage? Gike rixiniko. Gi numatanatlu mukochri, seyni wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu numatlu mukochri. Gi rixanu gikoxmaka numatanru getsotanrewlu, wane ma chinkanumka Tokanchi Yokanatkaluru: *Gi petsotanrewatanu.* ⁸ Mukochri gikshiklu ruglepoktapinri yokanruya. Wane rixkakyano ptowruko getsotanugnuchi. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru migje mukochri gipnachrini. ⁹ Tokanchi Yokanatkaluru migje nuwekanata. Seyni wa Tokanchi Yokanatkaluru gininitka, mukochri giwekatnaka, ga wa gita gipnana. ¹⁰ Netatkalu yokanru giweklu chinanmaka, walenwa nupnale chinanu. ¹¹ Gi rixanu mukochri gikshiklu ruglepoktapinri yokanruya. Yokwitanno. Waleya ruylatanno. ¹² Giyagni galikakni Tokanchi Yokanatkaluru kpushirni, ga wa yokanru kpushirni, poyagkakachrini, kiglerni.

Mukochri gita gitokote gwachri

¹³ Giyagni ¿kiglerunanu gita chinanu gipnalu rixa? Gike rixiniko. Seyni mukochri mukochri gipgijewninripa wa kigleruya ruylatno, mukochripotunanu rixinripa mukochri Tokanchi Yokanatkaluru chinanu.

¹⁴ Gi rixanu wumatlu Tokanchi Yokanatkaluru Giwekikaluruyni. Ga wa gitni manchino, gishankakalurno mukochrinupno. ¹⁵ Gi rixanu wa nkamrutanru gi numata jemlu. Gi koxa wa nalukanru nkamruta. Seyni nayegixanru wale nkamruta. ¹⁶ Wa nma malukanutu wale nkamrutini, nupgujtatlu wa Tokanchi Yokanatkaluru kiglerni. ¹⁷ Giyagni xani gi wa gita kamrutlu, seyni mukochri gita gitokote gwachri kamrutlu. ¹⁸ Gi rixanu numatlu gitnanuko, walenwa nomaneya, gi rawa kigleru. Gi rixanu waneyno naluklewe, seyni gi nukshiklu kigleru nkamrutinri. ¹⁹ Gi rixanu gi nkamrutlu naluka kamruranru kigleru. Seyni wa gektutu nma malukanutu wale nkamruta. ²⁰ Ga wa nma malukanutu nkamrutini, gi wa nkamrutanutkalu gita, seyni mukochri kamrutanru gita gitokote gwachri.

Yagotkaklu nonshinikanuya

²¹ Nukshiklu pnuko gixjetikowaka: wa naluka kigleru kamruranru, gektutu gwakoxno. ²² Gi rixanu wa gitoko gajeruya numjika Tokanchi Yokanatkaluruya Goyakalunu. ²³ Seyni netlu nomane psojite pnuko gixpokotikowaka. Wale satkakmaklu nonshinikanu gixpokotyawaka. Raniikoxno gostutkalurno nkamrutyapmaklu mukochri gixpokotyawaka nomane psojiteya galukyawaka.

²⁴ ¿Kapsakletkalurno! ¿Katu koshpakanunno tye gipukchimaneya? ²⁵ Npoyagnutlu Goyakalu, Geso Kristoya Wutsrukate wixanu. Giyagni nonshinikanu galukyawaka nkamrutini, Goyakalu yokanrekaka wayegrerno. Ga wa nomaneya galukyawaka nkamrutini, mukochri gixpokotyawaka wayegrerno.

Gi ruklukanuwnayegjixkona wa Kristo Geso gwachine

8 Giyagni maleshpotutkalu ruklukanuwninritkana wa Kristo Geso gwachinetka, wa galixachinetka. ² Gi rixanu Giwekikaluru yokanre giweklupirana Geso Kristoya wale koshpakno mukochri yokanreya, ga wa gipukchi yokanreya. ³ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru mumkatanatanutu, wumane gigroklewle chinanu, Goyakalu kamruta. Wane rixa yokanretlu Waleko Gituru kmukochirerun-

mane pixkalutu ga wa mukochri chinanu. Wane rixa nikatlepotutyaplu mukochri wumane gwachrini, ⁴ poyagakikolupa wa kigleru yokanruya wixaya, wa manchi gixjetyawaka mixkanwu, ga wa Giwekikaluru gixyawaka.

⁵ Gi rixanu manchi pixka gixachine, manchipiranaya nshinikanutachinni; ga wa Giwekikaluru pixka gixachine, Giwekikalurupiranapje yanshinikanutachinni. ⁶ Gi rixanu manchinshinikanu gipnalni, ga wa Giwekikalurunshinikanu giwekluni, ga wa kiglenshinikangajirni. ⁷ Giyagni manchi gishinikyawaka walenwa kamnixikolu Goyakalu. Gi rixanu wane gixachri gi yijnakotlu Goyakalu yokanre. Gi koxa rumkatlu. ⁸ Giyagni manchi giyakatyachine gi rumkata gigenshinikanretluna Goyakalu.

Gixa gitokote gwachri Giwekikaluru

⁹ Ga wa gi manchi giyakatyachingi, seyni Giwekikaluru giyakatyachingi, wa gixa gwini Giwekikaluru Goyakalunu. Katukta Giwekikaluru Kristonumigjetu, gi Kristonni wale. ¹⁰ Seyni gixa gitokote rawini Kristo, gimane galikakni gipnachrini mukochri chinanu. Ga wa giwekikaluru giweka wa poyagakikolu chinanu. ¹¹ Wa gixa gitokote rawini Giwekikaluru, Geso yotunkakjerunu wa gipnachinetskalaya, wa yotunkakjeru Kristo Geso gipnachinetskalaya ruweekakankoxlu gixamane popukalu Giwekikaluruya Walenu, gixa gitokote gwachri.

Kristoyma yoptotachinepwu

¹² Giyagni nomolene, riwishkatachinwu, gi wa manchiyni, giyagni gi wa manchi gixjetyawakako wixinripi. ¹³ Gi rixanu manchi gixyawakako gixininapa, gipnanuna. Seyni wa Giwekikaluruya gixa gipnakakanru wa manchi kamrure waneklu giwekanu. ¹⁴ Gi rixanu pejnuruneko Giwekikaluru Goyakalunu kosekanune, wannanwa Goyakalu wgenene. ¹⁵ Gi rixanu gi gyoptotlu wayegrechinshinikanu wa mpikyapatnaka. Seyni gyoptotlu wgenchi gitaakalurunshinikanu. Wale chinanu wsaplewata, "Gawwa, Nuru." ¹⁶ Gi rixanu Giwekikaluruko wixanshinikanu gipgujatlu Goyakalu wgenene wixinri. ¹⁷ Wale wgenene wixini, yoptotachinkoxapwu; yoptotachinepwu Goyakalunu; Kristoyma yoptotachinepwu. Waleyima salewnachinkoxapwu wixini, Waleymapotuko pogirewlu wenekikolupa.

Pogirewlu ginachripa galuukaluru

¹⁸ Gi rixanu numatpotutlu wa tyegognekaka wsalewninri gi rumuknini pogirewlu ginachripa gipgujewnachripa wixaya. ¹⁹ Gi rixanu wa giyakotkaluru psolu galukleyako kagwakpotuta wa rupgujewninripna Goyakalu wgenene. ²⁰ Gi rixanu moyakatu rixkaklu ruyakotanru Goyakalu, gi wa giyakotkaluru gishinikanru chinanu, seyni wane rixkakjeru wa Goyakalu chinanu. Wane rixlu wa Goyakalu wa kigleru kagwakyapna wa ruyakotanrutka. ²¹ Wa waleko giyakotkaluru koshpaakalurupni moyaknuchi wayegretlewatyawakaya. Rapkaplu gishpakikowaka katajiwaka Goyakalu wgenenu.

²² Gi rixanu wumatlu pejnuruko giyakotkaluru pagochgitkalune rixna, pakachinolu getkalunni xanigognenanu.

²³ Gi walepjesi, seyni wannanuko, wa Giwekikaluru gekamrure waneyalune, wixa koxa ga wa wanna gitokoyako wochgita, wkagwakanatinri wa Wale wugenene gitakpotutikolupa, walenwa wumane gishpakleyapa, wenutikolutka chinanu. ²⁴ Gi rixanu kagwakachinwu wognewatinri. Seyni wa kagwaakaluru getika, gi wa kag-

waakalurni. Gi rixanu wa satu getkoklunu, ¿gi rixpoko kagwakletanru? ²⁵ Seyni wma metanutu wkagwakini, wakotanshinikanreya wkagwakanru.

Wa Giwekikaluru gagjigognere

²⁶ Waneko pixka rixa gipxakletwu Giwekikaluru wumenoklunshinikanruya. Gi rixanu gi wumata kluneru kigleru wagjitinripa. Seyni wa Giwekikaluruko gagjita wixa chinanu rochgiyle mumkata chinkotu. ²⁷ Getjegajrewatachri gimatlu Giwekikaluru gishinikanru. Gi rixanu wanepotuko Goyakalu gishinikyawaka, ragjita kpashirine chinanu.

Ptowrunanuka pakamrutkolutni kigleyapna Goyakalu galukachine

²⁸ Wumatlu ptowrunanuka pakamrutkolutni kigleyapna Goyakalu galukachine, wannanwa tomgakalune Wale galukyawaka. ²⁹ Gi rixanu muchikawako rumatanune rutakagnaputa, Gituru yaglu pixka rixkakikolupna, Wale muchinanu gishpakachri rixinripa gixo gimolenetskalaya. ³⁰ Wa rutakagnaputanune wanna koxa tomga. Wa tomganune wanna koxa muklukanuwnakaakone rixna. Wa muklukanuwnakaakone rixanune wanna koxa royaknu reneka.

Wakagloklewopotuta

³¹ Giyagni ¿gi wchinanu wa tyeya? Wixa yegi rixini Goyakalu, ¿katu kamnixwu wixa? ³² Ga wa Wale gi chipetlu Giturpotuko, seyni samyoklu ptowruneko wixa chinanupa ¿gi rixpokotyawaka Gituruymananuko ma meneekanupwu ptowrunanuka? ³³ ¿Katu jigyegitna Goyakalu tsoMITANUNE? Goyakalni muklukanuwnakaakone gixkalewatachri ¿Katni wa giklukanuwnayegjixlewatachri? ³⁴ Kristonwa gipnachri. Wanepnute Walenwa yotunkaakaluru. Walenwa Goyakalustsi potuklesreta gwachri. Wale koxa giykoyegitwu wixa. ³⁵ ¿Giru kotspalatinwu Kristo galuklewleya? ¿salewakchirge? ¿ga wa kachinolege? ¿ga wa kojwawakchirge? ¿ga wa nachlege? ¿ga wa mamkatutnuchlege? ¿ga wa kyowikolege? ¿ga wa yoglolewaprege? ³⁶ Wa chinyawaka yonchi:

Pixa chinanu psolgogneko gipnachinwu.

Kagwaakalunwu gowegane pixka giylatkalunepa.

³⁷ Seyni psoluyako tyekakaya wakagloklewopotuta walukjeruya. ³⁸ Giyagni nalixa gita, gi wa gipukchiko, gi wa giwekluko, gi wa kamchineko, gi wa tsrukakaluneko, gi wa kgiyaklewakleruneko, gi wa xanirutuko, gi wa ginachripako, ³⁹ gi wa tenolu, gi wa gitokpotuko, gike giyakotkaluru gimkata kotspaletyawu Goyakalu galuklewleya, wa Kristo Geso gwachri, Wutsrukate wixanu.

Kachingajgognenanru Pawlo Gisrayiline chinanu

9 Galikakni wa nchinanru Kristoya. Gi nayroklewata. Giwekikaluru Kpashiriya nonshinikanu gippujtatno muklukanuwnanshinikanutkatno. ² Wane nixa, tsru wamonchi nixa. Kachingajgognenanno. ³ Gi rixanu nalukmaklu gitakmaka kamakpiratko Kristoyegiya nomolene chinanu, nonerune nomaneya. ⁴ Wannanwa Gisrayiline. Wannanni wa wenchine gitakikolu, ga wa pogirewlu, ga wa tokanchi gipiratkaluru. Wannanwa Tokanchi Yokanatkaluru geneekalune, wa Goyakalu kamrurewegitachine. Wannanni wa Goyakalu gipiratanru. ⁵ Wannanni wa git-

srukachinni. Wannanni wa Kristo gimaneya. Walenwa Goyakalu pejnurkakayako gimalwutkalurgognenanu. Wane gixkalurupa.

Gipiratkaluru wugenetikalune

⁶Gi wane rixa magjeretmaka Goyakalu tokanu. Gi rixanu gi wa Gisrayiliklopishane pejnuruneko Gisrayilinni. ⁷Gi wa Gawraklopishane rixinrina chinanu, pejnuruneko wale wugenetika. Seyni *giklopishane chinikolupna Gisaakaya*. ⁸Wane chin yawaka, wa manchi wugenetikalune, wanna gi wa Goyakalu wgenene chinkana, seyni wa tokanchi gipiratkaluru wugenetikalune wannanwa kagwaaka Gawraklopishane. ⁹Gi rixanu wa tokanchi gipiratkaluru wane china:

“Xani topapko gapokinipa, nunanu. Waneypatkalo Sara toturu.”

¹⁰Gi wa walepjeni, seyni Riwika koxa mushiwata satu Gisaakaya, wutsrukatni. ¹¹Gi rixanu ma mushpaakanuwana, gi koxa kigleru kamrutawana, gi wa mugletuko, Goyakalu galukyawaka rawgognenatinripa, Wale tsomityawaka, gi wa kamrurchi chinanu, seyni tomgalewatachri chinanu, ¹²wane chinka wala, *“Wa mturu wayegretanru wa tsru.”* ¹³Yonchi chinyawaka:
Gakowo naluka, ga wa Gisawo nayegixa.

Goyakalu getwamonrewle

¹⁴¿Gi wchinanu koxa? ¿Wanerge Goyakalu mpoyagaklewe? Gike rixiniko. ¹⁵Gi rixanu Moysisi wane china:

*Nupxakanrupa nupxakanu,
ga wa netwamonutanrupa
netwamonutanu.*

¹⁶Giyagni wa Goyakalu tsoमितinri gi wa wixa galuklewe chinanu, gi wa wmuchkotle chinanu, seyni Goyakalu getwamonrewle chinanu. ¹⁷Gi rixanu wa yonchi wane chinru Gwarawo:

*Waleko chinanu nutakyi
nekakgityaplu nuyaklewe pixaya,
runkakletikolupa ngiwaka psolchijneyako.*

¹⁸Giyagni koxa girukta raluka getwamonreta Goyakalu, retwamonutlu. Girukta raluka shikowkakleta, shikowkaklu.

Kamrurewakleru ga wa kajpa

¹⁹Giyagni wane pchinanno, “¿Klu koxa kegemgiya?” Gi rixanu ¿katu satkakakanru Goyakalu gishinikanru? ²⁰Ga wa ¿giryi pixa yineru pyoptopiratyaaplu Goyakalu? ¿Kajpa kamrutikolu wanerge chinanru wa kamrutjeru,? “¿Klu chinanu wane pixa kamruretno?” ²¹¿Gi ge rumkata kamrurewakleru walejpako kamrutyaplu pastono kigle getkolupa ga wa satu muglegetkotupa?

²²Goyakalu galuka gekakgiretinri jigekanu, rumatikolu raluka gixkakletlu ruyakle, wane rixa wa mapognanutu rixa gakotletlu jgekanchiyegkaka galpokotkaluru ramginripa. ²³Wane rixa rumatikolupa wa ponikolkaka royaknuya retwamonutanune chinanupa. Wannanwa ralpokotanune gimalwuru chinanu. ²⁴Wanna koxa tomga, ga wa wixa. Gi wanna Goteyonepjeni, seyni koxa payinkaka.

²⁵Wane koxa chinyawaka Goseyi tokanuya:
Nayinerutene nchinanna

nma gayinerutetanatanune koxa.

*Ga wa nma malukanatanro,
nalukanro nchinanro.*

²⁶ *Wane rixanu:*

Wa chinikowakna:

Gi wa nayinerutengi gixa,

*Waneya Goyakalu giwekachri wgenene
chinikolupna.*

Gixetachinepje gognetkaako

²⁷ *Wane koxa china sapleta Gisayiya Gisrayilinepirana: “Wane pejnumkana Gisrayiliklopishane tsru wenu ksatnepagi pixka pejnumkana, gixetachinepje gognetkaako.”*

²⁸ *Gi rixanu Gitsrukaachi kamrure nikatpotutanu, sustakanu tye chijiya.*

²⁹ *Muchikawa wane chinyawaka Gisayiya:*

Gitsrukaachi ksolaloteru

gimka ruxetkalklopishatanunwu,

Sotoma gajenniko pixkamka wixanuna,

ga wa Komora gajenni

pixkapotukmaka wixanuna.

Sotlu gitspetkaluru

³⁰ *¿Gi wchinanu koxa? Wa payineko poyagkaklewlu momkagitkane rapkapluna poyagkaklewlu. Walenwa poyagkaklewlu galixluya. ³¹ Ga wa Gisrayiline wa Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewlu gomkagitachine, gi wa rapkapluna Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewlu. ³² ¿Klu chinanu? Gi rixanu gi wa galixluya romkagitluna, seyni Tokanchi Yokanatkaluru kamrureya pixka. Giyagni rutspetanna sotlu gitspetkaluruya. ³³ Chinyongatyawaka:*

Siyu Magkate nutaklu

sotlu gitspetkaluru,

sotlu gijrukikowaka,

Tye sotlu galixachri gi wa patmenuwatanu.

Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakachri walenwa Kristo

10 *Nomolene, galikakni, naji gishinikyawaka, ga wa Goyakalu nagjire wanna chinanu walenwa rognewatinripna. ² Gi rixanu gita gipgujtatna jmerpotna Goyakaluya, seyni gi wa gimatkalewluya. ³ Gi rixanu gi rumatluna wa Goyakalu poyagkaklewle ga wa wannanuko retunga kamruretna. Gi wa yijnakotluna Goyakalu poyagkaklewle. ⁴ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakachri walenwa Kristo, poyagkaklewlu pejnuruko galixachri chinanupa.*

Poyagkaklewlu wa galixlu chinanu

⁵ *Moysisi yonpiranyegitlu poyagkaklewlu Tokanchi Yokanatkaluruya. Wane china: wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutachri walenwa poyagkakachri, ga wa yineru tyekaka gixachripa ruwekanu waleya. ⁶ Wa ralixleya poyagkakachri wane china:*

“Gi wane pchingajitanu, ‘¿Katu tengogne gatskotanu wa chiji rawapyaplu Kristo?’”

⁷Gi koxa wane pchingajitanu: “¿Katu gijrukanu gitskata potu rawapyapat-naklu Kristo gipnachinetskalaya?” ⁸Gike. Wane china ralixleya poyagkakachri, “Gi gowuklu Goyakalu tokanu. *Punamaya rawa Wale tokanu, ga wa paji rawa.*” Walenwa tokanchi galixluya, wunkakletanru. ⁹Wa punamaya pupgujatinri Gitsrukaachi Geso, wa pajiya palixinri Goyakalu yotunkaklu gipnachinetskalaya, pognetkaako. ¹⁰Gi rixanu yineru rajiya ralixya waneyaplu poyagkaklewlu. Ga wa ginamaya rupgujtalewata rognetskakikolupa.

¹¹Gi rixanu wane china yonchi: “Pejnuruko *Goyakalu galixachripa gi wa pat-menuwatanu.*” ¹²Gi rixanu pixkakakanni Goteyone ga wa Kriykone. Gi rixanu Walekni pejnuruneko Gitsrukate ponikolni pejnuruneyako Wale tomgachine. ¹³Gi rixanu pejnuruneko *Gitsrukaachi giwaka koschekachine ragjirgognereyna rognetkaakona.*

Kristo ginkakletikolu runya galixlewlu

¹⁴Giyagni ¿gi rixpoko koschekletanruna ma malixanatanutna? ¿Gi rixpoko galixletanruna ma yijnakpiranyegitanruna? ¿Gi rixpoko yijnakletanruna satu munkakletanutu? ¹⁵¿Gi rixpoko ginkaklewletanna myokanatkoneko rixinna? Yonchi chinyawaka, “¿*Gi pagiglenjixinanuktana wa Kiglerpotunanu Tokanchi kigleruya ginkakletachine!*”

¹⁶Seyni gi wa pejnuruneko yijnakotlu Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi rixanu Gisayiya wane china,
“*Gitsrukaachi, ¿katu galixlu wunkakle?*”

¹⁷Giyagni yijnaklu runya wa galixlu. Kristo tokanu runya yijnaklu.

Gisrayiline ma malixlena

¹⁸Seyni wane nchina, ¿Gi ge yijnakyegitluna? Galikakni.

Psolchijneko pogiwatyana.

Yoptukyawakpotunanuko tye psolu chijiko

Pogiwatya wanna tokanu.

¹⁹Seyni wane nchina, ¿Gi ge rumatluna Gisrayiline? Muchinanu gapka Moysisi wane china:

Netsotankakangi yine migjeya,

ga wa payine manshinkanune numtuwnakakingi.

²⁰Gisayiya mpiikotu wane china:

Nukshiika nma mujgajeneya.

Nekakgitnawa nma mepomgayegitjene yegi.

²¹Wa wanna Gisrayilinepirana wane china: *Psolgogneko nomyokyegitna yine malixkane, majnakone.*

Wanena gixjetachine tsomitkalune gimutlewlu

11 Giyagni wane nchina, ¿Ruknoknege Goyakalu rayinerutene? Gike rixiniko. ¹Gi rixanu gitkoxni Gisrayili, Gawraklopishno, Migaminerno. ²Gi ruknokna Goyakalu wa rayinerutene, wa muchikawa rumatanune. ¿Gi ge gimata gixa Giliyapirana? Wa yonchi chinpiranyegityawaklu, wa Goyakalu runkaka Gisrayilinepirana. Wane china, ³“*Gitsrukaachi, wanna giylatna ptokanu geneklewatachine. Jijrolekluna penekashatikowakwakakaka. Gitapje gitukatka. Retunga giylaletmaknona.*” ⁴Seyni ¿gi

china giletlu Goyakalu? “*Waneyawano payokgipre waragka jejine Waalistsi myopt-sojtkane.*” ⁵Waneko pixka rixa xawakni koxa, wanena gixetachine tsomitkalune gimutlewluya. ⁶Ga wa gimutlewluya chininri, gi wa kamrurchiyini. Wane ma mixkamka wa gimutlewu gimka gimutlewlupni.

Mshinikannuchi

⁷Giyagni ¿klunerni? Gisrayiline gi gapkaplu rujganruna, ga wa tsomitkalune gapkaplu, ga wa pimrine shikpokwakatana. ⁸Chinyongatyawaka:

*Goyakalu genekna mshinikannuchi,
giyagalna ma metinitipna,
gijnakna ma yijnakotinitipna
xanigognenanu.*

⁹Tawi wane chinpiranyegitanna:
*Nikawaklekwakna gitspekanunna;
gitseklutpo yanunna.*

Wane rixa gapnugognenatkotanunna.

¹⁰*Mapshagaygalepna ma metinitipna.
Satpokgayijgapgognenatanna.*

Gognewatikaluru payineko chinanu

¹¹Giyagni wane nchina, ¿rutspetannage wa rujrukinripna? Gike rixiniko. Seyni wa rutspetinriyna wanna runya gognewatikaluru payineko chinanu, ret-sotankakikolupna Gisrayiline. ¹²Ga wa wanna mukochire chinanu ponikowatinrina psolchijneko gajene yine, ga wa masawatinrina chinanu ponikowatinrina payineko, wanepnute potu ponikowatanna galikakni wa katsepa potu rixa jiglokletinpatnakna Gisrayiline.

¹³Gixa nuynumsata, payineki. Giyagni npoyagnutlu nkamrure, gi rixanu gita galikaka yokanatanruno payineko chinanu. ¹⁴Giktako nixpoko getsotankakletinna nomolene nomaneya, wanna pimrine gognetkaako gita chinanu. ¹⁵Gi rixanu wa ramginrina wanna, rupoyikgayegitokolna tye psolchijneko gajene, ¿klunerupni yop-totikolupna? Walepjejni wa ruwekinripatkana gipnachenanu. ¹⁶Rejiwle kpashiri rixini, pejnuruko kpashiri koxa. Ga wa gitski kpashiri rixini koxa, giplukaka koxa kpashiri.

Goliwamunaplukaka

¹⁷Wa pimriplukaka gistaakoklunu, ga wa pixa goliwa mutaakotmuna pixka-lutyi gipxaakaluryi wanna kashrigle. Walerutu goliwamunatskiya, goliwamuna ponikolewle yoptotachri pixinri, gi palixkotinwa waleplukaka pnute. ¹⁸Wa palixkot-inmakwa, gi wa pixa giweekaklu gitski, seyni gitski giweekakuyi pixa.

¹⁹Giyagni wane pchinanu pixa,

“Gistaakaluru giplukaka, nupxakikolupa gita wanna kashrigle.”

²⁰Gwu. Ma malixlenuyna gistaakalunni, seyni pixa galixlu chinanu wane pwa. Gi wa pixnanuko tsru pkagwakinwa, seyni piklewatanu. ²¹Gi rixanu Goyakalu gi chipetinri rumaturewaplutanrukaka, pixa koxa gi wa chipetanu.

²²Giyagni petanu kshinikanurni Goyakalu ga wa kgokolni. Galikaka potu kgokolni gijrukachine chinanu, seyni pixa chinanu kshinikanru wa pixa kshinikanuru

gomkagletinri. Ga wa pnuko pixininapa pixkoxapni gistaakalurunapyi. ²³ Ga wa wannako gi wa romkagitinripna ma malixleyana rupxaakona. Gi rixanu kgiyaklewaklarni Goyakalu ruptaka gipxakletyapna. ²⁴ Gi rixanu pustaakoklunu mutaakotu goliwamunapu mumturetanrumuna, ga wa pma mumturetanutu pupxaaka kigleru goliwmuna, ¿gi ge wanepnuteyaka rumumtureplutanrukaka gipxaakalurupni roliwatmunna?

Gisrayiline gognetkaako

²⁵ Gi rixanu gi naluklu, nomolene, gixa mumatanutu tye giyogimanatkaluru tokanchi, gma malixkotinitipnawa. Wa ptsotsotaji shikgaji rixna Gisrayiline katsepa potu rixa jiglokletinipna payineko. ²⁶ Wane rixanna pejnuruneko Gisrayiline gognetkaako, chinyongatyawaka:

Siyomriji ruyaktya

yostamyoyeglewatachri.

Wale koshripatinna Gakowoklopishane

ma kagwakpirnukleya.

²⁷ *Nkonmukochiretinna walgogne.*

Tyenwa nupiratyana.

²⁸ Giyagni wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana kamnixachine rixna gixa chinanu, ga wa tsomitkoklunupirana galuukalune rixna rutsrukatenina chinanu. ²⁹ Mkashrijetanshinikanutkatu Goyakalu genekashlekaka, tomgalewle. ³⁰ Gi rixanu gixa pixka gma malixanatkanru Goyakalu, ga wa xani gapkaplu getwamonrewlu wanna ma malixlenu chinanuya. ³¹ Waneko pixka rixna xani. Gi ralixna. Rapkapyakoxapluna getwamonrewlu wanna, gixa getwamonutikoluya. ³² Gi rixanu Goyakalu gishyatna pejnuruneko ma malixlenuyna, retwamonutyapna pejnuruneko.

Tsrupotunanu ponikolu Goyakalunu

³³ ;Tsrupotunanu ponikolu Goyakalunshinikanu, rumatkalewle! Mumata jemkotpotni rutakyagoklewle. Mukshikanshinikanutkotu ratnugapote. ³⁴ Gi rixanu *gike gimatanshinikanutlu Gitsrukaachi.*

Gike giyakotlu.

³⁵ *Ga wa ¿katu gapka geneklu Wale,*

Goyakalu gapnu genekletyaplu?

³⁶ Gi rixanu Waleya, ga wa Wale chinanu, ga wa Walenupa ptowrunanuka. Walenupa royaknu rixgogenatyawaka. Wane gixkalurupa.

Genekashlu giwekachri

12 Giyagni, nomolene, nagjitgi Goyakalu getwamonrewle chinanu giylatkaluruna runepa pixkalungi genekmanetinwa genekashlupa giwekachri, kpashiri, Goyakalu gigleretanru. Walenwa gkamrure potukalu potu Goyakalu yegi. ² Gi wa tyegogne gajene pixka gixanu, seyini pnuko gixinwa gerotewanshinikankaakalungi nchininri, gimatyaplu klunerni Goyakalu galukanru kigleru gigleretkaluru mmagatikatu.

Kristomanepsojtkaka

³ Giyagni gimutlewu nenekikoluya, wane nchingi satkaka gixa yegi gwachri, gi wane rixinri pnute ralixkotinwa, seyni kanshinikanurupni yanshinikanyegitinwa wa Goyakalu wane rixa yagotletyawaklu satkaka galixle. ⁴ Gi rixanu wane rixpokota. Satkakmane waneywu gixo manchipsojtkaka, seyni gi wa pejnuruneko waneko pixka gixa kamrureta koxa. ⁵ Waneko pixka wixa pamanepjewu Kristoya, ga wa pejnurunekwu pamanepjepsojitwu pimrineymananuko.

⁶ Gi rixanu waneywu pnunnu gixachri genekashlu, rixyawakni wa gimutlewu wenekikolu. Wa tokanchi geneklewatachinwu wixinri wane rixa yagotletka galixlu wixanupa, wanepotuko wixanu. ⁷ Wa kamrurewatachri rixinri, wane rixa kamrurewletanu. Wa yimaklewatachri rixinri, wane rixa yimaklewletanu. ⁸ Wa kgiykolewakleru wane rixa giykolewletanu. Geneka salewatachri machipetupni. Girukotlewatachri jmererupni. Kgetwamonreru rumuwleya renekashlewatanu.

Xirnanshinikanutachineppi

⁹ Gi gixasha galuklewletanu. Gagnanutanru mugletu. Kigleru gomkagitanu. ¹⁰ Galuukakanu gixkakluko moletkakachine pixka. Satkaka gkgagwakiwakakanu gixkakluko. ¹¹ Gi wa mmereneppi. Xirnanshinikanutachineppi. Gitsrukaachi wayegreneppi. ¹² Gimjikachineppi kagwaakaluruya. Gakotanshinikanutachineppi nsalewninriya. Gomkagitanru gagjigognere. ¹³ Gapikanna magatinrinwa kpashirine. Machipeppjingognenanupgi.

Kigleruya paalixinri gektutu

¹⁴ Giglenshinikanyegjixanna gkojwakjene. Giglenshinikanyegjixlewatanu. Gi gkamakpiirewatanu. ¹⁵ Gimuwatanu wa gimuwatachineyma. Nchiyagatanu chiyagatachineyma. ¹⁶ Panshinikanurunepgi. Gi galixkotinwa. Mpogireneymappgi. Gi wa kgi-matkalewaklerune gkgagwakanshinikanutinwa.

¹⁷ Gi wa gapnutanru gektutu gixjeru gektutuya. Gkamrutanru kigleru pejnuruneko yine getanu. ¹⁸ Rumkata wane gixkota, wa gixa gimkata wane gixletyawaka, kigle gwaleppi pejnuruneko yineyma. ¹⁹ Nalukanune, gi gixananuko gapnuyegitinwa, seyni getashlewatanu jgekanchi waneyapa. Gi rixanu kayongalutkani, *Gitanni gapnuuchipa.*

Gita gapnurewatanu, china wa Gitsrukaachi.

²⁰ *Giyagni, wa nachichinipa wa pkamnixjeru peneka nikletanru. Ronunnagatewatinipa peneka giretanru. Wane pixini chichmero pmoljiwutanru.* ²¹ Gi wa gektutu gaalixanyi seyni wa kigleruya paalixinri gektutu.

Pejnuruneko yijnakotanna tsrukakalune gitaakalune

13 Pejnuruneko yijnakotanna tsrukakalune gitaakalune. Gi rixanu maleshlu gitaakaluru, seyni Goyakalu gitakanrupjeni. Wanerune Goyakalu gitakna. ² Giyagni gitaakaluru yagotachri, Goyakalu gitakanru yagota. Ga wa yagotachine giklukanuwnayegkawnawa. ³ Gi rixanu wa gitsrukaachine gi piikaklu kigleru kamrutachri, seyni gektutu kamrutachri galikaka. ¿Gi ge paluklu pma pikyanuplu tsru gitaakaluru? Kigleru pkamrutanu. Ralixkotanyi wale. ⁴ Gi rixanu Goyakalu kamrurewyegitachri kigleyi pixinri, seyni wa gektutu pkamrutini, pikanu. Gi rix-

anu gi wa maleshawaka raniklu yoglolewapi. Gi rixanu Goyakalu yegi kamrurewatyachrini. Wa gektutu kamrutachri kapnuklerni, saletikolupa gektutu kamrutachri. ⁵Giyagni gimkata yijnakletna gi wa jgekanchiyapje, seyni koxa muklukanuwnan-shinikanutkane gixinripa.

⁶Gi rixanu waleya koxa gwenutlu girukotlewatachri gitakanru. Gi rixanu Goyakalu kamrurewyegitachine. Goyakalu koxa chinanu kamrurewatna wanna. ⁷Gapnutanna pejnuruneko gma mapnutanunnewa. Wa girukotlewatachine priwishkatini chiji chinanu, chiji gwenutinri, ga wa marnewlu chinanu, marnewlu gwenutinri. Katukta gmaga pikleta mpikanru. Katukta gmaga kagwakpiireta, gkagwakpiratanru.

Galuklewlu poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru

⁸Gikeko griwishkatanu, seyni griwishka galuukakletanu gixkakluko. Gi rixanu rumwastsitanru galukachri poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru. ⁹Gi rixanu: *Gi pumopatlewatanu, gi puyalawatanu, gi pchowguwatanu, gi ksotanugopyi*, ga wa wane chininipa satu yokanru koxa, tye tokanchi wanerutu rawa: *Palukanru pumwastsitanru pixnanuko pixka*. ¹⁰Wa galuklewlu gi wa gektutu rixlu rumwastsitanru. Giyagni galuklewlu poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru.

Gogitkani

¹¹Wane gixanu gi rixanu gimatlu wa gogi, wa rapokatka gipapko wuyokinripa wumkinriya. Gi rixanu gi gowukatkalu xani wognewatinripa, walixinrigognepapko pnute. ¹²Goyechno giknogatka. Gogistsitkani. Giyagni koxa mapshagawaka kamrure wuknokanutka. Walpokotinwa pokamlalu kamrure chinanu. ¹³Gogi yanachine pixkawu wixa yanretanutka; kshinikanurunepwu; gi wa tsru niklu yegi gayanu, gi wa gimruyegiko, gi wa gapoklewlu yempotunanuko, gi wa mpogijpatnuchyegiko, gi wa yangakakluyegiko, gi wa sotanugnuchiyegiko. ¹⁴Seyni Gitsrukaachi Geso Kristo gwanu. Gi wa galpokognaputanru gimane getsotanutyawakapa.

Gigroka galixletachine

14 Gyoptotanru gigroka galixletachri, seyni gi wa yoptopirkaklu chinanu wale getlepirana. ²Gi rixanu satu galixlu pejnurkakako niikaluru. Satu gigrokachri sana gitaakalurupje nika. ³Ga wa nikachri gi geyikanru wa mniikatu. Ga wa mniikatu gi wa ruklukanuwnayegjixanru nikachri, gi rixanu Goyakalu yoptotanru.

⁴¿Gi gixachriyi pixa wa pjigyegityawaklu satu yegi gipxaklewatachri? Waleko rutsrukate chinanu romkagi kamrurewletanu waka ruknooko. Gi rixanu kgiyakle-wakleru rutsrukate romkagikakyaplu.

Gitsrukaachinunwu

⁵Satu pnuko gixgogneyegita. Satu pagognerutu kagwakyalu. Satkaka wane gix-anshinikanutanru. ⁶Gogi yanshinikanutachri, Gitsrukaachi chinanu yanshinikanutanru. Gogi myanshinikanutkatu Gitsrukaachi chinanu gi yanshinikanutanru. Nikachri Gitsrukaachi chinanu nika gi rixanu poyagnutlu Goyakalu. Ga wa mniikatu Gitsrukaachi chinanu gi nikanu. Poyagnutlu Goyakalu.

⁷Gi satuna wixaya ruweka waleyako. Gi satuna waleyako rupna. ⁸Gi rixanu wuwekini, Gitsrukaachi chinanu wuweka. Ga wa wupnini Gitsrukaachi chinanu wupnana. Giyagni wuwekinipa waka wupninipa Gitsrukaachinunepwu.

⁹Gi rixanu wale chinanukni rupna ga wa yotunota Kristo, ga wa ruwekatnaka, gipnachine ga wa giwekachine Gitsrukate rixinripa.

Satkakwu wixa ginkakyegitinwa Goyakalu yegi

¹⁰Ga wa pixa, ¿klu chinanu puklukanuwnayegjixlu pumole? Ga wa pixa koxa ¿klu chinanu peyiklu pumole? Gi rixanu pejnurunekwu wane tunwatanu Kristo gitakyagoklewatyawakapa. ¹¹Gi rixanu wane chinayongatyawakatani:

Wane china Gitsrukaachi,

Nuwekinri Gita,

Gita yegi yoptsojitanna

pejnurunpotunanuko.

Pejnuruko yineru gipgujtayegitanru Goyakalu.

¹²Giyagni satkakwu wixa ginkakyegitinwa Goyakalu yegi.

Womkagitanru kiglenshinikanmenu

¹³Giyagni gi wanepnuteko wuklukanuwnayegjixkakjetanu, seyni getjetinwa galikaka gi wa gitspetkaluru, gitseklugitakyegitanru gimole. ¹⁴Numata gita, nalixlu Gitsrukaachi gikeenani niikaluru walenanuko gimuteru, seyni girukokta waleko gishinikanru pagixanu gimuteru rixinri waleyni wa gimuteru. ¹⁵Gi rixanu niikaluru chinanu wamontaako pumole, gi wa galuklewatachri pixka pixa. Gi wa pnijituya pamgakakanru satu yineru wale yineru chinankoxni rupna Kristo. ¹⁶Gi koxa mupashichkotupni kigleru gixanu. ¹⁷Gi rixanu Goyakalu pogirewatyawaka gi wa nijiihini, gi wa giiruni, seyni poyagkaklewluni, kiglenshinikanrewluni, ga wa gimuwlu Giwekikaluru Kpashiriya. ¹⁸Gi rixanu Kristo wayegreru tyeya ruglenshinikanutlu Goyakalu. Gigeretkaluru yineya.

¹⁹Giyagni womkagitanru kiglenshinikanmenu. Womkagitanru klunerukta wa waleya wtseruwakanshinikanakinripa wixkakluko. ²⁰Gi nsaletanru satu yineru Goyakalu kamrutanru nijiihi chinanu. Ptowrunanuka galikaka powralkakni, seyni gekututni yineruya wa rutspekaklewatini nikanruya. ²¹Kigleru galikaka gi pnikanru giylatkalurgitu, gi puranro winga, gikena klunerukta gimkata gitspeekakyaplu pumole, ga wa gikena gitseklugitakakanru, gike gigrokakanru.

²²¿Palixge? Pixnanuko palixanu Goyakalu getanu. Giglenshinikanyegitkaluru muklukanuwnayegjixnachriwa rugleretanshinikanutanruya. ²³Wa nutanshinikanutachriko nikinri ruklukanuwna, gi rixanu gi wa ralixleya niklu. Klunerukokta galixlewlumkamrutikotu mukochrini wale.

Gichkolune ga wa gigrokachine

15 Giyagni gichkolunwu wumkata gipxakletna rugrokinriyina wa mumkatkane. Gi wumkata gimutletnawa. ²Satkakwu wixa gimutanru wumwastsitanru kigleruya tseruwakanshinikanutkalurupa. ³Gi rixanu Kristo gi wa rumutnawa. Seyni wane china yongatyawaka:

“Yangalna tokanu pyangajene gapyegitno.”

⁴Gi rixanu wixa chinanu yonatkaluru muchikawa yonatkalurpirankaka wiyimakikolupa kashnantakogneruya, giykollewluya yonchi giyakatyachri waneywu wixinripa wkagwaklepa.

⁵Ga wa Goyakalu kashnantakogneru, ruykolewle waneyalutu, genekangi pan-shinikanurungi gixinripa Kristo Gesoya. ⁶Panshinikanurungi patokanurunepgi gimalwutyaplu Goyakalu Ruru Wutsrukate wixanu Geso Kristo.

Wale chinanupa waneyapna kagwaklewlena payineko

⁷Giyagni Kristo yoptotingi pixkapotuko, gixa yoptokakletanu, rumalwutikulupa Goyakalu. ⁸Gi rixanu wane nchina, kamrurewakleru rixka Kristo Geso sajruka gis-taklewlu, tokanchi galikakpotunanu Goyakalupirana chinanu, poyegityaplu gitsrukaachinni gipiratikaluru. ⁹Payineko gimalwutyaplu Goyakalu retwamonrewe chinanu. Chinyongatyawaka:

Giyagni nupgijatanyi

payinyegiyako.

Nshikaletgiwakatanyi.

¹⁰Wane chinatnaka:

Gimuwatanu, payinekgi, gineruneyma.

¹¹Rumepetatnaka:

Gimalwatanru Gitsrukaachi

pejnuruneko payinekgi.

Galixkotanru, payinemnunanuka.

¹²Gisayiya gimepetatnaka:

Wanepu Gesetski, payine Gitsrukate

yotunomtachripa.

Wale chinanupa waneyapna kagwaklewlena payineko.

¹³Wa kagwaklewlu Goyakalute genekpotutangi pejnuruko gimuwlu giglen-shinikanrewe galixinri. Tsuru potu kagwaklewlu waneyapgi Giwekikaluru Kpashiri giyaklewleya.

Pawlo Goyakalu kamrurewyegitachri payine chinanu

¹⁴Naponshinikanyegitgi, nomolene gitanune, wa gixa koxa kshinikanurunpotgi, psolpotukopirana gimatachinepgi, gimkata giykokakletinripa gixkalkuko. ¹⁵Psoji mkagwakpiratkatno nyonyegitgi, nomolene, wane nixa gishinkapkakletgi, gimutlewlu chinanu nenekikolu Goyakaluya. ¹⁶Kristo Geso kamrurewyegitachripno payineyegiyako chinanu, Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu nkamruretini. Payineko genekashatikolu gigeretkalaru rixinripa, kpashiri rixkalewatinripa Giwekikaluru Kpashiriya.

¹⁷Giyagni waneyno nalixkotpiranatyalu Kristo Gesoya Goyakalupirana. ¹⁸Gi rixanu nkagwakpiratmaka yanumsayegletlu pagixanu pirana wa Kristo gi kamruta gitaya yijnakotinripna payineko tokanuyna, kamrureyna, ruyaklewleyma gglajrukakaya, getkalurkakaya, ruyaklewle Giwekikaluru Goyakalunu. ¹⁹Wane rixa wa Gerosale ga wa psolsajrukuko Giririkpotunanuko nunkakletananumtlu psolchijneko Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana. ²⁰Wane nixa muchkotletnawa nunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi, ma koschekgiwakitowakaya Kristo, gi wa satuna galpokotyawaka nkamrupjitinripa. ²¹Seyni chinyongatyawaka:

Munkaklewyegetikonewa retanna.

Mjemkanewa rumata jemanruna.

Pawlo ginkakletlu wa Roma rushinikinri

²² Giyagni gixo kata numaletka gixa yegi nyinriipa.

²³ Ga wa xani gike nixatka tyesretkaka. Gixo walapu nalukpotutmaklu nyayegit-yagi. ²⁴ Giyagni Gispanya nyinpatka, nyayegitangi. Gi rixanu nkagwaka getlemtgi nuknogamtinipa, ganikyapno waneya, nali getlemtinpatkagi. ²⁵ Ga wa xani Gerosale nyanutka nupxakyapna kpashirine. ²⁶ Gi rixanu Masetonya gajene, Gakayi gajene kigle getle rixluna genekashlu gitaklu kwamonurune kpashirine chinanu wa Gerosale gwachine. ²⁷ Gi rixanu kigle getle rixluna nyi payineko. Ga wa galikaka rumkata gipekooyegletna Gerosale gajene, rapikonna chinanu kiglerkaka wannanu Giwekikaluruya. Payineko gimkata gipxaklekoyna gimaneyna. ²⁸ Giyagni nnikat-inpatkalu wa tye ga wa npoyegitinpatkalu tye kamrurchi, Gispanya nyinpatka, netamtangi xako. ²⁹ Numatlu wa napyegitinipgi, Kristo giglenshinikanyegle potu numapokanu.

Pawlo gajitna Roma gajene Kristonune ragjigognetinriipa

³⁰ Nkegemgayegitgi, nomolene, Wutsrukate Geso Kristoya, ga wa galuklewlu Giwekikaluruya, gipxakanno. Goyakalu gagiyegitanno, ³¹ nushpakinriipa malixkane Goteya gwachinyegiya; wa genekashlu kpashirine chinanu Gerosale gwachine, walenwa nkamruyegitanru, yoptotokolupa. ³² Gimuwatachripno napokyegitinipgi wa Goyakalu galukyawaka, gixaymananuko napnanutinriipa. ³³ Pejnurunekgi gixaymaplu giglenshinikanrewlu Goyakalute. Wane gixkalurupa.

Pawlo gimatkakyegitlo Gwewe gimolna

16 Gwewe numatkakgi gixa, wumole, Senkre gapatjetikowaka kamrurewaty-achroni, ² gyoptotyaplo Gitsrukaachi chinanu, kpashirine kgimuka; gipxakyaplo klunelukokta talukyagi. Gi rixanu gi gepika tupxaka wala, ga wa gitpotuko tuxpaka.

Galukgiwaklewlu

³ Galukanna Presura, ga wa Gakila nukamrurewatanune Kristo Gesoya. ⁴ Wanamka geneka giwekleta nuwekinriipa. Gi wa gitapje poyagnutna, seyini pejnuruneko gapatjetachine payinemnunanukaya. ⁵ Galukgiwakatanna gapatjetachine koxa gipjiyna. Galukanru Gipinito, nalukanru. Walenwa muchi galixletachritka Kristo Gasyaya. ⁶ Galukanro Mariya, kamrurewpotutachro gixyegiya. ⁷ Galukanna Ganroniko ga wa Gonya, nomolene, gitayma gostujenatkalune gimatkalune potu yokananatane yegi. Wanna koxa muchi gwayegletachine Kristo gitaya.

⁸ Galukanru Gampli, nalukanru Gitsrukaachiya. ⁹ Galukanru Gorwano, wupxakjeru Kristoya, ga wa Stachi, nalukanru. ¹⁰ Galukanru Gapple, getungakaluru Kristo yegi rixinri. Galukanna wanna Garistowolo. ¹¹ Galukanru Gerotiyo nomole. Galukanna Narsisopji gajene, Gitsrukaachi gwachine. ¹² Galukanna Trigena ga wa Trigosa, Gitsrukaachi kamrurewyegitachrone. Galukanro Persita galuukaluro, Gitsrukaachi kamrurewyempotutachro. ¹³ Galukanru Rogwo, Gitsrukaachi tsomitranu, ga wa runro, ga wa gitanu. ¹⁴ Galukanna Gasinkrito, ga wa Glekonte, ga wa Germa, ga wa Patropa ga wa Germi, ga wa moletkakachine wannaymalune. ¹⁵ Galukanna Giroroko, ga wa Golya, ga wa Nereyo, ga wa yegwaklo, ga wa Golimpa, ga

wa pejnuruneko kpushirine wannaymalune. ¹⁶ Galuukakanu kpushiri gamluruyma. Ralukangina pejnuruneko gapatjetyawaka gajene Kristonune.

Ruykotna kyokwirewakleruneya

¹⁷ Nagitgi, nomolene, getanna gkotspalkakjenemka wa ginkaklewlu gixa ginkakyegitkaluryegiya, ga wa gitspetkaluru gitakachine yimaklewluya. Gitspalatinna wanna. ¹⁸ Gi rixanu wanna pixkalune gi wa Wutsrukate Geso Kristo wayegrenni, seyni ginanwakna galukanru wayegretna. Kigle tokanuyna, ga wa wane chinrena giglenshinikanyegitkolupa, wanna yokwigajitna myokwirewaklene. ¹⁹ Gi rixanu gixa yijnakle gimatpiranatka pejnuruneyako. Giyagni numjikyegitgi. Naluklu kgimat kale gixinripa kigleruya, ga wa mtsaklanepgi gektotuya.

²⁰ Giglenshinikanrewlu Goyakalute giyampotu rumlokanunru Satanasypni gixajixi rapukoteya. Wutsrukate Geso Kristo gimutlewe gixaymapa.

Pawlo gipxakjene galukle

²¹ Ralukangina Timoteyo nukamrurewatanru, ga wa Losyo, ga wa Gaso, ga wa Sosupate, nomolene.

²² Gitni, Tersyo, kiruka yonatachrino, galukangi Gitsrukaachiya.

²³ Ralukangi, Kayo numwapjitanru, pejnuruneko gapatjetachine gapatjepjijetanru. ²⁴ Ralukangina Gerasto, sroschi gapatjejetachri pokchiya, ga wa gimole Kwarto.

Ralipre gimalwuretlu Goyakalu

²⁵ Gimalwutkalurupni Goyakalu, gimkata gmuchkotjerupa gixa, wane chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gitanu. Walenwa Geso Kristopirana nunkakletanru. Wane china tokanchi yogimanatkaluru muchikawgognenanuko.

²⁶ Ga wa xani gipgujetkalurutkani tokanchi geneklewatachine chinyawaka. Wane rixa yokanreta wa gike rixiniko mnikawnakotu Goyakalu, wa runkakikolupna pejnuruneko payinemnunanuka yijnakotinripna; ralixinripna.

²⁷ Satupjerutu Goyakalu kgimat kaleru gimalwutkalurupni Gesokristo chinanu rixgognenatyawakpatka. Wane gixkalurupa.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintyone Chinanu

Galuklewlu

1 Gitni Pawlono, Kristo Geso tomganruno yokanatanrupno nixinripa. Wane nixa Goyakalu gishiniyawaka. Gita kirukatni ga wa Sostennu koxa, wumole.

²Gapatjetachine Goyakalunune chinanupni. Wannanwa Korinto gajene, Kristo Geso chinanu kpashirine gixkalune. Ga wa pejnuruneko Wutsrukate Geso Kristo giwaka koschekachine chinanupa, pasretamnunanuka gajene. Wanna Gitsrukakni ga wa wixankoxni. ³Gimutkalunepgi. Kiglenshinikanupgi Wuru Goyakalu chinanu, ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

Genekashatkalurkaka Giwekikaluruya poyagnuta Pawlo

⁴Psolgogneko npoyagnutlu Goyakalu gixa chinanu, gi rixanu Goyakalu gimutangi gixa Kristo Geso chinanu. ⁵Ga wa gixa mponikowkaaka psoluyako Wale chinanu, ptowruko tokanchiya ga wa ptowruko gimatkalewluya. ⁶Wane rixa poyegitkota gixa yegi wa Kristopirana gipgujtalewlu. ⁷Giyagni gi satuna gkaptoty genekashatkaluru. Gixa kagwagognenatlu Wutsrukate Geso Kristo gipgujewninripa. ⁸Walenwa poyegitangi yoptukyawakpotunanuko, muklukanuwnakanepgi wa Wutsrukate Geso Kristogognepa. ⁹Goyakalu poyagkakachri. Wale chinanu ntomgaka wa Gituruyama gimatkakinripa, Geso Kristo Wutsrukate.

¿Kotspaltatkege Kristo?

¹⁰Giyagni nuykotgi, nomolene, Wutsrukate Geso Kristo giwakaya, panshinikanurune nchintokanutanu. Gi wa gkotspalanshinikankakanu gixkakluko. Psolpotuyako panshinikanurunepgi. Pagitakyagookalunepgi. ¹¹Gi rixanu nunkaaka gixapirana, nomolene, wa wanna Klowe ginkakwu wa gixkakluko yagotkakinri. ¹²Giyagni wane nchingi, satkaki gixa wane china, “Gitni wa Pawloymalutno.” “Gitni wa Gapoloymalutno.” Ga wa “Gitni Sotluymalutno.” “Gitni wa Kristoymalutno.”

¹³¿Kotspaltatkege Kristo? ¿Koroshishkitlege rutaaka Pawlo gixa chinanu? ¿Waka Pawlo giwakaylege gkatika? ¹⁴Npoyagnutlu Goyakalu gi satuna gixa nkata, ga wa Krispopje ga wa Kayo nkata, ¹⁵gi satuna wane chininripa wa gita giwaka gkatika. ¹⁶Ga wa Gishtugwapji gajene koxa nkata. Ga wa pimrine gi satuna numata wa nkatini. ¹⁷Gi rixanu Kristo gi yokanatno nkatlewinripa, seyini Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakletinripa, gi wa gimatkalewlu tokanchiya maleshawaka ma mixinitipa Kristo koroshishkitate.

Kristo, Walenwa Goyakalu giyakle ga wa Goyakalu gimatkalewle

¹⁸Gi rixanu koroshishkitapirana walenwa manshinikanutu wa gamgachine chinanu. Seyini Goyakalu giyakleni wa wixa chinanu gognetkaakalunwu. ¹⁹Gi rixanu yonatkalurutkani:

Gita nikatanru kgimatkalerune gimatkalewle,

ga wa nuknokanru kanshinikanurunenshinikannu.

²⁰¿Ginaklu kgimatkaleru? ¿Ginaklu yonchikgapri? ¿Ginaklu kyoptopirakleru tyegogne gajeru? ¿Gi ge Goyakalu manshinikanutu rixlu tye psolchijneko gi-

matkalewle? ²¹ Gi rixanu Goyakalu gimatkalewle chinanu wa tye psolchijne gajeneko gimatkalewleya gi rumatyaluna Goyakalu. Giyagni rugleretlu Goyakalu, ginkaklewlu manshinikannuya rognetskakinni galixachine.

²² Gi rixanu wa Goteyone gagjjetlu getkalurkaka. Ga wa Kriykone gijgalu gimatkalewlu. ²³ Ga wa wixa ginkakletlu Kristo koroshishkita gitaakaluru, wa Goteyone galikakni gitspeekakachri, ga wa payine getanu manshinikanrewluni. ²⁴ Ga wa tomgakalune chinanu, Goteyone ga wa Kriykone koxa, Kristonwa Goyakalu giyakle ga wa Goyakalu gimatkalewle. ²⁵ Gi rixanu Goyakalu manshinikannumka yine pnute kanshinikanurni. Ga wa Goyakalu gigroklemka yine pnute gichkolni.

Goyakalu tsomitanru

²⁶ Gi rixanu gixa, nomolene, getlu ntomsatikolu. Gi wa gixo kgimatkalerune manchiya wane, gi wa gixo gimkatachine, gi wa gixo wanna potu tom-satka. ²⁷ Seyni wa manshinikanune tyechijne gajene Goyakalu tsomita wa patewkakyapna kgimatkalerune. Ga wa gigrokachine tyechijne gajene Goyakalu tsomita patewkakyapna gichkolune. ²⁸ Ga wa mpogirene tyechijne gajene, ga wa geyiikalune Goyakalu tsomita, ga wa mwakatu, maleshawaka rixkakyaplu wa wanerutu, ²⁹ gi satuna kamaneru galixkotnachripwa Goyakalu getanu. ³⁰ Wale giyakatya gixa Kristo Gesoya. Walenwa wixa gimatkalewle Goyakaluya, ga wa wixa poyagkalewle, ga wa Walenwa kpashiri wixikolu ga wa Walenwa wkosh-pakjixikolu, ³¹ wa yonchi chinyawaka:

Wa galixkotlewatachri Gitsrukaachi ralixkotanu.

Geso Kristo, ga wa Wale koroshishkita gitaakaluru

2 Ga wa gita, nomolene, wa gixa yegi napokinitka, gi wa tokanchi giglenuya nunkakyagi gipgujtalewlu Goyakalupirana, gi wa gimatkalewluyako. ² Gi rixanu gike nushinika gimatleta gixatskalaya, seyni Geso Kristopje, ga wa Tye koroshishkita gitaakaluru. ³ Ga wa gigrokachrino, ga wa pikachrino, ga wa gitatat-achripotno gixa yegi nya. ⁴ Ga wa ntokanu ga wa nunkaklewle gi wa gimatkalewlu tokanchi gishinikanutlewatachrino, seyni Giwekikalurupirana gekakgiREWatachrino ga wa giyaklupirana. ⁵ Wa gixa galixle gi wa yine gimatkalewle chinanu rixinripa, seyni Goyakalu giyaklewle chinanni.

Goyakalu gipgujewnakakyegitwu wixa Giwekikaluruya

⁶ Wa mmagatikaneyegiya wuynumsatlu gimatkalewluya, seyni tyenwa gimatkalewlu gi wa tyegogne gajerni, gi wa tsrukakalunenu tyegogne gajene. Wannanwa nikawnachinepa. ⁷ Seyni Goyakalu gimatkalewle wyanumsatya giyogimanatkaluru, wa gishyatkaluru. Tyenwa, Goyakalu gimatkalewle wa rutakagnaputanru mawakanuwa tye psolchijneko, wixa pogirewatinripa. ⁸ Gi satuna tyegogne gajeru tsrukakalune gimatlu. Gi rixanu rumatkamkaluna, gimka koroshishkita rutakanruna goyaknuchi Gitsrukate. ⁹ Seyni yonchi chinyawaka:

Gi paygalena getjejetlu,

Gi pajnakona jemjejetlu,

gi waleko yanshinikangaajejeta yineru,

Wa Goyakalu galpokotyana rushinikjene.

¹⁰ Gi rixanu Goyakalu gipgujewnakakyegitwu wixa Giwekikaluruya.

Gi rixanu Giwekikaluru ptowrunanuka retjeta, wa tsrupotunanu Goyakalunu. ¹¹Gi rixanu ¿giru yineru gimatlu wa yinerunu, seyni giwekikaluru yinerunupje, wa yineru gitokote gwachri? Waneko pixka rixa. Wa Goyakalunu gike gimatlu, seyni Giwekikalurupje Goyakalunu gimatlu. ¹²Ga wa wixa gi wa tyegogne gajeru giwekikaluru wyoptota, seyni Giwekikaluru Goyakalunu wyoptota, wa wumatyaplu wa Goyakalu genekashlekaka, wa wixa genekashatkaluru. ¹³Wa wixa yanumatinri, gi wa tyegogne gajene tokanuya, wa chinyawakna gimatkalewlupirana, seyni wa Giwekikaluru gekakgirowata. Wa Giwekikaluru giyakatyachri wumapnu getletanru Giwekikalurunuya.

Getjetikolu Giwekikaluruya

¹⁴Wa yinerunshinikanupje gi yoptokaklu Giwekikalurunu wa Giwekikaluru Goyakalunu, gi rixanu manshinikanutni wale chinanu. Gi rumkata gimata jemletlu, gi rixanu Giwekikaluruya retjetka. ¹⁵Wa Giwekikaluru waneyalutu psoluko rumata geta. Seyni gike gimata getlu wale. ¹⁶Gi rixanu *¿katu gimatanshinikanutlu Gitsrukaachi, wa yimakyaplu Wale?* Seyni wixa waneya Kristonshinikannu.

Manchine, yine pixka gixjetachine

3 Ga wa gita, nomolene, gi numkata giynumsaletgi wa Giwekikaluru waneyalune pixkalune, seyni manchi pixka gixachingi, mturune Kristoya pixkalune. ²Tnuchga nutgi. Gi wa niikaluru nenekgi. Gi rixanu gixa gi gimkatawalu. Gi koxa xani gimkatlu. ³Gi rixanu manchinewagi. Gi rixanu gixa yegi rawini wa ganxalu ga wa yagotkaklu, ¿gi ge manchingi, ga wa yine pixka gixjetachingi? ⁴Gi rixanu satu wane chininipa, “Gitni wa Pawloymalutno,” ga wa satu, “Gitni wa Gapoloymalutno,” ¿gi ge manchinenpotgi?

Goyakalu gikamrurewatanune

⁵Gi rixanu ¿klunerni Gapolo? ¿klunerni Pawlo? Kamrurewaklerunni, wa wanna chinanu galixinri, wa Gitsrukaachi genekyawaklu satkaka. ⁶Gita gitaklewata. Gapolo giyogata. Ga wa Goyakalu tseruwnakaklu. ⁷Giyagni gi wa gitakachri chinanu, gi koxa wa giyogatachri chinanu, seyni wa tseruwnakakachri chinanupje galikaka Goyakalu. ⁸Wa gitakachri ga wa giyogatachri satupjerutu pixka rixkakna. Seyni satkaka yoptotanru rapnutikolu rixa kamruretyawakapa. ⁹Gi rixanu Goyakalu gikamrurewatanunwu. Gixni wa Goyakalu gisanate, ga wa gixni wa Goyakalupji Wale kamrupjitanru.

Satkaka kamrure retumgiko

¹⁰Goyakalu gimutleweya nenekikolu kgimatkaleru kamrupjijixachri pixkalutno, gita galpokotlu panchi gwiyawakapa. Satu wane gogo kamrupjita. Ga wa satkaka girukotinwa wa rixpoko kamruretyawakapluna. ¹¹Gi rixanu gi satuna panchi gwiyawakapa rumkata gali pokletikolupa, seyni walepje gali galpokletkalurutka. Walenwa Geso Kristo. ¹²Satumka wa tye galpokotikowaka panawatini, koripji, sroschipji, sotlu kwenurpotupji, gagmunapji, kochkawalepji, kshanaksupji kamrutikolu, ¹³satkaka kamrure pgujetanurupni. Gi rixanu walegognepa gekakgitanru.

Gi rixanu xirnachri rupgujewnakakiko. Wa satkaka kamrure xirnachri retumgiko gi pixkaktalu. ¹⁴Ga wa satu kamrurepji rawinipa wa wale kamrupjitanru, wale yoptotanru rapnutikolupa. ¹⁵Ga wa satu kamrurepji galginina, rapnutikolupmaka ramginina, seyni wale gognetkaako. Seyni xirnachri rognetakakiko pixka rixanu.

Kpashiwakpotugruko wa Goyakalugrukotkani wa gixa

¹⁶¿Gi ge gimata gixa wa Goyakalunu kpashiwakpotugruko gixinri ga wa Gi-wekikaluru Goyakalunu gixa rawinri? Girukokta gimtukinri kpashiwakpotugruko Goyakalunu, Goyakalu gimtukanru wale. ¹⁷Gi rixanu kpashirni kpashiwakpotugruko Goyakalunu. Tyeyegrukotkani wa gixa.

Tyechijne gimatkalewle

¹⁸Gi satuna yokwitinwa. Walenanuko kgimatkaleru kagwawnachriwa tyegogneya, manshikanutu rixinwa wa kgimatkaleru rixinripa. ¹⁹Gi rixanu tyechijne gimatkalewle wa Goyakalu getanu seprolunshinikanru rixa. Gi rixanu yonatkalurni:

*Wale kashichna kgimatkalerune
rixasha gimatkalewleya.*

²⁰Wane chinatnaka:

*Gitsrukaachi gimatanshikanutna
kgimatkalerune,
wa magijerunshinikanutachine.*

²¹Giyagni gi satuna galixkowyegitanru yineru. Gi rixanu ptowrunanuka gixanni.

²²Pawloko, ga wa Gapoloko, ga wa Sotluko, ga wa psolchijneko, ga wa giwekluko, ga wa gipukchiko, ga wa wanerutuko, ga wa ginachripako, ptowrunanuka gixanni.

²³Ga wa Kristonungi gixa. Ga wa Kristo Goyakalunni.

Goyakalu giyogimanatanru girukotachine

4 Wane rixa getletanwuna yine Kristo kamrurewyegitachinwu, ga wa Goyakalu giyogimanatanrukaka girukotachinwu. ²Ga wa wanepnute wa girukotachineya galuukalurni wa satkaka poyagakachri retikolupa. ³Ga wa gita gi wa tsru netyalu wa gixa gitakyagokyawakno, ga wa yinegogneya nutakyagokika. Ga wa gi gitako gitakyagoknawa. ⁴Gi rixanu gikena nushinika giklukanuwnaetnawa, seyni gi wale chinanu muklukanuwnakaakotno. Gi rixanu Gitsrukaachinwa nutakyagokjeru. ⁵Giyagni gike giklukanuwnayegjixanu ma mapookanuwa gipapko, wa Gitsrukaachi gininpotunanuko. Wale pokamlatanru mapshagawaka yogimatikaluru. Rupgujanru yine gishinikanru rajiyina. Waneklu satkaka galixkotko Goyakalu chinanu.

⁶Giyagni, nomolene, tye yaglukaka nutaknawa ga wa Gapolo wa gixa chinanu, wa gixa yimakikolupa wixaya gi wa yonatkaluru pnute gyijnakotanu wa gixa ma malixkotyanuplu satu yineru pimri pnute. ⁷Gi rixanu ¿katu kotnukgi? ¿Klu waneyyi wa pma yoptotanutuya? ¿Ga wa pyoptoshatinitkalu, klu chinanu palixkotnawa wa pmayoptotanutu pixka?

Seprolunwu Kristo chinanu

⁸¿Gike mmagatikanetkagi? ¿Ponikolunetkagi? ¿Mpogirewatatka wixamigjeya? Mpogirewatanmaka galikaka wa wixcoxamka gixayma pogirewatanu. ⁹Gi rixanu nkgawaklu Goyakalu pogijetwu wa wixa yokanatkulunwu wa gapkatatachinpotwu,

giylajixkalunepwu gekakgitkalunepwu wa tyechijneya, ga wa Goyakalutowrerun-yegiya, ga wa yinyegiya. ¹⁰Wixni seprolunwu Kristo chinanu, ga wa gixni kan-shinikanurungi Kristoya. Wixni gigrokachinwu ga wa gixni gichkolungi. Gixni wa kagwakpiratkalungi, ga wa wixni mkagwakpiratkonwu. ¹¹Xanigognenanu nachwu, ga wa wonunnagatewata, ga wa mamkanwu, giylaakalunwu, ga wa yashalunwu. ¹²Ga wa wkamrurewpotuta. Wumyoya wkamrurewatya. Yangakalunwu ga wa wu-glenshinikanyeglewata. Wkojwakjetka ga wa wakatanshinikanutlu. ¹³Gektupirana yegi wixka ga wa wuykolewata. Kapcholu giknookaluru tyechijneya pixka wixka. Wa kapcholu pejnurkakakoya sheyitkaluru pixka wixka xanigognenanu.

Goyakalu pogirewatyawaka giyaklu chinanu

¹⁴Gi nyonyegitgi tyekaka npatewkakyapgi, seyni nwugenene nalukanune pixka nuykotgi. ¹⁵Gi rixanu pamole waragkamka waneygi ggirukotjene Kristoya, seyni gi wa gixo girune waneygi. Gi rixanu Geso Kristonu wa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu nwugenetgi. ¹⁶Giyagni nagjitgi wa gyimyapno.

¹⁷Wale chinanu Timotiyo nyokanyegitgi. Walenwa noturu nalukanru ga wa poy-aggakachri Gitsrukaachiya. Wale gishinkapakangi gitgapoya Kristo Gesoya. Wane nixa ginkaklewleta psolusretako ga wa pejnuruko gapatjetikowaka.

¹⁸Ga wa pimrine galixkotnawa wa gixa yegi nma yakanumka. ¹⁹Seyni giyampotu gixa yegi nyanu, wa Gitsrukaachi gishinikiniplu. Numatanru gi wa tokanna wa galixkotnacinwa, seyni wa ruyaklewlena. ²⁰Gi rixanu Goyakalu pogirewatyawaka gi wa tokanchi chinanu, seyni giyaklu chinanu. ²¹¿Giru xani galuka? ¿kochipjerewapi nuayegitangi, waka galuklewlu ga wa mayogotu shinikanchiyima?

Satu gapoklewlu

5 Pejnuruneko pogitlu wa gixa yegi rawinri gapoklewlu, wane pixkalutu gapoklewlu wa maleshpotlu payineyegiya. Wa satu ruru gnumroko waneya rixinri. ²Ga wa gixa galixkotnawa. Gi wa gwamonuwatanu gonuka wa gixyegiya koniko wa wane gixachri.

Gapoklewatachri saletko

³Gi rixanu gita galikakni wa pnu nwamanetini, seyni nonshinikanu gixa yegi rawinri, wanerutu pixkano nixa giklukanuwnayegjixletlu wa wane gixachri. ⁴Geso Gitsrukaachi giwakaya, wa gixa gapatjetini ga wa nonshinikanuyma, wa Wutsrukate Geso giyakleyma. ⁵Wa Satanasyo yegi samyokikolupa wa wale, saletmanetikolupa, wa gognetkaakalurupni ga wa ruwekinripa wa Gitsrukaachi Gesogognepa.

Kristo, Walenwa gowega Wgene wixanu wa Tsrugogne chinanu

⁶Gi kigleru wa gixa galixkotinwa. ¿Gi ge gimata gixa wa ptsotsotaji gisekachri psolujpako ruseekaka? ⁷Giknokanutkalu kapokotu gisekachri, wa gerotujpa gixinripa. Gi rixanu gixa gisekachri myapjetkangi. Gi rixanu gowega wgene Tsrugogne genekashatikaluru. Wixa chinanu giylatkalurutka. Walenwa Kristo. ⁸Giyagni wa Tsrugogne gapatini, gi waneyapgi jimapro kapokotu gisekachri yapjetkaluru. Gi wa gektutu gisekachri waneyapgi. Walenwa mugletkaka ga wa gektutu pixkalutu. Seyni myokwirmenuyma ga wa galikakpotunanu tokanchiyima gapatanu. Walenwa galikakni jimapro gisekachri myapjetkotu pixkalutu.

Ruykotkana wa kapoklewakleryegiya kotnukinwana

⁹Nkirukate wane nchina yonyegletgi gi wa kapoklewakleruneko gipxaletjetanu. ¹⁰Seyni gi wa psolpotuyako wa tye psolchijneko kapoklewakleruneyma, ga wa ksotanugoluneyma, ga wa kachowguruneyma, ga wa yagluchisha kyonogiklewakleruneyma. Gi rixanu wane gixinipa, tye psolchijneko gimkata gishpakletya. ¹¹Ga wa xawakni nyonyegitgi gi wa gipxaletanru girukokta molchi chinkaluru wa kapoklewakleru rixinri, ga wa ksotanugolu rixinri, ga wa yagluchisha kyonogyegikleru rixinri, ga wa kgejnugimakleru rixinri, ga wa kgimekleru rixinri, ga wa kachowguru rixinri. Wa wane gixachriyma gi gimnikanu.

¹²Gi rixanu ¿klu chinanu gita gitakyagokyaapna wa maleka gajene? ¿Gi ge wanana wapatjetikowaka gajene wa gixa gitakyagokanu? ¹³Ga wa maleka gajene Goyakalu gitakyagokanu. *Gixa konanru wa tye mugletu gixyegiya.*

Gapatjetachine wannakakluko giglepokotanru giklukanuwnalkaka

6 Gixatskalaya wa pnu gixkoklunu satu, ¿tserpiranawatewge wa mpoyagkaakanyegiya rutakyaplu wa ruklukanuwnayegjixyaplu, gi wa kpashirine yegi? ²¿Gi ge gimatlu gixa wa kpashirine gitaakalunepa kgitakyagoklewaklerune tye psolchijne gajene chinanu? Ga wa tye psolchijne gajeneko chinanu gixa gitaako, pgujru gimkata gitakyagokletlu wa mtserutpotkaka. ³¿Gi ge gimata gixa wa wixa gitaako kgitakyagoklewaklerunwu towrechine chinanu? ¿Gi ge wanepnute wutakyagokanna tyegogne gajerkaka? ⁴Giyagni tyegogne gajerkaka waneygi gitakyagookalurupa, gitakanna giyagoka kiglepiranyegirune gapatjetyawaka gajene. ⁵Wane nchinanu wa gixa patewatinripa: ¿Maleshluge satu gixa yegi kgitakaleru wa gimkata gitakyagoklewatachri gixleta wa gimolenyegiyako? ⁶Seyni molchi gijgalu wa gimole giklukanuwnayegjixikolu. Ga wa wale gkamruta wa malixkanyegiya.

⁷Giyagni pnuterututkani wale wa gixkakluko giklukanuwnayegjixlewe gijga. ¿Klu chinanu gi petashatini gonuka wa pnu gixkota? ¿Klu chinanu gi nchowgushatiko? ⁸Seyni gixa pnu gixlewata, ga wa nchowguwata, ga wa motkakachineko wane gixa.

Mpoyagkaakane gi yoptotanru Goyakalu pogirewatyawaka

⁹¿Gi ge gimata gixa wa mpoyagkaakane gi yoptotanruna Goyakalu pogirewatyawaka? Gi wa yokwitkalunepgi. Gi wa kapoklewakleruneko, gi wa yagluchisha kyonogyegikleruneko, gi wa kgimopatakleruneko, gi wa suxo pixkalutuko, gi wa jeji gapokachriko. ¹⁰Gi wa kachowguruneko, gi wa ksotanugoluneko, gi wa kgimekleruneko, gi wa kgejnugimakleruneko, gi wa kchowguwakleruneko yoptotanruna Goyakalu pogirewatyawaka. ¹¹Ga wa pimringi gixa wane gixachinenangi. Seyni gixa gerkakalunetkagi. Seyni gixa kpashirine gitaakalunetkagi. Seyni muklukanuwnakaakonetkagi, Gitsrukaachi Geso Kristo giwakaya, ga wa Woyakalutenu Giwekikaluruya.

Gimaneya gimalwutkaluru gixkakinri Goyakalu

¹²Pejnurunanuko munanshichkotni gitaya. Seyni gi wa pejnuruko gipxaklewata. Pejnurunanuko munanshichkotni gitaya, seyni gi satuna gitsrukataetyegitanno gita.

¹³Niikaluru nanwakachinupa, ga wa nanwakchi niikalurunupa. Ga wa Goyakalu nikatanru wale ga wa pimri koxa. Seyni wa manchi gi wa gapoklewlenupni, seyni Gitsrukaachinupni. Ga wa Gitsrukaachi manchi Gitsrukatni. ¹⁴Ga wa Goyakalu yotunkaklu Gitsrukaachi, ga wa wixa koxa ruyakleya yotunkakanu.

¹⁵¿Gi ge gimata gixa wa gixmanni wa Kristo psojite? Giyagni ¿nwanruge Kristo psojite, ga wa sato kapoklewaklero psojite nixkakanru? Gike rixiniko. ¹⁶¿Gi ge gimatkoxlu wa girukokta kapoklewaklero gipxaletachri, pamanepje rixatka walayma? Gi rixanu kapidanyegirutkani:

Wa gepinanna pamanepje rixanutkana. ¹⁷Seyni girukokta Gitsrukaachi gipxale-tachri, satupje giwekikalurutkani.

¹⁸Gasukinri gapoklewlu. Pejnuruko mukochri wa yineru kamrutanru, manchi malekate gwachrini. Seyni wa gapoklewatachri waleko gimane mukochirewatya. ¹⁹¿Gi ge gimatu gixa wa gimane kpashiwakpotugruko rixinri wa Giwekikaluru Kpashirinu? Gixa gitokote gwachrini Wale. Wa Wale waneygi Goyakalu chinanu. Gi wa gixanukni gixa. ²⁰Gi rixanu kwenuru gagjitikalungi. Giyagni gimaneya gi-malwutkaluru gixkakinri Goyakalu.

Wa gnurchi ga wa gnumrochi gimkata kamrurekakleta

7 Wa gyonyegityanopirana, kigleru wa jeji gi kamrukanro suxo. ²Seyni gap-nokawlu chinanu satkaka waleko ganunro waneyapa. Ga wa satkaka suxo walako tganuru waneyapa. ³Gnurchi genekanro ganunro galuukaluru. Waneko pixka tixanru suxo tganuru. ⁴Wa suxo gi wa tutaaka walako tomane chinanu, seyni tganuru galikaka gitaaka. Waneko pixka koxa rixa gnurchi. Gi rutaaka waleko gi-mane chinanu, seyni ganunro galikaka gitaaka. ⁵Gi gaalikakanu, seyni walepje chinanu wa mumaletkonepi gagjigognetinripa wa gepi gigkakinitka gipshinkakaya wane gixinripa. Waneklu gipxaletkakanutnaka, wa Satanasyo ma yantaletyanuppi gmakotnacinwa chinanu. ⁶Seyni wane nchinre walenwa gichichkaluru. Gi wa towutkalurni. ⁷Nalukmaklu wa pejnuruneko jejine gita pixkamka rixanna. Seyni satkaka wane rixa wa Goyakalu genekyalu. Satu wane gixa. Satu pnu gixa.

Mganunrone ga wa gipnagnurutachrone giykotka

⁸Wane nchinna wa mkashimiyotkane ga wa gipnagnurutachrone, kiglemkalu gita pixka rixgoggenatanmakna. ⁹Gakotnacinwa mumkata gixletkane kashimiyotanna. Gi rixanu kigleru galikaka kashimiyotinripa ma makchakinitipna.

Gitsrukaachi yokanre giknoka gnumrowluya

¹⁰Ga wa kashimiyotachinetka ntowutna, gi wa gita towuwata seyni Gitsrukaachi galikakni towuwata, wa suxo tma mutspalatyauplu tganuru. ¹¹Ga wa tutspalatinipa, mganuruto tixgoggenatanutka, waka rupoyikgayegkakinna tganuruyma. Ga wa jeji koxa gi ruknokanro ganunro.

Kashimiyokaklu wa galixachine ga wa malixkaneyma

¹²Ga wa wanepnute gita wane china, gi wa Gitsrukaachi wane china: wa satu molchi ma malixagnunrotkanu wa wala galuka waleyma gwaletini, gi wa ruknokanro. ¹³Ga wa suxo tma malixagnunrotkanu, wale galuka gimwaletinro, gi tuknokanru tganuru. ¹⁴Gi rixanu wa gnurchi malixkatu kpashiri rixka ganunro chi-

nanu. Ga wa gnunrochi malixkato kpashiro tixka galixachri tganuru chinanu. Wane ma mixkoklunu gwugenenna mpowrane rixinmakna. Seyni kpashirinni wa xani.

¹⁵ Wa malixkatu wa rutspalatini, rutspalashatanu. Wumole ga wa wumolero gi wa wayegretka wane rixini. Kigle gwashle chinanupa tomgiyawu Goyakalu. ¹⁶ Gi rixanu ¿gi pumatge, suxo, gikta pixa gognetkakanru pganuru? Waka ¿gi pumatge, jeji, gikta pixa gognetkakanro pganunro?

Wa Goyakalu tomgiyawakgi satkaka, wane gixanu

¹⁷ Seyni satkaka wa Gitsrukaachi geneksatyawakgi, wa Goyakalu tomgiyawakgi satkaka, wane gixanu. Wane nixa towutletna pejnuruneko gapatjetachinkaka. ¹⁸ ¿Wa satu sajruka gistaakotachri tomgikolu? Gi wa msajruka gistaakotu rixashatinwa. ¿Ga wa satu msajruka gistaakotu tomgikolu? Gi wa sajruka gistaakotanu. ¹⁹ Gike rixa sajruka gistaknuchi. Gike rixa msajruka gistaknuchi, seyni Goyakalu yokanatanru kamrutikolupa galikaka. ²⁰ Gikta rixpokonata tomgakoklunu, waneko rixjetanu. ²¹ ¿Wayegrechri pikanatini ptomgakoklunuge? Gike pikanu, seyni pumkata gishpakletinipa wane pikanu galikaka. ²² Gi rixanu wayegrechri tomgakoklunu Gitsrukaachiya, gishpakachri Gitsrukaachinu rixatka. Waneko pixka rixa wa gishpakachri tomgakoklunu. Kristo wayegrerni wale. ²³ Kwenuru gagjitalungu. Gi wa yine wayegretanunepgi. ²⁴ Nomolene, gikta gixpokonatini satkakgi ntomgakoklunu, waneko gixjetanu Goyakalu getanu.

Pawlo wane gixa getletlu kashimyolu

²⁵ Maklojine jejine metkanewapirana, maleshayno wa Gitsrukaachi tokanu yokanatkaluru, seyni gitgoya nunkakgi wa Goyakalu getwamonrewle chinanu poyagkakachrino. ²⁶ Giyagni gitgoya kigleru wa tye kegeknanuwlu chinanu wa xawakni wanerutu wa jeji rixanatyawaka waneko rixanu. ²⁷ ¿Suxo gipxaletanruyege? Gi pujganru pkaspukikolupa. ¿Mganunrotu pixinrege? Gi wa pujganro suxo. ²⁸ Seyni pkashimyotini, gi wa pmukochirewata. Ga wa makloji kashimyotini gi tmukochirewata. Seyni wa wane gixachine salewnamanetanna. Ga wa waleya nyopnuginmakgi.

²⁹ Ga wa wane nchina, nomolene. Gi gogogneru. Wa wanerutu wagogne kganunrolune wa mganunrone pixka rixanna. ³⁰ Wa chiyagatachine wa mchiyagatkane pixka rixanna. Ga wa gimuwatachine wa mumuwatkane pixka rixanna. Ga wa gagjitchine maleshayalune pixka rixanna. ³¹ Wa tyechijne gajerakaka wane gixletachine, gi wa wane gixletpotutachine pixka rixanna. Gi rixanu tyegognepoga giknoganu.

Kashimyokakachine girukotlewle ga wa kojwakanshinikanrewlana

³² Giyagni nalukmaklu mkojwakanshinikanutkanepmakgi. Wa mkashimyotkatu yanshinikanyegitlu Gitsrukaachipiranaya, gi rixpoko gigletanshinikanretanru Gitsrukaachi. ³³ Ga wa kashimyotachri yanshinikanyegitlu tyechijne gajerkakapirana, gi rixpoko gigletanshinikanretanro ganunro. ³⁴ Wane rixa kotspaltanshinikanreyegitka. Wa suxo mkashimyotkato ga wa makloji jeji metkatowa Gitsrukaachipiranaya tyanshinikanuta, wa kpashiro tixinripa tomaneya ga wa tonshinikanuya. Ga wa kashimyotachro yanshinikanutlu tyechijne gajerkakapirana, gi tixpoko gigletanshinikanretanru tganuru.

³⁵ Giyagni tyepirana nunkakgi gipxakikolupa, gi wa gitseklutpo nutakyegityapgi. Giyagni tyepirana nunkakgi, wanepotuko gixachinepgi ga wa mumaletkonepgi Gitsrukaachi gipxaletinri gishiniklewleya.

Makloji jeji metkatowapirana wa Pawlogoya

³⁶ Wa satu kagwakinri wa gi kigle tixka makloji walenu, ga wa tuknogwala-putetinitka, ga wa tumkata wane gixletini, ralukyawaka rixanu. Gi wa mukochirewata. Kashimyokakanna. ³⁷ Seyni wa muchkowanshinikanuwatini rajiya, ga wa gike magatya, ga wa rumkata girukotanshinikanretnawa, ga wa rajiya wane rixanshinikanutinri wa mganuruto rumretyaplo maklojite, kigle rixa. ³⁸ Giyagni girukokta kashimyojixlo maklojite kigleru kamruta. Ga wa girukokta maklojite mkashimyojixkatu kigleru potu kamruta.

Gipnagnurutachronepirana wa Pawlogoya

³⁹ Wa suxo ginanshichkalurni ruwekinikopshini tganuru. Ga wa tupnagnurutinitka tkaapuukatka tkashimyoatyaplu talukanru, seyni Gitsrukaachinupje. ⁴⁰ Ga wa gitgoya wanepnute tumuwatanu wane tixgognenatini. Nkagwaklu Giwekikaluru Goyakalunu koxa waneyno.

Yagluchisha genekashatkalurupirana

8 Ga wa yagluchisha genekashatkalurupirana, wumatlu wa pejnurunekwu kgi-matkalerunwu. Wa gimatkalewlu galixkotnachriwa rixkaklu yineru. Ga wa gishiniklewlu tseruwnakaklu. ² Ga wa satu kagwakinri pagixanu rumatini, giketso-taji rumatawa wa rumkata gimatletyawakamka. ³ Ga wa satu Goyakalu gishinikini, Wale gimatanruni.

⁴ Giyagni wa niikaluru yagluchisha genekashatkalurupirana, wumatlu wa yagluchisha gikenanni wa tye psolchijneyako. Waneru wa satupjerutu Goyakalu. Maleshlu satu. ⁵ Gi rixanu wanemkana gixo goyakalune chinkalunemka tengogneko ga wa chijiko. Wane rixmaka gixo goyakalune ga wa gixo gitsrukaachine. ⁶ Seyni wixa chinanu waneru satupjerutu Goyakalu, wa Girchi. Ga wa Wale ruyakatya ptowruko, ga wa wixa Wale chinanu. Satupjerutni Gitsrukaachi Geso Kristo, ga wa ptowruko Wale giyakatya, ga wa wixa koxa Wale giyakatya.

Giklukanuwnalupirana

⁷ Seyni gi pejnuruneko gimatpiranatlu wa tye. Xanigognenanu pimrine wa yagluchisha yonogyegjetachine, yagluchisha chinanu nikluna wa nikchi yagluchisha genekashatkaluru. Giyagni wanna gigrokanshinikanutachine puchotanshinikanutkana. ⁸ Gi wa niikaluru chinanu wkayegiklu Goyakalu. Wma niikanu, gi wmagatya. Ga wa wniki gi wa wanepnute wixanu.

⁹ Ggirukotinwa. Gi wa gitspekakanna gigrokachine gixa gimkatyawakaya. ¹⁰ Gi rixanu wa satu getinipmaki wa pixa kgi-matkaleryi wa nikjetikowaka ptuplatinipmaka wa yagluchipjiya, ¿gi ge tseruwnanshinikankaakalurupni gigrokachri wa nikyaplu wa yagluchisha genekashatkaluru, ¹¹ ga wa pumatkalewleya ramganu gigrokachri pumole, wa wale chinanu rupnana Kristo? ¹² Wane pixa mukochirewleyegitinna moletkakachine, ga wa pumtukanshinikanutinri wa gigrokanshinikanutachri wa giklukanuwnalupirana yanshinikanutinri, pmukochirewyegitlu Kristoko.

¹³ Giyagni wa niikaluru gitspeekakiniplu nomole, gi pagogneko nnikanutkalu gigitu nma mutspekakanuplu nomole.

Pawlo yokanatikolu gimaxikoletikolu

9 ¿Gi ge gishpakachrino? ¿Gi ge yokanatkalurno? ¿Gi ge netlu Geso Wut-srukate? ¿Gi ge nkamrurgi gixa Gitsrukaachiya? ² Gimka pimrine chinanu yokanatkalurno, seyni gixa chinanu galikakakni. Gi rixanu wa nyokanatikolu gimaxikoletikolgi gixa Gitsrukaachi chinanu.

Wa yokanatkaluru gimkatyawaka

³ Walenwa nuykoyegitnawa wa nepomsatjene yegi. ⁴ ¿Gi ge wumkata nikleta ga wa wuure? ⁵ ¿Gi ge wumkata wixa ganiklenanumtanro wganunro sato galixachro, wa pimrine yokanatkalune pixka, ga wa Gitsrukaachi gepurune pixka, ga wa Sotlu pixka? ⁶ ¿Waka gitapje ga wa Wirnawisi gi ge wumkata mkamruurewatkanwu gixleta?

⁷ ¿Katu pagogne solaltapa ga wa walenanuko wenutnawa? ¿Katu gitaklewata sana gowasha ga wa gi niklu toji? ¿Katu girukotna gowegane ga wa gi ruratnugatlo gowega?

Kristo kamrurewyegitachri wa Kiglerpotunanu Tokanchi giwekyachri rixinripa

⁸ Gi yine ruyakatya wane nchinre. ¿Gi ge waneko pixka china Tokanchi? ⁹ Wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluru wane china yongatyawakanatkaluru, “*Gi pushyanamatanru wa waka wa jirujitachri.*” Gi wa waka yanshinikanyegita Goyakalu. ¹⁰ ¿Gi ge psoluyako wane china wixa chinanu? Wixa chinanu yonatkalurni, wa jitlolotachri kagwakachri jitlolotinripa. Ga wa jirujitachri walenupa kagwaka yoptoletachri jirujitinripa. ¹¹ Ga wa wixa gixa yegi wanikinri Goyakalu tokanu wa Giwekikaluruya, ¿tsru potu getlu wa pagixanu gixanu wyoptota wumane chinanu? ¹² Wa pimrinemka gimkata wane gixletlu gixanu, ¿gi ge wanepnute wumkata wixa? Seyni gi wa wane wixa wa wumkatyawaka. Seyni wakotlu pejnuruko wma mumaletyanuplu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana.

¹³ ¿Gi ge gimata? Wa kpashiwakapji kamrurewatyachine nikjetluna wa kpashiwakapji gajeru. Ga wa genekashlu giylatikowakakwa girukotachine psoji yoptojetna genekashatikowakakwaya. ¹⁴ Waneko pixka rixa gitakletna Gitsrukaachi wa Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachine, wa Kiglerpotunanu Tokanchi giwekyachine rixinripa.

Gi walenuko rujginri Pawlo

¹⁵ Seyni gi pagogneko wane nixa gita. Gi wa tyepirana nyonata wa wane nixikolupa. Gi rixanu kiglemkano wa nupninripa, ga wa gi satuna maleshawaka gixlu ntserpiranawatniri. ¹⁶ Gi rixanu gita ginkakletniri Kiglerpotunanu Tokanchi, gi wa tye chinanu ntserpiranawata. Gi rixanu psolmuchkonuko nerutka wane nixinripa. ¿Gi waneni gita wa nma munkakletkanru Kiglerpotunanu Tokanchi! ¹⁷ Gi rixanu wa gitako nushinikanu nkamrutniri, napnutikolupa. Seyni nma malukyawanupmaka, naponshinikanutika ngirukotyawakapa. ¹⁸ Giyagni ¿girmi wa napnutikolupa? Wa Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakletniri nma mupekotikotu,

gi wa gixo potu wane nixletyaplu wa numkatyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu.

Pejnurune wayegreru rixinri, gixolune rukshikinripa

¹⁹ Pejnuruyako gishpakyachritkano. Seyni pejnuruneko wayegrerno nixnawa, wa gixolune nukshikinripa. ²⁰ Goteyone chinanu, Goteyo pixka nixnawa, Goteyone naluka gikshikletkalu chinanu. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune chinanu, Tokanchi Yokanatkaluru waneyalutu pixka nixnawa, gimka waneyno Tokanchi Yokanatkaluru, wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune naluka gikshikletkalu chinanu. ²¹ Wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene chinanu, Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjetu pixka nixnawa, wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene naluka gikshikletkalchinanu. Gimka Goyakalu Tokanu Yokanatkaluru waneyamigjetno, seyni Kristo Tokanu Yokanatkaluru waneyalutno. ²² Gigrokachine chinanu gigrokachri pixka nixnawa wa gigrokachine naluka gikshikletkalchinanu. Pejnuruneko chinanu, pejnurkakako nixnawa, wa pejnuruneyako pimrine nognetkajjixinripa. ²³ Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu pejnuruko nkamruta, wannayma yoptotachripno nixinripa waleya.

Psolpotuyako girukotmanetnawa

²⁴ ¿Gi ge gimata wa gomkamtakakachine yantaletyawakaya pejnuruneko gomkamtakakachine gasukamta, seyni satupje yoptotlu wa gapokgapkatachri genekikolupa? Wane gixa gasuklepotutanu wa gyoptotyaplu. ²⁵ Pejnuruneko yantaleta gasukletachine girukotmanetnawa. Wa wanna galikakni wane rixna wa satu sagyeta yoptotinripna pomtutewakalo. Seyni wixa yoptotanro mpomtutewakato. ²⁶ Ga wa gita wa xani wane nixa gasuklemta gi wa yoxigikachri pixka. Ga wa yantalu giylakakleyawaka wane nixya, gi wa kannipgyalu giylakachri pixka nixa. ²⁷ Seyni nsaletmanetnawa. Nwayegretmanetnawa. Wa pimrine nunkaklewyegitinitka, gitako mumkatkatno wane nma mutakikotupa.

Gisrayiline genekikolu

10 Gi rixanu gi naluklu gma mumatyanuplu, nomolene, wa pejnurunniko wut-srukatenni kyachgapererumkochikle rawananumtnina, ga wa pejnurunniko tsru wenu yapamtina. ² Ga wa pejnurunniko yaglu rixikna wa kyachgapererumko ga wa tsru wenu Moysisi chinanu katikna. ³ Ga wa pejnurunniko niklu waleko nikikaluru Giwekikalurunu. ⁴ Ga wa pejnurunniko giiru waleko girkaluru Giwekikalurunu. Gi rixanu sotlu Giwekikalurunu ruryana, wa sotlu romkagitjerna. Walenwa Kristo. ⁵ Seyni gixo wanna gi wa rugletanshinikanutluna Goyakalu. Giyagni yineru mwiyawakanu ruylatikanna wannani.

Gisrayiline mukochirepirana yonatkaluru, wuykotikolupa wixa

⁶ Tyekaka yaglu rixa wixa chinanupa wa wma metsotanutyaplu gektutkaka, wannani pimrinni pixka wane rixa getsotanretnina. ⁷ Gi koxa yagluhisha kyonogyegiklerunepgi, wannani pimrinn pixka. Wane chinyongatyawaka, “*Tuplatnina yinni. Niknina ga wa rurnina. Palnanina. Yenewatnina.*” ⁸ Gi koxa wapoklewatanu wannani pimrinni pixka rapoklewatnina. Ga wa pagogne rupnana gepimole mapa waragkane. ⁹ Gi koxa wyantaletanru Gitsrukaachi wannani pimrinni pixka wane rixa

yantaletletluna. Ga wa gimnu nikatanna. ¹⁰ Gi koxa gkegemganu gixa wannani pim-rinni pixka kegemganina, ga wa knikatilewakleru nikatanna.

¹¹ Tyekaka giknognina yaglu rixinripa. Wa yonatka wa wuykotikolupa wixa, wa tyegogne yoptukyawaka gapokyegitkalunetkawu. ¹² Giyagni kagwaka tunwale-tachri girukotinwa ma mupgatinitipa.

Gyantaletikolupirana

¹³ Wa gixa kashichka gyantaletikoluya gimkata gaktanshinikanretlu, gi rix-anu walepje gyantaletikoya, wa yine gixa yantaljetikowaka. Ga wa Goyakalni wa poyagkakachri. Wale gi getashatangi gyantaletikolupa wa gimkatyawaka pnute. Gimkata gishpakleta gi rixanu wa gyantaletikoluymananuko, kamrutankoxlu gish-pakyawakapa, wa gimkata gaktanshinikanretyaplu.

Gasukinri yagluchisha yonogyegitikowaka

¹⁴ Giyagni, nalukanune, gasukinri yagluchisha yonogyegitikowaka. ¹⁵ Nunkak-lewyegitgi kanshinikanurune pixka. Gixako gitakyagokanru wa nchinyawaka. ¹⁶ Wa girapi giglenshinikanyegijxlewatachri, wa wixa giglenshinikanyegijxanru, ¿gi ge walenwa Kristograa wumapiika? Wa jimapro wjknajrotanru, ¿gi ge walenwa wumapiika Kristomane? ¹⁷ Gi rixanu satupje jimaproni, wixni gixolonwu pamanep-gerunwu. Gi rixanu pejnurunekwu pagapiikolonwu wa satupjerutu jimaproya.

¹⁸ Getanna gimaneyna Gisrayiline. Wa genekashatkaluru giylatkaluru nikachine, ¿gi ge rumapiiakna wa genekashatikowakakwaya? ¹⁹ ¿Giyagni gi nchina? ¿Wa yagluchisha geneekaluru pa gixanrege? ¿Ga wa yagluchisha pagixanrege? ²⁰ Seyni wane nchina, wa payine genekashatanru giylatkaluru, kamchine chinanu giylatkaluru. Gi wa Goyakalu chinanu giylatkalurni. Gi naluklu wa gixa kamchineyama gimapiikalungi gixinripa. ²¹ Gi gimkata giretyalu Gitsrukaachi girapre ga wa kamchine girapre koxa. Gi gimkata Gitsrukaachi nikyawaka gapiikota ga wa kamchine nikyawaka koxa. ²² ¿Wanxakakanruge Gitsrukaachi? ¿Wale pnute muchkonurun-rawge wixa?

Gishpaklewlu

²³ Pejnurunanuko munanshichkotni, seyni gi wa pejnuruko gipxaklewata. Pejnu-runanuko munanshichkotni, seyni gi wa pejnuruko tseruwnaklewata. ²⁴ Gi sat-una gijganru walenuko, seyni satunu galikaka. ²⁵ Wa pejnuruko nikchi gishanka-jetikowaka gagjitinri, gnikanru. Gi wa giklukanuwnalu gishinikyawaka chinanu gepomlewatanu. ²⁶ Gi rixanu *Gitsrukaachinni tye psolchijneko ga wa ptowrunanuka chiji gajeru Walenni.*

²⁷ Wa satu malixkatu chanixinipgi ga wa galukiniplu, wane gyanu. Wa pe-jnuruko rutspakyegityapgina, gnikanru. Wa giklukanuwnalu gishinikyawaka chi-nanu gike gepomganu. ²⁸ Ga wa satu wane chininipgi, “Tyenwa yagluchisha genekashatkaluru,” gi wa gnikanru wale chinanu wa ginkaklewatachri, ga wa giklukanuwnalu gishinikyawaka. ²⁹ Gi gixanshinikanni giklukanuwnaluya, wane nchinya, seyni walenni. Gi rixanu ¿klu chinanu nushpakinri giklukanuwnayegjixko yinerushinikannu chinanu? ³⁰ Ga wa gita gapiika npoyagnutinri, ¿klu chinanu nap-atka tye chinanu wa npoyagnutanrutka?

Pejnuruko gkamrutanu wa Goyakalu gimalwutkaluru rixinripa

³¹ Giyagni wa gnikini, ga wa girini, ga wa girukokta gkamrutini, pejnuruko gkamrutanu wa Goyakalu gimalwutkaluru rixinripa. ³² Gi wa gitspekakanna Goteyone, gi wa Kriykoneko, gi wa Goyakalu gapatanuneko. ³³ Wa gitako pixka psoluyako nugletanshikananutna pejnuruneko. Gi wa gitako nupxakikolupa nujga, seyni gixolune gipxakikolupa wa rognetskakikolupna.

11 Gita yimjetachinepi, gita pixka Kristo yimjetachirino.

Suxone kigle getikolu

² Numalwutgi wa pejnuruko gishinikyano, ga wa gimretlu wa gita samyokyagi giykolu.

³ Naluklu wa gimatalu wa pejnuruneko jejjiwu rixinri Kristo. Ga wa jeji suxjiwni. Ga wa Goyakalu Kristojiwni. ⁴ Girukta jeji gagjigognetini ga wa Goyakalu tokanu reneklewatini gishyajiwutachri patewkaklu giwi. ⁵ Girokta suxo gagjigognetini ga wa Goyakalu tokanu teneklewatini mushyajiwutkatopni, tpatewkaklu tojiwu. Gi rixanu waneko pixka tixa tshishyachotatkoklunmaka. ⁶ Ga wa suxo tma mushyajiwutkonu, waneklu tyochotagitko koxa. Wa gektu getko tixini wa suxo yochotagruru ga wa shishyachotluro waneklu tushyajiwutko. ⁷ Gi rixanu wa jeji galikaka gi ginkata gishyajiwleta gi rixanu Goyakalu yagluni ga wa Wale pogirewleni. Ga wa suxo jeji pogirewleni. ⁸ Gi rixanu wa jeji gi wa suxo ruyakatya, seyni jeji tuyakatya wa suxo. ⁹ Gi rixanu koxa wa jeji gi wa suxo chinanu kamrutka. Seyni wa suxo jeji chinanu tkamrutka. ¹⁰ Giyagni wa suxo waneyaplo tsru gitaakaluru yaglu tojiwu chinanu Goyakalutowrerune chinanu.

¹¹ Seyni gi rawa jeji suxomigjeya, ga wa gi koxa suxo wa jejimigjeya Gitsrukaachiya. ¹² Gi rixanu wa suxo pixka jeji tuyakatya, waneko pixka rixa jeji. Suxo runya. Ga wa pejnuruko Goyakalu ruyakatya. ¹³ Gixkakluko gitaka yagookakanru. ¿Kigle getkolu wa Goyakalu tagjigognetini suxo mushyajiwutkatopni? ¹⁴ ¿Gi ge wumumturetanruko gimatkakgi wa jeji rojiwuwatini, mkagwampiratkotu rixlu? ¹⁵ Ga wa suxo tpogirewlenwa tojiwutsa. Gi rixanu tojiwutsa tushyatikolupa te-neeka. ¹⁶ Seyni girukoktapguta galuka yoptopirkakleta, gi wa tyekaka pixkalutu wixjetyawaka. Gi koxa gapatjetikowaakaka gajene Goyakalunu.

Wa Gitsrukaachmanepirana nikiwowakaya gi kigle rixjetna

¹⁷ Tyekaka nyokanyegitingi, gi wa numalwutgi gi rixanu gi wa gipxakikolu chinanu, seyni pnute rixinripa gapatjetinri. ¹⁸ Gi rixanu muchinanu gapka nyijnakota wa gapatjetikwaka gapatjetini, waneru kotspaltakaklu gixkakluko. Psoji nalixlu. ¹⁹ Gi rixanu gixkakluko gkotspalkaka. Pimrine pnuko gixa galixleta. Ginkata wane gixletko rupgujewninripna galixachine potu. ²⁰ Gixa gi gapatjeta gnikyaplu Gitsrukaachi gipnale yaglu. ²¹ Gi rixanu satkaka muchinanu gapka koscheklu nikanrupa. Ga wa satu galikaka nachi, ga wa satu gimetachri. ²² ¿Gi ge kapjigi gixa wa ginkata nikletyawaka ga wa ginkata giiretyawaka? ¿Waka geyikluge gapatjetikowaka Goyakalunu ga wa mpatewkakannage wa waneyamigjene? ¿Gi nchianangi? ¿Numalwuteege? Wale chinanu gi wa numalwutangi.

Nachnewlu Gitsrukaachimane chinanu gitaakaluru

²³ Gi rixanu Gitsrukaachi nyoptotyalu wa nenekyakoxgi gixa, wa Gitsrukaachi Geso, wa samyokikolyechno, rawlu jimapro. ²⁴ Rali poyagnutletinitkalu, jiknajrotlu. Wane china, “Tyenwa nomane, gixa chinanu jiknagkaluru. Tye pixkalutu gkamru-jetanu nushinikolupa Gita.”

²⁵ Waneko pixka rixlo girapistono, rali nikletinitkana. Wane china, “Twu girapistono walanwa gerotu gipiratkaluru nogragaya. Girini pejnunanuka, gkamru-jetanu nushinikolupa Gita.”

²⁶ Gi rixanu tye jimapro gnikini pejnunanuka, ga wa twu girapistono girini pejnunanuka, ginkakletanru Gitsrukaachi gipnale runinpotunanuko.

Girukokta niki niplu gi wa rumukluni giklukanuwnachripni

²⁷ Giyagokni girukokta gimuteru pixka rixa nikletiniplu tye jimapro, ga wa giriniplo twu girapistonoya Gitsrukaachinu, gi wa rumukluni, giklukanuwnachripni wa Gitsrukaachimane chinanu, ga wa gigraga chinanu. ²⁸ Giyagni gitakyagokinwa satkaka walenanuko. Wane gixachingi nikanru tye jimapro, ga wa giranro twu girapistonoya. ²⁹ Gi rixanu wa rumuknu migje nikachri ga wa girachri ruklukanuwnayegjixikolupa nika ga wa rura walenanuko. Gi rumata getlu wa Gitsrukaachimane. ³⁰ Tye chinanu wanena gixo gigrokachine, gixo yayixachine. Gixo gapnanuta. ³¹ Wa wutakyagokinwa wixnanuko, gi wa giklukanuwnayegjixikalunepwu.

³² Giyagni giklukanuwnachinepwu, Gitsrukaachiya wsaletko gi wa tye psolchijne gajeneymako giklukanuwnayegjixikalunepwu.

³³ Giyagni, nomolene, wa gapatjetinipa gnikinipa, gkagwaakakanu. ³⁴ Wa satu nachi chininipa, gipji nikini gma muklukanuwnayegjixikotupa gapatjetini. Ga wa magatinri wa napokinipa gita nulepokotanu.

Genekashatkalurkaka Giwekikaluruya

12 Wa Giwekikalurunupirana gi naluklu nomolene gma mumatyanuplu. ² Gimatlu wa payine gixanatini, myanumatkatu yagluchisha gomkaginatachine-nangi wane gixa kosetkota. ³ Giyagni numatkakgi gikena Giwekikaluru Goyakalunu yanumatini wane china, “Kamakpiratkalurupa Geso.” Ga wa gikena gimkata wane chinreta, “Gitsrukaachi Geso,” seyini wa Giwekikaluru Kpashiri chinanupje.

⁴ Waneru pnunnu gixachri genekashatkalurkaka Giwekikaluruya, seyini Waleko satupjerutu Giwekikaluru. ⁵ Waneru pnunnu gixachri kamrurchi, seyini Waleko satupjerutu Gitsrukaachi. ⁶ Waneru pnunnu gixachri kamruretikowaka, seyini Waleko satupjerutu Goyakalu psoluyako kamrurewatya pejnuruneko chinanu.

⁷ Giyagni rupxakikolupna pejnuruneko, wale chinanu Giwekikaluru genekna satkaka gi rixpoko gipxaklewatiripa. ⁸ Gi rixanu satu galikaka wa Giwekikaluruya geneeka tokanchi kanshinikanuru, ga wa satu gimatkalewlu tokanu Waleko Giwekikaluruya. ⁹ Satu Waleko Giwekikaluruya geneeka galixlu. Ga wa satu Waleko satupjerutu Giwekikaluruya genekashatkaluru rutskalaklewatiripa. ¹⁰ Wa satu geneeka giyaklewlu kamrutiripa. Ga wa satu geneeka Goyakalu tokanu reneklewatiripa. Ga wa satu geneeka pnunnu gixachine giwekiklurune rumata getlewatiripa. Ga wa satu geneeka patokanu pnuko gixachrikaka. Ga wa satu geneeka

wale tokankaka yokakinripa. ¹¹ Pejnuruko tyekaka kamruta Waleko satupjerutu Giwekikaluru. Satkaka reneka Wale gishinikyawaka.

Gi gepikapsojitlu satupje manchi

¹² Wa manchi pixka satupjerutu rixa, ga wa gi gepikapsojitlu. Pejnuruko manchi psojtkaka, gi gepika rixinri, pamanepjeru. Waneko pixka rixa Kristo. ¹³ Gi rixanu koxa satupjerutu Giwekikaluru wkatika pejnurunekwu wa pamanepje wixinripa, ga wa Goteyone, ga wa Kriykone, ga wa wayegrechine, ga wa gishpakachine. Pejnurunekwu wixa satupjerutu Giwekikaluru wyoptota.

¹⁴ Gi rixanu wa manchi gi wa papsojitepjeru, seyni gixopsojitlu manchi. ¹⁵ Wane chininipmaka jiichi, “Gi rixanu gi wa myochno, gi wa manchi gajerno,” gi wa wale chinanu manchi gajeru ma mixyanutka. ¹⁶ Wane chininipmaka wa jepchi, “Gi rixanu gi wa ygalchino, gi wa manchi gajerno,” gi wa wale chinanu manchi gajeru ma mixyanutka. ¹⁷ Psolmanekmaka ygalchi rixini, ¿ginakapmaklu yijnaklewlu? Ga wa psoluko yijnaklewlu rixinmaka, ¿ginakapmaklu gamluru? ¹⁸ Ga wa xani Goyakalu manchi gitaklu psojtkaka satkaka Wale galukyawaka. ¹⁹ Wa pejnurukmaka papsojipje rixkamka, ¿ginakapmaklu manchi? ²⁰ Ga wa xani galikakni gixo psojite wane, ga wa satupje manchi.

²¹ Giyagni wa ygalchi gi rumkata wane chinretlu myochi, “Gi nalukyi.”

Gi koxa wa jiwchi gimkata wane chinretlu wa jiichi, “Gi nalukgi.”

²² Seyni wa manchi psojite muchkotu kagwakikaluru wanepnute galuukalurpotni. ²³ Ga wa manchi psojite mkagwakpiratkotu kagwakikaluru walepni wkagwakpirkakpotuta. Ga wa gipatkaluru walepni girukotko. ²⁴ Wa kagwakpiratkaluru wixanu, gike magatya. Seyni Goyakalu gilepokotlu wa manchi, wa magatachri wanepnute kagwakpiratikolupa. ²⁵ Wa ma kotspaltatikotupa manchi, seyni wannananuko psojtkaka girukotkakinripna. ²⁶ Ga wa satupje wumane psojite salewninipa, pejnurkakako wumane psojtkaka waleymananuko salewna. Ga wa satu wumane psojite gimalwutikolupa, pejnurkakako wumane psojtkaka waleymananuko gimuwata.

Pnuko gixachri gitakikolkaka wa gapatjetachine yegi

²⁷ Giyagni gixni wa Kristomangi, ga wa satkaka gimane psojitgi. ²⁸ Pnumnu gixachrikaka galikaka Goyakalu gitaka gapatjetachine yegi: Muchinanu gapka yokanatanune. Gapkatatachine Goyakalu tokanu geneklewatachine. Mapa chininri yimaklewatachine. Wanepnute giyaklewlu kamrutachine Wanepnute genekashatkalurkaka waneyalune: gitskalaklewlu, ga wa gipxaklewlu, ga wa girukotlewlu, ga wa pnumnu gixachri tokanchikaka. ²⁹ ¿Pejnuruneklege yokanatkalunni? ¿Pejnuruneklege Goyakalu tokanu geneklewatachinni? ¿Pejnuruneklege yimaklewatachinni? ¿Pejnuruneklege kgiyaklewaklerunni? ³⁰ ¿Pejnuruneklege waneya genekashatkalurkaka gitskalaklewlu? ¿Pejnuruneklege patokanchikaka yanumatya? ¿Pejnuruneklege yokaka? ³¹ Jmerpotupgi wa tsru potu genekashatkalurkakaya.

Ga wa wanepnute kigleru gixjetyawakapa nekakgitangi.

Tsru potu rixinri gishiniklewlu

13 Wa yine tokanu ga wa Goyakalutowrene tokanumka nyanumatnimka seyini gi wa kgishiniklewaklerno, sintawoshpata sejrewatachri pixka nixa, ga wa latamta gitlotkaluro pixka, tsne tsne tsne gixachro pixka nixa. ²Ga wa numkata Goyakalu tokanu geneklewatinripmaka, ga wa numatanmaklu pejnuruko giyogimanatkaluru ga wa pejnuruko gimatkaluru, ga wa psolpotuyako kalixaklerupmakno, wa magkamka numkata gajrikjixleta seyini gi wa kgishiniklewaklerno, gike gapriijno. ³Ga wa pejnurukmaka neneksatanu wane nixle, ga wa nenekmanetinimkawa wa yochpiikaluru rixinripmaka, ga wa gi wa kgishiniklewaklerupmakno, gike gapriijno.

Gi pixka gixachrinwa gishiniklewlu

⁴Gishiniklewlunwa ma pognanuchni ga wa yiglepotuko gixlewlu. Gishiniklewlunwa gi ganxalewata. Gishiniklewlu gi tserpiranatnawa, gi koxa ralixkotnawa. ⁵Gi wa kamrutlu gektutu. Gi wa walenuko rujga. Gi ramewna. Gi wa gektutu kagwaka. ⁶Gi wa rumuwata mpoyagkknuchiya, seyini rumuwata wa galikakpotunanu tokanchiya. ⁷Pejnuruko rakota. Pejnuruko ralixa. Pejnuruko kagwaka. Pejnuruko kashnantakanshinikanuta.

Tsrupotni gishiniklewlu

⁸Gishiniklewlu gike rixiniko nikawna. Wane chinini tokanchi geneklewlu, giknookalurupni. Wane chinini patokankaka, nikawnachripni. Wane chinini gimatkalewlu, giknookalurupni. ⁹Gi rixanu psoji wumata, psoji weneklu Goyakalu tokanu. ¹⁰Seyini wa mmagatkatu gininipa, wa psojipje chininri giknookalurupni. ¹¹Wa mturno nixanatini, mturu tokanu pixka nixa, mturu pixka nixa gimatle jemleta. Mturu pixka nixa gishinikanuwleta. Wa tsru jeji nixinitka, wa mturu wane gixlekaka nuknoka. ¹²Gi rixanu kmapagiriko weta wa ganigapi pixka. Ga wa walegognepa wetgojkakanu. Wa xani psojkaka numatya, ga wa walegognepa numatpotutanu wa numatikoluko pixka.

¹³Ga wa xani wanewalu galixlewlu, ga wa kagwaklewlu, ga wa gishiniklewlu. Tyekaka wa mapa. Ga wa wale tsrupotuya gishiniklewlu.

Tsrunwa Goyakalu tokanu geneklewatachri wa patokankaka yanumatyachri pnute

14 Gishiniklewlu gomkampotutanu. Jmererunepgi wa Giwekikalurunuya, ga wa jmererunpotupgi Goyakalu tokanu geneklewlu. ²Gi rixanu pnuko gixachri tokanu yanumatyachri gi wa yine ruynumata, seyini Goyakalu ruynumata. Gi rixanu gike gimata jemlu. Ga wa giwekikaluruya yogimanatkaluru yanumatya. ³Ga wa yine ruynumsata Goyakalu tokanu geneklewatachri, wa tseruwakanshinikanutkalunepni, ga wa rumnanukikolupna, ga wa ruykotikolupna. ⁴Wa patokanu yanumatyachri walenanuko tseruwakanshinikanutnawa. Ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachri tseruwakanshinikanutna gapatjetachine. ⁵Giyagni nalukmaklu wa pejnurunekgi gixa yanumatini pnuko gixachri tokanumnukaka. Seyini wanepnute naluklu Goyakalu tokanu geneklewatachine gixinripa. Gi rixanu wa yokakachri mwakanmaka tsrunwa Goyakalu tokanu geneklewata-

achri wa pnuko gixachri tokankaka yanumatyachri pnute, wa gapatjetachine tseruwakanshinikanutikolupa.

⁶ Giyagni xani, nomolene, gixa yegi nyakamka ga wa pnuko gixachri tokanchimka nyanumyegitingi, ¿klu rupxakingi nma yanumyegitkangi satu gipgujetkaluru, ga wa gimatkaluru, ga wa Goyakalu tokanu geneekaluru, ga wa ginkaklewlu?

Patokanu yanumsalu gi tseruwakanshinikanrewata

⁷ Giyagkoxni wa muwekletkaka pogimewatini wa tumleji ga wa gitpetsatkaluru, tma kashrijewnagimjetkanu ¿gi rixpoko gimatkotanu girgima tumlejitalurgimni ga wa gitpetsatkalurgimni? ⁸ Ga wa tpogimewatini kowi tma pogimewatkanu potu ¿katu galpokotinwa wa giylalu chinanupa? ⁹ Waneko pixka gixa koxa gixa. Wa pnuko gixachri tokanchiya gi wa pgujetanu yanumsalpotgi gixini, ¿gi rixpoko gimatkotanu wa nchinyawaka? Gi rixanu kannipgyalu giynumsatachingi. ¹⁰ ¿Gi pejnugimananutkatalu pnunnu gixachrigima tye psolchijneko gwachri! Ga wa maleshlu satu wane mchinkatu. ¹¹ Seyni wa gita nma mumatkanumkalu gikta raluka chinreta, patokanu yanumatyachri nixa wa yanumanatachrigoya, ga wa wale patokanu yanumatyachri rixa gitagoya. ¹² Waneko pixka gixa koxa gixa. Gi rixanu jmererunpotgi Giwekikalurunkakaya, gijga wane gixletanru kigleru potu wa tseruwakanshinikanutikolupna gapatjetachine.

Giwekikaluru gitanu nagjigognetini, ga wa nonshinikanu koxa nagjigognetini

¹³ Giyagni wa pnuko gixachri tokanu yanumatyachri ragjigognetanu wa rumkata yokakletyaplu. ¹⁴ Gi rixanu wa gitamka patokanu nagjigognetini, wa giwekikaluru gitanu nagjigognetiya, seyni wa nonshinikanu gike kamruta. ¹⁵ Giyagni ¿klunerni? Giwekikaluru gitanu nagjigognetini, ga wa nonshinikanu koxa nagjigognetini. Giwekikaluru gitanu nshikalewatini, ga wa nonshinikanu koxa nshikalewatini. ¹⁶ Ga wa giwekikaluru pixanu pumalwutinri, wa munkakonewa yegi gwachri ¿gi rixpoko wane chinretanu, “Wane gixkalurupa,” wa poyagnutinri? Gi rixanu gi rumatlu pchinyawaka. ¹⁷ Gi rixanu pixa galikaka kigle poyagnutle gixa, seyni wa satu gi wa tseruwakanshinikanutkalurni.

¹⁸ Npoyagnutlu Goyakalu wa gita pnuko gixachri tokankaka nyanumatya gixa pejnurune pnute. ¹⁹ Seyni wa gapatjetikowakaya nalukmaklu pamyo tokanchi nchinripa nonshinikannuya wa pimrine nunkaklewyegitinripmaka, pamole waragka tokanchi pnute paneru tokanuya nchinripmaka.

Klu chinanni wa patokanu yanumsalu genekashatkaluru

²⁰ Nomolene, gi wa mturune gixanu ginshinikanuya, seyni mturune gixinwa gektutuya. Ga wa ginshinikanuya mmagatikanepgi. ²¹ Wane chinyongatyawaka Tokanchi Yokanatkaluru:

Patokankakaya ga wa paneruspuya,

Nunkakjixinna nyi yine.

Gi waleyako yijnakotannona,

China wa Gitsrukaachi.

²² Giyagni wa pnuko gixachri tokankaka walenwa getkaluru rixa gi wa galixachine chinanu seyni malixkane chinanu. Ga wa Goyakalu tokanu geneklewlu gi wa malixkane chinanni, seyni wa galixachine chinanni. ²³ Giyagni wa pejnuruneko gapat-

jetachine gapatini tyekaka chinanu, ga wa pejnuruneko pnuko gixachri tokankaka yanumatini, wa jiglokinipna munkaakone waka malixkane, ¿gi ge seproloka-chine chinangina? ²⁴ Ga wa pejnuruneko Goyakalu tokanu geneklewatini, ga wa jigloka satu malixkatu waka munkaakotu, pejnuruneko chinanu giykotkaluru. Pejnuruneko chinanu gepomsatkaluru. ²⁵ Raji yogimatkaluru rupgujetko. Ga wa wale yoptsojitanu, yonogyegitanru Goyakalu. Runkakletanru galikakni gixa yegi rawa Goyakalu.

²⁶ Giyagni, nomolene, ¿klunerni? Wa gapatjetini gixa, satkaka waneya shikalchi. Ga wa satu waneya ginkaklewlu. Ga wa satu waneya gipgujetkaluru. Ga wa satu waneya patokanu. Ga wa satu waneya yokaklu. Pejnuruko kamrutikolupa ntseruwakanshinikanutikolupa. ²⁷ Wa satu pnuko gixachri tokanu yanumatini, gepipje ga wa gi wa mapa pnute yanumatanu. Satupje gapkakaka. Ga wa satu yokakachripa. ²⁸ Ga wa malesha rixini yokakachri pochkeplu gapatjetikowakaya. Walenanukopa yanumatini, ga wa Goyakalu ruynumatanu.

²⁹ Ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine gepi, mapa yanumsatanu. Ga wa pimrine gimata getanu. ³⁰ Ga wa satu tuplanatachri tokanchi gipgujetyegitkalurupmaka, wa muchichachri pochkepatka. ³¹ Gi rixanu pejnurunekgi gixa ginkata Goyakalu tokanu geneklewleta, satkakgi, wa pejnuruneko ginkaakalunepni, ga wa pejnuruneko giykotkalunepni. ³² Goyakalu tokanu geneklewatachine giwekinri yijnakotna wanna Goyakalu tokanu geneklewatachine. ³³ Gi rixanu Goyakalu gi wa sejrewkakachrini, seyni kigle gwashle gixkakachrini. Wane rixa pejnuruko wa kpashirine gapatjetyawaka.

³⁴ Suxone pochkepa gapatjetikowaakakaya. Gi rixanu gi ruchichka yanumatini, seyni yijnakotanna, wa Tokanchi Yokanatkaluru koxa chinyawaka. ³⁵ Ga wa raluka gimatletinipluna pagixanu, gipjina wannako ganurna repomginna. Gi rixanu getko gapatjetikowaka tyanumsatini suxo. ³⁶ ¿Gixyege ruyakatya Goyakalu tokanu, waka rapyegishatgi?

Giykolu wa gapatjetyawakapirana

³⁷ Wa satu kagwakinwa Goyakalu tokanu geneklewatachri ga wa Giwekikaluru waneyalutu rixini, wale gimatpotutanru wa nyonyegityawakgi tyenwa Gitsrukaachi yokananaru. ³⁸ Ga wa satu jemashatinri, wale koxa jemashatko.

³⁹ Giyagni, nomolene, jmererunpotupgi Goyakalu tokanu geneklewlu. Gi gijretanru wa pnuko gixachri tokankaka yanumatikolu. ⁴⁰ Ga wa psolpotuyako kigle getikolupa, ga wa giglepokotkalurupa.

Wa Kiglerpotunanu Tokanchi wa Pawlo ginkakletanru

15 Nomolene, numatkakgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa nunkakletyegityagi, wa gixa yoptotanru, wa wale tunwatyachingi. ² Wa wale chinanu gognetkaaka, wa gimretinri Kiglerpotunanu Tokanchi wa gita ginkakletyegityagi, gma malixashatinitipmaka.

³ Gi rixanu muchinanu gapka nsamyokatkagi gixa wa gita samyookaluu koxa: Wa Kristo gipnana wixa mukochire chinanu, wa yonchi chinyawaka; ⁴ wa kapnatkaluru, ga wa mapgogne chininri yotunomatka, wa yonchi chinyawaka. ⁵ Ga wa retka. Sotlu getlu. Wanepnute pamole gepi getlu. ⁶ Wanepnute pamyo pacha pnute moletkakachine pagetkolutu rixluna. Xanigognenanu rawawana gixo wanna, ga

wa pimrine gapnanutatka. ⁷Wanepnute Santiyako getlu. Wanepnute pejnuruneko yokanatkalune getlu. ⁸Ga wa gita yegi rupgujewniya. Pejnuruneko pnute gapkatat-achrino, ma mapookanuwa gipapko gishpakachri pixka nixa gippgujewnayegitkota.

⁹Gi rixanu mturu nutaaka gita pejnuruneko yokanatkalune pnute. Gi wa numuk-luni yokanatkaluru nchinikolu, gi rixanu gita kojwakna Goyakalu gapatjetanune. ¹⁰Ga wa Goyakalu gimutlewlwle chinanu, wa nixyawaka nixatka. Gi wa maleshawaka; rumutlewlweyegitno. Seyni pejnuruneko pnute nkamrurewopotuta gita. Gi wa gita, seyni Goyakalu gimutlewlwle gitaymalutu galikakni kamrurewata. ¹¹Giyagni wa gita chinini waka wanna chinini wane wixa ginkaklewleta. Ga wa wane gixa galixleta.

Gipnachine yotunrepa

¹²Ga wa Kristo ginkakletko wa gipnachinetskalaya yotunomtinri, ¿gi nchinkoxge pimringi gixa wa maleshlu yotunru gipnachinetskalaya? ¹³Wa malesha rixkamka yotunru gipnachinetskalaya, Kristokoxamka gi yotunotanu. ¹⁴Ga wa Kristo ma yotunotkamka, waneklu maleshawakapmakni wunkaklewle. Ga wa gixa galixlewlwlekoxmaka maleshawakapmakni. ¹⁵Ga wa wixa Goyalupirana maleshawaka gippgujtatachinepmakwu wetikomka, gi rixanu wupgujtatlu wa Goyakalu yotunkakanru Kristo. Ga wa ma yotunkaakamkalu wa galikakmakni gi yotunotmakna gipnachine. ¹⁶Gi rixanu gipnachinmaka gi yotunotmaka, Kristokoxmaka gi yotunotanu. ¹⁷Ga wa Kristo ma yotunotkamka, galixle maleshawakapmakni. Kmukochirerungi gixmakawa. ¹⁸Giyagkoxmakni wa Kristo gapnanutyachine gamgachinmakni. ¹⁹Wa tye gwashlepejemka waneywu wkagwakanru Kristoya, pejnurrunniko yinni pnute kwamonurunepmakwu.

Kristonwa muchichachri

²⁰Seyni wa xani Kristo yotunomta gipnachinetskalaya. Walenwa gapnanutachine gegwikalutka, wa sana gitakikaluru pixka gegwikalutka. ²¹Gi rixanu wa yineru chinanu waneru gipukchi, yineru chinanu koxa waneru yotunru gipnachinetskalaya. ²²Gi rixanu Gatako pixka wa wale chinanu pejnurrunniko gipnana, waneko pixka rixna, Kristo chinanu pejnuruneko giweekaako. ²³Seyni satkaka ruglepokotikowakaya. Kristonwa gegwikalu. Wanepnute wa Kristonune wa runinipa Wale. ²⁴Wanepnutepa yoptukyawakapni. Waneklu Goyakalu, Girchi yegi samyokiniplu pogirewatyawaka, wa nikatinpatkalu pejnurkakako girukotikowaka ga wa pejnurkakako tsru gitakikowaka, ga wa pejnurkakako muchkowatikowaka. ²⁵Gi rixanu Wale gimkata pogirewleta wa pejnuruneko kamnixjene gijixipta rapukote rutakinpotunanuko. ²⁶Gapkatatachri potu kamnixlewatachri nikatkalunepni walenwa gipukchi. ²⁷Gi rixanu *gijixipta rapukote Wale gaalixanru pejnurkakako*. Wa wane chinini, “pejnurkakako gaalixkalurupni,” pgujetanurni gi wa gaalixkalurni Goyakalu wa pejnurkakako gaalixachri Kristo chinanu. ²⁸Wa pejnurkakako gakaglookalurni chininitka, waneklu Gituruko yijnakotanru wa pejnurkakako gaka-glokachri Wale chinanu, wa psoluko rixinripa Goyakalu pejnurkakakoyegiya.

Ma yotunkoklunupmakna gipnachine

²⁹Wane ma mixkoklunupmaka ¿gi rixanna wa katkalune gipnachine chinanu? Wa gipnachine gi yotunpotutinipmaka, ¿klu chinanu katkana wanna chinanu? ³⁰¿Klu chinanu koxa wixa psologoneko kyowikwaka gwagogenata? ³¹Wa nalixkowlwle chi-

nanu wane nchina, nomolene, pagognemnunanuka nupnana. Wa Kristo Geso Wut-srukate chinanu nalixkowyegityagi. ³² Wa yine gixjetyawaka Gigwisoya kmatsurune nyagotini, ¿klu kigleylu? Wa gipnachine ma yotunotkamka, waneklu *wnikanu, wuranu. Gi rixanu yechikawa wupnanu.* ³³ Gi wa yokwitkalunepgi. Gektutu gimatkaklewlu gimtuklu kigleru gixjetikowaka. ³⁴ Giponkanutka. Poyagkakachinepgi. Gi gmukochirewatanutka. Gi rixanu pimrine gi gimatlu Goyakalu. Wane nchina mpatewatinripa.

Yotunotachrimanepa

³⁵ Seyni satu wane chinanu, “¿Gi rixpoko yotunretanna gipnachine? ¿Gi gixachripni gimanepna?”

³⁶ Manshinikanutyi. Wa putakajitanru ma mupnakanmaka gimka giwekaako. ³⁷ Ga wa putakajitanru gi wa gimane wa waneya rixinripa putaka, seyni kajiruji mamkajitni, triko getko ga wa satni. ³⁸ Ga wa Goyakalu genekmanetlu gikta rixpoko galukletlu. Ga wa pajkaka waleko gimane reneka. ³⁹ Pejnurugituko gi wa pagiturutni, seyni pnuko rixgituta wa yineru. Ga wa pagitukni wa nikchine. Ga wa pagitukni koshichine. Ga wa pagitukni shimane. ⁴⁰ Waneru tengogne gajermane, ga wa chiji gajermane. Seyni pnuko rixa tengogne gajeru pogirewle, ga wa pnuko rixa tyechijne gajeru pogirewle. ⁴¹ Pnuko rixa tkachi pogirewle, ga wa ksuru pogirewle pnuko gixa. Ga wa katagiri pogirewle pnuko gixa. Gi rixanu satu katagirkaka pnuko rixa pogirewleta.

⁴² Waneko pixka rixa wa gipnachine yotunre. Pojpakalu rutaaka. Mpojpakatupa yotunkaaka. ⁴³ Mkagwakpiratkatu gitaaka. Kpogireru yotunkaako. Muchkotu gitaaka. Kgiyakleru yotunkaako. ⁴⁴ Tyegogne gajermane rutaaka. Giwekikalurmaneya yotunkakikotka.

Waneru tyegogne gajermane, ga wa waneru giwekikalurmane. ⁴⁵ Wane chinyongatyawaka: Wa muchichachri *yineru* Gata manchi *giwekachri rixa*. Ga wa ralipre Gata, Walenwa giwekikaluru giweekaklewatachri. ⁴⁶ Seyni gi wa muchinangapkanwa Giwekikalurunu, seyni tyegogne gajerunu. Wanepnute Giwekikalurunu. ⁴⁷ Muchichachri yineru walenwa chiji gajeru, ga wa chiji kamrutikaluru. Ga wa gepi chininri yineru tengogne gajerni. ⁴⁸ Chiji kamrutikaluru pixka rixna chiji kamrutikalurune. Ga wa tengogne gajeru pixka rixna tengogne gajene. ⁴⁹ Wa chiji gajeru yaglu pixka wixa, waneko pixka wixanu, tengogne gajeru yaglu pixka wixanu.

⁵⁰ Ga wa tyenwa nchina, nomolene, wa giichi ga wa granchi gi gimkata yop-toletanru Goyakalu pogirewatyawaka. Gi wa pojpakaluko gimkata yoptoletlu mpopaknuchi.

Gipukchi kakaglooka

⁵¹ Giyagni giyogimanatkaluru nunkakgi. Gi wa pejnurunekwu gipnanu, seyni pejnurunekwu kashrijetkalunepwu. ⁵² Pshinitsonpotuji, gijpukgalu pshiniji, wa ralipre kowgima. Gi rixanu tpogimewatanu kowi. Ga wa gipnachine yotunkaako mpojpakanepa. Ga wa wixa kashrijetkalunepwu. ⁵³ Gi rixanu rumkata tye pojpakalu yoshmaakota mpojpaknuchi. Ga wa tye gipnachripa gimkata yoshmaakota mupnaknuchi. ⁵⁴ Giyagni tye pojpakalu mpojpaknuchi yoshmaakoklunutka, ga wa tye gipnachripa mupnaknuchi yoshmaakoklunutka, wanepatkalu wa yonchi chinyawaka:

⁵⁵ *Gaalirewlu nikatanatkalu gipukchini.*

Giyagni wa xani

gipukchi gi gakagloklewatatka.

Maleshayatkawu gipukchichino.

⁵⁶ Gipukchichinonwa mukochri. Ga wa Tokanchi Yokanatkalaru walenwa mukochri muchkonu. ⁵⁷ Poyagnutkalurupni Goyakalu. Wa Wale gakagloklewkakjetwu wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Makaglogogunenatkoneggi. Muxriikanepgi

⁵⁸ Giyagni, nomolene, nalukanune, makaglogogunenatkoneggi. Muxriikanepgi. Gkamrurewgognepotutano Gitsrukaachi kamrureya, gi rixanu gixa gimatlu gi wa maleshawakni gkamrure Gitsrukaachi chinanu.

Genekashlukaka kphashirine chinanu

16 Ga wa genekashlukaka kphashirinenupapirana. Wa Kalatasreta gapat-jetikowaakaka gajene nuglepoktapiniko pixka, waneko pixka gixanu gixa. ² Muchinangogne simankakaya, satkaka gixa gignantakyawaka gitakanru gikta gix-poko yoptoleta. Wa napokinipa maleshapluchi genekashlewlu. ³ Wa napokinipa wa gixa kigle getle gixanune, wanna nyokanatanu kirukayma, wa Gerosale ranikyapluna wa genekashle. ⁴ Ga wa kigle getle rixkoklunupa wa gita koxa wane yinripa, gitaymamnupna.

Wane china Pawlo wa Korinto raluka yaleta

⁵ Wa Masetoni nyapamtinpatka, gixa yegi nyanutka. Gi rixanu Masetoni nyapamtanu. ⁶ Gikta gixayma gixgogne nwanu. Galukta wane nuknokakinri ginapuklu wa gipxaletyapno wa nyinripa. ⁷ Gi rixanu gi naluka getleshamtgi xani. Gi rixanu nkagwaka gimwaletgi gixgogne wa Gitsrukaachi gichichinipno. ⁸ Gigwiso nwanu Jirgikolpatkagognepotunanuko. ⁹ Gi rixanu njiglokpoutatka nkamrure yegi. Tsru kamrurchi yegi nuchi jiglokletatka. Ga wa gixna kamnixlewatachine.

Timotiyo ga wa Gapolo salwatini

¹⁰ Ga wa rapokinipa Timotiyo, getanru mpiikatupni gixa yegi rawanu. Gi rixanu wale kamrutlu Gitsrukaachi kamrure gita pixka. ¹¹ Giyagni gike geyikanru. Wa kiglenshinkanuru gixpaka yaletanru gita yegi runinripa. Gi rixanu nkagwaklu moletkakahineyima.

¹² Wa wumole Gapolopirana, nagjipotutlu gixa yegi yinripa wa moletkakahineyima. Gi raluka yalpotuta wa xani, seyni wane yanu ruglepoktapinipa.

Mpoyegitinwa galixleya

¹³ Getpotutano. Mpoyegitinwa galixleya. Jejinpatkalagika. Gichkolunepgi. ¹⁴ Gishiniklewleya gkamrutanru psoluko.

Gishtugwa ga wa pimrine gikamrurewatachine

¹⁵ Nagjitgi, nomolene. Gixa gimatanna Gishtugwapji gajene. Wannanwa muchinanu gapka galixachine Gakayi gajene. Wannananuko gitaknawa kphashirine yegi kamrurewatachine. ¹⁶ Gyijnakotanna wanna pixkalune, ga wa pejnuruneko gikam-

rurewkakachine, ga wa kamrurewpotutachine. ¹⁷Numuwyegitlu Gishtugwa gapokinritka, ga wa Gortanato, ga wa Gachayiko. Gi rixanu wa nyi gipekotlu gixa magatinri. ¹⁸Gi rixanu rapnanunshinikankaknona gita ga wa gixa koxa. Gimatpotutanna wanna nyi pixkalune.

Gasya gapatjetyachinkaka galuklewe

¹⁹Gasya gapatjetyachinkaka galukgi. Gitsrukaachiya ralukpotutgina Gakila ga wa Presura, ga wa wannapji gapatjetyachine. ²⁰Ralukjixgina pejnuruneko moletkachine. Galuukakanu kpushiri gamluruya.

Giglenshinikanyeglewu

²¹Naluklewe gitako nomyoya, Pawlo.

²²Gitsrukaachi maluukatu kamakpiratkalurupa. Gitsrukaachi ginanu.

²³Gimutkalunepgi Gitsrukaachi Gesoya. ²⁴Nushinikgognenatgi pejnurunekgi gixa Kristo Gesoya.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintyone Chinanu

Galuklewu

1 Pawlo kirukate. Walenwa Geso Kristo yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka. Ga wa Timotiyo, gimole, kirukate koxa. Goyakalu gapatanune chinanni, wa Korinto gajene, ga wa pejnuruneko kpashirine, psolusretako Gakayi gajene chinanu koxa.

² Gimutkalunepgi Wuru Goyakaluya ga wa Wutsrukate Geso Kristoya. Wale giglewanshinikankakangi.

Kgimnanuklewaklarni Goyakalu

³ Gimalwutkalurupa Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. Kgetwamonrewaklarni Girchi, ga wa pejnuruko kgimnanuklewaklarni Goyakalu. ⁴ Wale gimnanukwu pejnuruyako wsalewninri, wumkata wixa koxa gimnanukletyapna pejnurkakako salewakchi getachine. Wa wumnanukikolu wa Goyakalu gimnanukyawu wale koxa wumnanukinna wanna. ⁵ Wane rixa gixolewnaletinri Kristo salewnale wa Waleyma wsalewninri, waneko pixka rixa gixolewnaleta wumnanukikolu Kristo chinanu. ⁶ Wixa salewnini, gixa gimnanukikolu chinanni ga wa gognetkakikolu chinanni. Ga wa wumnanuukoklunupa walenwa gixa gimnanukikolu chinanni. Wa gixa gimnanukikolu chinanu gimkata gixa gakotanshinikanretlu waleko salewakchi koxa wsalewniya wixa. ⁷ Poyegi kagwaklewe wixyegityagi gi rixanu wumata wa wane gixa salewnakakletikolu, waneko pixka gixa gimnanuukakletikolkoxapa gixa.

Kyowikolkaka Pawlo getanru Gasyaya

⁸ Gi rixanu, wumolene, gi waluklu gma mumatyaplu wa wsalewninripirankaka, wa Gasya wsalewninri. Wa wumkatinri pnute, kyapreru weta. Wane wixa mkagwakgiwekletkanetkawu. ⁹ Seyni wixa gitakanshinikanutnawa wupninripa, wma maponshinikanutinitipnawa, seyni Goyakalu waponshinikanutinripa, gi rixanu Walenwa gipnachine yotunkakachri. ¹⁰ Walenwa gipsolutunanukta gipukchi rushatkapyawu. Ga wa rushatkapanwu. Walenwa wkagwakanru wa wanepnutechi rushatkapanwu. ¹¹ Gixa koxa gipxakanwu gagjigognereya, wixa chinanu gixolune poyagnutyaplu wa wenekikolutka gixolune chinanu.

Myokwiretni Pawlo

¹² Gi rixanu tyenwa walixkole: wa wupgujtanshinikanyegitnawa wa kpashirinwu ga wa myokwirenwu Goyakalu chinanu. Tyechijne wane wixjetya, ga wa wanepnute wane wixa gixyegiya. Gi wane wixa gi rixanu tyegogne gajeruya kgi-matkalerunwu, seyni Goyakalu gimutlewe chinanu wane wixa. ¹³ Gi wa papirana wyonyegitgi, seyni wa tyepjeni gixa getyonganru ga wa gimata jemanru potu. Ga wa nkagwaklu yoptukyawakpotunanuko gimata jempotutyapa. ¹⁴ Wane gixa psoji gimatyawu wa gixa galixkowyegitanunwu. Waneko pixka gixkoxni walixkowyegitanunepgi Wutsrukate Gesogognepa.

Pawlo gishinika Korintyo yaleta

¹⁵Tye gaponshinikanru chinanu, naluka muchinanu yayegletgi wa gepi kata gkomjikikolupa. ¹⁶Ga wa gixa yegi nyinipa, Masetoni nyinripa, ga wa Masetoniya numepe ginretinitnaka gixa yegi. Ga wa gixa gipxaletanno Gote nyinripa. ¹⁷Giyagni wane nixanshinikanutini, ¿wane nchinashata? ¿Waka wane nixanshinikanutini, tye-gogne gajeru pixka nixanshinikanutlu, wa nkoschekashatanmaklu gigi, gigi; gike, gike?

¹⁸Poyagkakachrini Goyakalu. Giyagni wtokanu wa wchinyagi gi wa gigi ga wa gike. ¹⁹Gi rixanu Goyakalu Wgene Kristo Geso, wa gixa yegi wunkakletinri gita ga wa Surwano ga wa Timotiyo, gi wa Walenwa gigi ga wa gike gixachrini. Seyni gigi gixachrinwa Wale. ²⁰Gi rixanu pejnurkakako Goyakalu gipiratanru gigi rixka Gesoya. Giyagni Wale chinanu, Wane gixkalurupa wchinru Goyakalu, wixa chinanu gimalwutkalurupni. ²¹Wa gixayma wpoyegitjeru Kristo chinanu ga wa wtsomitjeru Walenwa Goyakalu. ²²Wale koxa gimaxikoletwu. Giwekikaluru genekikolupa psojite renekagnaputwu wajiya.

Klu chinanu gi wane yawa Pawlo

²³Gita koschekgiwakatlu Goyakalu rupgujtatyapno, wa nkaspukyapgi gi wa Korinto nyawa. ²⁴Gi wa wutsrukatetpiranyegitanmakgi gixa galixlewleya, seyni gikamurewkwakachinwu gimuwleya. Gi rixanu galixle ntunwatya gixa.

2 Wane nchinanshinikanutatka, gi wa wamonuwatachrino nyayegitanutnakgi. ²Gi rixanu gita wamontakinmakgi, ¿katni wa nkomjikjeru seyni nwamontakanruko? ³Tyepiranako nyonata, wa gixa yegi nyinipa, nma wamonuwatinitipita numkata komjikjene chinanu. Gi rixanu naponshinikanyegitgi pejnurunekgi gixa, wa gita gimuwle walenwa pejnuruneko gixa gimuwle. ⁴Gi rixanu tsru salewakchiya ga wa nwamonnupoga nyonyegitgi ga wa gixo noktegayma, gi wa gwamontakikolupni, seyni wa gimatyaplu wa tsru nushiniklewle potu nixyegitgi.

Yiglepotuko retlu satu jeji wamontaklewatachrinka

⁵Satu jeji wamontaklewatinimka, gi wa gita wamontaaka seyni psojipje, seyni pejnurunekgi gixa wamontaaka. Gi wa ntserutpiranatyaplu. ⁶Poyagotyawakatكاني wane gixachri wa gixolune saletyawakatkalu. ⁷Giyagni pnuko gixanutka, wa gkaspukinitkalu. Ga wa gimnanukanutkalu. Gi wa tsru wamonchi gakaglokanutkalu. ⁸Giyagni nagjitgi, wa gishinikpotutanutnaklu. ⁹Giyagni wale chinanukni nyonyegitgi wa gyantaletikoluya numatyapgi wa psoluyako gyijnakotinripa. ¹⁰Ga wa gixa kaspukinri, gita koxa kaspukyalu. Gi rixanu girukokta gita kaspukinri wa pagixanu nkaspukini wa gixa chinanu Kristo getanu nkaspukyalu, ¹¹ma mumkata gaaliretyanupwu Satanasyo. Gi rixanu gi wa mumatkanwu wale gishinikyawakapirana.

Wamonuwnanshinikanuta Pawlo Trowaya

¹²Wa Trowa nyapini wa Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana chinanu, gipyapto kotpuukaluru gita chinanu Gitsrukaachiya. ¹³Gi napnanunshinikanuta gi rixanu gi nukshiklu nomole Tito. Seyni nungamtatkana Trowa gajjene; Masetoni nyatka.

Goyakalu gakaglokyegitwu Kristo chinanu

¹⁴Poyagnutkaluru Goyakalu wa Wale psollogneko gakaglokyegitwu Kristo chinanu. Rekakgitlu rumatikolu Kristo pogamlunu wixaya pasretamnunanukaya. ¹⁵Gi rixanu wa Goyakalu chinanu Kristo pogamlunwu wixa, gognetkaakaluneyegitka ga wa gamgachine yegi koxa. ¹⁶Wa nyi gamgachine yegi galikakni gipukchi pogamlunu pixka wixa gipukchi chinanupa. Ga wa gognetkaakalune yegi giweklu pogamlunu wixa giweklu chinanupa. ¿Katupni tye kamrurchi gimuknuni? ¹⁷Seyni wixa gi wa gixolune pixka wixa, wa Goyakalu tokanu gishankachine sroschi chinanu, seyni mayroklene wixini, Goyakalunune wa Goyakalu getanu gwachine wixini wixa yanumsaleta Kristo chinanu.

Kristo kirukatka

3 ¿Gipguta wyinuwakatnakerge wixnanuko kiglepirana yegi wchinyegitinwa? ¹¿Wa pimrine pixka wmagatyage wa kiruka wixapirana wenekyapgi ga wa wmagatyage wa gixa koxa yonpiranyegityapwu? ²Gixni wa tokanchi yonatkaluru wixaya. Wajiya yonaticalungi. Gixni wa gimatkalurungi ga wa getyongatkalurungi pejnuruneko yineya. ³Getkalurungi Kristo kirukate gixinri, wixaya kamrutkaluru. Gi wa ksajgalu yonatika, seyni Giwekikaluru Goyakalunu giwekachri yonatika. Gi wa sotlushpata yonatka, seyni yonatkalurumta kagiturumta gajiya.

Gerotu gipiratkaluru kamrurewatyachine

⁴Wane wixa gaponshinikanretlu Goyakalu Kristo chinanu. ⁵Gi wa wixnanuko poyagotyachinwu, wkagwakyalu wixnanuko giyakatyachri pagixanu, seyni Goyakalu ruyakatya wpoyagotinri. ⁶Wale poyagotyachine rixkakwu, gerotu gipiratkaluruya kamruklerune wixinripa, gi wa yonatkaluruya seyni Giwekikaluruya. Gi rixanu wa yonchi giylalewata, seyni wa Giwekikaluru giweekaklewata.

Wanepnute kiglepotlu wa Giwekikaluru kamrurewyeglu

⁷Ga wa gipnalu kamrurewyeglu sotlu susawjeyongatkaluru pogirewlu rixapa. Wa wane rixa Gisrayilineklopishane gi gimkata getlepotutlu Moysisgoji, gigoji pogirewle chinanu, wa nikawnachripa pogirewlu. ⁸¿Gi ge wanepnute pogirewlupni wa Giwekikaluru kamrurewyeglu? ⁹Gi rixanu giklukanuwnayegjixlu kamrurewyeglu pogirewlu rixkamka, wanepnute galikakni pogirewlu rixpotuta poyagkaklewlu kamrurewyeglu. ¹⁰Gi rixanu wa kapokotu pogirewlunanupiranaya gi wa pogirewlu pixka rixatka wa tsru potu pogirewlu chinanutka. ¹¹Gi rixanu wa kpogirewle rixini wa nikawnananumtachri kapokotkaka, pnute kpogirewle potu rixa wa gwagogenatachripatka.

Ginakakta rawa Giwekikaluru Gitsrukaachinu waneru gishpaklu

¹²Giyagni tye pixkalutu wkagwakini, pgujetanuwaka wchina yanumsaleta. ¹³Gi wa Moysisi pixka wixa. Rushyagojresama gigoji rutaka wa Gisrayilini ma metgojityanpotuplu wa nikawnananumtachri pogirewle. ¹⁴Seyni shikowan-shinikanutna wanna. Gi rixanu xanigognenanu wa kapokotu gipiratkaluru getyongatkoklunu, waleko gishyagojrusama wane mkonkotu. Walenwa Kristo chinanu konkalurni. ¹⁵Seyni xanigognenanu wa Moysisi tokanu getyongatkok-

lunu wa gishyagojrusama rajna rawawa. ¹⁶Ga wa xani Gisrayiline satokyegit-iniplu Gitsrukaachi, konkalurupni wa gishyagojru sama. ¹⁷Ga wa Gitsrukaachi Walenwa Giwekikaluru. Ginakakta rawa Giwekikaluru Gitsrukaachinu waneru gishpaklu. ¹⁸Pejnurunekwu wixa wa mushyagojitkanwu wetlu Gitsrukaachi goyaknu. Ganigapi pixka wixa getletyalu. Kashrijetananumtkalunwu Waleko yaglu wixinri pogirewlu kakananumnu. Waneko pixka wixka wa Giwekikaluru chinanu Gitsrukaachinu.

Kiglerpotunanu Tokanchi pokamlale

4 Giyagni waneywu wchinini tye kamrurchi, wane wixa getwamonutkota, gi wu-groka. ²Seyni wuknokatkalu patmenutle watachri yogimatkaluru. Gi wa yokwiri wixjeta. Gi wa wyapjetlu Goyakalu tokanu. Seyni galikakpotunanu tokanchi wupgusetini, kiglepiranyegirunwu wixnawa pejnuruneko yinenshikanuya Goyakalu getanu. ³Wa kiglerpotunanu Tokanchi wunkakletanru yogimatkaluru rixkamka, wa gamgachine chinanu galikakni yogimatkalurni. ⁴Wannani tyegogne goyakalute maygalenshikanune rixkakanna wa malixkanena, ma matajiwnayegityapna Kiglerpotunanu Tokanchi, Kristo goyaknupirana pokamlale. Walenwa Goyakalu yaglu. ⁵Gi rixanu gi wa wixnanuko ginkakletnawa, seyni Kristo Geso Gitsrukaachi rixinri wunkakleta ga wa wixni wa gixa wayegrenwu Geso chinanu. ⁶Gi rixanu Goyakalu wa wane chinachri, “Pokamlalu mapshagawaka gatajiwnini,” Walenwa gatajtitlu waji, pokamlawyegityapwu rumatikolu Goyakalu goyaknu wa Kristogojiya.

Kajpa kamrutikolu pixka wixmaneta

⁷Ga wa tye ponikolewlu waneywu kajpa kamrutikolustonoya, Goyakalunupni wa tsru potu giyaklu gigenlu, gi wa wixanni. ⁸Pejnuruko salewakchi weta, seyni gi wa gerutkalunwu. Mumatanshikananutkanwu seyni gi wa mkagwaakanwu. ⁹Kojwaakalunwu, seyni gi wa giknookalunwu. Yotkaakalunwu seyni gi wa gamgachinwu. ¹⁰Psollogneko wumane wanikananumtyalu Geso gipnale, wa Geso giwekle koxa wumaneya gipgujetkalurupni. ¹¹Gi rixanu wa wixa giwekachinwu samyokogogenatkalunwu gipnalu yegi Geso chinanu, Geso giwekle koxa gipgujetkalurupni wumane gipnachriya. ¹²Giyagni wixa giylakananumtkalunwu, ga wa gixa giwekakananumtkalungi.

Tsru pogirewlu potu

¹³Wane chinyongatyawaka:

Nalixa. Giyagni nyanumsata.

Waneko pixka wixanshikanauta. Wixa koxa galixa. Giyagni koxa wyanumsata. ¹⁴Wumatlu wa Gitsrukaachi Geso yotunkakachri, wixa koxa yotunkakanu Gesoyma. Gixayma tunwakakanwu. ¹⁵Gi rixanu pejnurkakako gixa chinanni, ruxolewninripa gimutlewu gixolune chinanu, wa poyagnutlewu koxa gixolewninripa, gimalwutkaluru rixinripa Goyakalu.

¹⁶Giyagni gi wa wugroka. Seynimka wumane waalinanumtyamka, seyni wutokote gajeru werotewanumtya pagognemnunanuka. ¹⁷Gi rixanu tye salewakchikaka wa xani wsalewinri myapretni. Pshinitsonu gwachrini. Xani giknogachripni. Ga wa wale chinanu waneyapwu tsru pogirewlu kiglerpotunanu gike rixiniko mnikawnakatupa. ¹⁸Gi wa wyopukgajetlu wa getkalurkaka, seyni metkotkaka

galikaka wyopukgata. Gi rixanu wa getkalurkaka pshinitsonu gwachrini. Seyni wa metkotkaka gike rixiniko mnikawnakatupni.

Panchi myochi mkamrutikotu

5 Gi rixanu wumatlu wa wumane tyechijne gajeru, gawyawaka, gimajechri pixka rixa. Nikawnachripni. Giyagni wa nikawnini, waneywu wa Goyakalu kamrupjitanru. Gi wa myochi kamrutikalurni, gike rixiniko mnikawnakatupa tengogne gajerupji, wumanepa. ²Gi rixanu wa tye gawini wochgita. Walukpotutlu wyoshmakikolu tengogne gajeru gawyawakapa. ³Galikakni wumane gerotu wyoshmaako Gerotu wumkalu ga wa gerotu gawyawakapji pixka rixanu. Waneklu gi wa wetko mamkane wixinri. ⁴Gi rixanu gimajechri gwachine wixini, wochgita. Kyapregolunwu. Gi rixanu gi waluka komkagkota, seyni gemkatkalunepwu wa wuweklepa nikatyaplu tye gipnachripa wumane. ⁵Goyakalni wa wane gixwu wa tyeko chinanupa. Wa Giwekikaluru genekikolupa psojite renekagnaputwu Wale.

Kristo gitakyagoklewatyawaka

⁶Giyagni kiglenshinikangognenanwu. Wumatlu wa manchi gawanatiniwa, Gitsrukaachyegiya wamganatya. ⁷Gi rixanu walixpiranatanrukaka wuyanini. Gi wa wetanrukaka wuyanini ⁸Kiglenshinikanwu. Ga wa kigle getle wixlu galikakni wumane wamginripa, ga wa Gitsrukaachi yegi gawinripa. ⁹Giyagni wane wixa muchkotletinwa, waka gewi gawinipa waka wamginipa, wuglenshinikanutyaplu. ¹⁰Gi rixanu wumkata pejnurunekwu wixa gipgujewnaletanu Kristo gitakyagoklewatyawaka, wa satkaka yoptotyaplu wa gimane gixjetyawaka, waka kigleru waka mugletu.

Kristo gishiniklewle gerutwu

¹¹Wumatkalchinanru Gitsrukaachi pikikolu, wushinikanutna yine. Pgujerunwu Goyakalu getanu. Nkagwaakoxlu gixa getanu koxa pgujerunwu gimata getanshinikanretyapwu. ¹²Gi wa wixnanuko kiglepirana yegi wchinyegitnatnakwa. Seyni shinikanchi nenekgi ntserpiranyegityapwu wannayegiya, goschiya tserpiranyegitachine, gi wa gaschiya. ¹³Gi rixanu wseprolokini walenwa Goyakalu chinanu. Ga wa kanshinikanurunwu wixini walenwa gixa chinanu. ¹⁴Gi rixanu Kristo gishiniklewle gerutwu. Wane wixa gishinikanuwleta, wa satupje gipnini pejnuruneko chinanu, waneklu pejnuruneko gipnanatka. ¹⁵Kristo gipnana pejnuruneko chinanu, wa giwekachine gi wannako chinanu ruwekinripatkana, seyni Kristo chinanu ruwekanutkana. Walenwa wanna chinanu gipnachri ga wa wanna chinanu yotunotachri.

Wkamrure gipoyikgayeglewluya

¹⁶Giyagni xaniyakawa gikena wumata wixa gimane gixyawaka. Wa Kristomka wumata gimane gixyawaka, seyni wa xani gi wane wixa gimatletanutkalu. ¹⁷Giyagni wa Kristo gwachritka, walenwa gerotu giyakotkalurutka. Ruknogashamtatka kapokotu. Giyagni gerotutkani. ¹⁸Ga wa pejnuruko Goyakalu giyakatyachrini. Walenwa gipoyikgayegitakawu Waleyegiko Kristo chinanu. Wale genekwu wkamrure gipoyikgayeglewluya. ¹⁹Wane rixa, wa Kristo rawa Goyakalu. Psolchijne gajeneko rupoyikgayegitinri Waleyegiko. Gi rutakyegitna mukochirna. Wixa yegi

rutaklu tokanchi gipoyikgayeglewlpurana. ²⁰ Giyagni Kristo gitakanunwu. Waneko pixka wixa wa Goyakalu gagjityagi wixaya. Kristo chinanu wagjitgi, Goyakalu yegi gipoyikgayegitikolupa gixa. ²¹ Wa Kristo mukochri mumatkatu wixa chinanu mukochri rixka, wa wixa Goyakalu poyagkaklewe wixikolupa Waleya.

Kiglepiranyeglu Pawlo Goyakalu kamrurewyegitachri rixinri

6 Rukamrurewatanune wixini, wagjitgi wa Goyakalu gimutlewele gi wa male-shawaka yoptotikolupa gixaya. ² Gi rixanu wane china:

Gogi galuukaluru nyijnakoty.

Gognewatikalurgogne, nupxaki.

Giyagni xawakninwa gogi galuukaluru. Xawakninwa gognewatikalurgogne.

³ Gi satuna wutspekaka, ma muklukikotupa wkamrure. ⁴ Seyni pejnuruyako kiglepiranyegirunwu wekakgitnawa Goyakalu kamrurewyegitachine wixinri, kashnantakoggenatachinpotwu salewakchiya, wmagatinriya, kachinolkakaya. ⁵ Giylakluya, yoshmakikowakaykaka, yawroptajruya, kamrurewopotluya, kojipgewluya, nachlukakaya. ⁶ Kiglepiranyegirunwu powrawlu chinanu, gimatkalewlu koxa, mapognanrewlu, getwamonrewlu, Giwekikaluru Kpashiri, gishiniklewlu mixashatkotu, ⁷ galikakpotunanu tokanchi; Goyakalu giyaklewele koxa chinanu; poyagkaklewlu giylalewapre chinanu wpotuklesretateya ga wa wkegnetesretateya. Kashnantakoggenatachinpotwu, ⁸ gimalwuru chinanu ga wa mkagwakpiiru chinanu, gektipiranyeglu chinanu ga wa kiglepiranyeglu chinanu. Ksanowaklerune pixkalunwu ga wa galikakanwu; ⁹ mumatkone pixkalunwu ga wa gimatkalunpotwu; wupnakast-sikakni ga wa getanu giwekachinwu, saletkalune pixkalunwu ga wa muylatkonwu. ¹⁰ Wamonuwatachine pixkalunwu ga wa gimuwgoggenatachinwu. Kwamonurune pixkalunwu ga wa gixolune wponikowkaka. Wa maleshayalune pixkalunwu, ga wa pejnurkakako wane wixleta.

¹¹ Wunkakpotutgi gixa, Korinto gajengi. Tsrugishiniklewlu wixgi. ¹² Gi wa wixa chipetgajityagi, seyni gixako chipetanshinikangajitwu. ¹³ Gapnu gishinikletanno gixa koxa. Mpowakatanno. Nwugenene pixka nixa yanumsayegletgi.

Wixni wa kpashiwaka potu giwekachri Goyakalununwu

¹⁴ Wa gixa pixka mixkane, gi wa satupje gitjipijeya gimutjitanna, wa malixkane. Gi rixanu ¿klu gipxaletlewu wane wa poyagkaklu ga wa mpoyagkaknuchi? ¿Klu gimatkalewlu waneylu pokamlalu ga wa mapshagalu? ¹⁵ ¿Klu pixkakaklu getle rixna Kristoyma Weriya, wa Satanasyo? ¿Klu waneylu wa galixachriyma wa malixkatu? ¹⁶ ¿Klu gipxaletkaklu wane kpashiwaka potu Goyakalunu ga wa yagluichisha? Gi rixanu gixni wa kpashiwaka potu giwekachri Goyakalunu. Goyakalu chinyawaka:

Wanna gitokote nwanu nyananu.

Royalalutepnona.

Wannapni wa nayinerutene.

¹⁷ *Giyagni, “Wannayegiya gishpakanu.*

Gkotnukinwa.”

Wane china Gitsrukaachi:

“Gi wa gkamrukanru wa kapcholu

ga wa kigle yoptole nixangi.”

¹⁸ *“Gixa Girupno.*

Gixapni wa nwugenene ga wa nwugenerone.”

Wane china Gitsrukaachi,
pejnuruko Girukotachri.

7 Nushinikanune, tye gipiratkalurkaka waneywu wixiniyakawa. Giyagni wpowratinwa ptowruyako wpuchotmanetjeru ga wa wunshinikanu puchotachri. Goyakalu wpikinri, kpashirine potu wixinripa.

Pawlo gishinikyawakna Korintyone

²Mpogwakatanwu. Gi satuna wyeneta. Gi satuna wumtuka. Gi satuna wumkap-nugya. ³Gi wane nchina nuklukyapgi. Gi rixanu muchikawa wane nchinatka, wushinikoggenatgi. Gixaymananuko wupnanmaka ga wa wuwekgoggenatanmaka. ⁴Pgujetanwaka potu nchina yanumsayegletgi. Ntserpiranawyempotutgi. Numnanukpotutka. Tsuru potu gimuwlu wixa psoluyako wsalewninri.

Rumuwata wanna genshinikanrewle chinanu

⁵Gi rixanu wa Masetoni wapokinitka gi wapnanmanpotuta waneya. Seyni psoluyako wsaletika. Ruwaka waneru yagotkaklukaka. Wutokote waneru piklukaka. ⁶Seyni wa Goyakalu wa mturu gitaknachinwa gimnanukachri, Tito gapokle chinanu rumnanukwu. ⁷Gi wa rapokinri chinanupjeni, seyni koxa wa gimnanuklu chinanu wa gixa gimnanukyalu. Runkakwu tsru gogalukle gixinri, ga wa gichingajiya, ga wa muchkopiranawatachingi gitaya. Giyagni galikaka numuwatataka.

⁸Wa kirukaya nwamontakingi, gi nenshinikanuta. Nenshinikanutmaka. Netlo wa twuko kiruka pshinitsonuji wamontakgi. ⁹Xawakni numuwatataka, gi wa gwamontakikolu chinanu, seyni gi rixanu genshinikanutinripa gwamontakikolu. Gi rixanu Goyakalu chinanu gwamonuwata. Giyagni giketsotaji gimtukika wixaya. ¹⁰Gi rixanu wa wamonchi Goyakalu chinanu genshinikanrewlu kamruta gognewatikaluru chinanupa. Gi wa renshinikanyegitokolupa. Ga wa wamonchi tyegogne chinanu gip-nalu kamruta. ¹¹Gi rixanu tye wamonchiko Goyakalu chinanu, igi pa muchkonunshinikanunanru rixgi! Ga wa giykoyeglewlu, ga wa jgekanchiko, ga wa pikluko, ga wa gogaluklewlu, ga wa muchkopiranawlu, ga wa gapnuruko. Psoluyako gekakgitnawa powratkalunetkagi wane gixkaluruya. ¹²Giyagni wa nyonyegitingi, gi wa yenetlewatachri chinanu, gi koxa wa yenetkaluru chinanu. Seyni pguje rixinripa gmuchkonunshinikanu wa wixa chinanu Goyakalu getanu.

Rumuwata Tito gimuwle chinanu

¹³Giyagni gimnanuukalunetkawu. Ga wa wumnanukikolu pnute wumuwpotuta wa Tito gimuwle chinanu. Gi rixanu rapnanunshinikanuta pejnurunekgi gixa chinanu. ¹⁴Giyagni wa wale yegi ntserpiranawyegitingi gi wa nupatewatlu. Seyni wane wixa ginkakjeretgi pejnuruko galikaka, waneko pixka wixa tserpiranawyegletyagi Titoyegiya. Galikaka rixka. ¹⁵Pnute rixa gishiniklepotutgi wa gyijnaklewle rushinkapini, wa mpikle gitatleya gyoptotlu. ¹⁶Numuwata wa psolpotuyako naponshinikanyegitgi.

Masetonisreta gapatjetyachinkakniwa pimrine yimanrupa

8 Giyagni, wumolene, wunkakgi Goyakalu gimutlewlepirana, Masetonisreta gajene gapatjetachinkaka geneekaluru. ²Wa tsru salewakchi yantaletikna, tsru

gimuwlu rixinrina ga wa wanna tsru wamonnupogaya, ponikowpotutya renekashlewatirina. ³Gita gipgujatlu wa rumkatyawakna, ga wa rumkatyawakna pnute, renekashlewatna wannako ginshinikanuyna. ⁴Gixo ragjipotutwuna wuchichyapna wanna koxa wa kpashirine psoji rupxakinripna. ⁵Gi wa wkagwakyawaka pixka rixna, seyni muchinanu gapka wannako reneknawana Gitsrukaachinupna. Ga wa wixa koxa reneknawana Goyakalu gishinikyawaka. ⁶Giyagni Tito wagjita wa gi rixanu walenwa muchichachri, waneko pixka rixa poyagkaklejixyapgi tye kamrurchiko gimutlewluya. ⁷Seyni psolpotuyako wane gixa kosekleta galixleya, ga wa tokanchiya, ga wa gimatkalewleya, ga wa gmuchkopiranawleya, ga wa gishiniklewleya wixa chinanu. Giyagni tye gimutlewluya koxa gkosekini.

Pawlo giykotna Korintyone wa waneyna rixyawakna wane rixa genekleshatanna

⁸Gi wane nchina towutletgi, seyni pimrine muchkopiranawleya, nutakyagookaklu gixa gishiniklewle gikta galikakni. ⁹Gi rixanu gixa gimatlu Wutsrukate Geso Kristo gimutlewle, wa ponikolu rixanatini, seyni gixa chinanu kwamonuru rixatka wa gixa ponikowatinripa Wale wamonnupoga chinanu.

¹⁰Gita gishinikanru tyepirana nunkakangi. Gi rixanu tye gipxakangi. Gi rixanu gixa gapka muchinanu satu walaputkani gi wa gyinuwaka kamruretyapjeru, seyni galuukoxlu. ¹¹Giyagni xani mpoyagkakanru gkamrutanru. Wane gixa jmererungi gishinikyalu, waneko pixka gixanu mpoyagkakyaplu wa waneygi gixyawaka. ¹²Gi rixanu wa muchinanu gapka jmererungi gixini, wane rixa yoptotkaluru wa waneygi gixyawaka, gi wa waneygi migje pixka.

¹³Gi wa pimrine gapnanutinripni ga wa gixa salewninripa seyni pixkakakane gixinripa. ¹⁴Wa tyegogne gixa gixetanru gipxakinna magatinriyna. Wa wanna gixetinri gixa magatinri rupxakingina. Pixkakakane gixinripa. ¹⁵Wane chinyongatyawaka: *Wa gixo gwachri gi wa ruxetya, ga wa ptsotsotaji gwachri gi wa magatya.*

Pawlo yokanatanune kamrurchi chinanu

¹⁶Poyagnutkaluru Goyakalu. Wale gitakgajitlu Tito, waneko pixka rixa muchkopiranawyegletyapgi. ¹⁷Gi rixanu galikakni Tito yijnakotwu wagjityalu gixa yegi yinripa. Ga wa wanepnute muchkopiranawpotuta waleko ginshinikanuya yayegitgi. ¹⁸Waleyma wyokanatlu wumole, kiglepiranyegiru Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, pejnuruneko gapatjetachinyegkaka. ¹⁹Gi wa wanepiranapjeni, seyni koxa wa gapatjetachinkaka tsomitlu wa rupxaletgapotyapwu wa tye genekashlu gimutlewluya chinanu. Wenekashatlu rumalwutikolupa Gitsrukaachi, ga wa gi rixanu waluka genekashletlu. ²⁰Wgirukotinwa gi satuna jigyegityapwu wupxaklewatini tye genekashluya. ²¹Gi rixanu walpokotlu kigleru gi wa Gitsrukaachi getanupje seyni koxa yine getanu.

²²Giyagni wannayma wyokanatlu wumole. Gixopirana ga wa gixo kata we-tanshinikanutlu jmereru potu rixinri. Ga wa xani wanepnute jmereru potu rixa gi rixanu gixo raponshinikanyempotutgi. ²³Waka Titopirana wumatanrupotni ga wa wukamrurewatanru gixyeyiya, waka wumolenepirana gapatjetachinyegkaka yokanatkalune, wa Kristo gimalwutikolupa. ²⁴Giyagni gekakgitanna gapatje-

tachinkaka gi gixpoko gishiniklewleta, ga wa klu chinanu gixapirana wtserpiranawatnri wannayegiya.

Kpashirine gipxakikolu

9 Giyagni wa kpashirine gipxakikolupirana galikaka gi magata nyonyegityagi. ²Gi rixanu numatlu gixa mernu. Wa tye nutserpiranawatgi Masetoni gajeneyegiya, wa Gakayi gajene satu walaputkani ralpokotinriyina. Ga wa gixa muchkopiranawle komyekanshinikanutna gixo. ³Giyagni nyokanatna wumolene wa maleshawaka ma mixinitipa wtserpiranawyegityagi tyepiranaya, wa wchinyawaka galpokotachine gixinripa. ⁴Wa gitayma rapokinipna Masetoni gajene, wa wanna ma metyanupgi malpokotkanuwagi, wma patewatinitipa wa waponshinikanrewpotutinri, gixaya wane nma chininitipa. ⁵Giyagni gita kagwaklu galuukalurni nagjityapna wumolene wa muchinanu gapka gixa yegi yinripna ralpokognapjixyapluna genekashle wa gipiratanru, galpokotkalurpatkani giglenshinikanyegitkaluru pixka rixinripa, gi wa sotanugnuchi pixka rixinripa.

Goyakalu gishiniklu geneklewatachri gimuwatachri

⁶Seyni tyepirana. Wa ptsotsotaji gitakajitachri ptsotsotaji koxa jirga. Ga wa ruglenshinikanyegitikolupa gitakachri, ruglenshinikanyegitikolu koxa jirga. ⁷Satkaka raji rushinikyawaka geneklewatanu. Gi wa wamonuwatachripa. Gi koxa rerutko. Gi rixanu Goyakalu gishiniklu geneklewatachri gimuwatachri. ⁸Goyakalu gimkatachri ruxolewnakayaplu psoluko gimutlewlw gimutkalunepgi. Wane rixa psolgogneko psolpotuyako pejnurkakayako mmagatikanepgi, wa pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu mponikowatinripa. ⁹Wane chinyongatyawaka:

Poshalu genekashletyana kwamonurune.

Poyagkaklewle wane rixgogenata.

¹⁰Goyakalu, wa gitakachri genekajitachri, ga wa nikachri geneke niklerewatachri, Walenwa genekpotutanru gixa gitakle ga wa ruxolewnakakanru. Wale tseruwnakakanru wa mpoyagkaklewleya wane gixikolupa. ¹¹Wa pejnuruyako mponikowkaakikolupa psoluyako genekashlewpotutinripa. Wane gixikolu gixa, wa wixaya Goyakalu poyagnutikolupa.

¹²Giyagni wa tye kamrurchi gipxaklewlu chinanu, gi wa kpashirine magatiripjeni poyagotini, seyini tseruwninrikoxapa gixolune poyagnure, wa Goyakalu poyagnutinripna. ¹³Gixa genekashle chinanu pimrine gimatangi Goyakalu yijnakotachingi. Gixa chinanu rumalwutanruna Goyakalu. Gi rixanu gixa yijnakotlu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana wa gipgujtatanru, ga wa machipengi gitaklu genekashlukaka wannanupa ga wa pejnurunenupa. ¹⁴Ga wa gixa ragjigogneyegitirina gogaluklewlu rixyegitgina, gi rixanu gimuwatachinpotgi rixkakgi Goyakalu. ¹⁵Poyagnutkalurni Goyakalu renekashleya, mumkata chinkotni renekashle.

Giylapi wuylalewatnri

10 Gitakni Pawlo gagjitgi, Kristo mayognuteya ga wa shinikannuya. Wa gixastsi galikakni giyagolutno. Seyni pnu nwini tseruwanshinikanyegitgi. ²Giyagni nagjitgi wa napokinipa gi wa tseruwanshikanutachri nixkaako, wa pimrine yegi pixka nkagwaka tseruwanshikanareta. Wannanwa wkagwakjene wa manchi pixka gixjetachinwu. ³Gi rixanu wa manchi wixanatini, gi wa manchi galukyawaka

wyagotlewatya. ⁴Gi rixanu giylapi wuylalewatinri gi wa manchinu, seyni gichkolu Goyakalu chinanu yawnakakikolupa tsru prijeru. Wnikatlu shinikanchi galikaka migje. ⁵Wnikatkoxlu pejnuruko tsru potu gixachri wa tsru rutaknawa kamnixyaplu Goyakalu gimatikolu. Waalixlu pejnuruko shinikanchi galikaka migje Kristo yijnakotikolupa. ⁶Ga wa galpokotachinepwu wapnutyaplu pejnuruko myijnaknuchi wa gyijnakotinri mpyoagkakinripatka.

Pawlo gitakikolu

⁷Gista gwachripje getanu. Wa satu gaponshinikanyegitnawa Kristonu rixinri, tye koxa yanshinikanyegitnatnakwa, wa Kristonu rixinri wale, waneko pixka wixa koxa wixa. ⁸Gi rixanu gimka pnu nixa gitserpiranawletlu wutakikolu, wa Gitsrukaachi gitakyawu wa gixa tseruwakanshinikanutikolu, gi wa gnikatikolupa. Gi wa npatewkaako gita. ⁹Nma kagwakikotupa wa npiikakyapmakgi kirukaya. ¹⁰Gi rixanu wane chinna, “Kirukatka galikakni kyapreru ga wa gichkolu, seyni gimane gewi rixini muchkotu, ga wa tokanu geyiikalurkakni.”

¹¹Tye yanshinikanutanna wane gixachine: Wa wchinatokanutyawaka kirukaya wane wmwaknuwa, waneko pixka wixa kamrurewletanu wane wapokinipa. ¹²Gi rixanu gi wtseruwanshinikanuta wixnanuko wkagwaknawa wannayma wixinri. Gi koxa wumata getletinwa gikta wanna pixka wixinri, wa pimrine kiglepiranyegirune chinnachinwa. Seyni wanna wannakakluko yantaletkakna ga wa rumata getlekakna gikta pixkakakane. Gi wa rumata jemna.

Girukta tserpiranawata, Gitsrukaachi rutserpiranawatanu

¹³Wixa gi wa myagotu wtserpiranawatya, seyni wanepotuko wa wutakikowaka yaglu, wa Goyakalu gitakyaglutyawakwu, wa gixyempotuko wapokinripa. ¹⁴Gi rixanu gi wa gotsgachinetkawu wma mapkapyapgi pixka, gi rixanu gixyempotuko wapkapa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu Kristopirana. ¹⁵Gi wa myagotu wtserpiranawatya wa pimrine yaprewatinri chinanu. Seyni wkagwaklu wa gixa galixle tseruwninripatka, gixa yegi wtseruwnakakiko wutakikowakpotuko, ruxolewninripa wkamrure, ¹⁶gixa tukasretkaka potu runkakletikolupa Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi wa pimrine gitakikowaka galpokotkalurutka wutserpiranawatinripa. ¹⁷*Girukta tserpiranawata, Gitsrukaachi rutserpiranawatanu.* ¹⁸Gi rixanu wa kiglepiranyegiru chinachriwa, gi wa walenwa kigle getle gixkaluru, seyni wa Gitsrukaachi chinwegitanru kiglepiranyegiru.

Goyakalu giyakatyachri gokowlu

11 Nalukmaklu gixa kashnantakyano ptsotsotaji mshinikanutu nixinri. Galikakni gkashnantakanno. ²Gi rixanu ngokowyegitgi. Goyakalu giyakatyachri gokowlu nixyegitgi. Gi rixanu nupiratyagi satu jeji gnurutjixletgi sato makloji kpushiro pixka. Kristo nenekangi. ³Seyni npikyegitgi wa gyokwitikolupa. Npiklu wa gimnu yokwitanro Gewni ruglenu tokanuya, waneko pixka gixa gimtuklenshinikanutkomka. Npiklu gma yokwirnuya ga wa mpashirnuya gimtuuko Kristo giyakatyachri ma yokwirnu ga wa pashirnu. ⁴Gi rixanu satu yineru gegapoklu ginkakletmaklu satu Geso wixa munkakletanutu, ga wa gyoptotmaklu satu giwekikaluru wa gma yoptotanutu, ga wa gyoptotmaklu satu kiglerpotunanu tokanchi gma yoptotanutu, kigle kashnantakle gixmaklu. ⁵Gi rixanu nkagwaklu gi wa wanna

potu yokanatkalune giyagolutno gita. ⁶Gimka masrugatokanuwnaletkatno, seyngi wa masruukotno gimatkalewluya. Seyni psoluyako gipgujewnachinwu gixyeyiya pejnurukopirana.

Pawlo gi galuka kojwakletna Korintyone

⁷¿Nmukochirewatge wa gitnanuko mturu gitaknawa wa gixa tsrunne potu gix-inripa? Gi rixanu gixa yegi mwenutu nunkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalupirana. ⁸Pimrine gapatjetachinkaka nchowgutyana. Wanna nyoptowenutya wa gixa yegi nkamrurewatinripa. ⁹Wa gixa yegi napokinitka wa nmagatinina, gi satuna nayapretaakaka. Gi rixanu wa wumolene Masetoni giyakatyachine getlu nmagatinri. Psoluyako ngirukotnawa mkojwaakatno nixinripa, ga wa ngirukotinwa. ¹⁰Tyenwa Kristo galikakate gitaya, wa tye ntserpiranawle gi wa Gakayisretakakaya numaletiko. ¹¹¿Klu chinanu? ¿Gi rixanu gi nushinikgige? Goyakalu gimata wa nushinikyagi.

Yokanatkalune gixashatachine

¹²Seyni wane nixa, ga wa wane nixanu wa nsustakyaplu ruglepoktapinriyna wa ruglepoktapinri galukachine tserpiranawatinripna wixa pixka gixachine retikulupmakna.

¹³Gi rixanu wane gixachinni wa yokanatkalune gixashatachine, gixasha kamrure-tachine. Kristo yokanatanune pixkalune kogetkogna. ¹⁴Gi wa koglajruni. Gi rix-anu Satanasyoko satu Goyakalutowreru pokamlatachri kogetkoga. ¹⁵Giyagni gi wa tsruni wa koglajru wa waletowrerune kogetkogna kamrurewaklerune poyagkaka-chine. Yoptukyawakapna kamrurna pixkapotuko rixanu.

Pawlo salewnale yokanatkaluru rixinri

¹⁶Wane nchinatnaka, gi satuna kagwakanno mshinikanutu nixinri. Seyni wane gixinipa, mshinikanutu pixka gixa yoptoletanno, ptsotsotaji ntserpiranawatinripa. ¹⁷Wa nchinyawaka gi wa Gitsrukaachi chinyawaka pixka nixa, seyngi mshinikanutu pixka, tye gaponshinikanrewluya ntserpiranawatinri. ¹⁸Gi gepika tserpiranawata manchi gixyawaka. Giyagni gita koxa tserpiranawata. ¹⁹Gi rixanu galuka kashnantakletna mshinikanune gi rixanu gixa kashinikanurungi. ²⁰Gi rixanu gixa kashnantaklu wa satu wayegretinipgi, ga wa satu nikatinipgi, ga wa satu kashichinipgi, ga wa satu tsru rutakinwa, ga wa satu giylakgojitinipgi. ²¹Mkagwakpiiru pixka nchin-piranata, wa wane wixa gigrokletmaka.

Klunerukokta tseruwanshinikanuta satu, gita koxa tseruwanshinikanutlu. Mshinikannuchi pixka nchina. ²²¿Gewreyonrege? Gewreykoxno gita. ¿Gisrayilitanrege? Gisrayilitkoxno gita. ¿Gawraklopishanrege? Gita koxa Gawraklopisha. ²³¿Kristo kamrurewegitachinrege? Seprolu nchina. Pnutno gita. Pnute nixa yaprewlepotuta. Gixa kata wanna pnute nyoshmaaka. Tsrupotu giylaklukaka nixka. Gixo kata gipukchiyegno. ²⁴Goteyoneya pamyo kata nkochipjetka. Satupje magata gepkoxamkojmole katpotuko giylaklukaka. ²⁵Mapa kata gagajeya nuylaaka. Pakatapje nsotlujetka. Mapa kata nupkata. Goyechno ga wa gogi tsru wenga nwa. ²⁶Gixo kata potu yagaplu nixa, rapga yowiknuya, kachowgurune yowiknuya, nomolene yowiknuya, payineko yowiknuya, tsru pokchi yowiknuya, gike mwiyawakanu yowiknuya, tsru wenu yowiknuya, gixashatachine molchine

yowiknuya. ²⁷Tsru kamrurchipotuya, ga wa kyapreruya, ga wa gixo kata kojipgewluya, ga wa nachiya, ga wa gonunnagatewluya, ga wa gixo kata gogajirewluya, ga wa kachikleruya, ga wa magamkaluya. ²⁸Ga wa pejnuruko pnuteya wa pagognemnunanuka nutakikolu pejnuruneko gapatjetachinkaka ngirukotyapa. ²⁹¿Katu gigroka ga wa gi ge nugroka gita? ¿Katu gitspeekaaka, ga wa gita gi ge namewna?

Tamasko rasukya Pawlo

³⁰Numkata tserpiranawletinipa, nugrokleya ntserpiranawatanu. ³¹Goyakalu wa Gitsrukaachi Geso Kristo Giru gimalwugognenatkaluru gimatlu gi wa nayroklewata. ³²Tamasko gajene girukotachri Gareta solaloneyma giruktatlu Tamasko Pokchiya kashichyapno. ³³Pokchi prijere mturu gipgyaptote kojitaya nijjrukika. Wannamyoya nasukya.

Pawlomane yoglotachri

12 Numkata tserpiranawletini; galikakni gike gaprini. Kaygawlukaka ga wa gipgujetkalurkaka Gitsrukaachipirana gayanutnaka. ²Numatlu satu jeji Kristonu. Pamole gepkoxamkoje walaputkani gishatkapkalurutkani. Mapa chininri tengogne raniika walekta. Manchi rawinri gi numata ga wa manchi mwakatu gi numata. Goyakalu gimata. ³Numatlu tye jejikta. Waka kamanepu waka mamane-tupni gi numata. Goyakalu gimatlu. ⁴Rushatkapka. Gigletikowaka raniika. Yijnakotlu tokanchi mumkata chinkotu. Ginanshichkalurni wa yineru koschekyaplu. ⁵Tyepiranakta nutserpiranawatanu, seyni gitnanuko gi nutserpiranatnawa, seyni nma muchkonkakapjeya nutserpiranatnawa. ⁶Giyagni naluka tserpiranawletinip-maka gi wa mshinikanutupno, gi rixanu galikaka nchina. Ga wa nujretnawa gi wa satuna kagwakyapno wa retyano pnute ga wa jemyano pnute.

⁷Ga wa gipgujetkalurkaka giglenu chinanu nma malixkotinipnawa, waleyema renekno yoglolewatachri nogitya. Walenwa Satanasyotowreru yotmutyapno nma malixkotinitipnawa. ⁸Wale chinanu mapa kata nagjitlu Gitsrukaachi gita yegi ruxrikakyaplu. ⁹Ga wa Wale wane chinno, “Numutlewle poyagotyayi, gi rixanu ma muchkonnuchi yegi psolutkani giyaklewlu.” Giyagni nugleretlu wa nma muchkonkakaya galikaka ntserpiranawatinri, Kristo giyakle gita yegi rawin-ripa. ¹⁰Giyagni nugleretlu ma muchkonnuchkaka, gogimtuklukaka, ga wa magatikalurkaka, ga wa kojwawakchikaka, ga wa salewakchikaka potu Kristo chinanu. Gi rixanu muchkotu nixini, waneklu kgiyaklewaklerno.

Getkalurkaka yokanatkaluru kamrure

¹¹Mshinikanututkano. Gixa gerutno. Gi rixanu gixa gimkata chinretmakno kiglepiranyegiru. Gi rixanu gi wa wanna potu yokanatkalune giyagolutno gita, gike gapri migjemkano. ¹²Getkalurkaka yokanatkaluru kamrure galikakni gixa yegi kamrutika psoluko kashnantakgogneruya: getkalurkaka ga wa koglajrukaka, ga wa giyaklewlukaka. ¹³Gi rixanu ¿kluneru gkaptoty ga gixa wa pimrine gapatjetachinkaka pnute? Seyni ¿gi ge tyepjeni gita gi wa gayapretaakakgi? Gkaspukinno tye mpyogkaknuchi.

Pawlo giykoyegitlu rushinikanru

¹⁴ Nupruka mapa kata chininri gixa yegi nyinripa. Gi wa nayapretaakaklewatanu. Gi rixanu gi wa gixanu naluka seyini gixako naluka. Gi rixanu wa wgenchine gi wa rurunna chinanu rumkata gimretletna, seyini girchine galikaka gimkata gimretleta wugenenna chinanu. ¹⁵ Giyagni nugleretlu nsaletyaplu wane nixle ga wa gitnanuko saletikolupa gixa giwekinri chinanu. Wa tsru potu gishiniklewlu nixingi ¿ptsotsotajrege nushiniiko? ¹⁶ Ga wa wane rixini, gi wa nyaprewkakgi. Ga wa kgi matkaleru nixini, ¿nyokwirege nkashichyagi? ¹⁷ ¿Patako satu nyokanyegityagi walerge naalikakyagi? ¹⁸ Nagjitlu Tito wa gixa yegi yinripa, ga wa waleyima nyokanatlu wumole. ¿Patako raalixgige Tito? ¿Gi ge walerutu Giwekikaluru gayiya? ¿Gi ge walerutugapo gaya?

Pawlo yanshinikanyegitna Korinto gajene

¹⁹ ¿Muchikawyakawlege gkagwaklu wixnanuko giykoyegitnawa gixyegiya? Gike, nalukanune; Kristoya nyanumsata ga wa Goyakalu getanu. Pejnuruko nkamruta gixa tseruwakanshinikanutikolu chinanupa. ²⁰ Gi rixanu nkagwakpirata wa wane nyinipa gi wa netangi wa nalukyawakgi, ga wa gita getko gixa malukyawanu gixachripno. Gimka wanepu gejnugima, ganxalu, gamewnalu, gimkapnuglu, gektutetlu, gapatlu, galixkotnawlu, yawrolu. ²¹ Wa napokinpatnaka Noyakalute mturumka gitakanno gixyegiya, ga wa gimka nwamonuwnayegitanna gixolune muchikawa mukochirewatachine menshinikanutkanewa mpowrannuchiya, ga wa gapoklewluya, ga wa mpogijpatnuchi wa wanna kamrutanru.

Kmukochirerune giykotka

13 Tyenwa mapa kata chininri gixa yegi nyinripa. Gepi ga wa mapa gipgujtatachinenamaya pejnuruko tokanchi poyegitkalurupni. ² Xani gepi kata chininri wa gixa yegi nwanatanu, muchinanu nunkakagnaputna wa muchikawa mukochirewatachine, ga wa pejnuruneko pimrine xani pne nwini nunkakagnaputna wa numepe gapokletinpatnaka, gi wa netashlewatanu. ³ Gi rixanu gixa gijgalu rumatikolu wa gitnamaya yanumsatini Kristo. Wa Wale gi wa muchkotni gixatskalaya, seyini kgiyaklewaklerni gixatskalaya. ⁴ Gi rixanu koroshishkita ruataaka ma muchkonuya, seyini Goyakalu giyaklewe ruwekya. Gi rixanu wixa koxa muchkonwu Waleyia, seyini Waleyima wuwekanu Goyakalu giyakleya gixa chinanu.

Wetjetinwa wixnanuko

⁵ Getjetinwa gixnanuko gikta kalixaklerungi. Gimata getanshinikanutinwa. ¿Gi ge gimata gixa wa gixa rawinri wa Geso Kristo, galikakmigjengi gma mixinitipa? ⁶ Ga wa nkagwaklu gixa gimatanru wa wixa gi wa galikakamigjenwu. ⁷ Goyakalu wagjita wa gike gektutu gkamrutanu gixa, gi wale chinanni wa wixa gipgujewinripa kiglepiranyegirunwu, seyini wa gixa kigleru gkamrutinripa galikakni, ga wa wixa gi wa galikakmigjene pixkalune wixinripa. ⁸ Gi rixanu gike wumkata kamrureta wa wkamnixyaplu galikakpotunanu tokanchi, seyini galikakpotunanu tokanchi chinanu wkamrurewatya. ⁹ Gi rixanu wumuwata wa wixa muchkonwu wixini ga wa gixa gichkopa. Wa tye wagjita wa gixa mmagatikane gixinripa. ¹⁰ Giyagni pne nwanatini

tyepirankaka nyonata, wa napokinipa gi wa yigleko metkatupno wa Gitsrukaachi gitakyawakno, wa ntseruwakanshinikanutikolupa gixa. Gi wa gnikatikolupa.

Ralipre giykoretna

¹¹ Wanepnute, nomolene, gimuwatanu. Mmagatikanepgi. Gyijnakotanru giykolu. Panshinikanurunepgi. Kigle gwashlepgi. Gixa yegi rawinripa gishiniklewlu ga wa giclewanshinikanrewlu Goyakalute.

¹² Galuukakanu kpashiri gamluruya. Pejnuruneko kpashirine galukgi.

Giglenshinikanyeglewlu

¹³⁻¹⁴ Wa pejnurunekgi gixa yegi rawinripa Gitsrukaachi Geso Kristo gimutlewle, ga wa Goyakalu gishiniklewle, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gimatkaklewle.

Kpashiri Pawlo Kirukate Kalatane Chinanu

Galuklewu

1 Pawlo kirukate, wa yokatalkaluru, gi wa yineya gi koxa yineru chinanu, seyni Geso Kristo chinanu ga wa Goyakalu Girchi chinanu. Goyakalunwa Geso yotunkakjeru gipnachinetskalaya. ²Ga wa pejnuruneko moletkakahine wa gitaymalune kirukate. Kalasi gajene gapatjetachinkaka chinanupa.

³Gimutkalunepgi. Giglewanshininkankaakalunepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ⁴Walenanuko geneknawa wumukochire chinanu, rushatkapyapwu tye mugletgogneya, Goyakalu Wuru gishinikyawaka. ⁵Gimalwugognenatkaluru rixgognenatinripa. Wane gixkalurupa.

Maleshlu satu pnuko gixachri Kiglerpotunanu Tokanchi

⁶Nuglajita tyeya wa giyampotu wane gixa gixriklekaaka ntomgajeruyeyiya, Kristo gimutlewleya ntomgajeru. Pnuko gixachri tokanchi, gi wa Kiglerpotunanu Tokanchiyegitkagi. ⁷Walenwa gi wa pnuko gixachri. Seyni wanena pimrine gkojwakjenemka. Wanna galuka kashrijetletlu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana. ⁸Seyni ginnakokta wixako ga wa tengogne giyaktyachriko towrechri ginkaklewyegitinipmakgi satu Kiglerpotunanu Tokanchi wa wixa ginkakletanru pnute, kamakpiratkalurunepni. ⁹Wa muchikawa wchinyawaka, ga wa wane nchinatnaka, wa satu ginkaklewyegitinipmakgi satu Kiglerpotunanu Tokanchi wa gyoptotanru pnute, kamakpiratkalurunepni.

¹⁰Gi rixanu ¿xanigognenanu yinrege nushinikanuta waka Goyakalu? Waka ¿yinrege naluka giglenshinikanreta? Yinemka nuglenshinikanutini, gi wa Kristo wayegrerupmakno.

Kiglerpotunanu Tokanchi Pawlo ginkakletanru

¹¹Gi rixanu nunkakgi, nomolene, wa Kiglerpotunanu Tokanchi wa nunkakletanru gita, gi wa yineru gishinikyawakni. ¹²Gi rixanu gi wa yineru nyoptotyalu. Gi koxa nunkaaka seyni gipgujetkalurni Geso Kristoya.

¹³Gi rixanu gixa jemlu gita gixjenatyawakapirana, wa Goteyone gixjetyawaka nixanatini. Wa tsru potu kojwaklu nixjenatna Goyakalu gapatjetanune. Numtukpotutna. ¹⁴Wa Goteyone gixjetyawaka nkosekya gixo pnute wa gita pixkalune nomolene. Muchkowanshinikanutachripotno nutsrukatenni giykole chinanu.

¹⁵Wa nunronanwakayakawa ntsomitjeru, ga wa rumutlewleya ntomgajeru Goyakalu kigle getle rixlu ¹⁶rekakgityaplu Gituru gitaya, wa nunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Walepirana payineyeyiya. Waneklu gi wa nyayegitlu kamaneru ga wa kagragalu. ¹⁷Gi wa Gerosaleko nkanika wanna yegi wa muchi yokatalkalune gitaya, seyni Garawichijne nya. Nsatoka. Tamasko nyatnaka.

Pawlo salwayegitlu Petro

¹⁸Wanepnute, wa mapa walapu giknoginitka, Gerosale nkanika, Sotlu numatinripa. Pamole pamyogogne wale yegi nwa. ¹⁹Ga wa pimrine yokatalkalune gi neta,

seyini Santiyakopje wa Gitsrukaachi gepuru. ²⁰ Wa nyonatanru, Goyakalu getanu, gi nayroklewata.

²¹ Wanepnute Surisreta nya ga wa Surisisreta. ²² Mumatgojitkotno Gote gapat-jetyachinkaka yegi, wa Kristonune. ²³ Jempiranyegishatnona wane nchinikolu, “Wa muchikawa wkojwakjejenatjeru, xani runkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi galixlewlpurana wa muchinanu rumtukpotunatanru.” ²⁴ Ga wa gita chinanu rumal-wutluna Goyakalu.

Pawlo ga wa Wirnawisi gapo nshinikanyegitkalune payine yegi yokanatkalune rixinripna

2 Wanepnute, pamole gepkoxamkoje walapu giknoginitka, numepe Gerosale kanikletatnaka Wirnawisiyima. Naniikoxlu Tito rupxaletyapno. ² Wa nupgu-jetikowaka nkanika, wa payine yegi nunkakletanru Kiglerpotunanu Tokanchi, wanna mkoje nunkaka wa kigle getle gixkalune, gimka maleshawaka nkamrurewat-inri ga wa nkamrurewatinitka. ³ Seyni wa nupxalu Tito, Kriykomkani gi wa sajruka gistaakota wale. ⁴ Wa moletkakachine sanowashatachine chinanni yoshmaknachinwa pochkeruneko. Wanna jiglokyegitwu giruktatyapluna wushpakyawaka Kristo Geso chinanu, wayegretyapmakwuna. ⁵ Gi wa pshinitsonuji wuyagolewna wannaya wa wyijnakotyapna, gixa yegi rawgognenatinripa galikakpotunanu tokanchi wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana.

⁶ Wanna kiglepiranyegirune kagwaakalune, gi pixkalunekokta rixna gike rixno (Gi wa manewle giglenu chinanu yoptotyaplu yineru wa Goyakalu), gi rixanu wanna kiglepiranyegirune kagwaakalune gike yognikyanona. ⁷ Seyni pnuko rixka. Wa retinitkanona gaponshinikanyegitkalurno wa Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakyapna msajruka gistaakotkone, Petroko pixka runkakna sajruka gistaakotachine. ⁸ Gi rixanu Goyakalu wa Petroya kamrurewatyachri wa sajruka gistaakotachinyegiya wa yokanatkaluru rixinripa, Waleko gitkoxaya kamrurewatya payine chinanu. ⁹ Rumatluna wa gimutlewlu wa nenekikolu. Giyagni wanna Santiyako ga wa Sotlu ga wa Gwa, wa yoptowaka gajerustsigi pixkalunni kagwakikalune, romyokyegitwuna gita ga wa Wirnawisi potuklemyotna, wumatkaakalu chinanu. Wane rixna, wa payine yegi nyinipa gita, ga wa wanna sajruka gistaakotachine yegi yinripna. ¹⁰ Walepje wa kwamonurune rushinikjixwuna. Jmererunpotwu wkamrutyaplu waleko.

Gantiyokiya Pawlo ginkakyalu ruklukanuwninriya Petro

¹¹ Wa Sotlu Gantiyokiya yinitka gigojipotuko nsatkaklu gi rixanu ruklukanuwna. ¹² Gi rixanu ma mapookanuwana Santiyako yegi giyakatyachine, wale payine gimnika. Wa rapokinitkana rixashata. Ruxrikamtatka. Gi rixanu sajruka gistaakotachine pika. ¹³ Waleyima koxa rixashatna pimrine Goteyone. Wane rixatka Wirnawisiko pupjekaaka wanna gixashle chinanu.

¹⁴ Seyni wa netinitkana gi wa potukyaletkana; gi wa Kiglerpotunanu Tokanchi galikakate chinyawaka pixka rixna, wane nchinru Sotlu pejnurune getanu, “Wa pixa Goteyokiya wa payineko gixjetyawaka pixka pixini; gi wanna Goteyone gixjetyawaka pixka pixini, ¿klu chinanu perutna payineko wa Goteyone gixjetyawaka pixka rixinripna?

¹⁵ “Wixni wa Goteyonwu wumumturetanru wixinri, gi wa payine kmukochire-runwu. ¹⁶ Wumatlu wa yineru gi wa muklukanuwnaakaotni wa Tokanchi

Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu, seyni Kristo Geso galixikolu chinanu muklukanuwnakaakotni. Ga wa wixa galixlu Kristo Geso wa muklukanuwnakaakonepwu Kristo galixikolu chinanu, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu. Giyagni Tokanchi Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu gi pamanena muklukanuwnakaakotupni.

¹⁷ “Ga wa wixa gijinri muklukanuwnakaakonwu wixinripa Kristoya, ga wa wixako kmukochirerunwu getikolunwu, ¿wale chinanrege mukochri kamrurewatyachri Kristo? Gike rixiniko. ¹⁸ Gi rixanu wa nnikatanrukaka nkamrutinitnaka, nekagitnawa ginanshichkaluru kamrutachrino. ¹⁹ Gi rixanu gita Tokanchi Yokanatkaluru chinanu nupnanatka Tokanchi Yokanatkaluruya, Goyakalu chinanu nuwekinripa. Kristoyma koroshishkita nutaaka. ²⁰ Giyagni gi wa gita giwekatka, seyni gita ruwekyatka Kristo. Ga wa xawakni nomaneya nuwekinritka, Goyakalu Wgene galixikolu chinanu nuweka. Walenwa nushinikjeru. Walenanuko geneknawa gita chinanu. ²¹ Gi wa maleshawaka nixkaklu Goyakalu gimutlewe. Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanupmakni wa poyagkaklewu, waneklu maleshawakmaka rupnana Kristo.”

Giwekikaluru galixluya yoptotikolu

3 Kalatane mshinikanungi, ¿katu yokshatgi? Gixaygale getanu rupgujewnakaaka Geso Kristo koroshishkita gitaakaluru. ² Walepje naluka gimatletyagi: ¿Waka Tokanchi Yokanatkaluru kamrurewle chinanu gyoptotluge Giwekikaluru, waka gyijnakotinri galixluya chinanu? ¿Gi pamshinikanunangige? ³ Wa Giwekikaluru gyinuwakinitka, ga wa xani ¿manchi chinanrege mmagatikanepgige? ⁴ ¿Wane pejnurge maleshawaakaka nsalewniya gixa wa galikaka maleshawaka rixinipmaka? ⁵ Giyagni wa Goyakalu wa Giwekikaluru genekpotutyagi ga wa gixa yegi giyaklewu kamrurewatyachri ¿waka Tokanchi Yokanatkaluru kamrurewlege chinanu waka gyijnakotinri galixluya chinanu?

Galixachine wannanwa Gawraklopihane

⁶ Waneko pixka rixa Gawra. *Goyakalu ralixa, ga wa wale chinanu rutakyegitka poyagkakachri rixinripa.* ⁷ Giyagni gixa gimata kalixaklerune wannanwa Gawraklopihane. ⁸ Wa yonatkaluru tokanchi rumatagnaputika wa galixlu chinanu Goyakalu muklukanuwnakaakone gitakyapna payine. Giyagni Kiglerpotunanu Tokanchi runkagnaputlu Gawra. Wane china, “*Pixaya giglenshinikanyegitkalunepni pejnuruneko payinemnunanuka.*” ⁹ Giyagni kalixaklerune giglenshinikanutkalunepni wa kalixakleru Gawraymananuko.

Kristo wenutlu wushpakinripa wa Tokanchi Yokanatkaluru kamakpiireyegiya

¹⁰ Gi rixanu pejnuruneko Tokanchi Yokanatkaluru kamrureyegirune, wannanwa kamakpiratkalune. Gi rixanu wane chinyongata, “*Kamakpiratkalunni pejnuruneko ginnakokta gi gomkagi kamruretyalu pejnuruko yonatika Tokanchi Yokanatkaluruya.*”

¹¹ Giyagni pgujerni wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu gi pamanena muklukanuwnakaakotupni Goyakalu getanu. Gi rixanu: *Wa poyagkakachri giwekanu ralixleya chinanu.* ¹² Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru gi wa galixluyni, seyni wa wale kamrutachri ruwekanu waleyachinanu. ¹³ Kristo wenutlu wushpakinripa wa

Tokanchi Yokanatkaluru kamakpiiryegiya. Wixa chinanu kamakpiratkalurni Wale. Gi rixanu wane china yongatyawaka, “*Kamakpiratkalurni girukokta gagmunashkita gixripkaakaluru.*”

¹⁴Payineko rapyegitinripa wa Gawra giglenshinikanyegitikolu Geso Kristo chinanu, wa galixlu chinanu wyoptotyaplu Giwekikaluru gipiratkaluru.

Goyakalu gipiratyalu Gawra

¹⁵Nomolene, yineru gixjetyawakapirana nunkakangi: Wa gipiratkaluru kirukate gike rixa yinerunupmakni, wa poyegitkalurni pejnurune getanu, gike giknok-tokanutlu. Gike wanepnute yognikinri. ¹⁶Ga wa gipiratkaluru tokanchi wane china, “Gawranupa ga wa giklopishanupa.” Gi wa wane china, “Wa giklopishanupana,” wa gixolurunupana pixka, seyini satupjenupa pixka, “*Wa giklopishanupa,*” china. Walenwa Kristo. ¹⁷Goyakalu gipiryegitlu Gawra renekyawakaplu. Wanepnute, ruknoginitka gepkoxamkoje pacha mapmole walapu, Goyakalu genekna Gisrayiline Tokanchi Yokanatkaluru. Giyagni tyenwa nchina, wa Goyakalu gipiratanru gi rumkata giknoktokanreta wa Tokanchi Yokanatkaluru. ¹⁸Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanupmakni wa yoptotikalurupa, waneklu gi wa gipiratkaluru tokanchi chinanupmakni. Ga wa Goyakalu wa gipiratkaluru tokanchi chinanu genekashatyalu Gawra.

¿Klu chinanu wa Tokanchi Yokanatkaluru?

¹⁹Giyagni ¿klu chinanu wa Tokanchi Yokanatkaluru? Wa mukochri chinanu yogniika rapokinpótunanuko giklopisha gipiryegitkaluru. Towrechineya rutaaka. Kgiykoyeglewaklerumyo rawanata. ²⁰Ga wa kgiykoyeglewakleru gi wa satupje chinanni. Seyni wa satupjerutni wa Goyakalu.

²¹¿Giyagnige wa Tokanchi Yokanatkaluru kamnixlu wa Goyakalu gipiratanru? Gike rixiniko. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gimkata giweekaklewatachrip-maka, waneklumka poyagkaklewlu galikaka Tokanchi Yokanatkaluru ruyakatin-maka. ²²Seyni Tokanchi Yonatkaluru chinanu kmukochrirerunwu pejnurunekwu, wa gipiratkaluru galixachine renekikolupa Geso Kristo galixikolu chinanu.

Satupjerunetkawu Kristo Gesoya

²³Wa ma mapookanuwa galixlewlu, gi wumkata gishpakleta kmukochirerune wixinriya wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu wa wunkaakoklunpotunanuko galixlewlu-pirana. ²⁴Giyagni wyimajjerni wa Tokanchi Yokanatkaluru, wa Kristo yegi ranikyapwu, muklukanuwnakaakone wixikolupa galixlu chinanu. ²⁵Ga wa rapokinitka galixlewlu, gi wa yimaklewatachri wyijnakotatka.

²⁶Gi rixanu pejnurunekgi gixa Goyakalu wgenenetkagi Kristo Geso galixikolu chinanu. ²⁷Gi rixanu pejnurunekgi gixa Kristo chinanu katkalungi, Kristo gmakatnawa. ²⁸Maleshlu Goteyo, gi wa Kriykoko. Maleshlu wayegrechri, gi wa gishpakachriko. Maleshlu jeji, gi wa suxoko. Gi rixanu pejnurunekgi gixa satupjerunetkagi Kristo Gesoya. ²⁹Ga wa gixa Kristonune nchininitka, waneklu Gawraklopishanetkagi, wa gipiratkaluru tokanchi chinyawakpotuko wa yoptotachinepa gixinri.

Gi wa wayegrechinetkawu, seyni wgenchinetkawu

4 Xani yoptotachinepapirana nunkakangi. Galukta satu yineru gitaakaluru ruru wane gixle yoptotachripa, seyni mturu rixiniwa. Wa mturu rixinikopshini, satu wayegrechri pixka gixkalurni. Gike rixa pejnuruko gitsrukataknani. ²Mturune girukotachine yijnakota wale ga wa panchi girukotachine, wa ruru gitakanrugogne rapokinpotunanuko. ³Waneko pixka wixanatini. Wa mturune pixka wixini tyegogne gajerakata wayegretanatwu. ⁴Ga wa poyagkakgognepotutinitka, Goyakalu yokanatlu Gituru, suxo giyakatyachri, Tokanchi Yokanatkaluru yijnakotachritkani, ⁵wa koshpakyapna Tokanchi Yokanatkaluru yijnakonatachine, Wale wgenene wutakikolupa. ⁶Ga wa gi rixanu Goyakalu wgenetkawu, Wale yokanatlu Giwewikaluru Giturunu waji saplewatinripa, “Gawwa.” (Nuru.) ⁷Giyagni gi wa wayegrechritkayi, seyni Goyakalu wgenetkayi. Ga wa Wale wgene pixinri yoptotachrikoxapyi Goyakalu chinanu.

Wuykotka wma wayegretikotpatnaka Tokanchi Yokanatkaluruya

⁸Seyni muchikawa wa Goyakalu gma mumatkanuwa, wayegrechinenangi wanna yegi wa goyakalunemigjene rumumturetanruna. ⁹Ga wa xawakni gimatatkalu Goyakalu, ga wa galikakni Goyakalu gimatanungi. ¿Gi gixpoko satokleyegitanutnaklu tyegogne gajerakata? Walenwa muchkotkaka ga wa magatachrikaka. Wa wale wayegrene galuka gixletatnaka. ¹⁰Gimretpotutlu gogkaka, ga wa ksurkaka, ga wa gipapkokaka, ga wa walapkaka. ¹¹Nkagwakpirata gixa chinanu gimka maleshawaka nyaprewanatinri gixyegiya.

Pawlo chanixna Kalata gajene

¹²Nomolene, nagjitgi gita pixka gixanu gi rixanu gixa pixkalutkoxno gita. Gi satuna gimtukyano. ¹³Ga wa gixa gimata wa nugrokmanetinri muchinanu Kiglerpotunanu Tokanchi nunkaklewyegitgi. ¹⁴Wa gyantaletikolu nomaneya, gi wa geyikyano. Gi wa gagananutyakoxno. Seyni gyoptotno satu Goyakalutoweru pixka, Kristo Geso pixka. ¹⁵Giyagni ¿ginakatkalu wa giglenshinikanyegitikolu? Gi rixanu nupgujtatgi wa gimkatiniplu giygalejiko gkoshpakyapmaka genekyapno. ¹⁶Giyagni ¿gkamnixjerutkange gita gi rixanu tokanchi galikakpotunanu nunkakgi?

¹⁷Wa wanna muchkowanshinikanyegityagi gi kigleru. Seyni raluka gishyayegletgina gma jiglokinitipa, wa wannako gmuchkowanshinikanyegitinripa. ¹⁸Kigleru wa gmuchkowanshinikangogenatinripa wa kigleruya. Gi wa gixa yegi nwinikopshinipje wane gixanu. ¹⁹Nwugenene, nchinowyegitatnakgi wa gixa gaji kamgikolpotunanuko Kristo. ²⁰Nalukmaklu gixa yegi nwinripmaka wa xani wa nkashrijetokanutinripa, gi rixanu gi numatanshinikanyegitgi.

Yapaklu Sara ga wa Gakarapiranaya

²¹Ginkakanno, gixa Tokanchi Yokanatkaluru galuka yijnakletachingi, ¿gi ge gjemlu Tokanchi Yokanatkaluru? ²²Gi rixanu yonatkalurni wa Gawra waneylu gepi wgenene. Satu wa wayegrechroya, ga wa satu wa mwayegretkotoya. ²³Seyni wa wayegrechroya giyakatyachri manchi pixka gixachri rushpakya. Ga wa mwayegretkoto giyakatyachri gipiratkaluru tokanchi chinanu rushpakya.

²⁴Tyekakaktanwa yaglu. Gi rixanu wanna suxonni wa gepi gipiratkaluru tokanchikaka yaglu. Satni wa Sina Magkate giyakatyachro. Wala wugenetna wayegrechinepa. Walanwa Gakara. ²⁵Ga wa Gakara walanwa Sina Magkate yaglu. Garawichijne gajeru magka. Wa xawakni Gerosaletka pixkalutni, twugeneneyma wayegrechroni. ²⁶Ga wa teno gajeru Gerosale gishpakachroni, walanwa wunro. ²⁷Gi rixanu yonatkalurutkani:

Pumuwatanu, migato, wa pixa mwugenetonanyi.

Pupsheka saplewletanu,

pixa wa ma chinyegityi.

Gi rixanu kganururo pnute

gixo wgenro wa gapalushanatachro.

²⁸Ga wa gixa, nomolene, Gisaaka pixka gixa gipiryegitkalungi wgenchingi. ²⁹Seyni walegogne pixka wa manchi pixka gixa gishpakletachri kojwaklu wa Giwekikaluru pixka gixa gishpakletachri, waneko pixka rixa wa xani. ³⁰Seyni ¿gi china wa tokanchi yonatkaluru? *“Puknokanro wayegrechro ga wa toturuyma. Gi rixanu wa wayegrechro wgene gi wa yoptotachripni wa mwayegretkoto wgeneyma.”* ³¹Giyagni, nomolene, gi wa wayegrechro wgenenwu, seyni mwayegretkoto wgenenwu.

Gishpakyawaka ntunwatanu

5 Giyagni wa gishpaklewluwa wa Kristo koshpakyawu, ntunwatanu. Gi gkashichkotnaka wa wayegrechine gixinripa, wa gitjipije ganikachine pixka gixinripa.

Gimutlewu yegi gitsikiyachine

²Seyni gita Pawlono wane nchingi, wa nsajruka gistaakoklunupa gike rupxakingi Kristo. ³Numepe gipgujtalyegitatnaklu satkaka yineru wa sajruka gistaakoklunupa, wa wale gimkata kamruretlu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru. ⁴Kristo kaspukachinetkagi ginnakokta wa Tokanchi Yokanatkaluruya muklukanuw-nakaakonepmakgi. Gimutlewu yegi gitsikiyana. ⁵Ga wa wixa Giwekikaluru chinanu ga wa walixle chinanu wkagwakpotutlu wa poyagkakachine wutaako. ⁶Gi rixanu wa Kristoya gike gimkatachrini wa sajruka gistaklewlu, gi wa msajruka gistaaknuchiko, seyni galixlu galikakni wa gishiniklewu kamrurewatyachri.

⁷Kigle gixjenata. ¿Katu gimaletgi wa gma malixyanuplu tokanchi galikakpotunanu? ⁸Tye gishinikanutikolu gi wa ntomgajeru ruyakaty. ⁹Ptsotsotaji gisekachri psolujpako ruseekaka. ¹⁰Gitsrukaachi naponshinikanyegitgi, gi wa pnuko gyanshinikanutanu. Ga wa gkojwakjeru girukokta rixinri waneyaplu ruklukanuwneyegixikolupa.

¹¹Ga wa gita, nomolene, wa nunkakletinmakawalu sajruka gistaklewlu, ¿klu chinanu nkojwaakawa? Gi rixanu wane nixinipmaka koroshishkita gitspekaklewatini riy nkaspuikimaka. ¹²Nalukmaklu wa gkojwakanshinikanutjene rustakinwana.

Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakikolu walenwa gishiniklewu

¹³Gi rixanu gixa, nomolene, tomgakalungi gishpakikolu chinanu. Seyni wa tyepje, wa Tokanchi Yokanatkaluru gishpakinriya gi wane gixikolupa ruglepoktapinri gimanegalu kyawaka chinanu. Seyni gishiniklewle chinanu wayegretkaakalunepgi gixkakluko. ¹⁴Gi rixanu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru patokanchipje poy-

agkakikolupa. Tyenwa wale: *Pushinikanru pumwastsitanru pixnanuko pixka*. ¹⁵ Gi rixanu gixkakluko gashkakakanmaka ga wa gniikakanmaka, xakoka gnikatpotkakapa.

Wa manchi kamrure

¹⁶ Giyagni wane nchina, Giwekikaluru gyanini, ga wa manchi getsotanrewle gi wa mpoyagkakanu. ¹⁷ Gi rixanu wa manchi getsotanrewata, kamnixyalu Giwekikaluru. Ga wa Giwekikaluru getsotanrewata, kamnixyalu manchi. Gi rixanu manchi ga wa Giwekikaluru kamnixkaka, gixa gma kamrutyuanuplu galukanrukaka. ¹⁸ Ga wa Giwekikaluru kosekanungi gixini, waneklu gi wa Tokanchi Yokanatkaluruyegirungi.

¹⁹ Gi rixanu pgujerni manchi kamrurkaka. Walenwa gapoklewlu, mpowranuchi, mpogijpatnuchi, ²⁰ yagluchisha yonogyegru, kagonchiwlu, kamnixlewlu, yagotkaku, ganxalewlu, gimtuwakchi, gimkapnuglu, kotspalanshinikanrewlu, pnuko gixachri ginkaklewlu, ²¹ sotanugnuchi, gimru, tsru niklu, ga wa wane pixkalutkaka. Wale nunkakagnaputnakgi, wa muchikawa pixka nixa ginkaklegnaputgi, wa kwangixaklerune gi yoptotanruna Goyakalu pogirewatyawaka.

Wa Giwekikaluru kamrure

²² Ga wa Giwekikaluru kamrure walenwa gishiniklewlu, ga wa gimuwlu, ga wa giclewanshinikanrewlu, ga wa ma pognanrewlu, ga wa shinikannuchi, ga wa giclewlu, ga wa galixlewlu. ²³ Ga wa mayognuchi, ga wa girukotmanrewlu. Maleshlu tokanchi yokanatkaluru walekaka gijretikolupa. ²⁴ Ga wa Kristo Gesonune koroshishkita rutakmanewletna gimane galuklewlekakaymana ga wa retsotanrewleymana. ²⁵ Wa Giwekikaluruya wuwekini, Giwekikalurkoxaya wyanini.

²⁶ Gi wa wujanru maleshawaka walixkotikolupa. Gi wa wayookakanu. Gi wa wanxakakini.

Gimutjikakanu

6 Nomolene, wa satu yineru gakajipgaka satu mukochriya, gixa wa Giwekikaluru waneyalungi gigitanru wane gixachri, mayogonshinikanurunepgi. Pixnanuko petinwa wa pma yantaletikotupa pixa. ² Gimutjikakanu. Wane gixini mpoyagkakanru Kristotokanu yokanatkaluru.

³ Gi rixanu walenanuko kagwawnachriwa pagixanu rixinri, ga wa gikenanni, waleko ginshinikanu yokwitnawa. ⁴ Giyagni satkaka gitakyagoka kamruretina. Waneklu ralixkotko wa walepje chinanu, gi wa satu chinanni. ⁵ Gi rixanu satkaka waleko wunnu rutjitanu.

⁶ Ga wa yimaakalurune pejnurkakako kigleru gapikanna wa tokanchi yimaklewatachine.

Wa yineru gitakanru wale koxa jirganu

⁷ Gi wa yokwitkalunepgi. Gi wa gapnokatkalurni Goyakalu. Gi rixanu wa yineru gitakanru wale koxa jirganu. ⁸ Giyagni wa gimane chinanu gitakachri, gimaneya jirganru gamgikowaka. Ga wa Giwekikaluru chinanu gitakachri, Giwekikaluru chinanu jirganru giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. ⁹ Gi wamanutanu kigleru wkamrutinri. Gi rixanu gipapko wjirgalewatanu wma mugrokanupa. ¹⁰ Giyagni wa ruglepoktapini wchinini, kigleru wkamrutinna pejnuruneko, ga wa muchinanu gapka galixlewlu moletkakyachine.

Kristo koroshishkiteya ralixkowata Pawlo

¹¹ Getanru. Tsrú yonga potu gitako nomyo nyonatinri.

¹² Ginnakokta galuka kigle getikolupa gimaneya, wanna gerutgi wa nsajruka gistakikolupa. Walepje chinanni wa ma kojwakikonepni Kristo koroshishkitate chinanu. ¹³ Gi rixanu gi wannako sajruka gistaakotachine kamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru. Seyni ralukluna gixa sajruka gistakikolupmaka, ralixkowatinrip-makna gixmaneya. ¹⁴ Ga wa gita gike rixiniko nalixkowatanutka, seyni walepje Wutsrukate Geso Kristo koroshishkitateya. Wale koroshishkitate tye psolchijneko koroshishkita gitaakaluru gitanshinikanuya. Ga wa gita Kristo koroshishkitate gitaakalurno tye psolchijneko chinanu. ¹⁵ Gi rixanu gike gaprini wa sajruka gistaklewlú. Gi wa msajruka gistaklewluko, seyni gerotu giyakotkaluru galikakni. ¹⁶ Ga wa ginnakokta tye nuykolewle kosekyachine, giglewanshinikanutachinepni, ga wa getwamonutkalunepni. Ga wa Goyakalu Gisrayilitene koxa waneko pixka rixa giglewanshinikanutachinepni ga wa getwamonutkalunepni.

¹⁷ Xaniyakawa gikena yaprewkakanutkano, gi rixanu nomane nanikyalu Geso gimaxikolkaka.

Giglenshinikanyeglewlú

¹⁸ Nomolene, gixaymaplu Wutsrukate Geso Kristo. Wale gimutangi. Wane gixkalurupa.

Kpashiri Pawlo Kirukate Gigwisone Chinanu

Galuklewlw

1 Pawlo kirukate, Kristo Geso yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka. Wa kpashirine chinanu, Kristo Geso galixachine, Gigwiso gajene. ²Gimutkalunepgi. Giglewanshinikanutachinepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Giglenshinikanyeglewlu Giwekikaluruya Kristo chinanu

³Gimalwutkalurni Goyakalu wa Wutsrukate Geso Kristo Giru. Walenwa giglenshinikanyegitwu psoluko giglenshinikanyeglewlu Giwekikaluruya tengogneyakawa Kristo chinanu. ⁴Wane rixa tsomletwu Wale chinanu ma kamrutkonuwa tye psolchijneko, wa kpashirine wixinripa ga wa muklukanuwnakanepwu Wale getanu. ⁵Muchikawako rushinikagnapyegitwu gishiniklewluya Wale wgenene wutakikolupa, Walenunepwu Geso Kristo chinanu. Wane rixa rugleretyawaka wa Wale gishinikanruya. ⁶Wane rixa wugenetyawu, rumalwutikolupa rumutlewlw giglenu. Wale chinanu rumutyawu ralukanru potu Gituru chinanu. ⁷Waleya wenutikolutka wushpakinriya gigraga chinanu. Wkaspukmukochiretika Goyakalu gimutlewlw ponikowleya. ⁸Rumutpotutanwu psoluko gimatkalewluya ga wa psoluko gimata jemluya. ⁹Rumatkakwu giyogimanatkaluru rushinikanrupiranaya; rixa gigleretyawaklu rushinikanru Kristo chinanu. ¹⁰Rixa giglepokletyawaklu gogikaka, wa poyagakoggnepotutinpatka, gapatkota Kristo chinanupni ptowrupotunanuka, tengogne gajerakaka ga wa chiji gajerakaka. Pamanepje pixka rixanutka. Ga wa Kristo, gijiwu pixka rixanu.

¹¹Ga wa wixa tsomitkalunwu Kristonune wixinripa. Muchikawako Goyakalu gitakyawakpotuko tsomitkalunwu. Gi rixpokotko tyekaka Goyakalu gitaka rugleretyawaka. ¹²Wa wixa chinanu gimalwutkalurupni Wale goyaknu. Wixni wa muchinanu gapka Kristo kagwakyachinwu. ¹³Wale chinanu gixa koxa wa galikakpotunanu tokanchi yijnakotachingi, wa Kiglerpotunanu Tokanchi gixa gognetkakiloluya, Wale galixachinetkagi. Wale chinanu gimaxikoletkalungi Giwekikaluru Kpashiriya gipiratkaluru. ¹⁴Tyenwa Giwekikaluru Kpashiri psojite xani wenekagnaputikolutka, rumatikolupa wa wixanpatka psoluko wa Goyakalu koshpakoggnepotunanukwu. Wane rixa gimalwutkalurupni Wale goyaknu.

Pawlo gagjitlu wa Giwekikaluruwaneyapna Gigwisone

¹⁵Giyagni gita koxa wa nyijnakpiranyegitlu wa Gitsrukaachi Geso galixinri gixa, ga wa pejnuruneko kpashirine gishinikinri, ¹⁶gi nutuka poyagnutleyegitgi. Wa nagjigognetini nushinika gagjigogneyegetgi. ¹⁷Wa Wutsrukate Geso Kristo Goyakalute, wa goyaknu Giru genekyapgi Giwekikaluru gimatkaklewatachri ga wa gipgujetkalewatachri, rumatikolupa Wale. ¹⁸Tye nagjitlu Goyakalu: Wa mpokamatyegitkolupa psoluko getinripa, waneko pixka rixangi Goyakalu. Kotpukanru ginshinikanu gimatpotutyaplu psoluko Goyakalu chanixgi gyoptotinripa. Walenwa wkwaganru potu, wa royaknu ponikowle. Walenwa kpashirine yoptotanrupa Waleya. ¹⁹Nagjitkoxlu gimatyaplu klunerni wa tsrupotunanu ruyakle wa wixa chi-

nanupa, wa galixachinwu. Wane rixa kamrurewatyawaka wa muchkonu ruyakleya. ²⁰Wale giyakle Kristoya kamrurewatya, wa gipnachinetskalaya yotunkakinitkalu ga wa potuklesretate tuplakakinitkalu tengogneya. ²¹Tengajerni. Wa pejnuruneko tsrukakalune pnute, ga wa tsru gitaakalurkaka pnute, ga wa gichkolkaka pnute, ga wa girukotlewlu pnute, ga wa pejnuru giwakako koscheekaluru pnute, tsrupotni Wale. Gi wa tyegogneshlupjeya, seyni koxa wa ginachripa. ²²Ptowrupotunanuko Kristojixipta rapukote rutaka Goyakalu. Reneklu pejnuruneko gapatjetachinjiwu rix-inripa. ²³Wannanwa Kristomane. Walenwa psolpotuyako chiji ga wa tengogne koxa gike mmagatikatu.

Gimutlewluya gognetkaaka

2 Ga wa gixa gipnachine gixanata gektutu gkamrureya ga wa gmukochireya. ²Muchikawa tyekaka mukochri gimuyanatinini tyegogne gixjetyawaka pixkapotuko, ga wa tye psolchijne gajeneko gixjetyawaka. Ga wa kawlerunnipgya gajene gitaakalurune gitsrukate gixjetyawaka pixka. Walenwa Kamchi wa malixkane kamrurewatyachri xawakni. ³Wannatskala muchikawa pejnurunekwu wixa koxa gawanata. Wumane sotanugnu wumwanatini. Wumane galukyawaka wkamrujenata ga wa wunshinikanu galukyawaka. Wixjetyawakananu wumumturetanruya chinanu Goyakalu jige kanuwnayegitwu pimrine pixka. ⁴Ga wa Goyakalu, wa getwamonrewlu ponikowatyachri, rushinikwu tsru potu rushiniklewle chinanu. ⁵Giyagni wixa gipnachinwu wixanatini mukochriya, Kristoyma ruweekakwu. Gimutlewlu chinanu gognetkaakalurungi. ⁶Waleyma yotunkakwu. Waleyma tengogne tuplakakwu Kristo Gesoya. ⁷Wane rixa ginachrigogneshkakapa rekakgityaplu tsrupotunanu rumutlewle ponikolewle retwamonutkalchinanwu Kristo Gesoya. ⁸Gi rixanu gimutlewluya gognetkaaka galixlewlu chinanu. Tyenwa gi wa gixa ruyakatya. Goyakalu genekashleni wale. ⁹Gi wa kamrurchiyini gi satuna ma malixkotinitipnawa. ¹⁰Gi rixanu wixni wa Goyakalu kamrure. Kristo Gesoya giyakotkalurunwu wa kigleru kamrurchikaka wkamrutinripa. Wa Goyakalu galpokognaputanrutka tyekaka wuyaninripa.

Gipoyikgayekkaaka koroshishkitaya

¹¹Giyagni gishinkapanru wa muchikawa gixa payine gixanatini gimaneya. Msajruka gistaakone chinkalungi wa sajruka gistaakotachineya wa myochi sajruka gistakikalune manchiya. ¹²Wa walegognekle maleshayanangi Kristo. Maleka gajene gixanatini Gisrayilineruneyegiya. Wajra gwanatyalu gipiratkaluru tokanchi. Maleshayanangi gkagwakle. Ga wa moyakalutenenangi tye psolchijneyako. ¹³Ga wa xani Kristo Gesoya wa gixa wajra gwanatachingi gi gowukatkaagi Kristograa chinanu.

¹⁴Gi rixanu Walekni wa wuglewanshinikanrewle. Wa gepinanu satupjerutu rixkaka. Wa gepinerunanu satupjerutuneru rixkaka. Muchinanu wkamnixkalewle kotspalatyawu prijeru pixka. Ga wa wale gerutlu prijeru, panerupje wixinripatka Gisrayilineyma. ¹⁵Waleko gimaneya nikatlu Tokanchi Yokanatkaluru wa gitaakalurkaka. Waleyga gepiko ruyakotyaplu satupje gerotu yineru. Kiglenshinikanrewlu rixkaka. ¹⁶Koroshishkitateya Goyakalu rupoyikgakaka. Wa gepineru pamanepje rixinritkana rupoyikgayekaka. Walaya nikatlu kamnixkalewlu.

¹⁷Rapoka. Runkakletlu gilewanshinikanrewlupirana gixa yegi wa wajra gwanatachingi, ga wa runkakletlu gilewanshinikanrewlupirana wanna yegi koxa gowuka

mwakane. ¹⁸Gi rixanu Wale chinanu wixa ga wa pimrine koxa kigle gapokle wixa Girchi yegi satupje Giwekikaluruya.

¹⁹Giyagni wa xani gi wa maleka gajenatkagi. Gi koxa wajra gajenatkagi, seyini kpushirinenerunetkagi, ga wa Goyakalumolenetkagi. ²⁰Panchi kamrupjitzikaluru pixkalungi. Kristo yokanatanune ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine wan-nanwa gistsigi pixkalune. Ga wa Kristo Gesoko sotlu yoptowaka gwachri pixka-lutu. ²¹⁻²²Wale gogo pejnuruko kamrupjitzikaluru rupxaakakpotutka. Tseruwna kpushiripji potu rixinripa Gitsrukaachi chinanu. Wale gogo gixa gipxaakaakalungi papjipje gixinripa Goyakalu gwiyawakapa Giwekikaluruya.

Goteyoneyma yoptotachinepni payine Kristoya

3 Tye chinanu gita Pawlono, gostutkalurno Kristo Gesonu gixa payingi chinanu. ²Wa gyijnakpiranyegitiniplu wa gitni geneekalurno nuglepokowakatyaplu Goyakalu gimutlewlpirana gixa chinanupa. ³Wa gipgujetikoluya numatkaaka wa yogimanatkalurupirana. Wane potuko nixa yonyegletgi, wa muchikawako nyonye-gityagi ptsotsotaji tokanchi, ⁴wa getyongatiniplu gimata jemanru wa Kristopirana giyogimanatkaluru numatinri. ⁵Wa pimri gwashlukakni gi wa rumatpirankaakana wa xani gwachine pixka. Xani Giwekikaluru gipgujewnakaklu wa Kristo yokanata-nune kpushirine yegi ga wa tokanu geneklewatachine yegi. ⁶Rumatkakanna wa Goteyoneymananuko yoptotachinepna payine wa pamanepje rixinripatkana. Goteyoneymananuko Kristo Geso genekanna Goyakalu gipiratanru Kiglerpotunanu Tokanchiya.

Kamrurewatachri rutaaka Pawlo payine chinanu

⁷Tye Kiglerpotunanu Tokanchipirana kamrurewatyachrino nutaaka, wane nixa geneekota Goyakalu gimutlewle genekashatkaluru. Wale giyakle pixka rixa kam-rurewleta. ⁸Gitni wa pejnuruneko kpushirine pnute mturpotno, tye gimutlewlu ne-neeka nunkakletyaplu payine yegi wa Kiglerpotunanu Tokanchi Kristo ponikolewle mukshikanshinikanutkotupirana. ⁹Ga wa nutaaka nekagityaplu gi pixka giglepokle rixa wa giyogimanatkaluru wa muchikawoggnepotuyakawa yogimanatkaluru Goy-akalu yegi. Walenwa ptowrunanuka giyakotachri. ¹⁰Wa xani gapatjetachine chi-nanu rumatika Goyakalu gimatkalewlpirana, wa pnumnu gixachri rumatkalewle. Tsrukakalune ga wa tsru gitaakalune tengogneya gimatlu gapatjetachine chinanu. ¹¹Wa muchikawoggnepotuyakawa Goyakalu gishinikyawakpotuko, wane rixa kam-rureta Wutsrukate Kristo Gesoya. ¹²Wale chinanu mpiikanwu. Ga wa Wale chi-nanu kigle gapokle wixa gaponshinikanutachinwu wa Wale walixle chinanu. ¹³Giyagni nagjitgi gi wa gigrokanu wa gixa chinanu nsalewninriya. Walenwa gixa galixkolewle.

Pawlo gagitlu wa Kristo gishiniklewle ruminripna Gigwisone

¹⁴Tye chinanu nyoptsojityegitlu Girchi. ¹⁵Wale chinanu panerumnunanuka tengogneya ga wa chijiya giwakatka. ¹⁶Goyakalu nagjita royaknu ponikolewle gixyawaka renekyapgi giyaklewlu. Nagjitlu gajiyako gmuchkotanshinikanutiko wa Giwekikaluru Walenu chinanu, ¹⁷gaji rawinripa Kristo, galixlu chinanu, gishiniklewlu muchkotikalunepgi, ga wa gishiniklewlu poyegitkalunepgi. ¹⁸Pejnu-runeko kpushirineymananuko gixa gimkata potu gimatletlu gipsogishiniklewle-

nanuktalu Kristo gishiniklewle. ¹⁹ Wa gimkata gimatletkaluru pnute gimatyaplu Kristo gishiniklewle. Wa psoluko Goyakalunu mmagatikanepgi.

²⁰ Walenwa gixo potu gimkata kamruretachri, ptowruko wagjitanru pnute ga wa ptowruko wushinikanru pnute rixyawakpotuko giyaklu, wixa kamrurewatyachri giyaklu. ²¹ Gimalwutkalurupni Goyakalu gapatjetachineya Kristo Geso chinanu pe-pejnuruko gwashlukakayapa rixgognenatyawakapa. Wane gixkalurupa.

Panshinikanrewlu Giwekikaluruya

4 Giyagni gitni, gostutkalurno Gitsrukaachi chinanu, nagjitgi gimuknu yanre gixanu ntomgikowaka. ² Psoluyako malixkotnachinepgiwa. Psoluyako mayogonepgi. Mapognanunepgi gkashnantakyegkakanu gishiniklewleya. ³ Jmererunpotupgi pagishiniklewlerunepgi gixjegognenatinripa Giwekikaluruya. Gostutkalunepgi giglewanshinikanrewluya. ⁴ Pamanepje wane ga wa satupje Giwekikaluru. Wane gixa tomgaletka satupje kagwakluya ntomgikolu. ⁵ Satupjeru Gitsrukaachi. Satupjeru galixlewlu. Satupjeru katlewlu. ⁶ Satupjeru Goyakalu pejnuruneko Giru. Walenwa pejnuruneko chinanu, ga wa pejnuruneko yegi, ga wa pejnuruneko gitokote.

⁷ Ga wa rumutwu satkakwu gipejnuakta wumkata geneekota Kristo genekashle.

⁸ Giyagni wane china:

Teno ya. Koshpakna gixolune kashichkalune.

Genekashlukaka renekna yine.

⁹ Ga wa wane chininri, “Teno ya Geso,” raluka chinreta wa muchinanu rujruk-iritka. Wa chiji ya. ¹⁰ Wa gijrukachri Walekni wa teno yachri, psoltengogneko gogote yachri, pnumnunanuka mmagatikatu rixinripa. ¹¹ Waleko genekna pimrine wa yokanatanune rixinripna, ga wa pimrine Wale tokanu geneklewatachine rixinripna, ga wa pimrine Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachine rixinripna, ga wa pimrine girukotapratachine gapatjetachine yegi rixinripna, ga wa yimaklewatachine rixinripna. ¹² Galpokotkalunepni kphashirine Goyakalu kamrure kamrutikolupa, rapatjetanune, wannanwa Kristomane, tseruwakikolupa. ¹³ Wapkaapotutiniplu panshinikanurune wixinripa galixluya ga wa Goyakalu Wgene gimatikolu. Mmagatikatu yineru wixinripa, tsru yineru yaglu gixachinepwu wa Kristo pixkapotuko, wixinripa.

¹⁴ Gi wa mturunpatkawu. Gi wa yawjewjekaakalunpatkawu. Gi wa pnunnu ganiikalunepwu pejnurkakakonnipgya pixkalutu ginkaklewlu chinanu, yine gap-nokawle chinanu, ksanowashaklerunni yokwireyna, pupjekaklewatachri yokwirni.

¹⁵ Seyni kaluklewaklerunepwu tokanchi galikakpotunanu wyanumatini. Psoluyako Wale gwachinepwu wtseruwninripa. Walenwa Jiwchi, Kristo. ¹⁶ Kristomaneya psojtkaka gipxaakapotutanu. Yoxpaakakatka pejnurkakako yokle gapikanru chinanu. Wa manchi psojtkaka wa rutakikowaakaka rixa kamrurewletini, waneklu manchi tseruwna. Waneko pixka wixa. Wa gapatjetachine satkaka rutakikowaka rixa kamrurewletini gapatjetachine gixolewnanu. Gishiniklewluya tseruwakinwa.

Gixa gerotewkakiko Kristoya

¹⁷ Giyagni tyenwa nchina, ga wa Gitsrukaachi chinanu nupgujtatlu: Gi wa payine yanre pixka gixa yaletanutka wa wanna gishinikanru gike gapri migjekakaya.

¹⁸ Mapshaganshinikanurunetkani. Pnu gajenni Goyakalu giwekleya mumatkalnuchi chinanu waneyna, gi rixanu shikgajirunni. ¹⁹ Mumata wamonuwatkanni. Samyok-

nawana mpogijpatene rixinripna. Kgetsotanrewakleruneko kamrutuyapluna pejnuruko mpowranuchkaka.

²⁰ Seyni gi wa tye pixka gixa gimatatkalu Kristo. ²¹ Wa galikaka gyijnakotinitkalu ga wa Waleya yimaakalune gixinri, wa wane rixini wa galikakpotunanu tokanchi Gesoya. ²² Muchinanu kapokone yine gixanatinri gimtuukolunangi nsotanuwaleya. Giyagni xani gishpakpotutanutka. Giknokpotutanru wa muchikawa gixjenatyawaka. ²³ Ginshinikanu giwekinri gerotewkakiko. ²⁴ Gerotu yinerpatkayi giyakotkaluru Goyakalu gixjetyawaka poyagkaklewluwa ga wa galikakpotunanu gipashirewleya.

Gi gwamontakanru Giwekikaluru Kpashiri

²⁵ Giyagni giknakanru yokwiri. *Pejnurunekgi gixa galikaka nchinjetanru gimwastitanru.* Gi rixanu pamanepje psojitkakwu. ²⁶ *Gjigekanuwatinipa gi wanepnute gmukochirewatanu.* Gi wa gimtuwnachinekgi rumxikini tkachi. ²⁷ Gi wa kaswaji gixyegitanru kamchi gitsrukate.

²⁸ Wa kachowgurunanu, gi wanepnuteko chowguwatanutka. Seyni kamrurawpotutanu, waleko gimyoya kigleru kamrutinri, waneya rixinripa pagixanu waneyaplu rapikyaplu magatyachri.

²⁹ Gi satuna tokanchi gekutu gyanumatini, seyni kigleru tokanchi galuukaluru, tseruwakanshinikanrewatachripa tokanchi, rumutikolupna yijnakotachine. ³⁰ Gi gwamontakanru Giwekikaluru Kpashiri Goyakalunu. Waleya gimaxikoletikalungi pagogne chinanupa wa gishpakinri gognepotunanukopa.

³¹ Pejnuruko muglenshinikannuchi ga wa gimtuwnalu, ga wa jgekanchi, ga wa saplechkaka, ga wa mupashiregnuchi gkonikolpatka, pejnuruko gekutuymananuko. ³² Gishinikanuwyegakanu. Kgetwamonrerunepgi. Gixakluko kaspukyegkakini, wa Goyakalu pixka kaspukmukochiretgi Kristoya.

Gishiniklewle gimuyananu

5 Giyagni Goyakalu yimjetachinepgi rushinikanune wugenene pixka. ² Gishiniklewle gimuyananu Kristo pixka rushinikwu, ga wa samyoknawa wixa chinanu genekashlu ga wa giylatkalurupa genekashlu rixinripa Goyakalu chinanu, pogamluwatinripa.

Pokamlalu wgenene pixka gixa yanretanutka

³ Ga wa gapoklewlu, ga wa pejnuruko mpowragnuchkaka, ga wa gimkapnuglu, ga wa koscheeko gonuka gixyegkakaya. Wa kpashirine gimkata gixleyawaka gixanu. ⁴ Maleshpatkalu kapatmenuru, gi wa seprolu tokanchiko, gi wa gixpiranchikakako. Walenwa gi rumuknuni. Seyni poyagnutlewlu galikaka. ⁵ Gi rixanu tye gimatpotuta: Gi satuna kapoklewakleru, gi wa mpowratuko, gi wa ksotanugoluko, walenwa yaglusha kyonogyegikleru, gi satuna wanna yoptotanru Kristo pogirewatyawaka ga wa Goyakalunu. ⁶ Gi satuna yokwitangi tokanchi maleshawakaya. Gi rixanu tyekaka chinanu Goyakalu jigekanuwyegitna malixaklene. ⁷ Giyagni gi wa wanayma yoptotachinepgi.

⁸ Gi rixanu muchikawa gixni wa mapshagalunenangi. Ga wa xani pokamlalunetkagi Gitsrukaachi chinanu. Pokamlalu wgenene pixka gixa yanretanutka. ⁹ Gi rixanu pejnuruyako pokamlalu kamrurni wa gigenchi ga wa poyagkaklewlu ga wa ga-

likaka potu. ¹⁰ Gijganru klunerni wa Gitsrukaachi gigleretanru. ¹¹ Gi wa pimriney-mamnupgi mapshagalu kamrurkaka kamrutachine, gike gapri migje kamrureyna. Seyni galikaka pekagitanru gektutu rixinri. ¹² Gi rixanu kapatmenurni koschekpi-ranatikolupa wa wanna kamrutanru yogimatkaluru. ¹³ Ga wa pejnurkakako gek-tutu gekagitkaluru pokamlalu chinanu gipgujetkalurni. Gi rixanu pejnuruko gipgu-jetkalurni pokamlalu. ¹⁴ Giyagni wane china: Puyokanu pixa gimkanatachriyi. Ga wa pyotunotanu gipnachineyegiya. Ga wa Kristo pokamlatyegitanyi.

Giwekikaluru gwagajpotutanunepgi

¹⁵ Giyagni xakoka. Getjepotutanu gi gixpoko yanretanu gi wa seprolune pixka, seyni kgiomatkerune pixka. ¹⁶ Pchiptegognetanru ruglepoktapinrigogne, gi rix-anu muglegognetkakni. ¹⁷ Giyagni gi wa manshikanunepgi, seyni Gitsrukaachi gishinikanru gimatachinepgi. ¹⁸ Gi wa winga gimetachinepgi. Wa wale runya pach-watjeru. Seyni Giwekikaluru gwagajpotutanunepgi. ¹⁹ Giynumsakakanu Goyakalu tokanu shikaleya, ga wa gimalwuru shikaleya, ga wa pimrikaka shikalchiya Gi-wekikaluruya. Nshikaletanru Gitsrukaachi ga wa gimalwujetanru gajiya. ²⁰ Psol-gogneko pejnuruyako mpoyagnutanru Goyakalu Girchi. Wutsrukate Geso Kristo gi-wakaya mpoyagnutanru.

Giykolu gnurchine chinanu ga wa gnnurochine chinanu

²¹ Kristo pikikolu chinanu gyijnaakakanu. ²² Gnnurochine yijnakotanna wan-ako gnuru Gitsrukaachi pixka. ²³ Gi rixanu suxojiwni wa gnurchi, Kristo pixka Walenwa gapatjetachinmanjiwu. Walenwa manchi gognetkakachri. ²⁴ Wa gapatjeta-chine pixka Kristo yijnakotna, waneko pixka rixanna wa gnnurochine yijnakotanna ganurunna psolpotuyako.

²⁵ Ga wa gixa jejine, gishinikanna ganunrone Kristo pixka rushiniklu gapat-jetachine. Reneknawa gapatjetachine chinanu. ²⁶ Gnnurochi pixka kpashiro ru-takyaplo, powraluya gonu terkikolu tokanchiya. ²⁷ Gapatjetachine rawapyapa Kristo ganunropa pixka. Kagwakpirpotutko. Walenupa tixinripa, mapcholetpotupni, mum-tuukotopni, gike pixka tixinripa, kpashiro tixinripa, ga wa gike muklukanutopa. ²⁸ Waneko pixka rixanna gnurchine. Runkata gishinikletna ganunronna gim-anako pixka. Wa gishinikagnunrotachri walenanuko gishiniknawa. ²⁹ Gi rixanu gi pagogneko satu gayegixmanetnawa, seyni girukotmanetnawa. Retwamonmanet-nawa Kristo pixka wane rixlu gapatjetachinemane. ³⁰ Gi rixanu Walemanepsojitwu. ³¹ *Giyagni jeji giknokanna ruru, runro. Ruxaletanrotkani ganunro. Wa gepinanna pa-manepje rixanutkana.* ³² Tsrnanni tye giyogimanatkaluru, seyni gita wane china Kristopirana ga wa gapatjetachinepirana. ³³ Seyni satkaka gixa gishinikagnunrota, gixnanuko gishinikinwako pixka. Ga wa suxo kagwakpiratanru tganuru.

Giykolu girchine chinanu ga wa wgenchine chinanu

6 Wgenchine, gyijnakotanna girune ga wa ginrone Gitsrukaachiya. Gi rixanu tyenwa poyagkalewluni.

² Pkagwakpiratanna puru ga wa punro. Tyenwa muchinanu yokanatkaluru gipiryegitkaluru.

³ Kigle *pixinripa*, ga wa *gogiwekle pixinripa tyechijneya*.

⁴ Ga wa gixa girchingi, gi wa gimtuwnakakanna gwugenene, seyni ntseruwakanna Gitsrukaachi tseruwakanshinikanrewleya ga wa ruykoleya.

Giykolu gitsrukaachine chinanu ga wa kamrureweyegtjenna chinanu

⁵ Ga wa gixa wayegrechingi gyijnakotanna gitsrukatene gimaneya mpikleyma ga wa gitatleyma. Wanepotuko gixachinepgi gajiya. Kristo yegi kamrurewatya-chine gixanu. ⁶ Gi wa gwayegretjeru getle chinanu gkamrurewatanu, wa yineru gighleretanru kamrutachine gixyawaka. Seyni Kristo wayegrene pixka gixanu. Gishinikanuya Goyakalu gishinikanru kamrurewatachinepgi. ⁷ Gighlenshinikanrewat-chinepgi, gkamrurewatanu Gitsrukaachi chinanu pixka, gi wa yine chinanu. ⁸ Gimatlu wa girukokta kighleru wa satkaka kamrutinri, tyeya yoptotanu Gitsrukaachiya, waka wayegrechriko waka gishpakachriko.

⁹ Ga wa gixa gitsrukaachine, waneko pixka gixanna gwayegrene. Gi kawgutanutkana. Gi rixanu gixa gimatlu wa Rutsrukatna ga wa gixanu tengogneru. Ga wa gi wa manewle gighlenu chinanu yoptotyaplu Goyakalu wa yineru.

Kashri yoptopi Goyakalu giyakatyachri

¹⁰ Wanepnute gichkolunepgi Gitsrukaachiya ga wa Wale muchkonu giyakleya. ¹¹ Psoluko kashri yostayegipi Goyakalu giyakatyachri gitakinwa. Gimkata poyentunwale gixletinripa kamchi gitsrukate yokwireya chinanu. ¹² Gi rixanu wixa yagotkak-inri gi wa kagragaluyma, gi wa kamaneruymako. Seyni tsrukakaluyma, ga wa tsru gitaakaluyma, ga wa tyegogne mapshagawaka gitsrukateneyma, ga wa kam-chineyma tenowaakakaya. ¹³ Giyagni gkoschekanru pejnuruko kashri ga wa kashri yostayegipi Goyakalu giyakatyachrikaka, gimkata poyentunwale gixinripa wa mugletgognepa. Ga wa pejnuruko wane gixinpatka poyentunwale gixinripa.

¹⁴ Giyagni poyentunwalepgi. Gishrikapchijitanu galikakpotunanuya. Gistatle-tanru poyagkaklewluya. ¹⁵ Ga wa Kighlerpotunanu Tokanchi gighletanshinikanrewat-achri galpokotikolu gyoshmakjixitinwa. ¹⁶ Ga wa pejnuruko pnute, gkashichanru yostayegipishpata. Walenwa galixlewlu. Waleya gimkata giwakletinri pejnuruko mugletu kashrekaka yochpiikaluru. ¹⁷ Ga wa gyoptotanru yowumatpu. Walenwa gognewatikaluru. Ga wa Giwekikaluru yoglolewapre gyoptotanu. Walenwa Goyakalu tokanu. ¹⁸ Psoluyako gagjigognetanu. Gagjipotutanu. Psolgogneko Giwekikaluruya gagjigognetini. Waleko gomkagjepotutanu giyokachinepgi. Gagji-gogneyegjetanna pejnuruneko kashirine.

¹⁹ Ga wa gita chinanu gagjitanu, nenektokanutikolupa nyanumatinripa, pguje-tanuwaka nunkakletyaplu giyogimanatkaluru wa Kighlerpotunanu Tokanchipirana.

²⁰ Wale chinanukni gitaakalurno, gostutkalurno nixinri, pgujetanuwaka nunkakletyaplu, wa numkata ginkaklewletinripa.

Galuklewluya

²¹ Ga wa gimatpiranyegityapno, Tichiko ginkakangi psoluko gi nixpokota. Walenwa wumole wushinikanru, ga wa Gitsrukaachi kamrureweyegitachri poy-agkakachri. ²² Wale chinanukni wale nyokanyegitgi, wa gimatpiranyegityapwu, ga wa wale gimnanukgajityapgi.

²³ Gilegewanshikanutachinepni moletkakachine. Gishiniklewlu waneyapna ga wa galixlewlu Goyakalu Girchi chinanu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

²⁴ Gimutkalunepni pejnuruneko Wutsrukate Geso Kristo gishinikgoggenatachine.

Kpashiri Pawlo Kirukate Wilipone Chinanu

Galuklewu

1 Pawlo ga wa Timotiyo, Kristo Geso wayegrene, kirukate.

Wa pejnuruneko kpashirine chinanu Kristo Gesonune, Wilipo gwachine, ga wa girukotjenna ga wa wanna yegi kamrurewatyachine.

² Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikanutachinepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Pawlo gagiyegitna Kristonune Wilipo gajene

³ Npoyagnutlu Noyakalute nushinikingi pejnunanuka, ⁴ psolgogneko pejnuruko nagjigognere pejnurunekgi gixa chinanu, numuwleya nagjiyegitgi, ⁵ wumatkalewle chinanu Kiglerpotunanu Tokanchiya, muchinangogneyakawa ga wa xanigog-nenanu. ⁶ Tyeko naponshinikanyegitlu wa tye, Goyakalu wa kigleru kamrurchi yinuwakachri gixyegiya, poyagkakpotutanru rapokinpotunanuko Kristo Gesogognepa.

⁷ Kigleru nixa wa tye nyanshinikanyegityagi pejnurunekgi gixa. Gi rixanu naji nushinikgognenatyagi. Ga wa gostutkalurno nixinri, kiglekoxlu wa gitaymananuko gimutkalungi pejnurunekgi, wa nekakgityapna yine galikakpotunanu rixinri Kiglerpotunanu Tokanchi, ga wa nuykoyegitinri. ⁸ Gi rixanu Goyakalni nupgujtatjeru gi nixpoko gogaluklewle nixyagi pejnurunekgi gixa Kristo Geso gishiniklewleyma.

⁹ Ga wa tye nagjitlu Goyaklu wa gixa gishiniklewle gixolewnananumtinripa gi matkalewluya ga wa psoluko gimata getlewluya. ¹⁰ Gimata getyaplu girni wa kiglerpotu. Ga wa mixashatkanepgi, ga wa mchinanuwatkanepgi Kristogognepa. ¹¹ Wa poyagkakachine kamrure gixo potu waneyapgi Geso Kristo chinanu, ralixkotikolupa ga wa rumalwutikolupa Goyakalu.

Pawlo gostutkaluru Kristo chinanu

¹² Naluklu, nomolene, wa gixa gimatyaplu wa nuknogjerkaka gapyegitno kosekinripa Kiglerpotunanu Tokanchi. ¹³ Wane rixatka nostutikolu Kristo chinanu rupgusetka psolupjiyako tsrupji, ga wa pejnuruneko yegi. ¹⁴ Ga wa gixo potu motkakachine Gitsrukaachinune gaponshinikanutlu Goyakalu gita gostutikolu chinanu. Tseruwanshinikanutna runkakletyapatkaluna Goyakalu tokanu mpiikane.

Pawlo gimuwyegitlu wa Kristo ginkakletpiranatikolu

¹⁵ Pimrine galikakni ranxaleyana ga wa yoptopirkakleyana, runkakletluna Kristopirana. Ga wa pimrine ruglenshinikanrewleyana wane rixa ginkakletluna. ¹⁶ Wanna nyi rushiniklewleyana runkakletluna, gi rixanu rumatna wa gitni gitaakalurno nuykoyegityaplu Kiglerpotunanu Tokanchi. ¹⁷ Ga wa pimrine rumkapnugleyana runkakletluna Kristopirana. Wanepotuko mixkane. Wanna gishinika salewnakakletyapno nostutikoluyapa. ¹⁸ Giyagni ʒklunerni? Tyepjeni. Pnumnu gixikolmaka, waka gixashluya waka galikakaya, Kristo ginkakletpiranatikolu. Tye chinanu numuwata ga wa numuwatanu. ¹⁹ Gi rixanu numatlu tyenwa nognewatinri chinanupni gixa gagjigognere chinanu, ga wa Giwekikaluru Geso Kristonu gapikikolupa chinanu.

Gita getanu giweklunwa Kristo

²⁰ Nalukyawakpotuko ga wa nkagwakanshinikanutyawakpotuko, wa gikena nupatewatanu, gi wa popiklerukno wa psolgogneko pixka ga wa xani koxa. Wane nixa wa Kristo tsru potu rixinripa nomaneya, ga wa nuwekinriyapa ga wa nupniriyapa. ²¹ Gi rixanu gita getanu giweklunwa Kristo, ga wa wupnale walenwa kigleru wukshikinripa. ²² Ga wa nomane nuwekinriwa tyenwa nkamrure gwinripa. Gi numata giru ntsomitano. ²³ Gi rixanu wa psolpotuyako gepikmaka naluka. Nalukpotutmaklu nupnale ga wa Kristo yegi nwinripatka gi rixanu walenwa kigleru potu. ²⁴ Seyni nomane nwinriwa galuukalurpotni gixa chinanu. ²⁵ Ga wa tye naponshinikanutinri, numatlu wa gewi nutukinripa. Ga wa pejnurunekgi gixa yegi nwinripa. Wa gixa kosekinripa galixleya ga wa gimuwatinripa galixleya, ²⁶ ruxolewninripa galixkotle Kristo Gesoya gita chinanu wa nyayegitinitnakgi.

Giyagotkakanu galixlewlu chinanu

²⁷ Tyepjeni. Wa gixjetyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana kgimuka gixinwa, wa netapinipgi waka pnu nwini, gixapirana nyijnakotinripa poyentunwale gixinri. Ga wa nyijnakotanu pagiweklepje gixinri, ga wa panshinikanurunepgi, gikamrurewkakanu galixlewlu chinanu Kiglerpotunanu Tokanchiya. ²⁸ Giketsotaji mpiikaako gkamnixjeneya. Walenwa gamgikolu gimaxikole wanna chinanupa ga wa gixa chinanupa gognawatikaluru gimaxikole. Ga wa tyenwa Goyakalu giyakatyachri. ²⁹ Gi rixanu gixa geneeka Kristo chinanupa gi wa Wale galixinripjeni seyni koxa wa nsalewninripa Wale chinanu. ³⁰ Gixa koxa waneya walerutu yagotkaklu, wa getyegityano, ga wa xawakni gyijnakyegitno wa waneyno.

Kristo mturu rixka; wanepnute tsru potu rutaaka

2 Wane rixa. Waneru gimnanuklu Kristoya, ga wa waneru gishiniklewlu wa ruglenshinikanyegityagi, ga wa waneru gimatkaklewlu Giwekikaluruya, ga wa waneru shinikanuwlu ga wa getwamonrewlu. ² Giyagni mpoyankakanru numuwle, walerutu gyanshinikanutinri, ga wa walerutu gishiniklewlu waneyalunepgi, ga wa panshinikanurunepgi gixinri. Satupjerutu shinikanchi waneyapgi. ³ Gike gkamrutanu gimkapnugluya. Gike gkamrutanu maleshawaka galixkotnachinewa gixinripa. Seyni malixkotnachinewagi gixinri satkaka kagwakanna pimrine wale pnute tsrone. ⁴ Satkaka gi wa gixanuko getanu, seyni pimrine koxa getanu.

⁵ Waneyapgi walerutu shinikanchi wa Kristo Geso waneya. ⁶ Walenwa Goyakalu gixyawakpotuko rixinri, gi wa rushinika gitakletnawa wa Goyakalu pixka rixinripa. ⁷ Seyni Walenanuko maleru rixnawa. Wayegrechripoga yoptotapa. Yineru yaglu rixnawa. ⁸ Ga wa yineru pixka retikolu, mturu rixnawa yijnaklewatinri rupnalpotunanukopa, koroshishkita rupninriya. ⁹ Giyagkoxni Goyakalu tsru potu rutaklu. Ga wa renekgiwokatlu pejnuruneko giwaka pnute tsru. ¹⁰ Wa Geso giwaka yoptsojityegitinripna pejnuruneko tengogne gajerakaka, ga wa tyechijne gajerakaka, ga wa chiji gitokote gajerakaka. ¹¹ Ga wa pejnurune gipgujatanru wa Gitsrukaachi rixinri Geso Kristo, rumalwutikolupa Goyakalu Girchi.

Gapkapanru gognawatikaluru

¹² Giyagni, nushinikanune, wa psolgogneko pixka gixa yijnakletyawaka, gi wa gixa yegi nwiniko pshinipje, seyni wanepnute xawakni wa namgini, pikachinepgi ga wa gitatatachinepgi gapkapanru gognawatikaluru. ¹³ Gi rixanu Goyakalni wa gixa gitokote kamrurewatyachri galukyawakaplu ga wa gkamrutyaplu Wale gileretyawaka.

Katalkaka pixka gixanu tye psolchijneyako

¹⁴ Pejnuruko gkamrutanu mkegemgakanepgi ga wa mnutanshinikanutkanepgi. ¹⁵ Poyagakpotutachinepgi ga wa powralunepgi. Goyakalu wgenenepgi muklukanuwnakanepgi gimuweekakgognenatachine mputukane ga wa pupjetachinet-skalaya. Wannatskala mpokamlawatyata katalkaka pixka tye psolchijneyako. ¹⁶ Giweklupirana gomkagitachinepgi, nalixkowatinripa Kristogognepa, gi wa maleshawaka nyagotlewatini, gi wa maleshawaka nyaprewatini. ¹⁷ Wane rixa, wa Goyakalu yegi ganikinri genekashle, ga wa wale gogo rupkaaka winga, waneko pixka nixanu. Gixa galixle gogo, walenwa gixa genekashle ga wa gipxaklewele gogo, rupkaako nuwekinri. Waleya numuwata ga wa numumuwatgi. ¹⁸ Waneko pixka gixanu gixa. Gimuwatanu ga wa gimumuwatanno.

Pawlo gimatkakpiranyegitlu Timotiyo

¹⁹ Gitsrukaachi Geso chinanu nkagwaka gixa yegi yokanretlu Timotiyo pshinitsonu, gixapirana numatinripa, kiglenshinikanupno gita koxa. ²⁰ Gi rixanu gikena waneyno wale pixka gixanshinikanutachri wa girukotyegityapgi galikaka potu. ²¹ Gi rixanu pimrine pejnuruneko gijgalu wannanuko. Gi wa Kristo Gesonu rushinikna, Timotiyo pixka. ²² Seyni gixa gimatlu wale yantaletkalurutkani, wa satu gituru ruryuma pixka rixa gikamrurewletno Kiglerpotunanu Tokanchiya. ²³ Giyagni tye nkagwaka yokanreta wa netinwachi gita gikta nixpokotanu. ²⁴ Ga wa Gitsrukaachi naponshinikanuta gita koxa yayegitangi pshinitsonu.

Gepagrotitopirana

²⁵ Nushiniklu galuukalurni nomole Gepagrotito koxa nyokanyegityapgi. Walenwa nukamrurewatanru ga wa nusolaltapanru Geso chinanu ga wa gixa yokanatanru wa nmagatinri nupxakjetjeru. ²⁶ Gi rixanu rogaluklewletgi pejnurunekgi gixa. Kojwakanshinikanuta gi rixanu gixa jempiranyegitlu yayixapinritka. ²⁷ Gi rixanu yayixpootapa. Rupnakastsini. Seyni Goyakalu getwamonutlu, ga wa gi walepjesi seyni gitni koxa. Gi wa wamonchi wanepnute wamonchi waneyapmakno. ²⁸ Giyagni giyampotu nyokanatakalu wa getyapatnaklu gixa, gimuwatinripa, ga wa nma wamonuwatinitipa. ²⁹ Giyagni Gitsrukaachi chinanu gyoptotanru psolu gimuwleyako. Gkagwakpiratanna wale pixkalune. ³⁰ Gi rixanu Kristo kamrure chinanu rupnakastsini. Kyowikowaka rutaknawa poyagkakyaplu wa magatinri gixa gipxaknyano.

Ramgiyno pejnuruko wane nixlu, wa waneyapno Kristo

3 Wanepnute, nomolene, gimuwatanu Gitsrukaachiya. Galikakni gi nayoklu wa tye numepe yonreyegityatnakgi ga wa wale poyegitgi.

²Ggirukotinwa wanna kewenyegiya. Ggirukotinwa gekutu kamrutachinyegiya. Ggirukotinwa gistaakmanetachinyegiya. ³Gi rixanu wixakni wa sajruka gistaakotachinwu, wa Goyakalu kamrurewyegitachinwu Giwekikaluruya, wa Kristo Geso galixkowatyachinwu, ga wa manchi maponshinikanutkanwu.

⁴Seynimka gita koxa waneya naponshinikanutyaplu nomane. Pimrinemka kagwaka gaponshinikanremanetnawa, ga wa gita galikakni. ⁵Yokgipgogne chiniri, sajruka gistaakalurno. Gisrayiliklopishno. Ga wa Migaminero. Gewrey-potno Gewreyoneyegiya. Wa Tokanchi Yokanatkalurupiranaya Gwariseyno. ⁶Ga wa muchkowanshinikanrewlupiranaya gapatjetachine kojwakjetachinanno. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewlepiranaya, mucluukatunanno.

⁷Seyni klunerkakakokta wane nixlepmaka, walenwa gangikaluru nushinika Kristo chinanu. ⁸Seyni galikakakni nushiniklu psoluko gangikaluru rixinri wale chinanu wa kiglerpotunanu rumatikolu Kristo Geso Nutsrukate. Wale chinanu ramgiyno pejnuruko, ga wa nushiniklu giknokashatkalurupa rixinri waneyapno nixinripa Kristo. ⁹Nushinika Waleya netikolupa, gi wa gitanuko poyagkaklewle waneyalutupno. Walenwa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu. Seyni Kristo galixikolu chinanni, Goyakalu poyagkaklewle waneyalutupno galixlewlu chinanu. ¹⁰Nushinika gimatletyaplu Wale, ga wa Wale yotunre giyakle, ga wa Wale salewnale. Ga wa Wale gipnale pixkapotuko nixikolupa. ¹¹Gikta nixpoko gapkapletanru gipnachinetskalaya yotunru.

Nkosekananumta potukatkaluru napkapinripa

¹²Gi wa nyoptotawa. Gi koxa mmagatikatuwano. Seyni nkosekananumta gikta nushatkapanru, ga wa gishatkapkalurupno Kristo Gesoya. ¹³Nomolene, gi nkagwaklu wa nushatkapyatkalu. Seyni satupje nkamruta. Wa giknogachritka galikaka numuslawatarka, ga wa nmuchkowamta nyoptotyaplu wa kanashkatachri genekikolupa. ¹⁴Nkosekananumta potukatkaluru gimaxiklechi napkapinripa, waneyapno kanashkatachri geneekalurupa. Walenwa Goyakalu chanixle tengogneya Kristo Geso chinanu.

¹⁵Giyagni pejnuruneko mmagatikane tye yanshinikanutanna. Ga wa pnuko gyanshinikanutini, tye koxa Goyakalu gipguyetyegitangi. ¹⁶Seyni wapkapanruyatka wanepotuko wixjetanu.

Wkagwakpotutlu Wognetkakjeru

¹⁷Nomolene, gixa mkoje gyimanno. Getanna wanna wane gixachine wa wane wixini gixa yimanunwu pixka. ¹⁸Gi rixanu wane rixna pimrine wa gixo kata nchinyawakgi ga wa xawakni nchinyawakgi nchiyagleyma, wa Kristo koshishkitate kamnixjene pixka gixa yanretachine. ¹⁹Wanna yoptukyawakapni wa gangikowaka. Ga wa royakalutnanwa ginanwakna. Ga wa ralixkowleninwa patmennuna. Wannanwa tyechijne gajeruko gishinikachine. ²⁰Gi rixanu wixni wa tengognechijne gajenwu. Waneya wkagwakpotutyalu Gitsrukaachi Geso Kristo Gognetkaklewatachri. ²¹Wale kashrijetanru wumane gimupatewatkaluru Wale goyaknumane pixka rixinripa. Waneko rixa kamruretyawaka ruyaklelya, wa rumkata yijnaakaklewatinripa ptowrupotunanuko yijnakotyaplu.

Poyentunwalepgi Gitsrukaachi chinanu

4 Giyagni nomolene nushinikanune ga wa nogalukletanune, gixni wa numuwle ga wa gixni wa nsagyeta. Poyentunwalepgi Gitsrukaachi chinanu, nushinikanune.

Ruykotkana panshinikanurone rixinripna

²Nagjitgi Geyotyana ga wa Suntiche panshinikanuronepgi Gitsrukaachi chinanu. ³Nagjitkoxyi, nukamrurewatjeru mixashatkatyi, pyoptotyapna wanna nupxakjerone Kiglerpotunanu Tokanchiya, ga wa Klemente koxa, ga wa pimrine nukamrurewatanune, wanna wa giweklu kirukate gitakgiwakatkalune.

Gimuwgognenatanu Gitsrukaachiya

⁴Gimuwgognenatanu Gitsrukaachiya. Numepe wane chinretatnaka, Gimuwatanu. ⁵Pejnuruneko yine yegi rumatikolupa gmayognu. Gi gowukatkalu Gitsrukaachi. ⁶Gi keko gkojwakanshinikanutinwa. Seyni psoluyako gagjigognerewa ga wa gagjireya mpoyagnutleweyema, ginkakanru Goyakalu gagjitanrukakaya. ⁷Ga wa Goyakalu gigurewanshinikanrewle pejnuruko shinikanchi pnuterutu gimretgajitangi ga wa rumretanshinikanutangi Kristo Gesoya.

Tyepirankaka gyanshinikanutanu

⁸Wanepnute, nomolene, tyepirankaka gyanshinikanutanu: girkakakokta galikakni, girkakakokta kagwakpiratkaluru, girkakakokta wanepotuko gixachri, girkakakokta powralu, girkakakokta giguretikaluru, girkakakokta kigurepiranyegiru, wane chinini wa shinikanrewlu ga wa wane chinini gimalwuru, tyepirankaka gyanshinikanutanu. ⁹Wa gitaya gasruukakinri, ga wa gitaya gyoptotanrukaka, ga wa gitaya gyijnakotinrikaka, ga wa gitaya getinrikaka, tyekaka gkamrutanu. Gixaymaplu gigurewanshinikanrewlu Goyakalute.

Wa nmuchkotjeru chinanu, ptowrunanuka numkata

¹⁰Tsru potu numuwle nixa Gitsrukaachiya wa xanitka rupgujewnatnaka gishinikyatanakno. Wane gixa gishiniklejetyano, seyni gi gigurepokitapana gixni. ¹¹Gi wa magatikoluya wane nchina. Gi rixanu nasrugatkalu npoyagnutyalu klunerukokta netinri. ¹²Numata mturu nixletkotinri, ga wa numatlu nponikowatinri. Pejnurkakayako ga wa psoluyako nasrukikolu, waka jinanru waka nachlu, waka gixoylu waka magatinriya. ¹³Wa nmuchkotjeru chinanu, ptowrunanuka numkata.

Wilipone genekashlekaka

¹⁴Seyni kigleru gkamruta wa gipxakyawakno nsalewninriya. ¹⁵Gixa koxa gitmatlu, Wilipongi, wa reginkakletkoklunu Kiglerpotunanu Tokanchi, wa Masetoni nyinitka, gi wa pimrineko gapatjetachinkaka seyni gixapje gipxakno wa genekikoluya ga wa yoptotokoluya. ¹⁶Gi rixanu wa Tesalonika nwanatini pakatkaka gyokanyegitno wa nmagatinrikaka chinanu. ¹⁷Gi wa nujgalu nenekikolu, seyni, nujgalu gixa kamrure gwinripa, wa ruxolewninripa gixa genekashle chinanupa. ¹⁸Ga wa pejnuruko waneyno. Nponikowata. Gepagrotito nyoptotyalu wa gixa yokananaru. Walenwa pgamluru potu pixkalutni. Genekashlu galuukalurni, wa

Goyakalu gigleretanru. ¹⁹Ga wa Noyakalute genekpotutangi pejnuruko gixa magatinri Wale ponikowle, royaknu yegi gajeru gixyawakpotuko Kristo Geso chinanu.

²⁰Goyakalu Wuru gimalwugognenatkalurupa psolgognepotunanukopa. Wane gixkalurupa.

Galuklewluya ralipretya

²¹Galukanna pejnuruneko kpashirine Kristo Gesoya. Wumolene gitaymalune galukjixgi. ²²Pejnuruneko kpashirine galukjixgi, ga wa Susapji gajene kpashirine galukjixpotutgi.

²³Pejnurunekgi gixaymaplu Gitsrukaachi Geso Kristo gimutlewe.

Kpashiri Pawlo Kirukate Kolosane Chinanu

Galuklewu

1 Pawlo, Kristo Geso yokanatanru, Goyakalu gishinikyawaka, ga wa wumole Timotiyo kirukate.

²Wumolene kpashirine ga wa kalixaklerune Kristoya, Kolosa gajene chinanupa. Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wuru chinanu.

Pawlo poyagnutlu Goyakalu

³Psolgogneko wagjigogneyeegognenatinkagi, gixa chinanu wpoyagnutlu Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. ⁴Gi rixanu wyijnakpiranyegitgi galixyalu Kristo Geso, ga wa pejnuruneko kpashirine gishininri. ⁵Wpoyagnutlu gkagwakanru chinanu wa tengogne gimretkaluru gixanupa, wa muchikawa gyijnakpiranatanru galikakpotunanu Kiglerpotunanu Tokanchiya. ⁶Tyeni wa gixa yegi gapokachritka tokanchitka. Waneko pixka rixa psolchijnekoyako. Kigleru kamrurchi kamrurewata ga wa tseruwna. Waneko pixka rixa gixyeyiya wa geyijnaklepirangognetinyakawlu ga wa gimatpotutinyakawlu Goyakalu gimutlewu galikakni. ⁷Wa Gepapra wane gixa ginkakletyawakgi. Wixje wayegrechrini walukanru. Walenwa poyagkakachri ga wa Kristo kamrurewyegitachri wixa chinanu. ⁸Wale koxa ginkakwu gishiniklewlepirana Giwekikaluruya.

Pawlo gagjitlu Goyakalu renekypna rumata jemyapluna Giwekikaluruya

⁹Giyagni weyijnaklepiranyegitinitkagi gi wutuka gagjigogneyegletgi. Wagjiyegitgi kimatkalurupotupgi Wale gishinikyawakapirana, psoluko gimatkalewleya ga wa gimata jemlewluya. Wagjitlu wa Giwekikaluru gimatkakpotutgi ga wa gimata jemkakangi. ¹⁰Wagjitlu wa Gitsrukaachi gimuknunepgi gixa yanretinripa psoluko rugleretanruya, pejnuruko kigleru kamrurchi gomkagitinripa, ga wa ntseruwninripa Goyakalu gimatikoluya. ¹¹Wagjitkoxlu gixa muchkotikolupa psoluko giyaklewluyako, rixyawakpotuko royaknu muchkonu, psolpotuyako kashnantakgognenatachinepgi ga wa mapognanunepgi gimuwleymako. ¹²Wagjigogneta wa Girchi mpoyagnutinripa. Walenwa gimuklu gixkakjeru kiglerkaka gyoptotinripa wa kpashirineymananuko pokamlawaka gajene. ¹³Wale koshpakwu mapshagawaka gitakikaluneyeyiya, ga wa rushinikanru potu Gituru pogirewatyawaka rutakwu. ¹⁴Wale chinanukni koshaakalunwu. Kaspukmukochiretkalunwu.

Kristonwa Goyakalu yaglu

¹⁵Kristonwa metkotu Goyakalu yaglu. Walenwa muchinanu wugenetkaluru pejnuruko giyakotkaluru pnute. ¹⁶Gi rixanu Waleya ruyakotika pejnurkakako tengogne gajeru, ga wa chiji gajeru, getkalurkaka ga wa metkotkaka, wa pogirchine, ga wa gitsrukatetikowaakaka, ga wa tsrukakalune, ga wa tsru gitaakalune. Pejnurkakako Waleya giyakotka ga wa Wale chinanupa. ¹⁷Ga wa Walenwa muchikawluru potu pejnurkakako pnute. Ga wa Wale chinanukni wane rixa pejnurkakako. ¹⁸Walenwa manchijiwu; Walenwa gapatjetachinejiwu. Walenwa yinuwakikolu. Walenwa muchinanu gishpakachri gipnachinyeyiya, muchinanu rix-

inripa ptowrupotunanukoya. ¹⁹Gi rixanu Goyakalu gigneretyawaka Kristo rawinripa psolpotunanuyako. ²⁰Wane rixa Kristo chinanu rupoyikgayegitlu Goyakalu pejnurkakako Wale yegi rixinripa. Giglewanshinkanrewlu rixa koroshishkitate-graga chinanu. Wale chinanukni rupoyikgayegitka chiji gajerkaka ga wa tengogne gajerkaka.

Gipoyikgayeglewu Kristo gipnale chinanu

²¹Ga wa gixa muchinanu maleka gajenenangi. Ginshinkanuya kamnixlewanaty-achingi mugletu gkamrure chinanuya. ²²Wane rixanu wa gixa gipoyikgayegitka Gesomaneya rupnale chinanu, kphashirinetkagi. Rupnana ranikyapgi powralunepgi ga wa muklukanuwnakanepgi Goyakaluyegiya. ²³Wane rixanu wa gixa gomkagi galixlewleta poyegitkalunepgi ga wa muchkowanshinkanutachinepgi. Gi koxa gituka kagwakletanru wa psolukopirana gyijnakota Kiglerpotunanu Tokanchiyegiya. Tye tokanchi ginkakletkalurupa pejnuruko giyakotkaluru yegi, tengogne rapukote gajeru yegi. Tye tokanchi kamrurewatyachrino gitni Pawlo.

Kristo gixa gitokote gwachri Walenwa goyaknu kagwakikolu

²⁴Wa xani numuwata wa nsalewninriya gixa chinanu, ga wa npoyagkakanru no-maneya magatinriya wa Kristo salewnale gimane chinanu. Gapatjetachine wan-nanwa Kristomane. ²⁵Wane nixa kamrurewleta gapatjetachine yegi. Girukot-jerna Goyakalu gitakyawakno psoluyako numatkakyapgi Goyakalu tokanupiranaya. ²⁶Walenwa giyogimanatkaluru gishyatkalurunanu muchikawgognepotunanuyakawa ga wa gimuweekagogneklushkakananniyegiya. Ga wa xawakni gipgu-jetkalurutkani kphashiritenyegiya. ²⁷Wanna kphashirine, panenetskala gwiyachine, raluka gimatkakleta Goyakalu wa giyogimanatkaluru ponikolewlepiranaya. Tye kgoyaknuru ponikolewlunwa Kristo, gixa gitokote gwachri. Walenwa goyaknu kagwakikolu.

²⁸Wale wunkakleta wixa. Pejnuruneko yine wuykota, ga wa pejnuruneko yine wunkaka psoluko gimatkalewluya, Goyakalu yegi wanikyapna pejnuruneko yine mmagatikane Kristoya. ²⁹Wale chinanu koxa nyaprewata. Nmuchkowata, rixa kamruretyawaka gitaya Goyakalu giyakle.

Ponikolewlu, wa gimata jemlewu ga wa gimatkalewlu

2 Gi rixanu naluklu gixa gimatinripa gipsonanru yagotanshinkanru nixa gixa chinanu ga wa Lawtise gajene chinanu koxa, ga wa ginnakokta nma met-gojijetjene nomaneya. ²Nagjitlu Goyakalu wanna gaji gimnanukikolupa, ga wa wanna gipxaakakinripa rushiniklewluya. Nagjitlu wa psoluko gaponshinkanrewlu ponikolewle waneyapna rumata jemyapluna, ga wa rumatpotutyapluna Goyakalu giyogimanatanru Kristopirana. ³Kristonshinkanu rawa pejnuruko gimata jemlewu ga wa gimatkalewlu yogimatkaluru. Walenwa ponikolewlu gignantaakaluru. ⁴Tyenwa nchina, gi satuna ma yokwityanupgi kigleru tokanchiya. ⁵Gi rixanu gimka wanemanepno, seyni wa nonshinkanuya gixyegno numuwleyma. Netanatlu giglepoklewu ga wa netanatlu poyeggalixle gixyalu Kristo.

⁶Giyagni wane gixa yoptoletlu Gitsrukaachi Geso Kristo, waneko pixka gixa Waleya yanretanu. ⁷Waleya poyegirunepgi. Wale gogo kamrutikalunepgi ga wa muchkotgalixletkalunepgi, wane gixa ginkaakotatka. Poyagnutachinpotupgi.

Ponikpotlu rixinri giweklu Kristoya

⁸Getpotutinwa gi satuna koshrifatangi Goyakalu tokanuyegiya, gimatlewlw galukalchinangi. Xakoka gi wa gike gapri migje yokwiri gomkagitanu wa yine giykole gixyawaka. Walenwa tyechiyne gajerakaka gixyawaka, gi wa Kristo gixyawaka.

⁹Gi rixanu Kristomane rawa psolpotuko Goyakalpoga mmagatikatu. ¹⁰Ga wa gixni mmagatikangi Waleya. Walenwa pejnuruneko tsrukakalunjiwu ga wa pejnuruneko tsru gitaakalunjiwu. ¹¹Kristoya sajruka gistaakolungi gixa, sajruka gistaklewluya myochi mkamrutikotu. Giyagni Kristoya sajruka gistakikolchinangi gixa gitspalatyalu gimane gixjetyawaka. ¹²Waleyma kapnatkalungi katlewluya. Katlewlukoxaya Waleyma yotunkaakalungi, Goyakalu kamrure galixikolu chinanu. Goyakalni Wale yotunkakachri gipnachinetskalaya.

¹³Ga wa gixa gipnanatachingi gmukochireya ga wa gma sajruka gistakmanuya, seyni Kristoyma giweekaakalungi. Ga wa kaspukmukochiretgi pejnuruko gmukochire. ¹⁴Sheyitlu wa myochi yonataluru wixapirana wa tokanchi gitaakaluru wuklukanuwnakakanatjeru. Potuklewakaya koshpakyalu. Koroshishkita ruxpatlu mukochri klawoyma. ¹⁵Pejnuruniko jijrukanna tsrukakalunni ga wa tsru gitakalunni. Rakaglokna koroshishkitateya. Wane gixkalunni rekakgitna pejnuruneko getanu.

Niikaluru ga wa girkaluru

¹⁶Giyagni gi satuna gixpiranatangi niikaluruya, ga wa girkaluruya, ga wa meyiwlupiranaya ga wa regonotle ksurkakapiranaya, ga wa gapnanutikalurgognekakapiranaya. ¹⁷Tyekakni wa ginachripa mayawlepje, seyni wa ginachripotupa Walenwa Kristonu. ¹⁸Gi satuna kegekangi raluukalchinanru mturu gitakinwa ga wa towrechine gyonogyegitinripa, ga wa kaygawlupirankaka gyoshmakinripa. Tyekaka galukachri walenwa maleshawaka galixkotnachriwa, gi rixanu yanshinikanyegitlu yinerumane. ¹⁹Ga wa gi wa Jiwchi yegi rawini. Wa Jiwchiya psolmaneko gapiikaluru ga wa yoxpaakaakaluru yoklekakaya ga wa gipetskakaya. Tseruwna wa Goyakalu tseruwnakakleya.

Gike gapri migje wa tyechiyne gajerakakaya towutikalungi

²⁰Wa Kristoyma gipnachine gixini tyechiyne gajerakakaya, gi wa tyechiyne giwekanatyachine pixka towutikalunepgi. ²¹Gi satuna yineru towutangi, "Gi gkashichanru. Gi getunganru. Gi wa gkamrukanru." ²²Tye yokanrukaka walenwa yineru ginanshichanrukaka, ga wa yineru ginkakletpiranatanrukaka. Ga wa kashichanrukaka, ga wa getunganrukaka, ga wa kamrukanrukaka pejnuruko nikawnachripni. ²³Tye yokanrekaka galikaka kagwaakaluru kimatkalerune tokanu, gi rixanu yineruko gishiniklu gi rixpoko yonogyeglewatanu ga wa yineru mturu rixasha gitakletnawa, ga wa psolmuchkonuko girukotmanetnawa. Tye yokanrukaka gi gipxaklu yineru, seyni walepje, wa manchi gishinikachri gileretlu.

Teno gajerakaka gijganu

3 Giyagni Kristoyma yotunkaakalune gixini, teno gajerakaka gijganu, Kristo yegi, Goyakalu potuklesretate tuplatachri. ²Teno gajerakaka gyanshinikanutanu. Gi

wa tyechijne gajeru gyanshinikanutanu. ³ Gi rixanu gipnachinetkagi ga wa Goyakalu yogimagiwekletanunetkagi Kristoyma. ⁴ Wa Kristo gipgujewninpatka, Walenwa gixa giwekle, waneklupa gixa koxa gipgujewnana Waleyma royaknu yegi.

Giknokanutkalu wa kapokotu yineru gixanatini

⁵ Giyagni gkamakatanru gimane gajerkaka wa tyechijne gajeruya; gapoklewlu, mpowrannuchi, sotanugnuchi, gekutu galuklewlu, ga wa gimkapnuglu. Walenwa yagluwishisa yonogyegitokolu. ⁶ Wale chinankaka Goyakalu jigekanuwyegitna malixaklene. ⁷ Tyeckaka gixa koxa gimuyanatanini muchikawa, wa tyeckaka gimwanatini. ⁸ Ga wa xani giknokanru pejnuruko tyeckaka wa gixyegiya: jgekanchi, gimtuwackchi, gektutkaka, mupashiregnuchi, ga wa kapatmenuru tokanchi. ⁹ Gi wa gyokwikakanu. Giknokanutkalu wa kapokotu yineru gixanatini wa kamrureymananuko. ¹⁰ Gerotewatanutka. Walenwa gerotewkaakaluru gimatkalewlu chinanu, giyakotjeru yaglu pixka. ¹¹ Wane galikakni maleshlu Kriyko, gi Goteyoko, gi sajruka gistaklewlu, gi wa msajruka gistaklewlu, gi wa patokanu yanumatyachriko, gi wa Sitya gajeruko, gi wa wayegrechriko, gi wa gishpakachriko. Seyni Kristonwa psolpotuko, ga wa pejnuruneko rawa.

Kpashirinepgi ga wa kaluklewaklerunepgi

¹² Giyagni Goyakalu tsomitanune gixinri kpashiringi ga wa gishiniikalungi, kgetwamonrerunepgi, ga wa gishinikanrewluyma getinna pimrine. Ga wa mturu gixlewlu, ga wa mayognuchi, ga wa mapognannuchi waneyapgi. ¹³ Gkashnantaakakanu ga wa gkaspuukakini waneygi nchininipa wa satu kojwakingi. Gitsrukaachi pixka kaspukyagi gixa, waneko pixka gixanu gixa. ¹⁴ Ga wa tyeckaka pnute kgishiniklewaklerunpotupgi. Gishiniklewlu chinanu panshinikanurune mmagatikanepgi.

¹⁵ Kristo gigurewanshinikanrewle gixa gaji girukotlewatyachripni. Tye chinanu koxa tomgakalungi pamanepjerungi. Ga wa poyagnutlewatachinepgi. ¹⁶ Kristo tokanu gixa rawanu. Wane ponikowatinripa psoluko gimatkalewluya. Ginkakakanu ga wa giykokakanu Goyakalu tokanu shikaleya, ga wa gimalwuru shikaleya, ga wa pimrikaka shikalchiya Giwekikaluruya. Mpoyagnutinri nshikaletanru Goyakalu gixa gajiya. ¹⁷ Ga wa pejnuruko wane gixanru wa ntokanu ga wa gkamrure pejnuruko Gitsrukaachi Geso giwakaya gixanru. Mpoyagnutanru Goyakalu Girchi wale chinanu.

Gerotu giweklu

¹⁸ Gnunrochine, gyijnakotanru gganurune wa Gitsrukaachinune gimuknu gixyawaka.

¹⁹ Gnurchine, gishinikagnunrotanu. Gi wa gimtuwnayegitanna ganunrone.

²⁰ Wgenchine, gyijnakotanna girune ga wa ginrone psoluyako, gi rixanu tyenwa Gitsrukaachi gigleretanru.

²¹ Girchine, gi wa gimtuwnakakanna gwugenene, wa ma mernuwatinitipna.

²² Wayegrechine, psoluyako gyijnakotanna gitsrukatene gimaneya. Gi wa gwayegretjeru getle chinanu gkamrurewatanu, wa yineru gigleretanru kamrutachine gixyawaka. Seyni wane potuko gixgajitachinepgi, Gitsrukaachi pikachinepgi.

²³ Ga wa pejnuruko gkamrutanru, ponshinikanurunepgi gkamrurewatini, Git-

srukaachi gkamrurewyegitini gixinri. Gi wa yineru gkamrurewyegitini pixka. ²⁴Gitmatlu wa Gitsrukaachiya gyoptotanu gapnutikolupa gixanupa. Gi rixanu Gitsrukaachi Kristo wayegrengi. ²⁵Gi rixanu mpoyagkknuchi kamrutachri, mpoyagkalewle rapnutiko. Gi wa manewlu gigenlu chinanu yoptotko yineru.

4 Gitsrukaachine, mpoyagkaka getletanna gwayegrene, ga wa wanepotuko gixa getletanna. Gimata gixa koxa waneya Gitsrukate tengogne.

Gomkagi gagjigogneretanu

²Gomkaagagjigogneretanu. Giyokanu wale chinanu. Mpoyagnuwjetanu. ³Wane gixini wixa koxa gagjigogneyegitanu, Goyakalu kotpukgipyaptotyegitanwu wa tokanchi chinanupa wunkakletyaplu giyogimanatkaluru Kristopirana. Wale chinanukni gostutkalurno. ⁴Gagjitanru Goyakalu pgujetanuwaka nixa ginkakletyaplu tokanchi.

Nchiptegognenatanru ruglepoktapinrigogne

⁵Gimat kalewleya gyananu maleka gajenyegiya. Gimuprekinwa ruglepoktapinrigogne. ⁶Ntokanu psolgogneko gimutlewlw tokanchi gyanumgognenatini, tuwu motikaluru pixka, gimatinripa gi gixpoko ginkata gigletanna satkaka.

Rixje kamrurewatachine Pawlo

⁷Pejnuruko gitapirana runkakangi Tichiko. Walenwa wumole wushinikanru. Kamrurewaklerni poyagkakachrini. Wixje wayegrechrini Gitsrukaachi chinanu. ⁸Wale chinanukni nyokanatlw gixa yegi, wa gixa gimatpiranyegityapwu ga wa gimnanukgajitkalunepgi. ⁹Waleymalu Gonesimo wumole, galixachri ga wa gishinikaluru. Gixayegiya giyakatyachrini. Wanna ginkakangi pejnurukopirana gewi gajeru.

¹⁰Ralukjixgina Garistarcho, wa gitayma gostutkaluru, ga wa Marko wa Wirnawisi palikleru. Walepirana gyoptotlu yokanrukaka. Wale yayegitinipgi, gyoptotanu. ¹¹Ga wa Geso koxa, wa Poyagkakachri chinkaluru, galukjixgi. Wannanwa sajruka gistaakotachinemkojeyeginanna. Nyipjenwa nukamrurewatjene Goyakalu pogirewatyawaka chinanu. Nyinwa numnanukjene. ¹²Ralukjixgi Gepapra wa gixa yegi giyakatyachri. Walenwa Kristo Geso wayegreru. Ragjigognereya yagotgognenata gixa chinanu, poentunwale gixinripa, mmagatikanepgi ga wa gishinikanutkalunpotupgi wa psoluko Goyakalu galukyawaka. ¹³Gi rixanu nupgujtatlu wa tsru potu yaprewlu rixyegitgi gixa ga wa Lawtise gajene, ga wa Girapoli gajene. ¹⁴Ralukjixgi Lokasu, kpinrewakleru gishinikaluru ga wa Ntema koxa. ¹⁵Galukanna wumolene Lawtise gwachine, ga wa Nimga, ga wa topji gapatjetyachine.

¹⁶Ga wa gixa yegi tali getyongatkoklunpatka twu kiruka, waneklu wa Lawtise gapatjetyachine yegi koxa getyongajixanro. Ga wa kiruka Lawtise gajene koxa chinanu, gixa koxa getyongatanro.

¹⁷Wane nchinanru Garchipo, "Pgirukotpotutanru pkamrure wa Gitsrukaachi putakika, poyagkapyaplu."

Galuklewluwa ralipretya

¹⁸Gitni Pawlo galukgi. Nomyoya nyonatya. Gishinikinno nostutikalutsa. Gimutikalunepgi.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu

Galuklewlu

1 Pawlo ga wa Surwano ga wa Timotiyo kirukate, Tesalonika gapatjetyachine chinanu. Wannanwa Goyakalu Girchinune ga wa Gitsrukaachi Geso Kristonune.

Pawlo poyagnutlu Tesalonikane galixle

² Gimutkalunepgi ga wa gigurewanshinikankaakalunepgi. Wpoyagnutgogunenatlu Goyakalu wa pejnurunekgi gixa chinanu. Wushinikgogunenatgi wa gixa wagjigogneyegogogunenatgi. ³ Wa Goyakalu Wuru yegi gi wutuka gishinklegogunenatlu gkamrurewatinri galixle chinanu, ga wa gyaprewatinri gishiniklewe chinanu, ga wa gkashnantaklewogogunenatinri wa Wutsrukate Geso Kristo gkagwakinri chinanu.

⁴ Wumatlu, wumolene, wa Goyakalu gishinikanungi, gi rixpoko tsomitletgi Wale. ⁵ Wa Kiglerpotunanu Tokanchi wixa ginkakletanru, gi wa tokanchipjeya rapyegitgi, seyni giyaklukoxaya, ga wa Giwekikaluru Kpashiriya, ga wa gishinikanutikoluya. Wa gimatyawaka gi pixka gixachinektawu wa gixyegiya wa gixa chinanu. ⁶ Ga wa wixa yimachingi gixatka, ga wa Gitsrukaachi yimachingi gixatka. Tsru salewakchiya gyoptotyalu tokanchi gimuwleya Giwekikaluru Kpashiriya. ⁷ Wane gixatka pejnuruneko galixachine, yimananunetkagi, Masetoni gajene ga wa Gakayi gajene. ⁸ Gixyegiya pogitamtki Gitsrukaachi tokanu gi wa Masetonipjeni, gi wa Gakayipjeni, seyni pnumnunanuko koxa Goyakalu galixinripirana gapokatka. Giyagni gi magata pagixanu wunkakletinri wixa. ⁹ Gi rixanu wannako ginkakletlu gi pixka gapokle wixyegitgi, ga wa gi gixpoko kashrijetkota yagluchishyegiya wa Goyakalu yegi gixinripa, wa giwekachri ga wa galikakpotunanu Goyakalu wayegrene gixinripa, ¹⁰ ga wa gkagwakyaplu Gituru tengogne giyakatyachripa, gipnachine tskala yotonomtyachritka. Walenwa Geso. Wale gishatkapwu jgekanchi ginachripyegiya.

Pawlo gishiniklewe wannaya

2 Gi rixanu gixako gimatlu, nomolene, gi wixpoko gapokleta gixa yegi. Gi wa maleshawakni. ² Seyni muchikawa wsalewnanatinri Wilipoya ga wa wyenetka, wa gixa gimatyawaka. Gi wa popiklerunetkawu Goyakalu chinanu wa gixa yegi wunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu, tsru yagotluya. ³ Gi rixanu wuykole gi wa pupjerni. Gi wa mpowranuchiya koxa. Gi wa yokwirkoxni. ⁴ Seyni wane wixa kigle getle rixwu Goyakalu wixa yegi raponshinikanutikolni Kiglerpotunanu Tokanchi. Wane wixa ginkaklewleta. Gi wa yineru gigleretanru kamrutachine pixka wixa, seyni Goyakalu gigleretanru. Walenwa wetjegaajetjeru. ⁵ Gi rixanu gi pagogneko wtokanuya maleshawaka walixkotlewata wa gixa gimatyawaka. Gi wuyogimatlu gimkapnuglu. Goyakalu wupgujtatjerni. ⁶ Gi wujgalu yine gimalwutyawu, gi wa gixyegiko, gi wa pimrinyegiko. ⁷ Gixa yegi mayogonwu wixa. Wumkata gayapretaakaklewletmaka wa Kristo yokanatanunwu wixinri. Seyni gixa yegi mayogonwu wixa mturune girukotachro pixka tetwamonutna tmaturene. ⁸ Giyagni gi rixanu gogaluklewlu potu wixgi, wumjika gapikletgi gi wa Kiglerpotunanu Tokanchipjeni Goyakalunu, seyni koxa wuwekinriko wapikmakgi, gi rixanu gixni wushinikanungi.

Girchi pixka wugeneneyma

⁹Gi rixanu gixa, wumolengi, gishiniklu wyaprewatinri ga wa wsalewninri. Goyechno ga wa gogi wkamrurewata, gi satuna gixa wkojwakinripa, wa wunkak-lewyeginatgi Kiglerpotunanu Tokanchi Goyalalunu.

¹⁰Gixa gimkata gipgujtaletwu ga wa Goyalalu koxa gi wixpoko getletgi gixa galixachingi. Wa kgipashiregolunwu, ga wa poyagkakachinwu, ga wa muklukanuw-nakanwu wixa gixyegiya. ¹¹Wa gixa gimatyawaka, wa girchi pixka wugeneneyma waneko pixka wixgi gixa satkakgi. ¹²Wumnanukgi ga wa wuykotgi. Ga wa gixa wupgujtayegita, Goyalalu gimuknune gixa yanretinripa. Walenwa tomgagi Wale pogirewatyawaka ga wa royaknu yegi gixinripa.

Tokanchi yoptotinrina wanna

¹³Wale chinanu koxa wixa gi gituka poyagnutlegognenatlu Goyalalu gi rixanu wa gixa yoptotinitkalu Goyalalu tokanu wa wixa gyijnakotinriya, gi wa yine tokanu pixka gixa yoptoletlu, seyni Goyalalu tokanu pixka. Wa walenwa galikaka. Walenwa gixa galixachingi kamrurewatyachri. ¹⁴Gi rixanu gixa, wumolene, Gotesreta gajene Goyalalu gapatjetanunkaka Kristo Geso gwachine yimachinetkagi. Gi rixanu wanna salewnale pixkalutu nsalewniya gixa. Wa gixa gimolene chinanu nsalewna, waneko pixka rixna wanna: wa Goteyone chinanu salewnana. ¹⁵Wa wanna Goteyone Gitsrukaachi Gesoko ruylatna, ga wa tokanchi geneklewatachinni koxa ruylatna, ga wa wixa koxa kojwakna. Gi rugletanshinikanutluna Goyalalu, ga wa pejnuruneko yine kamnixna. ¹⁶Rumaleta ginkaklewjixwuna payinyegiya ma mognetkakikotupna payine. Wane rixa poyagkaklegognenatluna mukochirna. Jgekanchi gapyegitna yoptukyawakpotunanuko.

Gixni wa walixkotle ga wa wumuwle

¹⁷Ga wa wixa, wumolene, gixyegiya wkonika gi gowukshini wumaneya seyni gi wa wajiya, wanepnute tsru walukleya wmuchkotnawa wetgojtapyapgi. ¹⁸Giyagni pakatkaka waluka yayegletgi, ga wa gitni Pawlono galikaka, ga wa Satanasyo yop-nugwu. ¹⁹Gi rixanu ¿girmi wa wkagwakanrupa ga wa wumuwlepa, ga wa walixkotle sagyetapa? ¿Gi ge gixapni, Wutsrukate Geso getanu Wale gininipa? ²⁰Gi rixanu gixni wa walixkotle ga wa wumuwle.

Pawlo yanshinikanyegitna gapatjetachine

3 Giyagni gi rixanu gi wumkata gakotanshinikanretatka, kigle getle wixa gitap-jemka Gatena giknooko. ²Ga wa wyokanatlun wumole Timotiyo. Walenwa Goyalalu kamrurewyegitachri Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopiranaya, muchkotanshinikanutyapgi ga wa ruykotyapgi galixleya. ³Gi satuna kojwakanshinikanutko tye salewakchikakaya. Gi rixanu gixako gimata tye chinanukni wutaaka. ⁴Gi rixanu gixa yegi gawanatini, wunkakagnaputatkgi wa waneyapwu salewakchi, xani gwachritka pixka, wa gixa gimatanrutka. ⁵Giyagkoxni gita gi nakotanshinikanutitkalu. Nyokanyegitatkagi numatpiranyegityaplu galixle, gikta xani wa kyan-taletlewakleru yantaletatkagi, ga wa maleshawakatkgi wyaprewatinri.

Rumnanuuka Pawlo wa Timotiyo jeminitka

⁶Ga wa xani gixyegiya runinitka ga wa wixa yegi rapokatka Timotiyo. Runkakwu galixlewleya ga wa gishiniklewleya. Wa kigle gishinikle gixgognenatwu. Ga wa gogaluklewlu gixwu getyapwu, wixako pixka gogaluklewlu wixgi. ⁷Giyagni gixa chinanu gimnanuukalunwu pejnuruko wmagatinriya ga wa pejnuruko wsalewninriya, gixa galixle chinanu. ⁸Gi rixanu wa xani wuweka wixa wa gixa poyentunwale gixini Gitsrukaachiya. ⁹Gi rixanu ɔgi wchina poyagnutletanutkalu Goyakalu gixa chinanu, wupekotyaplu psoluko wumuwle gixaya wa wumuwyegityagi Woyakalute getanu? ¹⁰Goyechno ga wa gogi wagjipotgognenata wetgojityapgi, wpoyagkakyaplu gmaga galixletinri.

Tseruwnanu gishiniklewle ga wa ruxolewnanu

¹¹Waleko Goyakalu Wuru, ga wa Wutsrukate Geso kosekgapotanwu, gixa yegi wapokinriya. ¹²Gitsrukaachi tseruwnakakanru gishiniklewle ga wa ruxolewnakakanru, gixkakluko gishiniikakpotutinriya ga wa pejnuruneko koxa gishinikinripotupa, wa wixa gishinikiniko pixkagi. ¹³Muchkotanshinikangajityapgi kphashirine gixinri, muklukanuwnakanepgi gixinriya Goyakalu Wuru getanu, wa Wutsrukate Geso gininipa pejnuruneko kphashiriteneymananuko.

Tyenwa Goyakalu gishinikanru: kphashirine gixinriya

4 Giyagni wanepnute, nomolene, wagjitgi ga wa wuykotgi Gitsrukaachi Gesoya, wa wane gixa giykotikowaka wixaya gi gixpoko gimkata yanretanu wa Goyakalu gigneretyawaka, wana gixa yanretanu wa pnute gixa tseruwnaletinriya. ²Gi rixanu gimatlu wa yokanrukaka wa wenekyagi wa Gitsrukaachi Geso chinanu.

³Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikanru kphashirine gixinriya, gitspalatyaplu gapoklewlu. ⁴Satkagi gixa gimata kphashi gnumrowletanu ga wa kagwakpiratikolu. ⁵Gi wa tsru getsotanrewlu galuklewle gixanu, wa payine pixka Goyakalu mumatkane pixka. ⁶Gi wa pnu gixachinepgi, ga wa gi wa gimkapnuginri gimole. Gi rixanu Gitsrukaachi saletlewata tyekaka pejnuruko chinanu, wa wchinagnaputyawakgi, ga wa xani gixa yegi wupgujtapotutyalu. ⁷Gi rixanu gi wa mpowranuchiya tomgagi Goyakalu, seyni kphashirine gixinriya. ⁸Giyagni girukokta giknoklu tye tokanchi, gi wa yineru ruknoka seyni Goyakalu ruknoka, wa Giwekikaluru Kphashiri wenekjeru.

Gi rixpoko getletanna pimrine wa Kristonune

⁹Seyni wa gishinikmolkaklewlpurana, gi wa gmagatya nyonyegityagi. Gi rixanu gixako Goyakaluya yimaakalungi gishiniikakinriya. ¹⁰Gi rixanu wane gixna wa pejnuruneko moletkakachine psolusretako Masetoni gajene. Seyni wagjitgi wanepnute nomolene, wanepnute gixpotutanu.

¹¹Ga wa gyagota pochke gixletinriya. Ga wa gixanuko gimuprukanu. Ga wa wtowutyawakpotukgi gixako gimyoya gkamrurewatini. ¹²Kigle geta yanretikolupa maleka gajene getanu. Gi satuna gkagkwakanshinikanutanu gmagatinriya chinanu.

Gitsrukaachi gininripa

¹³ Gi wa waluklu, wumolene, wa gixa ma mumatyanuplu wa gapnanutachinepiranaya, gma wamonuwatinitipa pimrine pixka, kagwaklena waneyna mixkane. ¹⁴ Gi rixanu walixiniplu wa Geso gipna ga wa yotunota, waneko pixka Goyakalu gixa gwapletanna Gesoyma wa Gesoya gapnanutachine. ¹⁵ Giyagni wane wchingi Gitsrukaachi tokanuya wa giwekachinwu, gitukachinwu Gitsrukaachi gininpotunanuko, wixa gi wa muchinanu gapka gi wkosekinna gapnanutachine. ¹⁶ Gi rixanu waleko Gitsrukaachi, wa tengogne rujrukini, wa saplechi, ga wa gitowrerune gitrukateplaji, ga wa Goyakalu kownegima, rumujrukanu. Kristoya gipnachine muchinanu yotunotanu. ¹⁷ Wanepnute wixa wa giwekachinwu wa gitukachinwu, wanaymananuko gwapkalunepwu kyachgapererumko yegi. Wane tengogneya wyoptotapyaplu Gitsrukaachi. ¹⁸ Giyagni wumwagognenatanutkalu Gitsrukaachi. Giyagni gimnanuukakanu tye tokanchiya.

Gitsrukaachigognepa

5 Seyni, nomolene, gi gmagatya wa nyonyegityagi gigognepirana ga wa gipapkopirana. ² Gi rixanu gixako gimatpotutlu wa Gitsrukaachigognepa kachowguru goyecho gapokachri pixka rixa ginretanu. ³ Wane chinachinepni, “Kigle gwashlutkani ga wa kiglepokolutkani,” waneklu mkagwaakotu nikawakchi gapyegitanna, wa kamshirochinowle pixka. Ma mayixawninitipna.

⁴ Seyni gixa, nomolene, mapshagawaka mwakanetkagi, wa walegognepatka ma kashichyanupgi kachowguru pixkalutu. ⁵ Gi rixanu pejnurunekgi gixa pokamlalu gwachinetkagi ga wa gogi gwachinetkagi. Gi wa goyecho gajenetkagi. Gi wa mapshagawakako gajenetkagi. ⁶ Giyagni wa xani gi wumkanu pimrine pixka, seyni wuyokanu gonuka. Kanshinikanurunepwu. ⁷ Gi rixanu wa gimkachine goyecho rumkanatna. Ga wa gimetachine goyecho rumetna. ⁸ Ga wa wixa gogi gajenwu wixinri, kanshinikanurunepwu. Wustatletanru galixlewlu ga wa gishiniklewlu. Ga wa yowumatpu wutakinwa. Walenwa gognewatikaluru kagwakikolu. ⁹ Gi rixanu Goyakalu gi gitakwu wa jgekanchi chinanu, seyni wumretikolupa gognewatikaluruya Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ¹⁰ Wale gipnana wixa chinanu, waka wuyokinipa waka wapnanutinipa, Waleyima wuwekinripa. ¹¹ Giyagni giykokakanu ga wa ntseruwakanshinikankakanu wa gixanatyawaka.

Pawlo giykotna moletkachine

¹² Wagjitgi, wumolene, gimatyapna gixa yegi yaprewatyachine Gitsrukachiya, wa ggirukotjene Gitsrukaachiya, ga wa giykotjene. ¹³ Gkagwakpirpotutanna gishiniklewleyima kamurna chinanu. Kigle gimwashkaklepgi. ¹⁴ Wagjitgi, wumolene, giykotanna mmerene. Gimnanukanna mmuchkotanshinikanutkane. Gipxakanna gigrokachine. Ma pognanunepgi pejnuruneko yegi. ¹⁵ Getinwa gi satuna gipekotinri gektutu wa gektutuya, seyni psolgogneko kigleru gomkagi kamruregogneyegkakanu, ga wa pejnuruneko yegi.

¹⁶ Psolgogneko gimuwgognenatanu. ¹⁷ Gi gituka gagjigognergognenatanu. ¹⁸ Pejnurkakako mpoyagnutanu. Gi rixanu tyenwa Goyakalu gimushinikyagi Kristo Gesoya.

¹⁹ Gi wa giwakanru Giwekikaluru. ²⁰ Gi wa geyikanru tokanchi genekikolu. ²¹ Get-jetanru pejnuruko. Kigleru gimretanu. ²² Gitspalatinri pejnuruko mugletpoga.

Giglewanshinikanrewlu Goyakalute psolpotuyako kpashirine gixkakangi

²³ Waleko giglewanshinikanrewlu Goyakalute psolpotuyako kpashirine gixkakangi. Mmagatikanepgi ga wa mukulukanuwnakanepgi gimretkalunepgi giwekikaluru gixanuya, ga wa ginshinikanuya, ga wa gimaneya, Wutsrukate Geso Kristo gininpotunanuko. ²⁴ Poyagkakachrinwa ntomgajeru, ga wa Wale kamrutanru.

Ralipre galuklewleta ga wa ruglenshinikanyegitna

²⁵ Wumolene, gagjigogneyegitanwu. ²⁶ Galukanna pejnuruneko moletkakachine kpashiri gamluruya. ²⁷ Nagjipotutgi Gitsrukaachiya twu kiruka getyongatanu pejnuruneko moletkakachine yegi.

²⁸ Gimutkalunepgi Wutsrukate Geso Kristo gimutlewleya.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu

Galuklewlu

1 Pawlo ga wa Surwano ga wa Timotiyo kirukate, Tesalonika gapatjetyachine chinanupa, Goyakalu Wurunune ga wa Wutsrukate Geso Kristonune.

²Gimutkalunepgi ga wa giclewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Girchi chinanu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

Pawlo gimjika Tesalonika gapatjetyachine chinanu

³Wumkata poyagnutlegogunenatlu Goyakalu psolgogneko gixa chinanu, wumolene, rixa gimukatyawaka, gi rixanu galixle tseruwnapotunanumta. Ga wa satkakgi gixa gishiniklewe gixolewnananumta, pejnurunekgi gixkakluko gishiniikakinri.

⁴Giyagni wixako galixkotpiranyegitgi Goyakalu gapatjetanunkakayegiya, gkashnantakoggnere chinanu, ga wa galixle chinanu psoluyako gkojwawninri ga wa nsalewninri wa gakotanrukaka nsalewninri.

⁵Walenwa rumatikolu Goyakalu gitakyagoklewle wanepotuko rixinri. Wale koxa gimatikota Goyakalu pogirewatyawaka gimuknu gixinri. Wale chinanu nsalewna gixa. ⁶Gi rixanu poyagkakachrini Goyakalu salewakchiya rupekotinna wa gixa saletjene. ⁷Ga wa gixa saletkalungi gapnanru rupekotingi wixayma wa rupgjuewninipa Gitsrukaachi Geso, tengogne ruyakatinipa gitowrene gichkoluneyma ga wa xirnachrimeroyma koxa, ⁸Wale saletyapna Goyakalu mumatkane, ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi Wutsrukate Gesopirana mjemkane. ⁹Wannapni saletkonna gipukchi gike rixiniko mnikawnakatuya, Gitsrukaachi yegi mwakangognenanupni, ga wa Wale muchkonu goyaknu yegi mwakangognenanupni. ¹⁰Walegognepa wa Wale gininipa kpashirine gimalwutanru ga wa pejnuruneko galixachine giglajyegitanru. Ga wa gixa koxa gimalwutanru gi rixanu gixa galixlu tokanchi wa gixa yegi wupgjtatinri.

¹¹Wale chinanukni gixa wajjigogneyeegognenata psolgogneko, wa Woyakalute tomgiyagi gimuknuneppi, ga wa poyagkakikolupa pejnuruko kigleru gishiniikalupa ga wa pejnuruko galixlewlu kamrure ruyakleya. ¹²Wajjitkoxlu rumalwutikolupa Wutsrukate Geso giwaka gixyegiya, ga wa pogirewlu geneeko gixa Waleya, rixa gimutlewletyawaka Woyakalute ga wa Wutsrukate Geso Kristo.

Gipgujetkalurupni jeji kmukochireru

2Wajitgi, wumolene, Wutsrukate Geso Kristo gininripirana, ga wa wapatjetikolupa Waleyegipirana: ²Gi wa pshinitsonu pne gyanshinikanutanu. Gi koxa gimyeekaako, gi wa giwekikaluruyako, gi wa tokanchiyako, gi wa kiruka yonatkaluoyako, wa wixanu pixkamka, wane gixachro wa gewipgutatkalu Gitsrukaachigogne. ³Gi satunna yokwitangi gike pixkalutuyako. Gi rixanu ma mapookanuwa Gesogogne, gixolune potu gitspalatinri Goyakaluyegiya, ga wa gipgujetkalurupni jeji kmukochireru, gamgikowaka gajeru. Gi rumkata gapokleta walegogne ma muknookanuwa tyekaka. ⁴Jeji kmukochireru kamnixlu pejnuruko goyakalu chinkaluru ga wa pejnuruko yonogyegitkaluru. Wale pnute tsru rutak-

namkawa. Wane rixa wa kpushiwakpotugrukoko Goyakalunu tuplata. Walenanuko rekaka gipgutatnawa Goyakalu rixinrimka.

⁵¿Gi ge gishiniklu wa gixa yegi gawanatiniwa tyekaka nunkakgi? ⁶Ga wa xani gixa gimatlu wa gimaletachri, wa wale chinanu walegogneklupa ma mupgujewnakanuwa. ⁷Gi rixanu xawakni kamrurewanatatkana yokanru myijnakotkane. Giyogimatkaluru wanna kamrure. Seyni wa gimaletachri gomkagi gimaletanru, ganikaji konikoklunpotunanukopa. ⁸Waneklu gipgujetkalurupni kmukochireru. Gitsrukaachi Geso ginamannipgyaya ruylatinri. Rumtukpotutanru rapokle gipgujewnaleyapa. ⁹Wane rixa gapokletanu wa kmukochireru wa Satanasyo gixa kamrurewletyawaka. Psolu giyakleyako gixashatachri, ga wa gixashatachri getkalurkakaya, ga wa gixashatachri koglajrukakaya rumapokanu. ¹⁰Ga wa psoloku mpoyagkaknuchi yokwireya rumapokanu kmukochireru wa gangachine ma mushinikyapluna galikakpotunanu tokanchi, ma mognetkakikotpatkana. ¹¹Giyagni Goyakalu yokanyegitna tsru gixachri yokwiri, ralixyapluna weychi, ¹²wa ruklukanuwneyegixikolupna pejnuruneko wa galikakpotunanu tokanchi malixkane, seyni mpoyagkaknuchi gigleretachine.

Tsomitkalune gognetkaakalunepni

¹³Seyni wixa gimkata poyagnutlegognenatlu Goyakalu psollogneko gixa chinanu, wumolene. Gixa Gitsrukaachi gishinikanungi. Gi rixanu yinuwakyawakaya Goyakalu tsomitgi gognetkaakalunepgi, kpushirine gixkalunepgi Giwekikaluruya, ga wa galixyaplu galikakpotunanu tokanchi. ¹⁴Tye chinanu koxa tomgakalungi Kiglerpotunanu Tokanchi wunkakletanruya, waneya nchininripa Wutsrukate Geso Kristo pogirewle. ¹⁵Giyagni wa xani, nomolene, poyentunwalepgi. Ga wa gimretanru giyolkakaka ginkakikolu, waka tokanchiya waka wkirukateya.

¹⁶Waleko Wutsrukate Geso Kristo ga wa Goyakalu Wuru wa wushinikeru, ga wa gimnanuklu gike rixiniko mnikawnakatu wenekjeru, ga wa kigle kagwaklu wenekjeru rumutleweya, ¹⁷Waleko gimnanukgajitangi ga wa Waleko poyentunwalka-kangi pejnuruko kigleru kamrurchiya ga wa kigleru tokanchiya.

Pawlo gagitna gapatjetachine ragjigognetinripna wa koseklewananumtinripa Goyakalu tokanu

3 Wanepnute, nomolene, gagjigogneyegitanwu wa Gitsrukaachi tokanu teyakawamtinripa, ga wa rumalwutikolupa gixa yegi pixka. ²Ga wa wkoshpakikolupa gimtuklewatachine ga wa muglene yineyegiya. Gi rixanu gi wa pejnuruneko kalixaklerunni. ³Seyni poyagkakachrini Gitsrukaachi; Wale muchkotanshinikanutangi, ga wa girukotingi mugletuya. ⁴Gixa chinanu waponshinikanutlu Gitsrukaachi, wa gixa kamrutyalu wtowutyagi, ga wa gkamrutanru. ⁵Ga wa Gitsrukaachi potukatgajitangi Goyakalu gishiniklewe waneyapgi, ga wa Kristo kashnantakgognewle waneyapgi.

Gijretkalurni wa mmernuchi

⁶Giyagni wtowutgi, wumolene, Gitsrukaachi Geso Kristo giwakaya, gitspalatinri girukokta galixachri mkamrurewatkatu ga wa wuykole pixka mixkatu wa wixaya giyotikolu. ⁷Gi rixanu gixako gimatlu gi gixpoko gimkata yimletanwu, gi rixanu gixa yegi gi wa pnu wixya. ⁸Gi satuna yegi wnikashatyalu niikaluru. Seyni wyaprew-

leyma ga wa tsru kamrurchiya, goyecho gogi wkamrurewata gi satuna gixa wma kojwakinitipa. ⁹Gi wma mutakikotumka chinanni, seyni, wenekyapgi gi gixpoko yimletyawakapwu. ¹⁰Gi rixanu gixa yegi gawanatiniwa, wa tye wtowutyagi, wa satu maluka kamrurewletkatu gi koxa nikanu.

¹¹Gi rixanu wyijnakpiranyegitgi wa pimrine pne gixjeta wa gixyegiya. Gi kamrurewatna, seyni gixasha kamrurewletachinni. ¹²Ga wa wane gixachine wtowuta ga wa wagjitna Gitsrukaachi Geso Kristoya wa pochkeruneko kamrurewatanna. Wane rixa nikletanruna nikanrupna. ¹³Ga wa gixa, wumolengi, gi gamanutanu kigleru gkamrutinri.

¹⁴Ga wa satu ma yijnakotkanru wtokanu wkirukateya, gimatyegkakanru wale. Gi wa gipxaletanru patewatinripa.

¹⁵Gi wa gkamnixjeru pixka gixa getletanru, seyni gimole pixka gixa giykoletanru.

Giglenshinikanyeglewlu

¹⁶Giglewanshinikanrewlu Gitsrukateko genekangi giglewanshinikanrewle waneygognenanupgi pejnurpotunanuyako. Pejnurunekgi gixaymaplu Gitsrukaachi.

¹⁷Nomyoya nyonyegityagi: Nalukgi. Pawlono. Tyenwa numaxikle pejnuroko nkirukatka. Wane nixa yonretlu.

¹⁸Gimutkalunepgi pejnurunekgi Wutsrukate Geso Kristoya.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu

Galuklewlu

1 Tyenwa Pawlo kirukate. Walenwa Kristo Geso yokanatanru, wa Wognetkakjeru Goyakalu china towutyawaka, ga wa Kristo Geso china towutyawaka. Kristo chinanu waneywu wkagwakle.

²Timotiyo chinanupni, noturpotunanni galixluya.

Gimutkalurupyi ga wa getwamonutkalurupyi, ga wa giglewanshinikankaakalurupyi Goyakalu Girchiya ga wa Wutsrukate Kristo Gesoya. Rujretna pnumnu gixachri ginkaklewluya

³Wane nixa gagjiretywakyi Gigwiso putukinripa wa Masetoni nyinpatka gita, ptowutyapna pimrine gi wa pnuko china ginkaklewletinripna. ⁴Ga wa ma koschekyanupluna ginkaklushkaka ga wa mnikawnakatu gitsrukaachinni giwaakakapirana. Tye chinankaka wanepu gepomsalkaka. Gi rupxaklu Goyakalu kamrure galikakpotutanu tokanchiya. ⁵Ga ga tye chinanupni Goyakalu yokanrekaka: wa powrawlu gaschiya wushiniikakanripa ga wa muklukanuw-nanshinikanutkanepwu, ga wa kalixaklerune mixashatkanepwu. ⁶Pimrine pupjetachinni pnu yiyluna tyekaka. Gike gapri migje yanumsayegitachinni. ⁷Tokanchi Yokanatkaturu yimaklewatachine raluka gixletnawana. Gi wannako gimata jemlu wa chinanruna. Gi wa muchkowitzokanyegitanrukna rumata jemna wanna.

Klu gaprini Tokanchi Yokanatkaturu

⁸Wumatlu wa Tokanchi Yokanatkaturu kiglerni, wa satu koschekiniplu Tokanchi Yokanatkaturu chinyawakpotuko. ⁹Tye wumatini, wa poyagakachri chinanu gi wa rutaaka wa Tokanchi Yokanatkaturu, seyini mpoyagkaakane chinanu, ga wa kaalirerune chinanu, ga wa mupashiregolune ga wa kmukochirerune chinanu, ga wa muglene ga wa gimuterune chinanu, ga wa kgiylagiruklerune ga wa kgiylagiroklerune chinanu, ga wa yineru kgiylaklerune chinanu. ¹⁰Ga wa kapoklewaklerune chinanni, ga wa rixje jejine gapokletachine chinanu, ga wa yineru kgishanpiklerune chinanu, ga wa kayloklerune chinanu, ga wa Goyakalu kawchinanu chinachine yokwireyna, ga wa satu wanepnute rixinri kigleru ginkaklewlu kannixinri wane gixachine chinanu. ¹¹Wane chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gimalwutkaturu Goyakalu goyaknupirana. Tye tokanchi numaponshinikanutika gita. Kmukochirerune pnuterutu.

¹²Npoyagnutlu nmuchkotanshinikanutjeru Wutsrukate Kristo Geso. Gi rixanu poyagakachri rutakyagokyano. Rutakno kamrure yegi. ¹³Muchinanu mupashiregolutno nixanatini, ga wa kojwakaklerunanno, ga wa kgektutetaklerunanno. Seyini netwamonutka gi rixanu mumatkatunanno wane nixa nma malixlenuya. ¹⁴Ga wa Wutsrukate gimutlewe tseruwnapotuta galixlewluyma, ga wa gishiniklewluyma Kristo Gesoya.

¹⁵Tyenwa potukalu tokanchi ga wa rumuknu psoluyako yoptotikolupa, wa tyechine runapa Kristo Geso rognetskakyapna kmukochirerune. Wannaya pnuterutno gita.

¹⁶Seyni tye chinanuko netwamonutka, wa pnuterutu nixanatini, gitaya Geso Kristo gekakgityaplu mmagatikatu mapognanre, yimanru nixinripa Wale galixachinepa,

ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakatupa. ¹⁷ Wa pogirchigognenanu gike rixiniko mnikawnakatu, mupnakatu, metkotu, satupjerutu Goyakalu kagwakpirgog-nenatkalurupni ga wa gimalwugognenatkalurupni psolgognepotunanukopa. Wane gixkalurupa.

Kigle yagotle

¹⁸ Tye yokanru nutakiyi, noturu Timotiyo, wa tokanchi geneklewatachri muchinanu wane chinpiranyegityawakiyi, tye chinanu kigle yagotle pixa yagotletanu. ¹⁹ Kalixaklergognenanupyi. Muklukanuwnanshinikanutkatgognenanupyi. Pimrine gituka muklukanuwnane gixleta, ga wa rujrukpotutna ralixleyna. ²⁰ Wannanwa Gimenyo ga wa Galegantro. Satanasyo yegi nsamyokna rumatkakikolupna wa mupashiregolune ma mixinitipna.

Goyakalu galukyawaka wa pejnuruneko yine gognetkaakalunepni

2 Giyagni muchinanu potu gapka nagjirewata, wa gagjigogneyegletwatanu ga wa mpoyagnutlewatanu pejnuruneko yine chinanu; ² pogirchine chinanu, ga wa pejnuruneko tsrukakalune chinanu, kigle gimwashkalepwu ga wa pochke gawashatanu, psoluyako kgipashiregolunepwu ga wa kiglepiranyegirunepwu. ³ Tyenwa kigleru ga wa gigleretkaluru Wognetkakeru Goyakalu getanu. ⁴ Wale galukyawaka wa pejnuruneko yine gognetkaakalunepni, ga wa pejnuruneko gimtapyaplu galikakpotunanu tokanchi. ⁵ Gi rixanu waneru satupje Goyakalu, ga wa satupje kgiglepokyeglewakleru Goyakalu ga wa yine ganikajite gwachri. Walenwa yineru Geso Kristo. ⁶ Walenanuko geneknachriwa pejnuruneko koshpakikolu wenru chinanupa, rupgujtatikolupa gipapkopotuko. ⁷ Wale chinanukni nutaaka, ginkalewatachripno ga wa yokanatkalurupno. Galikaka potu nchina. Gi nayloklewata. Payne yimakachrino galixlewluya ga wa galikakpotunanu tokanchiya.

Suxone giykotka

⁸ Giyagni naluklu wa jejine psolusretako ragjigognetinripna, kpashirinemyo yotukamyotachinepa. Mjigekanunepa ga wa mnutanshinikanutkanepa.

⁹ Waneko pixka rixanna suxone. Gi wa gektu getkomkalunepni, gimata patew-tachronepni, kshinikanuronepni makatinwana. Gi wa kamapjiwutsluyama rugletinwana, gi wa koriymako, gi wa katajiroyimako, gi wa kwenuru mkachriymako, ¹⁰ seyngi kigleru kamrurchiyama rugletinwana, kyonogyegiklerone gipgujtat-nachronepa kgimuka.

¹¹ Pochkeplo tyijnakpotutanu suxo. Psoluyako yijnakotachropni. ¹² Gi wa nuchichlo suxo tunkaklewatinripa, gi tso tutakinwa wa gnurchi pnute. Seyngi pochkeplo. ¹³ Gi rixanu Gata muchinanu kamrutkalurni. Wanepnute Gewa. ¹⁴ Ga wa Gata gi wa yokwitkalurni, seyngi wa suxo yokwitkalurni pnu tixatka. ¹⁵ Ga wa suxo tushpakawgenetini tognetaako, wa tomkagi galixletini ga wa tomkaa gishiniklewletini, ga wa kpashiro tixini, kanshinikanuro.

Gi gipixkalunepni wa girukotlewatachine

3 Tyenwa potukalu tokanchi. Girukotka galuka gapkatletlu girukotlewatachri gitakikolu, kigleru kamrurchi raluka. ² Giyagni wa girukotlewatachri gimkata muklukanuwnakatu gixleta, satopje suxo gnurupni, wa mumetkatupni, kshinika-

nurupni, ksuslagaklerupni, gimata yimaklewatachripni. ³Gi wa kgejnugimaklerupni. Gi wa kjigekanagerupni, seyni mayogotupni, myagotkakakletupni. Gi wa sroschi gerupni. ⁴Gimata girukotapjitachripni. Wugenene yijnakjixachripni. Psoluyako kiglepiranyegirunepni wugenene. ⁵Wa mumata girukotapjitzkatu ¿gi rix-poko girukotletanna Goyakalu gapatjetanune? ⁶Gi wa gerotu jiglokachripni, wa galixkotnachripwa rixinipmaka, giklukanuwnayegixikolu ma yinitipa kamchi git-srukate chinanu. ⁷Kigle gipgujtapiranyegitikalurupni maleka gwachineya, ma muk-lupiranyegitikitupa, kamchi gitsrukate gitsekletpo ma yinitipa.

Gi gixachinepni Goyakalu kamrurewyegitachine

⁸Waneko pixka rixanna kamrurewatachine. Kiglepiranyegirunepni. Gi wa kashri-jtatokanutachinepni. Gi wa gixo winga gishinikachinepni. Gi wa kgimkapnugaklerunepni. ⁹Waneyaplu giyogimanatkaluru galixlewupirana, powra getanshinikanutnachriwa. ¹⁰Ga wa nyi muchinanu gimata getanshinikanutkalunepni. Ga wa muklukanuwnakane rixinipna, waneklu kamrurewatachinepni.

¹¹Ganunronna waneko pixka rixanna. Kiglepiranyegironepni. Mapatakenepni. Mumetkanepni. Psoluyako poyagkakachronepni.

¹²Jeji kamrurewatachri sato suxopje gnurupni. Gimkata girukotawgene-tachinepni ga wa gipjina. ¹³Gi rixanu kigle kamrurewlerune kiglerupiranyegirunni. Ga wa gi wa popikleruneko rixna wa Kristo Geso galixikoluya.

Giyogimanatkaluru walixleweya

¹⁴Tyekakapirana nyonawanatini, nkagwaka pshinitsonu yayegletyi. ¹⁵Seyni namginipa, nyonyegityi pumatiripa gi pixka gwale pumkata gixleta Goyakalupji gajeneyegiya. Wannanwa Goyakalu giwekachri gapatjetanune. Wannanwa galikakpotunanu tokanchi yoptowaka gwastsigitachri ga wa yostale. ¹⁶Wupgujtatlu wa tsrupotunanni giyogimanatkaluru gipashichkalurupirana:

Manewatachri retika Kristo.

Poyagkakachri gekakgitkalurni Giwekikaluruya.

Goyakalutowreruneya retika.

Payine yegi ginkakletikaluru.

Galixkalurni tyechijneya.

Yoptotkalurni goyaknuchyi.

Runkakletagnaputlu wa pimrine gitspalatinripa galixlewlu

4 Wa Giwekikaluru wanepotuko chintokanuta, wa gapkatatachrigognekakapa, pimrine gitspalatinri galixlewlu. Pujjekaklewatachine ga wa kamchine yimaklewe jemanna. ²Gipnanshinikanutachine pixka rixna, gi rixanu yijnakotna sanowashatachine gayroklewle. ³Runanshi kashimyokaklewletanna. Rujretlewatna niikalurukakaya, wa Goyakalu giyakotanrukaka poyagnutlewluyuma yoptotkolupa wa galixachineya ga wa tokanchi galikaka gimatachineya. ⁴Gi rixanu pejnuruko Goyakalu giyakotanrukaka kiglerni. Gi satuna giknookalurupni, wa poyagnutlewluyuma yoptotkolupa. ⁵Gi rixanu kpashiri rixka Goyakalu tokanuya ga wa gagjiruya.

Kigleru kamrurewatachri Kristo Geso kamrure

⁶Tyekaka pushiniikakinna moletkakachine, waneklu kigleru kamrurewatachriyi Kristo Geso kamrure. Ga wa tseruwakanshinikanutkaluryi pixinri galixlewlu tokanuya ga wa kigleru yimaklewlu. Walepni wa pomkampotutanru. ⁷Ga wa gimuteru ginkaklushkaka ga wa tsrotsolejine ginkakleshkaka, gi wa pajnakokyegitanru. Pasrukinwa kqipashiregolu pixinripa. ⁸Gi rixanu wumane gasruklewle psototaji rupxaklewata. Ga wa gipashiregnuchi psoluyako rupxaklewata. Gi rixanu gipashiregnuchi gipiratika tyegogne giwekle chinanu ga wa ginachripa giwekle koxa chinanu.

⁹Tyenwa potukalu tokanchi ga wa rumuknu psoluyako yoptotokolupa. ¹⁰Gi rixanu tye chinanukni wyaprewata ga wa wyagotlewata, gi rixanu wkagwakyalu Goyakalu giwekachri. Walenwa pejnuruneko yine Gognetkakachri, ga wa galixachine galikakni.

Galixachine yimanrupni Timotiyo

¹¹Tyekaka puykolewjetini ga wa tyekakapirana punkaklewjetini. ¹²Gi satuna geyikanru pmaklutinri. Seyni galixachine yimanrupyi tokanchiya, ga wa gixjetikowakaya, ga wa gishiniklewluya, ga wa galixlewlu, ga wa powranuya. ¹³Nma mapookanukopshini, pkamrurewopotutanu: petyongayegitanna, ga wa puykolewatanu, ga wa punkaklewatanu. ¹⁴Gi petashatanru genekashatkaluru pixa gwachri, wa penekikolu tokanchi geneklewatachri wane chinreya, wa tsrone gitakamyoyegitinyi.

¹⁵Pgirukotpotutanru tyekaka. Wane pixjetanu, wa pejnuruneko yegi rupgijewninripa pkosekinri. ¹⁶Pgirukotinwa pixnanuko ga wa punkaklewleya. Pomkagitanru. Gi rixanu wa tye pkamrutini pognewatanu ga wa pyijnakotjene koxa pognetkakjixanu.

Tsrune kagwakpiratkalunepa

5 Gi pchigetjetanru tsru, seyni puykotanru puru pixka, ga wa maklujine pepurune pixka. ²Ga wa tsrone punrone pixka pixa giykoletanna, ga wa maklojine pepurone pixka psolu powranuyako.

Gipnagnurutachrone girukotikalupa

³Pkagwakpiratanna gipnagnurutachrone wa galikakakni gipnagnurutachrone. ⁴Ga wa sato gipnagnurutachro kwugenero tixinripa, ga wa waneya tixinipa tomekagine wannapni muchinanu gapka rasrukinwana wannako gipjiyakna kqipashiregolune rixinripna, ga wa tsrutenna rapnutyapna. Gi rixanu tyenwa Goyakalu getanu gigleretkalurni. ⁵Ga wa galikaka gipnagnurutachro gapalushatachro Goyakalu tkagwakya. Goyechno, gogi tomkagi gagjigogneretini. ⁶Tugleretashatyawaka kamrujetachro tuwekinimkawa seyni gipnachrotkani. ⁷Tyekaka pujretlewatini, muklukanuwnakane rixinripna. ⁸Girukokta gi gislagyana gimoleneko, ga wa muchinanu gapka gipji gajene, galixlewlu nutata. Malixkatu pnute mugletu rixa.

⁹Twu pixkaloto putakanu wa gipnagnurutachro tixini: gi wa patsrujiremole walapu magatyachropni, satupje jejni gnunroni. ¹⁰Kiglekamrurpiranyegiropni, gikta mturune tseruwaka, ga wa gikta ksuslagaklero tixa, ga wa gikta kphashirinjixi

terka, ga wa gikta salewnachine tupxaka, ga wa gikta psoluko kigleru kamrurchi tomkampotuta.

¹¹ Ga wa gipnagnurotachrone maklojine gi putakanu. Gi rixanu wa ralukanuwat-inrina chinanu Kristo rutsपालatina, raluka kashimyoletna. ¹² Ga wa ruklukanuw-nayegjixkona ruknokalchinanruna muchinanu rupiratanruna. ¹³ Rasrugkoyna mmerene gixleta. Papjimnu yapashatna. Gi walepje wa ma mernuwashatna, seyni koxa royanumsaleshatna ga wa gike gapri migje kamrutna. Wa mumkata koscheekotu chinna. ¹⁴ Giyagni naluklu gipnagnurutachrone maklojine kashimyo-tanna, kwugenepna, girukotapjitanna, ma menekyanupluna ruglepoktapinri wkamnixeru gekutu ma chinpiranyegityapwu. ¹⁵ Gi rixanu pimrone pupjetatka. Satanasyo gajxigi rawanatkana.

¹⁶ Wa sato galixachro waneya tixinipa tomolene gipnagnurutachrone walako gipx-akanna. Gi wa wanna rupxakanna gapatjetachine, wa galikaka gipnagnurutachrone rupxakinripna gapatjetachine.

Gapatjetachine tsrutene

¹⁷ Wa tsrune kigle girukotlewe gixachine, kagwaakalunepni rumuknuna kag-wakpiratkalunpotupni, ga wa wanna galikakni yaprewatachine tokanchi chinanu ga wa yimaklewu chinanu. ¹⁸ Gi rixanu wane china wa yonchi: *Gi pushyanamatanru wa waka wa jirujitachri*. Ga wa wane chinatnaka, “Wa kamrurewakleru rumkata yoptoletlu kamrure gipekole.”

¹⁹ Gi wa jigyegitokolu pjempiranyegitanru tsru, seyni gepi ga wa mapa gipgujtat-achine chinanu galikaka pjemanu. ²⁰ Ga wa galikaka mukochirewatachine, pejnu-runeko getanu puklukanuw-nayegkakanna, wa pimrine koxa pikinripa.

²¹ Goyakalu getanu, ga wa Kristo Geso getanu, ga wa Goyakalutowrerune tsomitkalune getanu, ntowutpotutyi tyekaka pkamritinripa; gi wa muchinanu gapka putakanru pugleretashatanru seyni pejnuruneko pixkakakane getjetachripyi.

²² Gi satuna giyampotu putakamyogogotseptagitanu. Gi pupxaletmukochiretanru satu. Pumretinwa kphashiri pixgognenatinripa.

Pawlo giykotlu Timotiyo gichkopiranatluya

²³ Gi wa gonupje puranutka, seyni ptsotsotaji winga pniklokanu punanwaka chi-nanu, ga wa gixo kata pyayixjetinri chinanu.

Mukochri ga wa kigleru kamrurchi

²⁴ Pimrine yine mukochirna gipgujetkalurutkani. Ga wa giklukanuwnalu ma yakanuwana; mukochirna kosekawana. Ga wa pimrine mukochire gomkagitna.

²⁵ Waneko pixka rixa kigleru kamrurchikaka. Pimrinenu gipgujetka. Ga wa pim-rinenu gi gimkata yogimletka.

Wayegrechine gimkata kamruretanru

6 Wayegrechine wane gixa getletanna gwayegretjene: Rumuknuna kagwaakana psoluyako kagwakpiratikolupna, wa Goykalu giwaka ga wa ginkaklewu ma mapatikotupa. ² Ga wa wayegretjena galixachine waneyalune, gi wa reyikona mo-letkakachinni chinanu, seyni pnute kamrurewatanna gi rixanu galixachinni ga wa

gishiniikalunni wa kigleru kamrurchi yoptotachinepa. Tyekaka punkakanna ga wa puykotanna.

Tsru wane gixlunwa gipashiregnuchi mmaganshinikannuchiyma

³Ga wa satu pnu china ginkaklewletini ga wa gi yanshinikanutinri kigleru tokanchi wa Wutsrukate Geso Kristo tokanu, ga wa gi yanshinikanutinri gipashiregnuchi ginkaklewle pixka, ⁴galixkotnachrinwa wale. Gi rumata jema, seyni seprolu pixka rixa gigeretletlu gepomsalkaka ga wa maleshawaka gigjekaklu. Tye ruyakatya ganxalu, ga wa yoptopirkaklu, ga wa mupashiregnuchi, ga wa mugletu gimatgojrewlushkaka, ⁵rejnugimgogneyegkaklena yine gimtukanshinikanutkalune, ga wa konikalune galikakpotunanu tokanchi. Wanna kagwaklu gipashiregnuchi chinanu waneyapna wane rixlena.

⁶Ga wa galikakni tsru wane gixlunwa gipashiregnuchi mmaganshinikannuchiyma. ⁷Gi rixanu gike wanika wa kangini tyechijne, ga wa gike wumkata ganikletanu tyechijneya. ⁸Giyagni wnikanru ga wa wumkalu waneywu wchinini, waleko kiglenshinikanuyapwu. ⁹Gi rixanu galuka ponikowletachine yantaletikowaka yana, ga wa gitseklutpo yana, ga wa gixo seprolokchi ga wa gimtuklewatachri getsotanrewlukaka yegi yana. Tyekaka gimxiikakna yine salewakchiya ga wa gamgikowakaya. ¹⁰Gi rixanu sroschi galukikolu walenwa pejnuruko gektututski. Pimrine sroschi galuka gapkatletachine pupjetyaluna galixlewlu. Gixo kachinoluya yoswaknawana.

Kigleru yagotlewlu galixlewlu

¹¹Ga wa pixa, Goyakalu gayinerutyi, pasukinri tyekaka. Ga wa pomkagitanru payagkaklewlu, ga wa gipashiregnuchi, ga wa galixlewlu, ga wa gishiniklewlu, ga wa kashnantakogneru, ga wa mayognuchi. ¹²Kigleru yagotlewlu galixlewlu pyagotinri. Pkashichanru giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Tye chinanuko tomgakaluryi. Ga wa tye kigleru gipgujtalewlu pupgujtata gixolune getachinyegiya. ¹³Pixa ntowuta Goyakalu getanu wa ptowrunanuka giweekakachri, ga wa Kristo Geso getanu. Walenwa kigleru gipgujtalewlu gipgujtatachri Ponsyo Pilato getanu. ¹⁴Pkamrutanru yokanru. Powrapotupyi. Muklukanuwnakatupyi rupgujewninpotunanuko Wutsrukate Geso Kristo. ¹⁵Rupgujewninripapkopa gekakgitkalurupni satupjerutu Gitsrukaachiya gimalwutkaluru. Walenwa pogirchine Pogire, ga wa gitsrukaachine Gitsrukate. ¹⁶Walepjenwa mupnakatu. Mkayegiikowakanu yochigatyawaka gwachri. Walenwa yineru metanutu ga wa yineru munkata getletanutu. Walepni kagwakpirgognenatkalurupa ga wa kgiyaklergognenanu. Wane gixkalurupa.

Kigleru kamrurna ponikowatinripna

¹⁷Tyegogne ponikowatyachine ptowutanu gi wa galixkotnachinepniwa. Gi koxa kagwakanshinikanyegitinrina ponikowlu mumatpiranyegitkotu potu, seyni Goyakalu galikakni. Walenwa ptowrunanuka ponikolu wenekjeru wumjikyegityaplu. ¹⁸Kigleru kamrutanna. Kigleru kamrurna ponikowatinripna. Kgenekaklerunepni. Kapikaklerunepni. ¹⁹Rapotanruna wannanupa waneyapna kigleru ralpokotyawakapna, kashichyapluna galikaka giweklu.

Ralipre giykoretlu Timotiyo

²⁰Timotiyo, pumretanru wa pixa gaponshinikanutikolu. Putspalatinri gimuteru maleshawaakaka yanumsalu, ga wa gixasha gimatkalewlu kamnixleya. ²¹Walekni pimrine gipgujtatnamkawa, galixlewlu pupjetyana.

Gimutkalurupywa pixa.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu

Galuklewu

1 Pawlo kirukate. Walenwa Kristo Geso yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka, chinyawaka gipiratkaluru tokanchi giweklupirana Kristo Gesoya.

²Timotiyo chinanupa, noturu nushinikanru. Gimutkalurupyi ga wa getwamonutkalurupyi, ga wa giglewanshininkankaakalurupyi Goyakalu Girchiya, ga wa Kristo Geso Wutsrukateya.

Timotiyo galixlewele mixashatkatu

³Npoyagnutlu Goyakalu, wa nyonogyegitanru powra getanshinikanutnachriwano ntsrutene pixka, goyecho no ga wa gogi gi nutuka gishinikletingi nagjireya. ⁴Nushinikaktegatinyi, gogaluklewu nixa getletmakyi tsru gimuwlu nixinripa. ⁵Nushinkapjetlu palixlewele mixashatkatu. Tye galixlewlunwa muchikawa pajiro Lowita gwachri. Ga wa punro Yonisi gwachri. Ga wa gishinikanutkalurno wa pixa koxa gwachritka. ⁶Tye chinanukni nushinkapkakyi pmuchkotanutnaklu Goyakalu genekashle wa pixa gwachri nutakamyogotseptagitinyi chinanu. ⁷Gi rixanu Goyakalu gi genekwu kpilegolunshinikanu, seyni Giwekikaluru muchkotanshinikanrewatachri ga wa gishiniklewele watachri ga wa kanshinikanurune gixkalewatachri renekwu.

Numatlu wa nalixanru

⁸Giyagni gi wa pupatewatanru Wutsrukate gipgujatikolu. Gi koxa pupatewatanno gita gostutkalurno Walenu. Seyni pusalewnanno Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, rixyawaka Goyakalu giyakle. ⁹Goyakalu wa Wognetkakjeru ga wa wtomgajeru kpashirine wixinripa, gi wa wkamrure chinanu, seyni Wale gishinikanru chinanu, ga wa rumutlewele gixyawaka. Wane rixa gimutletwu Kristo Geso chinanu mawakanuwa muchinangognepotunanuko. ¹⁰Ga wa xani Goyakalu gishinikanru ga wa rumutlewele gipgujetkalurutkani Wognetkakjeru Kristo Geso gipgujewnaleya. Wale niktaplu gipukchi ga wa pokamatyegitlu giweklu ga wa mupnaknuchi Kiglerpotunanu Tokanchiya. ¹¹Wa wale chinanu nutaaka gita, kginkaklewakleru nixinripa, ga wa yokanatkaluru, ga wa yimaklewatachri nixinripa. ¹²Wale chinankoxni tyekaka nsalewniya. Seyni gi npatewata. Gi rixanu numatlu wa nalixanru. Gishinikanutkalurno wa Wale gimkata gimretletlu wa Wale naponshinikanutinri Kristogognepotunanuko.

¹³Pyimanrupni wa kigleru tokanchikaka wa gita pjeminri galixlewluya ga wa gishiniklewluya wa Kristo Gesoya. ¹⁴Wa paponshinikanyegitikolu kigleru pumretanu Giwekikaluru Kpashiriya, wixa gwachri.

Gonesigoro gipxakle

¹⁵Wa tye pumatanu. Pejnuruneko Gasya gajene satokyano. Wannaymana Wigeyo ga wa Germogene.

¹⁶Gitsrukaachi getwamonutanna Gonesigoropji gajene. Gi rixanu gixo kata rapnannushininkakno. Gi rupatewatlu nostutikolu. ¹⁷Seyni Roma rapokinitka rujgapo-

tutno ga wa rukshikno. ¹⁸ Gitsrukaachi genekanru wa walegognepa getwamonrewlu rukshikinripa Gitsrukaachi yegi. Ga wa gi pejnunanukta rupxakyano Gigwisoya, pixa gimatpotuta.

Geso Kristo solalote kigleru

2 Giyagni pixa, noturu, pmuchkotinwa Kristo Geso gimutlewleya. ² Gixo wane gita pyijnakotinrikaka gixo getachine yegi. Tyekakapirana putakanru jejine poyagkakachine yegi. Wane pixini pimrine koxa gimkata yimakletachinepa. ³ Gakota salewnaletachripi Kristo Geso solalote kigleru kgimuka. ⁴ Gi satuna kyagotkakakaleru kotsaklunshinikanutnawa tye giweklu kamrureya, ruglenshinikanutyaplu solalotjixjeru. ⁵ Kyenewakleru wanepotuko ma mixa yenewletkanu, gi rumkata kanashkaletlu sagyeta. ⁶ Wa kgisnateru yaprewatachrini muchinanu gapka getumganru sana gwiychri. ⁷ Pumata jemanru wa nchinyawakyi. Gi rixanu Gitsrukaachi genekanshinikanutanyi psoluyako.

Pawlo salewninri tsomitkalune chinanu

⁸ Pushinikanru Geso Kristo, wa Tawiklopisha, wa gipnachinetskalaya yotunkakikaluru, chinyawakpotuko Kiglerpotunanu Tokanchi gita tokanuya. ⁹ Tye chinanu nsalewna nostutikolpotunanuko, satu gektutu kamrutachri pixka. Seyni Goyakalu tokanu gi wa gostutkalurni. ¹⁰ Giyagni pejnuruko nkashnantakanshinikanuta tsomitkalune chinanu, wanna koxa gapkapyaplu gognewatikaluru Kristo Gesoya, pogirewluymananuko gike rixiniko mnikawnakatu.

¹¹ Tyenwa potukalu tokanchi:

Gi rixanu Waleyma wupnini,
Waleyma koxa wuwekanu.

¹² Wkashnantakanshinikanutini,
Waleyma koxa wpogirewatanu.

Wale wunutatini,
Wale koxa ginutatanunwu.

¹³ Wma malixinipmaka,
poyagkakachri rixgognenata.

Gi rixanu gi rumkata ginutleshatnawa.

Kamrurewatachri mpatewatkatupa

¹⁴ Tyekakapirana pushinkapkakanna ga wa ptowutpotutanna Goyakalu getanu gi wa maleshawaka yoptopirkakashatanna gike gapri migje yoptopirkakluya, wa yijnakotachine gimtukachri. ¹⁵ Pmuchkotinwa pekakgitinwa Goyakalu getanu kiglepiranyegirupyi. Kamrurewatachri mpatewatkatupyi. Galikakpotunanu tokanchi wane potuko koschekachripi. ¹⁶ Gimuteru maleshawaka yanumsalu pkatjitanu, gi rixanu pnute rixa kosekletanna ma kagwakpirnukleya. ¹⁷ Ga wa wanna tokanu poshalpiranamtanu kakshiri yomawlu pixka. Waneko pixka gixachinni Gimeneyo ga wa Wileto. ¹⁸ Wanna pupjetyaluna galikakpotunanu tokanchi. Wanna wane china wa yotunru giknoogimatatka. Ga wa pimrine rumtuka galixletna. ¹⁹ Seyni gichko tunwale rixa Goyakalu poyegityawaka. Tyeya rumaxikoletka: *Gitsrukaachi gimatna Walenune*. Ga wa pejnuruneko Gitsrukaachi giwaka koschekachine gitspalatinri mpoyagkaknuchi.

Gi pixka getle rixka pastonkaka

²⁰ Ga wa tsrupji wanero pastonkaka, gi wa koristonopjeni ga wa sroschi, seyini wanekoxlu gagmuna kamrutikalurstonkaka ga wa kajpa kamrutikalurstonkaka. Ga wa pimrikaka kagwakpiratkalurupa, ga wa pimrikaka mkagwakpiratkotupa. ²¹ Giyagni girukokta tyekaka powratinwa, walepni wa kastonolu kigle getkalurupa, kpashiri gixkaluru, ga wa kigleru gapi Gitsrukaachinupa rixanu, galpokotachri pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu.

²² Pasukinkoxlu wa maklujine getsotanrewle. Pomkagitanru poyagkaklewlu, galixlewlu, gishiniklewlu, giglewanshinikanrewlu, wa Gitsrukaachi koschekachineyema powralu rajiyina. ²³ Ga wa gepomsalkaka manshinikanutu ga wa myimaakotu putspalatinri. Pumatlu tye ruyakatyayagotkaklukaka. ²⁴ Ga wa Gitsrukaachi wayegeru gi gimkata yagotkakleta, seyini pejnuruneko yiglepotuko getachripni. Gimata yimaklewletachripni. Gakotanshinikanutachripni. ²⁵ Mayogotuko tseruwakanshinikanutanna kamnixlewatachine, gikta Goyakalu genekanna genshinikanrewlu wa rumatyapluna galikakpotunanu Tokanchi, ²⁶ ga wa tsru kamchi gitsekletpo rushpakiripna wa kashichanune wale gishinikyawaka.

Ralipregognekaka wanepna muglenshinikanunepa

3 Wa tye pumatanu. Wa ralipregognekaka waneplu kyowikologognekakapa. ² Gi rixanu wanepna yine wannananuko galuknachinewa, sroschi galukachine potu, tsru gixashatnachinewa, galixkotnachinewa, mupashiregolune, kaaligiruklerune, poyagnu mchinkane, Goyakalu mkagwakpiraklene, ³ rumumturetna galuklewle mixkane, mumkata gipoyikgaletkane, kapataklerune, makotmanetnachinwa kmat-surune, kigleru gayegixachine, ⁴ gitokoko gayegixlewatyachine, mgrukowjetkane, wannananuko getpotutnachinewa. Goyakalu pnute gigneretashatkaluru rushinikna. ⁵ Gipashiregowlu pixkalutu waneyna, seyini gipashiregowlu giyakle nutatna. Nyi putspalatinu pixa.

⁶ Gi rixanu wannayegirune panchikaka yoshmakjetnachinewa. Kashichanshinikanutkalurone pixka rixkana suxone mshinikanune molemukochiretachrone, gixo getsotanrewlukaka koseekanune. ⁷ Psolgogneko rujga gimatlegoggenatna. Gi pagogneko rumkata gapkapletluna galikakpotunanu tokanchi gimatikolu. ⁸ Gane ga wa Gampre kamnixini pixkalu wa Mosisi, waneko pixka wa nyi gixa kamnixletlu galikakpotunanu tokanchi. Jejinni gimtukanshinikanutkalune. Gi kiglepiranyegirunni galixlewlu. ⁹ Seyini wannapni gi wa kosekpotutanunna. Gi rixanu wa seproloklena gipgujetkalurupni pejnuruneko yegi, wannani pixka.

Goyakalu gitakanshinikanutlu pejnuruko Wale tokanchi yonatkaluru

¹⁰ Ga wa pixa getjenatlu nunkaklewle, ga wa nixjetyawaka, ga wa nushinikjetyawaka, ga wa nalixlewle, ga wa nmapognanre ga wa nushiniklewle, ga wa nkashnantakognewle, ¹¹ ga wa nkojwakikolkaka, ga wa nsalewninrikaka, wa Gantiyokiya nuknogjeru, ga wa Gikonyoya, ga wa Listraya, gi pixkalutu kojwawakchikaka nakota. Ga wa pejnuruyako Gitsrukaachi koshpakno. ¹² Ga wa pejnuruneko kqipashiregolune galuka gixletachine Kristo Gesoya kojwaakalunepni. ¹³ Ga wa muglene jejine ga wa kyokwirewaklerune pnute rixa kosekletanna. Yokwirewatanna ga wa yokwitkona. ¹⁴ Seyini pomkagitanru pixa wa pyimakikolu

ga wa palixpotutanru, pumatini ginnanwa pyimakjene. ¹⁵ Ga wa pmatuerekawa pumatlu kpushiri yonchi. Walenwa kgimatkaleru pumkata gixjeru gognewatikaluru chinanu, Kristo Geso galixikolu chinanu. ¹⁶ Goyakalu gitakanshinkanutlu pejnuruko Wale Tokanu Yonatkaluru. Giyagni pejnuruko Goyakalu yonjixanrukaka walenwa yimaklewe gapi, ga wa chigetjeru gapi, ga wa potukatlewu gapi, ga wa tseruwakanshinkanrewlu gapi poyagaklewluyapa, ¹⁷ galpokotachripni Goyakalu gayinerute. Mmagatikatupa pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu.

4 Ntowitzotutyi Goyakalu getanu, ga wa Kristo Geso getanu, wa giwekachine ga wa gipnachine gitakyagokachripa, ga wa rupgujewnalepa chinanu, ga wa pogirewatyawaka chinanu, ² punkakletanru tokanchi. Gi wa malpokotkatupyi ruglepoktapini ga wa ma muglepoktapini koxa. Pekakgi giklukanuwnalerewatanu, pchigetjerewatanu, puykolewatanu psoluyako mapognanutupyi ga wa psoluko yimaklewluya. ³ Gi rixanu pagogne wanepa wa kigleru ginkaklewu gi rakotanshinkanutanna. Seyni rixa getsotanretyawakna, ruxolewnakakanna ginkaklewatachine rajepikpotinrinchinanna. ⁴ Rushyajnyegitluna galikakpotunanu tokanchi. Ginkaklusa ruprotakyegitna. ⁵ Ga wa pixa psoluko kanshinkanuruyapyi. Pakota salewnaletanu. Kiglerpotunanu Tokanchi kginkakletakleru kamrure pkamrutanu. Poyagakanru pkamrure putakikolu.

Poyagaklewu sagyeta

⁶ Gi rixanu nuwekinri gipkaakoklunpatka. Rapokatka nyinripapkopatka. ⁷ Kigleru yagotlewu nyagotlewatyatka. Nasuktale nnikatatka. Numretlu galixlewu. ⁸ Xaniyakawa waneru poyagaklewu sagyeta pixkalutu gimretkaluru gita chinanupa, wa Gitsrukaachi genekyapno walegognepa. Gitsrukaachinwa kgitakyagoklewakleru poyagakachri. Gi wa gitapje reneksagyetatantu, seyni pejnuruneko Geso gininri gishinikachinkoxapa.

Timotiyo giykotka walenanukoya

⁹ Pyagota ginyegletanno giyampotu. ¹⁰ Gi rixanu Tema giknokamtatcano. Tye-gogne gajeru gishinikachrinwa wale. Tesalonika yatka. Ga wa Kresente Kalata yatka. Ga wa Tito Talmasi yatka. ¹¹ Lokasupje gitaymatka. Pwapanru Marko. Pixaymaplu. Gi rixanu wale gimkata gipxakletno kamrurchiya. ¹² Gigwiso nyokanatu Tichiko. ¹³ Trowa pokchi Karpo yegi nuknokamtanru nopata. Panikanru xako puninipa. Ga wa kiruka koxa, ga wa yonataluromta galikaka panikanu.

¹⁴ Galegantro sintawo kamrurewatyachri gixo kata gekutu nixjeru. Wa Gitsrukaachi gapnutanru rixpoko kamruretyawaka. ¹⁵ Pgirukotinwa pixa koxa waleya. Gi rixanu wale kamnixpotutlu wtokanu.

¹⁶ Wa muchinanu nuykoyegitnawa gi satuna gimwastsitno. Seyni ruknokamtona pejnuruneko. ¹⁷ Seyni Gitsrukaachi gimwastsitno, ga wa muchkotno wa poyagakikolupa ginkaklewu gitaya, wa payinemnunanuka yijnakotyapa. Ga wa tsu mgenoklunama nkoshpakika. ¹⁸ Ga wa Gitsrukaachi koshpakanno pejnuruko mugletu kamrurchiya. Ga wa rognetakanno tengogne gajeru pogirewatyawaka chinanu. Gimalwugognenatkalurupni gike rixiniko mnikawnakatu. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

¹⁹ Palukanna Presura ga wa Gakila, ga wa Gonesigoropji gajene. ²⁰ Korinto rutuka Gerasto. Ga wa Mireto Pokchi nuknokamtlu Trogimo yayixachri. ²¹ Ginapuklu gnapu pyagota gapokletanu. Ralukyina Gewolo, ga wa Potene, ga wa Lino, ga wa Klawtya, ga wa pejnuruneko moletkachine.

²² Gitsrukaachi pixaymapa. Gimutkalunepgi.

Kpashiri Pawlo Kirukate Tito Chinanu

Galuklewlú

1 Pawlo Goyakalu wayegeru kirukatni. Geso Kristo yokanatanruno Goyakalu tsoMITANUNE galixlewlé chinanu. Yokanatno rumatyapluna galikakpotunanu tokanchi gipashiregnuchipiranaya, ²kagwakikolupa giweklu gike rixiniko mnikaw-nakatupa. Walenwa Goyakalu mayrokletu gipiratanru. Rupiratanru mawakanuwa muchinangognepotunako. ³Ga wa gipapkoya rupgujetlu tokanu nunkaklewléya. Wale chinanu gaponshinikanutkalurno, wa Wognetkakjeru Goyakalu gixa yokanretyawakno.

⁴Giyagni twu kiruka Tito chinanupa, noturpotunanni galixluya, wa galixlu pejnurunenupa.

Gimutkalurupyí ga wa gilewanshinikankaakalurupyí Goyakalu Girchi chinanu ga wa Kristo Geso Wognetkakjeru chinanu.

Gi gixachinepni tsrune ga wa girukotlewatachine

⁵Wale chinanukni Kreta nutakamtyi wa puglepokotyaplu wa magatachri. Ga wa satkaka pokchi tsrune putakyapa nchina towutletyawayi. ⁶Girukokta muklukanuwnakatu, satopje suxo gnuru, ga wa wugenene galixachine, pachwatjerewlu ga wa gaalirewlu mukluukanune. Ga ga wale putakanu. ⁷Gi rixanu girukotlewatachri gimkata muklukanuwnakatu gixleta, wa Goyakalunu girukotachri rixinri. Gi wa waleko gishinikanru kamrujetachripni. Gi wa pomtuwakalupni. Gi wa kgimeklerupni. Myagotkakakletupni. Gi wa kgimkapnugaklerupni. ⁸Seyni ksuslagaklerupni. Kiglerkaka galukachripni. Kshinikanurupni. Poyagkakachripni. Goyakalu kagwakpiratachripni. Girukotnachripni ⁹Wa potukalu tokanchi wa ginkaklewlú chinyawakpotuko kashgoggenatachripni. Rumkata giykolewletinripa kigleru yimaklewluya. Ga wa rumkata giklukanuwnakakletyapna kyoptopiraklerune.

¹⁰Gi rixanu wanena gixo kaalirewaklerune maleshawaka kyanumsaklerune ga wa kyokshalewaklerune. Ga wa wane rixna galikaka wa sajruka gistaakotachine.

¹¹Wanna gimkata kochrookota. Gi rixanu wanna gimtukanshinikanutna papjikaka gajene pejnuruneko. Runkakletluna mumkata ginkakletkotu gektutu rawapinripna.

¹²Satu tokanchi geneklewatachri Kreta gajeru wane china, “Kayroklerunni Kreta gajene, gekturni kmatsurunni, tsru nikalune, mmerene.” ¹³Galikakni tye gipgujtalú. Wale chinanu gichko tokanu puklukanuwnakakanna, gichko galixle rixinripna.

¹⁴Gi rushinikanutletanruna Goteyone ginkakleshkaka, ga wa yine yokanrekaka wa galikakpotunanu tokanchi gitspalatyachine. ¹⁵Powralune getanu pejnuruko powralni. Seyni wa kapcholune ga wa malixkane getanu maleshlu powralu.

Seyni ginshinikanna ga wa rumata getlewléna puchotkalurutkani. ¹⁶Wa Goyakalu gimatachine chinashatnawana. Seyni kamrureyna nutatluna. Gagnanutkalunni ga wa kaalirerune. Ga wa pejnuruko kigleru kamrurchiya muglepiranyegirune.

Pixa yanumsalepni kigleru yimaklewlum rumuknu

2 Ga wa pixa yanumsalepni kigleru yimaklewlum rumuknu. ²Ga wa tsrone mumetkanepni, kagwakpiratkaluru kgimuka rixanna. Kshinikanurunepni. Gichko galixlewlunepni ga wa rushiniklewleyna ga wa kashnantakgognewleyna.

³Waneko pixka rixanna tsrone. Kpashirone kgimukapnina. Gi wa kapatakleronepni. Gi koxa gixo winga wayegretanunepni. Kigleru yimaklewatachronepni, ⁴ruykotikolupna maklojine gishinikagnurutachronepni ga wa gishinikawgenetachronepni. ⁵Kshinikanurunepni. Powralonepni. Girukotapjitachronepni. Kigleronepni. Wannako ganurunna yijnakotachronepni ma mapatikotupa Goyakalu tokanu.

⁶Waneko pixka pixa giykoletanna maklujine kshinikanurunepni rixinripna. ⁷Psoluyako pekakgitinwa yimkalarupa kigleru kamrurchiya, wa yimaklewluya ga wa powraluya ga wa kigle getikoluya, ⁸ga wa kigleru tokanchi muklukpiranyegitkotuya. Wane rixanna patewatinripa wkamnixerupa, gi rixanu maleshayaplu mugletu chinpiranyegityapwu.

⁹Wayegrechine yijnakotanna wannako rutsrukatenna. Psoluyako ruglen-shinikanutikolupna rutsrukatenna. Maalirerunepni wayegrechine. ¹⁰Gi wa gitsrukaachinu kotnukinna, seyini psoluyako kigle poyagkakle rekakgitinwana, giglewlum pixka rixyapluna psoluyako Wognetkakjeru Goyakalu ginkaklewlum.

Kgipashiregolunepwu wixjetinripa tyegogneya

¹¹Wane rixa Goyakalu gimutlewlum gognewatikaluru chinanupa pejnuruneko yine rupgujewnayegitatka. ¹²Wale yimakwu wa mupashiregnuchi waalixyegitinwa, ga wa tyechijne getsotanrewle koxa. Kshinikanurunepwu ga wa poyagkakachinepwu ga wa kgipashiregolunepwu wixjetinripa tyegogneya. ¹³Wkagwagognenatanru gimalwutachinepwu wa rupgujewninripa yochigleya tsru potu Woyakalute wa Wognetkakjeru Kristo Geso. ¹⁴Walenanuko geneknawa wixa chinanu koshpakyapwu psoluyako wmukochire, ga wa powratyapwu Walenunepwu, rayinerutenepwu. Jmererunepwu kigleru kamrurchiya.

¹⁵Tyekaka pchinjetanu, ga wa tyekakapiranaya puykolewatini ga wa puklukanuwnaklewatanu psoluko towutlewluyapa. Gi satuna geyikanyi.

Wa muklukanuwnakaakonwu wixinri rumutlewlum chinanu

3 Pushinkapkakanna yijnakotkona tsrukakalune ga wa tsru gitaakalune. Kalixaklerunepni. Galpokotachinepni pejnuruko kigleru kamrurchiya. ²Gi satuna rapatanna. Myagotkakaklenepni. Yiglepotuko getlewatachinepni. Psoluyako mayogonepni pejnuruneko yine yegi rekakgitinwana.

³Gi rixanu wixa koxa muchikawa mumatkanenanwu, ga wa kaalirewaklerunenawu, ga wa pupjetachinenawu. Wetsotanrewlekaka ga wa pnumnu gixachri gigleretashatkalurkaka wayegretapwu. Gektutu ga wa ganxalewlum wuknokakashgognenatya. Gagnanutkalunenawu ga wa gayegixkakanatachinwu. ⁴Ga wa rupgujewninitka Wognetkakjeru Goyakalu shinikanrewle ga wa yine rushiniklewlum, ⁵rognetkakwu gi wa poyagkaklewlum kamrurere wa wixa kamrutanrukaka chinanu, seyini rixa getwamonrewletyawaka chinanu. Wa wumepe gishpakletini wkatikolu Wale chinanupa, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gerotewkakle chinanupa,

rognetkakwu. ⁶Wale Giwekikaluru Kpashiri renekpotutwu Geso Kristo chinanu Wognetkakjeru. ⁷Wale renekwu wa muklukanuwnakaakonwu wixinri rumut-lewle chinanu, Walenu yoptotachinwu wixinripa, wa wkagwakanru wyoptotinripa. Walenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Manshinikannuchi gepomsalkaka pkatjitanu

⁸Tyenwa potukalu tokanchi. Naluklu pixa muchkowitzokanyegitanru tyekaka, wa Goyakalu galixachine gishinika gipxaklepotutyaplu kigleru kamrurchi. Tyekakni kigleru ga wa rupxakyapna yine.

⁹Seyni manshinikannuchi gepomsalkaka ga wa gitsrukaachinni giwaakakapirana, ga wa yoptopirkaklu ga wa yagotkaklukaka Tokanchi Yokanatkaluruya pkatjitanu. Gi rixanu maleshawakni ga wa gike gaprimigjeni. ¹⁰Ga wa jeji kotspaltan-shinikankaklewatachri pakatapje ga wa gepi kata ruykotikolmakatkani, waneklu putspalatinri. ¹¹Pumatlu gimtutewnachritka rixinritka tye pixkalutu. Kmukochire-wakleru. Walenanuko giklukanuwnayegjixnawa.

Tito giykotka walenanukoya

¹²Wa Gartemo nyokanyegitinipyi ga wa Tichiko, pyagota ginreyegitanno. Nikopoli punyegitinno. Gi rixanu wane nushinika giknokakletyalu ginapuklu. ¹³Pyagota gipxakle yagapletanna Sena, yonchikgapri, ga wa Gapolo. Gike magatyachinepni. ¹⁴Wixanune gasrukinwa girukotletlu kigleru kamrurchikaka wa maglewlpotuya, kamrurchi mwikane ma mixinitipna.

Giglenshinikanyeglewu

¹⁵Pejnuruneko gitaymalune galukyi. Palukanna walukjene galixlewluya. Gimutkalunepgi pejnurunekgi.

Kpashiri Pawlo Kirukate Wilimo Chinanu

Galuklewlu

1 Pawlo kirukatni, Kristo Geso chinanu gostutkalurno, ga wa wumole Timotiyo. Wilimonupni wushinikanruyi wukamrurewatanruyi. ²Ga wa wepuronupa Gapyra, ga wa Garchiponupa wusolalotanru, ga wa pixapji gapatjetyachinenupa. ³Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wuruya ga wa Wutsrukate Geso Kristoya.

Wilimo galuklewle ga wa ralixle

⁴Wa nushinikinyi nagjigognereya npoyagnutgognenatlu Noyakalute, ⁵nyijnakpi-ranyegitinri wa Gitsrukaachi Geso palixinri ga wa pushinikinri, ga wa pejnuruneko kpashirine koxa. ⁶Nagjitlu Goyakalu wa ralixle papikyapna pimrine koxa. Wane pikanu pumatyaplu pejnuruko kigleru waneywu wchininri Kristo chinanu. ⁷Gi rixanu tsru gimuwlu ga wa tsru gimnanuklu nixa pushiniklewle chinanu. Rapnanunshinikankaakana kpashirine pixa chinanu, nomole.

Pawlo giplekyegitlu Gonesimo

⁸Giyagni Kristo chinanu ntseruwanshinikanuta ntowutyapmaki wa pumkata wane gixleta. ⁹Seyni gishiniklewlu chinanu nagjityi galikaka. Wane gixachrino Pawlono, tsrutsoleji, ga wa xani gostutkalurno Kristo Geso chinanu. ¹⁰Nagjityi noturu chinanu, Gonesimo, wa nostutikowakako nwugenetinri. ¹¹Muchikawa gike gapri migje rixanatyi. Ga wa xani rupxaki ga wa gita koxa rupxaka.

¹²Wale nsatkakyegitatnaki. Walenwa gitanuko nonshinikanu. ¹³Naluka chipetletmaklu, wa pixa chinanu rupxakyapno nostutikoluya Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu. ¹⁴Seyni pixa tokanu migje gike naluka kamrureta. Gi wa psolmuchkonuko ntowutanyi, pupxakyapno, seyni pixako pushinikanupni. ¹⁵Patako xani tye chinanu pshinitsonu rutspalatyayi, wa waneygognenanyi rixinripa. ¹⁶Gi wa wayegrechri pixka gixachritkani, seyni wayegrechri pnutetkani, wumole nushinikanru galikaka, ga wa gi pagishiniikolutunanukta pixaya manchiya ga wa Gitsrukaachiya.

¹⁷Giyagni petyawakno wushiniikaka Gesoya, gita pixkapotuko pixa yoptoletanru, Gonesimo. ¹⁸Ga wa pagixanu rumtukamtinipyi ga wa riwishkamtinipyi gita chinanu putakanru. ¹⁹Gitni Pawlo nomyoya nyonatya, Gita gapnutyapyi. Wane nma chinkanupyi pixnanuko puwekinri potu priwishkatyano. ²⁰Gigi, nomole. Nupxakikolupmaka pixaya Gitsrukaachi chinanu. Papnanunshinikankakanno Kristoya. ²¹Nyonyegityi gi rixanu naponshinikanutyi yijnakotachriyi. Numatlu wa nchinyawaka pnute pkamrutanu.

²²Waneklu koxa palpokjixinno nwiyawakapa. Gi rixanu gixa gagjigognere chinanu nkgawaka geneekota gixa yegi.

Ralipre galukleta

²³Raluki Gepapra nixje gostutkaluru Kristo Geso chinanu. ²⁴Ralukyina Marko, Garistarcho, Ntema, ga wa Lokasu, nukamrurewatanune.

²⁵ Gitsrukaachi Geso Kristo gimutangi. Wane gixkalurupa.

Gewreyone Chinanu

Goyakalu goyaknu gatajiwniyachri

1 Muchikawa Goyakalu gixo kata ga wa pnumnu rixa giynumsaletna wut-srukatenni tokanchi geneklewatachinniya. ²Tye ralipregognekaka, Gituru ya ruynumsatyawu. Walenwa rutakanru ptowrunanuka yoptotachripa. Waleya koxa psolchijnemnunanukaaka kamruta. ³Psolpotuyako Ruru goyaknu ratajiwniya. Wale pixkapotuko rixa, ga wa ptowrupotunanuka yostatachri ruyakle tokanuya. Wa powratmukochiretinitkawu, teno Gajeru kgoyagknuru potuklesretate tuplata. ⁴Goyakalutowererune pnuterutu rixpotutatka, gi rixanu yoptogiwakatachri kiglepotlu wanna giwaka pnute.

Tsrnwa Geso Goyakalutowererune pnute

⁵ Gi rixanu gi pagogneko gi satu gitowreru wane china Goyakalu:
“Noturyi Pixa; tyegogne nwugenetyi.”

Ga wa wanepnute:

“Rurupno Gita ga wa Walepni Noturu.”

⁶ Ga wa wanepnute wa tyechijne ranikinitkalu muchinanu tsru Gituru, wane china:

“Pejnuruneko Goyakalutowererune yoptsojityegitanru.”

⁷ Ga wa gitowrene wane chinpiranyegita:

*Giwekikalurune kamrutna gitowrene
 ga wa kamrurewyegitjene katmerolkaka rixkaka.*

⁸ Seyni wa Gituru wane china:

*“Pogirewle tuplapijere, Goyakalu,
 gwagogenatachripni gike rixiniko mnikawnakatupni.
 Ga wa pogirewatyawaka kanojere,
 poyagkalewlu kanojerni.*

⁹ Pushiniklu poyagkalewlu,

ga wa payegixlu mukochri.

Giyagni Goyakalu, Poyakalute,

giyokgogoty tsru gimjiklungi

pupxalune pnute.

¹⁰ Ga wa

yunuwakikowakaya Pixa, Gitsrukaachi,

pekamruretlu psolchijneko.

Ga wa tengogne pumyo kamrutikalurni.

¹¹ Tyekakapni nikawnanuna,

seyini Pixa gwagogenatanu.

Pejnurkakako mkachri pixka rutsrugananumtanu.

¹² Ga wa sapwaklu pixka psaprurukanru.

Ga wa mkachri pixka kashrijetikolupa.

Seyni Pixa pixyawakakni Pixa.

Ga wa pwalaputkaka gi nikawnanu.”

¹³ Gi rixanu gi pagogneko gi wane chinru satu gitowreru:

*“Npotuklesretate ptuplatanu,
pkamnixjene nutakinpotunanuko
pujixi gitspangaprepa.”*

¹⁴ Ga wa pejnuruneko giwekikalurune kamrurewaklerunni Goyakalu yokanata ruxakjetyapna gognawatikaluru yoptotachinepa.

¡Gi psonananru gognawatikaluru!

2 Giyagni wumkata wanepnute yanshinikanyempotletlu wjemanrupirankakaya ma muknogamtyanupwu. ² Gi rixanu wa tokanchi Goyakalutowrene ginkakletanrukaka poyegi rixinri, ga wa pejnuruko ma mumretnuchi ga wa ma yijnaknuchi wanepotuko rixa saletkota, ³ ¿gi wixpoko mayixawnaletanuna wa wma girukotkanuplu gipsonanru gognawatikaluru? Tyenwa muchinanu Gitsrukaachi ginkakletanru. Ga wa wixa yegi poyegitkalurni Wale yijnakotachineya. ⁴ Ga wa Goyakalu gimupgujtatyana getkalurkakayma ga wa koglajrukakayma, ga wa gixo giyaklukakayma, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapiksatanrukakayma rixanshinkanutyawaka Wale.

Ptsotsotaji Goyakalutowrerune giyagokolutni rutaaka Geso

⁵ Gi rixanu gi wa gitowreneko chinanu Goyakalu yijnaakakna ginachrigognepa gajene. Walenwa wunkakletpiranatanru. ⁶ Satu pasretaya wane china gipgujtaletlu: *¿Klunerni wa yineru*

*wa Pixa gishinikyawaklu,
ga wa yineru wgene petyawaklu?*

⁷ *Pshinitsonu putowrerune giyagokolutni putakinitkalu.
Waneklu psagyetatnaklu pogirewluya
ga wa kagwakpiiruya.*

⁸ *Ptowrunanuka putaka gijixipta rapukote.*

Gi rixanu ptowrunanuka yijnaakakini, gi satuna gixeta myijnaakaakotu. Ga wa xani gi wetlu ptowrunanuka Wale chinanu yijnaakaakaluru. ⁹ Seyni wetlu Geso gitowrene psotsotaji giyagokolutu gitaakaluru, sagyetatkaluru pogirewluya ga wa kagwakpiiruya gipukchi salewniyachri chinanu, wa Goyakalu gimutlewlwle chinanu Wale getumgiyaplu gipukchi pejnuruneko chinanu. Salewnalu chinanu mmagatikatu rixka

¹⁰ Gi rixanu Goyakalu, wa Wale chinanu ptowrunanuka wane, ga wa Walenupni ptowrunanuka, wa gixo wugenene ranikini royaknu yegi, kigle getle rixlu salewnalu chinanu mmagatikatu rixkaklu rognetakikolna Gitsrukate. ¹¹ Gi rixanu kpashiri gixkaklewatachri ga wa kpashirine gixkaakalunetka satupjerutu ruyakatyana pejnuruneko. Giyagni tye chinanu gi rupatewa Geso chinretna gimolene. ¹² Wane china: *Pgiwaka nunkakanna nomolene.*

Gapatjetachine tskalaya nshikaletinyi.

¹³ Ga wa wanepnute:

Gita gaponshinkanutanru Wale.

Ga wa wanepnute:

*Getanno Gita, ga wa nwugenene
Goyakalu genekyano.*

Gimolene pixka rixka

¹⁴ Giyagni gi rixanu wgenchine granchi ga wa giichi gapsatkalunni, waneko pixka rixa Geso. Manewata gipukchiya nikatyaplu wa gipukchi muchkonu waneyalutu. Walenwa kamchi gitsrukate. ¹⁵ Ga wa manewata koshpakyapna wanna yine, wa psoluko ruwekinriyina gostutkalune pixka rixna, gi rixanu gipukchi pikachine rixanatna. ¹⁶ Gi rixanu gi wa Goyakalutowrerune rushatkapa galikaka, seyni Gawraklopishane rushatkapa. ¹⁷ Wale chinanu psolpotuyako gimolene pixka rumkata gixkota Geso, kgetwamonreru ga wa poyagkakachri Sasertote Gitsrukate potu rixinripa Goyakalunkakaya, mukochri rupekotinripa, wa yine mukochire. ¹⁸ Gi rixanu Gesoko yantaletlewluwa salewniya, rumkata gipxakletna wa yantaletkalune.

Tsrunwa Geso Moysisi pnute

3 Giyagni, nomolene, kpashiringi, patomgakolungi tengogneya, gyanshinikanyegitanru wa yokanatkaluru ga wa sasertotene Gitsrukate potu wupgujtapiranyegitanruya. Walenwa Geso. ² Walenwa poyagkakachri wa rutakjeryegiya, Moysisi pixka psolupjiko walepjiya. ³ Gi rixanu rumuknu kagwaakalurni Geso Moysisi pnute rumalwutikolupa, wa panchi kamrutachri pixka kagwakpiratkalurupa panchi pnute. ⁴ Gi rixanu pejnurukopji kamrutkalurni pimrineya. Seyni wa pejnurkakako kamrutachri Walenwa Goyakalu. ⁵ Ga wa Moysisi galikakni poyagkakachri rixa psoluyako gipji, wane kamrurewatyachri pixka, rupgujtatyaplu ginkakletpiranatkalurkakapa. ⁶ Seyni Kristo wgenchi rixa gipjiyako. Walepjiwu wixa wa gaponshinikanrewlu ga wa galixkowlu kagwaklewluwa wpoyegita gimretletini yoptukyawakpotunanuko.

Malixgajitkatu ma mixinitipa satu wa gixa

⁷ Giyagni wa Giwekikaluru Kpashiri chinyawaka:

“Xawakni gyijnaktokanutinri,

⁸ *Gi nshikpokwakgajitanu*

wa wanna jigekanuwkalewatinrini pixka

yantaletlegogne yine mwiyawakaya.

⁹ *Wa gitsrukatenni yantaletyawakno*

rumata getanshinikanutyapnona.

Reta kamruretnona.

¹⁰ *Gepkoxamkojemole walapu*

njigekanuwyegetna nyi

gimuweekakgoggenatachinni.

Wane nchina,

‘Pupjegajgoggenatna. Gi rumatluna nogapkaka.’

¹¹ *Gita kawchinanu nchinyawaka njigekanuya,*

‘Gi jiglokanruna napnanutyawaka.’”

¹² Getinwa, nomolene, muglegajitu ga wa malixgajitkatu, wa Goyakalu giwekachri gitspalatyachri ma mixinitipa satu wa gixa. ¹³ Seyni giykokakanu pagognemnunanuka xawakni chinikowakawa. Gi satuna gixa shikpokwakanshinikanutinripa mukochri yokwireya. ¹⁴ Gi rixanu wixa koxa Kristo waneyalunwu wa galikakni poyegi gimretle wixiniplu wegaponshinikanrewle yoptukyawakpotunanuko. ¹⁵ Wane chinkopshini:

*“Xawakni gyijnaktokanutinri,
gi nshikpokwakgajitanu
wa jigekanuwkakikowaka pixka
yantaletlegogne pochkewakaya.”*

¹⁶ Gi rixanu ¿ginna wa jemachinemka jigekanuwkaklu? ¿Gi ge pejnuruneko wa Gigipto gishpakamtyachine Moysisiyama? ¹⁷ ¿Ginna wa Wale jigekanuwnayegitanune gepkoxamkojemole walapu? ¿Gi ge wannakni wa mukochirewatachinni, wa gimannina yineru mwiyawakaya giknookalurni? ¹⁸ Ga wa ¿ginnanwa Wale kawchinnanu wane china gi wa rapnanutyawaka jiglokanunna? ¿Gi ge malixaklenni? ¹⁹ Wetlu gi rumkata jiglokletanunna ma malixlenna chinanu.

Galikakpotunanu gapnanru Goyakalu gayinerutene chinanupa

4 Giyagni waneyawawu wixa gipiratkaluru tokanchi wa rapnanjixyawaka wjiglokinripa. Giyagni wpikanu wa satu gixate gi gimkata jiglokleta, magatanchi getikolu chinanupa. ² Gi rixanu Kiglerpotunanu Tokanchi wunkaaka wut-srukateni pixka. Seyni tokanchi wanna jemanru gi wa rupxakna, gi rixanu gi wa galixlewlu ruyoptotka. ³ Gi rixanu wjigloklu gapnanjixikowaka wa wixa galixachinwu, wa chinyawaka:

*Gita kawchinanu nchinyawaka njigekanyu,
Gi jiglokanruna napnajixyawaka.*

Seyni nikatkalurutkani kamrure rekamruretinitikal tye psolchijneko. ⁴ Gi rixanu pnusreta wane china, *payokgipregogne chininripiranaya, wa rapnanuta Goyakalu pejnuruyako kamrure payokgipregogne chininri.*

⁵ Ga wa gewi wane chinatnaka: *Gi jiglokanruna napnanutyawaka.*

⁶ Giyagni gi rixanu kagwaakaluru pimrine jiglokyaplu ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi muchinanu ginkaakalune gi jiglokanna ma malixlenuyna, ⁷ pagognetnakni Goyakalu gitaka. *Xawakni* gi pomshinigognenanukotkani wane china Wale, Tawi tokanuya, wa muchinanu chinikowakpotuko:

*Xawakni gyijnaktokanutinri,
gi nshikpokwakgajitanu.*

⁸ Gi rixanu Goswumka gapnankakanna gimka pagognetnaka runkatatnakna gapnanutikowakapirana, wa walegognekaka giknoginitka. ⁹ Giyagni wanewalu wa gapnanru Goyakalu gayinerutene chinanupa. ¹⁰ Gi rixanu girukokta jiglokinri wale gapnanutyawaka, wale koxa gapnanuta kamrureya, wa Goyakalu rapnanutinri pixka kamrureya. ¹¹ Giyagni wmuchkowa jiglokletanru tye gapnanutikowaka, gi satuna ma mujrukunitipa tye malixkannuchi yaglu pixkalutuya.

Goyakalu tokanu giwekachrini ga wa kamrurewpotutachrini

¹² Gi rixanu Goyakalu tokanu giwekachrini. Kamrurewpotutachri. Pejnuruko gepnokaka gwasputachri yoglolewapi pnute gepragaspurpotni. Yoswaklewpotuta rutspatgapotutikolupa shinikanchi ga wa giweklu ga wa yoklechi ga wa rashichgapu. Ga wa rumata getlu wa gaschi yanshikanrewle ga wa rushinikanru. ¹³ Maleshlu giyakotkaluru mupgujewnakatu Goyakalu getanu. Seyni pejnurkakako mushyatkotu ga wa pgujeru potu wetjeruygale getanu. Ga wa Walenwa wugitanrupa.

Gesonwa sasertote Gitsrukate potu

¹⁴ Giyagni waneywu tsru sasertote Gitsrukate potu tengogne yachritka. Walenwa Geso Goyakalu Wgene. Giyagni wumretgognenatanru wupgujtalewle. ¹⁵ Gi rixanu gi waneywu sasertote Gitsrukate potu wugroklekaka mumkata getwamonretkatu. Seyni psoluyako yantaletika wixa pixka seyni mmukochiretpotni Wale. ¹⁶ Giyagni gi wa popiklerunekwu gaayegitanru rumutlewatyawaka pogirewle tuplajijere, getwamonutkalunepwu ga wa wukshikyaplu gimutlewlw rupxakyapwu wmagatinripapkopa.

Sasertote Gitsrukate potu gitakikolu

5 Gi rixanu yinerni pejnuruko sasertote gitsrukate potu. Yinetskala tsonitikaluru ga wa gitaakaluru yine chinanu yayegityaplu Goyakalu. Rutaaka ranikjetyaplu genekashlukaka ga wa genekashlu giylatkalurkaka mukochri chinanu. ² Rumkata yiglepotuko getletna mumatkane ga wa pupjetachine, gi rixanu wale koxa gi-groklukaka rumata. ³ Giyagni yineko pixka waleko chinanu koxa rumkata ganikletlu giylatkaluru mukochri chinanu.

⁴ Gi wa satu waleko ginshinikanuya rutaknawa tye pixka kagwakpiratkalurupa, seyni Goyakalu tomganrupa, Gaaro pixka. ⁵ Waneko pixka rixa koxa Kristo. Gi Wale-nanuko galixkotnawa wa sasertote Gitsrukate potu rixinri. Seyni rutaklu Goyakalu, wane chinjeru:

Noturyi Pixa. Tyegogne nwugenetyi.

⁶ Satu tokanchi wane chinyawakatnaka:

Pixni Sasertote Gitsrukapotyi.

Gwagognenatachriyi Marchisite gitakikolu pixka.

Geso salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga

⁷ Gimanecklu gichko chiyagleyma ga wa giktegayma Geso gagjigogneyegjetlu rumkata gognetkajjeru gipukchiya. Ga wa gigitkalurni gi rixanu kagwakpiraklerni. ⁸ Wgenchimbani, seyni salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga. ⁹ Ga wa mmagatikatu rixinitka Geso, pejnuruneko yijnakotachine gognetkakashri rixa gognewatikaluru gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁰ Sasertote Gitsrukate potu gi-watikolu Geso Goyakalu chinanu, Marchisite gitakikolu pixka.

Galixachine tsrune pixkalune mixkane

¹¹ Tye tokanchipirana waneywu gixo kgimalu wunkakletanrupmaka, seyni majnakongi. ¹² Gi rixanu gi pomshingognenanukotkani gimkata ginkaklewletmakatka, seyni gmaga gimepe ginkaakaanatkawa muchinanu gimatkaluru Goyakalu tokanupirana. Tnuchga galukanatawa. Gi wa shikolu niikaluruko galukawa. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko tnuchga gapsatkalune, masruntokanutkanni poyagkaklewlu tokanu. Gi rixanu mturunpotni. ¹⁴ Gi rixanu wa shikolu niikaluru tsrunenupni. Wa gasruga kamrurewlenshinikanutachine chinanni rumata getletluna kigleru ga wa gektutu.

Kristopirana romkagitinripna

6 Giyagni wa Kristopirana muchichachri wuknogamtanuchi. Wkosekanuchi mmagatikatu shinikanchi yegi. Gi walpokotanutnaklu tokanchi genshinikanutin-

ripa, kamrurchi muweekatu gma kamrutinitpatka. Gi wa Goyakalu galixikolupirana koxa walpokotanutnaka. ²Gi wa ginkakikolupa koxa katlupiranaya, ga wa gitakamyogogolupiranaya, ga wa gipnachine yotunrepiranaya, ga wa giklukanuw-nayegjixikolu gike rixiniko mnikawnakatupiranaya. ³Ga wa wane wixa kosekletanu galikaka wa Goyakalu gichichiniplu.

⁴Gi rixanu rujrukinipna wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune gi rumkata gerotewkakletkona. Mumkatkotni wa muchinanu pokamlatyeginatkalune, ga wa tengogne genekashle getumganatachine, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune, ⁵ga wa Goyakalu tokanu ga wa ginachrigogneshapa giyakle getumganatachine wa kigleru rixinri, ⁶wa rujrukinitkana, gi rumkata gerotewkakletkona renshinikanutinripna. Gi rixanu wannanshinikanuya koroshishkita rutakatnakluna Goyakalu Wgene. Pejnurune getanu kapatmenuru rixpiranyegitluna.

⁷Chiji pixka rixna. Gi rixanu wa chiji wa gina gapokjetachri rachikchijita ga wa tseruwnakaku gitaku rupxakyapna wanna chinanu gitaakaluru. Tye chiji giglenshinikanyegitkaluru Goyakaluya. ⁸Seyni wa chiji kona ga wa kawshiri gwanru, muglegetkotni. Psotsotaji magata kamakpiratkalurupni. Yoptukyawakapni wa ralginripa.

Kiglerpirankaka ga wa gognewatikalurupirana gipxaklewatachrikaka

⁹Wanemka wchina yanumsayegletgi, seyni, wushinikanune, kiglerpirankaka tye pnute ga wa gognewatikalurupirana wumaponshinikanutgi. ¹⁰Gi rixanu Goyakalu gi wa mpoyagkaakatni wa rumuslawatyaplu gkamrure ga wa gishiniklewle, Wale giwaka chinanu gishiniklewleya gixa gipxakjeretna kpashirine, ga wa xanigogne-nanu gipxakna. ¹¹Ga wa walukpotutlu wa satkaki gixa waneko pixka gixanu jmer-erpotuyi, psolpotuyako pkagwakpotutinripa yoptukyawakpotunanuko. ¹²Giyagni gi wa gma mernuwatanu gonuka, seyni gipiratkalurkaka yoptotachine gyimanu galixlewluwa ga wa gakatanshinikanrewluwa.

Goyakalu gipiratyalu Gawra

¹³Wane rixa Gawrani rupiratini Goyakalu. Gi rixanu maleshlu satu Wale pnute tsru “Wale kawchinanu” chinyegitanrupmaka, *Walenanuko*, “*Gita kawchinanu*,” *chinnawa*. ¹⁴Wale wane china, “*Galikakni nuglenshinikanyempotutanyi*. *Nuxolewnakakyempotutanyi*.”

¹⁵Giyagni wane rixa kashnantakanshinikanregoggenatinri yoptotlu Gawra gipiratkaluru.

¹⁶Gi rixanu wa yine wanna pnuterutu kawchinanu chinna. Ga wa pejnuruko yop-topirkaklu wa nikatkoklunutka poyegitpiranatkaluru wale kawchinanu chinruya. ¹⁷Mkashrijetkotu Goyakalu. Wa tye Goyakalu galuka gekakgityapna wanna Gawra wa gipiratkalurkaka yoptotachinepa. Giyagni Walenanuyako poyegitpiranatanru Wale kawchinanu chinruya. ¹⁸Giyagni gepi shinikanchi mkashrijetkotkaka chinanu wkagwakpotutlu psoluko Goyakalu gipiratyawu. Walepiranaya gi rumkata weyawleta Goyakalu. Wale chinanu psolmukchonuko wumnanuukaka. Gi rixanu wixa gasukamta wkashichyaplu wkagwaklewle rupiratyawupirana. ¹⁹Tye wkagwaklewle muchkotanshinikanutwu. Poyegitkakanshinikanutwu. Ga wa gitokosretate potu wanetkalu wkagwakanatanru, wa Goyakaluyempotuko, ga wa gimale-tachrichrata gitokosretate potu jiglokachri. ²⁰Wixa chinanu wane jiglokataka wa

wkosekjeru Geso. Walenwa Sasertote Gitsrukatpotgognenanuko, Marchisite gitakikolu pixka.

Marchisite, Sale pogirewatyachri

7 Gi rixanu tye *Marchisite, Sale pogirewatyachri, teno gajeru potu Goyakalu saser-totete rixa, wale yoptotaplu Gawrani, ruylatikowakanna pogirchinni satokyachritka. Wale giglenshinikanyegitlu Gawra.* ² *Gawra kotspalatyalu pejnurkakako pamolete.* Walenwa Marchisite muchinanu yokakikalurni poyagkaklewlu pogire. Wanepnute *Sale pogire.* Walenwa giglewanshinikanrewlu pogire. ³ Gike ruruta. Gike run-
rota. Rutsrukatenni mapiranyegitni. Gi yinuwakgognetya. Gi koxa nikawnagiwek-
letyawayakako. Goyakalu Wgene pixka gixkaluru. Mutuka sasertotetlegognenatkatu.

Tsrunwa Marchisite wa Rewiklopishane sasertotene pnute

⁴ Getanru. ¡Gi psopiranyeginanuktalu wale Marchisite! Wa tsrupotni gitsrukaachi-
ini Gawrani wa muchinanu giylalu rawinri pamoletkaka reneku. ⁵ Galikakni Rewik-
lopishane, sasertote gitaakalune towutka yoptotyaplona yine wane gixle pamolete,
Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka. Gimolenna potu yoptotalona. Gawraman-
nimka ruyakatyanna. ⁶ Ga wa Rewinane gitsrukatenni maleshayalutu, walenwa
Marchisite, yoptotlu Gawra wane gixle pamolete, ga wa wale giglenshinikanyegitlu
Gawra, wa gipiryegitkaluru. ⁷ Gi rugjetka wa tye: Wa tsru potu giglenshinikanyegitlu
kayagokolutu. ⁸ Ga wa gewi pamoletkaka yoptotna yine gipnachinepa. Ga wa wane
yoptotyachri Marchisite gipgujatkalurni ruwekinriwa. ⁹ Ga wa wumkata wane chin-
reta wa Rewi koxa wa pamoletkaka yoptojetachri, Gawraya reneko pamoletkaka.
¹⁰ Gi rixanu ratjirumane rawanatinriwa wa Marchisite yoptotapinri.

Magatyachinni wa Rewiklopishane sasertotene

¹¹ Giyagni wa mmagatikane rixanmakna sasertotene Rewinane kamrure chinanu,
waneklu ¿klumka galuukaluru wa satu Sasertote gipgujewnakaakomka Marchisite
gitakikolu pixka? Gi wa Gaaro gitakikolu pixka chinkalurni. Gi rixanu wa saser-
totene Rewinane kamrure chinanu gitaakaluru Tokanchi Yokanatkaluru, wa yine
gitakyegitikaluru. ¹² Giyagni kashrijetkoklunmaka sasertotene gitakikolu, waneklu
koxa rumkata kashrijetkota Tokanchi Yokanatkaluru. ¹³ Gi rixanu tyekaka chin-
piranyegitikaluru, panerni. Wanna gi satuna genekashlu yochpikikowakakwa getle-
watyachrini. ¹⁴ Gi rixanu gimatpotutkalurni wa Gotaklopishni wa Wutsrukate. Ga
wa Moysisi gi wa sasertotenepnipirana chinaajitna nyinerune.

Satu Sasertote Marchisite pixkalutu

¹⁵ Ga wa pgujetanurpotni wa Marchisite pixkalutu rupgujewninri satu Sasertote.
¹⁶ Gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu gitaakaluru Geso, gi rixanu manchipi-
ranni Tokanchi Yokanatkaluru. Seyni giwekle mnikawnakatu giyakle chinanu gi-
taakaluru. ¹⁷ Gi rixanu Walenwa gipgujatkaluru:
Pixni wa Sasertotgognenanyi,
Marchisite gitakikolu pixka.

¹⁸ Gi rixanu muchinanu yokanru galikakni giknookalurni muchkotu ga wa
mumkatkatu rixinri chinanu. ¹⁹ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gi satuna mma-
gatikatu rixkaka. Seyni wanepnute kigleru kagwaklewle galikakni wane rixkaklu,

wa kigleru kagwaklewe Goyaklalu gitakyegitwu. Wale chinanu wkyayegiklu Goyakalu.

Gaponshinikanutkaluru wa kigleru potu gipiratkaluru tokanchi

²⁰ Gi wa Wale kawchinanu chinrumigjetni Wale. Gi rixanu pimrine sasertotene gi wa Wale kawchinanu chinyegitna Goyakalu. ²¹ Seyni Wale kawchinanu chinru rumutakika Wale, wane chinjeru chinanu:

Wale kawchinanu koschekatka Gitsrukaachi.

Gi kashrijetanshikananutanu.

“Pixni wa Sasertotoggnenanyi,” chinru.

²² Gi rixanu Waleko kawchinanu wane chinyawaka Goyakalu, pnuteyaka kiglepotlu wa gipiratkaluru tokanchi Geso giplepokyegitanru.

Sasertote gwagognenatachrinwa Geso

²³ Wannani gixo sasertotenni galikaka rixnina, gi rixanu gipukchi gimaletanna ma momkaagognenatinitipna. ²⁴ Ga wa Geso gwagognenatachrini rixinri, mkashrijewnakatu sasertote rutakikolu. ²⁵ Wale chinankoxni psolpotunanuyako rumkata gognetkakletna wa Wale chinanu Goyakalu yegi yachine. Gi rixanu ruwekgognenata wanna chinanu ragjigogneyegitinripa.

Gesni wa Sasertote mmukochiretu

²⁶ Gi rixanu tye pixkalutu rumkata gixleta sasertote gitsrukate potu wixanupa: kpashiri, muklukanuwnakatu, powralu, kmukochirerune kotspalatialuru, ga wa tengogne pnute teno gajeru potu. ²⁷ Gi wa wannani sasertote gitsrukatenpotni pixka rixa magjeretya Wale, wa pagognemnunanuka ranika genekashletnina giylatkalurkakapa muchinanu gapka wannako mukochirna chinanu, ga wa wanepnute yine mukochire chinanu. Gi rixanu Tye pakatapje Walenanuko genekashatnawa giylatkalurupa rixinri. ²⁸ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gitakna yine gigrokachine sasertote gitsrukate potu rixinripna. Seyni wa tokanchi Wale kawchinanu chinruya, wa Tokanchi Yokanatkaluru gapkatatachri. Ga wa tye tokanchi Wale kawchinanu gitaklu Gituru mmagatikatgognenanu, sasertotene Gitsrukate potu rixinripa.

Tengogne gajeru kpashiwakapji Sasertotete

8 Tyepirana gonra wane chinkalurkaka: Tye pixkalutu sasertote Gitsrukate potu waneywu. Walenwa tsru potu tengogne gajeru tuplapijere potuklesretate tuplatachri. ² Kpashiwaka ga wa Goyakalupji potu kamrurewatyachrini, wa Gitsrukaachi panatanruni. Gi wa yineru panatanruni.

³ Gi rixanu pejnuruneko sasertote gitsrukate potu gitaaka ranikyapluna genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka. Giyagni galuukalurni waneya rixinripa tye Sasertote koxa pagixanu ranikinripa. ⁴ Giyagni tyechijne gwachri rixkamka, gimka sasertotepni, gi rixanu wanena genekashlukaka ganikachine wa Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka. ⁵ Tengogne gajerkaka yaglu ga wa mayawle kamrurewatyana wanna, wa Goyakalu gixa yokanretyawaklu Moysisi, wa wale kamrutinripatka Goyakalupji. Wane chinru:

“Petpotutanru, wanepotuko pkamrutinripa yaglu pixka, magka pekakitikolu pixka.”

⁶Ga wa xani Kristo gapkapatkalu wanepnute kigleru potu kamrurchi, wane rixa kigleru potu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu kgiglepokyegiklerni. Wanepnute kigleru gipiratkalurkakapiranaya gitaakaluru.

⁷Gi rixanu wa muchinanu Tokanchi Gipiratkaluru ma magatkanumka, gimka galuukalurni wa gepi chininri. ⁸Gi rixanu ruklukanuwnakakinna, Goyakalu wane china:

“Getanu. Gigogne ginanu,”

china wa Gitsrukaachi,

*“Gerotu gipiratkaluru tokanchi nupiratinna
Gisrayiliklopishane ga wa Gotaklopishane.”*

⁹*“Gi wa gipiratkaluru tokanchi pixka*

Wa nupiratyana wa rutsrukatennina

Walegogneni wa nkoemyomtna

wa Gigiptochijne nkoshpakyapna.

Gi rixanu wannani gi gomkagitlu

nupiratanru tokanchi.

Ga wa Gita gi wa nuslagyana,”

wane china Gitsrukaachi.

¹⁰*“Wanepnute ruknoogognetinitka walegognekaka,*

tyepni wa gipiratkaluru tokanchi,

wa Gisrayiliklopishane nupiratinri,”

china wa Gitsrukaachi.

*“Ginshinikanna nutakinna ntokankaka
yokanatkaluru.*

Wale nyongajitanna.

Gitapni wa Royakalutna.

Wannapni wa nayinerutene.”

¹¹*“Gi wa satkaka yimakanru gipokchi gajeru,*

Gi wa satkaka gimoleneko,

wane chinachrimka,

‘Pumatanru Gitsrukaachi’.

Gi rixanu pejnuruneko gimatanutkano,

mturu potu ga wa tsrupotuymananuko.

¹²*Gi rixanu kgetwamonuklerupno*

ma poyagkaklewleyna.

Gi wa nushinikanutkalu mukochirna.”

¹³Wa gerotu chininri, kapokotu rixkaklu muchinanu chininri. Wa kapokotu ga wa tsrutsoleji gixachrinatka psotsotaji magata ramgamtinripa.

Chiji gajeru kpashiwakapji

9 Giyagni waleko muchinanu Gipiratkaluru Tokanchi waneylu kamrurchipirana gitakikolu. Ga wa waneylu kpashiwaka tyechijne gajeru. ²Gi rixanu kamrutkaluru panchi. Muchinanugruko wanerwa katalgapi ga wa jimapro gwiyawakakwa, ga wa jimaprokaka gekakgitkaluru. Tyenwa Kpashiwaka chinkaluru. ³Ga wa gepi chininri gimaletachrichrata tukasreta waneru pagruko, Kpashiwaka potu chinikowaka. ⁴Wanenandro pgamlupagiri yochpikikowakakwa

kori kamrutikalurokwa, ga wa topaji gipiratkaluru tokanchi gwanro, psolusretako kori makatikaluro. Topaji wanero kolpeto koripro mana gwanro, ga wa Gaaro kanojere gipweretachri, ga wa yonatkalurushpata gipiratkaluru tokanchi yegi. ⁵Wala gompaji rawna giwekachine kphashirine yochigatyawaka gajene yaglu, gipoyikigikowaka chikletyegitachine. Ga wa xani gi wa tyepirankaka pnunnu gixachri rumkata ginkakletpotuta.

Genekashlukaka giylatkaluru magatyachri

⁶Wane rixa kamrutkota tyekaka, muchinanugruko jiglokjetyawakna sasertotene wa poyagkaka kamruretirinri. ⁷Ga wa gepi chininrigruko pakatapje pawalapakaka jiglokjeta sasertote gitsrukate potu walepeje. Gi wa granchimigjeya jigloka. Wale ranikgenekashleta waleko chinanu ga wa yine mukochire chinanu wa ma mumatanutukna mukochirewatinriyina. ⁸Tyeya rekakgitwu wa Giwekikaluru Kphashiri, wa mupgujetgapotkotuwa kphashiwakpotgapo, rawinikopshiniwa muchinanupji. ⁹Walenwa tyegogneshaklupa yaglu. Wane gixjetikowaka ranikjetluna genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka. Tyekaka gi ginkata muklukanuwnanshinikanutkane gixkaklepotutna wane gixa kamruretachine. ¹⁰Tyepjepiranayni wa niikalurkakaya, ga wa girkalurkakaya, ga wa pnunnu gixachri gerkalewlukakaya. Walenwa manchipirana gitakikalurkaka, potukatpotutkoklunpotunanuko gitaakaluru.

Koshpaklewu gike rixiniko mnikawnakatu Gesograga chinanu

¹¹Ga wa kayegika Kristo. Walenwa sasertote Gitsrukate potu kiglerkaka ginachripa chinanu, wa tsrupotupji chinanu ga wa mmagatikatupji, gi wa myochi kamrutikaluru. Waleppinwa gi wa tye giyakotikowaka gajerni. ¹²Kristo jigloklukpashiwaka potu. Pakatapje jiglokatkalu. Gi wa chiwogragayma, gi wa waka wgenekogragayma, seyini Waleko gigragayma jiglokluklu. Wane rixa gapkapletlu yine koshpakikolu gike rixiniko mnikawnakatu. ¹³Gi rixanu chiwograga, ga wa jeji wakagraga gitslaptagatikolu, ga wa waka yochpiikaluropagi jipolotkaluru gimuterune yegi kphashirine rixikolupna powratmanetikolupna. ¹⁴Giyagni jgi papowrananukta rixkakna Kristograga! Walenwa Giwekikaluru gike rixiniko mnikawnakatuya Walenanuko geneknawa. Muklukanuwnakane rixkakwu Goyakalyegiya. Wuklukanuwnanshinikanutinri, Geso powratyawu kamrurchi muweekatuya, Goyakalu giwekachri wkamrurewyegitinri.

Gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu wuglepokyegitka

¹⁵Giyagni kiglepokyegikleru rixa Geso wa gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu. Ga wa Wale gipnale chinanu kaspukyegitatkana wa ma mumretkalchinaruna muchinanu gipiratkaluru. Wale chinanu wa tomgakalune yoptotanruna wa gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁶Gi rixanu gipiratkaluru yoptotachripa ginkata gipgjetaletlu wa gipiratachri gipnale. ¹⁷Gi rixanu yineru giparatanru wa rupninrigogne yoptotokolupa gike gaprini ruwekiniwa wale yineru. ¹⁸Giyagni gi wa muchinanu gipiratkaluruko granchi migje gitaaka. ¹⁹Gi rixanu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru yokanrekaka, wa pejruneko yine runkaakoklunutka Moysisiya, waneklu wale koscheklu chiwograga ga wa waka wgenegruga, gonuyima ga wa gowegapixi seroluyma, ga wa gisoposhegi.

Waleya rutslaptagatlo kiruka, ga wa pejnuruneko yine rutslaptagata. ²⁰ Wane china: Tyenwa *Gesogra Tokanchi gipiratkaluruya, wa Goyakalu yokanyegityagi*.

²¹ Waneko pixka granchiyima panchi rutslaptagata, ga wa pejnurostonkaka Goyakalu kamrure chinanu. ²² Ga wa pejnurunshinikankakako, granchiya powratka, wa chinyawaka Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa granchi ma muyookanu, maleshlu kaspukmukochirewlu.

Kristo pakatapje reneknatkawa gixolune mukochire ranikinripa chinanu

²³ Gi rixanu tengogne gajerakaka yaglu wane rixa gimkata powratkota, seyini walepotuko tengogne gajerakaka, tyekaka pnute kigleru giylatkaluruya powratka. ²⁴ Gi rixanu gi wa myochi kamrutikaluru kpashiwaka jigloka Kristo, wa galikakpotunanu kpashiwaka yaglupe, seyini tengogne gajeru kpashiwakpotuko jigloka, wa xawakni Goyakalu getanu rupgujewniripa wixa chinanu. ²⁵ Gi wa gixo kata renekinipwa wa sasertote gitsrukatene potu pixka, pawalapaka kpashiwaka jiglokna nikchinegragayma. ²⁶ Wane rixkamka rekamruretkekolunuyakawamka tye psolchijneko, gixkatmaka rumkata salewnaleta. Ga wa xani poyagkakogneshletinitka, pakatapje rupgujewna ruknoka mukochirewletinripa, reneknawa giylatkaluru rixinripa. ²⁷ Wane rixa gitakikotna yine pakatapje rupninripa, wanepnute rutakyagokikolupna. ²⁸ Waneko pixka rixa Kristo. Pakatapje reneknatkawa gixolune mukochire ranikinripa chinanu. Ga wa gepi kata chininri mukochri migje, kagwakpotutjene rupgujewnayegitanu rognetskayapna.

Jeji wakagra ga wa chiwograga

10 Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluruya gi wetpotutawalu psoluko kiglerkaka wa waneyapwu. Mayawle pixka wetyalu wa kamrutkalurkakatka. Gi wetawalu gi pixka rixpotuta. Giyagni waleko giylatkalurkaka pawalapumnunanuka mutuka genekjetkotu, gi pagogneko rumkata mmagatikane gixkakletna kayegikachine. ² Wane rixkamka ¿gi ge rutuka ganika genekashletmakna? Gi rixanu pakatapje powratkoklunmakna kyonogiklerune, gi wa kmukochirerune rumata getletinmakwana. ³ Seyini tyekakaya pawalapumnunanuka rushinkapka mukochri. ⁴ Gi rixanu jeji wakagra ga wa chiwograga gi gimkata kaspukletlu mukochri.

Genekashlu giylatkalurni wa Gesomane

⁵ Giyagni tyechijne rakanginitka Geso, wane china:

*Genekashlu giylatkalurkaka
ga wa ganika genekashletkalurkaka
gi paluka.*

Seyni manchi puglepokotyano.

⁶ *Genekashlukaka psoluyako yochpiikalurupa
ga wa genekashlukaka mukochri chinanu,
gi puglereta.*

⁷ *Giyagni wane nchina, “Petanu. Gewno Gita.
Kirukamtapoyi nyonpiranyegitika,
Wa pushinikyawaka nkamrutinripa,
Goyakalu.”*

⁸ Wa rogwaka chinyawaka, *“Genekashlu giylatkalurkaka ga wa ganika genekashletkalurkaka, ga wa genekashlukaka psoluyako yochpiikaluru, ga wa genekashlukaka mukochri chinanu, gi paluka. Gi koxa pugleretlu. Tyekaka Tokanchi Yokanatkalaru chinyawaka ganikjetkaluru.”*

⁹ Wanepnute wane china, *“Petanu. Gewno Gita, wa pushinikyawaka nkamrutinripa.”* Wa muchinanu genekashlukaka konatka, gepi chininri rutakyapa. ¹⁰ Wane rixa gishinikletyawaka chinanu kpashirine gixkaakalunwu, Geso Kristomane pakatapje ganika genekashletkaluru chinanu.

Satupje ganika genekashlewu giylatkaluru

¹¹ Ga wa pejnuruneko sasertotene pagognemnunanuka tunwa kamrurenwata. Ga wa gixo kata rumepe ganiklejetluna walekotnaka giylatkalurkaka. Tyekaka gi gimkata konretlu mukochri. ¹² Seyni Geso pakatapje ganiklu giylatkalurupa mukochri chinanu. Wanekluyakawa Goyakalu potuklesretate tuplagognenatka, ¹³ wanepnute kagwakinripa kamnixjene gijixipta rapukote gitaakoklunpotunanuko. ¹⁴ Gi rixanu satupje ganika genekashlewu chinanu mmagatikane rixkagognenatna wa kpashirine gitaakalune.

¹⁵ Ga wa Giwekikaluru Kpashiri koxa gipgujatwu. Gi rixanu wane chininitka:

¹⁶ *“Tyenwa gipiratkaluru tokanchi nupiryegityapna ruknoginpatka walegognekaka,” china wa Gitsrukaachi:*

“Rajiyna nenekinna Ntokanu Yokanatkalaru.

Ga wa ginshinikanna nyonatinna.

¹⁷ *Ga wa mukochirna ga wa pne rixlena gi nushinkapinitkana.”*

¹⁸ Gi rixanu wa tyekaka kaspukikowaka, waneklu maleshatkalu ganika genekashlu mukochri chinanu.

Gerotu gatnugapo ga wa gatnugapo giwekachri

¹⁹ Giyagni, nomolene, gi wa popiklerunekwu kpashiwaka wjigloka Gesogra ga chinanu, ²⁰ gerotu gatnugapoya ga wa gatnugapo giwekachriya. Walenwa wjigloka Wale kamrutanru gerotu wixa chinanu wa gimaletachrichrataya. Tyenwa Geso mane. ²¹ Ga wa gi rixanu tsru potu sasertote Gitsrukatpotu waneywu wchinini Goyakalupji chinanu, wkayegikanru. ²² Wkayegikanru potukgajirunepwu ga wa kgaonshinikanuklerunpotupwu walixlewele chinanu. Gitslaptaagajitkalunepwu Gesogra gaya giklukanuwnanshinikanutnachinwa muglenchiya wma mixinitipa. Ga wa gerkamanetkalunepwu gonu powragaluyma. ²³ Poyegirunwu womkagi gipgujtaletlu wkagwakanrupirana. Gi rixanu poyagkakachrinwa gipiratachri. ²⁴ Wyanshinikanyegkakpotutunu, wkomyekanshinikankakinripa wushiniklewatinripa ga wa kigleru kamrurchi wkamrutinripa. ²⁵ Gi wa wkaspuka gapatjeretanu wa pimrine gixjetyawaka pixka. Ga wa wanepnute gixa gapatjeretanu ga wa giykokakanu wa geta kayegikogneretinpatkalu, wa Gitsrukachigognepa.

Giklukanuwnayegixlewluwa wa wixako wushinikanuya wumukochirewatinipa

²⁶ Gi rixanu wali yoptoretinitkalu wa galikakpotunanu tokanchi ga wa wumatinitkalu, wixako wushinikanuya wumukochirewatinipa, wanepnute gi wa rawatka genekashlu giylatkalurupa mukochri chinanu, ²⁷ seyni giklukanuwnayegixlewlu kagwakikolu tsru pikluyma, ga wa xirnachri pixkalutu jgekanchi wa kamnixle-watachine kamakatachripa. ²⁸ Moysisi tokanu yokanatkaluru giknokachri gepi, mapa gipgujtatachine chinanu rupnanu metwamonutkotu. ²⁹ Giyagni ɔgi pixkalutunanukta salewakchi gkagwakyalu rumuknu retikolupa wa Goyakalu Wgene gektute-tachri, ga wa Giwekikaluru gimutlewatachri geyikachri? Walenwa granchi gimuteru kagwakachri, wa gipiratkaluru tokanchi chinpiranyegitanru granchi. Walenwa kpashiri rutakjeru gipiratkaluru tokanchi. ³⁰ Gi rixanu wumatlu wa wane chinachri: *“Gitanni gapnuuchipa. Gita gapnurewatanu.”*

Wanepnute wanechinatnaka:

“Gitsrukaachi gitakyagokanutkana rayinerutene.”

³¹ Piikalurpotupni wa yineru gijrukini, wa Goyakalu giwekachrimyo rapokinri.

Wumkata kashnantaklegoggenata walixgoggenatinri

³² Seyni gishinkapanru muchinanugognekaka, gepokamlatyegitkoklunu, wa gkashnantakgoggenatyawaklu tsru yagotlu nsalewninrikakaya. ³³ Psoji wa gixa yangikolu ga wa pejnurune getanu nsaletikolu. Ga wa psoji waneko pixka pnunnu gixkoklunu gixa gimatanune. ³⁴ Gi rixanu gimata getwamonretna gostutkalune. Ga wa gimuwatachingi wane gixle getasha konretka. Gi rixanu gixa gimatlu wa wanepnute kigleru ga wa gwagoggenatachrikaka waneygi.

³⁵ Giyagni gi giknokanru gaponshinikanrewle wa wale chinanu wanepnu tsru gapnutikolu. ³⁶ Gi rixanu gixa gimkata kashnantaklegoggenata. Wa Goyakalu gishinikanru gkamrutinpatka, gyoptotanru wa gipiratkaluru.

³⁷ *Gi rixanu pshinitsonuuji magatawa*

Ga wa ginachripa gapokanu.

Gi wa ramganatanu.

³⁸ *Ga wa poyagkakachri Gitanu*

giwekanu ralixleya chinanu.

Seyni wa yoxigikini

gi wa ruglenshinikanutanno.

³⁹ Seyni wixa gi wa yoxigikachinwu wamginripmaka, seyni galixachinwu waneya wixinripa wuwekinri.

Gi gixachrinwa galixlewlu

11 Galixlewluwa wa galikakpotunanu waneyatkawu wkagwakanrukaka. Ga wa galixlewluwa wa rumatpotutikolu wa wane rawinri metkotkaka. ² Gi rixanu ralixlena chinanu kiglepiranyegirunni gitsrukaachinni.

³ Walixlewleya wumata jemlu wa katagirsagkaka ga wa tye psolchijne koxa giplepokotkaluru Goyakalu tokanu chinanu. Wane rixa wa mupgujewnakatkaka ruyakatya wa getkalurkaka.

Gawili, ga wa Genochi, ga wa Nowe galixle

⁴Galixlewlu chinanu Gawili ganikyegitlu Goyakalu kigleru genekashlu giylatkalurupa Kayninu pnute. Galixlewlu chinanu gipgujatkalurni poyagkakachri rixinrini. Gi rixanu Goyakalu gipgujatlu renekashlekakni. Galixlewlu chinanu gipnachrinimkatkani seyini yanumsatachri pixka rixawa.

⁵Galixlewlu chinanu raniikatka Genochi gipukchi ma metinitipa. *Gi wa rukshika gi rixanu Goyakalu ganikatkalu.* Gi rixanu ma maniikonuwa wane rixa gipgujatletka wa *wale giglenshinikanutlu Goyakalu.* ⁶Gi rixanu wa yineru galixlewlu migje gi gimkata giglenshinikanretlu Goyakalu. Gi rixanu Wale yegi yachri gimkata galixleta wa wane rixinri Goyakalu ga wa rujgapotutjene gapnutachrini Wale.

⁷Goyakalu ginkakagnaputlu Nowe ma metanutuwapirana. Kagwakpiratachri Nowe, ralixle chinanu kamrutlo tsro pumle wa gipji gajene gognetakikolupa. Wane rixinri ruklukanuwnakakna tye psolchijneko gajene. Poyagkaklewatachri rixka ralixlewle chinanu.

Gawra ga wa Sara galixle

⁸Tomgakalurni Gawra, galixlewlu chinanu yijnakota. Wane yiyatka. Yoptochi-jnetyawakapa yatka. Rushpakamatka mumatkatni wa yiyawakapa. ⁹Galixlewlu chinanu gipiratikowaka chiji rawananumta wajra gajeru pixka. Mkachripjikaka rawananumta Gisaakayma ga wa Gakowoyma. Wannanwa waleymalune waleko gipiratkaluru yoptotachinepa. ¹⁰Gi rixanu kagwaklu pokchi gichko poyegitkaluru. Wa pokowatachri ga wa kamrujixachri walenwa Goyakalu.

¹¹Galixlewlu chinanu walako Sara wugenewata wa tsrotsoleji tixinitka ga wa topapko giknogyatkalo. Goyakalu giyakleya tyoptota toklopishanepa tkoshpak-inripa, gi rixanu tkagwaklu poyankakachri wa tupiryegitjeru. ¹²Giyagni satupje yineru, ga wa wale gipnachri pixkalutu, ruxolewniyna gixolune potu. Wa tengogne gajeru katagirkaka pixka, ga wa tsru wenuspuwnaga gajeru ksatupagi, mumkata yantaletkotupagi, ruxolewniyna.

Wajra gajenni tyechijne gwanatachinni

¹³Kalixaklerunni gipnana pejnurunniko wanna nyi, wa gipiratkaluru myoptotkaniko. Seyini gowukayako retyaluna. Rumuwyegitluna. Wannananuko gipgujatnawa wajra gajenni ga wa maleka giyakatyachinni rixna tyechijneya. ¹⁴Gi rixanu wane gixachine gimatkakwu wa gichijnepotupna rujgana. ¹⁵Ga wa rushpakchi-jnetyawakna galikaka rushinikinmakna, kagognepmakna satokinripmakna. ¹⁶Ga wa xani wanepnute kiglewakchijne raluka gapkapletna. Walenwa tengogne gajechijne. Giyagni Goyakalu gi patewata wane chinikolu Royakalutna. Gi rixanu Wale galpokotyana pokchi.

Gawra, ga wa Gisaaka, ga wa Gakowo, ga wa Gosi

¹⁷Yantaletkoklunu Gawra, galixlewlu chinanu ranika genekleshatyaplu Gisaaka. Gipiratkalurkaka yoptotachri ranika genekleshatyaplu satupjerutu gituru. ¹⁸Wa wane chinpiranyegitkaluru, *Gisaakaya puklopishanepa chinkalunepa.* ¹⁹Wale kagwaklu wa gipnachinetskalaya rumkata yotunkakletlu Goyakalu. Ga wa galikakni gipnachrinanni pixkalutni Gisaakni. Seyini giwekachri yoptotatnaklu Gawra.

²⁰ Galixlewlu chinanu Gisaaka gighenshinikanyegitna Gakowo ga wa Gisawo wa ginachrikakapapiranaya.

²¹ Wa rupnakastsi rixinitka Gakowni, galixlewlu chinanu satkaka Gosi wgenene ruglenshinikanyegita. *Kanojereptostsi gitspanotachri Goyakalu yonogyegita.*

²² Wa rupnakastsi rixinitka Gosni, galixlewlu chinanu gimolene rushiniikaka Gisrayiliklopishane gishpakiripa. Ga wa gigapupa towyegimta.

Moysisi galixlewle

²³ Wa Moysisi gishpakinitka, galixlewlu chinanu mapa ksuru yogimatkaluru ru-runeya. Gi rixanu retluna kigleru mturu. Gi wa pikluna pogirchi yokanre.

²⁴ Wa tsru rixinitka Moysisi, galixlewlu chinanu rujretyalu wa Gwarawo nshicho wgene chinikolupa. ²⁵ Wale tsonitgonuklu Goyakalu gayineruteneyma saletikolupa, mukochri gimeyiwatkalurkaka pnute wa pshinitsonu waneyapmaklu. ²⁶ Gigiptochijne ponikolewle gignantaakaluru pnute tsru kagwaklu Kristo yangapiranyegitikolu ponikolewle. Gi rixanu gapnuru yegi yigata. ²⁷ Galixlewlu chinanu ruknokamtatkalu Gigipto. Gi piklu pogirchi gamewninri. Gi rixanu metkotu getachri pixka poyentunwale rixogogenata. ²⁸ Galixlewlu chinanu Tsru Giknoglushgogne kamrujixa ga wa granchi gitslaptaglewlu, wa muchinanu wgenchine giylatachri ma mujtukyapna.

Wa Gisrayiline ga wa Raawi

²⁹ Galixlewlu chinanu koprutluna Sergalu Wenu wa popriri chiji pixka. Wa Gigipsyone yagota wane gixletini, ruylatkanna. Ragyekanna.

³⁰ Wa payokgipregogne sajurutkalurni Geriko Pokchi prijere galixlewlu chinanu rupkolikamtana.

³¹ Galixlewlu chinanu wa kapnokawaklero Raawi gi tupna malixakleneyma gi rixanu kigle yoptole tixna getjechijnetachine.

Galixlewlu gakagloklewatinri

³² Ga wa ¿klu wanepnute nchinanu? Gi rixanu gogi nmagatya nunkakpiranyemopotutyapna Getyo, ga wa Waraka, ga wa Sansoni, ga wa Gepite, ga wa Tawi, ga wa Samoyro, ga wa tokanchi geneklewatachinni. ³³ Wannanwa galixlewlu chinanu rakaglokamtluna pogirewatyawaakaka, poyagkaklewlu kamrutna, rapkatluna gipiratkalurkaka, tsru mgenoklunni rushyanamamtana. ³⁴ Gichkoximalerni ruwakamtana. Yoglolewapispu mayxawniyna. Gigrokachine muchkowkaakana. Gichkolune rixkaakana giylalu yegi. Pnu gajene solalone gwanananumtachine satkagna. ³⁵ Suxone wannanune gipnachine yotunkaakalune yoptotatnakna. Pimirini saletpotutkalunni. Gi raluka gishpakletinripna, wa rapkapyapluna kigleru potu yotunru. ³⁶ Pimrine yantaletika ruxpiranatikalna ga wa kochipjetikalna, ga wa wanepnute rostutikalna ga wa yoshmakikalna. ³⁷ Sotlujetkalunenni. Yantaletkana. Yosokotkana. Yoglolewapi giylalewatyawaka rupniyna. Gowegamta, chiwomta gitakachine ruyaglotatna. Magatyachinni. Salewnachinni. Yenetkalunena. ³⁸ Gi wa tyechijne gajenni gimukanni wanna. Yineru mwiyawakankaka pupjetyana, ga wa magkakakaya, ga wa gitawakapnakakaya ga wa chijipnakakaya.

³⁹ Ga wa pejnurunniko wanna nyi kiglepiranyegirunni galixlewlu chinanu. Gi yoptotluna gipiratkalurkaka. ⁴⁰ Gi rixanu Goyakalu galpokotatkalu kigleru potu wixanupa, wa wixa mwaknu gi wa mmagatikane rixkaakona wanna.

¡Gi pejnunanukta getachine!

12 Giyagni wixa koxa gi rixanu sajruukalunwu gi pejnunanukta getachineya kyachgaperu pixka, wuwshokanru pejnuruko wmukochire ginu, wa wsajrukjeru wmukochire. Ga wa kashnantakgognenatachinepwu, wunaple gajeru yagotikowaka wasukamtini. ² Geso yegi yigatachinepwu, walixlewele muchichachri ga wa poyagkakachri. Gimuwlu chinanu Wale ginaple gitaakaluru, Wale kashnantaklu koroshishkita. Gike rixanru patewluni. Ga wa tuplatatka. Goyakalu tuplapijere potuklesretate tuplatatka. ³ Giyagni gyanshinikanpotutanru Geso gma mamanutinitipa ga wa gma mugrokanshinikanutinitipa: Wale kashnantaklu gi pixkalutunanukta kmukochirerune yoptopirkakle Waleyako.

⁴ Gixa gi wa granchipotunanuko gixa yagotletawalu mukochri wa nsatkakyaplu.

⁵ Ga wa gixa gamtakatkalu giykolu, wa wgenchine pixka gixa giynumsatikolu: *Noturu, gi wa gike migje pixka pixa getletanru Gitsrukaachi saletlewe.*

Gi koxa pugrokanshinikanutanu wa Wale chigetjetinipyi.

⁶ *Gi rixanu Gitsrukaachi rushinikanru saleta.*

Ga wa rachichotna pejnuruneko wugenene yoptotanune.

⁷ Gkashnantakgognenatanru nsaletikolupa. Wugenene pixka rixgi Goyakalu. Gi satu mturu ruru ma saletanutu. ⁸ Ga wa gma saletkoklunu wa pejnuruneko salewnaletini pixka, waneklu pakochingi. Gi wa Goyakalu wgenengi. ⁹ Gi rixanu waneywu galikaka wurune wumaneya. Saletawakletwuna, ga wa wkagwakpiratna. ¿Gi ge wanepnute galikaka wyijnakotanru giwekikalurune Giru, ga wa wuwekanu? ¹⁰ Gi rixanu pshinitsonu saletawakletwuna gikta rixpoko getletyawuna. Seyni Goyakalu saletwu rupxakyapwu ga wa rupashiregnu rapikyapwu. ¹¹ Galikakni pejnuruko saletlewu xawakni gi wa gimuwlu kagwakika, seyni wamonchi. Seyni wanepnute kigleru kamrutanna wa saletlewu gasrukanune, kpoyankaklewaklerunetka, kigle gwashle rixinripa.

Wuykotka kpashirinepwu wixinripa

¹² Giyagni mpotukatnwa gimyo gigrokachri ga wa gitskeri muchkotu. ¹³ Ga wa potukgapolu gkamrutanu gijixi chinanu, pnu mayinitipa yokmatachri, seyni rutskalakikolupa galikaka.

¹⁴ Gijgapotutanru kigle gwakaklesha gixyapna pejnuruneko. Ga wa gijgapotutanru kpashirine gixikolupa. Wane gma mixkakoklunu, gi gimkata getletlu Gitsrukaachi. ¹⁵ Ggirukotinwa satu ma maga gapkapletyaplu Goyakalu gimutlewe. Gi satuna pachikgajitachritski ma tseruwninitipa kojwaklewatachripmaka, ga wa gixolune puchotachripmaka. ¹⁶ Gi wanepu kapnokawakleru, gi wa gimuteru gixachriko Gisawo pixka, wa paniklupje chinanu rushagkalu muchinanu wgenchi gitakikolu. ¹⁷ Gi rixanu gixa gimatlu wa wanepnute wa giglenshinikanyeglewu yoptotikolupapiranaya ralukinitka giknookalurutkani. Gi rixanu gi rukshikatkalu renshinikanutyawakapmaka, rujgalewpotutnimka giktegayma.

Gepi magkakaka

¹⁸ Gi rixanu gixa gi wa kamruukaluru magka gapyegita, xirnachri galgachri yegi, ga wa yachnewlu ga wa mapshagalu, ga wa kawlenekalu, ¹⁹ ga wa kowgima, ga wa

tokanchigima, wa jemachine gagjipotyegitanru gi wanepnuteko wanna yegi yogni-iko tokanchi. ²⁰ Gi rixanu gi rumkata gakotletatkaluna Tokanchi Yokananatkaluru: *Ga wa nikchine rakatsrekmagkatetiniplu sotlujetkomkana.* ²¹ Wane rixa piikaklewleta wa getkaluru, wa Moysisi wane china, *“Npikpotuta. Nutatata.”*

²² Seyni gixa gapyegitlu Siyo Magkate, ga wa Goyakalu giwekachri pokchi, wa Gerosale tengogne gajeru, ga wa gixolurune potu Goyakalutowrerune meyiwlu yegi gapatachine, gapyegitlu. ²³ Ga wa gapyegitlu muchinanu wgenchine gapatjetachine tengogne gitakgiwakatkalune yegi. Ga wa Goyakalu yegi wa pejnuruneko Gitakyagokachri, ga wa giwekikaalurune poyagkakachinenu yegi, wa mmagatikane gixkaakalune. ²⁴ Ga wa Gesoyegitkagi wa gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu kgiglepokyegikleru, ga wa granchi gitslaptaglu yegi, Gawiligraga pnute kiglerkaka ginkakletachri.

Pogirewatikowaka mkomyemyetkotu

²⁵ Ggirukotinwa gi wa giknokanru wa Yanumatachri. Gi rixanu tyechijne giykolewatyachri, Moysisi, giknokachine ma mayxawnnitipna, wanepnutpotwu wixa wa tengogne Giykolewatyachri wkatjitini, wma mayxawnnitipa. ²⁶ Tye tokanchigima muchinanu komyemyetanru solchijneko. Ga wa xani rupiirewata. Wane china, *“Pakatapje nkomyemyetanutkalu chiji.* Gi wa chijijjepni seyni *tengogne* koxa.” ²⁷ Wa tye tokanchi *“pakatapjechi”* gimatkakwu wa koshaakaluru-pni wa komyemyetkalurkaka, kamrutkalurkaka pixka, rawgognenatinripa wa mkomyemyetkotkaka.

²⁸ Giyagni wumuwatanu pogirewatikowaka mkomyemyetkotu yoptotachine wix-inripa. Giyagni kgipashiregolunepwu ga wa kagwakpiraklerunepwu, Goyakalu yegi wkamrurewatini wuglenshinikanutyaplu Wale. ²⁹ Gi rixanu Woyakalutni xirnachri nikatlewatachri.

Kristonune gimkata kamruretanru

13 Gishinikmolkakgognenatachinepgi. ² Gi gimuslawatanru machipepjigi gix-inripa. Gi rixanu wane rixinna pimrine, Goyakalutowrerune wannapji rawkaakana. ³ Gishinikanna gostutkalune wannayma gostutkalunepgi pixka, ga wa yenetkalune gishinikanu gi rixanu wanna pixka gixa koxa gixa kamanerungi.

⁴ Pejnuruneko yegi kagwakpiratkalurupni kashimyokaklu. Ga wa kashimyokachine gapnokawle kpashiripni. Gi rixanu gapoklewatachine ga wa gimopatlewatachine Goyakalu giklukanuwnayegjixanna. ⁵ Gi wa sroschi gerune gixjetachinepgi. Wa waneygi gixinri kiglenshinikanuyapgi. Gi rixanu Goyakalu wane china:

“Gi pagogneko gi nkaspukanunyi. Gi koxa nuknokanyi.”

⁶ Giyagni kiglenshinikanwu wane wchininripa:

“Gitsrukaachinwa nupxakjeru.

Gi npikanu. ¿Klu kamrutinno yineru?”

Gimalwurni wa genekashlu Goyakalu gigleretanru

⁷ Gishinikanna ggirukotjene, wa Goyakalu tokanu ginkakjene. Getjepotutanru rixjetyawakna wa wanna chinanu yoptotkalurupa. Ralixlena yimachinepgi.

⁸ Rixyawakgognenanukni Geso Kristo kapetgogneni ga wa xani, ga wa psolu gwash-lepotunanukopa gike rixiniko mnikawnakatupa.

⁹Pnumnu gixachri ga wa pne giyakatyachri ginkaklewlukaka gi wa pup-jekakangi. Gi rixanu kiglerni wa poyegitikolu wa gaschi gimutlewlw chinanu, gi wa niikaluru chinanu. Tyekaka gi wa gipxakna wa wane gixachine. ¹⁰Waneywu genekashatikowakakwa. Wa mkachripji kamrurewyegitachine gi wa rutaakana nikiyapluna walekwaya.

¹¹Gi rixanu sasertote gitsrukatenne potu kphashiwaka ganiklu nikchinegraga mukochri chinanu. Ga wa pokchi malekate yoxikmanetikna nikchine. ¹²Giyagkoxni Geso, wa kphashirine rixkakyapna yine Waleko gigragaya, pokchi gipgyaptote malekate salewniya. ¹³Giyagni pokchi gayinitka. Wale yegi gayanu. Wkashnantakanru Wale yenetpiranyegitikolu. ¹⁴Gi rixanu gewi maleshaywu pokchi gwagogenatachripa. Seyni wujgalu papokchi wane gixachripa.

¹⁵Giyagni tye chinanu genekashlu wanikyegjegognenatanru Goyakalu, wa poyagnutlewlw genekashatkaluru. Tyenwa wtokanu, giwaka gipgujtatachrikaka. ¹⁶Giyagni kigleru kamrurchikaka ga wa gapsakaklu gi wa gimuslawatanu. Gi rixanu tye pixkalutu genekashlukaka ruglereta Goyakalu.

Galixanna ggirukotjene

¹⁷Galixanna ggirukotjene ga wa gyijnakotanna. Gi rixanu wanna giruktatan-shinikanutgi gigyeglewatachine rixinna. Gyijnakotanna wa gimuwatachinea rixinripna, gi wa gochgitachinepni, gi rixanu gi wa rochgirmakna gipxakgi.

Gagjigogneyegitanwu

¹⁸Wixa chinanu gagjigognetanu. Gi rixanu waponshinikanyegitlu muklukanuw-nanshinikanutkanepwu. Psoluyako waluklu kigleru gixjetachinepwu. ¹⁹Ga wa gixo nagjipotutgi wane gixa gagjigogneyegitanno, wa giyampotu gixa yegi nsatkakikolupa.

Giglenshinikanyeglewlw

²⁰Wutsrukate Gesonwa tsru potu gowegane girukotachri, wa tokanchi gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatugraga chinanu. Wale yotunkakjeru gipnachinetskalaya Walenwa giglewanshinikanrewlu Goyakalute. ²¹Ralpokotangi pejnuruko kigleruya wa rushinikyawaka gkamrutinripa, Geso Kristoya gkamrutinri wa Goyakalu gigleretanru, wa Geso gimalwugognenatkalurupni gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

²²Nagjitgi, nomolene, gakotanru nuykole, gi rixanu psotsotaji nyonyegitgi.

²³Nunkakgi gimatinripa wa wumole Timotiyo kaspuukalurutkani. Giyampotu runinipa, waleyama netapangi.

²⁴Galukanna pejnuruneko ggirukotjene ga wa pejnuruneko kphashirine. Gitalya gajene galukgi.

²⁵Gimutkalunepgi pejnurunekgi gixa. Wane gixkalurupa.

Kpashiri Santiyako Kirukate

Galuklewu

1 Santiyako kirukate. Walenwa Goyakalu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo wayegrerni.

Pamole gepinerune gipalatachine chinanupni. Nalukgiwakatgi.

Gimuwlu gkagwakinri wa yantaletlewu gapyegitinipgi

²Nomolene, pejnuruko gimuwlu gkagwakinri wa pnunnu gixachri yantaletlewu gapyegitinipgi. ³Gimatlu wa galixlewu yantaletkoklunu, wale kamrutlu kashnantakgogneru. ⁴Giyagni kashnantakgogneru gixaya poyagkaka kamrurpotutanuchi, wa gixa mmagatikane gixinripa, ga wa poyampotutachinepgi. Gike gmagatinripa.

Galixlewleyma gagjitanru gimatkalewlepa

⁵Ga wa gimatkalewlu magatinwa satu wa gixa, Goyakalu gagjitanu. Walenwa pejnuruneko genekashatachri, ga wa myangaletni. Ga wa geneeko. ⁶Seyni galixlewleyma gagjitanru. Gi wa gnutanshinikanutanu. Gi rixanu wa nutanshinikanutachri tsru wenushpurga pixka rixa, kannipgyalu ganikashpurgatanru ga wa pnunnu yakakgatkalurni pixka rixa. ⁷Giyagni wale jeji gi kagwakanru Gitsrukaachiya yopotyaplu pagixanu. ⁸Wa jeji kashrijtanshinikanukleru momkaagapotkatpotni.

Kwamonurune ga wa ponikolune

⁹Wa wumole gimuteru galixkowatanu wa tsru rixinripa. ¹⁰Ga wa ponikolu galixkowatanu wa gimuteru rixinrinapa. Gi rixanu wa wale gipnini kshanagwu pixka. ¹¹Gi rixanu remnuyma rushpakinitka tkachi, kshana gipriga ga wa gigwu gijrukana, ga wa ruglenugwu salewna. Waneko pixka rixa nikawnaletanu ponikolupni raluka kamruretanruyegkakaya.

Wa jeji yantaletlewu kashnantakgognenatachri

¹²Giglenshinikanyegitkalurni wa jeji yantaletlewu kashnantakgognenatachri. Gi rixanu wa kigle getanshinikanutkoklunu waneklu yoptotanru giweklu sagyeta, wa Goyakalu gipiratayana rushinikjene.

¹³Wa satu yantaletkoklunu, gi wane chinanu, “Goyakalu nyantaletika.” Gi rixanu Goyakalu gi wa gekttkaka yantaletika. Ga wa gi satuuna yantaleta koxa Wale. ¹⁴Seyni satkaka yantaletkalurni wa walenuko retsotanrewleya rutsekletkoklunu ga wa yokshatkoklunu. ¹⁵Giyagni wa getsotanrewlu wugenetini, waneklu wugenetlu mukochri. Ga wa mukochri galixinitka, rawkaklu gipukchi.

Kigleru genekashlu

¹⁶Nushinikanune nomolene, gi mpupjekaako. ¹⁷Pejnuruko kigleru genekashlu, ga wa pejnuruko mmagatikatu genekashlu tengogne giyakyachrini. Pokamlatachrikaka Giru yegi ginyachrini. Wale maleshaylu kashrijewnalu, gi wa giprojtalumu mayawleko. ¹⁸Waleko rushinikanuya Wale wugenetwu galikakpotunanu tokanchiya. Muchinanu potu wutakikolupa ruyakotanrukakaya. Yiglepotuko

jigekanuwatachinepgi ¹⁹ Gimatanru gixa, nushinikanune nomolene. Pejnuruneko yine giyampotu yijnakotachinepa, ga wa yiglepotuko yanumsatachinepa, ga wa yiglepotuko jigekanuwatachinepa. ²⁰ Gi rixanu wa yine jgekanu gi wa Goyakalu poyagkaklewe kamruta. ²¹ Giyagni giknokanru pejnuruko kapcholu ga wa gixo potu gektutu. Ga wa gmayognuyma gyoptotanru tokanchi gitakanshinikanutkaluru. Wa wale gimkata gognetkakletyapgi.

Tokanchi kamruklerunepgi

²² Tokanchi kamruklerunepgi. Gi wa yijnakoshatachinepgi gixnanuko yokwitnawa. ²³ Gi rixanu girukokta tokanchi yijnakotachrini, ga wa gi wa kamrutlu, walenwa jeji pixka rumumtoretanrugoji retpotutnawa ganigapiya. ²⁴ Gi rixanu wale getpotutnawa. Ralimta. Waneklu ramtaklu gi pixka gixachrini. ²⁵ Mmagitikatni gishpaklewu gixpokotyawakapiranaya. Giyagni girukokta vojrigi getlepotutlu gishpaklewu gixpokotyawakapiranaya, ga wa romkagitlu, walenwa gi wa yijnakoshatachrini kamtakakleru, seyni kamrurchikaka kamrutachri. Giglenshinikanyegitkalurupni kamrureya.

Yonogyeglewu powralu ga wa mumtuukotu

²⁶ Wa satu kagwakinipwa Goyakalu gomkagitachri rixinri ga wa gi wa chipetanutinipwa seyni yokwigajitnawa, gi wa galikakni Goyakalu romkagitinrina. ²⁷ Wa yonogyeglewu powralu ga wa mumtuukotu Goyakalu Girchi getanu, walenwa wsalwayegityapna murune ga wa gipnagnurutachrone salewninriyina, ga wa wumretinwa powrapotupwu tyechijne gajeruya.

Gi wa manewle gighenu chinanu wyoptojetanru yineru

2 Nomolene, wa kgoyaknuru Wutsrukate Geso Kristo galixachine gixini, gi wa manewle gighenu chinanu gyoptojetanru yineru. ² Gi rixanu wa gapatjetyawaka jiglokinipa satu jeji, kori yoshmakamyojrechi gitakachri ga wa mkachri katajimtaluyma, ga wa kwamonuru jiglokinipa kapcholu mkachriyima, ³ ga wa gixa getpotutiniplu wa katajimtalu gitakachri, ga wa wane nchininiplu, “Gewi kiglewaka ptuplatanu.”

Ga wa kwamonuru wane nchininipa, “Wane ptunwatanu.”

Waka, “Nutsanjixgapre ptuplatanu,” nchininipa, ⁴ ¿gi ge gixakonshinikanuya gitakyagoklewata, ga wa giklukanuwnayegjixlewatachinetkagi mugletu shinikanchiya?

⁵ Nushinikanune nomolene, gyijnakotanu. ¿Gi ge Goyakalu tsoomitna wa kwamonurune tyechijne gajeruya, galixlewu ponikowatyachinni? Wannanwa rupiratanru pogirewatawaka yoptotachinepni, wa rushinikjene rupiratinri. ⁶ Ga wa gixa mkagwakpiratkone gixna kwamonurune. ¿Gi ge ponikolune kapsakletgi, ga wa gitakyagookikowaakaka gi gekosemtgina? ⁷ ¿Gi ge ponikolune mupashiregnuchi chinyegitluna wa kigle giwakuwa ga wa gixa koschekikolu giwaka?

Pogirchi tokanu yokanatkaluru

⁸ Wa pogirchi tokanu yokanatkaluru mpoyagkakinipa galikaka kigleru gkamruta wane chinyongatyawaka, “*Pushinikanru pumwastsitanru pixnanuko pixka.*” Wane gixini, kigleru gkamruta. ⁹ Seyni manewle gighenu chinanu gyoptojetiniplu yineru,

mukochri gkamruta. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru gekakgitgi kgiklukanurune gixinri. ¹⁰ Gi rixanu girukokta kamrutlu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru, ga wa satupje yokanru pupjetini, pejnuruko rukluka Tokanchi Yokanatkaluru. ¹¹ Gi rixanu wa wane chinachri: *Gi wa pumopatlewatanu*, wane china koxa: *Gi puylalewatanu*. Giyagni pma mumopatlewatanu seyni puylalewatinipa, Tokanchi Yokanatkaluru kaspakachritkayi.

¹² Wanepotuko nchintokanutanu ga wa wanepotuko gixa kamruretano gitakya-gookalunepa pixkalunepgi chinyawaka wa tokanchi gishpaklu gixpokotyawkapiranaya. ¹³ Ga wa metwamonrene giklukanuwnayegjixko metwamonutkonepni. Gi rixanu getwamonrewlu gaalixlu giklukanuwnayegjixlewlu.

Kamrurchi ga wa galixlewlu

¹⁴ Nomolene, ¿klu rupxaklewatyga wa satumka wane chinnawa, “Kalixaklerno,” ga wa maleshaylu kamrurchi? ¿Rumkatge gognetkakletlu ralixlewlemka? ¹⁵ Gi rixanu wumole mamkatu ga wa mamkato gixinipa ga wa maga nikletini walegogne, ¹⁶ ga wa satu gixa wane chinashatinipna, “Gajewa. Kiglenshinikanupgi. Gi wa kachiklepatkagi. Jinanupgi.” Seyni gi wa genekinipna gimanna galukyawaka, ¿klu rupxaklewatyga? ¹⁷ Waneko pixka rixa galixlewlu. Mkamruretmake gipnachrini wa galixlewumka walepje chininri. ¹⁸ Seyni satu wane chinanu, “Pixa waneya galixlewlu. Ga wa gita waneya kamrurchi.” Mkamruretyi pixini pekagitanno palixlewle, ga wa gita koxa gekakgitanyi nalixlewle nkamrureyma. ¹⁹ Pixa galixlu wa satupjerutu Goyakalu. Kigleru pixa. Ga wa kamchine koxa galixlu ga wa ruypiypiyegitluna.

²⁰ Ga wa pixa yineru gike gaprimigjeyi, ¿gi ge paluka gimatletlu wa galixlewlu ma kamrurnumka gike gaprini? ²¹ ¿Gi ge kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakotu ru-taaka wutsrukatni Gawrani? Wa gituru Gisaaka giylatikowakakwa ranika genekashleta. ²² ¿Gi ge getlu wa rukamrurewkaka ralixlewle ga wa kamrure? Kamrurchi chinanu mmagatikatni galixlewlu. ²³ Giyagni poyagkaakalurutkani wa yonatkaluru chinyawaka:

Gawrani galixlu Goyakalu. Ga wa rutakyegitka poyagkaklewle rixinri. Ga wa wane chinka Goyakalu gitamanru.

²⁴ Getanru. Kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakotni yineru. Gi wa galixlewlu chinanupjeni.

²⁵ Waneko pixka tixa Raawi kapnokawaklero. ¿Gi ge kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakoto tixinri, wa tyoptotinna towrechine ga wa pagapoko tkoshpakyana? ²⁶ Gi rixanu wa manchi muwekletu pixka rixini gipnachrini, waneko pixka rixa galixlewlu. Ma kamrurnu rixini, gipnachrini.

Wunnu tsrupotkaka tserpiranawata

3 Nomolene, gi wa gixolunepgi yimaklewatachinepa. Gixa gimata wanepnute giklukanuwnayegjixpotutko yimaklewatachine. ² Gi rixanu pejnurunekwu wixa gixo wpupjetya. Satumka gi pupjetini tokanuya, tyemka jeji mmagatikatupmakni. Rumkata gaalirmanetnawa psolpotuyako.

³ Kawalyonenama chipetapi wutakini wyijnaakakyapna, psolmaneko wpotukatyana. ⁴ Getankoxlo kanawa. Tsropotmakni, ga wa gichkonnipgyalu tanikika. Seyni mturu potu potukatapi tpotukatika ginakakta potukatachri gishinika gitakletlo, wane tyinripa. ⁵ Waneko pixka rixa wa wunnu. Walenwa mturu wumane pso-

jite, ga wa tsrupotkaka tserpiranawata. Mturpotumero gipsomxiginanuktalu yochpikanru. ⁶Ga wa wunnu xirnachrimerni. Psolchijne gajeruko mpoyagkakleni wa wunnu. Wane rixa wunnu wumane psojtkakatskalaya. Wale puchotlu psoluko wumane. Xirnakaklu psoluko wixjetyawaka. Ga wa waleko xirnakaaka Gigena xirnachriya.

⁷Gi rixanu pejnuruko tyegogne gajeru, gepkoxamkojejixirune, ga wa kamejirune, ga wa yosrolotachine, ga wa tsru wenga gajerkaka pejnuruko gimkata puratkota ga wa puratkalurutkani yineya. ⁸Sejni wunnu gi satuuna yineru gimkata puratletlu. Walenwa gekutu giyoljegognenatachri. Katseplu kamakalu gipnamenu.

⁹Waleya wumalwutlu Gitsrukaachi Girchi. Ga wa waleya wkamakpiratna yine, Goyakalu pixka kamrutikalune. ¹⁰Wale namchiyako ruspakya gimalwuru ga wa kamakpiiru. Nomolene, wane gixachrikaka gi galuukalurni. ¹¹Satu gishpagatyawakapnapjeya gi jimlemlegata mushgalu ga wa mrogalu ¹²Nomolene, gi tumkata gikermuna gwaletlo goliwaji. Gi wa gowatsa koxa gimkata gwaletlo giker-sagi. Gi koxa mrogalu gishpagatyawaka gimkata mushgalu gwaleta.

Gimat kalewlu teno giyakatyachri

¹³¿Wanerge satu kgimatkaleru ga wa kanshinikanuru gixa yegi? Kigleru rixjetyawakaya kamrure rekakgitanu gimat kalewlu mayognuyma. ¹⁴Ga wa ganxalu pachikgajitinipgi ga wa waneygi nchinini pagajiya gimkapnuglu, gi wa galixkotinwa. Gi wa gweyawyegitanru galikakpotunanu tokanchi. ¹⁵Wane gixinipa gimat kalewle gi wa teno giyakatyachri, sejni tyechijne gajerukni. Manchi giyakatyachri, kamchi wane gixle pixka. ¹⁶Gi rixanu ganxalu yegi ga wa gimkapnuglu yegi, wanekoxlu mumatanshinikanutikowakanu, ga wa pejnuruko gekutu kamrurchi.

¹⁷Sejni teno giyakatyachri gimat kalewlu muchinanu gapka kpashirni. Wanepnute gigurewanshinikankaklewatachri. Ga wa mayogotni, ga wa powixkowatachri, ga wa kgetwamonreru potu, ga wa kigleru kamrurwleru potu, ga wa mnutanshinikanutkatu, ga wa mixashatkatu. ¹⁸Ga wa poyagkaklewatachri kigurewanshinikanrewakleru kamrurwata. Wane rixna gigurewanshinikaneygakachine.

Goyakalu gkamnixinri

4 ¿Ginaka ruyakaty giylalkaka? ¿Ginaka ruyakaty yagotkaklukaka gixkakluko? ¿Gi ge wane ruyakaty wa giguretashatanruykaka gimane psojtkaka yagotkakyachri? ²Getsotanrewata ga wa gi waneygi. Giylalewata. Ganxalewatya. Ga wa gi gimkata waneygi gixleta. Gyagotkaka ga wa giylalewata ga wa gi waneygi, gi rixanu gi gajjirewata. ³Gagjita ga wa gi gyoptota, gi rixanu gektu gajjire gixa, giguretashatanrukaka gnikatyaplu.

⁴Kgimopatakerungi. ¿Gi ge gimata gixa tyechijne gajene gimatinri walenwa Goyakalu gkamnixinri? Giyagni girukokta galuka tyechijne gajene gimatanru gixletnawa, Goyakalu kamnixjeru rixkaaka. ⁵¿Waka gkagwakluge wa yonchi maleshawaklege chinyawaka: “Ganxaluyma gogaluklewlu rixa wa Giwekikaluru wixagwachri?” ⁶Sejni tsru potu gimutlewlu rixwu. Giyagni wane china:

*Goyakalu satkakna galixkotnachinwa,
ga wa rumutna mturune gitaknachinwa.*

⁷Giyagni Goyakalu yijnakotachinepgi. Nsatkakanru kamchi gitsrukate ga wa gixa yegi rasukini. ⁸Gkayegikanru Goyakalu, ga wa Wale kayegikangi gixa.

Kmukochirerune, geromyoginwa. Kashrijtanshinikanuklerune, mpowratgajitinwa. ⁹Salewnachinepgi. Gwamonuwatanu, ga wa nchiyaganu. Gitsolguwle nsalewnale gkashrijetiko. Ga wa gimuwle gichpokgojre kashrijetiko. ¹⁰Mturune gitakinwa Gitsrukaachi getanu, ga wa Wale tsru gitakangi.

Gi wa gjigyegkakanu gixkakluko

¹¹Nomolene, gi wa gjigyegkakanu gixkakluko. Girukokta jigyegitlu gimole ga wa ruklukanuwnayegixlu gimole, wa wale jigyegitlu Tokanchi Yokanatkaluru, ga wa ruklukanuwnayegixlu Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa pixa giklukanuwnayegixiniplu Tokanchi Yokanatkaluru, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrukerutkayi seyini gitakyagoklewatachriyi. ¹²Satupjerutni wa kyokanrewakleru ga wa kgitakyagoklewakleru. Walenwa gimkata gognetkaklewletachri ga wa gimkata gamgaklewletachri. ¿Katyi pixa wa pumwastsitanru gitakyagoklewachripmakyi?

Yechikawapirana

¹³Wuya gixa, wane chinachingi, “Xawakni ga wa yechikawa tye pokchiko gayanu. Satu walapu wane wuknokakini. Wmarnewatanu ga wa waneyapwu wane wixlepa.”

¹⁴Wa wane gixachingi gi gimatlu wa yechikawapirana, ga wa gi pixkalutni giwekinri. Gi rixanu kapgyalu pixkalungi gixa, pshinitsonu gipgijewnachingi. Waneklu gamgamtanu. ¹⁵Seyni gimkata wane chinretgonuka, “Wa Gitsrukaachi gishinikiniplu, wuwekanu ga wa tye wkamrutanu ga wa wale wkamrutanu.”

¹⁶Ga wa xani gixa galixkowyegitlu nsanowashle. Mugletni pejnuruko tye pixkalutu galixkowlu. ¹⁷Giyagni kigleru gimata kamrutachri, ga wa gi kamrutlu, wale chinanu mukochrini.

Ponikolune kapsakletachine saletko

5 Wuya, ponikolune, nchiyaganu. Nsaplewjetanu nsalewninrikakayapa wa gixa yegi gapokachripa. ²Mponikolewle gijpagiyina. Gimkalu kochopatewata. ³Gkorite ga wa nsroschite tuchkatnanatkawa. Tpuchowle gipgijtatangi ga wa xirnachri pixka tixa nikatlegitutangi. ⁴Ralipregognekaka chinanupa, gapotlo. Gjemanu: Tsaplewata wa kamrurwaklerune wenutikolupmaka, wa gixa gwiyna gisanate jirgiyachine. Ga wa ksolaloteru Gitsrukaachi yijnakotlu tsaple. ⁵Mponikowashata tyechijneya. Gmeyiwashgoggenata. Jinanunshinikangi, nikchi giylatikolgogne pixka. ⁶Gixa giklukanuwnayegixlu poyagkakachri, ga wa giylatlu. Gi wa rujga satkakleyegitgi wale.

Mapognanunepgi

⁷Giyagni, nomolene, mapognanunepgi Gitsrukaachi gapokinpotunanuko. Getanru kgisanatewakleru. Kagwakgoggenatlu kigleru potu chiji gwakakanru. Mapognanutni wa yoptotinpotunanuklu muchinanu gina ga wa ralipre gina. ⁸Gixa koxa mapognanunepgi. Gmuchkotanshinikanutinwa. Gi rixanu Gitsrukaachi gapoklepa kayegika. ⁹Nomolene, gi gkegemgayegkakanu gma muklukanuwnayegixikotupa. Kgitakyagoklewakleru gipgyaptostsi tunwanatataka.

¹⁰Nomolene, gyimanru waneyapgi wa tokanchi geneklewatachine salewnalkaka ga wa rakotanshinikanuwlena. Wannani Gitsrukaachi giwaka ginkaklewatyachinni. ¹¹Giyagni giglenshinikanyegitkalunni wchinyegitna kashnantakan-

shinikanutachine. Gyijnakyegitlu Gopo kashnantakanshinikanrewle. Getkoxlu gi rixpokotlu Gitsrukaachi ralipregognekaka gi rixanu kgetwamonrerpotni Gitsrukaachi ga wa kshinikanurpotni.

Gi wa Wale kawchinanu gkoschekanu

¹²Ga wa pejnuruko pnute, nomolene, gi wa Wale kawchinanu gkoschekanu, gi wa tengogne kawchinanuko, gi wa chiji kawchinanuko, gi wa kluneru kawchinanukokta. Seyni gigi wane chinko gigi. Ga wa gike chinko gike, gma muklukanuwnayegjixikotupa.

Gagjigogneru gimkatanru

¹³¿Salewnege gixa yegi satu? Runkata gagjigognereta. ¿Satu wane kiglen-shinikanuru? Runkata gimalwuru shikaletleta. ¹⁴¿Yayixge satu gixa yegi? Re-puukona gapatjetachine tsrutene, ga wa ragjigognetanna wale chinanu. Ringi ruyokanruna Gitsrukaachi giwakaya. ¹⁵Ga wa gagjigogneru galixlewluyma git-skalakanru yayixachri. Wa Gitsrukaachi yotunkakanru. Ga wa mukochri kamrutinitka, kaspukmukochiretko. ¹⁶Giyagni gipgujtamukochiretyegkakanu, ga wa gagjigogneyegkakanu gitskalginripa. Gichko ragjigognetini poyagkakachri, gixo gimkat-achrinwa ragjigognere.

¹⁷Giliya yinerni wixa pixka geta salewnaletachrini. Ragjigognepotuta gina ma mixinitipa. Ga wa psolchijneko mapa walapu patsruijire ksuru gi ginni. ¹⁸Rumepe gagjigogneretatnaka, ga wa tengogne runyatka gina. Ga wa chiji rupchekyatka gitaklukaka.

Rognetkakanru ruwekinri gipukchiyegiya

¹⁹Nomolene, wa satu gixa yegi wa galikakpotunanu tokanchi pupjetini, ga wa satu satkakinri, ²⁰wa tye nunkakgi gimatinripa: Wa girukokta satkakanru kmukochireru pupjetyawakaya, wale satkakachri gognetkakanru ruwekinri gipukchiyegiya, ga wa gixo potu mukochri rushyatanu.

1 Chininri Kpashiri Petro Kirukate

Galuklewlu

1 Petro, Geso Kristo yokanatanru kirukatni. Tsomitkalune, pnu gajene chinanupni, gipalatachine Pontochijneya, Kalasichijneya, Kapatosichijneya, Gasyaya, ga wa Witiniya. ²Tsomitkalungi wa muchikawako rumatagnaputyawaka Goyakalu Girchi. Giwekikaluru chinanu kpashirine gixkaakalungi, yijnakotachine gixinripa ga wa Geso Kristogra ga gitslaptagatkalune gixinripa. Gixa chinanu ruxolewnanu gimutlewlu ga wa giglewanshinikanrewlu.

Wkagwaklewle giwekachrini

³Gimalwutkalurni Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. Wa tsru potu retwamonrewle chinanu, rumepe gishpaakakletatnakwu. Kagwaklewlu giwekachri waneywu wixinripa Geso Kristo yotunre chinanu gipnachinetskalaya. ⁴Gyoptotanrupa waneyapgi mpojpakatupni ga wa mumtutewnakatupni ga wa mpochipukatupni, tengogne gimretikaluru gixanupa. ⁵Gixni wa Goyakalu giyaklewle gimretikalungi galixlewlu gognewatikaluru chinanupa. Walenwa galpokotkalurutkani gipgujetkalurupa ralipregognepa. ⁶Wale chinanu gimuwpotuta. Pshinitsonuji nsalewnamka pnumnu gixachri gyantaetikolkakaya, wa galuukalurupmakni wane gixa salewnaletinri, seyni gimuwpotutachingi. ⁷Kiglerpotni yantaetikolu galixlewle kori pnute. Xirnachrimka tetungikni korni, seyni tsalewnana. Wanepnute kiglepotlu yantaetikolu galixlewle, retikolupa gimalwuru chinanupa ga wa galixkowlu chinanupa ga wa kagwakpiuru chinanupa wa Geso Kristo gipgujewninipa. ⁸Gma metanutu Wale gixa gishinika. Ga wa xawakni gi getawalu, seyni galixinri, gimuwpotuta, gimuwleyma mumkata chinkotu ga wa gatajiwnachri. ⁹Galixle yoptukyawaka yoptotachingi. Tyenwa giwekinri gognetkakilolu.

Tokanchi geneklewatachine gipgujtawle

¹⁰Tye gognewatikaluru repomsapiranyempotutna tokanchi geneklewatachine, ga wa rujga gimatleyempotutluna. Wannanwa tokanchi geneklewjeta wa gixa gimutikolupapirana. ¹¹Rujgapiranyegitluna klunerupni ga wa gi pixkagogneplu runkakletpiranatanru Giwekikaluru Kristonu wanna gwachri. Wa ma mapookanuwa rupgujtagnaputanru Kristo salewnalepapirana ga wa royaknupirana gomkagitachripa. ¹²Wanna gipgujetyegitka gi wannako chinanukni seyni gixa chinanupni tyepirankaka kamrurewatyana. Ga wa xani tyepirankaka ginkaaka gixa wa Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakjeneya, wa Giwekikaluru Kpashiri tengogne yokanatikalaru ginkaklewatyachinni. Tyepirankaka gogaluklewlu rixna Goyakalutowrerune tengogneya retyapluna.

Kpashirineggi galpokonshinikanutinwa

¹³Giyagni galpokonshinikanutinwa. Kanshinikanurunepgi. Psolpotuyako gkagwaklewatanu gimutlewlu chinanu wa gixa gimutikolupa wa Geso Kristo gipgujewninipa. ¹⁴Wgenchine kajnakolune pixkalunepgi. Gi wa muchinanu getsotan-

rewle wa gma mumatkanuwa gixanatini, gixachinpatkagi. ¹⁵Seyni kpushirni ntomgajeru pixka, gixa koxa kpushirinepi psoluyako gixjetyawakaya. ¹⁶Wane chinyongatyawaka:

Kpushirinepi gi rixanu kpushirno Gita.

¹⁷Ga wa Girchi gi wa manewle giglenu chinanu yoptotlu yineru, seyni satkaka yineru rutakyagoka rixpoko kamruretyawaka. Giyagni gixa wa Girchi koschekgi-wakatachingi, pikachinepi gewi gwanatkakopshini, gi rixanu payinechijne gwanata-achingi galikaka. ¹⁸Gike gapri migje gixjetyawaka gishpakya, wa gitsrukateni gike gapri migje giykole chinyawaka. Gimata, gixa gi wa pojpakalkakaya sroschi ga wa kori pixka wenutkalurni gishpakini. ¹⁹Seyni Kristograa kwenuru potu wenutika, mapchotu powralu potu gowega wgenegraa pixka. ²⁰Goyakalu gimatagnapunatakalu Kristogragapirana ma kamrutkonuwa tye psolchijneko, seyni ralipregognekaka rupgjetakalu gixa chinanu. ²¹Kristo chinanu gixa galixlu wa gipnachinetskalaya yotunkajeru, wa royaknu renekjeru, Goyakalu, wa Goyakalu galixinripa ga wa Wale chinanu kgagwaklewatiripa.

Gimepe gishpakletachinetkagi Goyakalu tokanuya

²²Xani kpushirinshinikanune gixatka wa galikapotunanu tokanchi galixkalchinanu. Giyagni mixashatkanepgi gixa gishinikletyapna moletkakachine. Gishinikapotutunu gajiya. ²³Gixa gimepe gishpakletachinetkagi Goyakalu tokanuya, wa kigleru kajiruji pixkalutuya. Gi wa pojpakalu kajirujiya gimepe gishpaka, seyni mpojpakajituya, Goyakalu tokanuya, wa giwekgognenatachri Tokanchiya ga wa gwagognenatachri Tokanchi. ²⁴Gi rixanu:

Pejnurmaneko kshana pixkalutni,

Rupriga kshana ga wa gigwu gijruka.

²⁵Seyni Gitsrukaachi tokanu gwagognenatachri.

Tyenwa kiglerpotunanu tokanchi gixyegiya ginkakletikaluru.

Gajerya gishpakachine pixka

2 Giyagni giknokanru pejnuruko gekutu, ga wa pejnuruko yokwiri, ga wa gixashlewlu, ga wa ganxalu, ga wa pejnuruko gapatlewluwaka. ²Gajerya gishpakachine pixka galukpotutanru tnuhga makojetu. Walenwa tokanchi. Waleya ntseruwninripa gognawatikaluru chinanu, ³wa gixa gimatinitkalu kshinikanuru rixinri Gitsrukaachi.

Sotlu giwekachri

⁴Walenwa gyayegitanru. Sotlu giwekachri pixka rixa Wale, giknookaluru galikaka yineya, seyni Goyakalu tsomitanruni. Kiglepotni. ⁵Ga wa gixa sotlu giwekachrikaka pixkalungi kamrutikaluru panchi, Giwekikalurupji gixinripa. Saserotene kpushirinemkojepgi, ganika genekashletinripa Giwekikaluruya wa Goyakalu gileretyawaka Geso Kristo chinanu. ⁶Giyagni Walepirana chinyongatyawaka:

Siyo Magkate nutaklu yoptowaka gwachri sotlu,

Tsomitikaluru ga wa kigleru potu.

Wale galixachripa gi wa patetko.

⁷Giyagni gixa galixachingi chinanu kagwakpiratkalurni. Ga wa malixkane chinanu Walenwa:

Wa sotlu myoptokotu kamrupjitachineya,

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

⁸*Sotlu gitspetkaluru, sotlu gijrukikwaka.*

Rutakikowakna rutspetyana

ma malixkalchinanruna tokanchi.

Goyakalu gayinerutenetkagi

⁹Seyni gixa *tsominerutkalungi. Sasertotenemkojgi. Pogirewatyachingi. Yine kpashiringi, Goyakalu gayineruteneko, ruglenu ginkakletinripa.* Walenwa mapshagwakayegiya ntomgajeru, Wale pokamlale koglajru gwinripa. ¹⁰Gixa muchikawa gi wa yinenangi. Ga wa xawakni Goyakalu gayinerutenetkagi. Metwamonunatkongi, ga wa xawakni getwamonutkalunetkagi.

Gitspalatinri manchi getsotanrewlekaka

¹¹Nushinikanune, gita gagjitgi pnu gwachine gixinri ga wa payinetskala gwakopshini, gitspalatinri manchi getsotanrewlekaka. Tyenwa gimaletlu gixa giwekle gerotu. ¹²Kigleru gixjetanu payineyegiya wa jigyegitinipgina gektutu kamruklerune pixkamka, Goyakalu gimalwutkalurupni kigleru gkamrure retkalna chinanupni wa Goyakalu kayegikinrigognepa.

Goyakalu wayegrenepgi

¹³Pejnuruko yine tsru gitakanru gyijnakotanu Gitsrukaachi chinanu, ¹⁴waka pogirchiko, wa tsru potu rixinri, waka girukotlewatachine wa pogirchi yokanatanune gektutu kamrutachine saletachinepa, ga wa kigleru kamrutachine galixkotachinepa. ¹⁵Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikanru, wa kigleru gkamrutinriya, gkochrokyaplu manshinikanune yine mumatkalene. ¹⁶Gishpakachine pixkalunepgi, seyni wa gishpaklu gi wa gektutkaka gishyale gitakanru. Seyni Goyakalu wayegrenepgi. ¹⁷Pejnuruneko gkagwakpiratanu. Gishinikanna moletkachine. Mpikanru Goyakalu. Gkagwakpiratanru pogirchi.

Kristo salewnale gyimanrupa

¹⁸Gipxaklewatachine, psolpikleyako gyijnakotanna gitsrukatenene. Gi wa kiglerunepjepni ga wa mayogone, seyni koxa mpotukane gyijnakotanu. ¹⁹Gi rixanu tyenwa poyagnutikolu, wa satu muklukanuwnanshinikanutkatu rixinripa Goyakalu getanuya, salewakchi rakotanshinikanutinipa, gi wa salewakchi gimuknu rixinri. ²⁰Gi rixanu ¿kluneruya galixkotko wa gmukochirewatiniipa ga wa gichko getikoklunu, gakotanshinikanutiniplu? Seyni kigleru gkamrutiniipa ga wa nsalewninri, wa gakotanshinikanutiniplu, tyenwa poyagnutikolu Goyakalu getanuya. ²¹Gi rixanu tye chinanukni ntomgaka. Gi rixanu Kristo koxa salewna gixa chinanu. Gyimanru ruknokamtyagi, wa gixa gomkaagapotyaplu.

²²*Gi wa mukochri kamruta Wale.*

Gi koxa yokwiri tokanu rukshikiko Wale.

²³Wa yangakoklunu, gi wa rugje yangalewleta. Wa salewnanatini gi wa kawgurewata. Seyni kgitakyagoklewakleru poyagakachri yegi Walenanuko samyoknawa. ²⁴Koroshishkitaya Waleko ganikmukochiretwu gimaneya, wa wixa gipnachine pixka wixatka, wma mukochirewatinitpatka, poyagakachinepwu wuwekinriya.

Walepchole chinanu gixa gitskalaaka. ²⁵Gi rixanu gixni wa gowegane pixka gixa pupjerenatachingi. Seyni wa xani girukotapratachri yegi nsatkaaka, wa girukotan-shinikanutjeru yegi.

Kashimyokakachine gimkata kamruretanru

3 Ga wa gixa gnunrochine waneko pixka gixanu. Gyijnakotanna ganurune. Wa tokanchi ma malixinipna pimrine, Geso yegi raniikona tokanchimigjeya wa ganunro gixjetyawaka chinanu. ²Retjetingina gixjetyawaka powralu gkagwakpiirey-mananuko. ³Gi wa gixa giglewlepni wa rogo gwachri giglewle, gi wa kamaprujiwut-saya, gi wa kori giglewleyako, gi wa kigleru makatlewluyako. ⁴Seyni gixa gaji yogi-matachri yineru giglewle, giglewlu mpojpakatupa. Walenwa shinikanchi mayogotu ga wa pochkeru. Kwenurpotni Goyakalu getanuya. ⁵Gi rixanu muchikawa wane rixa rigletletnawana wa kphashirone suxone, Goyakalu kagwakanshinikanutyachrone. Wannako ganurna yijnakotachinni. ⁶Sarni pixka tyijnakotlu Gawrani. Wane chinru gitsrukaachi. Gixni wa toklopishangi, wa kigleru gixini ga wa gi satuna pikikolu gimyekini.

⁷Ga wa gixa gnurchine waneko pixka gixanu. Ganunrone gwayegitanu gi-matkalewleya. Gkagwakpiratanna ganunrone mshikostonoto potu pixka, giweklu genekashluru giyoptotkakachingi pixka. Wa gagjigognerepa ma mumaletikotupa.

Gkatjitanru gektutu. Kigleru gkamrutanu.

⁸Ga wa raliprepatka, pejnurunekgi gixa panshinikanurunepgi. Kgetwamonre-runepgi. Gishinikmoletachinepgi. Kshinikanurunepgi. Mturune gitaknawachinepgi. ⁹Gi wa gapnutanru gektutu gixjeru gektutuya. Gi koxa yangalu gapnutinri yangaluya, seyni gagjiyegitangonukna ruglenshinikanyegitikolupna. Wale chinanuko ntomgaka, wa gixa yoptotyaplu giglenshinikanyeglewlu. ¹⁰Gi rixanu *Girukokta gishiniklu ruwekinri*

*ga wa kigleru gogi retle,
rutuukakanru gektutu yanumsale,
yokwiri ma koschekinitipa.*

¹¹*Katjitanru gektutu. Kigleru kamrutanu.*

*Rujganru gilewanshinikanrewlu
ga wa romkagitanru.*

¹²*Gi rixanu Gitsrukaachiygale
getjetna poyagkakachine,
ga wa gijnakopna yijnako gagjigogneretna.
Seyni Gitsrukaachi satkakna gektutu kamruklerune.*

Poyagkalewlu chinanu nsalewnanu

¹³¿Katu gektutetangi wa kigleru jmererune potu gixinipa? ¹⁴Seyni poyagkalewlu chinanu nsalewninipa, giglenshinikanyegitkalungi. Gi wa mpikanna nsaletjene. Gi wa kojwakanshinikanutkalunepgi.

¹⁵Seyni gajiya gipashichanru Gitsrukaachi Kristo. Galpokgoggenatachinepgi ginkakyapna pejnuruneko gepomgajenepa gkagwaklepirana, wa klu chinanu waneygi gkagwaklewle. ¹⁶Gi wa kayogolunepgi, seyni mpikleya wane gix-anu, muklukanuwnanshinikanutkanepgi, wa gjigyegitkoklunupa patetkona, kigleru

gixjetyawaka Kristoya jigyeglewashatachine. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gishinikini-
 plu gixa salewninripa, kigleru kamruklerune nsalewninipa galuukalurni wa gek-
 tutu kamruklerune nsalewninipmaka pnute. ¹⁸ Gi rixanu pakatapje salewnapa
 Kristo mukochri chinanu. Poyagkakachri salewna mpoyagkaakane chinanu, Goy-
 akalu yegi ranikyapwu. Gimane ruylatika, ga wa Giwekikaluru ruweekakika.
¹⁹ Giwekikalurkoxaya Kristo yayegitna giwekikalurune yoshmaakalune. Runkak-
 lewyentapna. ²⁰ Muchikawa nyi giwekikalurune malixkanenanni Noweklu, Goy-
 akalu gakatanshinikanrewata kagwakinikopshini, wa tsro pumlu kamrutkakopshini.
 Walaya gi gixna, walenwa yokgipi yinerupje, gognetkaaka gonuya. ²¹ Gixa chinanu
 katlewluni wa gognewatikolu yaglu. Gi wa gimanepcho giknokikolu gognetkaki,
 seyni ginshinikanuyna kigle gixinri Goyakalu, Geso yotunotinri chinanu wa
 gipnachinetskalaya. ²² Wa Wale tengogne yachritka. Goyakalu potuklesretate rawa.
 Goyakalutowrene ga wa tsru gitaakalune, ga wa gichkolune yijnakotlu.

Goyakalu gixyawaka pixka giwekanu Giwekikaluruya

4 Giyagni gi rixanu Kristo salewna gimaneya, gixa koxa galpokotinwa waleko
 shinikanchiya. Gi rixanu salewnamanetachri gituka mukochirewleta. ² Giyagni
 xaniyakawa gipejnuhta walapu giwekinripachi, gi wa yine getsotanrewlekaka
 kamrutachinepgi, seyni Goyakalu gishinikyawaka kamrutachinepatkagi. ³ Gi rix-
 anu gigiyatka giknogachrigogneni payine galukyawaakaka wane gixinripa, ga wa
 mpogijpatnuchkaka gyinripa, ga wa getsotanrewlukakaya, ga wa gimruya, ga wa
 tsru nikluyegiya, ga wa gogiiirewluya, ga wa ginanshichikaluru yagluchisha yon-
 ogyegitikoluya. ⁴ Ruglajityaluna wa gixa gi wannayma gasukjeta waleko sepro-
 lokchi potu yegi. Kapataklerunni. ⁵ Seyni runkakyegitinwana wanna Goyakalu yegi.
 Galpokotachri Wale rutakyagokyapna giwekachine ga wa gipnachine. ⁶ Gi rix-
 anu tye chinanukni wa gipnachinni yegi runkakletika Kiglerpotunanu Tokanchi.
 Yine gixjetyawaka pixka ruklukanuwnayegijixikolupna manchiya, seyni Goyakalu
 gixyawaka pixka ruwekinripa Giwekikaluruya.

Goyakalu gimutlewele girukotachine kiglerune pixkalunepgi

⁷ Ptworunanuka yoptukyawakapa kayegikatka. Giyagni kanshinikanurunepgi.
 Ggirukotinwa gagjigognetinripa. ⁸ Pejnuru pnute gishiniikapotutanu. Gi rixanu
 gishiniklewlu gishyatlu gixoluru potu mukochri. ⁹ Gislagkakini mkegemgakanepgi.
¹⁰ Satkakgi gixa gixa yoptoletyawaklu Goyakalu genekashatyagi, waleya gipxakinna
 pimrine. Goyakalu gimutlewele pnunnu gixachrikaka girukotachine pixkalunepgi.
¹¹ Wa satu yanumsatini, Goyakalu tokanu pixka rixa yanumsaletanu. Ga wa satu
 kamrurewatini, wane rixanu muchkonuyma pixka wa Goyakalu genekpotutanru.
 Psoluyako rumalwutikolupa Goyakalu, Geso Kristo chinanu. Walenni goyaknu gwa-
 gogunenatachri ga wa muchkonu gwagogunenatachri gike rixiniko mnikawnakatupa.
 Wane gixkalurupa.

Kristonune pixkalune nsalewninri

¹² Nushinikanune, gi giglajyegitanru wa xirnachri pixkalutu gyantaetikolu, wa
 pagixanu metjejetkotu giknogjermaka pixka. ¹³ Seyni gimuwatanu wa wane gixa
 gimumatletlu Kristo salewninri. Wa rupgujewninipa Wale goyaknu, gixa gimuwat-
 inripa gimjikachinpotupgi. ¹⁴ Wa Kristo giwaka chinanu gyangikoklunupa giglen-

shinikanyegitkalungi. Gi rixanu gixa yegi rawa Goyakalu goyaknu ga wa Giwekikaluru Walenu. ¹⁵Wale chinanu gi satuna gixa kgiylalewakleru rixinri salewnachripi, gi wa kachowguruko rixinri, gi wa gekutu kamrukleruko rixinri, gi wa kiyimaklewakleru yoshmakashatnachriwako rixinri. ¹⁶Seyni Kristonune gixkalchinanu nsalewnini, gi wa mpatewatanu, seyni tye giwakaya gimalwukakinri Goyakalu. ¹⁷Gi rixanu rapokatka gipapko wa Goyakalupjiya yinuwakinri gityagoklewlu. Ga wa wixa yegi yinuwakini ;gi rixpokotanu yoptukyawakapna wa Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalupirana malixaklene?

¹⁸Ga wa *ramgakastsimkatkani poyagkakachri*

;gi rixpokotanu mupashiregotu ga wa kmukochireru?

¹⁹Goyakalni wa giyakotachri galixkalurupa. Giyagni Wale galukyawaka salewniyachine ruwekinrina raponshinikanyegitanruna, ga wa romkagi kigleru kamrujetinripi.

Goglupratanru Goyakalu rowegatene mkoje

5 Giyagni nagjitgi gixa tsrunji, gixje tsrutsolejkojno gita ga wa Kristo salewninri gipgujtatachrino, ga wa gipgujetkalurupa royaknu gapiikalurupno.

²Goglupratanru Goyakalu rowegatene mkoje wa gixa yegi gwachine, gi wa gerutkalunepgi seyni gixako ginshinikanuya wa Goyakalu galukyawaka. Gi wa tyechijne gajerakaka gijgachinepgi, seyni jmererunepgi. ³Wa gixa gitakyegitkalune chinanu, gi wa gitsrukateyegitanna, seyni gowegane yimanunepgi. ⁴Ga wa rupgujewninipa wa Girukotapratachri Gitsrukate potu, gixa yoptotanru pogirewlu sagyeta mpochipukatupni.

⁵Waneko pixka gixanu gixa, maklujingi. Gyijnakotanna tsrunje. Pejnuruneke gixkakluko mturune gitakinwa. Gi rixanu

Goyakalu satkakna galixkotnachinwa.

Rumutna mturune gitaknachinwa.

Goyakalu girukotna walenune

⁶Giyagni mturune gitakinwa Goyakalumpyompuko, wa gichkomyolu. Wa wale tsru gitakyapgi rapokinipa gipapko. ⁷Pejnuruko gkojwakanshinikanutjeru Goyakalu yegi gitakanutka, gi rixanu Wale gishinikyagi.

⁸Kanshinikanurunepgi, ga wa giyokachinepgi. Wa gkamnixjerni kamchi gitsrukate, tsru mgenoklu gigitachri pixkalutu yotaljeta. Rujgalu niklokanrupa. ⁹Wale nsatkakanu gichkolunepgi galixlewlu. Gimatlu waleko salewakchi rutakyegitkana tyechijne gajene gimolene.

¹⁰Wa pejnuruko gimutlewlu Goyakalute, wa ntomgajeru royaknu gike rixiniko mnikawnakatu yegi gixinri Kristo chinanu, wa pshinitsonu nsalewninitka mmagatikane rixkakangi. Poyegitangi. Muchkotanshinikanutangi. Shikowaka rutakangi.

¹¹Walenni wa giyaklu gwagogenatachri gike rixiniko mnikawnakatu. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

¹²Surwanoya ptsotsotaaji nyonyegitgi. Walenwa wumole poyagkakachri wa gita goya. Gita giykolewata ga wa nupgujtatlu tyenwa galikakpotunanu Goyakalu gimutlewle wa mpojentunwaletyawaka.

¹³Wawiloni gajero, wa gixaymananuko tsomitkaluro, galukgi. Ga wa noturu Marko galukgi. ¹⁴Galuukakanu gishiniklewlu gamluruyma.

Giglewanshinikankaakalunepgi pejnurunekgi gixa Kristo gwachingi.

2 Chininri Kpashiri Petro Kirukate

Galuklewlu

1 Simo Petro kirukate. Walenwa Geso Kristo wayegreru ga wa yokananuru. Twu kiruka gixa galixachingi chinanupni, gi rixanu Woyakalute ga wa Wognetkakjeru Geso Kristo poyagkaklewle chinanu kiglepotlu wa tokanchi gixa galixanru, wixa galixanru pixkapotuko.

²Goyakalu ga wa Geso Wutsrukate gimutpotutangi ga wa ruglewan-shinikankakpotutangi gi rixanu gimatlu Wale.

Goyakalu giwekle gixyawaka gapiikalunepwu

³Wa Kgiyaklewakleru rixinri Goyakalu renekwu ptowrunanuka wuwekle chinanupa ga wa wupashiregnu chinanupa wtomgajeru gimatkaleweya. Wa Walenuko royaknu yegi ga wa ruglenu yegi tomgawu. ⁴Wale chinanu renekwu kigleru potu ga wa tsru potu gipiratkalurkaka. Wa tyekaka chinanu Goyakalu gixpokotyawaka gapiikalunetkawu. Pojpakalu wasukyatka, wa tyechijne gajeru pojpakalu getsotanrewlu chinanu.

⁵Tye chinanuko psoluyako gmerewpotutani gyogniyyaplu galixlewleyma giglenchi, ga wa giglenchiyma gimatkalewlu, ⁶Ga wa gimatkalewluyma girukotmanrewlu, ga wa girukotmanrewluyma, kashnantakogogneru, ga wa kashnantakogogneruyma gipashiregnuchi. ⁷Ga wa gipashiregnuchiyma molchi galuklewlu, ga wa molchi galuklewluyma gishiniklewlu. ⁸Gi rixanu waneygi gixinipa tyekaka gixolewnachrikaka, waleko wane gixkakgi gi wa mmerenepgi, gi wa mkamrurenepgi wa gimatinri Wutsrukate Geso Kristo. ⁹Gi rixanu tyekaka waneya migjetu walenwa maygaletu pixkalutu, ga wa kmapagiruko retya. Ramtatkalku wa muchikawluru mukochire powratikalurutkani.

¹⁰Giyagni, nomolene, gmerewpotutani mpoyegityaplu ntomgikolu ga wa ntsomitikolu. Wa tyekaka gkamrutini, gi pagogneko gijrukanu. ¹¹Gi rixanu wane gixa geneekotanu ponikojigloklemnupgi, wa Wutsrukate Wognetkakjeru Geso Kristo pogirewatyawaka gike rixiniko mnikawnakatu gjiglokinripa.

Klupirana rushinika Petro kiruka yonreta

¹²Giyagni nushinkapkakjegognenatangi tyekakapirana. Gimatmakatkalu, ga wa poyentunwalemkatkagi galikakpotunanu tokanchi gapokachriyatka, seyini nushinkapkakjegognenatangi. ¹³Nkagwaklu poyagkaklewlu, nomane nwinikopshini, nkomyekanshinikanutyaggi, nushinkapkakyaggi. ¹⁴Numatlu wa pshinitsonu ruknokikolupa nomane wa Wutsrukate Geso Kristo chinyawakno. ¹⁵Ga wa nmuchkowatanu wa nushpakinpakta, tyekakapirana gishinkapjetanu.

Kristo goyaknu getachineko

¹⁶Gi rixanu gi womkagitlu gimatkalewlu ginkakleshkaka wa Wutsrukate Geso Kristo giyakle wumatkakinitkagi gixa ga wa runinripapirana. Seyni Wale tsru pogirewle potu wetpotutlu wixa. ¹⁷Gi rixanu wa Goyakalu Girchiya yoptotinri kagwakpiiru ga wa royaknu, pogimewnayegitlu wane gixachri tokanchi tsrupotunanu

goyaknuhyegiya: “Tyenwa Noturu nalukanru. Wale gigletanshinikanutno.” ¹⁸ Ga wa wixa yijnakotlu tye tokanchi, tengogne pogimewniyachri tokanchi, wa Waleyama gawanatini wa kphashiwaka magka.

¹⁹ Ga wa wanepnute poyegiru tokanchi, wa tokanchi geneklewatachinni tokanu, waneywu. Kigleru gkamrutanu wa gyanshinikanutanru wa tye, katalo pixka mapshagawaka gatajiwniyachro, gogi gimrerekamtinpotunanuko, ga wa ginshinikanuya tushpakinpotunanuko gonsagi. ²⁰ Tye gapka gimatanu. Gi satuna tokanchi geneklewatachri tokanu, yonchi gajeru, satupje yineru ginkakpokowakatyawakapni. ²¹ Gi rixanu gi pagogne waleko rushinikanu yineru ruyakatya tokanchi geneklewatachine tokanu, seyini Giwekikaluru Kphashiri gixa ganiklenshinikanutyawakna, Goyakalu chinanu yanumatyana yine.

Wanepna gixasha yimaklewletachine

2 Wanenankoxna Goyakalu tokanu gixasha geneklewletachine yinetskala, gixatskala pixka wanepna gixasha yimaklewletachine. Pochkeruneko yoshmakaruna pnuko gixachri yimaklewlukaka gamgamenu. Wa Gitsrukaachi potu nutatanna. Walenwa Geso ragijtjerna wenruyma. Wanna gamgamenu ganikachine giyampotu wannananukopa gamgakaknawa. ² Gixolune yimanru ma pogijpatnuna. Wanna chinanu galikakpotunanu tokanchigapo gapatkalurupni. ³ Ga wa gimkapnugluya gixashlu tokanuyna pnunnu yokwireyna ponikowatinna gixa wane gixlenumkaya. Muchikawayakawa wanna giklukanuwnayegjixikolu gi gamga. Ramgalepna gi wa malpokotkatni.

Giklukanuwnayegjixlewlugognepa

⁴ Gi rixanu wa gitowrenenanu wa mukochirewatininna gi kaspukyana Goyakalu, seyini kapnakaka mapshagawaka samyokanna, gamgikowaka rumretikolupna giklukanuwnalgogne chinanupa. ⁵ Ga wa muchinanu chiji gajenni gi wa kaspukya Goyakalu, wa ronnewkakininna psolchijne gajeneko mupashiregolunni. Seyini rumretlu Nowe, wa poyagkaklewu kginkakletakleru, ga wa waleymana payokgipre pimrine. ⁶ Ga wa ruklukanuwnayegjixanna Sotoma Pokchi gajenni ga wa Komora Pokchi gajenni nikatikolunna. Chichipagi rixkakanna, yaglu rixinripna wa mupashiregolune ginachinepa chinanupa. ⁷ Ga wa koshpaklu poyagkakachri Lote. Walenwa kojwakanshinikanutkaluru wa ginanshichkaluru kamrujetachine gixjetyawaka mpogijpatnuchi chinanu. ⁸ Gi rixanu wanna yegi rawini poyagkakachri, pagognemununanuka saletkaluru ginshinikanu poyagkakachri retinri ga wa yijnakotinri wanna kamrutanu ginanshichkaluru. ⁹ Giyagni Gitsrukaachi gimata koshpakletna kgi-pashiregolune yantaletlewatikowakaya. Rumata gimretletna mpoyagkaakane giklukanuwnalgognepotunanuko wa saletikolupna.

Gixasha yimaklewletachine yoptukyawakapni

¹⁰ Ga wa wanna galikakni wa manchi pixka gixachine, wa getsotanrewlu puchotlewatachri gixjetachine, wa gitsrukaachine geyikachine.

Tseruwanshinikanutachinni. Wannako gishinikanru kamrujetachinni. Wanna gi pika gapatletluna pogirewlukaka. ¹¹ Ga wa Goyakalutowreruneko wanna pnute muchkonurune ga wa gimkatachine potu gi wa giklukanuwnayegjixlu gapatle ranikyana Gitsrukaachi yegi. ¹² Seyini wannanwa gepkoxamkojexirune

manshinikanune pixkalune. Rixa gishpakletyawaknina kashichkalunepni ga wa nikatkalunepni. Rapatluna ma mumatanutkakna. Nikatikowakna wanna koxa nikatko.

¹³Gektutu kamrutikna rupekotikolupa wanna gektutu kamrure. Wanna kag-waklu gigleretkaluru gogiko ponikowashatinrina. Wannanwa kapcholkaka ga wa kapatmenurunkaka. Yokwireyna meyiwatna wa tsru niklu rumnikyagina. ¹⁴Gi-mopatlewlu ksotanugoygalegolunni. Gi rumkata kaspuka mukochirewletna. Mpye-ginshinikanune rumlukanutna. Gimkapnuglu gasrukagajitachinni. Kamakpiiru wge-nenni. ¹⁵Ruknokamtatkaluna potukgapolu, ga wa pupjetatkana. Walaami Wosoro wgenegapo romkagitna. Walenwa mpoyagkaknuchi wenutikolu gishinikachri. ¹⁶Chigetjetka waleko mukochire chinanu. Mtokanuto mporo, yineru tokanu yanu-matyachro, gijretlu tokanchi geneklewatachri seprolokinri.

Poppakalu wayegrene

¹⁷Wannanwa gonu gishpakgatyawakmaka magatu pixkalune. Ga wa kyach-gapereru gichkonnipgyalu ganikanru pixkalune. Wanna chinanu gimretkalurni mapshagalsajnu. ¹⁸Gi rixanu magijeru tokanushatna tsrupotunanu tokanchi wa manchi getsotanrewleya rumlukikolunapna gajeryako gasukachine wa pupjeru gix-jetachinyegiya. ¹⁹Rushpakinripna gipiratikalunni, seyni wa gipiratachineko poj-pakalu wayegrene rixna. Gi rixanu klunerukokta gaalixlu yineru, wale chinanu wayegretika yineru. ²⁰Gi rixanu wa Gitsrukaachi Gognetkalewatachri Geso Kristo rumatkalchinanna wanna, rasukinitkaluna tyechijne gajeru puchotlewatachri ga wa wanepnute yoshmaakana, ralipretinrina gektutu rixa yinuwakinrina pnute. ²¹Gi rixanu kiglemkalu wanna chinanu ma mumatkanumkaluna poyagkaklewugapo, wanepnute rumatinmamluna ga wa satokyegitinmamluna kphashiri yokanrukaka, wa wanna geneekaluru. ²²Wane rixatkana galikakpotunanu yapkaku:

Kewe satokyegitlu waleko raplire.

Ga wa kochi gerkakalurutka

satoka posujpalu yegi ruprurugatinripa.

Ralipregognekakapa runanna kgixpiranataklerune

3 Nushinikanune, twunwa gepi chininro kiruka nyonyegityagi. Twu kiruukakaya nkomyekanshinikanutgi ginshinikanuya powralu, nushinkapkakyapgi. ²Gishinikyaplu tokanchi muchinanu chinkaluru kphashirine tokanchi genek-lewatachinniya, ga wa Gitsrukaachi Gognetkalewatachri yokanre gixa yegi yokanatkaluneya.

³Muchinanu gapka gimatanru tye, wa ralipregognekakapa runanna kgixpi-ranataklerune. Ruxpiranatilewatanna. Rixa getsotanretyawakna rixjetanna. ⁴Wane chinanna, “¿Ginaklu gipiratkaluru Geso gininripapirana? Gi rixanu wa git-srukaachinni gapnanutiniyakawa rixyawakakni ptowrunanuka reyinuwakleyakawa giyakotkalurkaka.”

⁵Gi rixanu wannako ginshinikanuyna gi rumatluna wa muchikawako wanetkalu tengogne ga wa chiji, gonu gimlikyachri ga wa gonu gwachri. Goyakalu tokanu chinanu rixkakikowakni. ⁶Giyagni tye gonu muchikawa gwachrini chiji gonnewat-achrini nikawna. ⁷Ga wa xawakni gwachri tengogne ga wa chiji Wale tokanuya

gimretkalurni xirnachri chinanupa, tsru giklukanuwnalgognepotunanuko, yine mu-pashiregolune gamginrigognepatka.

Gitsrukaachigognepa ginanu

⁸ Giyagni gixa, nushinikanune, gi wa mumatkanepgi tyepirana, wa Gitsrukaachi getanu satu waragka walapu pixka rixa pagognepje, ga wa pagognepje pixka rixa satu waragka walapu. ⁹ Wa Gitsrukaachi gi kaptotyalu rupiratanruya wa pim-rine kagwakyaluna kaptotinri. Seyni mapognanutu rixyegitwu. Gi raluklu satuna gamginripa, seyni pejnuruneko yoptotanru genshinikanrewlu.

¹⁰ Ga wa Gitsrukaachigognepa kachowguru pixka rixa gapokletanu. Walegogne tsru sejrewakchiya nikawnanu tengogne. Ga wa tyegogne gajerkaka yochpiikalurupni nikawnanu. Ga wa chiji koxa ga wa chiji gajerkaka kamrurchi nikawnanu.

Gerotu tengogne ga wa gerotu chiji

¹¹ Gi rixanu pejnuruko tyekaka nikawnachripni, ¿gi pixkalune gimkata gixleta? Kpashirinepgi ga wa kagwakpiraklerunepgi. ¹² Kagwakachinepgi ga wa jmere-runepgi Goyakalgogne gapokinipa. Gigogne gapokinri chinanu tengogne gal-gachripa nikawnanu, ga wa tyegogne gajerkaka yochpiikalurupa rupragkanu. ¹³ Seyni wkagwaklu gerotu tengogne ga wa gerotu chiji wa rixa gipiiretyawaka, wa poyagkaklewlu gwiyawakapa.

Wuykotka galpokotachinepwu wixinripa

¹⁴ Giyagni, nushinikanune, tyekaka gkagwakanatini, gyagota mapchone gixleta Goyakalu getanu, ga wa muklukanuwnakanepgi Waleya giglewanshinikan-rewleymapa. ¹⁵ Ga wa gyanshinikanutanru wa Wutsrukate ma mapognannu gognewatikaluru rixinri, china yonyegletyawakgi wushinikanru wumole Pawlo, rixa genekashletikowaka rumatkalewle. ¹⁶ Wane rixyawaka, wa pejnuruko kirukatkakaya, tyepirankakaya runkaklewaty. Wa twukakaya waneru kgimalu tokanchikaka, wa myimaakone ga wa mpoyeginshinikanune katpa rixkakluna, pimri yonatkaluru koxa pixka, wannako ramginripna chinanu.

¹⁷ Giyagni gixa, nushinikanune, gimatagnaputinri, gimretinwa. Wa ginan-shichikaluru kamrujetachine pupjere gma kosetikotupa, gixanuko poyantunwaleya gma mujrukinitipa. ¹⁸ Seyni ntseruwnanu gimutlewluya ga wa rumatikoluya Wut-srukate Wognetakjeru Geso Kristo. Walenni wa goyaknuchi xawakni ga wa psol-gneshpotunanuko mnikawnakatupa.

1 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

Giwekikaluru Tokanchi, Geso Kristo

1 Wa yinuwakikoluyakawa wanetkalu wa wyijnakotanru ga wa wetanru wuyga-leya, ga wa wyopukgatanru, ga wa wkamrukanru wumyoya wa giweekaklewatachri tokanchiya. ² Wa giweklu gipgujetkalurni ga wa wetlu. Ga wa wupgujtatlu ga wa wunkakleyegitgi Wale giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Walenwa Girchi yegi gwachri, ga wa wixa yegi gipgujetikaluru. ³ Wa wetanru ga wa wyijnakotanru, Wale wunkakleyegitgi wa gixa koxa wumumatanunepgi, ga wa wumumatkake galikakni walenwa Girchi ga wa Gituruyma Geso Kristo. ⁴ Tyekakapirana wyonyegitgi poyagkakikolupa wumuwle.

Goyakalni wa pokamlalu

⁵ Tyenwa ginkaklu wyijnakotanru Waleya, ga wa wunkakyagi, wa Goyakalni wa pokamlalu. Wale maleshaya mapshagalu. ⁶ Ga wa wane wchininipa wa wumumatkaka Waleyma ga wa mapshagawaka kamrure womkagitiniwa, wayroklewata. Gi wa galikaka wkamruta. ⁷ Ga wa pokamlawaka gayapini Wale pixka pokamlawaka rawa, wixkakluko wumumatkaka. Ga wa Gituru Gesogra ga psolpotuyako powratmukochiretwu.

⁸ Wa mmukochirenwu wchininmakwa wixnanniko wyokwitnanwa. Gi wa wixa rawa galikakpotunanu tokanchi. ⁹ Goyakalni wa gimkata galixletkalurni ga wa poyagkakachri. Giyagni wupgujtamukochiretini, Wale kaspukmukochiretanwu ga wa psoluko powratanwu wma poyagkaklenuya. ¹⁰ Wane wchininipmaka gi wa wukochirewata, kayroklewaklermaka wchinru Goyakalu ga wa Wale tokanu gi wa gwawu.

Kristonwa wuglepokyegitjeru

2 Nwugenene tyepirankaka nyonyegitgi gma mukochirewatinitipa. Ga wa satu mukochirewatini waneywu wuglepokyegitjeru Girchiyegiya. Walenwa Geso Kristo poyagkakachri. ² Walenwa wukochire gipekole. Gi wa wixanupjeni seyni koxa psolchijne gajenenni.

³ Wa tye chinanu wumatlu wa wumatanru Wale, wkamrutyanretinri. ⁴ Wa wane chinachri, “Gita gimatlu,” ga wa gi kamrutlu yokanrekaka, walenwa kaylokluru. Gi wa wale rawa galikakpotunanu tokanchi. ⁵ Ga wa girukokta gimretatokanutinri, wale galikakni, gishiniklewatachri potu rixkaklu Goyakalu. Tye wkamrutini wumatlu Goyakalu gawinri. ⁶ Wa wane chinachri Wale rawinri, wa Wale gixa yanretyawaka pixka rumkata gixa yanreretanu.

Yokanru gerotu

⁷ Nushinikanune, gi wa gerotu yokanru nyonyegitgi, seyni muchikawluru yokanru yinuwakikowakayakawa waneyatkagi. Wa muchikawluru yokanrunwa wa gixa yijnakotanru tokanchi. ⁸ Numepe yonyegletatnakgi yokanru gerotu. Walenwa galikaka potu Waleya ga wa gixaya. Gi rixanu ruknogatka mapshagalu ga wa galikaka pokamlalu pokamlatyeglewataatka.

⁹Wa wane chinachri pokamlawaka gwachrini ga wa rayegixlu gimole, mapshagawaka rawgoggenatawa. ¹⁰Ga wa gishinikmoletachri pokamlawaka rawa. Male-shaylu mukochirewkaklewlw. ¹¹Ga wa gayegixmoletachri mapshagawaka gwachrini ga wa mapshagawaka yanachrini. Ga wa gi rumatlu ginaka yanu, gi rixanu mapshagalu maygaletu pixkalutu gixkaklu.

¹²Wiwine, nyonyegitgi
gi rixanu gkaspukmukochiretka
Geso giwaka chinanu.

¹³Girchine, nyonyegitgi
gi rixanu gimatlu wa yinuwakikoluyakawa
gwagoggenatachri.
Maklujine, gixa nyonyegita
gi rixanu gixa gakagloklu mugletu.

¹⁴Nyonyegitgi gixa, mturune, gi rixanu gixa gimatakalu Girchi. Girchine, nyonyegitgi gi rixanu gimatlu wa yinuwakikoluyakawa gwagoggenatachri.

Maklujine, nyonyegitgi gixa, gi rixanu gichkolungi gixa, ga wa Goyakalu tokanu gwagi, ga wa gixa gakagloklu mugletu.

Gi gishinikanru tye psolchijneko

¹⁵Gi gishinikanru tye psolchijneko, gi wa tyechijne gajerkakako. Wa satu gishinikinri tyechijne, gi wa Girchi gishiniklewle gwagajitlu. ¹⁶Gi rixanu ptowruko tye psolchijneko gwachri, wa galuukaluru potu manchi chinanu, ga wa get-sotanutkalurkaka, ga wa galixkowlu ponikolewlu chinanu, gi wa Girchi giyakatyachrini, seyni tyechijne giyakatyachrini. ¹⁷Ga wa tye psolchijneko gisuptaganu, ga wa psolchijneko sotanuwale, seyni wa Goyakalu gishinikyawaka kamrutachri gwagoggenatanu.

Gi gepikatkana Kristo kamnixachine

¹⁸Mturune, raliprepapkotkani. Wa gixa yijnakpiranyegityawaklu Kristo kamnixachri gininripa, ga wa xani gi gepikatkana Kristo kamnixachine. Tye chinanu wumatatka wa raliprepapkotkani. ¹⁹Wixa yegi rushpakamtyana. Seyni gi wa wixaymalunenanni, gi rixanu wixaymalune rixkamkana, wixyegikmaka rutukanmakna. Seyni rushpakamtna pgujetanuwaka rixinripa wa pejnuruneko gi wa wixaymalunni.

²⁰Seyni gixa waneygi giyokyegitikolu Kpashiriya. Ga wa psoluko gimata. Gi wa gma mumatkalchinanru galikakpotunanu tokanchi nyonyegitgi, ²¹seyni gimatkalchinanru nyonyegitgi. Ga wa gixa gimata gi satuna gayroklewlu giyakatyalu galikakpotunanu tokanchi. ²²Walenwa kayrokleru, wa Geso wa Kristo rixinri nutatachri. Walenwa Kristo kamnixachri ga wa Girchi nutatachri ga wa Gituru nutatachri. ²³Girukokta nutatlu Gituru, gi koxa Girchi waneylu. Wa Gituru gipgujtatachri waneykoxlu Girchi.

²⁴Wa yinuwakikoluyakawa gyijnakotanru tokanchi gwangi gixa. Wa gixa rawini yinuwakikoluyakawa gyijnakotanru, gixa koxa Gituru gwa ga wa Girchi gwa. ²⁵Ga wa tyenwa rupiratanru wa wixa rupiratinri, giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Kristo gwanu gixa

²⁶Tyekaka nyonyegitgi gyokwitjenmakapiranaya. ²⁷Ga wa Geso Gi-wekikaluru Kpashiri giyokyeigityagi gixa yegi rawa. Gi wa gmagatya satumka ginkakpokowakyeigityapgi. Seyni giyokyeigitoluko wane rixa ginkakpokowakyeigityapgi pejnurukopirana, ga wa Walenwa galikaka. Gi wa gayrokluni. Wa Wale ginkakpokowakako pixkagi, wane gixa gwaletanru Wale.

²⁸Ga wa xani, wiwine, Geso gwanu gixa, wa rupgujewninipa kgaponshinikanre-runepwu. Ga wa gi wpatewanu Geso getanu wa runinipa.

²⁹Wa gimatinri poyagkakachri rixinri Geso, gimatkoxlu wa girukokta poyagkak-lewlu kamrutachri Wale wugenetika.

Goyakalu wgenene

3 Gi pagishiniklewlenanukta rixwu Girchi, wa Goyakalu wgenene wchinikolu! Ga wa wane wixa. Wale chinanu tyechijne gajene gi gimatwu gi rixanu gi rumatluna Wale. ²Nushinikanune, xawakni Goyakalu wgenenetkawu. Gi pgujew-alu wa wixyawakapa, seyni wumatlu wa Wale gipgujewninipa Wale pixka wixanu. Gi rixanu wetanutkalu rixyawakpotuko Wale. ³Tye kagwakachri, kpashiri rixinwa, Wale pixka kpashirni.

Wa mukochri ga wa poyagkalewlu

⁴Girukokta mukochirewata kaspuukoxlu Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa mukochri walenwa kaspukikolu Tokanchi Yokanatkaluru. ⁵Gimatlu Kristo gipgujewnapa mukochri koninripa. Ga wa maleshaylu mukochri Wale. ⁶Girukokta wa Wale gwachri gi mukochirewata. Girukokta mukochirewatini gi wa retlu Geso. Gi koxa rumatlu.

⁷Wiwine, gi satuna yokwitangi. Wa poyagkalewlu kamrutachri walenwa poyagkakachri, Wale pixka poyagkakachrini. ⁸Wa mukochri kamrutachri Satanasyonni wale. Gi rixanu Satanasyo reyinuwakleyakawa mukochirewata. Wale chinanukni rupgujewnapa Goyakalu Wgene, maleshpotlu rixkakyaplu Satanasyo kamrure. ⁹Girukokta Goyakalu wgene rixinritka, gi wa mukochirewata. Gi rixanu Wale gitakleji gwalu. Gi rumkata mukochirewleta, gi rixanu Goyakalu wugenetika. ¹⁰Tye chinanu pgujru ginnanwa Goyakalu wgenene ga wa ginnanwa kamchi gitsrukate wgenene. Girukta gi wa poyagkalewata ga wa girukta gi wa gishiniklu gimole, gi wa Goyakalu ruyakaty.

Wushiniikakinripa

¹¹Gi rixanu tyenwa ginkaklewlu wa yinuwakikoluyakawa gyijnakotanru wane chinanchri wushiniikakinripa. ¹²Gi wa Kayni pixka gixachinepgi. Walenwa mugletu giyakatyachrini, ga wa ruylatanru repurni. ¿Ga wa klu chinanu ruylatanru? Gi rixanu waleko kamrurni mugletu, ga wa repurni kamrurni kpoyagkakaklerni. ¹³Nomolene, gi giglajitanu wa tye psolchijneko gajene gayegixyagi. ¹⁴Wixa gimatlu gi gipnachinetkawu, seyni giwekachinetkawu, gi rixanu wushinikna wumolene. Ga wa mushiniklewatkatu gipnapotutachrini. ¹⁵Girukokta gayegixmoleta walenwa kgiylalewakleru. Ga wa gixa gimata gi satuna kgiylalewakleru waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu.

¹⁶Geso gitaklu ruwekinri wixa chinanu. Wale chinanu wumatatkalu klunerni gishiniklewlu. Ga wa wixa gimkata gitakletlu wuwekinri wumole chinanu. ¹⁷Girukokta waneya tyechijne gajeru wane rixle ga wa reta magletinri gimole ga wa rushyanshinikanyegitlu ma metwamonutyaplu ¿gi rixpoko gishiniklewleta Goyakalu gishinikleweya? ¹⁸Wiwine, gi wa wtokanupjeya wushiniklewatini seyni wkamrureya ga wa galikakpotuya. ¹⁹Tye chinanu wumatanru wa galikakpotunanu tokanchi gomkagitachinwu, ga wa Wale getanu wuglewanshinikanuta. ²⁰Wa wajiko jigyegitinwu, Goyalalni wa tsru potu waji pnuterutu, ga wa ptowrunanuka gimatachri.

²¹Nushinikanune, wajiko gi wa jigyegitinwu, kgaponshinikanuklerunwu Goyakalu yegi. ²²Ga wa klunerukokta wagjitini, Waleya wyoptotlu, gi rixanu wkamrutlu yokanrekaka, ga wa Wale gigleretanru wkamrujeta. ²³Ga wa tyenwa Wale yokanre, wa walixinri Gituru giwaka Geso Kristo, ga wa wushiniikakinripa wa yokanatyawakwu. ²⁴Ga wa yokanrekaka kamrutachri Goyakalu rawa. Ga wa Goyakalu wale gwa. Tye chinanu wumata Wale gwiwuwu, wa Giwekikaluru chinanu Wale genekyawu.

Giwekikaluru Goyalalunu ga wa giwekikaluru Kristo kamnixjeru giyakatyachri

4 Nushinikanune, gi galixanna pejnuruneko giwekikalurune, seyni gimata getanna gikta Goyakalu giyakatyachinni. Gi rixanu gi gepikna gixashatachine Goyakalu tokanu geneklewatachine tyechijne gipgujewniyachine. ²Tye chinanu gimatanru Goyalalunu Giwekikaluru. Pejnuruneko giwekikalurune Geso Kristo gipgujtatachine wa manchi runyatka, walenwa Goyakalu giyakatyachrini. ³Ga wa pejnuruneko giwekikalurune wa Geso mupgujtatkatu, gi wa Goyakalu giyakatyachrini wale. Ga wa walenwa Kristo kamnixachri, wa gixa yijnakpiranyegitanru wa ginachripni. Ga wa xawakni tyechijnatkalu.

⁴Wiwine, gixni wa Goyakalu giyakatyachingi. Gixa gaalixatkana Kristo kamnixachine. Gi rixanu tsrupotni wa gixa gwachri Giwekikaluru Kpashiri wa tyechijne gwachri pnute. ⁵Wannanwa tyechijne giyakatyachinni. Giyagni tyechijne gajene pixka rixa yanumsaletna, ga wa tyechijne gajene yijnakotna. ⁶Wixni wa Goyakalu wgenenwu. Wa Goyakalu gimatachri yijnakotwu. Wa Goyakalu mwugenetanutu gi wa yijnakotwu. Tye chinanu wumatlu Giwekikaluru galikakpotu, ga wa giwekikaluru kamchinu pupjekaklewatachri.

Goyalalni gishiniklewlu

⁷Nushinikanune, wushiniikakanu, gi rixanu gishiniklewlunwa Goyakalu giyakatyachri. Girukokta gishiniklewata Goyakalu wugenetika, ga wa rumatlu Goyakalu. ⁸Mushiniklewatkatu gi gimatlu Goyakalu. Gi rixanu Goyalalni kgishiniklewakleru. ⁹Tyeya gipgujetkalurni Goyakalu gishiniklewle wixa chinanu, gi rixanu Goyakalu tyechijne yokanatlu satupjerutu Wale Wugenetanru, Wale chinanu wuwekinripa. ¹⁰Tye chinanu waneru gishiniklewlu. Gi wa wixako wushinikalchinanru Goyakalu, seyni wa Wale gishinikalchinanwu. Ga wa yokanatlu Gituru wmukochire gipekole rixinripa. ¹¹Nushinikanune, Goyakalu wane gixa gishinikletwu, wixa koxa gimkata gishiniikakleta. ¹²Gi

pagogneko gi satuna getlu Goyakalu. Wa wushiniikakini, Goyakalu gwawu ga wa rushiniikapotutwu.

Gishiniklewlu mmagatikatu maleka giknoklu piklu

¹³Tye chinanu wumata Wale gawinri, ga wa wixa rawinri Wale, gi rixanu renekwu Giwekikaluru Walenu. ¹⁴Ga wa wixa getlu, ga wa wupgujtatlu Girchi yokanatlu Gituru wa tye psolchijne gajeneko Gognetkakahri rixinripa. ¹⁵Girukokta gipgujtatlu Geso Goyakalu Wgene rixinri, Goyakalu gwalu ga wa wale Goyakalu gwa. ¹⁶Ga wa wixa gimatatkalu ga wa walixatkalu rushiniklewle wa Goyakalu gishinikyawu.

Goyakalni kgishiniklewakleru, ga wa yineru gishiniklewogogenatachri Goyakalu rawa ga wa Goyakalu gwalu wale. ¹⁷Tyeya mmagatikatu rixkaaka gishiniklewlu wixa gajiya, kgaonshinikanuklerunepwu gitakyagokikolgognepa. Gi rixanu Kristo gwiyawaka pixka waneko pixka wixa gwaleta tyechijneya. ¹⁸Maleshlu piklu gishiniklewlu yegi. Seyni gishiniklewlu mmagatikatu maleka giknoklu piklu. Gi rixanu piklu waneya salewnalu. Kpiklegolu magatyalu gishiniklewlu.

¹⁹Wixa gishiniklu Goyakalu gi rixanu Wale gapka gishinikwu. ²⁰Girukokta wane chinini, “Gita gishiniklu Goyakalu,” ga wa rayegixlu gimole, kayroklerni. Gi rixanu mushinikmoletkatu wa retanru, gi rumkata gishiniketlu Goyakalu wa ma metanutu. ²¹Ga wa wixa waneya tye yokanru Goyakalu yokanatyawu, wa Goyakalu gishinikachri rushinikankoxlu gimole.

Walixle gaalixlu tye psolchijneko

5 Pejnuruneko Geso wa Kristo rixinri galixachine, wannanwa Goyakalu wugenetikna. Girukokta gishiniklu wugenetachri, wugenetikaluru koxa rushinika. ²Tye chinanu wumatlu wa wushinikna Goyakalu wgenene, wa Goyakalu wushinikini, ga wa wkamrutinri yokanrekaka. ³Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikikolu, wa wkamruretyaplu yokanrekaka. Ga wa Wale yokanrekaka gi wa kojwaklewatachri. ⁴Gi rixanu girukokta Goyakalu wugenetikaluru gaalixlu tye psolchijne gajerkakako. Ga wa gaalixlewatachri, tye psolchijne gajerkakako gaalixikolupa, walenwa walixle. ⁵¿Katni wa tye psolchijne gajerkakako gaalixachri? Walekni girukokta Geso wa Goyakalu Wgene rixinri galixachri.

Wa Giwekikaluru Walenwa gipgujtatachri

⁶Geso Kristonwa gonuya ga wa granchiya ginyachri. Gi wa gonupjeyni, seyni gonuya ga wa granchikoxaya. Ga wa Giwekikaluru Walenwa gipgujtatachri, gi rixanu wa Giwekikaluru Walenwa galikakpotu. ⁷Gi rixanu mapni wa gipgujtatachrikaka. ⁸Walenwa Giwekikaluru, ga wa gonu, ga wa granchi. Ga wa mapa satupjerutu rixa. ⁹Wa yine gipgujtalewle wyoptotini, wanepnute tsrunwa Goyakalu gipgujtalewle. Gi rixanu tyenwa Goyakalu gipgujtalewle wa Giturupirana rupgujtatinri. ¹⁰Goyakalu Wgene galixachri waneylu gipgujtalewlu ginanwakaya. Goyakalu malixkatu kayroklewaklermaka chinru, gi rixanu gi ralixatkalu Goyakalu gipgujtalewle wa Giturupirana rupgujtatinri. ¹¹Ga wa tyenwa gipgujtalewlu: wa Goyakalu genekyawu wuwekinri gike rixiniko mnikawnakatlu, ga wa Giturni wa kgiweekalewakleru. ¹²Goyakalu Wgene waneyalutu waneylu ruwekinri. Ga wa Goyakalu Wgene waneyamigjetu maleshaylu ruwekinri.

Giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu

¹³ Tyepirankaka nyonyegitgi wa gixa Goyakalu Wgene giwaka galixachine, wa gi-matyaplu waneygi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁴ Waponshinikanutyalu wa klunerukokta wagjitinri rixa gishinikletyawaka Wale, Wale yijnakotwu. ¹⁵ Ga wa wumatinri Wale yijnakotyawu klunerukokta wagjityalu, wumatlu wa waneywu wagjitanrukaka wa Waleya wagjitanru.

¹⁶ Wa satu geta mukochirewletinri gimole, mukochri gi wa gipukchi chinanupa, ragjigogneyegitanru ga wa Goyakalu genekanru giweklu. Wane rixanna yine wa mukochirna gi wa gipnaluru chinanu. Waneru mukochri gipukchi chinanu. Gi wa wane nchina wa ragjitinripa wale chinanu. ¹⁷ Pejnuruko mpoyagkaknuchi mukochrini. Waneru mukochri wa wane gixachri gi wa rupnapotutanu.

Tyenwa galikakpotunanu Goyakalu

¹⁸ Wumatlu wa girukokta Goyakalu wugenetikaluru gi wa mukochirewata. Seyni wa Goyakalu Wugenetikaluru, Geso, gimretlu. Ga wa mugletu gi wa kamruklu. ¹⁹ Wumatlu wa Goyakalu wgenenwu wixinri, ga wa psolchijne gajeneko mugletu rawinri. ²⁰ Ga wa wumatlu Goyakalu Wgene ginapinri, ga wa renekanshinikantapwu wumatyaplu galikakpotunanu Goyakalu. Ga wa galikakpotunanu Goyakalu gawinri, ga wa Gituru Geso Kristo gawinri, tyenwa galikakpotunanu Goyakalu, ga wa giweklu gike rixiniko mnikawnakatu.

²¹ Wiwine, gimretinwa yagluchishaya.

2 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

1 Tyenwa wa tsru kirukatni. Tsonupa, tsonitkaluro ga wa twugenenenupa. Wannanwa nushinikanune galikaka. Gi wa gitapjeni seyni koxa pejnuruneko galikakpotunanu tokanchi gimatachine gishinikna, ²wa galikakpotunanu tokanchi chinanu, wixa gwachri ga wa wixayma gwagogenatachripa.

Galuklewlu

³Gimutkalunepgi ga wa getwamonutkalunepgi, ga wa giclewan-shinikankaakalunepgi Goyakalu chinanu Girchi, ga wa Geso Kristo chinanu Girchi Wgene galikakaya ga wa gishiniklewluya.

Kristo yimaklewle gwanu

⁴Numuwpotuta wa pimrine pwugenene neta, tokanchi galikaka potu ruyanna, yokanru gixyawakpotuko wa Girchi wyoptotini. ⁵Ga wa xani nagjityi, tsro. Gi wa gerotu yokanru nyonyegitinikopixkayi, seyni yinuwakikoluyakawa waneywu, wa wushiniikakinripa. ⁶Ga wa tyenwa gishiniklewlu, wa wkamrujetanru Goyakalu yokanrekaka gixyawakpotuko. Tyenwa Goyakalu yokanre wa yinuwakikoluyakawa gixa jemletyawaka. Waneko pixka gkamrutanu.

⁷Gi rixanu gixo kyokwirewaklerune gipgujewna tye psolchijneko. Wanna gi wa gipgujatlu wa Geso Kristo kamaneru rixa ginretinri. Tyenwa kyokwirewakleru ga wa Kristo kamnixachri. ⁸Getinwa gixnanuko wa gixa kamruretanru gma mamginitipa, seyni gyoptotyaplu gapnutikolu potu. ⁹Girukokta pnu yini ga wa Kristo ginkaklewle gi wa rawini, wale gi wa Goyakalu waneylu. Kristo ginkaklewle gwachri, wale waneya Girchi ga wa Gituru. ¹⁰Ga wa satu yayegitinipgi ga wa tye ginkaklewlu gi ranika, gi wa gipji gyoptotini. Gi wa galukanru. ¹¹Gi rixanu wale galukachri mugetu kamrure rukamrutlu.

Nkagwaklu gixa yegi nyinripa

¹²Gixo waneyno nyonyegityapmakgi, seyni gi naluka yonyegletgi kirukaya ga wa ksajgaluya. Seyni nkagwaklu gixa yegi nyinripa, ga wa getgojkakachinepwu wuynumsakanu, wa wumuwle poyagkakikolupa.

¹³Pumole tsonitkaluro wgenene galukyi.

3 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

Galuklewu

1 Tyenwa tsru kirukatni.

Gishiniikaluru Kayo chinanupa, galikakni nushinikanru.

²Nushinikanru, nagjigogneyegityi waneyapyi kigle gwashle psoluyako ga wa gichkopyi, wa kigle pixanshinikanutyawaka pixka. ³Gi rixanu numuwpotuta wa rapokinitkana wumolene, wanna gipgujtayegityi wa wanepotuko pixinri, wa wane pixa gomkagitinri galikakpotunanu tokanchi. ⁴Gi wa tye pnute tsru gimuwlu waneyno, nyijnakpiranyegityapna nwugenene wa galikaka potu tokanchi romkagitna.

Kayo ruslaginri ralixkota

⁵Nushinikanru, poyagkakachriyi pixa kamrutlu klunerukokta kamrurchi wa molchine chinanu ga wa pnu giyakatyachine chinanu koxa. ⁶Wanna gipgujtatlu pushiniklewe gapatjetachinkaka getanu. Kigleru pkamrutanu wa pupxaka yale-tanna Goyakalunu kgimuka. ⁷Gi rixanu Geso giwaka chinanu rushpakna. Gikena rawyana payine. ⁸Giyagni wixa gimkata yoptoretna wane gixachine, rukamrure-watanunepwuna galikakpotunanu tokanchiya.

Riyotrigi gimaletna

⁹Satu tokanchi nyonyegitna gapatjetachine, seyni Riyotrigi galuka tsru gitaklet-nachriwa wanna yegi; gi wa yoptotwu. ¹⁰Giyagni wale kamrure wa kamrutanru nupgujtatanu wa wane nyinipa. Mugletu tokanchiya maleshawaka jigjegishatwu. Ga wa tyekaka gi wa poyagotyawalu, seyni gi waleko yoptotna wumolene ga wa galukayoptoletachine rumaleta. Wale giknokna gapatjetachinyegiya.

Rimitri kiglepiranyegiru pejnuruneyako

¹¹Nushinikanru, gi wa pyimanru gektutu seyni wa kigleru galikaka. Kigleru kamrutachri walenwa Goyakalu giyakatyachri. Gektutu kamrutachri, gi wa Goyakalu reta. ¹²Rimitri kiglepiranyegiru pejnuruneyako, ga wa galikakaya koxa. Ga wa wixa gipgujtatlu. Ga wa gixa gimatlu wupgujtalewle galikakpotunanu.

Ralipre galukleta

¹³Gixo waneyno nyonyegityapmakyi, seyni gi naluka yonyegletyi ksajgaluyma ga wa yonawapiyma. ¹⁴Seyni giyampotu nkagwaka getletyi. Ga wa getgojkakachine wuynumsakakanu.

¹⁵Giglewanshininkankaakalurupy. Pumatjene galukyi. Ga wa pixa palukgi-wakatanna pumatanune satkaka.

Kpashiri Gota Kirukate

Galuklewu

1 Tyenwa Gota Geso Kristo wayegreru kirukate, Santiyako gepuru. Goyakalu Girchi tomganune, rushinikanune chinanupa, Geso Kristo chinanu gimretkalune.

²Getwamonrewlu ga wa giglewanshinikanrewlu ga wa gishiniklewu gixa chinanu gixolewnakaakalurupni.

Kyagotlewaklerunepgi tokanchi galixkaluru chinanu

³Nushinikanune, psoluyako nmerewata nyonyegitgi gixa gognewatikalurupi-rana, pejnurunenupmaka gognewatikaluru. Numkata yonyegletgi nuykotyapgi kyagotlewaklerunepgi tokanchi galixkaluru chinanu, pakatapje samyokyegitkana kpashirine. ⁴Gi rixanu pimrine yine pochkeruneko yoshmaknawa. Wannanwa muchikawako yonpiranyegitkalunni wa wannanupa tye giklukanuwnayegixlu. Mupashiregolunni. Goyakalu gimutlewu rupekotluna mpogijpatnuchi. Ga wa satup-gerutu tsru potu Girukotlewatachri ga wa Wutsrukate Geso Kristo runutatna.

Goyakalu giklukanuwnayegixanna malixkanni

⁵Muchinanu psoluyako gimatmakatkalu, seyni naluka gishinkapkakletgi, wa Gitsrukaachi Gigiptoya rognetskakinikana rayinerutene, wanepnute malixkanni ruylata. ⁶Ga wa Goyakalutowrenenanu rutakikolna mumretkanni, seyni ru-knokamtluna rawyawakna, tsru giklukanuwnalgogne chinanu Wale gimretanna gostutkalunni mapshagawaka gike rixiniko mnikawnakatu rawinripna. ⁷Sotoma gajenni ga wa Komora gajenni pixka ga wa rumwastsipokchijetanrukakni pixka waneko pixka rixanna kapoklewaklerunni, ga wa pnumnu rixnina manchiya. Yaglu rixkanna xirnachri gike rixiniko muwnakatu saletikanna.

Gixasha yimaklewletachine gikluuka

⁸Seyni waneko pixka rixkoxna wa nyi gipnawjetachine. Wanna galikaka puchot-manetna. Gi yijnakotluna tsru gitaakalurkaka. Pogirewluwaka rapatna. ⁹Ga wa Mikili, Goyakalutowrerune gitsrukate, kamchi gitsrukate yagotini ga wa yoptopirkakini Moysisimane chinanu, waleko Mikili gi tseruwanshinikanuta giklukanuwnalu gap-atle koschekinripa, seyni wane china, "Gitsrukaachi chigetjetanunyi."

¹⁰Seyni wanna nyi ma mumatanutkakna rapatna. Ga wa rumumturetan-runa rumatanrukakna gepkoxamkojejixirune manshinikanune pixka, tyekakaya nikawniyna.

¹¹¡Gi waneni wanna! Gi rixanu Kaynigapo yachinena. Ga wa Walaami pupjetinri pixka, reneknawana yoptotyapluna gipekolu. Ga wa Kore yoptopiire ramgiyna.

¹²Wa gishiniikaklewu meyiwlu wannanwa gijrimtakaka pixkalune. Mpiikane tsru niklu rumnikgina. Goglutnachinwa. Kyachgapererumko magatu pixkalunni, kannip-gyalu ganikanrukaka. Gagmuna maleplutskigiru, majitu, gepi kata gipnachrinatka, gopliikaluru pixkalunni. ¹³Tsru wenushpurga mgirukotkotu, waleko patmenuw-leya gashlirikachrishpurga pixkalunni. Katagiri yaglotashatachrokaka pixkalunni.

Wanna chinanu gimretkalurni mapshagalsajnu rixgoggenatyawakapa. Tokanchi reneklewatinri Genocho

¹⁴ Wannapirana koxa runkakleta Genocho, wa Goyakalu tokanu reneklewatinini. Walenwa Gataklopisha payokgipre chininri. Wale wane china, “Gitsrukaachi gina gixolune potu kpashiriteneyma, ¹⁵ pejnuruneko ruklukanuwnayegixyapa. Mukochirna rekakgitanna. Wane rixawanna mukochire: Mupashiregolunni. Pejnu-ruyako mupashiregnuchi kamrutna wanna. Mupashichlewatkanni. Giyagni pejnuroko tokanchi wanna mupashiregolune kmukochirerune chingajita ga wa pejnuroko mupashiregolu wanna chinyegitlu Goyakalu, ruklukanuwnayegixanna.”

¹⁶ Wannanwa kegemgaklerune ga wa getwamonutnacinwa. Romkaa getsotanrewletna. Tsrupotunanu tokanchi yanumsatokanushatyana. Ralixkotmanewlere-watna rupxakikolupna.

Ginkaklewu ga wa giykolu

¹⁷ Seyni gixa, nushinikanune, gishinikanru Wutsrukate Geso Kristo yokanatanune tokanu muchinanu wane chinkalurutka. ¹⁸ Wa wane chinyagina, “Wa ralipregognepa wanepna kgixpiranataklerune. Wannako getsotanrewle mupashiregotu ruyanna.” ¹⁹ Wanna kotspalkaklewata wa manchi galukyawaka. Giwekikaluru gi waneyna.

²⁰ Seyni gixa, nushinikanune, kpashiri potu galixlewleya ntseruwnanshinikanutini. Giwekikaluru Kpashiri gagjigognetini. ²¹ Gimretinwa Goyakalu gishiniklewleya. Wutsrukate Geso Kristo getwamonrewle gkagwakanu waneyapgi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ²² Getwamonutanna nutanshinikanutachine galikaka. ²³ Xirnachri gishatkapikaluru pixka gixa gognetkakletanna pimrine. Ga wa pimrine getwamonutanu mpikleymananuko. Gayegixanru mkachriko wa manchi puchotikaluru.

Giglenshinikanyeglewu

²⁴ Gimalwutkalurupa wa gimkata gimretletjeru mujruukanepgi ga wa gimkata tunwakakletjeru royaknu yegi, muklukanuwnakanepgi gimjikleyma. ²⁵ Satupjerutu Goyakalu Wognetkakjeru, Geso Kristo Wutsrukate chinanu, walenni goyaknuchi, ga wa tsru potu pogirewlu, ga wa muchkonu, ga wa girukotlewu ma mapookanuwa muchinanpotgogne, ga wa xani, ga wa psolgogneshpotunanuko gike rixiniko mnikanwnakatupa. Wane gixkalurupa.

Gipgujetkaluru Geso Kristopirana

1 Tyenwa Gipgujetkaluru Geso Kristopirana wa Goyakalu genekanru, wayegrene rekakgitinripa pshinitsonu gimkata ginretachrikakapa, rumatkakpirantaplu. Yokanatlu gitowreruya. Wayegreru Gwa yegi yokanatlu. ²Wale Gwa gipgujtatlu Goyakalu tokanu ga wa Geso Kristopirana gipgujtatikolu, ga wa retanru pejnunanuka. ³Giglenshinikanyegitkalunni wa tyepirankaka getyongatachine, wa tye tokanchi Goyakalu genekanru getyongatachine ga wa yijnakotachine. Giglenshinikanyegitkalunni wa gewi yonataluru gimretachine, gi rixanu gi gowukatkalu gigogne.

Payokgipre gapatjetachinkaka galuuka

⁴Tyenwa Gwa kirukate.

Wa payokgipre gapatjetyachinkaka Gasya gwachine chinanu.

Gimutkalunepgi, ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Waleya, wa wanerutu, ga wa muchikawluru, ga wa ginachripa, ga wa payokgipre giwekikaluruneya, tuplapijere ginaple gwachine. ⁵Ga wa Geso Kristoya gipgujtawatachri poyagkakachri, muchinanu potu wugenetika wa gipnachinyegiya, tyechijne pogirene Gitsrukatpotu, wushinikeru, wkaspukmukochiretjeru Waleko gigragaya. ⁶Goyakalu, Ruru, pogirewatyawaka gajene rixkakwu, ga wa sasertotene rixkakwu Wale chinanu. Walenupni goyaknuchi ga wa muchkonchi gwagogenatachri gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

⁷Getanru. Kyachgapererumko rumunanu.

Pejnuruneygalepotunanuko getanru,

ga wa yoglotjene koxa getanru.

Ga wa payinerumnunanuka psolchijneko gajene

wamonuwatanna Wale chinanu.

Gigi. Wane gixkalurupa.

⁸“Gitni wa muchinanu gwachri yongano ga wa ralipre yongano.”

Wane china wa Gitsrukaachi Goyakalu, wa wanerutu, ga wa muchikawluru, ga wa ginachripa, pejnuruko Girukotachri.

Klu chinanu yonatkalurni twu kiruka

⁹Gitni, Gwano, gimolno, ga wa gimumatjerno wa salewakchiya ga wa pogirewatyawa kaya, ga wa kashnantakgognewluya Geso chinanu. Patmoknipreka chinikowaka nwanatini Goyakalu tokanu chinanu ga wa Geso gipgujtatikolu chinanu. ¹⁰Gitsrukaachigogne Giwekikaluru nwini. Notjimmesreta tsruplaji nyinakota kowi pixka. Wane china, ¹¹“Wa petanrukaka kiruka pyonatanru. Ga wa pyokanatanro payokgipre gapatjetyachinyegkaka: Gigwiso, ga wa Smirna, ga wa Perkamo, ga wa Tiyatira, ga wa Sarti, ga wa Wilatelgi, ga wa Lawtise.”

Yineru Wgene kaygawlu retika

¹²Ga wa nuprotaka netyaplu tye tokanchi nuynumsatjeru. ¹³Ga wa nuprotakinitka netlu payokgipre kori katalo gapi. Ga wa katalgapkaka ganikajite netyalu Yineru Wgene pixkalutu, gopwalu gitakachri, gishrikakjeputachri korimtaya. ¹⁴Ga

wa gijiwu ga wa gijiwutsa gowegapixi klatalu pixka rixa, giwru klatalu pixka. Ga wa giygale xirnachrimero pixka rixa. ¹⁵Ga wa gijixi sintawo xirnachripro gata-jitikaluru pixkalutu rixjixita. Ga wa giplaji gixpotkaka gongima pixka rixaplagi-mata. ¹⁶Payokgipre katagirkaka gwapotuklesretatemyotlu. Ginama rushpakya yoglolewapi gepnokaka gwasputachri gepragaspuru. Ga wa gigoji tkachi pixka rixa, muchkonu yochigatyachri.

¹⁷Ga wa gita getinitkalu gijixipta nyawnamtya gipnachri pixka. Giyagni Wale gitakamyogogotno potuklemyoteya. Wane chinno, ¹⁸“Gi pikanu. Gitni wa muchichachri no ga wa ralipreno. Ga wa giwekachri. Gipnachrinanno ga wa xani nuwekgogennata gike rixiniko mnikawnakatu. Ga wa waneyno gipukchi yoskekapre ga wa gipnachine gwiyawaka yoskekapre. ¹⁹Giyagni pyonatanru petanrukaka, ga wa wanerutkaka, ga wa wanepnute gwachrikakapa. ²⁰Wa giyogimanatkaluru tokanchi payokgipre katagiripirana, wa petinro npotuklesretatemyoya, ga wa payokgipre katalgapi kori, wa payokgipre katagirkaka, wannanwa Goyakalutowrene wa payokgipre gapatjetyachinkaka chinanu. Ga wa payokgipre katalgapi wannanwa payokgipre gapatjetyachinkaka.

Tokanchi wa Gigwiso gapatjetyachine chinanu

2 “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Gigwiso gapatjetyachine chinanu: Tyepirankaka china wa payokgipre katagiri kashichachri potuklemyoya, wa payokgipre katalgapi kori ganikajite yapachri:

²Numatlu pkamrure ga wa pyaprewatinri ga wa pkashnantakgognere, ga wa pixa gi pumkata gakotletna muglene. Ga wa petumgana yokanatkalune chinachinwa ga wa gi wane rixna. Ga wa petna kayroklewaklerunni. ³Wa kashnantakgognekleryi, ga wa Gita giwaka chinanu pakotlewata. Gi wa pamanuta.

⁴Seyni waneyno pagixanu gekutu pixayma. Wa pkaspukatkalu muchinanu pushiniklewele. ⁵Giyagni pushinkapanru ginaka pujrukyana. Ga wa penshinikanutanutka. Muchinanu pkamrure pkamruretanutka. Wane pma mixkanu, pixa yegi nyanu. Ga wa nkoninyi pkatalotgapi twiyawakaya, pma menshinikanutkanupa. ⁶Seyni tye galikaka waneyyi, wa payegixlu wa Nikolaytane kamrure wa Gita koxa gayegixanruni. ⁷Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwiwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewat-achri neneka nikletanru giweekaklewatachri gagma gwachri. Walenwa Goyakalu gigtetyawaka ganikajite gwachri.

Tokanchi wa Smirna gapatjetachine chinanu

⁸“Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Smirna gapatjetachine chinanu: Tyepirankaka china wa muchichachri ga wa ralipre, wa gipnachrinanni ga wa giwekachritka.

⁹Numatlu psalewnale ga wa pwamonnupoga, seyni ponikolyi. Numatkoxlu ma mupashiregnunna Goteyone chinachinwa ga wa gi wane rixa. Seyni Satanasyo ginkaklewawaklepji gajenni. ¹⁰Gi pikanu psalewninripatka. Gixapni kamchi gitsrukate wa yoshmakikowaka rutakjixanungi pimringi, gyan-taletikolupa. Pamolgozne salewnalu waneyaggi. Pupninpotunanuko poyagkakachripyi ga wa giweklu sagyeta nenekanyi.

¹¹ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri gi gimtuko gepi chininri gipukchiya.

Tokanchi wa Perkamo gapatjetyachine chinanu

¹² “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Perkamo gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa yoglolewapi gepnokaka gwasputachri gepraspu ru waneyalutu.

¹³ Numatlu pwiywaka, wa Satanasyo tuplapijere yegi. Ga wa ngiwaka pumreta. Gi wa pnutatlu nalixikolu, Gantipaklupotuko, nupgujtatjeru poyagkakachri, wa gixa yegi giylatikaluru, wa Satanasyo gwiyawakaya.

¹⁴ Seyni psotsotaji waneyno gektutu pixayma. Gi rixanu waneyyi wane Walaami yimaklewe gomkagitachine. Wale yimaklu Walaka rutspetkakyapna Gisrayiliklopishane, wa nikyapluna yagluchisha geneekalurkaka, ga wa rapoklewatnripna. ¹⁵ Waneko pixa pixa. Waneyyi Nikolaytane ginkaklewe gimretachine. ¹⁶ Giyagni penshinkanutanu. Wane pma mixkanupa, giyanpotu napyegitanyi, ga wa nyagotanna nonama gwachri yoglolewapiyima.

¹⁷ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri neneka nikletanru mana yogimatkaluru. Ga wa nenekanru klatstolejirpotu, ga wa sotluji yonatkaluru gerotu giwakchi satuna mumatanutu. Seyni yoptotachripjepa gimatanru.

Tokanchi wa Tiyatiri gapatjetyachine chinanu

¹⁸ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Tiyatira gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china Goyakalu Wgene, xirnachrimero pixka gixaygaletachri, ga wa sintawo gatajtkaluru pixka gixjixitachri.

¹⁹ Numatlu pkamrure ga wa pushiniklewe, ga wa palixlewe, ga wa pupxaklewe, ga wa pkashnantakgognewle, ga wa pkamrure, ga wa ralipre gixo potu muchichachri pnute.

²⁰ Seyni waneyno pagixanu gektutu pixayma. Gi rixanu wa suxo Gesawera wa Goyakalu tokanu geneklewtachro chinnachrowa puchi yimaklewleta ga wa tyokwitna nwayegrene, rapoklewatnripna ga wa nikyapluna wa yagluchisha geneekalurkaka. ²¹ Neneklo gogi tenshinkanutinripa. Gi taluka genshinkanreta tapoklewatnri. ²² Giyagni pajeko nuknokanro wala ga wa walayma gimopatlewatachine, tsru salewakchi yegi, ma menshinkanutkanupna kamrureyna. ²³ Gipukchi nuylatinna twugenene. Ga wa pejnuruneko gapatjetachinkaka gimatanu wa Gitni wa shinikanchi ga wa gaschi getjetachrino. Ga wa nenekangi satkaki gi gixpoko kamrurewatyawaka. ²⁴ Ga wa wane nchina, pimringi Tiyatira gwachingi ginnakokta tye ginkaklewlumigjeya, wa Satanasyo gitokpotu chinyawakna, mumatkangi. Wane nchingi, gi satuna kamrurchi nutakyegitangi wanepnute. ²⁵ Seyni wa waneygi gixinri gimretanru napokinpotunanuko.

²⁶ Wa gaalirewatachri ga wa nkamrurkaka gimretachripa yoptukyawakpotunanuko, wale nutakanu payine chinanu.

²⁷ Kanojerchi yowumaje rugirukotanna.

Kajpastono pixka rumlookona, ²⁸nixa yoptoretyawaklu Nuryegiya. Ga wa gonsagi nenekanru. ²⁹Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna gapatjetachinkaka.

Tokanchi wa Sarti gapatjetyachine chinanu

3 “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Sarti gapatjetyachine chinanu: Tyepirankaka china wa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu ga wa payokgipre katagirkaka waneyalutu. Numatlu pkamrure. Wa kgiwaki. Wa puwekinri, ga wa gipnachrinatkayi.

²Puyokanutka, ga wa gixetachrikaka pmuchkotanu wa galuka gipnalachtrikakanatka. Gi rixanu gi nukshiklu pkamrure poyagkakikolu Noyakalute getanu. ³Giyagni pushinkapanru pyoptotanrukaka ga wa pyijnakotanrukaka ga wa pumretanru. Ga wa penshinikanutanu. Giyagni pma muyookanupa, kachowguru pixka nixa gapyegletanyi. Gi pumata gipapko napyegitanyi.

⁴Seyni Sarti pimrine waneyyi, wa gimkalna mpuchotkane. Ga wa Gitayma yananna klatalu mkachri gitakachine, gi rixanu rumuknunina. ⁵Gaalirewatachri klatalu mkachri makatkalurupni. Ga wa giweklu kirukateya gi nsheygiwakinri. Ga wa Nuru getanu nupgujtagiwakatananyi, ga wa Nurutowrene getanu. ⁶Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.

Tokanchi wa Wilatelgi gapatjetyachine chinanu

⁷“Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Wilatelgi gapatjetyachine chinanu: Tyepirankaka china wa kpashiri, wa galikakpotu, wa Tawi yoskekapre waneyalutu, wa kotpukachri ga wa gi satuna gishyatlu, ga wa gishyatachri ga wa gi satuna kotpuklu.

⁸Numatlu pkamrurkaka. Petanu. Nenekyi kotpuukaluru gipgyapto pixa getanu. Gike gimkata gishyaletlu. Gi rixanu waneyyi ptsotsotaji pmuchkonu. Ga wa pumretlu ntokanu. Ga wa gi pnutatlu ngiwaka. ⁹Giyagni pimrine Satanasyo ginkaklewaklepji gajene wa Goteyo chinnachinwa ga wa gi wane rixna, seyni rayroklewashatna, wane nixkakanna: runinripna ga wa pujixistsi yoptsojitinripna. Ga wa rumatanruna nushinikyayi. ¹⁰Gi rixanu pumretlu ntokanu nkashnantakgognewlepirana, Gita koxa gimretanyi gyantaletikolgogneklupa, wa psolchijne gajeneko yegi ginachripatka, yantaletikolupna psolchijneko gajene. Giyampotu nunanu.

¹¹Pumretanru waneyyi pixinri. Gi satuna gwinyi psagyetapa. ¹²Wa gaalirewatachri kpashiwakpotugrukostsigi nixkakanru Noyakaluteppiya. Gi wa maleka rushpakanutka. Ga wa Noyakalute giwaka nyonatanru, ga wa Noyakalute pokchi giwaka. Walenwa gerotu Gerosale, tengogne Noyakaluteyegiya gijrukyaachri. Ga wa ngiwaka gerotu nyonatanru. ¹³Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.

Tokanchi wa Lawtisi gapatjetyachine chinanu

¹⁴“Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Lawtisi gapatjetyachine chinanu: Tyepirankaka china wa Wane gixkalurupa, wa gipgujtalawatachri poygakakachri ga wa galikakpotu, wa Goyakalu giyakotanrukaka yinuwakjixachri.

¹⁵Numatlu pkamrurkaka, gi wa kachikleryi, gi koxa gemeryi. Nalukmaklu kachikleru pixinri waka gemeru. ¹⁶Giyagni gi rixanu psotsotaji gemeryi. Gi wa gemyi. Gi koxa kachikleryi. Giyagni nonama naplitinyi. ¹⁷Gi rixanu wane pchina, ‘Ponikolno. Nponikowatatka. Gike nmagatya.’ Ga wa gi pumatnawa salewnachriyi, ga wa getwamonutkaluryi, ga wa kwamonuryi, ga wa may-galetyi, ga wa mamkatyi. ¹⁸Nuykoti Gita yegi pagjitinro kori xirnachri gatajitikaluru ponikowatinripa, klatalu mkachri pmakatko ma mupgujewninitipa pmamkatinri patewle. Ga wa ygalchipinre pagjitanu psagaygaletinripa. Petinripa.

¹⁹Gita chigetjetna pejnuruneko nalukanune, ga wa nsaletanna. Giyagni pmuchkowatanu ga wa penshinikanutanu. ²⁰Gita gipygpyto nwa. Nuylaylagipygpytoteta. Satu jeminri ntokanu ga wa kotpukgipygpytotetini, njiglokyegitanru wale. Nnikanu waleyma ga wa wale Gitayma.

²¹Gaalirewatachri nenekanu wa ntuplapijere ruxiplatanno, wa Gita gaalirewatinri pixka ga wa Nuru tuplapijere nuxiplatlu Nuru. ²²Wa kajnakopnaluyjnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.”

Kaygawlu getikaluru wa pogirchi tuplapije tengogne gajeru

4 Wanepnute netatka wa tengogne gitpukgipygpytoteta. Ga wa muchinanu plaschi kowi pixkagimalutu nyijnakotanru. Gita ruynumsata. Wane china, “Gewi teno punanu. Ga wa nekakgitanyi wa wanepnute gimkata ginretachrikaka.”

²Waneklu Giwekikaluru jiglokno. Wale chinanu netlu pogirchi tuplapijere tengogne gwachri. Ga wa tuplapije rawa tuplanatachri. ³Wa tuplanatachri getikolu gaspe sotlejiru pixka ga wa sartiyo klatalsootlejiru pixka. Ga wa kshi tuplapije sajrukachro, gesmeralta katwergalu polersotlejiru pixka getikolu. ⁴Ga wa tuplapije sajruka gepmole gepkoxamkoje tuplapijkaka. Ga wa tuplapijkaka tuplatna gepmole gepkoxamkoje tsrone klatalu mkachri gitakachine. Ga wa gijiwna waneyna kori sagyeta. ⁵Ga wa pogirchi tuplapijere rushpakya rawrakle ga wa plaschigimkaka, ga wa rutogle. Ga wa payokgipre katalo yochpikjetkaluro xirnachri tuplapije ginaple. Wannanwa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu. ⁶Ga wa tuplapije ginaple waneru tsru wenu potu witryu pixkalutu. Katwergalu pixkalutni.

Ga wa tuplapije ganikajiteswaji ga wa tuplapije sajrukke wanena gepkoxamkoje gepkoxamkoje giwekachine, gixo potu ygalchi waneyalune gistasreta ga wa gitjimnesretna.

Tengogne gajene gimalwure

⁷Ga wa muchinanu giwekachri, tsru mgenoklu pixka gixachrini. Ga wa gepi rixinri giwekachri waka wgene pixkalutni. Ga wa mapa rixinri giwekachri, yinerugoji pixka waneyalutu. Ga wa gepkoxamkoje rixinri giwekachri walenwa tsru klatatalu galnachri pixkalutu. ⁸Ga wa gepkoxamkoje giwekachri satkaka waneya patsrujiremeji. Gixo potu ygalchi waneyna psolumtako ga wa gimejimpuko. Ga wa psolgogneko psolyechnoko gi rapnanu wane chinretna:

Kpashiri, kpashiri, kpashiri Gitsrukaachi Goyakalu,
pejnuruko Girukotachri,
wa muchikawluru ga wa wanerutu ga wa ginachripa.

⁹Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri, wa giwekgognenatachri gike rixiniko mnikawnakatu rumalwutna giwekachine, ga wa kagwakpiratluna, ga wa poyagnutluna. ¹⁰Waneklu wa gepimole gepkoxamkoje tsrune chiji rapokna wa tuplapije tuplatachri getanu. Yoptsojityegitluna wa giwekgognenatachri gike rixiniko mnikawnakatu. Ruknoklona sagyetna tuplapije ginaple. Wane chinna:

¹¹Pumuknuni, Wutsrukate Woyakalute,
pyoptotalu goyaknuchi ga wa kagwakpiiru, ga wa giyaklu
gi rixanu ptowrunanuka puyakota.
Ga wa pushinikyawaka chinanu
wanetkalu ga wa giyakotkalurutkani.

Kiruka payokgipre gipre kgimaxikolero gishyatikaluro

5 Ga wa tuplapije tuplatachri potuklemyo netyalo kirukpoyi, gitoko yonatickaluro ga wa totji yonatickaluro. Ga wa payokgipre gipre kgimaxikolero gishyatikaluro. ²Ga wa netlu Goyakalutowreru gichkolu gichkoplaji wane china sapletachri,

“¿Katni wa gimuknu kopralityaplo kirukpoyi, ga wa kotpuka gipretyaplo?” ³Ga wa gike gimkatlu, gi wa tengogne gajeruko, gi wa chiji gajeruko, gi wa chiji gitokote gajeruko. Gike gimkata kopraaletlo kirukpoyi. Gi koxa rumkata getletlona. ⁴Ga wa nchiyampotuta, gi rixanu gike gikshiika rumuknu kopralityaplo kirukpoyi ga wa retyaplo. ⁵Ga wa satu wa tsru wane chinno, “Gi pchiyaganu. Petanu. Rakagloklewata tsru mgenoklu Gotaklopishaneru, Tawitski. Wale kakagloklewata kotpukyaplo kiruka ga wa payokgipre tupre kgimaxikoleroymananuko.”

Gowega Wgene kakagloklewatinri

⁶Ga wa tuplapije ganikajiteswaji, ga wa gepkoxamkoje giwekachine ganikajite ga wa tsrune ganikajite, netyalu gowega Wgenni tunwanatachri giylatkaluru pixka, payokgipregwalutu, ga wa payokgipreygalerutu. Payokgipreygalenwa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu psolchijneko yokanatkalune. ⁷Gowega Wgene wane ya. Wa tuplapije tuplatachri potuklemyo yoptotalu kirukapoyi. ⁸Giyagni kiruka yoptotinitka, wa gepkoxamkoje giwekachine, ga wa gepimole gepkoxamkoje tsrune chiji rapokna gowega Wgene getanu. Satkaka waneya gitlotsatkaluro, ga wa koripro katseplu pgamlupagiri. Walenwa kpushirine gagjigognerkaka. ⁹Ga wa shikaletluna gerotu shikalchi. Wane chinna:

Pumuknuni kiruka pyoptotini
ga wa pkotpukyaplu tupre kgimaxikolero.
Gi rixanu giylatkaluryi ga wa pugragaya
pupekotanna yine Goyakalu chinanu,
panerumnunanukaya, ga wa
patokanumnunanuka yanumatyachineyegiya,
ga wa payinerumnunanukaya,
ga wa pachijne gajenemnunanukaya.

¹⁰Ga wa Goyakalu getanu
pogirchine ga wa sasertotene pixkakna.
Ga wa chiji pogirewatinna.

¹¹ Giyagni netatka. Ga wa gixolune Goyakalutowreruneplaji njema, tuplapije sajrukachine, ga wa giwekachine ga wa tsrune. Ga wa wane pejnuna gixolune potu ga wa gixo waragka waragkane, ¹² gichkoplaji wane chinachine: Rumuknuni gowega Wgene giylatkaluru yoptotyaplu giyaklu ga wa ponikowlu, ga wa gimatkalchi, ga wa muchkonchi, ga wa kagwakpiiru, ga wa gimalwuru, ga wa galixkowlu.

¹³ Ga wa pejnuruko giyakotkaluru tengogne gajeru ga wa chiji gajeru, ga wa chiji gitokote gajeru, ga wa tsru wenumta gwachine, ga wa pejnuruko wane gajerwaka, nyijnako wane chinreta: Pogirchi tuplapijere tuplatachri, Ga wa gowega Wgene waneyapa gimalwuru ga wa kagwakpiiru, ga wa goyaknuchi, ga wa muchkonchi, rixgoggenatanu gike rixiniko mnikawnakatu.

¹⁴ Ga wa gepkoxamkoje giwekachine wane china, “Wane gixkalurupa.”
Ga wa tsrune chiji rapokna ga wa yoptsojityegitluna.

Muchinanu gipre: Kawalyo gogo tuplatachri gakagloklewatachri

6 Ga wa netlu gowega Wgene kotpukgipretyawaklo muchinanu gipre wa payokgipre gipre kgimaxikoleroya. Ga wa gepkoxamkoje giwekachine satute nyijnakoplajita rutlogle pixka chinachri, ² “Punanu.”

Giyagni netatka. Ga wa netlo kawalyo klatalo. Ga wa wala gogo tuplatachri waneylu kashritwa. Ga wa sagyeta reneeka. Giyagni rushpaka gakagloklewatachri rakagloklewatinripa.

Gepi rixinri gipre

³ Ga wa gepi rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnakotlu gepi rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

⁴ Tushpakatnaka sato kawalyo serolo. Ga wa wala gogo tuplatachri geneeka rawyaplu chijiya kigle gwashlu, ruylakakinripna. Ga wa wale geneeka yoglolewapi gitsruka.

Mapa rixinri gipre

⁵ Ga wa mapa rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnakotlu mapa rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

Ga wa netlo ksajiro kawalyo. Ga wa wala gogo tuplatachri waneylu yantapi gimyo. ⁶ Ga wa nyijnakotlu plaschi pixkalutu wa giwekachine ganikajiteya wane chinachri, “Satu masu trikoji paproji wenroloto chinanu, ga wa mapa masu triko pixkalutuji paproji wenroloto chinanu. Ga wa goliwangi ga wa winga gi pumtukanu.”

Gipnalu

⁷ Ga wa gepkoxamkoje rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnaktokanutlu gepkoxamkoje rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

⁸Giyagni netatka. Ga wa pwalolo kawalyo wanetka. Ga wa wala gogo tuplat-achri Gipnalu giwaka waneyalutu. Ga wa gipnachine gwiyawaka gomkagitlu. Ga wa wanna gitaaka satupje gepkoxamkojete chiji gajene chinanu, yoglolewapiyma ruylalewatinripna, ga wa nachluyma, ga wa gipnaluyima, ga wa kmatsuruneyma, chiji gajene.

Pamyo rixinri gipre: Giylatkalune Goyakalu tokanu chinanu

⁹Ga wa pamyo rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, yochpikikowakakwa rapukote netyana giwekikalurune wannanu wa giylatkalune Goyakalu tokanu chinanu, ga wa rupgujtawelena chinanu, giylatkalunni. ¹⁰Ga wa gichkoplaji china sapletna, “Gitsrukaachi kpushiri ga wa galikakpotu, ¿giklunanu gi puklukanuw-nayegjixawana psolchijneko gajene, ga wa gi papnuyegitawalu wugraga?”

¹¹Ga wa satkaka geneeka klatalu gowukalu mkachri. Wane chinkana wa rapnanutanunnachi pshinitsonu pejnuruneko rixinripna rixje Geso wayegrene ga wa gimolenna wanna pixka gixa giylaletkalunepa.

Patsrujire rixinri gipre: Psolchijneko komyeeka

¹²Ga wa patsrujire rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, netatka. Ga wa wanetkalu tsru giyolikchijru. Ga wa tkachi ksaji rixa kawshistugalu mkachri kapixiru pixka. Ga wa psoluko ksuru granchi pixka rixa. ¹³Tengogne gwachro kata-girkaka chiji gijruka, gikera tujirsagitini pixka totsotsagi, tsru kannipgyalu komyekshegitinro pixka. ¹⁴Ga wa tengogne gixrikamtatka kirukpoyi pixka poyitkoklunu. Ga wa pejnuruko magka ga wa pejnuruko kaniprekulukaka rawyawaka rajrikika.

¹⁵Ga wa tyechijne pogirewatyachine, ga wa tsrukakalune, ga wa ksolaloterune, ga wa ponikolune, ga wa gichkolune, ga wa pejnuruneko wayegrechine, ga wa pejnuruneko gishpakachine, gitawakapna ga wa tsru sotlu magka gajeru yogimatnawana.

¹⁶Ga wa wane chinruna wa magkakaka ga wa tsru sotlu, “Pujrukanu wixa gogo. Pyogimatanwu pogirchi tuplapijere tuplatachrigojiya, ga wa gowega Wgene jgekanuya.

¹⁷Gi rixanu rapokatka jigekanna tsrugogne. Ga wa ¿katu gimkata tunwaleta?”

Satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane gimaxikoletkalune

7 Wanepnute netna gepkoxamkoje Goyakalutowrene, gepkoxamkoje chijisretate tunwanatachine, wa gepkoxamkoje chijisretate giyakannipgyatyachri gimretachine, ma majpopokannipgyatinitipa chiji, gi wa tsru wenuko, gi wa satu gagmunyegiko. ²Ga wa satu Goyakalutowreru netatnaka, tkachi gishpatyawakasreta gipgujewniyachri. Goyakalu giwekachri gimaxikole gipipe waneyalutu. Gichkoplaji china sapletna gepkoxamkoje Goyakalutowrene, geneekalune wa chiji rumtukyapna ga wa tsru wenu. Wane china sapleta, ³“Gi gimtukanru chiji, gi wa tsru wenuko, gi wa gagmunkakako, wumaxikoletinpoktuna Woyakalute wayegrene gijrotayna.”

⁴Ga wa njemlu gi pejnu gimaxikoletkalune: satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane gimaxikoletkalune panerumnunanuka Gisrayiliklopishane.

⁵Gotaklopishanerune pamole gepi waragkane gimaxikoletkalune.

Ga wa Roweklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Kateklopishanerune pamole gepi waragkane.

⁶Ga wa Gaseriklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Neptaliklopishanerune pamole gepi waragkane.
 Ga wa Manaseklopishanerune pamole gepi waragkane.
⁷ Ga wa Simoklopishanerune pamole gepi waragkane.
 Ga wa Rewiklopishanerune pamole gepi waragkane.
 Ga wa Gisachaklopishanerune pamole gepi waragkane.
⁸ Ga wa Sapolonoklopishanerune pamole gepi waragkane.
 Ga wa Gosiklopishanerune pamole gepi waragkane.
 Ga wa Migamiklopishanerune pamole gepi waragkane gimaxikoletkalune.

Gixolune potu yine klatalu mkachri gitakachine

⁹ Wanepnute netatka. Wanena gixolune potu yine, gike mumpkata yantaleta-nune, pachijne gajenemnunanukaya, ga wa panerumnunanukaya, ga wa payinem-nunanukaya, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachineya, pogirchi tuplapijere ginaple ga wa gowega Wgene getanu tunwatachine. Klatalu mkachri gopowalu gitakachine. Ga wa kasureru waneyna gimyoyna. ¹⁰ Ga wa gichkoplaji china sapletna: Woyakalutenni gognetaklewl
 wa pogirchi tuplapijere tuplatachri,
 ga wa gowega Wgenenni.

¹¹ Giyagni tuplapije ga wa tsune ga wa giwekachine sajruka tunwaletna pejnu-runeko Goyakalutowrene. Tuplapije ginaple chiji gapokjiwutachinni. Ga wa yopt-sojityegitluna Goyakalu. Wane chinna:

“Wane gixkalurupa.

¹² Goyakalunupni gimalwuru,

ga wa goyaknuchi,

ga wa gimatkalchi,

ga wa poyagnutikolu,

ga wa kagwakpiiru,

ga wa giyaklu,

ga wa muchkonchi rixgoggenatanu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Wane gixkalurupa.”

¹³ Ga wa rugita satu wanna tsune. Wane chinno, “Wa nyi klatalu mkachri gopowalu gitakachine ¿gi gixachinni ga wa ginaka ruyakatyana?”

¹⁴ Giyagni wane nchinru, “Nutsrukate, pixa gimata.”

Wane chinno, “Nyinwa tsru salewakchi giyakatyachinni. Ga wa ropowalutna rerkana ga wa klata rixkawluna gowega Wgenegragaya. ¹⁵ Wale chinanu Goyakalu tuplapijere ginaple rawna.

Yonogyegitluna gogi ga wa goyecho kphasiwakategrukoya.

Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri gipjiya gishyatna.

¹⁶ Gi nachpatkana.

Gi ronunnagatewatanutkana.

Ga wa tkachi gi gapyegitanutkana,

ga wa giketsotaaji gemeruko.

¹⁷ Gi rixanu gowega Wgene

wa pogirchi tuplapijere ganikajiteswaji gwachri girukotanna.

Gonu gishpakgatyawaakaka giwekgatachrigonu yegi kosekana.

Ga wa Goyakalu sheyiygaletanna pejnuruko ktechga.”

Payokgipre rixinri gipre

8 Ga wa payokgipre rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, gowukshinina pochkepotlu tengogne.

² Payokgipre Goyakalutowrene neta, Goyakalu ginaple tunwatachine. Payokgipre kowi geneekalune.

³ Ga wa satu Goyakalutowreru gina. Yochpikikowakakwastsi tunwata. Pgamlu-pagiri yochpikgapi kori kamrutikaluru waneylu. Ga wa gixo pgamlupagiri re-neeka, pejnuruneko kpashirine gagjigognereyema rutakyaplu wa korikwa yoch-pikikowakakwaya pogirchi tuplapijere ginaple. ⁴ Ga wa pgamlu pagiripgya gatskota kpashirine gagjigognereyema Goyakalutowrerumyoya Goyakalu getanu. ⁵ Ga wa gitowrerupgamlupagiri yochpikgapi rawa. Ga wa tsepotlu xirnachrimero yoch-pikikowakakwaya. Ga wa chiji ruknoklu. Giyagni wanetkalu rutlogle, ga wa plaschi gimkaka, ga wa rawrakle, ga wa giyolikchijru.

Payokgipre kowi waneyalune

⁶ Ga wa payokgipre gitowrerune, wa payokgipre kowi waneyalune galpookowletachine.

Muchinanu kowi

⁷ Ga wa muchinanu gitowreru kowitatka. Ga wa wanetkalu giwruji ga wa xir-nachri, granchi kojetchri. Chiji giknookalurni. Satupje mapate chiji ga wa satupje mapate gagmuna galga. Ga wa pejurniko kshanni polerni galgana.

Gepi rixinri kowi

⁸ Ga wa gepi rixinri gitowreru kowita. Ga wa tsru magka pixkalutu xirnachri gal-gachri, tsru wenu ruknooka. Ga wa tsru wenu mapate granchi rixatka. ⁹ Ga wa satupje mapate giyakotkalune tsru wenu gajene giwekachine gipnana. Ga wa satupje mapate kanawkaka gimtuuka.

Mapa rixinri kowi

¹⁰ Ga wa Goyakalutowreru mapa rixinri kowita. Ga wa tengogne tujrukya tsro katagiri xirnachri katalo pixka. Giyagni satupje mapate wenkaka tapoka, ga wa gonu gishpakgatyawaka tapoka. ¹¹ Ga wa katagiri giwaka wane chinka kapsagalu kshana. Ga wa satupje mapate gonkaka kapsagalu kshana pixka rixatka. Giyagni gixo yinerni gipnana gonu chinanu gi rixanu kapsagalutkani.

Gepkoxamkoje rixinri kowi

¹² Ga wa gepkoxamkoje rixinri gitowreru kowita. Ga wa rumtuuka satupje mapate tkachi, ga wa satupje mapate ksuru, ga wa satupje mapate katagirkaka. Giyagni satupje mapate tyekaka ruchpokinripa. Ga wa satupje mapate gogi gi pokamlata. Ga wa goyecho waneko pixka rixa.

¡Gi waneni! wa ginachripa chinanu

¹³ Ga wa netatka. Ga wa nyijnakotlu tsru klatatalu tengogne ganikajite galnachri gichkoplaji wane chinachri, “¡Gi waneni, gi waneni, gi waneni tyechijne gwachine pimri kowigimkaka chinanu wa mapa gitowrene kowitachinpatkagima!”

Pamyo rixinri kowi

9 Ga wa pamyo rixinri Goyakalutowreru kowita. Ga wa netlo sato katagiri tengogne gijrukyachro. Chiji gapokachro. Ga wa gopnalutskata potu yoskekatre geneekaluru. ² Ga wa kotpuklu gitskatpotupna. Gopnalu ratskopgyatya, xirnachripropgya pixka. Ga wa tkachi ga wa kawlennipgyalu mapshaga rixka gopnalu giyakatyachrinipgyaya. ³ Ga wa gipgya rushpakyana tsetsene. Chiji rapokna. Geklo pixka rumkata gixletatka tsetse. Geklo kachingate pixka reneeka. ⁴ Ga wa tsetsene wane chinkalune ma mumtukyapluna kshana chiji gajeru, gi wa girukokta poleruko, gi wa girukokta gagmunako, seyni yinepje wa Goyakalu gimaxikle gijrotayna waneyamigjenepje. ⁵ Ga wa tsetsene geneeka ma muylatyapna yine seyni pamyo ksuru saletpotutkona yine. Ga wa wanna saletlewe geklo saletlewe pixka wa yineru tashkatini pixka. ⁶ Ga wa walegognekakapa rujga gipnaletanunna yinepni, ga wa gi rukshikanruna. Ga wa raluka potu gipnaletannimkana. Ga wa rasukininna gipnalu.

⁷ Ga wa wane rixa gipgujewnaletna tsetsaka. Kawalyo pixka rixna, giylalu galpokyegitachine. Ga wa gijiwna waneyna sagyeta pixkaluto, kori pixkaluto. Ga wa gigojna yingoji pixka. ⁸ Ga wa kajiwutsalune suxojiwutsa pixka. Ga wa giygina tsru mgenokluygi pixka. ⁹ Ga wa waneyna rustatlena yowuma gistatlechishpata pixka. Ga wa gimejna pogimnu chiji yapachro kawalyo kosetanro gima pixka rixmejina wa giylalu yegi gasukyegimtachine pixka. ¹⁰ Ga wa waneyna ginshina, geklonshi pixka, ga wa gisruna. Ga wa ginshina rawa muchkonna yine rumtukyapna pamyo ksuru. ¹¹ Kpogirna. Towrechri gitsrukate gitskata potu gajeru walenwa pogirna. Ga wa wale giwakni Gewreyone tokanuya Gawato. Ga wa Kriyko tokanuya Gapolyo.

¹² Wa muchinanu wamonchi giknogatka. Wanewalu gepi wamonchi wanepnute.

Patsrujire rixinri kowi

¹³ Ga wa Goyakalutowreru patsrujire rixinri kowita. Ga wa nyijnakotlu satu plaschi wa gepkoxamkoje gwacha yegi giyakatyachri, wa korikwa yopchikikowakwa gwagwachatachri yegi giyakatyachri Goyakalu getanu. ¹⁴ Ga wa wane chinru wa patsrujire rixinri gitowreru kowi waneyalutu, “Pkaspukanna wa gepkoxamkoje towrechine wa gostukalune tsru Geyoprate Gapga.”

¹⁵ Giyagni kaspuukatkana wa gepkoxamkoje towrechine wa galpokotkalune gipapko ga wa gogi ga wa ksuru ga wa walapu chinanu wa satupje mapate yine ruylatinripna. ¹⁶ Ga wa wane pejnuna solalone kawalyo yapachine: Gepi kata wa pamole waragka kata pamole waragka. Nyijnakotlu gi pejnuna.

¹⁷ Ga wa wane nixa getletna kawalyone kaygawluya, ga wa wanna gogo tuplatachine. Waneyna gistatlechishpata xirnachri pixkalutu ga wa ksajsernuru ga wa gasogre pixkalutu. Ga wa kawalyonejiwu tsru mgenoklujiwu pixka rixa. Ga wa tonama rushpakya xirnachrimero ga wa kapgyalu ga wa gasogre. ¹⁸ Tye mapa tsru salewakchikaka kamakatna satupje mapate yinni. Wa xirnachriya ga wa kapgyaluya, ga wa gasogreya, wannanama gishpakyachriya. ¹⁹ Gi rixanu kawalyone muchkonu

ginamna rawa, ga wa ginshina rawa. Gi rixanu ginshina gimnu pixka rixa kajiwuru. Waleya rumtuklewatyana.

Menshinikanutkane

²⁰ Ga wa gixetachine yine tyekaka tsru salewakchiya mupnikatu, gi koxa renshinikanutna wa gimyona kamrurnaya, ma yoptsojityegityanupluna kamchikaka ga wa yagluchishkaka. Walenwa kori ga wa sroschi, ga wa sintawo, ga wa sotlu, ga wa gagmuna kamrutikaluru yagluchisha. Walekaka gi gimkata getleta. Gi rumkata yijnakleta. Gi rumkata yanreta. ²¹ Gi koxa renshinikanyegitluna ruylalewlenu, gi wa kagonchiwleynako, gi wa rapoklewlenu, gi wa gichowguynako.

Mturo kirukpoyi

10 Ga wa satu Goyakalutowreru neta, tengogne gijrukyachri. Kyachgapere-rumko sapowakamtachri. Ga wa kshitpo gijiwu gogo gwa. Ga wa gigoji tkachi pixka gixa. Ga wa gijixi xirnachristsigi pixka rixa. ² Ga wa gimyo mturo kirukpoyi kopratalkaluro waneylu. Ga wa potuklejixi tsruwenu rutaka. Ga wa kegnetjixi chiji rutaka. ³ Ga wa gichkoplaji saple rixa, wa tsru mgenoklu gigrigini pixka. Ga wa wale saplewatini, payokgipre rutogle gimkaka yanumatatka.

⁴ Ga wa payokgipre rutogle yanumatinitka nyonatmakatkalu. Ga wa tengogne giyakatyachri tokanchi njema, wane nchinjeru, “Pushyapotutanru wa payokgipre rutogle chinyawaka. Gi wa pyonatanru.”

⁵ Giyagni wa Goyakalutowreru, wa tsru wenu ga wa chiji neta tunwaletanru, teno yotunomyota potuklemyo. ⁶ Ga wa giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu kawchinanu china. Tengogne ga wa tengogne gajerakaka giyakotachri, ga wa chiji ga wa chiji gajerakaka giyakotachri, ga wa tsru wenu ga wa tsru wenu gajerakaka koxa giyakotachri Wale kawchinanu wane china wa maleshaplu gogi. ⁷ Seyni wa Goyakalutowreru payokgipre rixinri kowikle gimaklu, wa kowitinpata, poyagkakpotutikolpatka Goyakalu giyogimatanru, chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi, wayegrene runkakyawaka, wa tokanu geneklewatachine.

Gwa niklo mturo kirukpoyi

⁸ Ga wa tengogne giyakatyachri tokanchi nyijnakotanru, numepe giynumsaletjeru. Wane china, “Gajewa. Pyoptotapanro wa kiruka kopratalkaluro, wa Goyakalutowrerumyo gwachro, wa tsru wenu ga wa chiji tunwatachri.”

⁹ Giyagni towrechri yegi nyatka. Wane nchinru, “Mturo kirukpoyi penekanno.”

Giyagni wane chinno, “Pyoptotanro ga wa pnikanro. Ga wa tkapsatnanwakatanyi, seyni punama pochwaa rixnamatanyi wrolga pixka.”

¹⁰ Giyagni towrechimyoya nyoptotlo mturo kirukpoyi. Ga wa nniklo. Giyagni nonama pochwaa rixa wrolga pixka. Wa nnikinitkalu, kapsananwakataa nixa.

¹¹ Ga wa wane chinnona, “Goyakalu tokanu pumkata geneklewletatnaka gixolune yinepirana, ga wa payinepirana, ga wa patokankaka yanumatyachinepirana, ga wa pogirchinepirana.”

Towutkaluru wa kphasiwakpotugruko yantatinripa

11 Ga wa neneeka yantapije kanojerchi pixkalutu. Wane china, “Palnanu. Pyantatanru kphasiwakpotugruko Goyakalunu, ga wa yochpikjetikowakakwa ga

wa wane yoptsojityachine. ²Ga wa kpashiwakpotuputu maleka gajeru petashatanu. Gi wa pyantatanru. Gi rixanu payine geneekalurni. Ga wa gepkoxamkojmole gepi ksuru kpashiwaka pokchi rakatokanna.

Wa gepi gipgujtalebatachine

³“Ga wa gepi nupgujtatjene nutakanu. Ga wa satu waragka gepi pacha patsrujire-molgogne tokanchi reneklewatanna, kawshistugalu mkachri gitakachine.”

⁴Wannanwa gepi goliwamuna ga wa gepi katalgapi, tye psolchijneko Gitsrukate getanu tunwatachrikaka. ⁵Ga wa satu galuka gimtukletinipna, xirnachrimero gish-paknamatanna ga wa kamnixjene ruylatanu. Ga wa satu galuka gimtukletinipna, rumkata wane gixa giylaletkota. ⁶Wanna gitaaka rushyatyapluna tengogne, gina ma mixinitipa Goyakalu tokanu reneklewatinrinagogne. Ga wa rutaakana gonu chinanu, kashrijetyapluna gonu granchi rixinripa. Ga wa rutaakana chiji rumtukinripna pejnuruko tsru salewakchiya gi pejnu katananukta ralukyawakna.

⁷Ga wa rali gipgujtalebawletinitkana, kmatsuru wa gitskata potu gishpakyachri wannayma ruylakakanu. Ga wa raalixanunna, ga wa ruylatanunna. ⁸Ga wa gimanepnina tsru potu pokchi gatnugapote rawanna. Tye tsru pokchinwa shinikanchiya Sotoma ga wa Gigipto chinkaluru. Wane koxa Rutsrukakna koroshishkita gitakikowaka. ⁹Ga wa pimrine yine, ga wa panerune, ga wa patokanu yanumatyachine, ga wa payine getmanetanna mapgogne ganikaji. Gi wa ruchi kapnatkomanetanna. ¹⁰Ga wa tyechijne gwachine gimuwyegitanna, ga wa meyi-watanna, ga wa genekashlukaka yokanyegkakanna. Gi rixanu wanna nyi gepi gipgujtalebatachine saletpotutanna tyechijne gwachine.

¹¹Mapgogne ganikajogne chininri giknoginitka, giweklunnipgya Goyakalu giyakatyachri jiglokna. Ga wa tunwatna. Ga wa tsru piklu rixna wa getachine. ¹²Ga wa yijnakotluna gichkotokanuru tengogne giyakatyachri. Wane chinna, “Gewi gatskotanu.”

Ga wa tengogne ratskotatkana kyachgapererumkoya. Ga wa kamnixjenna getna.

¹³Ga wa walepako wanetkalu tsru giyolikchijru. Ga wa satupje pamolete tsru potu pokchi yawnana. Ga wa rupnanna giyolikchijruya wane pejnuna: payokgipre waragka yinni. Ga wa gixetachinni pikpotutana. Rumalwutluna Goyakalu tengogne Gajeru.

¹⁴Gepi chininri wamonchi giknogatka. Mapa chininri wamonchi giyampotu gapokanu.

Payokgipre rixinri kowi

¹⁵Ga wa payokgipre rixinri Goyakalutowreru kowita. Ga wa tengogne gichkolu plaschi wane, wane chinachri:

Tyechijne pogirewatyawaka Wutsrukatenutkani ga wa Kristotenukani.

Ga wa Wale pogirewogunenatanu

gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁶Ga wa gepmole gepkoxamkoje tsruna Goyakalu getanu tuplapijerkakna tuplat-achine chiji yonogjiwutna. Ga wa yoptsojityegitluna Goyakalu. Wane chinna:

¹⁷Wpoyagnutyi, Wutsrukate Goyakalu,

pejnuruko Girukotachri,

wa wanerutu ga wa muchikawluru,

gi rixanu pwatkalu tsru potu puyaklewe
ga wa pogirewatatka.

¹⁸ Ga wa payine jigekanuwata.

Ga wa pjigekanu gapokatka.

Ga wa gipnachine gitakyagokikolpapk gapoka gapnuru renekikolupna pwayegrene
ga wa ptokanu geneklewatachine

ga wa kpashirine, ga wa pgiwaka pikachine, mturune ga wa tsrune.

Ga wa rumtukikolupna tyechijne gimtukachine.

¹⁹ Ga wa tengogne kpashiwakpotugruko Goyakalunu kotpuuka. Ga wa tetka rupi-
ratanru tokanchi gwanropaji kpashiwakpotugruko Walenu gwachropaji. Ga wa
waneru rawrakle, ga wa plaschi gimkaka, ga wa rutlogle, ga wa giyolikchijru, ga
wa tsru potu giwrujkaka.

Wa suxo ga wa gimnu gitsruka

12 Ga wa tsru getkaluru gipgujewna tengogneya, suxo tkachi makatachro. Ga
wa ksuru tojixi rapukote rawa. Ga wa tojiwu twa sagyeta pamole gepi kata-
giri gwanro. ² Ga wa kamshiro. Tsaplewjeta tochinoya. Ga wa chinowatatka tush-
pakawgenetinripa. ³ Ga wa satu getkaluru gipgujewna tengogneya. Ga wa wanetkalu
serolu gimnu gitsruka. Waneylu payokgiprejiwu, ga wa pamolegwaltutu. Ga wa gi-
jiwkaka waneru payokgipre pogirchi sagyetatkaka. ⁴ Ga wa ginshi kosetyalu sat-
upje mapate katagirkaka tengogne gajerakaka. Tyechijne ruknooka. Ga wa gimnu
gitsruka wa suxo gishpakawgenetachropatka getanu tunwata nikawgenetyaplo wa
rushpakiniya. ⁵ Ga wa wala tushpakawgeneta. Jejni. Wa Wale payinemnunanuka
girukotachripni kanojerchi yowumajeya. Ga wa rushatkapkatka Toturu. Goyakalu
yegi ga wa tuplapijere yegi rutaaka. ⁶ Ga wa suxo yineru mwiyawakanu tya gasuk-
leta. Wane waneylo twiyawaka, Goyakalu galpokotyawaka. Wane toglutikolupa
satu waragka gepi pacha patsrujirmolegogne.

Mikili tengogne giknokyalu gimnu gitsruka

⁷ Ga wa tsru giylalutkani tengogneya. Mikili ga wa waleymalune Goyakalu-
towrene yagotlu gimnu gitsruka. Ga wa gimnu gitsruka ga wa waleymalune gi-
towrene yagotlewata. ⁸ Ga wa gi rumkatlewatna. Ga wa wanepnute maleshay-
atkanana rawyawakakna tengogneya ⁹ Ga wa ruknooka tsru potu gimnu gitsruka wa
kapokotu gimnu, wa kamchi gitsrukate chinkaluru, ga wa Satanasyo. Walenwa
psolchijneko gwachine yokwitachri. Ruknooka. Tyechijne rapoka. Ga wa gitowrene
waleymananuko giknooka.

¹⁰ Ga wa gichkopljiru tengogne nyijnakoty, wane chinachri:

Xawakni wanetkalu gognawatikaluru ga wa giyaklu,

ga wa Woyakalute pogirewatyawaka,

ga wa Kristote girukotyawaka.

Gi rixanu giknookalurunatkani wumolene jigyegitachri.

Gogi, goyecho jigyegitna Goyakaluyeyiya.

¹¹ Ga wa wanna gaalixlu jigyegitjerna gowega Wgenegragaya,

Ga wa rupgujtalewlena tokanuya.

Ga wa gi chipetgiwekletna rupninpotunanukna.

¹² Wale chinanu gimuwatanu tengogne ga wa tengogne gwachingi.

¡Gi waneni tyechijne gajene ga wa tsru wenu gajene,
gi rixanu gixa yegi rujrukatka kamchi gitsrukate!
Tsrú gimtuwnalu rixa.
Gi rixanu rumatlu pshinitsongognepje waneylu.

Wa gimnu gitsruka kojwacko suxo

¹³ Ga wa gimnu gonru gitsruka getnatkawa giknookalurutka ga wa tyechijnetkalu. Waneklu kojwacko suxo jeji wugenetachro. ¹⁴ Ga wa suxo geneeka gepmeji tsru klatatalumeji pixkalutu yineru mwiwawakanu talninripa, gimnu gonruyegiya talninripa, twiyawakapa tyinripa. Wane toglutikolupa gogi ga wa gogkaka ga wa ganikajgogne. ¹⁵ Ga wa suxo gajxigi raplikgatlu gonu gimnu, rapga pixka, rapogyegimtyaplo. ¹⁶ Ga wa chiji gipxaklo suxo. Chiji namata, ga wa rapga nikloka, gimnu gonru gitsruka gaplikgatanru. ¹⁷ Giyagni gimnu gonru gitsruka jigekanuw-potuta suxo chinanu. Ralimta. Ruylalewatinripa gixetachine toklopishaneya, wa Goyakalu yokanatanrukaka kamrutachine, ga wa gipgujtawewlu Gesopirana waneyalune. ¹⁸ Ga wa tsru wenu ksate tunwata gimnu gonru gitsruka.

Kmatsuru tsru wenuya kanikyachri

13 Ga wa netlu kmatsuru tsru wenuya kanikyachri. Ga wa waneyalutu pamolegwa ga wa payokgiprejiwuruta. Ga wa gigwakaka rawa pamole pogirchi sagyetate pixkalutu. Ga wa gijiwkaka rawa yonatkaluru mupashiregnuchi giwaakaka. ² Ga wa kmatsuru netanru mgenoklu pixka rixa. Ga wa gijixi magemjixi pixka rixa. Ga wa ginama tsru mgenoklunama pixka rixa. Ga wa gimnu gitsruka geneklu ruyakle ga wa tuplapijere. Ga wa tsru potu rutaklu. ³ Ga wa satu gijiwu gis-takapgutatkaluru rupninripmaka. Ga wa rustakikolu rupninripmaka gituukaaka. Ga wa ruglajitna psolchijne gajeneko kmatsuru gajxigi rawinrina. ⁴ Ga wa yoptsojitye-gitluna gimnu gitsruka gi rixanu wale gitaklu kmatsuru. Ga wa yoptsojityegitluna kmatsuru. Wane chinna, “¿Girupni wa kmatsuru pixkalutu? ¿Katu gimkata gilylakak-leta waleyma?”

Kmatsuru gitaaka psolchijne gajeneko chinanu

⁵ Ga wa kmatsuru geneeka namchiya yanumatyaplu tsrupirankaka ga wa mupashiregnuchkaka. Ga wa rutaaka gepkoxamkojmole gepi ksuru wane rixinripa. ⁶ Ga wa yanumata mupashiregnuchi chinpiranyegityaplu Goyakalu. Mupashiregnuchi chingiwakatyaplu ga wa gipji, ga wa tengogne gwachine. ⁷ Ga wa ruchichka yagotyapna kphashirine, ga wa raalixyapna. Ga wa rutaaka wale panerumnunanuka yegi, ga wa pejnuruneko yine yegi, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachine yegi, ga wa payinemnunanuka yegi. ⁸ Ga wa pejnuruneko tyechijne gwachine yoptsojityegitlu mapiranyegine giweklu kirukatyegeiya wa gowega Wgene kirukatyegeiya. Walenwa gilyatkaluru rekamrutkoyakawa tye psolchijneko.

⁹ Wa kajnakopnalú yijnakotanu:

¹⁰ Kashrewlu ganikachri, kashichkalurupni ralimtanu.

Girukokta yoglolewapi giylalewatya, yoglolewapi rumkata giylaletikolupa.

Ga wa tyenwa kphashirine kashnantakgognewle ga wa ralixlewlena.

Kmatsuru chiji gishpakyachri

¹¹ Ga wa netlu satu kmatsurutnaka chiji gishpakyachri. Gepigwalutni gowega Wgene pixka. Ga wa gimnu gitsruka pixka rixa yanumsaleta. ¹² Ga wa muchinanu kmatsuru pixka rixa gitaakotu koxa wale psolpotuyako, wale getanu. Ga wa psolchijneko ga wa chiji gwachine yoptsojitjixa, yoptsojityegyapluna wa muchinanu kmatsuru, wa gistaakaluru gipninripmaka gitukachritka. ¹³ Ga wa tsru getkalurkaka kamruta. Tengogne rujruukakalya xirnachri. Chiji rapoka yine getanu. ¹⁴ Giyagni yokwitna tyechijne gwachine getkalurkakaya wa renekikolu kamrutyaplu kmatsuru getanu. Wane chinna tyechijne gwachine kamrutyapluna kmatsuru yaglu. Walenwa yoglolewapi gitsakikaluru ga wa ruweka. ¹⁵ Ga wa reneeka ruweekakayaplu kmatsuru yaglu, wa kmatsuru yaglu yanumatinripa. Ga wa reneeka ginnakokta ruylajixyapa wa kmatsuru yaglu myoptsojityegitkane. ¹⁶ Ga wa wane rixkakna pejnuruneko mturune ga wa tsrune, ponikolune ga wa kwamonurune, gishpakachine ga wa wayegrechine, potuklemyona rutakagimaxiketlikolupna waka gijrotna. ¹⁷ Ma munkata gagjiretinitipna ga wa gishankalu mumaxikolenena kmatsuru giwaka waka giwakpejnu.

¹⁸ Ga wa tyenwa gimatkalewlu. Kanshinikanuru yantatanru kmatsuru pejnu. Gi rixanu yineru pejnuni. Ga wa wale pejnuni wa patsrujire pacha patsrujiremole patsrujire.

Wa satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane shikalwatinri

14 Netatkalu Gowega Wgene Siyo Magkate tunwatachri. Ga wa Waleymalune satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane, Wale giwaka ga wa Ruru giwaka yonajrotatkalune. ² Ga wa nyijnakotlu pagima tengogne giyakatyachri, gixo gonugimkaka pixka. Ga wa tsru rutloglegima pixka rixa. Ga wa nyijnakotanrugima, kgitloklerune rutlotsaprena rutlotinrina pixka rixgimata. ³ Ga wa shikalchi gerotu shikaletna, pogirchi tuplapijere getanu ga wa gepkoxamkoje giwekachine getanu ga wa tsrune getanu. Ga wa gike gimkata gimatletlu shikalchi seyini wanapje, wa satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane, gipekotikalune chiji gajeneyegiya. ⁴ Nyinwa suxoneyma mpuchotkone, gi rixanu suxo metkanewa. Nyinwa gowega Wgene gomkagitachine ginakakokta yinri. Nyinwa yinyegiya gipekotikalune. Nyinwa gegwikane Goyakalu chinanupa ga wa gowega Wgene chinanupa. ⁵ Ga wa ginamayna gi rukshigayrokletkana. Muklukanuwnakane.

Kiglerpotunanu Tokanchi gike rixiniko mnikawnakatu

⁶ Ga wa satu Goyakalutowreru neta tengogne ganikajite yapa galnalenata. Kiglerpotunanu Tokanchi gike rixiniko mnikawnakatu waneyalutu, tyechijne gwachine runkakleyegitanrupa, ga wa payinemnunanukyegi, ga wa panerumnunanukyegi, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachinyegi, ga wa pejnuruneko yine yegi. ⁷ Gichkoplaji wane chinreru, “Mpikanru Goyakalu ga wa gimalwutanru. Gi rixanu rapokatka rutakyagoklewleppako. Gyoptsojityegitanru tengogne kamrutachri, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa gonu gishpakgatyawaakaka kamrutachri.”

Rujrukanatka tsrupotni Wawiloni

⁸Ga wa romkagitlu satu Goyakalutowreru gepi chininri. Wane china, “Rujrukanatka. Rujrukanatka tsrupotni Wawiloni. Suxo pixka tapoklewle getsotanrewle wingate, payinemnunanuka tutagata.”

Ruykotkana ma yonogyegityapluna wa kmatsuru

⁹Ga wa satu Goyakalutowreru mapa chininri gomkagitna. Gichkoplajiya wane china, “Girukokta yoptsojityegitlu kmatsuru ga wa wale yaglu, ga wa girukokta gijrota ga wa gimyo gimaxikole yoptotachri, ¹⁰wale koxa giranru Goyakalu gimtuwnale wingate, myapjetu giyookaluru. Wale jgekanu girikalurostono giyookaluru. Ga wa walepni saletpotutkona xirnachriya ga wa gasogreya kpashirine towrechine getanu, ga wa gowega Wgene getanu. ¹¹Ga wa wanna tsru salewnalepgya gatskogogenatanu gike rixiniko mnikawnakatupa. Gi rapnanutanunna gogi ga wa goyecho, wa kmatsuru ga wa wale yaglu yoptsojityegitachinepni, ga wa girukokta yoptotlu giwaka gimaxikle.” ¹²Ga wa tyenwa kpashirine kashnantakgognerewle: Goyakalu yokanatanrukaka kamrutinripna ga wa Geso romkagi galixletinripna.

Giglenshinikanyegitkalunni Gitsrukaachi gwachine gipnakane

¹³Ga wa nyijnakotlu tokanchi tengogne giyakatyachri, wane chinachri, “Pyonatanru: Giglenshinikanyegitkalunni gipnachine xanigognenanu, Gitsrukaachi gwachine gipnakane.”

“Gigi,” china Giwekikaluru, “yaprewatinrina rapnanutinripna. Gi rixanu kamurna gomkagitanna.”

Tyechijne jirgika

¹⁴Ga wa netatka. Ga wa waneru kyachgapererumko klatalu. Ga wa kyachgapererumko tuplata yineru Wgene pixkalutu, kori sagyeta wanejiwurutu. Ga wa satpokachri gistakapi gepragaspuru rawamyota. ¹⁵Ga wa kpashiwakpotugruko rushpakya satu Goyakalutowreru. Gichkoplaji china saplewyegitlu kyachgapererumko tuplatachri. Wane chinru, “Pkashichanutkalu pustakapre. Pjirganutka. Gi rixanu rapokatka jirgikolpapko. Ga wa ruprigatka tyechijne jirgikolu.”

¹⁶Giyagni kyachgapererumko tuplatachri chiji ranikatkalu rustakapre. Ga wa chiji jirgikatka.

Wa tapatgatyawaka Goyakalu gimtuwnalyegi

¹⁷Ga wa tengogne gwachri kpashiwakpotugruko rushpakya satu Goyakalutowreru. Waneykoxlu wale satpokachri gistakapi gepragaspuru. ¹⁸Ga wa yochpikjetikowakakwa ruyakaty satu Goyakalutowreru. Wale gitaaka xirnachri chinanu. Gichkoplaji saplewyegitlu gistakapi gepragaspuru waneyalutu. Wane chinru, “Pkashichanru pustakapre gepragaspuru, ga wa pjirganru gowapitsgawa chiji gajero. Gi rixanu ralixatka gowaji chiji gajero.”

¹⁹Ga wa Goyakalutowreru chiji raniklu rustakapre. Ga wa jirgalu chiji gajero gowaji. Ga wa tapatgatyawaka Goyakalu gimtuwnalu yegi, ruknoklu. ²⁰Ga wa tapatgatyawaka gakatooka pokchi malekate. Ga wa tapatgatyawaka rushpakya granchi,

kawalyo chipetapre tennu gapokagragatachri, ga wa satu pacha waragkastisi rowuknu.

Payokgipre ralipre tsru salewakchikaka

15 Ga wa tengogne netyalu satu getkaluru, tsrupotu kogljajrewatachri. Payokgipre Goyakalutowrene payokgipre ralipre tsru salewakchikaka waneyalune. Gi rixanu tyekakaya ralipreta Goyakalu gimtuwnale. ² Ga wa netlu tsru wenu witryoga pixkalutu xirnachrimero yapjetachri. Ga wa kmatsuru gaalixachine, ga wa yaglu, ga wa giwakpejnu gaalixachine, witryo pixkalutu tsru wenu gogomta tunwatachine. Ga wa gitlopitskaka Goyakalunu waneyalune. ³ Ga wa shikaletluna Goyakalu wayegereru Moysisi shikale ga wa gowega Wgene shikale. Wane china shikaletna:

Tsrupotkakni ga wa kogljajrewatachrikaka pkamrure,
Wutsrukate Goyakalu, pejnuruko Girukotachri.
Potuko potu ga wa galikakpotunanu pixjetyawaka.
Payinemnunanuka Pogiryi.

⁴ ¿Girupni gi wa pikanyi Pixa, Wutsrukate?

¿Ga wa katupni gi gimalwugiwakatanyi?

Gi rixanu Pixapjeni wa kpashiryi.

Gi rixanu payinerumnunanuka ginanu

ga wa yoptsojityegitanyina.

Gi rixanu gipgujetkalurutkani kiglerkaka pkamrutinri.

Payokgipre koripro

⁵ Wanepnute neta. Ga wa kotpuukalurni kpashiwakpotugruko, gipgujatitowakapji gajerugruko tengogne gajeru. ⁶ Ga wa kpashiwakpotugruko rushpakyana payokgipre Goyakalutowrene, payokgipre tsru salewakchikaka waneyalune. Katajimalu powralu mkachrichrata gitakachine. Ga wa gishrikakjeputachine korimtaya. ⁷ Ga wa satu wa gepkoxamkoje giwekachine genekna payokgipre Goyakalutowrene payokgipre koriproswaga katseplu rumtuwnale giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu Goyakalu. ⁸ Ga wa kpashiwakpotugruko katseplu kapgyalu Goyakalu goyaknu chinanu ga wa ruyakle chinanu. Ga wa gike gimkata jiglokletlu kpashiwakpotugruko nikawninpotunanuko payokgipre tsru salewakchikaka payokgipre Goyakalutowrerenu.

Towutkana rupkakyapluna koriproswaga gwanru

16 Ga wa kpashiwakpotugruko giyakatyachri gichkoplaji nyijnakota. Wane chinna payokgipre Goyakalutowrene, “Gajewa. Chiji gipkakanru payokgiprepro Goyakalu gimtuwnale yegi.”

Muchinanuproswaga

² Giyagni muchinanu ralimta. Chiji rupkakuproswayatlu walenu. Ga wa gekttutu mugletu trechi waneyatkana yine, wa kmatsuru gimaxikle waneyalune ga wa wale yaglu yoptsojityegitachine.

Gepi rixinriproswaga

³Ga wa gepi rixininri tsru wenu gipkakuprosawatlu walenu. Ga wa gipnachri-graga pixka rixatka. Ga wa pejnuruneko giwekachine tsruwenu gajene gipnana.

Mapa rixinriproswaga

⁴Ga wa mapa rixinri rapgakaka ga wa gonu gishpakgatyawaakaka rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa granchitkani. ⁵Ga wa nyijnakotlu Goyakalutowreru gonu gitakikaluru wane chinreta:

Pixni poyagkakachriyi, wa wanerutyi
ga wa muchikawluryi, kpashiryi,
gi rixanu tyekaka puklukanuwnayegjixa.

⁶Gi rixanu wanna gipkaklu kpashirinegraga,
ga wa ptokanu geneklewatachinegraga,
ga wa granchi putna. Rumuknunina.

⁷Ga wa yochpikikowakakwa njema wane chinreta:
Gigi, Nutsrukate Goyakalu, Pejnuruko Girukotachri.
Galikakpotunanu ga wa poyankaklewluni
puklukanuwnayegjixlewl.

Gepkoxamkoje rixinriproswaga

⁸Ga wa gepkoxamkoje rixinri tkachi gipkakuprosawatlu walenu. Ga wa tkachi geneeka jimyapna yine xirnaley. ⁹Ga wa yine tsru gemeruya ralgakakikna. Ga wa mupashiregnuchi chingiwakatluna Goyakalu, tyekaka tsru salewakchikaka girukotachri. Gi renshinikautna rumalwutyapluna.

Pamyo rixinriproswaga

¹⁰Ga wa pamyo rixinri Goyakalutowreru kmatsuru tuplapijere rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa mapshagalutkani wale pogirewatyawaka. Ga wa gichino chinanu rashkannutanna. ¹¹Ga wa mupashiregnuchi chinpiranyegitluna Goyakalu tengogne Gajeru gichinyegna chinanu ga wa gitrena chinanu. Gi wa renshinikanutna kamrureyna.

Patsrujire rixinriproswaga

¹²Ga wa patsrujire rixinri Goyakalutowreru tsru Geyopreta Gapga rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa walega gipriga ralpokgapotikolupa tkachi gishpatyawakasreta pogirene gatnugapotepe. ¹³Ga wa neta gishpakletna mapa puchotlewatachine kamchine tolojru pixkalutkaka, gimnu gitsruknama gishpakyachri, ga wa kmatsurnama gishpakyachri, ga wa gixashatachine tokanchi geneklewatachinenama gishpakyachri. ¹⁴Gi rixanu nyinwa kamchine getkalurkaka kamrutachine. Rushpakna, psolchijne gajeneko pogirene yegi yachine, rapatkakikolupna giylalu yegi, Goyakalu pejnuruko Girukotachri tsrupotgogne giylale.

¹⁵“Xakoka kachowguru pixka nixa ginretanu. Giglenshinikanyegitkalurni giyokachri ga wa girukotamkatachri, mamkatu ma yaninitipa. Ga wa ma metikotupa patewle.”

¹⁶Ga wa Gewreyo tokanu Garmaketo chinikowaka rapatkakikowakapna.

Payokgipre rixinriproswaga

¹⁷ Ga wa payokgipre rixinri Goyakalutowreru kawleru rupkakaaproswagatlu walenu. Wa tengogne gajeru kpushiwakpotugruko pogirchi tuplapijeryegiya rush-pakya gichkoplaji, wane chinachri, “Wane gixkalurutkani.”

¹⁸ Giyagni wanetkalu rawrackle ga wa plaschigimkaka ga wa rutlogle, ga wa tsru giyolikchijru. Yine gapokchijitiniyakawlu mwajejetkatu tye pixkalutu tsrupotu giyolikchijru. ¹⁹ Ga wa tsru pokchi mapasreta kotspaltatikaluru. Ga wa payine pokchikaka gijrukana. Ga wa tsru Wawiloni gishiniika Goyakalu getanu, wa renekyaplu jigekanu gimtuwnale wingate girikalurostono. ²⁰ Ga wa pejnuruko kani-preklu galimta. Ga wa magkakaka gi rukshiika. ²¹ Ga wa tengogne rujrukya gi-wruji tsru potu pamyomole ginnu pixka, yine gogo gijrukachri. Ga wa yine mu-pashiregnuchi chinpiranyegitlu Goyakalu tengogne Gajeru, tsru salewakchi giwruji chinanu. Gi rixanu tsrupotni tye salewakchi.

Tuklukanuwnayegjixikowaka tsro kapoklewaklero

17 Ga wa runa wa payokgipre Goyakalutowrene satute, wa payokgipreproswaga waneyalune satute, gita giynumsatachri. Wane chinno, “Punanu. Nekakgityani tuklukanuwnayegjixikowaka tsro kapoklewaklero gixo gonkaka tuplatachro. ² Walayma rapoklewatna tyechijne pogirene. Ga wa psolchijneko gwachine gimeta tapoklewle wingateya.”

³ Ga wa ranikno Giwekikaluruya. Yineru mwiyawakanu ranikno. Netlo suxo serolu kmatsuru gogo tuplatachro. Waneylu wale gixo mupashiregnuchi giwaakaka. Payokgiprejiwurutu ga wa pamolegwalutu. ⁴ Ga wa suxo pakniga yoshmookaluru pixkalutu ga wa serolumkachri gitakachro. Ga wa kori tugletika, ga wa kwenuru potu sotlejiruya, ga wa katajiroji perlajkakaya. Ga wa tomyo waneylo kori girapistono. Gagnanutkalurkaka ga wa kapcholkaka tapoklewleya katsepostonoyalo.

⁵ Ga wa giwaka tojrota tyonatika:

Giyogimanatkaluro, Tsro Wawiloni,

Kapoklewaklerone Ginro

ga wa Gagnanutkalurkaka Chiji Gajeru Ginro.

⁶ Ga wa netlo suxo, kpushirinegraga ga wa Geso gipgujtatachinegraga gimetachro. Ga wa netinitkalo nuglajita. Tsru giglajru nixa.

Giyogimanatkaluru tokanchi suxopirana ga wa kmatsurupirana

⁷ Ga wa Goyakalutowreru wane chinno, “¿Klu chinanu puglajita? Gita ginkakanyi giyogimanatkaluru tokanchi suxopirana, ga wa kmatsuru tutjitjerupirana, payokgiprejiwurutu ga wa pamolegwalutu. ⁸ Wa kmatsuru wa petanru, wa muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu, gitskata potu gishpakyachripi ni ga wa gamgikowaka yanu. Tyechijne gwachine wa giweklu kirukate tye psolchijneko rekamrutkoklunuyakawa myongiwaatkone ruglajitanna retinipluna kmatsuru wa muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu ga wa gapokachripa.

⁹ “Ga ga tyenwa shinikanchi kgimatkaluru. Payokgipre jiwchikaka walenwa payokgipre magka, wa suxo tuplatyawaka. ¹⁰ Ga wa walenwa payokgipre pogirchine. Pamyone gijrukanatka. Satu wane. Ga wa satu gi gapokawa. Ga wa rapokinipa, pshinitsonu rumkata gwaleta. ¹¹ Ga wa kmatsuru muchinanu wane-

nanru ga wa gi wanetkalu, tyenwa pogirchi yokgipi rixinri. Ga wa payokgiprey-malutni. Ga wa gamgikowaka yanuna.

¹²“Ga wa pamolegwakaka petanru wannanwa pamole pogirchine. Wannanwa gi yoptotalu pogirewatyawakna, seyini kmatsuruyma pshinitsonu rutaakona. ¹³Ga wa wanna waneya satupje shinikanchi. Ga wa muchkonna ga wa rutakikolna renekanruna kmatsuru. ¹⁴Gowega Wgene yagotanna. Ga wa gowega Wgene gaalixanna. Gi rixanu Walenwa gitsrukaachine Gitsrukate ga wa pogirchine Pogire. Ga wa Waleymalune tomgakalune ga wa tsomitkalunni ga wa poyagakachinni.”

¹⁵Ga wa Goyakalutowreru wane chinno, “Wa gonkaka petanru, kapoklewaklero tuplatyawaka, walenwa yine ga wa gixolunkaka, ga wa payine, ga wa patokankaka yanumatyachine. ¹⁶Ga wa pamolegwa wa petanru, wanna ga wa kmatsuru gayegixanro kapoklewaklero. Ga wa giknookaluro ga wa mamkato rixanunrona. Ga wa togitu nikanna. Ga wa xirnachrimeroya yoxikinirona. ¹⁷Gi rixanu Goyakalu gitakgajitna Wale gishinikanru kamrutinripna. Ga wa satupje shinikanchi rixanna. Ga wa pogirewatyawakna kmatsuru renekanna poyagakikolpotunanuko Goyakalutokankaka. ¹⁸Ga wa suxo petanro walanwa tsru pokchi, tyechijne pogirene chinanu pogirewatachri.”

Nikawnanatka tsro Wawiloni

18 Wanepnute netlu satu Goyakalutowreru tengogne gijrukyachri. Tsru potu rutakikolu. Ratajiwnale pokamlatlu tye chiji. ²Ga wa gichkoplaji china sapleta. Wane china:

¡Nikawnanatka, nikawnanatka tsro Wawilonyani!

Kamchine gwiyawaka tixatka

ga wa pejnuruneko kamchine puchotlewatachine gishyatikowaka,

ga wa pejnuruneko koshichine kapcholune ga wa gayegixkalune.

³Gi rixanu tapoklewle getsotanrewle wingate payinemnunanuka gira.

Walayma rapoklewatna tyechijne pogirene.

Ga wa marnewatachine tyechijne gajene

ponikowata tshichponponikowleshatinriya.

⁴Ga wa satu tokanchi tengogne giyakatyachri njema. Wane china:

Gishpakinitkalo, nayinerutene, gma mumukochirewatyannuplo,

ga wa gma yoptotyanuplu tsru tsaletikoluya.

⁵Gi rixanu tengognepotuko rapokmoletinitka tmukochire.

Ga wa Goyakalu gishinikatkalu tma poyagaklenu.

⁶Papnutanro tixa gapnulewletyawaka.

Gepi kata psatkakyegitanro tkamrure pixka.

Wa girapistono tutakgatanru,

gepi kata putakgatinro.

⁷Wane tixa galixkotletnawa ga wa tponikowashatinri wanekpejnu penekanro tsalewnapotutinri ga wa twamonuwatinri.

Gi rixanu wane chingajita, “Gita pogirewatachronu tuplatachronu.

Gi wa mkapyalno.

Gike nixiniko wamonchi netanu.”

⁸Wale chinanu pshinitsonuji rapokanu tsalewninripotu:

gipnalu, wamonchi, ga wa tsru nachlu.
 Ga wa xirnachri tyoxikikolupa.
 Gi rixanu gichkolni Gitsrukaachi
 Goyakalu tuklukanuwnayegjixjeru.

Wawiloni ruchiyagatanna

⁹Wala ruchiyagatanna ga wa rukegeknanuwatanrona tyechijne pogirene, walayma gapoklewatachine ga wa tixje ponikowashatachine, wa wanna getiniplu tyoxikikolupgya. ¹⁰Tsalewnapotutinri, piklena chinanu wajra tunwatanna. Wane chinachinepni:

¡Gi waneni! Tsrú potu pokchi Wawiloni, gichkolu pokchini.
 Gi rixanu pshinitsonuji rapokatka puklukanuwnayegjixikolu.

¹¹Ga wa saplewjektetegitanrona tyechijne gajene kmarnewaklerune ga wa ruwamonuwatanrona. Gi rixanu gike wanepnute gagjitanunna rejnunkatna. ¹²Rejnunkatna walenwa kori, ga wa sroschi, ga wa kwenursotleru, ga wa katajiroji perlaji, ga wa wale potu mkachrichrata, ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri, ga wa pgayamtalu, ga wa serolu mkachri, ga wa pejnuruko pgamlumunalu, ga wa pejnurukostono nikchi gitsruka gapkajere kamrutikalurustono, ga wa pejnuruko kwenuru potu gagmunastonkaka, ga wa sintawoshpata, ga wa yowuma, ga wa kiglesotlerushpata. ¹³Ga wa kanilata, ga wa pgamluru, ga wa pgamlugalo, ga wa pgamlupagiri yochpiiikalurupa, murmunga, pgamlupagirpotu, ga wa winga, ga wa goliwangi, ga wa wale potu trikopagi, ga wa triko, ga wa prachine, ga wa gowegane, ga wa kawalyone, ga wa chiji yapachrokaka kawalyo kosetanro, ga wa manchikaka, ga wa yine giwekinri.

¹⁴Wa gejniuji punshinikanu getsotanutanru gitspalatinyi.

Ga wa pejnuruko ponikolu
 ga wa pejnuruko gatajiwnachri pamginina.
 Gi pagogneko rukshiiko.

¹⁵Ga wa tyekaka marnewatyachine, walaya ponikowatachine tsalewnapotutinri piklena chinanu wajra tunwatanna. Ruchiyagatanrona ga wa ruwamonuwatanrona. Wane chinanna:

¹⁶¡Gi waneni! ¡Gi waneni, tsru pokchini!

Wale potu klatalu mkachri,
 ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu,
 ga wa serolu mkachri gitakachro.
 Ga wa kori tugletika, ga wa kwenuru potu sotlejiruya
 ga wa katajiroji perlajkakaya.
 Gi rixanu pshinitsonuji
 giknookalurni gi pejnananukta ponikolewlu.

¹⁷Ga wa pejnuruneko kanawa ganikachine, ga wa pejnuruneko kyagapgaklerune ga wa pejnuruneko kanawa kamrurewatyachine, ga wa pejnuruneko tsru wenu kamrurewatyachine, wajra tunwatanna. ¹⁸Ga wa saplewjektetna retinrina tyoxikikolupgya. Wane chinna, “¿Girupni tye tsru pokchi pixkalutu?”

¹⁹Chijipagi rupkajiwutna. Ga wa saplewjetanna. Chiyagatanna ga wawamonuwatanna. Wane chinna:

¡Gi waneni! ¡Gi waneni! Tsrú potu pokchini.

Walaya ponikowatna
 pejnuruneko kanawa waneyalune tsru wenu, tponikowleya.
 Gi rixanu pshinitsonuji giknookalurotkani.
²⁰ Gimuwatanu wala chinanu,
 tengogne gajene ga wa kpashirine,
 ga wa yokanatkalune, ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine,
 gi rixanu Goyakalu giklukanuwnayegjixlo gixa chinanu.

Gike rixiniko rukshikonatka Wawiloni

²¹ Ga wa satu Goyakalutowreru gichkolu gwalu sotlu, tsru ginripi sotle pixka. Tsru wenu ruknoklu. Wane china:
 Tye pamuchkonu pixka tixa giknookota Wawiloni,
 wa tsru potu pokchi.
 Ga wa gike rixiniko rukshiikonatka.
²² Ga wa kgitpetsaklerunegima
 ga wa kgitloklerunegima
 ga wa ktumlejklerunegima,
 ga wa kowiklerunegima
 gike rixiniko jemkotka pixaya.
 Ga wa pejnuruko kamrurchi gike rixiniko rukshiikotka pixaya.
 Ga wa ginripsotlegima gike rixiniko jemkotka pixaya.
²³ Ga wa katalo pokamlale gike rixiniko pokamlatyegityi.
 Ga wa gnunrowatachriplaji ga wa gnuruwatachroplaji
 gike rixiniko jemkotka pixaya.
 Gi rixanu kmarnewakleru pixanu
 wannanwa tsrukakalune tyechijneya.
 Gi rixanu ptagonchiwle payinemnunanuka pyokwitinri.
²⁴ Ga wa walaya rukshikika Goyakalu tokanu geneklewatachinegraga,
 ga wa kpashirinegraga,
 pejnuruniko giylatkalurunena tyechijneya.

Gimuwlu tengogneya

19 Wanepnute pagima nyijnakota tengogneya gixolune yineplajgima pixkalutu.
 Wane chinna:
 ¡Gimalwutanru Goyakalu!
 Woyakalutenupni gognetaklewlw, ga wa goyaknuchi
 ga wa giyaklu.
² Gi rixanu galikakpotunanni ga wa poyagkaklewluni
 putakyagoklewle.
 Gi rixanu Wale giklukanuwnayegjixlo tsro kapoklewaklero,
 chiji gajene gimtukachro tapoklewleya.
 Wayegrenergaga rapnuyegitna walamyoya.
³ Rumepe wane chinretna,
 ¡Gimalwutanru Goyakalu!
 Tyoxikikolupgya gatskogognenatanu gike rixiniko
 mnikawnakatupa.

⁴ Ga wa gepmole gepkoxamkoje tsrune ga wa gepkoxamkojene gepkoxamkoje-jixirune chiji gapoka. Yoptsojityegitluna Goyakalu, pogirchi tuplapijere tuplatachri. Wane chinna:

Wane gixkalurupa. ¡Gimalwutanru Goyakalu!

⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere rushpakya satu tokanchi wane chinachri:

Nshikaletgimalwuretanru Woyakalute,
pejnurunekgi wayegrengi, ga wa pikjengi,
mturune ga wa tsrune.

⁶ Ga wa pagima nyijnakota, gixolune yineplajgima pixka, ga wa gixo gonkagkima pixka, ga wa rutloglegima pixka, wane chinachri:

¡Gimalwutanru Goyakalu!

Gi rixanu pogirewata Wutsrukate
Woyakalute pejnuruko Girukotachri.

⁷ Wumuwatanu ga wa wumjikpotutanu.

Ga wa wumalwutanru.

Gi rixanu rapokatka gowega Wgene kashimyole.

Ga wa ganunropa galpokotachrotka.

⁸ Ga wa teneeka tyoshmakyaplu
wale potu klatalu mkachri katajimntalu ga wa powralu.

Gi rixanu wale potu klatalu mkachri

walenwa kpashirine poyagkaklewle.

Gowega Wgene kashimyole meyiwlu nachnewlupa

⁹ Giyagni wane chinno, “Pyonatanru: Giglenshinikanyegitkalunni gowega Wgene kashimyole meyiwlu nachnewlupa chanixkalune.”

Ga wa wane chinno, “Tyenwa Goyakalu tokanu galikakpotu.”

¹⁰ Ga wa gijixipta napoka nyoptsojityegityaplu. Ga wa wale wane chinno, “Pgirukotinwa. Gi waneko pixanu. Pixje wayegrechirino gita, satu wannatno gita, wa pumolene gipgujtawewlu Gesopirana waneyalune. Goyakalu pyoptsojityegitanu. Gi rixanu wa gipgujtawewlu Gesopirana walenwa Goyakalu tokanu genekikolu pixka.”

Goyakalu Tokanu gakagloklewatachri

¹¹ Ga wa netlu tengogne kotpuukaluru. Ga wa wane netyalu kawalyo klatalu. Ga wa wale gogo tuplatachri Walenwa Poyagkakachri chinkaluru, ga wa Galikakpotu. Poyagkaklewleya rutakyagoklewata ga wa yagotlewata. ¹² Ga wa giygale xirnachrimero pixka rixa. Ga wa gijiwu rawa gixo pogirchi sagyeta. Waneylu giwaka yonatkaluru, gi satuna gimatanru, seyini Walepje gimatlu. ¹³ Ga wa mkachri granchi yoshmookaluru gitakachrini. Ga wa giwaka wane chinka Goyakalu Tokanu.

¹⁴ Ga wa solalone tengogne gajene gomkagitlu, klatalone kawalyone yapachine, wale potu mkachri gitakachine klatalu ga wa powralu. ¹⁵ Ga wa ginama rushpakya yoglowlawapi gepragaspuru, payinkaka ruylakinripa. Ga wa kanojerchi yowumaje rugirukotanna. Ga wa Wale gakatoklu tapatgatyawaka, Goyakalu pejnuruko Girukotachri jigekanu gimtuwnale wingate yegi. ¹⁶ Ga wa gimkalu ga wa gitpali yonatika giwaka: Pogirchine Pogire, ga wa gitsrukaachine Gitsrukate.

Kmatsuru ga wa gixashatachri Goyakalu tokanu geneklewatachri gipnale

¹⁷ Ga wa satu Goyakalutowreru neta tkachi tunwatachri. Tsruplaji rixa saplewleyegitna. Wane chinna pejnuruneko koshichine ga wa kamejirune tengogne ganikajite galnachine:

Ginanu. Gapananu tsru nachnewlu yegi Goyakalunu.

¹⁸ Gnikyaplu pogirchinegitu, ga wa solalone gitsrukatenegitu, ga wa gichkolonugitu, ga wa kawalyonegitu, ga wa wanna gogo tuplanatachinegitu, ga wa pejnuruneko gishpakachinegitu, ga wa wayegrechine ga wa mturune ga wa tsrunegitu.

¹⁹ Ga wa netlu kmatsuru, ga wa tyechijne pogirene, ga wa wanna solalotene gapatachinni yagotyapluna kawalyo gogo tuplatachri ga wa Wale solaloteneyma. ²⁰ Ga wa kmatsuru kashichkaluru ga wa waleymalu gixashatachri Goyakalu tokanu geneklewatachri, wa getkalurkaka kamrutachri wale getanu. Wa tyekakayma yokwitanna kmatsuru gimaxikle yoptotachine, ga wa yaglu yoptsojityegitachine. Wa nyi gepi giwekachinni xirnachripowga giknookana, wa gasogre xirnyachripowga. ²¹ Ga wa gixetachinni giylatkana kawalyo gogo tuplatachri yoglolewapreya ginama gishpakachriya. Ga wa pejnuruneko koshichine jinanna wannanigituya.

Satu waragka walapu rostutikolu Satanasyo

20 Ga wa netlu Goyakalutowreru tengogne gijrukyachri. Ga wa gitskata potu yoskekapre ga wa tsru yowumatsa gimyo waneyalutu. ² Ga wa wale kashichlu gimnu gitsruka, kapokotu gimnu. Walenwa kamchi gitsrukate, wa Satanasyo. Rostutlu. Satu waragka walapu rostutikolupa. ³ Ga wa gitskata potu ruknoklu. Rushyayegitlu ga wa rogo rupityalu, ma yokwityapatkana payinkaka, satu waragka walapu poyagkakinpotunanuko. Wanepnutepa rumkata kaspuukota pshinitsonu.

Muchinanupa yotunru

⁴ Ga wa netlo pogirchi tuplapijerkaka, ga wa wala gogo tuplatachine. Ga wa rutaakana rutakyagoklewatiripna. Ga wa netna giylatkalunemka, Geso gipgujtatikolu chinanu gistaknojitkalunni ga wa Goyakalu Tokanu chinanu. Wannanwa gi wa yoptsojityegitluna kmatsuru, gi wa yagluko. Gi koxa yoptotluna rumaxikole gijrotayna ga wa gimyoyna. Ga wa Kristoyma ruwekanna ga wa pogirewatanna satu waragka walapu. ⁵ Ga wa pimrine gipnachine gi giwekawa ma poyagkaakanupachi satu waragka walapu. Tyenwa muchinanupa yotunru. ⁶ Giglenshinikanyegitkalunni ga wa kpashirine wa muchinanu yotunrupa waneyalunemnupa. Wanna chinanu gi rutaaka wa gepi chininri gipnalulu. Seyni wannapni wa Goyakalu ga wa Kristote saserototene. Waleyma pogirewogngenatanna satu waragka walapu.

Satanasyo gapatkakna Koki gajene ga wa Makoki gajene giylalu chinanu

⁷ Ga wa satu waragka walapu poyagkakinpatka, kaspuukotka Satanasyo yoshmakikowakaya. ⁸ Ga wa rushpakanu yokwityapna payinkaka, gepkoxamkojesretate chijiya gajene, Koki ga wa Makoki, rapatkakikolupna giylalu chinanu. Tsrū wenu ksatnepagi pejnupna. ⁹ Ga wa psolchijneko tsernu yanna. Ga wa kpashirine gwamtyawaka ga wa galuukaluru pokchi sajrukna. Ga wa tengogne rujrukya xirnachri ga wa ruylatanna. ¹⁰ Giyagni kamchi gitsrukate yokwitjerna, xirnachri ga wa

gasogre xirnachripowga ruknooka. Wanekoxna kmatsuru ga wa gixashatachri Goyakalu Tokanu geneklewatachri. Saletpotgognenatkona gogi goyechno gike rixiniko mnikawnakatu.

Tsro klatalo tuplapije, ga wa gitakyagoklewlu

¹¹ Ga wa netlo tsro klatalo tuplapije, pogirchi tuplapijere. Wala gogo tuplatachri yegi rusuptagamtyatka chiji ga wa tengogne. Ga wa gi rukshika gwikowakatatkana. ¹² Ga wa netna gipnachine tsrune ga wa mturune tuplapije ginaple tunwatachine. Ga wa kiruukaka kopraakalurni. Ga wa sato kiruka kopraaka. Walanwa giweklu kirukate. Ga wa gipnachine gitakyagookikolu kiruukaka yonatikaluruya, rixa kamruretyawakna. ¹³ Ga wa tsru wenga genekatkana gipnachine wane gwanatachine. Ga wa gipukchi ga wa gipnachine gwiyawaka genekna wane gwanatachine rushpak-inripna. Giyagni satkaka gitakyagooka rixa kamruretyawaka. ¹⁴ Ga wa gipukchi ga wa gipnachine gwiyawaka xirnachripowga ruknooka. Tyenwa gepi chininri gipnalu, wa xirnachripowga. ¹⁵ Ga wa giweklu kirukate mwagiwaakatkatu xirnachripowga ruknooka.

Gerotu tengogne ga wa gerotu chiji

21 Ga wa netlu gerotu tengogne ga wa gerotu chiji. Gi rixanu wa muchinanu tengognenanu ga wa muchinanu chijinanu gisuptagamtatka. Ga wa maleshatkalu tsru wenu. ² Ga wa kpushiri pokchi gerotu Gerosale neta gijrukleta tengogneya Goyakaluyegiya, galpokotkaluru gnuruwatachro pixka gigletkaluro tganurupa chinanu. ³ Nyijnakotlu gichkotokanuru pogirchi tuplapijere giyakatyachri, wane chinachri, “Xaniyakawa Goyakalupji yineymatka. Rumwapjitanna. Wannapni rayinerutene. Ga wa Waleko Goyakalu wannaymapa. ⁴ Wale sheyiygaletanna pejnuruko giktegn. Ga wa gipukchi maleshpatkalu, gi wa wamonchiko, gi wa saplewjekteruko, gi kachinoluko. Maleshpatkalu. Gi rixanu muchinankaka gisuptagamtatka.”

⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri wane china, “Xani psoluko gerotu nkamruta.”

Ga wa wane china, “Pyonatanru. Gi rixanu tye tokanchikakni wa poyagakachri ga wa galikakpotunanu.”

⁶ Ga wa wane chinno, “Wane gixkalurutkani. Gitni wa muchinanu gwachri yongano ga wa ralipre yongano, wa yinuwakachrino ga wa ralipreno. Wa gonnagatawatachripa Gita genekanru gonu gishpakgatyawaka giweggatachri gonu genekashatkaluru. ⁷ Wa gaalirewatachri tyekaka yoptotachripni. Gitapni Royakalutno. Walepni nwugene. ⁸ Ga wa kpilegolune, ga wa malixkane, ga wa gaganutkalurune, ga wa kgiylalawaklerune, ga wa kapoklewaklerune, ga wa kagonchiwatachine, ga wa yagluchisha kyonogyegiklerune, ga wa pejnuruneko kayroklerune giknookona gipowgaya, xirnachri ga wa gemsotleru gipragkachri galgikwaka. Tyepni wa gepi chininri gipukchi.”

Gerosale gerotu

⁹ Ga wa runa satu Goyakalutowreru, wa payokgiprepro katsepolu payokgipre ralipre tsru salewakchi waneyalune satute, gita giynumsatachri. Wane chinno, “Punanu. Nekakgitanyi gnuruwatachro, wa gowega Wgene gnunropa.” ¹⁰ Ga wa Giwekikaluruya ranikno. Tsr magka tenolu rutakno. Ga wa rekakgitno

kpashiri pokchi Gerosale, tengogne gijrukyachri Goyakaluyegiya. Goyakalu goyaknu waneyalutu. ¹¹ Ga wa pokamlale kwensotlejiru pixka, gaspe sotleji pixka, katwergalu pixkalutu. ¹² Kaprijererni, tsru tenolu potu prijeru. Pamole gepi gipgyaptoterutu. Ga wa gipgyaptokaka yegi pamole gepi Goyakalutowrene. Ga wa giwakchikaka yonaticakalni. Wannanwa pamole gepinerune Gisrayiline giwaka. ¹³ Tkachi gishpatyawakasreta wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi potuklesretate wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi kegnetesretate wanero mapa gipgyapto. ¹⁴ Ga wa pokchi prijere rapuko gwachri sotlukaka waneylu pamole gepi giwaka, wa gowega Wgene pamole gepi yokanatanune giwaka.

Wa pokchi gepkoxamkoje tsojrirutu

¹⁵ Ga wa Goyakalutowreru gita giynumsatachri waneylu koriye yantapije, yantatyaplu pokchi ga wa gipgyaptokaka ga wa prijere. ¹⁶ Ga wa pokchi gepkoxamkojetojrirutu. Rowuknu ga wa waneko pshinru tsernu. Ga wa yagotpokchitlu yantapijeya, payokgipre pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkasti. Rowuknu ga wa tsernu ga wa tennu patenkakluni. ¹⁷ Ga wa pokchi prijere yantata. Gepi waragka gepi pacha kilometro, yineru yantale pixka, wa towrechri yantale. ¹⁸ Ga wa gaspe sotle kamrutikaluru prijere. Ga wa pokchi kori makojni witryo pixka katwergalu. ¹⁹ Ga wa pokchi prijere tuplatyawaakaka pejnuruko kwenuru sotlu gigletikaluru. Wa muchinanu tuplatyawaka gaspe sotleni. Ga wa gepi rixinri ksagirolsotlerni. Ga wa mapa chininri kalsetoni klatotsotlerni. Ga wa gepkoxamkoje rixinri gesmeralta poltewergasotlerni. ²⁰ Ga wa pamyol rixinri sartonika serotwergayongalni. Ga wa pat-srujire rixinri sartyo gasersotlerni. Ga wa payokgipre rixinri krisolito pwalpootwergasotlerni. Ga wa yokgipi rixinri weriro gamampolnursotlerni. Ga wa mturuji rixinri topasyo ksajipwalnursotlerni. Ga wa pamole rixinri krisoprasopwaltwergasotlerni. Ga wa pamole satupje rixinri gasinto ksajipolnursotlerni. Ga wa pamole gepi rixinri gamatista pakni pixkalutu sotlerni. ²¹ Ga wa pamole gepi gipgyaptonwa pamole gepi katajiro perla. Satkaka gipgyaptonwa satu perla. Ga wa pokchiputni wa kori mkoje, witryo pixka katwergalu.

Wa gowega Wgene Walenwa pokchi katalote

²² Ga wa kpashiwaka potu gi wane netya. Gi rixanu Gitsrukaachi Goyakalu pejnuruko Girukotachri ga wa gowega Wgene Walenwa kpashiwaka potu tye pokchiya. ²³ Ga wa pokchi gi galuklu tkachi gi wa ksuruko pokamlatyegityapmaklu. Gi rixanu Goyakalu goyaknu pokamlatyegitlu. Ga wa gowega Wgene Walenwa pokchi katalote. ²⁴ Ga wa pokchi pokamlanu yananna payine. Ga wa tyechijne pogirene ganikyegitanru pogirewlena. ²⁵ Ga wa rupgyaptokaka gike rixiniko gishyatka gogi. Gi rixanu maleshaplu goyecho wane. ²⁶ Ga wa payinkaka ganikyegitanru pogirewlena ga wa kagwakpiirena. ²⁷ Ga wa gike rixiniko wane jiglokano gi satuna gimuteru, gi wa gaganutkaluru kamrutachriko, gi wa gayroklewatachriko, seyini wannapje giweklu kirukate gowega Wgenenu yonatkaluru.

Pagapga gonu giwekgatachri

22 Rekakitno pagapga gonu giwekgatachri, katajgalu ga wa katwergalu. Goyakalu tuplapijere ga wa gowega Wgene tuplapijere giyakgatyachri. ² Ga wa

ganikajputu ga wa pasretaspuwnagkaka waneru giweklu gagmunate, pamole gepi gejniuji gwajetyachri, paksurkaka satuko gejniujitnaka rawa. Ga wa gisure payine gitskalaakachripni. ³Gi wa kamakpiiruko wanepatka. Ga wa wane rawa Goyakalu tuplapijere, ga wa gowega Wgene tuplapijere. ⁴Ga wa wayegrene yonogyegitanru. Ga wa retgojitanruna. Ga wa gijrotna rawgiwakatanu. ⁵Ga wa maleshpatkalu goyecho wane. Ga wa gi galuukalurojni yochpiikaluro pokamlanu. Gi wa tkachi pokamlanuko. Gi rixanu Gitsrukaachi Goyakalu pokamlatyegitanna. Ga wa wanna pogirewogogenatanutka gike rixiniko mnikawnakatu.

Pshinitsonu nunanu

⁶Wane chinno, “Tyekakni wa poyagkakachri tokanchi ga wa galikakpotunanu tokanchi. Gitsrukaachi wa tokanu geneklewatachine giwekinrikaka Goyakalute, yokana towreta rekagityapna wayegrene pshinitsonu gimkata wane gixkalurkakapa.

⁷“Pshinitsonu nunanu. Giglenshinikanyegitkalurni wa tokanchi gimretachri twu tokanchi geneklewatachri kirukate gajeru tokanchi.”

⁸Ga wa gitni Gwano tyekaka jemachrino ga wa getachrino, ga wa njeminitka ga wa netinitka, chiji napoka nyoptsojityegityaplu Goyakalutowrerujixi ginaple, wa tyekaka nekakgitjeru. ⁹Wale wane chinno, “Pgirukotinwa. Gi waneko pixanu. Pixje wayegrechrino gita. Satu wannatno gita, wa pumolene tokanchi geneklewatachine, ga wa twu kiruka tokanu gimretachine. Pyoptsojityegitanru Goyakalu.”

¹⁰Ga wa wane chinno, “Gi wa gipre kgimaxikoleru pushyatini twu kiruka gajeru tokanu, wa tokanchi geneklewatachri chinanru. Gi rixanu gi gowukatkalu gigogne.

¹¹Wa mpoyagkaakatu mpoyagkaakatpatkani. Ga wa kapcholu kapcholpatkani. Ga wa poyagkakachri poyagkakpatkani. Ga wa kphashiri kphashirpatkani.”

¹²“Pshinitsonu nunanu. Ga wa napnure Gitaymaplu, satkaka nenekyapa rixa kamruretyawaka. ¹³Gitni wa muchinanu yongano ga wa ralipre yongano, wa muchichachrino ga wa ralipreno, ga wa yinuwakachrino ga wa yoptukyawakno.

¹⁴“Giglenshinikanyegitkalunni gerkamkatnachinwa, rutakikolupna giweklu gagmunate chinanu, ga wa pokchi gipgyaptote jiglokinripna. ¹⁵Malekna kewene, ga wa kagonchiwatachine, ga wa kapoklewaklerune, ga wa kgiylalewaklerune, ga wa yagluchisha kyonogyegiklerune, ga wa pejnuruneko gayroklewlu galukachine ga wa gayroklewlu koschekachine.

¹⁶“Gitni Geso nyokanatlu notowreru gixa yegi rupgujtatyaplu tyepirankaka gapatjetachinkaka chinanu. Tawitskino Gita, ga wa Tawiklopishno. Ga wa Gitni Gonsagno gatajiwnachrino.”

¹⁷Ga wa Giwekikaluru ga wa gnuruwatachropa wane china, “Tekali.”

Ga wa yijnakotachri wane koxa chinanu, “Tekali.” Ga wa gonunnagatewatachri runanu. Ga wa girukokta galuklu gonu giwekgatachri genekashatkaluru yoptotanru.

¹⁸Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyawaka, wa twu kiruka gwachri, pejnuruneko yijnakotachine nupguytayegita gita. Girukokta yognikyegitinri tokanchi tye pnute, Goyakalu yognikinri wale tsru salewakchi, wa twu kiruka yonpiranyegitkaluru salewakchi. ¹⁹Ga wa girukokta tye tokanchi geneekaluru kontokanutinri twu kiruka gajeru, Goyakalu koninri walenupmaka giweklu gagmunateya wa kphashiri pokchi gajeruya, twu kiruka yonpiranyegitkaluru.

²⁰Tyepirankaka gipgujtatachri Wutsrukate wane china, “Gigi. Pshinitsonu nunanu.”

Wane gixkalurupa. Punanu, Wutsrukate Geso.

²¹Gitsrukaachi Geso gimutangi pejnurunekgi gixa. Wane gixkalurupa.